ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قاموسى

ئۇيغۇر خەلق ئەدەبىياتى قاموسى

10

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
مىللەتلەر نەشرىياتى

بۀ اوقومو سلی خلق ئیغتزی ئویغورلر

10

مسلله تلەرنە شەیباتی

شەنجاڭ خەلق نەشەیباتی

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى

باش مۇھەررىر: ئابدۇراخمان ئەبەي

مۇئاۋىن باش مۇھەررلەر (ئۇيغۇر ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى):
ئابدۇكېرىم راخمان، ئابلىمىت سادىق، ئارسلان ئابدۇللا، ئالىمجان سابىت، ئەخمەت ئىمىن، ئەركىن ئابدۇقادىر، غازى ئەمەت، نىياز كېرىم شەرقى، ئوسمان ئىسمائىل، ياسىن زىلال، ياقۇپ مۇھەممەتروزى

تەھرىر ھەيئەت ئەزالىرى (ئۇيغۇر ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى):
ئابدۇبەسىر شۇكۇر، ئابدۇراخمان ئەبەي، ئابدۇشۇكۇر تۇردى، ئابدۇكېرىم راخمان، ئابلىمىت سادىق، ئارسلان ئابدۇللا، ئالىمجان سابىت، ئايشەم ئەخمەت، ئەخەت ھاشىم، ئەخمەت ئىمىن، ئەركىن ئابدۇقادىر، ئەكبەر غۇلام، تۇرسۇن زېرىدىن، تۇرسۇن غازى، تۇنىياز مەتنىياز، راھىلە داۋۇت، رەۋەيدۇللا ھەمدۇللا، ساۋۇت سالاھىدىن، شېرىپ خۇشتار، غازى ئەمەت، غەيرەتجان ئوسمان، ماخمۇت مۇھەممەت، مۇھەممەت ئابلىز بۆرىيار، مۇھەممەت رېھىم، مۇھەممەت شاھنىياز، مۇھەممەتئېلى لېتىپ، مۇراددىل ئابىد، نىياز كېرىم شەرقى، ئوسمان ئىسمائىل، ئۇچقۇنجان ئۆمەر، ئېزىز خۇدابەردى، ئېلى ئىسمائىل، ياسىن زىلال، ياقۇپ مۇھەممەتروزى، يۈسۈپ ئىسھاق

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» غا ئىشلىگۈچىلەر:

«قامۇس»نى نەشرگە تەييارلىغۇچىلار:

ئابلىمىت سادىق (نەسرىي قىسمى)، ئابدۇكېرىم راخمان (داستانلار قىسمى)، ياسىن زىلال (چۆچەك ۋە قوشاقلار قىسمى)، ئارسلان ئابدۇللا (ماقال ـ تەمسىللەر قىسمى)، ئوسمان ئىسمائىل، ئېزىز ئاتاۋۇللا سارتېكىن، ئابىدە، ئادالەت ئىمىن، (تۆھپىكارلار قىسمى)، نىياز كېرىم شەرقى (گۈزەل سەنئەت قىسمى)

ردىساملار: (ئۇيغۇر ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى):

ئالىمجان مەتقاسىم، ئەسقەر تۇردى، ئەنۋەر ئوسمان، باھىر ياسىن، پەرھات ئەخمەت، پەرھات ئىبراھىم، مەۋلان نىياز، مۇختار مۇزەپپەر، مۇساجان ۋاھاپ، مۇھەممەت ئابدۇرېھىم، مۇھەممەت نەۋبەت، نىجات ھوشۇر، نىياز كېرىم شەرقى، يۇسۇپجان قادىر

«قامۇس» قا گۈزەل سەنئەت ئەسىرىنى تەقدىم قىلغۇچىلار(ئۇيغۇر ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى):

ئابدۇشۇكۇر كېرىم كۆك، ئابدۇقادىر ئىبراھىم، ئابدۇكېرىم نەسىردىن، ئابلىكىم باسىت، ئايتىللا، ئابدۇغېنى مەتروزى، ئەنۋەر، بەي كۇنتىك، بەي گاك، تالىپجان، تەلئەت، تەي جەنشىك، تەي يىك، تۇردى ئىمىن، جاك لېيجىك، جاك ۋېنپىك، جاك ۋېي، جاك يۇفېك، جۇمە يۇسۇپ، چىك لىكشىك، چىك ۋېنجىك، خەن جىكجۇن، خۇاك جيەنشىك، خۇاك دالەي، خۇرشىدە ئابدۇكېرىم، دىلشات سابىت، دىلمۇرات تۇردى، رۇستەم، زورەم ياسىن، زۇمرەت ماخمۇت، سالام ئابدۇراخمان، سەي شىكچۇن، سۇپاخۇن، سۇلتان قۇربان، شۇي شۆجى، شۇيىكۆۋ، شى دېۋىن، غازى ئەمەت، غېنى، فەن دىكدىك، قەيسەر ئەنۋەر، قەيسەر ھېسامىدىن، كاك شۇزىك، كامىل، گۇەن ۋېيلىك، گوياۋجۇن، گۇك جەنشىك، لو لىشىك، لۇك چىكلىيەن، لېي جۇكشۇن، لېي خۇا، لى شياۋ، لى ياۋتيەن، لىۇجەنگو، لىۇشىكجۇ، ماشىيىك، مۇتەللىپ، مۇزەپپەر، مۇھەممەت ھېيىت، مۇيەسسەر، مېك ئەرخۇ، نۇرمۇھەممەت ئابلىز، ئوسمانجان ئابلا، ۋاك جىكخۇا، ۋاك جىككەي، ۋاك گۇاكشىك، ۋاك گۇدي، ۋاك يۇكشىك، ۋۇچىفىك، ۋىك فاكي، ئېلىشات تۇردى، ئىمىنجان ئابدۇرەھىم، ئىمىن ھاسىل، يارمۇھەممەت، ياك شىك، يالقۇن غازى، يالقۇن ھابىل، يۇسۇپجان، يۇۋېنيا

كومپيۇتېر تېخنىك خادىملىرى:

ئەكرەم ئايىت، گۈلىستان قۇربانئېلى، مۇھەممەت نەۋبەت

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»

تۇملار ئايرىمىسى

1 ـ توم	ئەپسانە ـ رىۋايەتلەر
2 ـ توم	چۆچەكلەر
3 ـ توم	چۆچەكلەر
4 ـ توم	چۆچەكلەر
5 ـ توم	چۆچەكلەر
6 ـ توم	لەتىپە ـ چاقچاقلار
7 ـ توم	ماقال ـ تەمسىللەر، مەسەللەر
8 ـ توم	داستانلار
9 ـ توم	داستانلار
10 ـ توم	قوشاقلار
11 ـ توم	قوشاقلار، خەلق ئويۇنلىرى، مەشرەپ ئويۇنلىرى، تېپىشماقلار، لاپلار
12 ـ توم	ئۇيغۇر ئۆرپ ـ ئادەتلىرى، تۆھپىكارلار

قوشاقلار

مۇندەرىجە

تارىخىي قوشاقلار.....(10 ـ توم) III

ئەمگەك قوشاقلىرى.....(10 ـ توم) 71

مۇھەببەت قوشاقلىرى.....(10 ـ توم) 105

تۇرمۇش قوشاقلىرى.....(11 ـ توم) V

بالىلار قوشاقلىرى.....(11 ـ توم) 119

ئەجەش قوشاقلار.....(11 ـ توم) 145

بېيىتلەر.....(11 ـ توم) 179

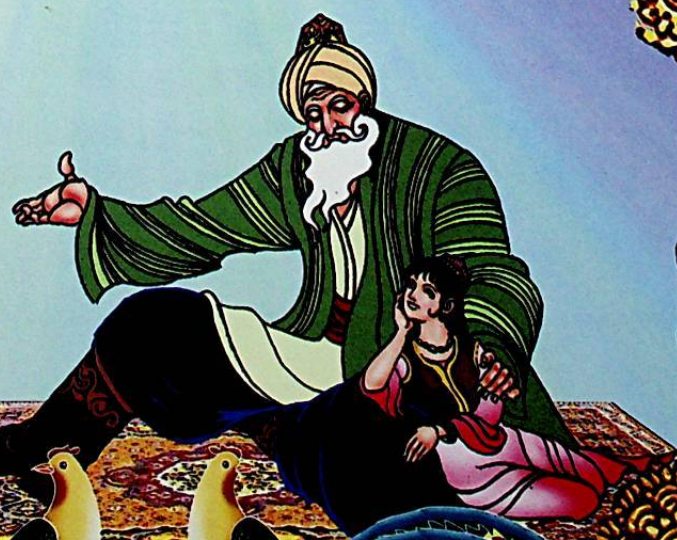

تاریخی قوشاقلار

تاریخي قوشاقلار

مۇندەرىجە

سۇتۇق بۇغراخان ھەققىدىكى قوشاقلار.....1
سادىر پالۋان قوشاقلىرى.....2
ئابدۇقادىر دامولا ھەققىدە.....18
گۈلەمخان قوشىقى.....21
زىنداندىكى توختاخۇن.....23
شېرىپ بوجاق.....26
خاك قوشىقى.....32
لاشمانلىق قوشاقلىرى.....41
كۆچ - كۆچ قوشىقى.....51
ساري جاز قوشىقى.....55
ئۆتمۇشتىكى زۇلۇملار.....56
شىگشىگشا ھەققىدە.....64
نوم ھەققىدە قوشاق.....66
باياندای ئۇرۇشى ھەققىدە.....68

سۇتۇق بۇغراخان ھەققىدىكى قوشاقلار

1

سۇلتان سۇتۇق بۇغراخان[1]،
سىزگە ئويۇن سالدۇق بىز.
ئويناپ ـ ئويناپ قىز ـ ئوغۇل،
ئەمدى قېرىپ قالدۇق بىز.

2

جان قارلىغاچ، قارلىغاچ،
ئوك دولامغا قونساڭچۇ.
ئۇلۇغ بۇغرا ئاتامغا
مەندىن سالام ئېيتساڭچۇ!

3

ئەجەبمۇ ياراشمىتۇ
قارا ئاتنىڭ قاشقىسى.
ئەل دەردىنى بىلمەيدۇ
بۇغراخاندىن باشقىسى.

4

نېمە دەردى بار ئىكەن،
تۇمۇچۇقلار سايرايدۇ.
بۇغراخان ئامان بولسا،
ئۆلىمالار يايرايدۇ.

5

ئاتۇش دېگەن ئوبدان يۇرت،
دۇشەنبە بازارى بار.
غېرىبلارنى قوللايدۇ،
ھەز سۇلتان مازارى بار.

6

ھەز سۇلتاندا تۇغ ـ ئەلەم،
قولىدا قىلىچ ـ قەلەم.
يىغلىماڭلار، ياش باللار،
ئۆتۈپ كېتەر دەرد ـ ئەلەم.

7

ئىشىك ئالدى سالاسۇن،
سالار كېلىپ ئويناسۇن.
قەشقەردىكى يارىمنى
ھەز سۇلتانىم قوللاسۇن.

سادىر پالۋان قوشاقلىرى

سادىر پالۋان 1798 ـ يىلى غۇلجا ناھىـ. يېسىنىڭ مۇللا توختىيۇزى يېزىسىدا نامرات دېھقان ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. سادىرنىڭ ئۆسمۈرلۈك چاغلىرى دەل چىڭ خاندانلىقى زۇلمىنىڭ چېكىدىن ئاشقان مەزگىللىرىدە ئۆتتى. دەھشەتلىك ئېزىلىش ۋە ئېغىر ئالۋان ـ سېلىق دەستىدىن سەۋر قاچىسى تاشقان ئىلى دېھقانلىرى 1861 ـ يىلى چىڭ خاندانلىقىنىڭ زۇلمىغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈردى. سادىر ئۇلارنى 1864 ـ يىلىدىكى بايانداي قەلئەسى بىلەن كۆرە قورغىنىنى ئېلىش جەڭلىرىگە ئۇيۇشتۇردى، ئۆزى سېپىللارنى پارتلىتىپ، جەڭنىڭ ھەل قىلغۇچ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشتە ئۆچمەس تۆھپىلەرنى ياراتتى. شۇڭا، خەلق سادىرنى «پالۋان» دەپ ئاتىدى.

سادىر پالۋان ئۇزاق مۇددەتلىك كۆرەشلەردە كۆپ قېتىم دۇشمەن قولىغا چۈشۈپ قالغان بولسىمۇ، دۇشمەنگە ھەرگىز باش ئەگمىدى، پەم ـ پاراسەت ۋە باتۇرلۇق كۆرسىتىپ، زىندان ـ يا-مۇللارنى تېشىپ چىقتى، سۇرگۈنلەردىن قېچىپ قۇتۇلۇپ، جەڭلەرنى داۋاملاشتۇردى.

سادىر پالۋان دېھقانلار قوزغىلىڭىنىڭ باتۇر سەركەردىسى بولۇپلا قالماي، يەنە داڭلىق خەلق قوشاقچىسى، ناخشىچىسى ۋە ئەلنەغمىچىسى ئىدى. خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ نۇرغۇن قوشاقلىرى ۋە تەسىرلىك ناخشىلىرى تارقالغان بولۇپ، كىشىلەر ئۇنى ئەڭ قىممەتلىك مەدەنىي مىراسلار سۈپىتىدە ساقلاپ ۋە قەدىرلەپ كەلمەكتە.

ئۆز ئۆمرىنىڭ تەڭدىن تولىسىنى خەلقنى زۇلۇمدىن قۇتقۇزۇش ئىشىغا سەرپ قىلغان بۇ مەشھۇر خەلق پالۋانى تارىختا شەرەپلىك ئىز ۋە جاراڭلىق ناخشا ـ قوشاقلارنى قالدۇرۇپ، 1871 ـ يىلى ماي ئايلىرىدا ئۆز يېزىسىدا ۋاپات بولدى.

سادىر دەپ ئېتىم يامان،
ئون بەش ياشتا ئاتالغان.
دەسلەپكى تۇتۇلغاندا
قۇمۇل خانغا پالانغان.

يامۇلغا چۈشۈپ قالدىم،
چۈچۈن بىلەن پىتلارغا...
ۋاقىزى پۇلىنى دەيدۇ،
ئۇلگۈرمەيدۇ ئىتلارغا.

ۋاقىزى پۇلىنى دەيدۇ،
ۋاقىزغا نېمە لازىم؟
يار خالتا ئەۋەتىپتۇ،
يامۇلدا يېتىپ تەزىم.

يامۇلدا تولا يېتىپ،
ساچىم بىر قۇچاق بولدى.
مەن يامۇلنى تەشكەندە،
قوۋۇرغام پىچاق بولدى.

يامۇلنى تېشىپ قويۇپ،
ئىككى چىقتىم تالاغا.
مېنى باققان بەش يايى
ئەمدى قالدى بالاغا.

يامۇلنىڭ ياغاچلىرى
قىزىل سىردا سىرلاقلىق.
مېنى باققان بەش يايى
ئۇرۇمچىدە سولاقلىق.

يامۇلنى تېشىپ چىقىپ،
قازانچى[2] بىلەن قاچتۇق.
چېرىكلەر قوغلاپ چىقسا،
قار كېچىپ داۋان ئاشتۇق.

قازانچى دېگەن يەرنى
چېرىكلەر تاپالمايدۇ.

يىراقتىن قاراپ تۇرسام،
بىر دۆڭدىن ئاشالمايدۇ.

ئايلىنىپ تولا يۈرۈپ،
خويمۇ زېرىكتىم شەھەردىن.
ئايرىمىسۇن خۇدايىم،
قازانچى دېگەن يەردىن.

تەڭرىتاغلىرى دەيدۇ،
مېنىڭ ياتار ماكانىمدۇر.
نېمە قىلسىڭ قىل، شەنگەن،
سېنىڭ سورار زامانەڭدۇر.

سادىر ياتقان كامارغا
ئۇچار قانات كىرمەيدۇ.
مەن ئۆزۈم بۇ يەرلەردە،
بالىلىرىم نېمە يەيدۇ؟

يامۇلدىن قېچىپ يۈرۈپ،
تاغلارنى تاۋاپ ئەتتىم.
قورساق ئېچى يامانكەن،
شالۋۇرنى كاۋاپ ئەتتىم.

سادىرمەنۇ سادىرمەن،
سادىر بولماي نېمە مەن؟
تاغ يوللىرىنى سوريسىڭ،
ھەممە جاينى بىلىمەن.

تاغلارنى كېزىپ يۈرۈپ،
ئاتلىرىم يېغىر بولدى.
شالۋۇرنى كاۋاپ ئەتسەم،
بىر تاتلىق بېغىر بولدى.

يامۇلدىن قاچقان كۈنى
دوستلار بىلەن تېپىشتىم.
قوغلاپ چىققان چېرىك بىلەن
ئۈچ كۈنگىچە ئېلىشتىم.

چېرىك قاچتى ئىلىغا،
ئېتىپ چۇشۇردۇم بېلىغا.
سەكرەپ چۇشۇپ ئېتىمدىن،
نەيزە تىقتىم گېلىغا.

سادىرنى تۇتۇپ بەرگەن
ئاق جاڭزىدىكى شاڭيو.
جان باقماق ئۈچۈن ساتتىم
قۇمۇل شەھىرىدە ياڭيۇ.

قۇمۇل دېگەن شەھەرلەردە
قازان قۇلىقى تۆتكەن.
زالىم تۆڭچىسى بەگلەر
زۇلۇمىدىن ئۆلۈم كۆپكەن.

كۈرە يولىدا مېڭىپ،
مەپكە سۇندىمۇ، شەنگەن؟!
سادىرنى تۇتۇپ بېرىپ،
كۆڭلۈڭ تىندىمۇ، شەنگەن؟!

بالا كەلدى بېشىمغا،
تارتماسقا نېمە چارە.
مەن بىلمەس قانداق يامۇل،
قىلارمەن پارە ـ پارە!

مەن يامۇلدىن قاچقاندا،
بۇرۇلدى[3] بىلەن قاچقان.
سالاسۇنغا سولاپ قويسا،
قۇلۇپ تولغاپ ئىشىك ئاچقان.

يامۇلدىن قېچىپ چىقىپ،
ياتقان يېرىم يانبۇلاق.[4]
خۇدايىمدىن تىلەيمەن،
ماڭا بەرسە بىر ئۇلاغ.

يوللاردا كېتىپ بېرىپ،
قاتتىق نېنىمنى يېدىم.

بىر مانجۇ سوراپ ئىدى،
مەن ئۆزۈم خەنبالىق، دېدىم.

سادىر دەپ ئېتىم قالدى،
داڭزىدا خېتىم قالدى.
خېتىمنى ئوقۇپ باقسام،
بەش بالام يېتىم قالدى.

يامۇلنىڭ ياغاچلىرى
ئالا ـ ئالا ئالىماچ.
مەن يامۇلدا ياتقاندا،
بالىلار قالدى يالىڭاچ.

ئۇرۇمچىگە پالاندىم،
شاۋانخان، توقاچ ياققىن.
بەش بالام يېتىم قالدى،
تېنەتمەي ئوبدان باققىن.

چوڭ كۈرەنىڭ يولىدا
ئالدىم ھېممىدەمگە يېلىم.
بەش بالامنىڭ ئىچىدە
ئەڭ كىچىكى مەمەت ھېلىم.

بەش بالامنىڭ ئىچىدە
چوڭى پەننامە ئوقۇيدۇ.
مېنى مويتۇڭزىدا چاپسا،
تېنىمنى قاغا چوقۇيدۇ.

يامۇلنى تېشىپ چىقىپ،
ئارغامچا تېپىۋالدىم.
ئاستىمدىكى ئالا ئاتنى
ئون سەرگە سېتىۋالدىم.

سادىرنىڭ مىنگەن ئېتى
ساغرىسىدا ئالىسى.
ئىلىدا خوتۇن قالدى،
قۇچقىدا بالىسى.

ياموُلنىڭ ياغاچلىرى
ئۇزۇن قارىغاي چەنزە.
ياموُلنى تېشىپ چىققان
سادىر ئۆزى خوخەنزە.

چېرىك چىقتى يېپىلىپ،
سادىر ئاتتى تېۋىنىپ.
دالدا قىلغان قارا تاش
جۇگامنى ئالدى يېپىنىپ.

سادىرنى ئاتار بولسا،
بەردەڭگە بىلەن ئاتسۇن.
مەن جاڭجۇنگە خەت يازدىم،
كاللامنى كېسىۋەتسۇن!

ئالۋانغا سۇرۇك بەرمەي،
زالىم قامچىلاپ چىققان.
بۇ دەردلەرگە چىدىماي
سادىر ئاتلىنىپ چىققان.

قوغلاپ چىققان چېرىكنىڭ
مىنگەن ئاتلىرى قاشقا.
چېرىك ئاتىدۇ تاشقا،
سادىر ئاتىدۇ باشقا.

قار كېچىپ تولا مېڭىپ،
ئۆتۈكۈمنى هۆل قىلدىم،
تاشقا مالخاي كىيگۈزۈپ،
چېرىكلەرنى گول قىلدىم.

بالىلىرىم يېتىم قالدى،
قىچقارسام ئۇنۇم يەتمەس.
بالىلارنى يوقلىسام،
بۇ يولدا جېنىم كەتمەس.

ياموُلدىن قېچىپ چىقىپ،
ئون كۈن ماڭدىم پىيادە.
تۇتالامدۇ، تۇتالمامدۇ،
تەقدىر بىلەن ئىرادە.

ياموُلدىن قېچىپ چىقىپ،
خىيال كىردى بېشىمغا.
پىچاق، چاقمىقىم خالتا
شاۋانخان قاياشمىغا.

سادىر بىر ئوغۇل بالا،
ياۋان يەرنى خالايدۇ.
بىر يامبۇ بېرىپ قويسام،
ئۆلتۈرمەيدۇ، پالايدۇ.

ئاتاسىدىن يېتىم قالغان،
ئاناسىدىن يېتىم قالغان،
يېتىم قالغاندا مەن ئالغان
هېمىدەم ئامان بارمۇ؟

ئاق بوزئاتقا نان بەرگەن،
ئوروُق ئاتقا سامان بەرگەن،
سادىر ئۇچۇن جان بەرگەن
هېمىدەم ئامان بارمۇ؟

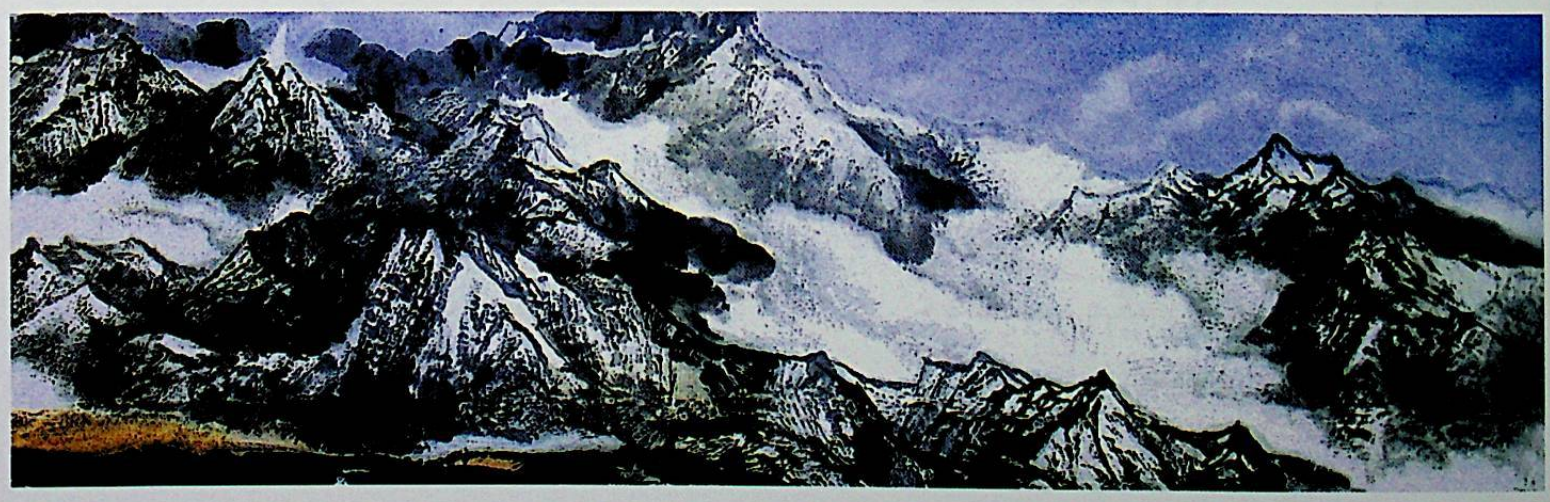

مېهمانلار كېلىپ چۈشكەن،
چىراغلار يېنىپ ـ ئۆچكەن،
غەملىك كۆڭۈلنى يەشكەن
ساريېيىم ئامان بارمۇ؟

چاشقاننى ماراپ ياتقان،
قاچۇرماي قاماپ باسقان،
كالا گۆشىنى تەڭ يېگەن
مۇشۇكلىرىم ئامان بارمۇ؟

بوسۇغامنى بېسىپ ياتقان،
تۇنده قاۋاپ تاڭ ئاتقان،
جاپايىمنى تولا تارتقان
بويناقلىرىم ئامان بارمۇ؟

تۇنلىرى قانات قاققان،
تاڭنى قىچقىرىپ ياتقان،
سەھەرلەردە ئويغاتقان
خورازلىرىم ئامان بارمۇ؟

ئالتىنچى ئاينىڭ ۋاقتىدا
مېڭە ـ چېڭە پىشىدۇ.
ئۆزى پىشىپ ئۆزى چۈشكەن
ئالما ـ ئۆرۈك ئامان بارمۇ؟

ئاق بوز ئېتىم ئاچ قالدى،
بىر ئېتەك سامان بارمۇ؟
ئاغزىمغا ئېلىم سالغان
ئىمام ـ مەزىن ئامان بارمۇ؟

ھەيدەپ ناماز ئوقۇتقان،
ئوقۇمىساق قورقۇتقان،
بىزگە قۇرئان تۇتقۇزغان
ئىمام ـ مەزىن ئامان بارمۇ؟

چوڭ ئاكامنىڭ بالىلىرى
مېنى كىچىك دادام، دەيدۇ.

مېنى كىچىك دادام دېگەن
قۇلۇنلىرىم ئامان بارمۇ؟

تار قورساققا پېتىشقان،
تۇغۇلۇپ قان چېچىشقان،
تاتلىق ئەمچەك تېتىشقان
قېرىنداشلار ئامان بارمۇ؟

چوڭ يولدا كېتىپ بارسام،
بىر مانجۇ توختاڭ، دەيدۇ.
تۇتۇپ باش بىلەن سالسام،
ئاتقا مىنىڭ، ئۇرماڭ، دەيدۇ.

يامۇلنىڭ ياغاچلىرى
ئېگىز قارىغاي چەنزە.
سادىر دېگەن خوخەنزە،
قولىدا قىلىچ ـ نەيزە.

مېنى تۇتىمەن دېگەن
سەن تاغلىق، قارا تاغلىق.
ھەرگىزمۇ تۇتالمايسەن،
ئوغۇل بالىمەن قاڭرۇق.

سادىرنىڭ ئۆيى نەدە؟
مولتوختىيۇز دېگەن يەردە.
سادىرنىڭ ئوتى بىلەن
شەرۋانە خېنىم نەدە؟

سادىرنىڭ ماكانى يوق،
كىيەرگە چاپانى يوق.
يۇرت ئىچى قۇرۇپ كەتتى،
ھەيدەرگە ساپانى يوق.

نۇربەگنىڭ ئۆيى نەدە؟
چوڭ كۆرە دېگەن يەردە.
قىلمىغىنى قالمىدى،
ئۆلمىدى ھارامزادە!

موللىغا بەردىم ئوقۇ، دەپ،
بۆزچىگە بەردىم توقۇ، دەپ.
كىم سېنى خوراز قىلدى
مېكىياننى چوقۇ، دەپ؟!

بەش بالامنىڭ ئوينىشى
نان ياققان تونۇر بېشى.
قولىدا يىرتىق ياغلىق،
قۇرۇمايدۇ كۆز يېشى.

ئۇنداق ـ مۇنداق دېمەڭلار،
هارام گۆشنى يېمەڭلار.
چېرىكلەر قوغلاپ كەلسە،
مېنى كۆردۈم دېمەڭلار.

تىزلامچىنى كىيمەيمەن،
ئارقام ئوچۇق قالىدۇ.
گەپلىرىمگە گۇل مومام
كۈلۈپ كۆكسى تالىدۇ.

مومامۇ بەك ئارزۇلايدۇ،
ئاپامۇ بەك ئارزۇلايدۇ.
پاتقاقتا پېتىپ كىرسەم،
مومام ئاۋۋال تازىلايدۇ.

مومام ئىدى تەقۋادار،
ئۆگەتتى جىق قوشاقنى.
نامە هەقنى بىلگۈچە،
قورۇپ بەردى پۇرچاقنى.

بىر پۇرچاققا بىر قوشاق
توقۇپ بەردىم ئاخشىمى.
ئىزدەپمۇ تاپالمىدىم
گۇل مومامدەك ياخشىنى.

مومام توقۇغان بۆزدە
ماڭا پوسما تىكىپ بەرگەن.

چوڭ دادام پوپۇچ تىكتى،
مەن ئۇنى ئاياپ كىيگەن.

دادام تايغا ئاتماقتا
يەردىن بىر تال تاش ئالدى.
بىر قوشاق ئېيتىپ بەرسەم،
كۆزىگە لىق ياش ئالدى.

داۋۇتكام تۆمۈرچىگە
ياساتتىم بىر نەيزىنى.
شېرىپ تاغام ئىككىمىز
ئالدۇق نەيزە پەيزىنى.

قىلىچقىمۇ يېتىشتىم،
ئالدىم تىكەن بېشىنى.
چېرىك قىلىپ چاندىم
ساينىڭ قورام تېشىنى.

هارسام دۆڭگە ئولتۇردۇم،
نەچچە قىلىچ سۇندۇردۇم.
ئۇستاز بول، دەپ تاغامنى
ئۆيدە نەچچە قوندۇردۇم.

ئەللەر تېرىيدۇ ئاشلىق،
ئاشلىققا مانجۇ باشلىق.
ئاشلىق تەرگەن ئەللەرنىڭ
قىشۇ ياز كۆزى ياشلىق.

بىنەم تەرسەك، هوسۇلغا
مانجۇ بىز ئىگە، دەيدۇ.
هوسۇلنى بۇلاپ تۇرسا،
دېهقانلار نېمە يەيدۇ؟

مانجۇلارغا هاي ـ هايچى
هەر مەلىدە بىر دورغا.
پۇقرانى قاقشاتقۇچە،
بەگلەر يەپ ئۆلسۇن ئوغا.

بىر پۇت تۇز ــ بىر دادەن ئاش،
مانجۇلاردا بارمۇ باش؟!
مانجۇلارنىڭ دەستىدە
دېھقان قالدى يالىڭاچ.

رازىلىق ئالدىم ئەلدىن،
پوتا باغلىدىم بەلدىن.
ئەل پەريات چېكىپ تۇرسا،
ئاش ـ نان ئۆتەمدۇ گالدىن.

تاغنىڭ بېشى ئالاڭغۇ،
قارىغاي ئىچى قاراڭغۇ.
ئەلنىڭ دەردىنى ئويلاپ،
سادىر بولدى يادائغۇ.

كىمگە ئېيتاي دەردلەرنى،
ئاڭلار كىملەر گەپلەرنى.
سادىر ناخشىغا قاتتى
يىغىپ قويغان «خەپ»لەرنى.

قاغا ـ قۇزغۇن گۆش يەيدۇ،
بۆرە ـ ئىتمۇ گۆش يەيدۇ.
مانجۇلار چاغان قىلسا،
چەنتۇ، سۇلان مۇشت يەيدۇ.

نوغايتۇنىڭ يولىدا
مانجۇلار يېتىۋاپتۇ.

تۆت چەنتۇنى بىر مانجۇ
ساپانغا قېتىۋاپتۇ.

ئاتلىنىپ بەل ياقىلاپ،
دورغىدەك بولۇپ كەلدىم.
بىر كالتەك ئۇرۇپ باشقا،
مانجۇغا ئەجەل بەردىم.

چوڭ ئاكامنىڭ بالىلىرى
مېنى كىچىك دادام، دەيدۇ.
ۋاخ يېتىپ دىدارلاشماق
بىز ئۈچۈن تاڭام، دەيدۇ.

ئاق لەيلىنىڭ بېشىدا
سىبىرىق قۇشقاچ سايرايدۇ.
شەرۋانەم جۇمە كۈنى
سۈمبۈلىنى تارايدۇ.

تونۇر بېشىغا كېلىپ،
توقاچ يۇزلۈك ئاي كۆردۈم.
شەرۋانەم بىلەن بىللە
بەك ئوبدان ئۆمۈر سۈردۈم.

قارىغاي ئارىلاپ ئۆتسەم،
ئۇركۈمىدى كېيىكلەر.
سادىرنى تۇتۇش ئۈچۈن
ئىزدەپ كەلدى چېرىكلەر.

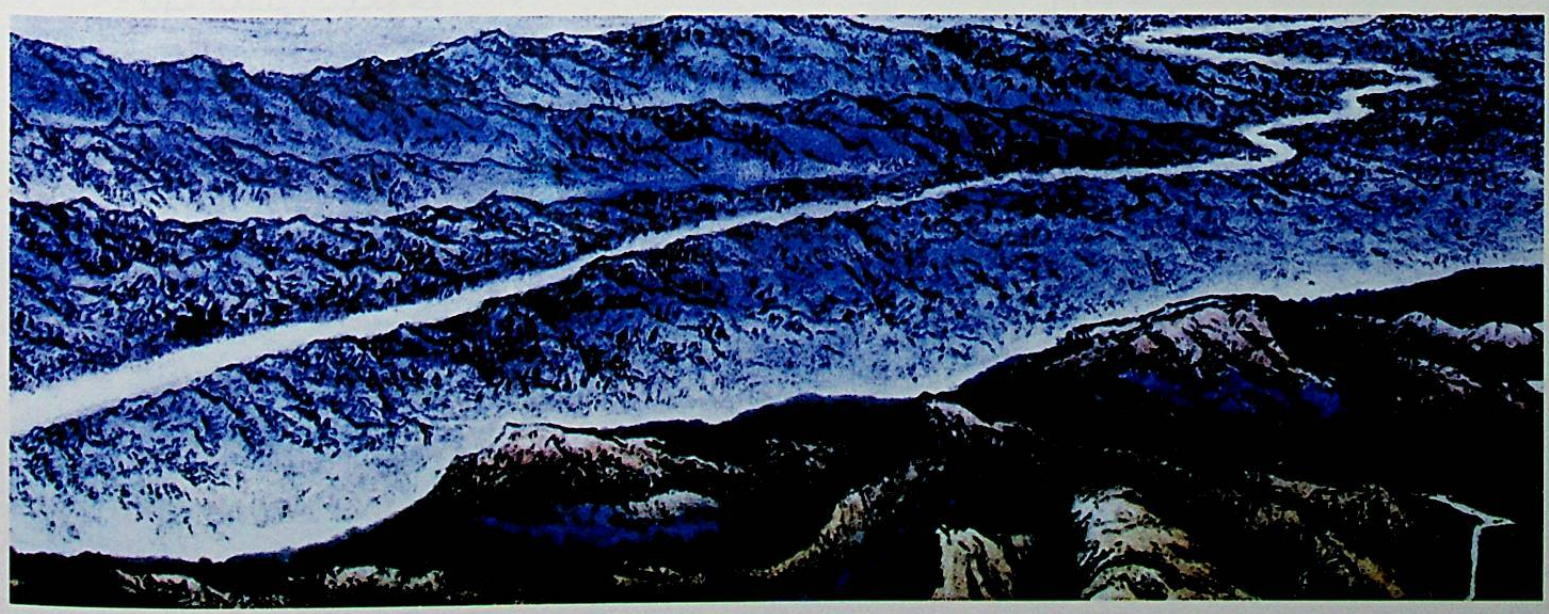

كەلسەڭ كېلىۋەر، چېرىك،
قالمايسەن بىر ئىڭ تىرىك.
سادىرغا تاغ ـ تاش ياراغ،
مېنى ئىزدىمەي سىلىك.[5]

مىلتىقى يوق سادىرنىڭ،
تاش، سالمىنى قىلدى ئوق.
بىر چېرىكنى يۇمىلاتتىم،
يۈز چېرىكتىن بىرىمۇ يوق.

سادىر ھېيلىگەر، دەيدۇ،
ھېيلەم راست يامان مېنىڭ.
يارەنلەرگە ھەيدەتكەن
سەركەمۇ پالۋان مېنىڭ.

ئۈزمەي ئاتتۇق بەش كىشى،
ئۈركۈپ قاچتى مىڭ كىشى.
جان تاتلىق چېرىكلەرگە،
سادىردا نېمە ئىشى.

ناخشىنى كۈچەپ ئېيتسام،
سادىرنىڭ ئۈنى، دەيدۇ.
يايلاق كۆرەڭلىشىپ،
تۈتۈڭلار بۇنى، دەيدۇ.

قۇمۇل يامۇلى دەيدۇ،
كەينىدە سېپىلى يوق.
تالاغا چىقاي دېسەم،
سادىرنىڭ كېپىلى يوق.

يىلقا ئۈيۈرى نەدە؟
ئۈيلار پادىسى نەدە؟
سادىرنى يالغۇز دېمەڭ،
يۈرەك پارىسى نە ـ نەدە!

يامۇلنى تېشىپ چىقتىم،
كۆزۈمنى ئېچىپ چىقتىم.

ئايماقلارنى جەملەشكە
تاغلارغا قېچىپ چىقتىم.

ئوتقا كىرسەم ئوت دەستە،
تاغقا چىقسام تاغ رەستە.
كۆزۈمنى ئاچقانلارنى
دائىم تۈتمەن ئەستە.

موللا بىلال ئۆز باغرىم،
گېپىم بار ئاڭا دائىم.
يۈزمۇ يۈز سۆزلەشكىلى
بەيتۇللاغا ئۇچ باردىم.

موللا بىلال تەقۋادار،
ئەلگە بولدى بەك ھەيران.
دېدى: جەڭگە چىققۇلۇق،
يېتىمپ بولغۇچە ۋەيران.

ئوغۇل بالىمەن سادىر،
نەگە بارسام يولۇم بار.
موللا بىلال ئالدىدا
ئوڭ كۆكسۈمدە قولۇم بار.

موللا بىلال ئۇستازىم،
مەسلىھەتچىم، پاناھىم.
كۈلپەت چۈشسە بېشىمغا،
يار ـ يۆلەك ماڭا دائىم.

موللا بىلال خاتىپنى
جاڭجۇن تۇتمەن، دەپتۇ.
بەردەڭگىلىك سادىر بار،
جاڭجۇن ھۆل تېزەك يەپتۇ.

ناخشىنى تولا ئېيتسام،
بەيتۇللادىن[6] قوغلىدى.
قازانچىغا[7] مۆكۈنسەم،
موللا بىلال يوقلىدى.

كىمگە ئېيتاي دەردلەرنى،
ئاڭلارغا قۇلاق بارمۇ؟
ئېيتقىنا، نازىم ئۇستاز،
قاينامغا تۇۋاق بارمۇ؟

شەھەرگە بارار بولسام،
قازانچىنى يوقلايمەن.
نازىمغا قىلىپ تەزىم،
سارايدىلا ئۇخلايمەن.

چوڭ ئوغلۇمغىمۇ بەردى
بىلال ئىلمىي كالامنى.
بالىلىرىم سىپايە،
تاشلىمايدۇ سالامنى.

جاڭجۇن موللا بىلالنى
ئۆلتۈرۈپ چىدالمايدۇ.
جاڭجۇن قول سالغان كۈنى
ئىلىمدا تۇرالمايدۇ.

يۈز بېگىگە ئات دېسەم،
ھەيدەپ كەپتۇ يۈز ئاتنى.
ئاتلىنىپ چىقىپ ھەريان،
توسۇۋالدۇق ئوچ ياقنى.

چېرىكلەر ئاتقان ئوقلار
ھالقىپ كەتتى ئۇ تاغقا.
بىز دۇشمەنگە سىلجىدۇق،
دۇشمەن كەلمەي بۇ ياققا.

دەككە ـ دۇككىدە دۇشمەن
ئېقىن سۇ بىلەن قاچتى.
ئازاب چەككەن ئايماقلار
قاچقانغا قاراپ تاشتى.

مېنىڭ بەش ھەمراھىم بار،
تۆتى تۇڭگان، بىرى قالماق.
ھەمراھلارنىڭ غەيرىتى
شەھەرنى چاپسان ئالماق.

قالماقلارمۇ ئات سالدى،
تۇڭگانلارمۇ ئات سالدى.
قارا تاشقا كەلگەندە،
چېرىكلەر ۋاي ـ داد سالدى.

كۈلدە كۆمەچ پىشۇرغان
ناسىركامغا ئوق تەگدى.
قىساس ئوتى يامانكەن،
دۇشمەننى سادىر يەڭدى.

قارا تاشنىڭ ئالدىدا،
ئۆلۈكنى سېپىل قىلدۇق.
ئۆلتۈرمەسكە پۇقرانى
جاڭجۇننى كېپىل قىلدۇق.

جاڭجۇن قويدى قولىنى،
توسىمىدۇق يولىنى.
ئالماي ئۆزىگە بەردۇق
بىزگە سۇنغان پۇلىنى.

ماڭغان يولۇم قازانچى،
غانجۇغامدا ئارغامچى.
ۋەدىسىدە تۇرمىدى
جاڭجۇن دېگەن يالغانچى.

سادىردا بار بەردەڭگە،
تويدى چېرىك مەرگەنگە.
پۇشايمان يېدى جاڭجۇن
جەڭ قىلىشقا كەلگەنگە.

دۇشمەن قاچتى شەھەرگە،
ئاتقان پولىرى[8] قالدى.
ناشتا قىلماي سەھەردە
ئوچ پونى سادىر ئالدى.

قاپتوٗ پونىڭ پىلتىسى،
ئاتالمىدى خېلىسى.
سادىرنىڭ قولى ئەپلىك،
بىلىندى پونىڭ ھىيلىسى.

تاغدا بۆرە ھۇۋلايدۇ،
ئەلنى ئاق خان بۇلايدۇ.
ئەل گۆلەيسە قولىنى
چىغ كۈلادا تولايدۇ.

مۇز داۋان دېگەن داۋان،
داۋان ئەمەس ھاڭ ئىكەن.
ئاق خانىنىڭ چېرىكلىرى
بىر ـ بىرىدىن زاڭ ئىكەن.

قەشقەر دېھقىنى دەيدۇ،
ئاقسۇ دېھقىنى دەيدۇ.
قالدى تەڭلا خورلۇققا،
كىممۇ غېمىنى يەيدۇ.

ئاقسۇ نېمە بولغاندۇ؟
قەشقەر نېمە بولغاندۇ؟
نازىم دەيدۇ: قەشقەرنى
قانغا بىقسىپ تولغاندۇ.

دالويى ھۆكۈم قىلدى،
مېنىڭ ئىشىم بوش ئەمدى.

ئەخمەت خەزىنىچى، تۆت بەگ،
ئۇزاتماڭلار، خوش ئەمدى.

ئېگىز ھاۋانىڭ قۇشى
يالغۇز تاشنى خالايدۇ.
يىغلىماڭلار، قېرىنداشلار،
ئۆلتۈرمەيدۇ، پالايدۇ.

كۈرەگىمۇ قامالدىم،
قۇمۇلغىمۇ پالاندىم.
نىيىتىم خالىس مېنىڭ،
ھەر جايدا ئامان قالدىم.

ياز كەلسىمۇ كەلمىدى،
كاككۇك سايراپ كۈلمىدى.
قىلىچ چېپىپ ئويناپتىتىم،
ياخشى قىلىچ بولمىدى.

تاغدىن ئاقمىدۇ بۇلاق،
سازدىن ئاقمىدۇ بۇلاق.
ئەل قالدى نادامەتتە،
ئاڭلارغا بارمۇ قۇلاق؟

بۆرە دېسە بۆرە مەن،
تاغنى ئۆرۈپ ـ چۆرۈيمەن.
ئەلنى دائىم قاقشاتقان
مانجۇ خانىنى ئۆرۈيمەن.

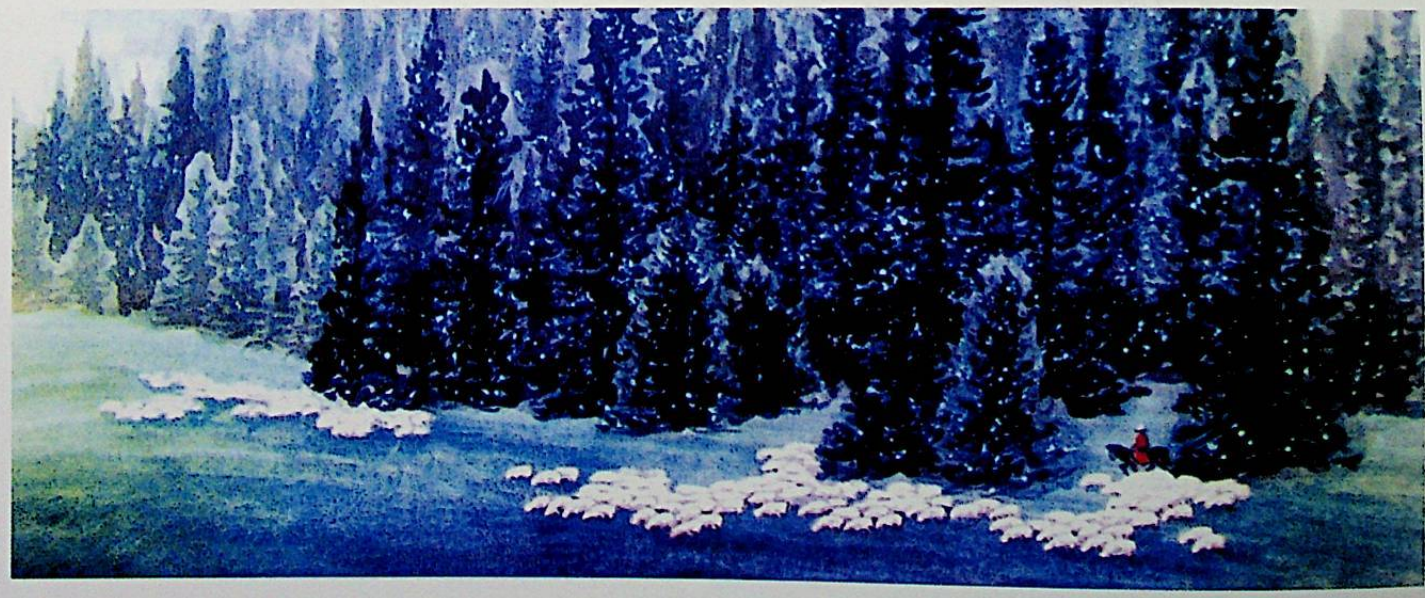

بۇغداينىڭ سامانى بار،
بىنەمنىڭ شامالى بار.
غەم قىلما، قېرىنداشلار،
سادىرنىڭ ئامالى بار.

قومۇشلۇق، توقايلىقلار
سادىرغا ماكان بولدى.
چېركىنى پايلا، دېگەن
داناخۇن تاغام بولدى.

دەريا بويىدا تۇمان،
ئەلنىڭ كۆڭلىدە پىغان.
چېركىلەر تۇتۇپ ماڭغان
گۇناھسىز سەككىز دېھقان.

ئۇچ مىلتىقنى تەڭ ئاتساق،
موللاق ئاتتى ئۇچ چېرىك.
ئات سىلىپ قېچىپ كەتتى
ئوندىن يەتتىسى تىرىك.

سەككىز دېھقان قۇتۇلدى،
پۇت ـ قوللىرى يېشىلدى.
سادىرنى پاناھ ئەيلەپ،
جەڭ قىلىشقا قېتىلدى.

يۇرت ئىچى ئوپۇر ـ توپۇر،
مانجۇلار بىلەلمىدى.
باشلايلى دېسە جەڭنى،
يىگىتلەر كېلەلمىدى.

يىگىتلەرمۇ ساقلاپتۇ،
پىلىچىدە تېپىشتۇق.
چېركىلەر قوغلاپ كېلىپ،
بىر ئاش پىشىم ئېتىشتۇق.

ئايماقلارنى جەملەشكە
ماڭا تەگمىدى چولا.

ئاۋۋال كەلگەن چېركىتىن
كېيىن كەلگىنى تولا.

چېركىلەر يول بىلمەيدۇ،
جاڭگالغا مۆكۈپ كەتتىم.
چېركىلەر ماراپ قالدى،
ئاقتاشقا ئۆتۈپ كەتتىم.

موللا بىلال نېم بولدى؟
ئابدۇرۇسۇل بەگ نېم بولدى؟
ئارىدا خەۋەرچى يوق،
خەۋەرچىمىز كىم بولدى؟

بۇلۇت چىقتى، ئاي مۆكتى،
زېمىنغا يامغۇرىن تۆكتى.
جەڭ قىلىشقا ئاتلاندىم،
سادىرغا ياراغ پۈتتى.

بۇغداي ئارىلاپ چىقتى
قارامۇقنىڭ مايىسىسى.
پۇقرالارنى سولاتتى
يايلىرىنىڭ يالىسى.

ئالا قاغا، ئالا قاغا،
سەندە بار نېمە ۋاپا؟
مانجۇخان سىلىۋەردى
ئەلگە تۇغمەس جاپا.

ئۇچ يۈز چېرىك ياتقۇدەك
قارا تاشنىڭ كەينىدە.
مىلتىق، قىلىچ بار ئىكەن
چېركىلەرنىڭ بەرىدە.

ئاتنى توقۇدى دەمسەن؟
سادىر قورقمىدۇ دەمسەن؟
مارىسا‌ڭ مارا، چېرىك،
بېشىڭغا چوماق يەيسەن.

چېرىكلەر ئات سالدۇرۇپ
شەھەرگە قېچىپ كەتتى.
ئوق تەگكەنلەر داد سېلىپ،
قان چېچىپ يېتىپ كەتتى.

ئايماقلار قېرىنداشىم،
ھەر جايدا بار قاياشىم.
كۇلدە كۆمەچ يېسەمۇ،
ھەممە جايدا بار ئاشىم.

بالىلارنى سېغىنىپ
نەچچە باردىم ئۆيۈمگە.
زالىملارنى يوقاتماي
ئارامىلىق يوق كۆڭلۈمگە.

جۇڭنى تەتۇر كېيىپ
قويلار ئىچىدە ياتتىم.
تىگىتچىلار دەستىدىن
دەريادا ئۇزۇپ ئاقتىم.

قوراي توشۇغان ھارۋا
ئىرغاڭلاپ غىچىرلايدۇ.
دەرد تارتقان قېرىنداشلار
قۇلاققا پىچىرلايدۇ.

تاغلاردىمۇ ئېتىشتىم،
جاڭگالدىمۇ ئېتىشتىم.
سادىرغا ئامەت كەلدى،
مىلتىق يىگىتكە يېتىشتىم.

كۇرەنىڭ سېپىلىغا
ئۆزۇم قويدۇم دورىنى.
ئوتتۇز بەش چېرىك ئۆلدى،
ئېتەلمىدى شورىنى.

كۇرە جەڭدە يوقالدى
دۇشمەنلەرنىڭ قارىسى.

ساقايمايدۇ جاڭجۇڭنىڭ
سادىر سالغان يارىسى.

يامۇل ئالدىدا باركەن
قىمىلداپ تۇرغان ئادەم.
ئالدىمغا يۈگۈرۈپ كەلدى
سۈيدۈكلۈك چوقۇر خاتەم.

سېۋەتتە ئېسىپ قويغان
بىر كەم قىرىق كاللا.
ئاڭلاڭلار، خالايىقلار،
بارى نارەسىدە باللا.

يامۇلدا ئۇچ كۈن ياتتىم،
دالويى كەلسۇن، دەپتۇ.
ئەمدى سېپىل تەشمەسكە
بىر ۋەدە بەرسۇن، دەپتۇ.

دالويى سوراق قىلدى،
سوراقنى ئۇزاق قىلدى.
دېۋەيلەپ قوپۇپ قويسام،
سوراقنى چوناق قىلدى.

كۇرەنىڭ دەرۋازىسى
لوسگۇڭغا قاراشلىق.
سېپىل تەشكىلى كەلدىم،
يىگىتلىرىم ياراغلىق.

كەينىمدىكى يىگىتلەر
بىر ـ بىرىدىن سېپايە.
ئەقىللىق توختىيارکام
يول باشلىدى پىيادە.

يامۇلنى تېشەر چاغدا،
دوستلار بولدى يار ـ يۆلەك.
يامۇلدا بىللە ياتقان
ئەخمەتبەگ ئەجەب زېرەك.

یامۇلدىن قېچىپ چىقىپ،
جېسەكچىنى بايقىدىم.
ئۇخلاپ قاپتۇ بەش يايى،
ئېگىز تامدىن ھالقىدىم.

يانبۇلاقتا ئاڭلىدىم،
سولىنىپتۇ بەش يايى.
يالغۇز كېرىم پەنسا‌پىنىڭ
ئۆلۈم بوپتۇ جازايى.

قاراڭغۇدا يول ئىزدەپ،
نوغايتۇ بىلەن كەتتىم.
پىلىچىدە ئات مىنىپ،
ئاقتاشقا ئامان يەتتىم.

سادىرنى قۇتۇلدى دەپ،
ھەمراھلار خۇشال بولدى.
سادىر ئۆلدى، دېگەنلەر
ئەجەبمۇ ئوسال بولدى.

بېشىمغا ئەلەم كەلدى،
تارتماسقا نېمە چارە.
ئەل - يۇرتۇم ئازاب چەكتى،
يۇرىكىم بولدى پارە.

قونغان يېرىمىز تاشلىق،
قىينىدى قورساق ئاچلىق.

مانجۇچە سۆزلەپ بەزەن،
بولۇۋالدۇق چېرىك باشلىق.

زىندان ئىچى قاراڭغۇ،
دىڭخۇلۇغا يورۇماس.
بىر تۇغقانلار جەم بولساق،
ھېچ يېرىمىز خورىماس.

ئۆڭكۈردىكى قار - مۇزدىن
بىر يېڭ سۇ چۈشەر پەسكە.
بىز ئېگىزدە بولساقمۇ،
ئەزىزلەر بىزنىڭ ئەستە.

ئالۋان تۆكمىسەم تېخى،
ئۇنى يۇدمىسەم تېخى.
ئەزىز جانغا تاقالغان
ھەر ئىككىسىنىڭ تېغى.

بايانداپدىن كۆرەگە
ئاق خان قويدى چېرىكنى.
چېرىكلەرنىڭ گۆرىگە
سادىر ياقتى پىلىكنى.

يامۇلدىن قېچىپ چىقىپ،
بەش كۈن ماڭدىم پىيادە.
مېنى كۆرگەن يۇرت دەيدۇ،
دۆلەت بەرسۇن زىيادە.

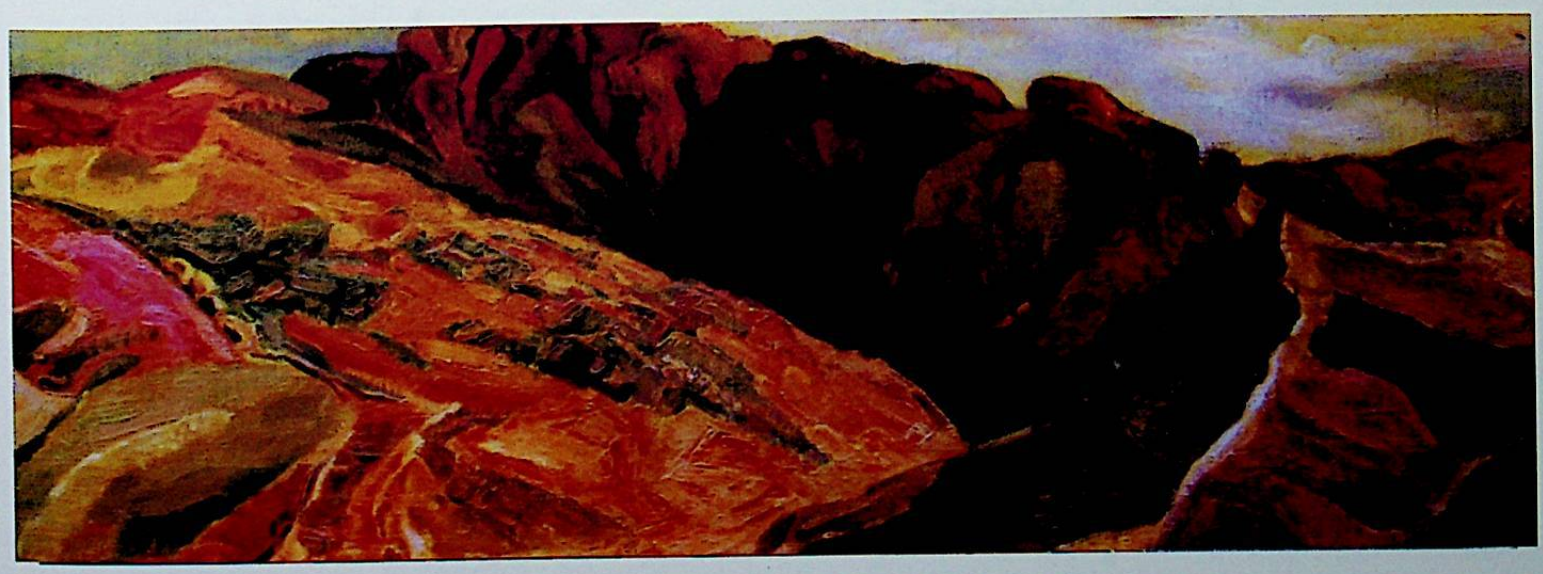

بەگنىڭ ئىتلىرى يامان،
ئۆتسە ئادەم تالايدۇ.
سادىر دەپ تۇتۇپ ئالدى،
مېنى ئەمدى پالايدۇ.

يامۇلنىڭ تېگى زەيلىك،
بۇ دەردكە نېمە دەيلۇق؟!
ئەركىنلىككە بەل باغلاپ،
ياخشىلىقنى ئىزدەيلۇق.

ھاشار سېلىپ، دەن ئېلىپ،
دارىن ئامبال تويامدۇ؟
دېھقانلارنى ئۆلتۈردى،
خۇنى ئۈنى قويامدۇ؟

مەنمۇ چىقتىم پىيادە،
مالچىلار چىقار تاغقا.
ياد قىلىپ قېرىنداشنى،
قارىدىم ئىلى ياققا.

يامۇلدىن قېچىپ چىقىپ،
ئىلى شەھىرىگە كەتتۇق.
پۇتلار تېشىلىپ يۇرۇپ،
ئۇچ كۈندە ئاران يەتتۇق.

مىڭ بىر تەستە ئولاشتۇق
قارىغايلىق ئېگىز تاغقا.
تۇگەپ كېتىپ نان - ئوزۇق،
سۇخار يېدۇق كۆمۈپ قارغا.

گۈندىپاي ئىشىك تېپىپ،
دەيدۇ: «توۋلىما، سادىر!»
مەن يامۇلنى تەشكەندە،
يا غوجام بىلەن ياپىر!

مەن تاغدىن چۈشۈپ كەلسەم،
يولدا يېتىپتۇ يولۋاس.

ياتسا يېتىۋەرمەمدۇ،
سادىر ھەرگىزمۇ قورقماس.

سەنگۈڭ يولى چىغلىقتا
قاتتىق نېنىمنى يېدىم.
چېرىك سورىسا يولدا،
مانجۇ بالىسى، دېدىم.

قازانچى بىلەن قاچتىم،
ئارپا تالقىنى چاچتىم.
قوغلاپ كەلسە يايلار،
قار كۆرەپ داۋان ئاشتىم.

ئىسمائىلمۇ قوشۇلدى،
ئىش ئەمدى يامان بولدى.
«ئۆلسەم رازى بولغىن!» دەپ
ئاتىسىدىن دۇئا ئالدى.

باشقا موزا كىيگەننى
بۇ ئالەم بەگلىرى، دەيدۇ.
ئالىملار كىتاب كۆرۈپ،
قىيامەت سەگلىرى[9] دەيدۇ.

دۆڭ يامۇلنىڭ ئالدىدا
ئىككى تۈپ قاتار تېرەك.
ئەزىز باشقا كۈن چۈشتى،
قېرىنداش ئەمدى كېرەك.

مەن سانجىدىن قاچقاندا،
ئالتىنچى ئاي باھار ۋاقتى.
يامۇلنى تېشىپ چىقسام،
بولۇپتۇ سەھەر ۋاقتى.

سېغىنسام ئىگىچەمنى،
توختىۋان دەپ ئەسلەيمەن.
ئۈنىگىدىن چوڭى بەختىۋان،
بەخت - ئۆمۈر تىلەيمەن.

زېمىنىڭ تېغىدا ياتسام،
چېرىكنى تولا، دەيدۇ.
نوغايتۇنى بۇلاپ چىقىپ،
قازانچىدا قوي، دەيدۇ.

مېنى ئىزدىگەن بەگلەر،
جىرغىلاڭدا ئۇچراشتى.
نەيزەمنى قارا كۆرۈپ،
ئىشتان كۆتۈرۈپ قاچتى.

بۇلتۇرقى بەشىنچى ئايدا
ماڭا كەلدى بىر پىشكەل.
قولۇمغا كويزا سالدى،
پۇتۇمغا تۆمۈر ئىشكەل.

مەن يامۇلدىن قاچقاندا،
بىر مانجۇ بىلەن قاچتىم.
قۇلۇپ سالغان داۋۇزنى
مۇشت بىلەن ئۇرۇپ ئاچتىم.

تاش كامېردا ياتسام،
ھۇۋقۇشلار ئۇۋام، دەيدۇ.
مەن ئۆزۈم بۇ يەرلەردە،
بالىلىرىم نېمە يەيدۇ.

مەن تاغدىن كېلىۋېتىپ،
كېيىكنى ئېتىپ يېدىم.
قالماق سورىسا يولدا،
مانجۇ بالىسى، دېدىم.

مەن تاغدىن چۈشۈپ كەلسەم،
جاڭجۇن بۇيرۇقى، دەيدۇ.
بۇ سۆزنى ئاڭلىغان مانجۇ،
بۇ يەردىن كېتىلى، دەيدۇ.

مەن تاغدىن يېتىپ كېلىپ،
ياخشى ئات تېپىۋالدىم.
يولدىشىم، ئول مانجۇنى
مۇزاتتىن ئاشۇرۇپ ياندىم.

مۇزاتتىن داۋاپ چىقىپ،
يېنىپ چۈشتۈم ئارقامچە.
تىكتىكچىنىڭ دەستىدىن
قامالدىم، ئامال قانچە.

مەن يامۇلغا چۈشكەندە،
پۇتۇمدا تۆمۈر زەنجىر.
دوستلار يوقلىشىپ كەلسە،
قاراپ تۇرۇشۇم پەنجىر.

يامۇلنىڭ تېگى زەيلىك،
ئەتراپى قېلىن تاملار.
يامۇلنىڭ ئېتى چىقسا،
سىرقىرار ئەزىز جانلار.

يانبۇلاقتىن مېڭىپ بېرىپ،
ياتقان يېرىم قومۇشلۇق.
قۇم چۆگۈنگە چاي سالدىم،
سالاي دېسەم چۆمۈچ يوق.

مەن ئۆيۈمگە قارىسام،
بۇزۇلغان ساراي ئوخشاش.
ئىسمائىلنى دەي دېسەم،
ئۆزۈمنىڭ بالام ئوخشاش.

قازانچىدا بىز ئىچتۇق
قوناق ھارىقى ــ خەنجۇ.
ياخشى ئاتنى بېقىپ بەرگەن
ئۇدۇن دايى ئۆزى مانجۇ.

سادىرنىڭ ئاتىسى يوق،
ئاتىسى يوق، خۇدايى بار.
سۇنىڭ ئۆزىدە ــ قاشتا
شاۋانخان قاياشى بار.

پىچاق، چاقمىقىم خالتا
شاۋانخان قاياشمىغا.
ئون ئاتنى قوغلاپ كېلىپ،
ئاخىر يەتتى بېشىمغا.

ساۋەن تېغىدا يۇرۇپ،
ئۇلار تۇخۇمى يېدىم.
مەن تاغدا غېرىب بولۇپ،
ئەھلى يۇرتنى سېغىندىم.

مازار غوجامدىن قورقۇپ،
ئەيمىنىپ ئۆتەلمىدىم.
رىزقىڭ تارتتىمۇ، سادىر،
ئىلىدىن كېتەلمىدىم.

دەرگاھ قۇلنىڭ ئۆيىدە
قىرىق كۈن ئامان ياتتۇق.
قۇمۇلدىن ئاتنى مىنىپ،
قارا شەھەرگە كەتتۇق.

قارا شەھەردىن ئېلىپ كەلدىم
مەن تورۇق ئالا ئاتنى.
ئول مانجۇ ئەۋەتىپتۇ
بىر يامبۇ بىلەن خەتنى.

سېنىڭ ئېتىڭ نېۋرزات،
خالزات ھېكىم، دەيمەن.
بۇ ئىلىدا سەن بولساڭ،
مەن نېمىدىن غەم يەيمەن.

سادىرنى تۇتۇپ بەرگەن
ئابدۇللا دېگەن چاپاق.
سەرىپاي قىلىپ بەردى
ھېكىم بەگ بىلەن ئاپپاق.

ئابدۇقادىر داموللا ھەققىدە

ئابدۇقادىر ئەزىزى (داموللام) يېقىنقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىياتى تارىخىدا ئالاھىدە ئورۇن تۇتقان ئالىم، شائىر ۋە جامائەت ئەربابىدۇر. ئۇ 1862 - يىلى ئاتۇشنىڭ مەشھەت يېزىسىدا تۇغۇلغان، قەشقەر ۋە بۇخارالاردا بىلىم ئالغان، كېيىنكى ھاياتى يېڭىچە مەكتەپلەردە مۇئەللىملىك قىلىش، مۇدەررىسلىك قىلىش ۋە جامائەت خىزمەتلىرى بىلەن ئۆتكەن. ئۇ ئىلىم - مەرىپەت تارقىتىش مەقسىتىدە، ئۇيغۇرچە ئوقۇتۇشنىڭ ئۇسۇلى، دەرسلىك مەزمۇنى قاتارلىق تەرەپلەردە ئەجىر سىڭدۈرۈپ، «سەرپ - نەھۋى» (مورفولوگىيە ۋە سىنتاكسىس)، «ئىلمى تەجۋىت» (قىرائەت)، «ئىلمى ھېساب» قاتارلىق كىتابلارنى يېزىپ، مەكتەپلەرنىڭ دەرسلىك جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلغان. ئۇ يەنە مەكتەپلەردىكى ھۆسنىخەت ئۆگىنىش ئىشلىرىغا ئەھمىيەت بېرىپ، ياشلار ۋە ئۆسمۈرلەرنىڭ تەلىم - تەربىيىسىگە كۆڭۈل بۆلۈپ، «ئاقائىد زۆرۈرىيە» (زۆرۈر ئەقىدىلەر)، «ئىبادەت ئىسلامىيە» (ئىسلام ئىبادەتلىرى)، «تەلىم سەبەھىيان» (گۆدەكلەرگە تەلىم)، «نەسەيھول ئەپتال» (ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە نەسىھەت) قاتارلىق كىتابلارنى يېزىش بىلەنلا قالماستىن، مەتبۇئات ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇپ، باشقا جايلاردىن مەتبە ئالدۇرۇپ كىرىپ، «نەسىھەتى ئام» قاتارلىق ئەسەرلەرنى باستۇرۇپ، ئاممىغا بىكارغا تارقاتقان. ئۇ يازغان «جاۋھىرۇل ھىقان» (ھەقىقەت جەۋھەرلىرى) ناملىق شېئىرىي ئەسەر ھازىر مىسىردىكى «ئەزھەر» ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ كۇتۇپخانىسىدا ساقلانماقتا. ئۇ يەنە «مۇپتاھىل ئەدەب» (ئەدەبىياتنىڭ ئاچقۇچى) ناملىق نەزەرىيىۋى ئەسەرنى يازغان بولۇپ، بۇ ئەسەرلەر ئۆز زامانىسىدا قەشقەردىكى ئىختىساسلىق كىشىلەرنىڭ ياردىمى بىلەن

رۇسىيىنىڭ قازاندىكى «مىللەت» مەتبەسىدە نەشر قىلىنغان.

ئابدۇقادىر ئەزىزى ئۇلۇغ ۋەتەنپەرۋەر زات بولۇپ، ئەينى چاغلاردا جاھانگىرلارنىڭ قەشقەردىكى مەدەنىيەت تاجاۋۇزچىلىقىغا قاقشاتقۇچ زەربە بەرگەن. شۇنىڭ بىلەن، جاھانگىرلار ۋە يەرلىك فېئودال ئەكسىيەتچى كۈچلەر ئۇنىڭ بۇ ۋەتەنپەرۋەرلىك جاسارىتىدىن قورقۇپ، يوشۇرۇن سۇيىقەست پىلانلاپ، ئىشپىيون، خائىنلارنى سېتىۋېلىپ، ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىشقا ئۇرۇنغان ۋە 1924 ـ يىلى 8 ـ ئايدا قەشقەر شەھىرى كونا ئوردىدىكى قىرائەتخانىسىدا ئۇنى ئېچىنىشلىق ھالدا ئۆلتۈرۈۋەتكەن. ئىلىم ـ پەن، مەدەنىيەت تەرەققىياتىنىڭ دۈشمەنلىرى ئۇلۇغ ئالىم ۋە تالانتلىق شائىر نى خەلقتىن ئايرىۋەتكەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇيغۇر خەلقى ئابدۇقادىر ئەزىزى (دامۇللام)نى ئۆزىنىڭ «قەدىرلىك ئۇستازى» دەپ ھېسابلاپ، ئۇنىڭغا چوڭقۇر ماتەم تۇتقان، نۇرغۇن مەرسىيە ـ ناخشا، قوشاقلارنى يېزىپ خاتىرىلەش پائالىيەتلىرى ئېلىپ بارغان. بۇ قوشاقلار ئەنە شۇ تارىخىي شاھائىتتا ئوتتۇرىغا چىققان بولۇپ، ئۇيغۇر خەلقىنىڭ قەلبىنى روشەن ئىپادىلەپ بەرگەن.

بۇلبۇل ئىدىڭ بۇ باغدا،
سايرار ئىدىڭ بار چاغدا.
دۈشمەن سەندىن ئايرىدى،
ئەجەبمۇ ياماڭ چاغدا.

ئېتىڭ بەكمۇ چىرايلىق
ئابدۇقادىر ئەمەسمۇ؟
خەلقىمىزگە يول باشلاپ
ئۆمرۈڭ ئۆتكەن ئەمەسمۇ؟

ئۆلتۈرگۈزدى دۈشمەنلەر،
كۆرەلمىگەن مەنمەنلەر.
سەنچۈن تۆكۈپ كۆز ياشىنى
يىغلاپ قالدى دەردمەنلەر.

دامۇللام ئۆلۈپ كەتتى،
تالىپلار يېتىم قالدى.
سەن ياشىغان بۇ يۇرتتا
شەيتانۇ رەجىم قالدى.

ئاتۇش يولى تاشلىق ساي،
يېتىم يىغلار ماڭالماي.
قارشى چىقتى يولۇڭغا
مۇتەئەسسىپ رودۇپاي.

جايىڭ بولسۇن جەننەتتە،
ھۆرلەر بولسۇن خىزمەتتە.
ئۇنتۇمايمىز بىز سېنى،
ۋەدىمىز شۇل، ئەلۋەتتە.

تاغلار، تاشلار تەۋرىشىپ،
قاتتىق چاقماق چاقماقنىمۇ؟
دەريا سۇيى قان بولۇپ،
بۇگۈن تەتۇر ئاققانمۇ؟

قەشقەرنىڭ ھاۋاسىنى
چاڭ ـ تۇمانلار باسقانمۇ؟
قەشقەرنىڭ جاھانىنى
قايغۇ ـ ماتەم باسقانمۇ؟

ئاي تۇتۇلماس، دەپتىمىز،
كۈن تۇتۇلماس، دەپتىمىز.
دامۇللىغا دەيۇزلەر
قەست قىلالماس، دەپتىمىز.

قىلماق بولغان قەستىڭنى
ماڭا قىلساڭ بولماميتى؟!
قولۇڭدىكى پىچاقنى
ماڭا سالساڭ بولماميتى؟!

داموللام شېهىت بولدى،
ياتار جايى بېهىش بولدى.
داموللامغا قەشقەرلىك
كۆپ يىغلاپ بىهوش بولدى.

ئاق قۇشقاچ چۈرۈقلايدۇ،
چاڭگىسىنى تاپالماي.
تالىپ باللا يىغلايدۇ،
داموللامنى تاپالماي.

داموللام چىراغىغا
پەرۋانە بولاي دەيمەن.
ناھەق بولغان بۇ ئىشقا
دۇانە بولاي دەيمەن.

داموللامغا قەست قىلدى،
يۈزى قارا دەيۈزلەر.
كۆڭلىدە چىراغى يوق،
دىلى قارا ياۋۈزلار.

ئابدۇشۇكۇر كېرىم سىزغان

گۈلەمخان قوشتى

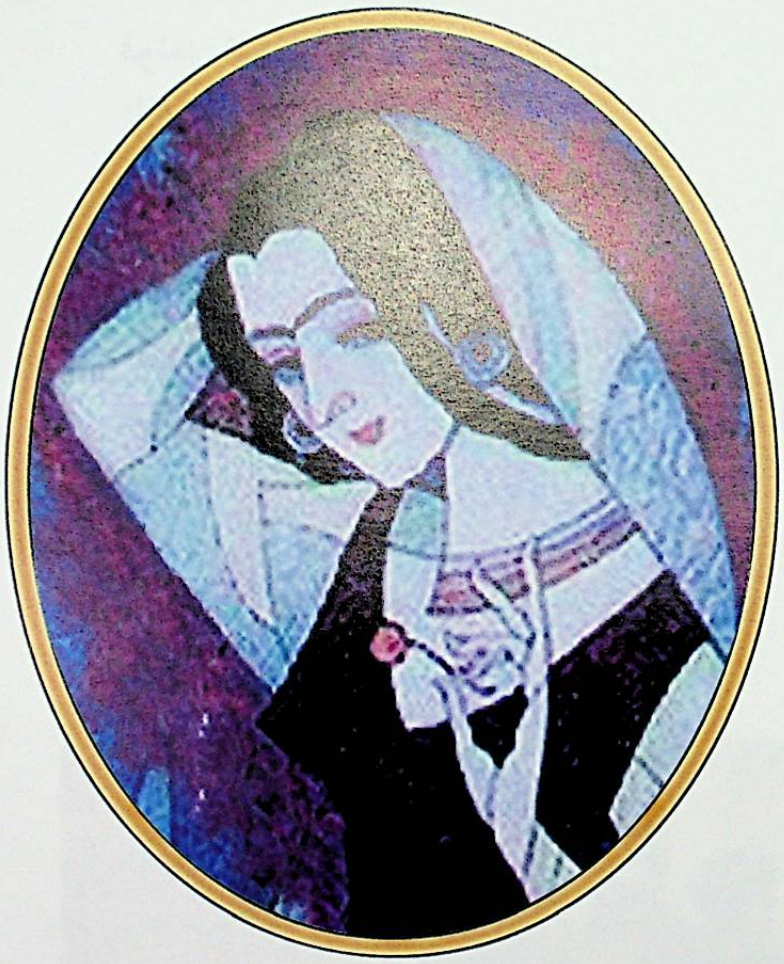

گۈلەمخانىڭ[10] قوش پۆپۈكى
يەرگە تېگەمدۇ؟
ئون بەش ياشقا كىرمەي تۇرۇپ،
ئەرگە تېگەمدۇ؟

كىمنىڭ كىمنى يار تۇتۇشىنى
ھەر كىم بىلمەمدۇ؟
ئۆزى سۆيمەي، مەيلى بولماي،
ئەرگە تېگەمدۇ؟

گۈلەمخانىنىڭ تۇرغان يېرى
ئويمان بۇلاقتۇر.
گۈلەمخاننى زورلاپ ئالغان
شائېيو چولاقتۇر.

گۈلەمخاندىن باشقا قىزنى
قېرى ئالمامدۇ؟
گۈلەم خېنىم چولاقلارغا
زايە بولمامدۇ؟

قويلىرىمنى ھەيدىۋەتتىم
ئويمان بۇلاققا.
گۈلەمخاننى تۇتۇپ بەردى
شائېيو چولاققا.

گۈلەمخانىنىڭ قورققان يېرى
ئويمان بۇلاققۇ.
گۈلەمخانغا چاڭگال سالغان
قېرى چولاققۇ.

كىچىك قىزنى زورلاپ ئالسا
ئۇۋال بولمامدۇ؟!
گۈلەم خېنىم شۇ شائېيوغا
زايە بولمامدۇ؟!

گۈلەمخاننىڭ قوش پۆپۈكى
يەرگە سۆرۈلدى.
يۈرەكتىكى سېرىق سۇلار
قانغا ئۆرۈلدى.

چىقىپ باقسام، گۈلەم خېنىم،
تويۇڭ كېلەدۇ.
ساڭا مىكىن، ماڭا مىكىن،
تەقدىر بىلەدۇ.

ئالتە ـ يەتتە كەپتەرلىرىڭ
قوندى تېرەككە.
تاۋار توندا ئالتۇن تۈگمە
پاتتى يۈرەككە.

كىچىك بولسا چوڭ بولمامدۇ
باغدىكى تېرەك.
گۈلەم خېنىم سۇغا چىقسا
يېرىلار يۈرەك.

گۈلەمخاننىڭ كىيگەن ئەڭنى
تاش پېشى سولجۇر.

قېرى بىلەن ياتماڭ ھەرگىز،
ساقىلى سانجۇر.

گۈلەم خېنىم ئوبدان بالا،
چېچى ئاز ئىكەن.
گۈلەمخاننى ئالغان شاڭيو
تۈتەك تاز ئىكەن.

قارا كۆڭۈل، زالىم شاڭيو،
ئالدىرىما تېخى.
بوينۇڭدا بار گۈلەمخاننىڭ
قىزىل تىرنىقى.

راھەت كۆرۈش زالىملارنىڭ
ھەققى دېمەڭلار.
ئەلەم تارتىش كەمبەغەلگە
باقىي دېمەڭلار.

ئامان بولساق يوقىتارمىز
شاڭيو قېرىنى.
سۆيىدىغان زامان كېلەر
ھەر كىم يارىنى.

ئەسقەر تۇردى سىرغان

زىندانىكى توختاخۇن

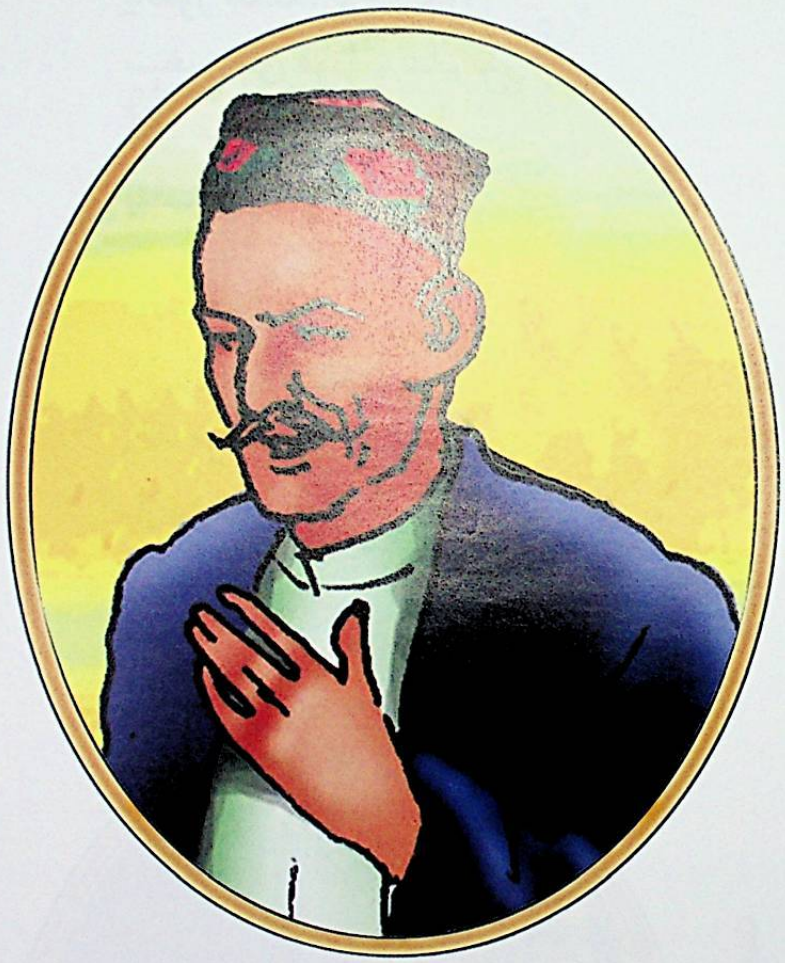

1840 ـ يىللار قۇمۇل ۋاڭلىقى يەنىمۇ چىرىكلەشكەن مەزگىل ئىدى. خوتۇنتام دورىغىسى قول ئاستىدىكى خەلقتە ئۆز ھۆكۈمرانلىقىنى قاتتىق يۈرگۈزگەنلىكتىن، خەلقنىڭ ئۇنىڭغا بولغان نارازىلىقى كۈچلۈك ئىدى.

توختاخۇن يېتىم ئۆسكەن بالا بولۇپ، ئادالەتسىز زامانىدا نۇرغۇن دەرد ـ ئەلەم ۋە ئازاب ـ ئوقۇبەتنى باشتىن كەچۈرىدۇ، بولۇپمۇ دورىغىدىن نۇرغۇن خورلۇقلارنى كۆرىدۇ. شۇڭا، توختاخۇندا دورىغىغا نىسبەتەن قاتتىق ئۆچمەنلىك پەيدا بولىدۇ. ئەزەلدىنلا ئىچى كۈچلۈك، ناھەقچىلىككە چىداپ تۇرالمايدىغان توختاخۇن ئۆزىگە ئوخشاش دەردمەنلەر بىلەن بىرلىشىپ دورىغا بىلەن نەچچە رەت زاكونلىشىدۇ. شۇنىڭ بىلەن دورىغىدا پەيت تېپىپ توختاخۇننى بابلاش قارا نىيىتى پەيدا بولىدۇ. بىر قېتىم دورىغىنىڭ گالۋاڭ ئوغلى توختاخۇنىڭ ئايالىغا نىيىتىنى بۇزۇپ يول توسقاندا، توختاخۇننىڭ ئايالى ئايسىخان ئۇنىڭغا قاتتىق رەددىيە بېرىدۇ. بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقان توختاخۇنمۇ دورىغىنىڭ ئوغلىنى توسۇپ قاتتىق تەنبىھ بېرىدۇ. بۇ ئەلەمگە چىدىمىغان دورىغىنىڭ ئوغلى دادىسىغا: «توختاخۇن ماڭا يولسىزلىق قىلدى» دەپ چاقىدۇ. ئارىدىن نەچچە ئاي ئۆتكەندىن كېيىن، دورىغىنىڭ ئوغلى قاتىللىق قىلىپ بىر ئايالىنى ئۆلتۈرۈپ قويىدۇ. بۇنى راسا ياخشى پۇرسەت بىلگەن دورىغا توختاخۇننى ئۆلگۈچىنىڭ ئۆيىگە پەم بىلەن باشلاپ كىرىپ، جىنايەتنى توختاخۇنغا ئارتىدۇ ۋە ئۇنى «قاتىل» دەپ ئەيىبلەپ ئوردىغا يوللايدۇ. ئوردىدىن سوراق قىلمايلا توختاخۇننى نوم[11] زىندانىغا تاشلايدۇ. بىر يىلدىن كېيىن قۇربان ھېيىتتا نوم خەلقى توختاخۇنغا قۇربانلىق گۆش تاشلاپ بېرىدۇ، توختاخۇن قوۋۇرغا ئۇستىخىنى

نى بىلەن زىندان تېمىدىن تاتما ياساپ قاچىدۇ. مەسئۇلىيەتتىن قورققان نوم دورغىسى توختاخۇن-
نى بىر نەچچە كۈن ئىزدەپمۇ تاپالمىغاندىن كېيىن، ئاخىر بايدىن «ئىزچى» بوۋاينى چاقىرىپ كېـ-
لىپ، بىرمۇنچە پۇل بېرىپ ئۇنى ئىشقا سالىدۇ. ئۈچىنچى كۈنى ئىزچى بوۋاي ئاداقنىڭ مەلۇم
بىر جايدىكى باغلاپ قويغان چۆپنىڭ ئارىسىدىن توختاخۇننى تېپىۋالىدۇ، توختاخۇن قايتا زىندانغا
تاشلىنىدۇ. ناھەق جازا، چىدىغۇسىز زۇلۇمنىڭ ئەلىمىنى يەتكۈچە تارتقان توختاخۇن زىنداندا تۇ-
رۇپ «زىنداندىكى توختاخۇن» دېگەن ناخشىنى ئاھاڭى بىلەن ئىجاد قىلىدۇ. نوم دەردمەنلىرى ھەر
كۈنى زىندان سىرتىدا بۇ ناخشىنى ئاڭلاپ تۇرىدۇ، بۇ ناخشا ناھايىتى تېزلا خەلق ئىچىدە ئومۇملىـ-
شىدۇ. توختاخۇن ئاخىر ئادالەتسىز زاماننىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچراپ ئېچىنىشلىق ھالدا زىنداندا
ئۆلۈپ كېتىدۇ.

يالغۇز جىگدە ئۈستىدە،
سېغىزخان قونۇپ سايرىدى.
گاڭ غوجام كايىپ قېلىپ،
پېقىرنى نومغا پالىدى.

نومدا مەن كەتسەم ئۆلۈپ،
كۆزۈمنى قۇزغۇنلار چوقۇر.
ۋاڭ غوجامنىڭ قىلمىشىغا
بارچە ئەل لەنەت ئوقۇر.

قاراڭغۇ زىندان ئىچىدە
ياتىمەن ئاھلار ئۇرۇپ.
قانغۇدەك سۇ ئىچمىدىم،
تەنلىرىم كەتتى قۇرۇپ.

پۇتۇمدا ئىشكەل،
قولۇمدا كويزا.
تەنلىرىم يىرىڭ،
تارتتىم كۆپ جازا.

قومۇشلۇقتا تۇتۇلدۇم،
ئەمدى ھالىم نە بولۇر؟
يالماۋۇز يالاقچىلار
مېنى كالتەكلەپ ئۇرۇر.

مەن يۇرتۇمغا يېتىۋالسام،
دىلدا نە ئارمان ئىدى.
بالىلىرىمنى كۆرۈۋالسام،
ماڭا كۆپ دەرمان ئىدى.

توختاخۇنمۇ زىنداندا
بەش يىل قىينىلىپ ياتتى.
ئىلكىنى تاتما قىلىپ
زىندان ئىچىدىن قاچتى.

زىنداندىكى توختاخۇن
ھىيلە بىلەن قېچىپ كەتتى.

نەچچە كۈنلەر يول مېڭىپ،
خوتۇنتامدىن ئۆتۈپ كەتتى.

يولدا يوللار بار ئىكەن،
يوللاردا زىندان بار ئىكەن.
چىقمىغان جانىنى كۆرۈڭ،
تاسمىدىن مەھكەم ئىكەن.

ماكانىمىز يەتتە يىللىق
قاراڭغۇ زىندان.
قارىسامەن كۆرۈنمەيدۇ
يەر بىلەن ئاسمان.

توختاخۇنغا تاماق بەردى
قىزىل چاپىدا كېپەك.
توختاخۇننى زىندانغا سالغان
ئابلىزخان تەيجى بەگ.

قاچتىم ئەجەل زىندانىدىن،
ماڭدىم چىغىر يول ياقىلاپ.
قوغلىدى جېسەكچىلەر
سۈرەن سېلىپ ۋارقىراپ.

زىندان تېمى ئېگىز ئىكەن،
سىيپاقسىز ئىكەن.
مەن يارىمنى كۆرەي دېسەم،
يول يىراق ئىكەن.

ئەي كاج پەلەك، نېمە دېسەم
بولۇركىن سېنى؟
زۇلۇم، كۈلپەت ئارقىنىدا
چىرمادىڭ مېنى.

سەن يار ئۈچۈن ياتسام ياتاي
ئۈچ يىل زىنداندا.
ئۈچ يىل زىندان ئۈچ كۈنچە يوق
باغۇ بوستاندا.

زىنداندىكى توختاخۇن دەپ،
قىينىدىڭ مېنى.
دەرد ـ ئەلەمدىن بىردەم خالىي
قىلمىدىڭ مېنى.

قىيناشنىغۇ قىينىدىڭ،
گۈناھىم نەدۇر؟
ئاخىرەتتە سورىغىلى
خۇدايىم باردۇر.

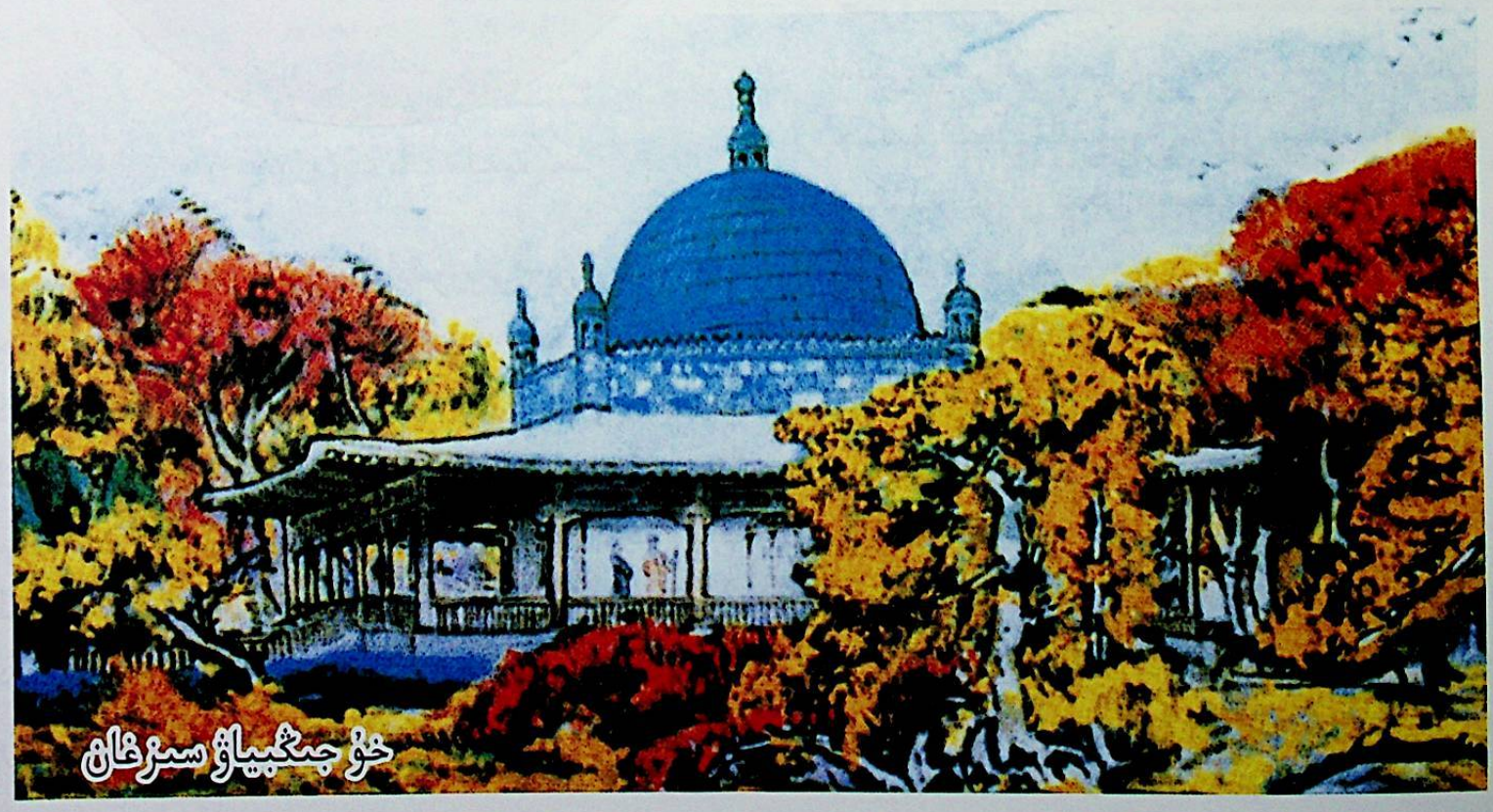
خۇجىنىياز سىزغان

شېرىپ بوجاڭ

«چىرا يامۇلى 1946 ـ يىلى 9 ـ ئايدا نۇرى بەگنىڭ شېرىپ ئىسىملىك ئوغلىنى مۇئاۋىن بەگلىك ئەمىلىگە تەيىنلەپ يارلىق چۈشۈرىدۇ. بۇ ئىش بەگلىك تەمەسىدە ئىچى ئۆرتىلىپ، بىتاقەتلىك تۈگمىنىدە ئېزىلىپ ئۇن بولۇۋاتقان سەيداجىغا قاتتىق ئەلەم قىلىدۇ.

شېرىپ بوجاڭ ئون پولودىكى[12] مەكتەپ، مەدرىسىلەردە بىر نەچچە يىل ئىلىم تەھسىل قىلغان، دادىسىغا ئوخشاش ئادالەتنى ياقلايدىغان، پۇقرانىڭ قاياشى ئىدى. ئۇ بەگلىككە تەيىنلەنگەن يىللىرى چىرا يامۇلى ئامبال سېپىلىنىڭ تەۋەلىكىدىكى پۇقرالارغا مال ـ چارۋا بېجى، دېھقانچىلىق بېجى تاپشۇرۇش، ئون پولو تەۋەسىدىكىلەر تۇياق بېجى، دېھقانچىلىق بېجى ھېسابىغا 30 سەر ئالتۇن تاپشۇرۇش، بۇلارنى ھەربىر ئائىلىنىڭ كۆكەرتكەن يېرى بىلەن، باققان چارۋىسىغا قاراپ يىغىۋېلىش، دېگەن مەزمۇندا پەرمان چۈشۈرىدۇ. شۇنداق بولغاندا، يېرى، چارۋىسى كۆپ سەيداجى، مۇھەممەت بۇقا قاتارلىقلارغا سېلىق كۆپ چۈشەتتى. شۇ ۋەجىدىن ئۇلار نۇرى بەگ بىلەن شېرىپ بوجاڭغا، ئون پولوغا تەقسىم بولغان ئالتۇن سېلىقىنى پۇقرالارنى كاندا ئالتۇن كولاشقا سېلىپ، چىققان ئالتۇنلاردىن تۆلىسەك، دېگەن تەكلىپنى بېرىدۇ، لېكىن شېرىپ بوجاڭ: «يامۇل سېلىقنى ئىگىلىگەن يېرىگە، چارۋا سانىغا قاراپ چۈشۈرگەن، ھەر كىم ئۆزىگە تەگمىشىنى تاپشۇرىدۇ» دەپ، ئۇلارنىڭ تەكلىپىنى رەت قىلىدۇ. ئون پولو پۇقرالىرى ئۇنىڭ ئادىللىقىغا، ساخاۋەتلىك ئىشلىرىغا يارىشا مۇنداق قوشاقلارنى توقۇپ راۋاب بىلەن ئېيتىدۇ:

چوڭ يامۇلنىڭ دەرۋازىسى
گاھ ئېچىلىپ، گاھ يېپىلۇر.
شېرىپ بوجاڭدەك مەردانە
قايسى يۇرتتىن تېپىلۇر!

نېنى يوققا نان بېرىپ،
مېلى يوققا مال بېرىپ،
شۆھرەت تاپقان شېرىپ بوجاڭ،
ئىشەنچ تاپقان شېرىپ بوجاڭ.

1946 ـ يىلىنىڭ ئاخىرى چىرا يامۇلى شېرىپ بوجاڭنىڭ يۇرت سوراشتىكى جان پىدالىقىنى نەزەرگە ئېلىپ، ئۇنى ئون پولونىڭ بەگلىكىگە (دادىسىنىڭ ئورنىغا) تەينىلەپ پەرمان چۈشۈرىدۇ. يامۇلدىن چىققان چېرىكلەر بۇ پەرماننى نۇرى بەگ بىلەن كۆرۈشمەيلا قايىم بوجاڭغا بېرىپ قويۇپ چىرىغا قايتىدۇ. قايىم بوجاڭ ھايال قىلماي بۇ خەۋەرنى سەيداجىغا يەتكۈزىدۇ. ئۇلار ھەممە ئۇلپەتلىرىنى يىغىپ، پەرماننى ۋاقتىنچە يوشۇرۇپ تۇرۇپ، شېرىپ بوجاڭنى مەخپىي ئۆلتۈرۈش ھەقىقىدە كېلىشىدۇ.

شېرىپ بوجاڭ گۆدەك چاغلىرىدا مەھەللىدە بىرگە ئويناپ چوڭ بولغان ئىسلامخان دېگەن بىر قىز بار ئىدى. تولىمۇ لەۋەن بۇ قىزغا شېرىپ بوجاڭنىڭ ئۇزاقتىن بېرى مەيلى بار ئىدى، ئىسلامخاننىڭمۇ ئۇنىڭغا مەيلى بار ئىدى، شۇڭا ئۇلارنىڭ ئاخىرەتلىك ئەر ـ خوتۇن بولۇش ئىستىكى كۈچلۈك ئىدى. بۇنى بىلگەن مەككار سەيداجىلار ئالدى بىلەن ئىسلامخاننىڭ دادىسى چۇرۇق ئاكىنى قورقۇتۇپ ھەم پۇل بىلەن ئالداپ، ئىسلامخاننىڭ رازىلىقىنى ئالمايلا، ئۇنى نىيازغازغا مەجبۇرىي نىكاھلاپ ئالدىراش تويىنى قىلىدۇ. سەيداجىلار بۇ ئاشىق ـ مەشۇقلارنىڭ ئۆزلىرى رازى بولمىغان بۇ تويدىن كېيىن ھامان بىر كۈنى كۆرۈشىدىغانلىقىنى پەملەپ، تەرەپ ـ تەرەپكە ماڭىلاشقا ئادەم قويىدۇ. ئۇلارنىڭ كۈتكىنىدەك، مەلۇم بىر كۈنى شېرىپ بوجاڭ ئىسلامخاننىڭ مەخپىي كۆرۈشۈش ھەققىدىكى بىر ئىلىك خېتىنى تاپشۇرۇۋېلىپلا، ۋەدە قىلغان ئورۇنغا بارىدۇ. دەل شۇ ۋاقىتتا نىيازغاز غېرىب چېكەش قاتارلىق چوماقچىلارنى باشلاپ كېلىپ شېرىپ بوجاڭنى خوتۇنۇم بىلەن زىننا قىلدى، دەپ قاتتىق دۇمبالايدۇ. ئۇرۇشتىن مەقسەت قەتل قىلىش بولغاچقا، تاكى جېنى چىققۇچە ئۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئون پولونىڭ قاياشى، نۇرى بەگنىڭ گۆھىرى، نامراتلارنىڭ غەمگۈزارى شېرىپ بوجاڭ 26 يېشىدا ۋاپات بولىدۇ.

شېرىپجان دېگەن ئوغلان
نۇرى بەگنىڭ پاك ئوغلى.
ئون پولودا داڭقى بار،
تاغلىقلارنىڭ بۇلبۇلى.

ئون پولودا قىشمۇ ياز
قارلار ئېرىپ كەتمەيدۇ.
ئون پولودا ھېچ يىگىت
شېرىپجانغا يەتمەيدۇ.

تاغ باغرىدا ئوتلاقتا
قوي، كالىنىڭ ئىزى بار.

ئىسلامخاننى تاللىغان
شېرىپجاننىڭ كۆزى بار.

دوملايدۇ سۈزۈك سۇ
دەريالارنىڭ تېشىغا.
كىچىك تۇرۇپ شېرىپجان،
بەگلىك قوندى بېشىغا.

يۇرت ئەھلىگە باش بولدى،
زالىملارغا تاش بولدى.
پەس كۆرمىدى نامراتنى،
غېرىبقا ئاداش بولدى.

يۇرتنى ئادىل سورىدى،
يولسىزلىقنى توردى.
تەڭ قارىدى ھەممىگە،
نۇشرۋاننى دوردى.

ياموۋل سالغان ئالۋاننى
بايلارغىموۋ تەڭ چاچتى.
سەيداجىلار چىدىماي
بىر شۇملۇقنى پايلاشتى.

باشتىن كەلدى شېرىپ بوجاڭ
ئاق بوز ئاتتا چېپىپ ئويناپ.
سەيداجىنىڭ يانداقلىرى
تۇرار ئۇنى مەخپىي پايلاپ.

ئىزدەپ قاتىل كېچەشتى،
كۈنلەر كەتتى، ئاي كەتتى.
سېتىۋالدى نىياز غاز
قانسىق غېرىب چېكەشنى.

پوماس تاغنىڭ[13] قاپتىلىدا
يامغۇر ـ يېشىن تۇمانى بار.
سىم ـ سىم يامغۇر دەپ قالماڭلار،
جىلغا ـ جىلغا قىيانى بار.

پوماس تاغنىڭ تۇمانىنى
ھەيدىگىلى شامال يوقمۇ؟

شېرىپجانغا بۇ خەۋەرنى
يەتكۈزگىلى ئامال يوقمۇ؟

ئالەم تەتۇر چۆرۈلدى
سەگۈ تېرەك ئۆرۈلدى.
يۈرەكلەرگە تىغ چۈشتى،
ياش زەردابقا ئۆرۈلدى.

يىغلاشماڭلار، ئون پولولۇق،
يىغلاشماڭلار، سۈلتانخانلار.
يىغلاشماڭلار، ئۇرۇق ـ تۇغقان،
ئويناپ كۈلگەن يارانلار.

يىغلاشماڭلار، قولۇم ـ قوشنا،
ئون پولونى نەس باستى.
جۈدا قىلدى شېرىپجاننى
غېرىب چېكەش ئالۋاستى.

پۇرچاق ئېشى مەززىلىككەن،
لەڭمەنمۇ ئېتىپ بەرسۇن.
شېرىپنىڭ دۇشمەنلىرىنى
جازالاپ ئېتىپ بەرسۇن.

شېرىپ بوجاڭغا يىغلايمىز،
ئەسلەپ ئۇنى قوشاق توقۇپ.
قەبرىسىنى چۆرگىلەيمىز،
ماتەم تۇتۇپ، ئىمان ئوقۇپ.

پوماس تاغنىڭ چوققىسىدىن
نۇرلۇق قاشتاش چۈشۈپ كەتتى.
قارانىيەتنىڭ قەستىدىن
شېرىپ بوجاڭ ئۆلۈپ كەتتى.

پوماس تاغنى تۇمان باستى،
ئارانلىقنى[14] كۆرگىلى بولماس.
ئەمدى ھەرگىز شېرىپجاندەك
چىرايلىقنى كۆرگىلى بولماس.

يىغلاشماڭلار، ئون پولولۇق،
يىغلاشماڭلار، سۇلتانخانلار.
يىغلاشماڭلار، نۇرى بەگلەر،
قارا كۆزگە كۆز تەگدى.

يىغلاشماڭلار، نۇرى بەگلەر،
شېرىپجانغا كۆز تەگدى.
ھەي سەيداجى مۇناپىق
باغرىمىزغا قان چەكتى.

شېرىپجانغا كۆز تەگدى،
يۈرىكىگە مۇز تەگدى.
ئون پولونىڭ تاغلىرىنى
مۇسىبەت، ئەلەم ئەگدى.

تۇمانلاندى كۆك ئاسمان،
مەرەپ قايتتى پادىلار.
شېرىپجاندەك گاڭگۇڭ ئەر
قەيەردىنمۇ تېپىلار؟!

ئاقتاشتا بۇغداي تېرىسا،
ئۇنۇپ چىقتى بۇدۇشقاق.
شېرىپجانغا قەست قىلغان
مەمەت پوكان ئۇرۇشقاق.

ئوچىقىڭغا پاتامدۇ
يارماي سالغان كۆتىچەك.

غېرىب چېكەشنى قىچقىرىپ قويغان
قايىم بوجاڭ تېكىچەك.

قاتار ـ قاتار جىرىم سالسا،
ئوتتۇرىدا قىرىم بولدى.
ناۋايخانىنىڭ ئالدىدا
قىيامەت قايىم بولدى.

قىردىن كەلدى شېرىپ بوجاڭ،
بەك سال، دېدى قايىم بوجاڭ.
جان ھەلقۇمىغا كەلگەندە،
ئارىچىلاپ قويدى ئابلىز شوجاڭ.

دۇردۇن كەسكەن مىس قاچى،
تاۋار كەسكەن مىس قاچى.
شېرىپ بوجاڭنى ئۆلتۈرگەن
پولوديكى سەيداجى.

شېرىپ بوجاڭ ئات مىنەتتى
ئۇزەڭگىنى قېقىپ ـ قېقىپ.
سۇلتانخانىنىڭ كۆز ياشلىرى
دەريا بولدى ئېقىپ ـ ئېقىپ.

سەيداجىدۇر نائەھلى
ئەسلىي ئادەم ئەمەستى.
شېرىپ بوجاڭنى ئۆلتۈرۈپ،
«بەگلىك»تە ئىدى قەستى.

باش يەر تۆپىسىدە تېرىپتۇ
ئارپا بىلەن ئاق يازغا.
شېرىپ بوجاڭ ئۆلۈپ كەتسە،
تۇلەن قالىدۇ نىياز غازغا.

ئىككى يامبۇنى بېرىپ،
تەزىمگە تۇردى جامال تازغا.
يىغلاشماڭلار، كۆز تەگدى
شېرىپ بوجاڭ سەرۋازغا.

ئۆلۈپ كەتتى شېرىپ بوجاڭ،
يېتىپ كەلدى بەگ بىلەن سوجاڭ.
خەۋەرگە ماڭدى مەمەت بوجاڭ،
چىرىدىن چىقتى مايوزى كوجاڭ.

قازناقتا باركەن ياغاچ باسماق،
تورۇستا باركەن تۆمۈر ئاسماق.
شېرىپ بوجاڭنىڭ بېشىغا چىققان
ئىسلامخان دېگەن قاسماق.

چالوڭ تاغدىن قوي ئېلىپ،
پوماس تاغقا يۈرەرمۇ؟
پولولۇقنى دېمىسە،
شېرىپ بوجاڭ ئۆلەرمۇ؟

شېرىپ بوجاڭ ئون پولودا
يىگىتلەرنىڭ گۈلى ئىدى.
شېرىپ بوجاڭ بەگ بولغاندا،
غېرىبلارنى يۆلىدى.

تەڭ يىغلىسا تەڭ يىغلاپ،
ئەل كۈلگەندە تەڭ كۈلدى.
ئاشۇ ئوبدان يىگىتنىڭ
ئۆلۈشىنى كىم بىلدى؟!

چۈشتىن ئۆتۈپ بولدى پېشىن،
سۇ سەكرەيدۇ تاشمۇتاشتىن.
ئايرىلدۇق بىز يامان چاغدا،
شېرىپ بوجاڭ قېرىنداشتىن.

شېرىپ ئاخۇن بوجاڭلىقىدا،
ئابلىز ھاجى شوجاڭلىقىدا.
ئىسلامخانلار يىغلاشتى
مەكتەپخانىنىڭ بولجالىقىدا.

قۇربان ھېيىت ناماز بولدى،
شېرىپ بوجاڭ مېيىت بولدى.

تاياق تېگىپ يەكشەنبە،
دۈشەنبە شېھىت بولدى.

شېرىپ بوجاڭ يۈمدى كۆز،
قىلالمىدى ھېچبىر سۆز.
مەقسىتىگە يېتەرمۇ
سەيداجى دېگەن قارا يۈز؟!

سول پۈت چۈشلۈق تاۋاسى،
ئوڭ چۈشتى ئوشۇق ئالچاسى.
شېرىپ بوجاڭنى ئۆلتۈرگەن
نىياز غازىنىڭ غالچاسى.

ئەي غالچىلار، غالچىلار،
خۇدا بەرسۇن جاجاڭنى.
ئىتمۇ سىيىپ سۇغارماس
ئۆلگەن چاغدا خاداڭنى.

چوڭ يامۇلنىڭ دەرۋازىسى
گاھ ئېچىلىپ، گاھ يېپىلۇر.
شېرىپجاندەك مەردانە
قايسى يۈرتتىن تېپىلۇر؟!

نېنى يوققا نان بېرىپ،
مېلى يوققا مال بېرىپ،
شۆھرەت تاپقان شېرىپ بوجاڭ،
ئىشەنچ تاپقان شېرىپ بوجاڭ.

شېرىپ بوجاڭ نوچىنىڭ
پۈتىدا بار كۆن مەسە.
شېرىپ بوجاڭ ئۆلمەستى،
ياخشى ئادەم ئۆلمىسە.

شېرىپ بوجاڭ ياش ئەردى،
ئون پولوغا باش ئەردى.
مۈتتەھەمگە زىق بولغان،
ياۋاشقا يولۋاس ئەردى.

شېرىپ بوجاڭنى ئۆلتۈرگەن
غېرىب چېكەش دېگەن غالچا.
خۇدا بەرگەي جاجىسىنى،
كۆزىگە پاتار سالجا.

شېرىپ بوجاڭ ئوينايتتى
ئاسماندىكى بوز قۇشتەك.
جىم بولۇپمۇ ھەم قالدى
ئۇچەككە كىرگەن قارا قۇشتەك.

سېرىق سۆگەت بوستان قىلىپ،
سايىسىدە ياتمىدى.
ئون پولودا شېرىپ بوجاڭ
مۇرادىغا يەتمىدى.

شېرىپ بوجاڭ ماڭاتتى
ئالتۇن ئۈزەڭگىنى قېقىپ.
سۇلتانخانلار يىغلايتتى
باغرىنى نەمگە يېقىپ.

ئۆي ئالدىدا سالاسۇن،
بەگلەر چىقىپ قاراسۇن.
شېرىپ بوجاڭنى ئۆلتۈرگەنلەر
چىرا يامۇلىغا سولانسۇن.

سۇپا ئۈستىگە كات قويدى
ھاجەتمەنلەر ياتسۇن دەپ.
ئۈرۈمچىدىن خەت كەلدى
غېرىب چېكەشنى ئاتسۇن، دەپ.

باشتا تۇتقۇلۇق ئەمەستى
بوجاڭلىق دېگەن مەنسەپنى.
شېرىپنى ئۆلتۈرگەن غېرىبنىڭ
پۇتىغا سالدى ئىشكەلنى.

شېرىپ بوجاڭ ئۆي ساپتۇ،
ئۈچ تېمىغا گۈل ساپتۇ.

بىر تېمىسى قالغاندا
ئاخىرەتكە يول ئاپتۇ.

تەلپىكىم سەككىز تالا،
تۆتى ئالا، تۆتى قارا.
شېرىپجانغا قەست قىلغان
پولودىكى نىياز قارا.

ئۆگزىدە «بوق - بوق» دەيدۇ
شېرىپ بوجاڭنىڭ دەمدىرى.
ئالدىدا زىكرى قىلادۇر
نۇر بېگىم پەدىرى.

سىنچاي چىنىدە مۇز بارمۇ؟
ئاپقۇر چىنىدە تۇز بارمۇ؟
ئۈچ مىڭ يۇرتنىڭ ئارىسىدا
شېرىپجاندەك ئۇز بارمۇ؟

چىرا يامۇلدىن خەت كەلدى
شېرىپ بوجاڭغا، بەگلىككە.
شېرىپ بوجاڭ ئۆلۈپ كەتسە،
ئون پولولۇق قالدى تەڭلىككە.

ئول يارلىقتا شېرىپ بوجاڭ
كۆتۈرۈلگەن بەگلىككە.
ئون پولو دېگەن جايدا
باش بولىدۇ ئەللىككە.

شېرىپ بوجاڭ ئۆزى ئەخمەق،
بېلىدە بار يۇلغۇن توقماق.
قايسى شەھەردە باردۇر
خوتۇن ئۈچۈن ئۆلۈپ ياتماق؟!

قاچقۇنجىدا باققان قوينى
پوماس تاغقا ھەيدەيلىمۇ؟
شېرىپ بوجاڭ ماڭغان يولغا
گۈللەر تېرىپ يىغلايلىمۇ؟

خاك قوشقى

بىرىنچى دۇنيا ئۇرۇشىدىن كېيىن، يەرلىك پومپىشچىك - زومىگەرلەر ۋە چىرىك ئەمەلدارلار شىنجاڭنىڭ تەبىئىي بايلىقلىرىنى تالان - تاراج قىلىپ، ئەمگەكچى خەلقنى دەھشەتلىك ئېكسپىلاتاتسىيە قىلدى. قەشقەردىن جان بېقىش كويىدا شىمالىي شىنجاڭغا چىققان تۇركۇم - تۇركۇم مۇساپىرلار ئۇ يەردىكى پىلىچى، كوكيار قاتارلىق كۆمۈر كانلىرىدا ئات - ئۇلاغ ئورنىدا ئىشلەپ كۆرمىگەن كۈنى، تارتمىغان دەرد - ئەلىمى قالمىغانىدى.

زۇخاڭدىن چۈشۈپ كېلىپ،
سونى چاپقان ئوخشايمەن.
بەرگىنى پۇچۇق ياماق،
جاننى ساتقان ئوخشايمەن.

ئەردىك يۇپاڭمۇ دەيمىز،
سەندىك يۇپاڭمۇ دەيمىز.
داڭقىدىن چۈشكەن نانىنى
خام سۇغا چىلاپ يەيمىز.

چەنزە دېگەن تۆمۈرى،
قاپقارادۇر كۆمۈرى.
خاڭدا ئىشلىگەنلەرنىڭ
بەكمۇ قىسقا ئۆمۈرى.

دىڭخۇلۇنى كۆتۈرۈپ
خاڭنىڭ تېگىگە چۈشتۇق.
ئۆمرىمىزدە كۆرمىگەن
ۋەيلۇن دوزاخنى كۆردۇق.

خاڭنىڭ ئىچى قاراڭغۇ،
قوللىرىدا دىڭخۇلۇ.
دىڭخۇلۇنى ئۆچۈرۈپ،
قوغلاپ چىقتى مىڭ خۇلۇ.

ئەردىك يۇپاڭ بار دەيسەن،
سەندىك يۇپاڭ بار دەيسەن.
بېشىڭغا گەنزى چۈشسە،
ئىسىتقىنا جان دەيسەن.

جەنزە دېگەن بىر پالتۇ،
سۆرەپ كېلىدۇ لاڭتۇ.
تاش باغرىنى ئويغاندا،
ئەزىز باشقا مىڭ قايغۇ.

داڭ كاڭشۇ دەپ داڭلايسەن،
پاكا چاڭساندۇ ماڭدايسەن.
دېڭغا بېشىڭنى ئۇرۇپ،
«ئىسىت، جان!» دەپ قاقشايسەن.

شائجۇ چاپىدۇ ئەخمەت،
شاجۇ چاپىدۇ رەخمەت.
ئۇچ چى سونى ئۆرۈگەن
داۋاتۇرغا مىلك رەھمەت.

قاسىم دېگەن شۇ باتۇر،
گەنجىلك يىگىت ئەمەسمۇ؟
بىئىسسىنى كۆرسەتتى،
باتۇر يىگىت ئەمەسمۇ؟

كۆمۈرىمۇ ئۆرۈلدى،
داۋاتۇرمۇ قۇتۇلدى.
بوتۇك دېگەن دەيۈزگە
پومىدۇرلەر تۇتۇلدى.

لىئىسى دېگەن قارا يۈز
بېشىمغا بالا بولدى.
زۇخائدا تولا يۇرۇپ
كۆزلىرىمگە قان تولدى.

كائشۇ فائزىدا ياتسام،
گۈئتۇ كېلىپ قوغلايدۇ.
ئاچ قالغان يېتىمچىلار
جىئىموما ئوغرىلايدۇ.

ئاۋۇت دېگەن گۈئتۇرى
ئېسىپ قويدى ئاسمىنى.
گۈندىخانا جايىلك دەپ،
سولاپ قويدى قاسمىنى.

سەمەت دېگەن پاينەكۆاش
لىئىسى مەن، دەپ توۋلايدۇ.
كائشۇلارنى يامان دەپ،
خائجالارغا بولايدۇ.

خائجالارنىلك دەردىدىن
قېچىپ كەتتى كائشۇلار.
مەلىدە ئەدەپ كەتتى
قامچا تۇتۇپ شائىيۇلار.

نىجات ھوشۇر سىزغان

خاڭجانىڭ ئېتى ئەمەت،
لىڭسىسى يامان سەمەت.
ئېيتساق ھەرگىز تۇغمەس،
ئىچمىمزدە تولا دەرد.

خاڭجاسىدىن قورقماستىن،
سۈيدۈڭگە كىرىپ كەتتۇق.
خوتۇن ـ بالىمىز ئاچ دەپ،
تۇنلەر يېتىپ غەم يەيتتۇق.

كاڭشۇمەن دەپ خاڭلاردا
گۈڭتۇ بىلەن ئېتىشتۇق.
ھالىمىزغا كىم يەتسۇن،
ئېلىشالماي قېچىشتۇق.

كۆكيارخاڭدىن ئەكەلدۇق
قالايدىغان كۆمۈرنى.
ئىسسىق كۆرمەي ئۆتكۈزدۇق
غېرىپ ـ مىسكىن ئۆمۈرنى.

قەشقەردىن چىققان بالىلار
لەنتەيزىدە ئىشلىدۇق.
زالىملارنىڭ دەستىدىن
خاڭ تېگىدە قىشلىدۇق.

زالىملارنىڭ خېڭىدا
مەمەت موللا شەنىستى.
يالاقچىلار ئالدىدا
كۇن كەچۈرمەك تەس ئىدى.

يالاقچى ئىلەك دولان
ئىبراھىمنىڭ گۈڭتۇرى.
ھەسەن بوتۇڭ ھېيلىگەر،
قان يالىغان جۇت بۆرى.

ھەسەن بوتۇڭ دورغىسى،
ئاتىخان شاڭيو يورغىسى.
ھاۋۇز قارىي مۇناپىق
ئادەم ئالداش موللىسى.

كۆمۈر خاڭدا ئىشلەيمىز،
ئايلىقىمىز بەش تەڭگە.
ئەجەبمۇ قېلىپتۇق بىز
تۇغمەس ئازاب ـ غەمگە.

كېچىلەپمۇ ئىشلەيمىز
خاڭلاردا كۆمۈر تاشقا.
بوتۇڭ كېلىپ ئۇرىدۇ
سىم قامچا بىلەن باشقا.

خاڭنىڭ ئاستى قاراڭغۇ،
ماڭالمىدۇق يول تېپىپ.
قوللار قاپىرىپ كەتتى،
كۆمۈرنى دەپ تاش چېپىپ.

ئىلى يولى خاڭ يولى،
رومالىدا ئاي گۈلى.
ئىلىدا تاپقان پۇللار
قىمارۋازنىڭ دو پۇلى.

قەشقەردىن چىققان بالىلار
تەڭدىن تولىسى خاڭدا.

يۇرتىغا كېتەي دېسە،
بىردىن چاپىنى داڭدا.

ھەر ياقتىن كېلىپ باللار
خاك تېگىدە ئىشلەيمىز.
بوتۇڭغا قەرزدار بوپ،
باشمالتاقنى چىشلەيمىز.

خاڭدا ئىشلىگەن ئەرلەر
بولاپ ئالىدۇ سولا.
قانچە ئىشلىگەن بىلەن،
پۇلى يوق، دەردى تولا.

خاڭغا چۈشكەن يىگىتلەر
كۈن نۇرىنى كۆرمەيدۇ.
باي غوجامنىڭ دەستىدىن
قۇتۇلالماي يىغلايدۇ.

خاك تېگىگە چۈشكەندە،
سېۋەت توشتى كۆمۈرگە.
سېۋەت كۆتۈرۈپ يۈرۈپ،
زەخمەت يەتتى ئۆمۈرگە.

بىز گاڭگۇلغا بارغاندا،
خاڭدا كۆمۈر كولىدۇق.
كىيىم ـ كېچەك يوقىدىن
بىر مۇنچىمىز توڭلىدۇق.

خاڭنىڭ ئاستىغا كىرىپ
كۆمۈر بىلەن تاش ئالدۇق.
بالىلارنى خىيال قىلىپ،
كۆزىمىزگە ياش ئالدۇق.

ئۆزۈم خاڭدا ئىشلەيمەن،
ئايلىقىمىز بەش تەڭگە.
كۆڭلۈم مۇپتىلا بولدى
تۇگىمەس ئازاب ـ غەمگە.

كېچە ـ كۈندۈز ئىشلەپ،
قوللار تېشىلىپ كەتتى.
قىزىل گۈلدەك يىگىتلەر
خاڭدا قېينىلىپ كەتتى.

باش يوپاڭدىن ئۆتكەندە،
ئەردى يوپاق بار دەيدۇ.
خاك تېگىدە ئۇخلىسا،
بوتۇڭدىن تاياق يەيدۇ.

كۆڭلۈمنى ئاچاي دېسەم،
دۇتارىمنىڭ تارى يوق.
لىكسى باش بولۇپ بىزگە،
ئۆلگەن بىلەن كارى يوق.

گۈڭتۇلارغا بوغۇلۇپ،
خاڭلاردا يېتىپ قالدۇق.
خاڭجاسى يامان زالىم،
زۇلۇمغا پېتىپ قالدۇق.

پىلىچىگە[15] چىقىپ بىز،
خاڭدا كۆمۈر كولىدۇق.
خاڭدا كۆمۈر ئۆرۈلسە،
«بارمۇ سەن؟» دەپ توۋلىدۇق.

ئىلىنىڭ داۋانىدىن
ئورۇق ئات ئۆتەلمەيدۇ.
خاڭدىكى مۇساپىرلار
پۇلى يوق كېتەلمەيدۇ.

خاڭغا بارىمەن، ئاتا،
كۆمۈر قازىمەن، ئاتا.
كىشى يۇرتىدا يۇرۇپ،
قانداق تۆزىمەن، ئاتا؟

ئىلىخونىڭ تاغلىرى،
تاغلىرىدا خاڭلىرى.

خاڭلىرىدا ئىشلەيدۇ
يوقسۇللارنىڭ باللىرى.

زوخاڭدىن چۈشۈپ بارسام،
باش يوپاڭنى بار دەيسەن.
خاڭجا بەگ بەرگەن ناننى
داغ سۈغا چىلاپ يەيسەن.

قاتار ـ قاتار قاغىلار،
بارساڭلار سالام دەڭلار.
مېنى ئاتام سورىسا،
خاڭنىڭ ئاستىدا دەڭلار.

ئېتىزدىكى بوز تورغاي
باللىرىغا دان بەرگەن.
تۇرداخۇن جىگەر دوستۇم
خاڭ ئاستىدا جان بەرگەن.

بىز سەيسىگە تۇتۇلۇپ،
ئىشلىدۇق كۆمۈر خاڭدا.
كېچە ـ كۈندۈز ئىشلەپمۇ
قورساق تويمىدى نانغا.

قوللاردا مېتىن ـ كەتمەن،
چاپمىز كۆمۈر ـ تاشقا.
خاڭجا كېلىپ قىستايدۇ
تاياقتا ئۇرۇپ باشقا.

زەمبىلده توشۇپ كۆمۈر
قوللار تېشىلىپ كەتتى.
قورساق ئېچى بەك يامان،
بەللەر پۈكۈلۈپ كەتتى.

قىشتا خاڭدا ئىشلەيسەن،
يازدا باردۇر دوددىشاڭ.

نىجات ھوشۇر سىزغان

يازدا ئىشلەپ ئاشقىنىغا،
تەلىيىگە قىشتا خاك.

ئونىنچى ئاي بولۇپ قالدى،
يۇرۇڭلار، بارلى خاڭغا.
خاڭجانىڭ پۇلى كۆچلۈك،
زۇلۇم سالىلى جانغا.

خاڭجا بېرىدۇ چاڭسا
زوخاڭدىن قاراپ ماڭسا.
باش يوپاڭدىن ئۆتكەندە،
جاننى قولىغا ئالسا.

ئىلىنىڭ سول يېنىدا
قارا ياغاچ دەپ غولى بار.
غولى قېشىغا جايلاشقان
پىلىچى دەپ خېڭى بار.

يازدا بولسا چاڭگۇڭ بىز،
خۇرجالارغا ئىشلىدۇق.
سوغ چۈشكەندە بىكار بوپ،
خاك تېگىدە قىشلىدۇق.

بوتۇڭلارنىڭ غېمى يوق،
قۇمدىن تولا ھېيلىسى.
بەل داۋاندا يول تورار،
خۇددى ساينىڭ تۈلكىسى.

يۈرتداش بولۇپ ھال سوراپ،
باشلاپ بارار گەنزىگە.
بىز بىلمىز، مەقسىتى
بوغۇپ ئالماق قەرزگە.

باڭمەن كېلىپ ھەجىيىپ
باشلاپ ماڭار زوخاڭغا.
«ياۋاش بولساڭ نەپ تولا»
دەيدۇ ئۇرۇپ دولاڭغا.

ئەردىڭ يۇپاڭمۇ دەيسەن،
سەندىڭ يۇپاڭمۇ دەيسەن.
خاڭغا چۈشكەن بالىلارنى
خۇدا، ئامان قىلغايسەن.

زوخاڭ دېگەن تىك ئىكەن،
تەستە ماڭدۇق تىينىپ.
خاڭغا چۈشسەك تۈرۈپتۇ
لىڭخودىسى گىدىيىپ.

زادى دەيدۇ لىڭخودى:
كەتمەن ئالغىن قولۇڭغا.
ئۆلۈپ كەتسەڭ كارىم يوق،
چاققان ماڭغىن بوزىڭغا.

لىڭسى ماڭدى بوزىغا
سوگاڭزىنى كۆتۈرۈپ.
سو چېپىشمۇ بەك جاپا،
تاش چانايمىز كۆچىنىپ.

ئايلاپ چىقماي ئىشلىدۇق
بوتۇڭلارنىڭ زۇلمىدىن.
ساق چىقىشقا ئۇمىد يوق
مىڭخولۇنىڭ ۋەھمىدىن.

سېرىق ئىسنىڭ دەستىدىن
باش ئاغرىيدۇ چىڭقىلىپ.
كېسەل بولۇپ ياتساق بىز،
قاراپ قويماس كۆز سېلىپ.

كونا چاقنىڭ داڭقى بار،
سەكسەن يىللىق خاڭ دەيدۇ.
بىز ئىشلىسەك بوتۇڭغا،
نېسى باققان مەن، دەيدۇ.

كۆمۈر يارغان پومىدى
دىڭغا قاراپ تىڭشايدۇ.

كۆمۈر باسقان باللارنىڭ
ئەجەب جېنى قاقشايدۇ.

جۈۋاز كەستۈق بىر چىغا
ئەندىشىدە تېپىرلاپ.
چاققانلىقتا قاچمىز
جان ساقلاشقا پىلدىرلاپ.

پىلىچىدە بار دەيدۇ
مەيدان دېگەن گەمىلەر.
ئاڭا كىرگەن ئادەمنىڭ
هوشى كېتىپ چۆرگىلەر.

خاڭدىن چىققان مەيداندا
بىهوش بولدى مېڭمىز.
يەر ئاستىدا ئىشلەيمىز،
ئامان بولسۇن جېنىمىز.

بىزنى ئەزگەن كانچىلار
قاتتىق تۇردى پۇلنى دەپ.
ئېتىمىزنى ئاتماس،
قارا پاچاق ئوغرى، دەپ.

قاتتىق ئىشلەپ بىر قىشنى
ئۆتكۈزۈپتۇق كۈن كۆرمەي.
ئەتىيازدا بىز قالدۇق
يالاڭ ئاياغ، پۇل كۆرمەي.

قېچىپ كەتسەك گاڭگولغا،
يالاڭ ئاياغ سوغۇقتا.
زالىم قوغلاپ ئۇرىدۇ
ئاتلىق يەتسە تاياقتا.

ئاتتىن چاپسان ماڭمىز،
سوغۇق بولغاچ يولىمىز.
ئاچ قورساقتا ئۇششۇپتۇ
قۇلاق، بۇرۇن، قولىمىز.

گاڭگول دېگەن تاغ ئىكەن،
بىر تەرىپى يان بېغىر.
جىمى خاڭدا ئىشلىدۇق،
جان بېقىشمۇ بەك ئېغىر.

لەلەشاڭدا ئىشلىدۇق،
ئۆمىلەپ مېڭىپ ياڭسەندە.
هەممە يەردە ئامال يوق،
بولدۇق ئەجەب دەپسەندە.

قەشقەردىن چىقىپ كەلسەك،
ئاغىنى بۇلاقنىڭ تاغلىرى.
كېمىدىن ئۆتۈۋىدۇق،
ئىلىخونىڭ باغلىرى.

ئۇچ يۈز ئاتمىش كۈن ئىشلەپ
قالىمىز لەۋنى چىشلەپ.
تاۋكاغا كىمۇ كەلسۇن
ياندىكى پۇلنى پىشلەپ.

خاڭنىڭ باللىرى دەيدۇ،
قارا قۇندۇزغا ئوخشايدۇ.
چىشلىرى خۇددى سەدەپ،
كۆزى يۇلتۇزغا ئوخشايدۇ.

ئىلىخودا يېتىمچى،
ئىشلەر يېرى پىلىچى.
ئۇچ يۈز ئاتمىش كۈن ئىشلەپ
ئوتتۇز ياماق ئېلىشى.

گۈڭتۇلارغا بوغۇلۇپ،
خاڭلاردا يېتىپ قالدۇق.
جاڭساسى يامان زالىم،
زۇلۇمغا يېتىپ قالدۇق.

قارا خاڭدا ئىشلىدۇق،
قوناق نانىنى غاجىلاپ.

خاڭجاڭ ياتۇر راھەتتە،
بىزلەر كۈلدە ئېغىناپ.

قۇدۇقتىن قۇدۇق چېپىپ،
كۆمۈرلۈككە يەتكەن بىز.
بەرگىنى سۇنۇق يارماق،
جېنىمىزدىن كەچكەن بىز.

بۇلبۇلى يوق باغ بولماس،
قار ـ يامغۇرسىز تاغ بولماس.
خاڭچىلارغا ئەزەلدىن
غەم ـ قايغۇسىز چاغ بولماس.

كۈندە ئون يول ماڭىمىز،
خاڭ ئىچىگە كۆمۈرگە.
چۈشسەك ـ چىقساق ھەر قېتىم،
قازا تەييار ئۆمۈرگە.

تىك قۇدۇقنىڭ تەكتىدە
كۆتۈرىمىز كۆمۈرنى.
جېنىمىزنى بېقىشقا
سەرپ قىلدۇق ئۆمۈرنى.

بىز ئىشلىگەن خاڭلارنىڭ
سۈيى كېلەر غۇلاچقا.
بوتۇڭلارغا ئىشلىسەك،
زو قىلىدۇ ئۇماچقا.

خاڭدا كۆمۈر كۆتۈرۈپ
ئوتتۇز كۈننى توشقازدۇق.
بەرگەن ھەقنىڭ تايىنى يوق،
جاننى تەستە قۇتقازدۇق.

خاڭدا كۈندە ئىشلەيمىز،
بەش سەرلىك قەغەز پۇلغا.
نەدە باركىن خۇشاللىق،
كەمبەغەل ئاجىز قۇلغا.

يوقسۇز بېشىم ئايلىنىپ،
خاڭ ئىچىدە ئىشلىدىم.
ئېغىر تۇرمۇش دەستىدىن،
خاڭ ئىچىدە قىشلىدىم.

پوستى توڭلاپ قالغاچقا،
قىشتا ياغاچ ئاقلانماس.
خاڭ ئىچىدە ئىش چىقسا،
خۇدايىممۇ ساقلىماس.

خاڭچى دەيدۇ باللارنى،
كۈندە قاتتىق تاش چاپار.

تۇردى ئىمىن سىرغان

ئازراقمنا پۇل ئۇچۇن،
ئەزىز جېنىمنى ساتار.

خاڭدا ئىشلەپ بايلارغا،
ئۆتتى كۈنىمىڭ تولىسى.
باي قىلىشقا خۇدانىڭ
بىزگە تەگمەس چولىسى.

بىزنىڭ ئۆيدە ئالتە جان،
ئون بەش تاغار ئاش كەتتى.
خاڭدا ئىشلىگەن باللارنىڭ
تەڭدىن تولىسى ياش كەتتى.

تۇرمۇش خاراب، ھاۋا سوغ،
باللار خاڭدا ئىشلەيدۇ.
كېچە ـ كۈندۈز تاش چېپىپ،
زاغرا نانىنى چىشلەيدۇ.

خاڭ چاپقان يىگىتلەرنىڭ
يەيدىغىنى زاغرا نان.
قاتتىق تاشنى چاپقۇچە،
تەر ئورنىدا ئاقار قان.

جۇجەم تىكسەم، بەش يىلدا
نوتا ئۆسۈپ شاخ بولدى.
كۆمۈر كانىنىڭ ئىشلىرى
جېنىمىزغا جاق بولدى.

كۆمۈر كان دېگەن يەرنىڭ
يازى بىلەن قىشى يوق.
بوتۇڭلار ئەجەب بېخىل،
ئۆلۈم بىلەن ئىشى يوق.

بىزنىڭ باللار ئىشلەيدۇ،
مىڭ غۇلاچ يەر تەكتىدە.
ئويالمىدۇق باللارنى،
يېشى توشقان پەيتىدە.

ئېڭىزلىقتا باش تېرىپ،
جان ساقلىدۇق ئارانلا.
خاڭدا ئۆلۈپ بالىلار،
دىلدا قالدى ئارمانلار.

باغقا سەبدە تېرىسام،
ئېچىلماي توزۇپ كەتتى.
خاڭدا ئىشلىگەن بالىلار
ياش تۇرۇپ ئۆلۈپ كەتتى.

لاشمانلىق قوشاقلىرى

1914 ـ يىللىرىغچە چارروسىيە ھۆكۈمىتى سىبىرىيە ـ تۈركىستان تۆ-مۈر يولىنى ياساش ئۈچۈن ئوتتۇرا ئاسىيا، يەنى يەتتەسۇ ئەتراپىدىن نۇرغۇن ئەمگەك كۈچىنى مەجبۇرىي ئېلىپ باردۇ، شۇ قاتاردا ئىلى رايونىدىن روسىيىنىڭ يەركەنت، ئاقسۇ ۋىلايىتىگە كۆ-چۈرۈلگەن ئۇيغۇرلار ئارىسىدىنمۇ نۇرغۇن كىشى لاشمانلىققا (قارا خىزمەتكە) تۇتۇلىدۇ. بۇ قو-شاقلار شۇ چاغدا مەيدانغا كەلگەن ۋە ئىلى رايونىغىمۇ كەڭ تارقالغان.

ئۆستەڭ ياقىلاپ مېڭىپ،
ئات قامچا تېپىۋالدىم.
لاشمانلىققا[16] كەتكەنلەرنى
قوشاققا قېتىۋالدىم.

يىگىتلەرنى تالاشقان
ئاقسۇ بىلەن دولاتا.
بۇ قوشاقنى توقۇغان
ئوسمانيۇزلۇك ئولاتا.

ئۇچ يۈز ئاتمىش كۈنلەردە،
يىغلىغاندۇر چۆللەردە.
ئۇششاق باللىرى بارلار
زار يىغلايدۇ يوللاردا.

ئاسماندا ئۇچۇپ يۈرگەن
بوڭ ـ بوڭ قوڭغۇز ئەمەسمۇ؟
يىگىتلەرنى تۇتۇپ بەرگەن
ئازات توڭگۇز ئەمەسمۇ؟

لاشمانلىققا ماڭغاندا،
ئەل غەمدە يىغلاپ قالدى.
«ئامان بولغىن، بالام!» دەپ،
قارا كۆزگە ياش ئالدى.

ئاتلارنى قويۇپ يەنە
قىرغىز ماڭدى سايىغا.
تاغ ـ دېڭىز تىترەيدىكەن
قوۋمى ـ قېرىنداش ۋايىغا.

ئاياللار تولا يىغلاپ،
ياغلىق ئۇچى ھۆل بولدى.
ئىشقا كېتىپ ياش باللار،
يۈرتنىڭ ئىچى چۆل بولدى.

ئىشىك ئالدىدا سۇ ئاقار،
سۇ تېگىدە قۇم ئاقار.
لاشمانلىققا كەتكەننىڭ
بالىسىنى كىم باقار؟

گۈل تىزىپ ئەينەككە قويدۇم،
قىسقىلى بالىلار قېنى؟
ئاش تېرىپ ساندۇققا قويدۇم،
يېگىلى بالىلار قېنى؟

تاغقا چىقتىم، كېيىك ئاتتىم،
ئارتقىلى ئاتلار قېنى؟
كۆتۈرۈپ ئۆيگە ئەكەلدىم،
يېگىلى بالىلار قېنى؟

ئاتا ـ ئانا بىچارە
زار يىغلىشىپ قالماقتا.
كۆڭلى قارا نىكولاي
ياش بالىلارنى ئالماقتا.

ئۆستەڭ ياقىلاپ ماڭسام،
ئورۇسلارنىڭ مۇنچىسى.
لاشمانلىققا كەتكەنلەر
قىزىل گۈلنىڭ غۇنچىسى.

پەرەڭ ياغلىق چىگىپسىز،
ئۇنى ئۆڭمەيدۇ دەمسىز؟
ئېرىڭىزنى سېتىۋەتتى،
ئۇنى بىلمەيدۇ دەمسىز؟

قارىغايىنىڭ يوپۇرماقى
قاتمۇقات بولار ئىكەن.
قېرىنداشتىن ئايرىلساڭ،
خويمۇ دەرد بولار ئىكەن.

شامال چىقسا گۈركىرەپ،
تال ئېگىلىپ پەس بولدى.
زالىملارنىڭ زۇلمىدىن
كۈن ئالماقمۇ تەس بولدى.

ئورۇسلارنىڭ دوختۇرى
ياش بالىلارنى كۆرىدۇ.

«ماڭ ئالدىغا! سەن تۇت!» دەپ،
كەمبەغەلنى ئۇرىدۇ.

قۇرئان ئاستىدىن ئۆتتۈق،
موللاملار ئوقۇپ تۇردى.
جەدەل چىقمىسۇن دېيىشىپ
ئۇيازلار قاراپ تۇردى.

بىز يەركەنتتىن چىققاندا،
ئاتلار قالدى تىزىلىپ.
ئامان بولساق كۆرۈشەرمىز،
قۇچاقلىشىپ، ئېسىلىپ.

يەركەنتتە ئىككى مەسچىت،
بىرى خەلىپە، بىرى تاش.
لاشمانلىققا كەتكەننى
كۆرەرمىكىن ئەزىز باش.

ھاجى توڭگۇز يەركەنتنىڭ
باللىرىنى كۆپ ساتتى.
ئۆزى ئېلىپ جىق پۇلنى،
قورسىقىنى دومبايتتى.

بىز يەركەنتتىن ماڭغاندا،
ئامبال ـ دوتەي ئۇزاتتى.
بەش كۈن ئۆتمەستىن تېخى،
قىيامەتنى كۆرسەتتى.

دەريا بويىغا كەلسەك،
قىبلىدىن بوران بولدى.
لاشمانلىققا ماڭغانلار
يىغلىشىپ راۋان بولدى.

شاكىرجاننىڭ دوپپىسى
ياغاچ قوزۇقتا قالدى.
شاكىرجاننىڭ ئانىسى
ھەسرەت ـ قايغۇدا قالدى.

ئېگىز دۆڭنىڭ باغرىدا
ئۇششاق ـ ئۇششاق قارا تاش.
لاشمانلىققا ماڭ، دەيدۇ،
ئىسلام ئاخۇن ئەللىك باش.

ئۆستەڭ سۇيى ئېچىلدى،
تۇغانلىرى چېچىلدى.
لاشمانلىققا كەتكەنلەر
مال ئورنىدا سېتىلدى.

يەركەنتنىڭ بازارىغا
كىرگەندۇ ئۇلاغ، سامان.
ئاڭلاڭلار، بۇرادەرلەر،
بىزنى كۆيدۈرگەن زامان.

ئېتىمنى توقۇپ قويدۇم،
يوپۇق ياپمەن ئەمدى.
سۆيگەن ياردىن ئايرىلىپ،
يالغۇز ياتمەن ئەمدى.

خامانغا كەتكەن بالىلار
ئەمدى بولدى تېپىنچى.
ئېگەرنى باشقا قويدۇق،
توقۇم بولدى يېپىنچى.

ئورۇس هارۋىسى دەيدۇ،
ئالدى چاقى پەس ئىكەن.
لاشمانلىققا بارماڭلار،
كۇن ئالماق بەك تەس ئىكەن.

يۇزبېشىغا يىغلىساق،
سۆزگە قۇلاق سالمايدۇ.
بۇنداق قىيىنچىلىقتا
بالىلار ئامان يانمايدۇ.

ساندۇق ئىچىدە ئۇزۇم،
يىغلايدۇ قارا كۆزۇم.
لاشمانلىقتا بىز ئاجىز،
ئۆتمەيدۇ مېنىڭ سۆزۇم.

كېلىمەن ئۇزۇن يولدا
كەينىمگە بەك قايرىلىپ.
قارىماس ئىدىم، دوستلار،
ئانام قالدى ئايرىلىپ.

قارىسام كۆرۈنمەيدۇ
بىزنىڭ ئۆينىڭ ياغچى.
ئاھ دېسەم ئاۋۇال كەتتى
قارا كۆزۇمنىڭ يېشى.

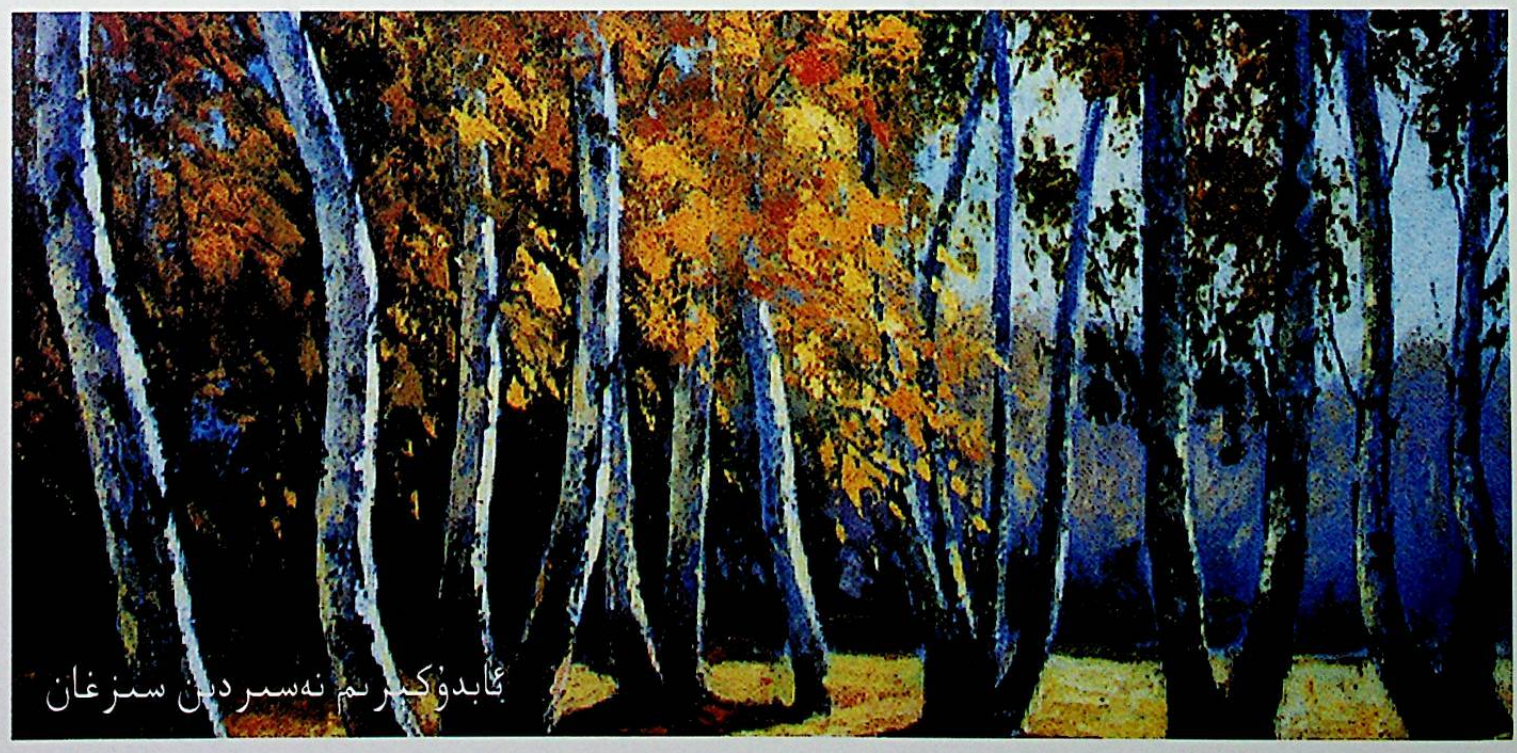
ئابدۇكېرىم نەسىردىن سىزغان

بىزنىڭ تاپقان پۇلىمىز
نىكولاينىڭ قولىدا.
خويمۇ زىلۋا يىگىتلەر
لاشمانلىقنىڭ يولىدا.

نىكولاي باغرى تاشتىن
ئۈيازغا كەلدى بۇيرۇق.
زالىملار ئاتقا مىنىپ
بىزگە قىلماقتا زورلۇق.

ئاقساقالغا يالۋۇرسام،
ئويلاپ باقلى، دەيدۇ.
ئەللىكبېشى ئامبالدىن
سوراپ باقلى، دەيدۇ.

ئاقساقالغا يالۋۇرسام،
ئاقچاڭ بولسا بەر، دەيدۇ.
پۇلۇڭ بولمىسا سېنىڭ،
لاشمانلىققا بار، دەيدۇ.

لاشمانلىققا ماڭغاندا،
يەركەنتلەرگە قار ياغقان.
قېيىم بەگ، هاجى بولۇس،
بىزنى ئاقچىغا ساتقان.

هەممىنى قىلىپ يۈرگەن
هاجى بولۇس ئەمەسمۇ.
ئۇ دۇنياغا بارغاندا
جاجىسىنى يېمەسمۇ.

قورقمايمىز بىز، بۇرادەر،
زالىملارنىڭ دوقىدىن.
ئاتا ـ ئانا خەت سالغىن،
يۈرۈپ تۇرغان پوچتىدىن.

قولىمىزدا ئاق ياغلىق،
كۆز ياشلارنى ئېرتىمىز.

ئاتا ـ ئانىنى تاشلاپ،
يۈرتتىن قانداق كېتىمىز؟

پۇتۇمدا يوغان چوروق،
يولدا ماڭدىم چاڭ ئېتىپ.
لاشمانلىققا ماڭغاندا
ئانام قالدى زار ئېتىپ.

يەركەنتتىن چىقىپ كەتتۇق،
ئالمۇتىغا بىز يەتتۇق.
قىشنىڭ كۈنى سوغلاردا
مۇشەققەتنى كۆپ تارتتۇق.

ئالمۇتا خەلقى بىزگە
چاجاڭ قىلدى يوللاردا.
خۇشال بولۇپ هەممەيلەن،
رەهمەت ئېيتتۇق ئۇلارغا.

بۇيرۇق بەرگەن نىكولاي،
مىڭ لاشمانچى ئالسۇن، دەپ.
كۆپ ئادەم دۇئا قىلدى،
ئامان ـ ئېسەن يانسۇن، دەپ.

ئىمپېراتور پادىشاهتىن
ئۈيازغا كەلدى بۇيرۇق.
ئاقساقال هاجى بولۇس
بىزگە قىلماقتا زورلۇق.

لاشمانلىققا ماڭماستا،
ئادەملەر ئېتىلىپ كەتكەن.
زالىم بولۇس — مىڭبېشى
ئاقچىغا سېتىلىپ كەتكەن.

لاشمانلىققا خەتلىدى
مىڭ يىگىتنى يارىتىپ.
نامىزىمىزنى چۈشۈرگەن
قىبلە ياققا قارىتىپ.

بىزنى نىكولاي ئالغاندا،
ئاكوپ كولايسەن، دېگەن.
بىز قايتالمايمىز دەپ،
ئەزىز جاندىن غەم يېگەن.

بىچارە لاشمانلىقلار
زالىملارغا باغلانغان.
ئاخشىمى ناخشا ئېيتىپ
كوچىلارنى ئايلانغان.

كوچىلارنى ئايلانساق،
يار بويىدا تۇرغۇزدى.
قېچىپ كەتمەك بولدى دەپ،
زالىملارغا ئۇرغۇزدى.

بىز كەلگۈچە ئاتىلار،
ئامان بولسۇن ئانىلار.
بىر كۈنى ھەم قايتارمىز،
بىزنى كۈتسۇن بالىلار.

تەمبۇرۇمنى چېكىمەن
كۈندە يىغلاپ، ناخشا ئېيتىپ.
ئۇخلاپ يېتىپ يىغلايمەن،
جان بالامنى ياد ئېتىپ.

ھەر جۈمەدە توپلىشىپ
ئۆستەڭ بويلاپ ئويناپتتۇق.
بىزنى تۇغقان يۇرتىمىز
يەركەنتكە ھېچ تويمايتتۇق.

لاشمانلىقتا ماڭغاندا،
يەركەنتتە ئاتام قالغان.
ئامان بول ئانا دېسەم،
قارا كۆزىگە ياش ئالغان.

قىبلىدىن شامال چىقسا،
دەرەخ ئېگىلەي دەيدۇ.

يۇرتۇمنى خىيال قىلسام،
ئۆپكەم ئۆرۈلەي دەيدۇ.

بازار تەرەپكە ماڭدۇق،
«زامانەي» دەپ ناخشا ئېيتىپ.
سوغۇقتا ئېلىپ ماڭدى
كەمبەغەلنى قاقشىتىپ.

ھاۋادا ئۇچۇپ يۈرگەن
ۋىچىر ـ ۋىچىر قارلىغاچ.
لاشمانلىققا ماڭغاندا،
بالام قالغان يالىڭاچ.

ئالمۇتىدىن خەت سالدىم،
يېپىم ئالمىنى چىشلەپ.
ئامان بولساق كۆرۈشەرمىز،
ۋاگون يولىدا ئىشلەپ.

ۋاگون يولى قايدادۇر،
تۇپراقلىرى مايدادۇر.
لاشمانلىققا كەتكەنلەر
قارا كۆمەچ نان يەيدۇر.

لاشمانلىققا ماڭغاندا،
پۇتلار تېشىلىپ كەتكەن.
قىزىلگۈلدەك يىگىتلەر
خاڭلاردا ئۆلۈپ كەتكەن.

دۇتار پەدىسى پەدە،
پەدىسى غۇلاچ يەردە.
مېنى قايدا دەپ سورىساڭ،
يۈزۈپكا دېگەن يەردە.

يۈزۈپكا دېگەن جايدا
ۋاگونلارنى ھەيدەيمىز.
قالغانلار دۇئا قىلسۇن،
ئامان بولساق قايتارمىز.

كەتمەن بىلەن گۈرجەكلەر
لاشمانلىقىنىڭ قولىدا.
ئۆلسەڭ جېنىمىز پىدا،
كەمبەغەلنىڭ يولىدا.

يۈزۈپكىغا بارغاندا،
ئىشلىدۇق كۆمۈر خاڭدا.
كېچە ـ كۈندۈز ئىشلەپمۇ،
زادى تويمىدۇق نانغا.

ئاتا ـ ئانام سورىسا،
يۈزۈپكا شەھىرىدە دەڭلار.
قولىدا كەتمەن ـ گۈرجەك،
ئىشلەپ تۇرىدۇ دەڭلار.

قاينىپ تۇرغان بۇلاققا
چۆمۈچ سالسام چۆكمەيدۇ.
لاشمانلىقتىن خەت سالسام،
يۈرتقا بېرىپ تەگمەيدۇ.

كەتمەن بىلەن گۈرجەكنى
تاشكۆمۈرگە چاپمىز.
يەركەنتته ئامان بارمۇ
بىزنى تۇغقان ئانمىز؟

يۈزۈپكىدا ئىشلەيمىز،
يەرنىڭ ئاستىدا ـــ خاڭدا.
خۇدايىمغا يېغلايمىز،
سەھەر ۋاقتىدا ـــ تاڭدا.

زەمبىلده كۆمۈر توشۇپ
قوللار قاپىرىپ كەتتى.
ئاچلىق بەك يامان ئىكەن،
بەللەر پۈكلىنىپ كەتتى.

بىرمۇنچىمىز ئىشلەيمىز
پويىزلارنىڭ يولىدا.

بەك تولا ئازاب چەكتۇق،
زالىملارنىڭ قولىدا.

قايان بېرىشنى بىلمەي،
فرۇنزىدا ئۇچ ئاي تۇردۇق.
ژاندارما ھەم غالچىدىن
تۇگىمەس ئەلەم كۆردۇق.

ئاسمانغا چىقاي ئېگىز،
بۇلۇتقا سالاي كىگىز.
زالىملارنىڭ كۆكسىگە
سانجىيمەن تۆمۈر بىگىز.

قوينۇمدىكى توقاچنى
سىيادان سېلىپ ياپقان.
باي بالىلىرى ئورنىغا
زالىملار بىزنى ساتقان.

ناغرا ـ دۇمباق چېلىندى،
يىغا ـ ئۇنلەر تارالدى.
ئاۋات بولغان شۇ يەركەنت
بارات ئايدا بۇزۇلدى.

ئەسسالامۇئەلەيكۇم،
«دانىشمەن» ئەللىكبېشى.
قىرىق يىگىت بېرەي دەپ،
قول قويغان ئەللىكبېشى.

قىرىق يىگىت ئاتلانسا،
كۆرۈنمەس ساينىڭ تېشى.
لاشمانلىقتا ماڭغاندا،
خورىدى كۆزنىڭ يېشى.

لاشمانلىقتا ماڭغاندا،
كەينىمىزگە قايرىلدۇق.
ئۇرۇق ـ تۇغقان قېرىنداشتىن
ئۆلمەي تۇرۇپ ئايرىلدۇق.

قارا ئېتىم تاي ئىدى،
يوغان بولدى، ئات بولدى.
لاشمانلىققا كەتكەنلەر
نىكولايغا خار بولدى.

ئاق كەپتەر، چىلان كەپتەر،
ئاق بۇغدايدىن دان يەيدۇ.
لاشمانلىققا بىز ماڭدۇق،
ئاتا ـ ئانام غەم يەيدۇ.

ئۇيازدىن بۇيرۇق كەلدى
ئۇچتىن بىرىنى ئال، دەپ.
كەمبەغەللەر يىغلايدۇ
بولۇسلارغا بارماي، دەپ.

باينىڭ بالىلىرى قالدى،
بولۇسلارغا پۇل بېرىپ.
گاداي بالىلىرى كەتتى،
يىرتىلغان چاپان كىيىپ.

ئاتمىش بەشچە بالىنى
ئالدىغا ئىلغاپ تۇرۇپ،
«چاپسان بول!» دەپ ھەيدىدى،
قامچىلاپ ئۇرۇپ يۇرۇپ.

ئالتە يۇزچە بالىنى
بىر ـ بىردىن ساناپ قويدى.
بولۇسلارنى تىللىسام،
زەي ئۆيگە قاماپ قويدى.

لاشمانلىققا بار دەيدۇ،
قايسى يەردۇر، بىلمەيمىز.
خوش، دوستلار، ئاغىنىلەر،
بىز ئاۋاتقا كەلمەيمىز.

كۆپكۆك يېشىل پوتامنى
بېلىمغا باغلاپ قويدى.

تۇرسۇندەك يالاقچىنى
يۇزبېشى سايلاپ قويدى.

ئاقساقالنى تىللىدىم،
بىزگە قىلدى كۆپ زورلۇق.
لاشمانلىققا بارمايمىز،
سېتىپ ئالغان قۇلۇڭ يوق.

بېغىمغا گۈل تېرىسام،
ئېچىلماي توزۇپ كەتتى.
لاشمانلىققا كەتكەنلەر
ياش تۇرۇپ ئۆلۈپ كەتتى.

بىز قېرىلار ئۇستىگە
ھەر قەدەمدە مىڭ جاپا.
رەھىمسىز بۇ بەگلەردىن
كۆرمىدۇق ھېچبىر ۋاپا.

بىچارە يىگىتلەرنىڭ
تېپىلارمۇ خۇشلۇقى.
قىزىل گۈلنى ئۈزۈپ بەرگەن
ئۆزىمىزنىڭ بوشلۇقى.

بايلار ھەرگىز غەم قىلماس،
ھەممىسى ئۆيده يېتىپ.
قايتۇرۇۋالدى بالىسىنى
بەزىسى بەگدىن سېتىپ.

كەلمىگەن بۇنداق بالا،
كۆرمىگەن ئاتا ـ بوۋا.
قېرىنداشلار نە قىلسۇن،
يوقتۇر بىزگە ھېچ داۋا.

لاشماندىكى ياشلارنى
كۆرگىلى بولارمىكىن؟
سولاشقان مېنىڭ جېنىم،
سەن كەلگۈچە تۇرارمىكىن؟

یۇقىرىقى گازارمىغا
سولاپ قويدى بالامنى.
قانداق تاشلاپ كېتەرسەن،
جېنىم بالام، ئاناڭنى؟!

مايسا تېرىپ، دان تېرىپ،
جان ساقلىدۇق هەممىمىز.
يۇرتىمىزدىن يوقالدى،
قايان كەتتى بالىمىز؟!

تاش ئاتتىم سايغا چۈشتى،
ساينىڭ تاشلىرى ئۇچتى.
جان بالام، جېنىم بالام،
قارا كۆزۈمدىن ئۇچتى.

قارا ـ قارا قاغىلار،
ئېگىز ـ ئېگىز ئۇچۇڭلار.

مېنىڭ بالىلىرىم نەدە؟
خەۋەر بېرىپ تۇرۇڭلار.

تام ئۈستىگە تام قويدۇق،
هويلىنى يوغان قۇرۇپ.
قەيەرلەردە يۈرگەندۇ،
بالىلىرىم غېرىب بولۇپ.

يار بويىدا بەش ئۆردەك،
بەشلىسى بىر خىلدەك.
لاشمانلىققا كەتكەنلەر
ئېچىلغان قىزىل گۈلدەك.

ئېگىز دۆڭگە ئۆي سالدىم،
قۇم چۆگۈنگە چاي سالدىم.
لاشمانلىققا، بالامغا،
پوچتا بىلەن خەت سالدىم.

زۆرەم ياسىن سىزغان

ئون ئالتىنچى يىلىدا،
مالاي بولدۇق ھەممىمىز.
بالىلاردىن ئايرىلدۇق،
قانداق كۈنلەر كۆرىمىز؟

ئالمىلار پىشىپ قالدى
يېشىل باغلار ئىچىدە.
ئامان يانغىن، سەن بالام،
يالغۇز ئاناڭ بەختىگە.

ئوڭ قولۇمدا ئوڭ ئۇزۇك،
سول قولۇمدا سول ئۇزۇك.
بالامدىن ئايرىلغۇچە،
ئۆلۈپ كەتكىنىم تۈزۈك.

ئالتىنچى ئاي باھاردا،
ئارا ـ گۈرجەك خاماندا.
بالىلىرىمنى يادلايمەن،
بىر كۆرۈشكە ئارماندا.

ئوت يېقىلدى جېنىمغا،
ھېچ كىشى بىلمەس ئۇنى.
خۇدايىمغا تاپشۇرۇپ
قويدۇم، بالىلىرىم، سېنى.

غەيرىتىم، جان قۇۋۋىتىم،
ياندىكى رۇستەملىرىم.
سۇ قۇيۇپ تەربىيە قىلغان
باغدىكى بوستانلىرىم.

سەندىن خوشلىشىپ قالدى
ئاقسۇ، كەتمەن تاغلىرى.
قولۇمدىن ئۈزۈلۈپ كەتتى
بۇ يۈرەكنىڭ باغلىرى.

بۇ يۈرەك قاينايدىغۇ،
ئوتتا قويغان چەينەكتەك.

ئارقاڭلاردا بىز قالدۇق،
كاككۇك بىلەن زەينەپتەك.

ئەمدى مەن قانداق قىلاي،
بۇ يىگىتلەر بەختىنى.
ساقلىغىن، ئاللا كېرىم،
ئوت ئىچىدە پاختىنى.

چىغلىق تىكەن ئىچىدە،
قۇمدىن تولا ئاق توشقان.
بۇ قوشاقنى قوشمايتتۇق،
دەردكە پايلىماي قوشقان.

ئاڭلاڭلار، خالايىقلار،
ئولاتا ئېيتقان بېيىتنى.
لاشمانلىققا تۈتۈپ بەردى
ھەمدەم دېگەن شېھىتنى.

قايقا داۋان تاغلىرى،
تۆكۈلگەندۇر قانلىرى.
تۈتۈپ نەيزە سالغاندا،
سىرقىرىغاندۇ جانلىرى.

توختىنىياز دېگەن باتۇر
قايقا ئۈستىدە ياتۇر.
كۆپنىڭ غېمىنى كۆزلەپ،
ئۆز بېشىنى يەپ ياتۇر.

يەرلىكنى كولاۋېتىپ،
كەتمەن قايرىلىپ كەتتى.
قايقىنىڭ يىگىتلىرى
ياش تۈرۈپ ئۆلۈپ كەتتى.

قارا ـ قارا قاغىلار
بالىلىرىغا دان بەرگەن.
كىچىككىنە مۇساۋاي
قايقا ئۈستىدە جان بەرگەن.

دۇشمەنلەر چىقىپ كەلدى،
قايقا ئۇستىدىن ئۆتۈپ.
شېھىت بولغان يىگىتلەر
قالدى قانلارغا پېتىپ.

يۇقىرىدىن چۈشۈپ كەلگەن
جەرەن كۆزلۈك جارۇللا.
قايقا ئۇستىدە ياتۇر
قۇندۇز كۆزلۈك ياش باللا.

قايقا يولى تار ئىكەن،
ئىككى يېقى قار ئىكەن.
بالىسىنى كۆرمەككە
بارچە يوقسۇل زار ئىكەن.

بۇلبۇل سايرار ياز كېلىپ،
كۆك چىمەن باغ ئىچىدە.
جانىنى بەردىك ۋاقىتسىز،
باياۋان تاغ ئىچىدە.

ئاسماندىكى ئاي قايدا؟
«ئاۋات» دېگەن جاي قايدا؟
يۇرتىنىڭ كۆز نۇرى بولغان
توختىنىياز باتۇر قايدا؟

چۆل قايقىنىڭ بېشىدا
قار كۆچمەي يېتىۋالدى.

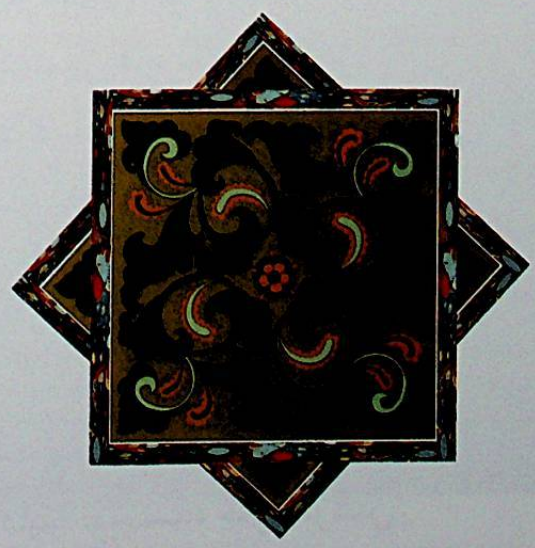

شېھىت بولغان ئەرلەرنىڭ
بالىلىرى يېتىم قالدى.

قايقا يولى ھەيۋەتلىك،
بۇلاق سۇيى شەربەتلىك.
مەقسىتىگە يېتەلمىگەن
كىرىم ئاخۇن رەھمەتلىك.

ئۆستەڭ بويىدا يالپۇز،
يالپۇزنىڭ شېخى يالغۇز.
جېنىمغىنا شۇ ئادەم
قايقا ئۇستىدە يالغۇز.

ئالما ئاتتىم دەريا‌غا،
لەيلىۋالدى، چۆكمەيدۇ.
قېرىنداشنىڭ ئوتلىرى
يالقۇنجايدۇ، ئۆچمەيدۇ.

ئوقنى ئاتتى يۇرەككە،
يېنىپ تەگدى بىلەككە.
باي زالىملار قىلغىنى
ئورناپ كەتتى يۇرەككە.

ئىشىك ئالدى توپ سېپە،
ئاتقا سېپ بېرەي بېپە.
زالىملارنىڭ زۇلمىدا
بولدى يۇرەكلەر زېپە.

كەچ كىردى، زاۋال بولدى،
دەرۋازىنى يېپقاندۇر؟
شېھىت بولغان يىگىتلەر
قانغا مىلىنىپ ياتقاندۇر.

ئۆستەڭ بويى سۇزۇك تاش،
ماڭغانلارنىڭ كۆزى ياش.
بۇ پەرماننى چىقارغان
نىكولاي زالىم باغرى تاش.

كۆچ-كۆچ قوشقى

چارروٴسيه «روٴسيه چېگرىسىنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش» دېگەننى باھانە قىلىپ، 1871 ـ يىلى 6 ـ ئايدا ئەسكەر چىقىرىپ ئىلىنى بېسىۋالغان.

چارروٴسيه ئىلىنى بېسىپ ياتقان ئون يىل (1871 ــ 1881) ئىچىده ئىلى رايونىدىكى نوٴر-غوٴنلىغان دېھقان ـ چارۋىچىلارنى روٴسيه تەۋەسىگە مەجبوٴرىي كۆچوٴرۈپ كەتكەن. تەھدىت ئاستىدا روٴسيه تەۋەسىگە كۆچكەن جوٴشگو دېھقانلىرى، چارۋىچىلىرى ئۆز يوٴرتىدىن ئايرىلىپ، سەرسانلىق ـ سەرگەردانلىق ئازابىنى يەتكوٴچە تارتقان. ئوٴلار توقوٴغان «كۆچ ـ كۆچ قوشىقى»دا چارروٴسيىنىڭ بۇ «كۆچمەن»لەر ئوٴستىدىن يوٴرگوٴزگەن دەھشەتلىك زوٴلوٴمى پاش قىلىنغان ۋە قاتتىق ئەيىبلەنگەن.

ئاق پادىشاھ لەشكىرى
ئالتوٴن كولاپ، تاش كەستى.
دېھقانلارنى «كۆچ ـ كۆچ» دەپ،
قىلىچ بىلەن باش كەستى.

ئوروٴس هارۋىسى دەيدوٴ،
ئالدى چاقى پەس ئىكەن.
خەقنىڭ يوٴرتىدا يوٴروٴپ
كوٴن ئالماقموٴ تەس ئىكەن.

هارۋىدا كېتىپ بېرىپ
كەينىمىزگە قايرىلدوٴق.
بىتەلەي ئىكەنمىز بىز،
ئاتا ـ ئانىدىن ئايرىلدوٴق.

قارىغاي يوپوٴرمىقى
ياپيېشىل بولار ئىكەن.
ئۆز يوٴرتىدىن ئايرىلسا،
خويموٴ دەرد بولار ئىكەن.

قارىساق كۆروٴنمەيدوٴ،
بىزنىڭ ئۆينىڭ ياغمچى.
ئېتىزلاردىن يەر تەگمەي،
ماكان بولدى تاغ ئىچى.

گوٴلنى تەردىم هويلامغا،
قىسقىلى قىزلار قېنى؟
تىزىپ قويدوٴم نان يېقىپ،
يېگىلى بالىلار قېنى؟

كىچىك بالا ئوينايدوٴ
تال چوٴنقىنى ئات قىلىپ.
كۆچمەن بالىلار يىغلايدوٴ
ئۆز شەھرىنى ياد ئېتىپ.

قارا ئېتىم تاي بولدى،
يوغان بولدى، ئات بولدى.
يۇرتتا قالغان تۇغقانلار
ئەمدى بىزگە يات بولدى.

بىز ئىلىدىن چىققاندا
ئالتىنچى ئاي روزىدى.
باشقا ئەلەم كەلگەندە،
ئاتا ـ ئانا بولسىدى.

ئاخشىمى قاراڭغۇدا
كۆرۈنەر چىراغ ئوتى.
كەڭ يايراپ يۇرەي دېسەم،
قورقمەن، خەتىنىڭ يۇرتى.

ئىلىدىن چىققان يىگىت
تونى بار، تۇگمىسى يوق.
بېشىغا گۇل قىسىپتۇ،
گۇلى بار، غۇنچىسى يوق.

كەچ كىرىپ تاڭ ئاتمايدۇ،
مەن بىلەن قېرىشقاندەك.
يۇرتۇمدىن ئايرىلدىممەن
لاچىن سوققان توشقاندەك.

قارىسام كۆرۈنمەيدۇ
يۇرتىمىز ــ ئاۋرال تېغى.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن
تىرىك ئايرىلىش دېغى.

بۇرادەرلەر، خوش ئەمدى،
خۇدايىمغا ئامانەت.
جېنىمىز ئامان بولسا،
كۆرۈشەرمىز سالامەت.

ئاتالىق ئارزۇلۇق باشىم،
ئانالىق ئارزۇلۇق باشىم.
ھېرىپ ـ ئېچىپ كەلگەندە
سۇ بەرگەن قېرىندىشىم.

خويمۇ خار بولۇپ كەتتۇق
خەتنىڭ يۇرتىدا ئىشلەپ.
يار خالىتا ئەۋەتىپتۇ،
بىر توقاچنى چىشلەپ.

چۆللەرگە چىقىپ كەتسەك،
چۆلنىڭ بۆرىسى باردۇ.
كۆچمەن كۆچكەن ئەللەرنىڭ
قېرى ـ چۆرىسى باردۇ.

ئابدۇكېرىم نەسىردىن سىزغان

كۆچمەن كۆچكەن ئادەملەر
قىبلىگە قاراپ ماڭدى.
ئەل - يۇرتىغا خوش ئېيتىپ،
كۆزلىرىگە ياش ئالدى.

ئۆسەككە بارارمىز دەپ،
ئەسكى تام ئارا ياتتۇق.
مال - ماكاندىن ئايرىلىپ،
غەم - ئەندىشىگە پاتتۇق.

قالدى مىڭ جاپا بىلەن
تىككەن باغۇ بوستانلار.
يۇرت - مەلىدىن ئايرىلىپ
يۇرەكتە قالدى ئارمانلار.

يولدا ھېچ توختاتمىغان
يېڭى مايۇر ئەر ئەمەس.
باشقا قاتتىق كۈن چۈشتى،
بەش خولۇقتىن يەر بەرمەس.

كۆرەدىن چىققان ھارۋا
يانبۇلاققا ياماشتى.
مەن يۇرتۇمغا قارىسام،
يىغا ماڭا ئولاشتى.

ئىلىدىن چىقىپ كېلىپ،
يانبۇلاقتىن قايرىلدۇق.
تۇغۇلۇپ ئۆسكەن جايلاردىن
ئۆلمەي تىرىك ئايرىلدۇق.

يەركەنتنىڭ يولى دەيدۇ،
كۆۋرۈكىدە يوغان تاش.
بىزنى يۇرتتىن ئايرىغان
نىكولايدۇر باغرى تاش.

ئەلنىڭ ئالدى كەلگەندۇ
قورغاسنىڭ بازارىغا.

تاۋاپ قىلىپ ئۆتسەڭچۇ
ئىلىنىڭ مازارىغا.

يەركەنت يېنىدا ئۆسەك،
ئۆسەكتىن ئۆتۈپ تۇرغىن.
بۇ جەبرىنى قىلدىڭسەن،
ئاخىرى ئۆزۈڭ كۆرگىن.

جىڭلاپ بەرگەن ئۇنىدىن
ئېتىپ ئىچمىز ئاشنى.
بۇيرۇسا كۆرەرمىزمۇ،
ئاتا - ئانا، قېرىنداشنى.

ئوقنى ئاتتى يۇرەككە،
يېنىپ تەگدى بىلەككە.
ئاق پاشانىڭ قىلىقى
ئورناپ كەتتى يۇرەككە.

«ئالمۇتىغا كۆچ» دەيدۇ،
بارار يېرىمىز قۇملۇق.
راست گېپىنى ئېيتمايدۇ،
كۆزى كۆك، بېشى يۇڭلۇق.

بۇ يولدا تولا مېڭىپ
پۇتۇم قاپىرىپ كەتتى.
ھارۋىغا چۈشەي دېسەم،
ئۆكۈز ئالدىراپ كەتتى.

بۇ يولدا تولا ماڭدىم،
بۇ يول مېنىڭ يولداشىم.
ھېرىپ - ئېچىپ كەلگەندە،
سۇ بەردى بىر قولداشىم .

ئىلى يولىدا تاللار،
ھەر تاللاردا مارجانلار.
خەقنىڭ شەھرىدە ئىشلەپ،
ئۈپراپ كەتتى بۇ جانلار.

چېلەك - چېلەك دەيدىكەن،
ماختىغۇچىلىكى يوق چېلەك.
كەلگۈچە ياياق كەلدۇق،
تەتۈر ئىكەن بۇ پەلەك.

كۆچمەن بولغان ئادەملەر
قىبلىگە قاراپ ماڭدى.
كۆچمەي قالغان ئادەملەر
زالىم قولىدا قالدى.

ئۆسەككە بارارمىز دەپ،
ئۆسەكچى خىيال قىلدى.
يەركەنت دېگەن يەرلەرگە
كۆچۈپ بارغانلار بولدى.

يەركەنت دېگەن يەرلەردە
قارا ياغاچ كۆپ ئىكەن.

غېرىبلىق ئەسىر قىلسا،
خەق دەردلىك بولار ئىكەن.

كەتمەيمىز دېگەنبىلەن،
بۇ ئىشقا نېمە چارە؟
غۇلجىنى بېسىۋالدى،
دىلىمىز سۇنۇق - پارە.

ئۆسەككە بارارمىز دەپ،
ئەسكى تام ئارا ياتتۇق.
ئۆي - جايىمىز پۈتكۈچە،
مۇشەققەت - ئەلەم تارتتۇق.

زالىم بەگلەر يول بەرمەس،
يول ئۈستىدە تۇرغۇزماس.
باشقا قاتتىق مۇڭ چۈشتى،
بەش خولۇقتىن يەر تەگمەس.

ساری جاز قوشقی

چار پادىشاھ ھۆكۈمىتى ئىلىنى بېسىۋالغان مەزگىلدە، ئىلىدىكى ئۇيغۇر، خۇيزۇ دېھقانلىرى ۋە قول ھۈنەرۋەن، كاسىپلارنى مەجبۇرىي ھالدا رۇسىيىنىڭ قاراقول، تالغىر، چېلەك، ئالمۇتا قاتارلىق جايلىرىغا كۆچۈرگەن.

ساری جاز ئالمۇتاغا قاراشلىق بىر كىچىك ناھىيە بولۇپ، كۆچمەنلەرنىڭ بىر قىسمى مۇشۇ جايغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان. ئەينى يىللاردا توقۇلغان بۇ قوشاقتا كۆچمەنلەرنىڭ ساری جازغا يېتىپ بارغاندا بېشىدىن كەچۈرگەن ئېغىر كۈنلىرى ۋە تارتقان دەرد ـ ئەلەملىرى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن.

ساری جازغا يەتكەندە،
چۆپ قالمىدۇق ئوچاقتا.
دارىن بىزنى پالايدۇ،
خەت كەلمەيدۇ بۇ چاغقا.

كۈرەدىن چىققان ھارۋا
يانبۇلاققا ياماشتى.
مەن يۈرتۇمغا قارىسام،
يىغا ماڭا ياماشتى.

ئاخشىمى قاراڭغۇدا،
غىجەك سوقمىز تاك ـ تاك.
نېمە تاپىمەن دەيسەن،
مەخپىد شاڭ بېگى ـ پاختەك.

پالۋاننىڭ مىنگەن ئېتى
ياتقان يەردە ئېغىنار.
بىچارە شۇ پالۋانلار
بالىلىرىنى سېغىنار.

بەك غېرىب بولدى كىشى
باغراش دېگەن تاغ ئىچىدە.
قانىتىم بولسا ئۇچارمەن
قاپقاراڭغۇ كېچىدە.

كەلمىگەن يەرگە كېلىپ
ئەندىشىدە قالدى كىشى.
چەككىلى تاماكا يوق،
مۇڭداشقىلى نەدە كىشى؟!

كۈچ ـ قۇدرەتلىك ئىگەم ئاللا
ئالەمنىڭ شاھى.
خۇدايىمغا يەتمەمدىكىن
بەندىنىڭ ئاھى!

ئەي كاج پەلەك، نېمە دېسەم
بولۇركىن سېنى؟
زۇلۇم ـ كۈلپەت ئارقىنىدا
چىرمىدىڭ مېنى.

زىنداندىكى توختاخۇندەك
قىينىدىڭ مېنى.
دەرد ـ ئەلەمدىن بىردەم خالىي
قىلمىدىڭ مېنى.

قىيناۋەرمە، قىيناۋەرمە
ئۇۋالىم باردۇر.
قىيامەتكە بارغىنىمدا
سوراقىم باردۇر.

ئۆتمۈشتىكى زۇلۇملار

ئەجەب بىر زامان بولدى،
ئالەم چۆرگىلەي دەيدۇ.
يۈرەكتىكى زەرداب سۇ
قانغا ئۆرۈلەي دەيدۇ.

قىيان كەلدى شارقىراپ،
ساي بويىنى ياقلاپ.
جانىنى ئالدى بەگ ـ بوجاق
سېلىق بەر دەپ كارکىراپ.

ۋاق يەتسە ئېچىلمامدۇ
باغقا تېرىغان گۈللەر.
ئۇنتۇلمايدۇ ھېچقاچان
باشقا چۈشكەن بۇ كۈنلەر.

سايرامنىڭ كۆلى دەيدۇ،
بىز قايتقۇچە توشلايدۇ.
غەمگە پاتقان بېشىمنى
خۇدا ئۆزى ئوشلايدۇ.

بۇنداقمۇ بولارمەنمۇ،
بالاغا قالارمەنمۇ؟
جاپانى تولا تارتىپ
ھالاۋەت كۆرەرمەنمۇ؟

ئۆستەڭ ياقلاپ مېڭىپ
تېرىۋالدىم غازاڭنى.
ئالدىرىمىغىن، زالىملار،
بىز بېرىمىز جاجاڭنى.

زەپمۇ پاتقان گومىنداڭ
كەمبەغەلنىڭ جېنىغا.
كىرىپ كەتتى بارىمىز
ئىپلاسلارنىڭ يېنىغا.

گومىنداڭنىڭ ۋاقتىدا
كەمبەغەللەر ئاھ ئۇرۇپ،
مۇرادىغا يېتەلمەي،
جىق ئۆلەتتى ياش تۇرۇپ.

گومىنداڭنىڭ ۋاقتىدا
كەمبەغەلدە پۇل يوقتى.
بەگ ـ زالىملار ئالدىدا
ئارامخۇدا كۈن يوقتى.

دەريانىڭ سۈيى تاشسا،
توختى ئاتلىقنى تاشلايدۇ.
ھاشارچىلار ئاھ ئۇرۇپ
خۇدايىمغا يىغلايدۇ.

دەريانىڭ سۇيى تاشسا،
چوڭ كۆرەنى سوقماقچى.
ئەقىلسىز، نادان بەگلەر
ئادەم بىلەن توسماقچى.

ئۆستەڭنىڭ تېگى قاتتىق،
چاپسا كەتمەن ئۆتمەيدۇ.
زالىم تۈڭچىسى بەگلەر
بېشىمىزدىن كەتمەيدۇ.

ئۆستەڭنىڭ تېگى لايدۇر،
دەسسىسە لىغىلدايدۇ.
زالىم بەگلىرى كەلسە
يۈرەكلەر جىغىلدايدۇ.

پۇقرالار كېچە ـ كۈندۈز
بۇ دەريانى ئىشلەيدۇ.
ئۆيىنى خىيال ئەيلەپ،
زار قاقشايدۇ، يىغلايدۇ.

ئاق ئۆستەڭنى چاپسۇن دەپ
جاڭجۇندىن چۈشۈپتۇ خەت.
پەرماننى ئېلىپ چىقتى
زالىم تىلمىچى ئەخمەت.

بېرىپ ئۆستەڭ بېشىغا،
يەردىن چام بۆلۈپ بەردى.
جانلاردىن ئۆتۈپ كەتتى
ئالۋان ـ سەيسىنىڭ دەردى.

ئۆستەڭ چاپمىغان خەقنى
دارلاپ قامچىغا باستى.
چىدىيالماي قامچىغا،
ئۆستەڭ ياقىلاپ قاچتى.

ئۆستەڭنى چېپىۋېتىپ
كەتمەن قايرىلىپ كەتتى.

كەمبەغەل ھاشار بىلەن
ئۆيىدىن ئايرىلىپ كەتتى.

چېپىپ پۈتكەن ئۆستەڭدە
سۇلار ئاقار شارقىراپ.
ئۆستەڭ بويىغا كەلسەك،
بايلار كېلەر ۋارقىراپ.

مىرابلار مىنەر تايغا،
ياقىلار سۇنى بايغا.
كەمبەغەللەر سۇ دېسە،
بېشىنى تىقار لايغا.

دەريا ـ ئۆستەڭ سۇيىگە
مىراب دېگەن باش ئىكەن.
ئادالەتنى بىلمىگەن
باغرى قارا تاش ئىكەن.

قىيان كەلدى شارقىراپ،
كوچىلارنى ياقىلاپ.
جاننى ئالدى بەگ ـ بوجاق
«توس سۇنى» دەپ ۋارقىراپ.

ئۆستەڭ چاپماي زالىملار
تولدۇرۇپتۇ سېڭىنى.
ئۆستەڭ چېپىپ ئاچ قالدۇق،
بىزگە بەرمەس ئۇننى.

ئاھ ئۇرارمەن، ئاھ ئۇرارمەن
ئاھلىرىم تۇتقاي سېنى.
كۆز يېشىم دەريا بولۇپ،
بېلىقلىرىم يۇتقاي سېنى.

ئاھ ئۇرارمەن، ئاھ ئۇرارمەن،
ئاھلىرىم ئالەمچە بار.
بىۋاپا زالىم زامانىدا
كۆز يېشىم دەرياچە بار.

نەدىكى گەپنى قىلىپ،
ئەندىشىگە قالدى كىشى.
چەككىلى تاماكا يوق،
مۇڭداشقىلى نەدە كىشى.

ئات مىنىدىم ئېگەر بىلەن،
بېشىدا يۈگەن بىلەن.
دەردىم تولا ئىچىمدە،
مەن مۇنداق يۈرگەن بىلەن.

تاڭ سەھەر بولمىغۇچە
گۈلدە بۇلبۇل سايرىماس.
دەرد ـ ئەلەم چەكمىگۈچە
بەندە خۇدا دەپ يىغلىماس.

سۇلار شارقىراپ ئاقسا،
تۈگمەننىڭ نورى دەيمەن.
بېشىمغا بالا كەلسە،
پەلەكنىڭ شورى دەيمەن.

دەرد كەلدى بۇ باشىمغا،
كىشى كەلمەيدۇ قاشىمغا.
كىشى كەلسىكەن قاشىمغا،
خەت بەرسەم ئاداشىمغا.

قاغىلارىۋ، قاغىلار،
تام تۆپىسىدە يورغىلار.

بەكمۇ ئەزگەن بىزلەرنى
بەگلەر بىلەن دورغىلار.

ئېتىمنى چاپتۇرۇپ باردىم
دەريا بويىغا ــ قاشقا.
دەرد ـ ئەلەم كېلىۋەردى
ئىزىلگەن غېرىب باشقا.

بايغا توي بولار كۈزدە
كەمبەغەل خامانىدا.
يۈرەك دەرد بىلەن تولدى
زالىملار زامانىدا.

ئۆتتى بۇ ئۆمۈر شۇنداق
غەم ـ قايغۇ، ئەلەم بىلەن.
يازماي ھېچ ئامال يوقكەن،
دەرد ـ غەمنى قەلەم بىلەن.

ئورما ئورغىلى چىقسام
ئورغاق كەستى قولۇمنى.
سۆزلەپ تۈگىتەلمەيمەن،
بايلار سالغان زۇلۇمنى.

خالاس بولماي ئۆتكەنتى
غەم ـ قايغۇدىن بېشىمىز.
ئېقىپ تۇرغان بۇلاقتەك
توختىمايتتى يېشىمىز.

ئاينىڭ ئايدىڭى كىمگە،
ئاي قاراڭغۇسى بىزگە.
پۇلنىڭ قايغۇسى بايغا،
جاننىڭ قايغۇسى بىزگە.

بېغىمغا كىرىپ باقسام،
شاپتۇل قېقى پۇرايدۇ.
بىز بەگكە نېمە قىلغان،
نېمە بىزنى سولايدۇ؟

بىز چازىغا يەتكەندە
چۆپ قالمىدۇق ئوچاققا.
دارىن بىزنى پالمدى،
يۇرت بىلگەندۇ بۇ چاغقا.

ئۆستەڭ بويىدا تاللار،
تال ئېگىلدى، پەس بولدى.
زالمىلارنىڭ دەردىدىن
كۆن ئالماقمۇ تەس بولدى.

يازدا بۇلبۇل سايرىدى
كۆك چىمەن باغ ئىچىدە.
ۋاقىتسىز جانلارنى بەردۇق
باياۋان، تاغ ئىچىدە.

يەرنىڭ ئوبدىنى بايدا،
كەمبەغەلگە يەر قايدا؟
باي، غوجام ياتار باغدا،
كەمبەغەل ياتار سايدا.

بەگلەر كەلدى قېشىمغا،
ھاشار سالدى بېشىمغا.
بايلار كەلدى قېشىمغا،
ئوغا سالدى ئېشىمغا.

بۇ سايلار ئۇزۇن سايلار،
تاپىنىمغا تاش پاتتى.
شۇنچە ئىشلەپ ھاشاغا،
تۇگىتەلمەي باش قاتتى.

ئورمىنى تولا ئورۇپ،
بەللەر مۇكچىيىپ كەتتى.
ئالۋاننى تۆلىيەلمەستىن،
جېنىمىز ئېقىپ كەتتى.

ئىشلىدىم مەن، ئىشلىدىم،
باي غوجامغا ئىشلىدىم.

يىللار ئىشلەپ بىكارغا،
كۆيۈك نانىنى چىشلىدىم.

پادا بېقىپ جاڭگالدا
ئۇستۇېشىم قالمىدى.
زالمىلارنىڭ دەۋرىدە
ئەقلى ـ ھوشۇم قالمىدى.

يامغۇرلار تولا يېغىپ،
ئۆيدىن ئۆتتى تامچىسى.
بىزنى تولا قاقشاتقان
زالمىلارنىڭ قامچىسى.

بېشىمدىكى دوپپامنى
كىيگىنىمنى بىلمەيمەن.
زالمىلارنىڭ دەۋرىدە
كۇلگىنىمنى بىلمەيمەن.

لەڭزە بېشىدا ياتتىم
جازانىخور دەردىدىن.
شاڭيو تولا قوغلايدۇ،
قۇتۇلمىدىم قەرزىدىن.

ياڭ دوتەي دېگەن زالىم،
شاڭيولارنى يۆلەيدۇ.
ئۇزۇن قامچا قولىدا،
گادايلارنى پالايدۇ.

سۇيلەپ كەپتۇ سېلىقنى
شاڭيو بىلەن يايلار.
قېچىپ كەتتۇق، تۇيمىدى
گۇڭتۇ بىلەن دايلار.

ئالدىدا ئېتىم كەتتى،
قامچام كەينىدىن كەتتى.
ئۆز يۇرتۇم دېگەنبىلەن،
غېرىبلىق ماڭا يەتتى.

راۋابىكىنى ئالساڭچۇ،
بىرىپ چۆللەردە چالساڭچۇ.
سەن مۇساپىر، مەن غېرىب،
مېنى ئارقاڭغا سالساڭچۇ.

ئېتىمنى توقۇپ قويدۇم،
باغلىغلى تانا يوق.
شەرتىگە مۇساپىر مەن،
ئاتا بىلەن ئانا يوق.

ئېگىز قارىغاي تاغدا،
سۇلار ئاقىدۇ سايدا.
بىز بۇنچە غېرىب جايدا،
ئاتا ـ ئانىمىز قايدا؟

ئۆيدىن چىقىپ كەزدىم تەنها،
كۆككە بېقىپ قىلدىم ندا،
بېشىمدا بار دەردۇبالا،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

قۇللۇق بىلەن ئۆمرۇم ئۆتتى،
مېھنەت بىلەن كۈچۈم كەتتى،
يېشىم قېرىپ، دەرمان كەتتى،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

كەتتى مېنىڭ ئالا ئېتىم،
كەتسە قايتىپ كەلمەس خېتىم،
يەتتە بالام قالار يېتىم،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

قامچىسىدىن قانلار تامار،
زالىملاردىن بولدۇم بىزار،
باي دەستىدىن چەكتىم ئازار،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

بەگ، يۈزبېشى قىلدى خاراب،
يېمەكىم يوق، بولدۇم بىتاب،
يۈرىكىمگە تولدى زەرداب،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

كۆڭلى سۇنۇق سەدىپارىلەر،
قان يىغلىشار بىچارىلەر،
بىر نانغا زار ئاۋارىلەر،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

يۈرتۇم خاراب، نەزەر سالسام،
ئېلىم خاراب، ھالىن سورىسام،
غېرىبلار كۆپ قايان بارسام،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

چۈشتى بىسىيار سېلىق ھەر چاغ،
ئالۇر قىينىپ ئۇرۇپ ـ تىللاپ،
نىجات يولى بولدى ئۇزاق،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

ياڭ تۇڭ[17] خانىڭ چىقتى ئېتى،
قانخور زالىم يوق ئۇياتى،
ئەلنى چاپتى شۇم جاللاتى،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

ياڭ تۇڭ ئۆزى ئۇرۇمچىدە،
بۇيرۇق قىلار تۇن ـ كېچىدە،
پارا ئالار يەڭ ئىچىدە،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

دوتەي بىلەن تالاي ئامبال
ياڭ تۇڭ خانغا بولۇپ ھامال،
ئەل بەختىگە يەتتى زاۋال،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

ياڭ تۇڭ خانىڭ ئوردىسىدا،
ئوردىسىڭ ئوتتۇرىسىدا،
قىزلار ئۇنىڭ پەنجىسىدە،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

ياڭ تۇڭ خانغا دوتەي يانداش،
دوتەي بىلەن ئامبال سىرداش،
مەنسەپدارلار بايغا قولداش،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

ياڭ تۇڭ خانمۇ زاۋال تاپار،
ئەل قىساسى ئاخىر بوغار،
ئەرك قۇياشى ھالقىپ چىقار،
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن.

ئۆز شەھرىمدىن چىقىۋىدىم،
تۇتۇلدى تۇمان.
ئاتمۇ ياخشى، يولمۇ ياخشى،
غېرىبلىق يامان.

غېرىبتۇرمەن، غېرىبتۇرمەن،
زار غېرىبتۇرمەن.
غېرىبلىققا چىدىيالماي،
سارغىيىپتۇرمەن.

سارغايغىنىم، سارغايغىنىم
غېرىبلىقىمدۇر.
بۇ شەھەرلەردە يۈرگەنلىكىم
نادانلىقىمدۇر.

دوتەي بەردى بۈيرۇقنى
بىزنى تاغقا ھەيدەشكە.

تاغ كەستۇرۇش باھانە،
خانىۋەيران ئەيلەشكە.

ئۇرۇپ قوغلىدى زالىم
ئۇچتۇرپاننىڭ تېغىغا.
بايلار قالدى بەزمىدە،
نەغمە ـ ناۋا بېغىدا.

تاغ كېسىمىز كۈندۈز ـ تۈن،
يېمەككە يوق پارچە نان.
بوتۇڭلار ئارام بەرمەس،
قامچا ئوينىتار ھەريان.

بىزنى سەرسان ئەيلىگەن،
ئۆزى سەرسان بولغۇسى.
تاغقا ھەيدەپ سۈرگەنلەر
كۆزى گەريان بولغۇسى.

ئەگەر تاغدا ئۆلمىسەك،
بىر كۈن قايتىپ كېلەرمىز.
سۈرگۈن قىلغان غوجامنى
نەق مەيداندا كۆرەرمىز.

ئامبال ئوينايدۇ،
چۆگۈنى قاينايدۇ.
ئالۋان دەردىدە
يۈرگىلى بولمايدۇ.

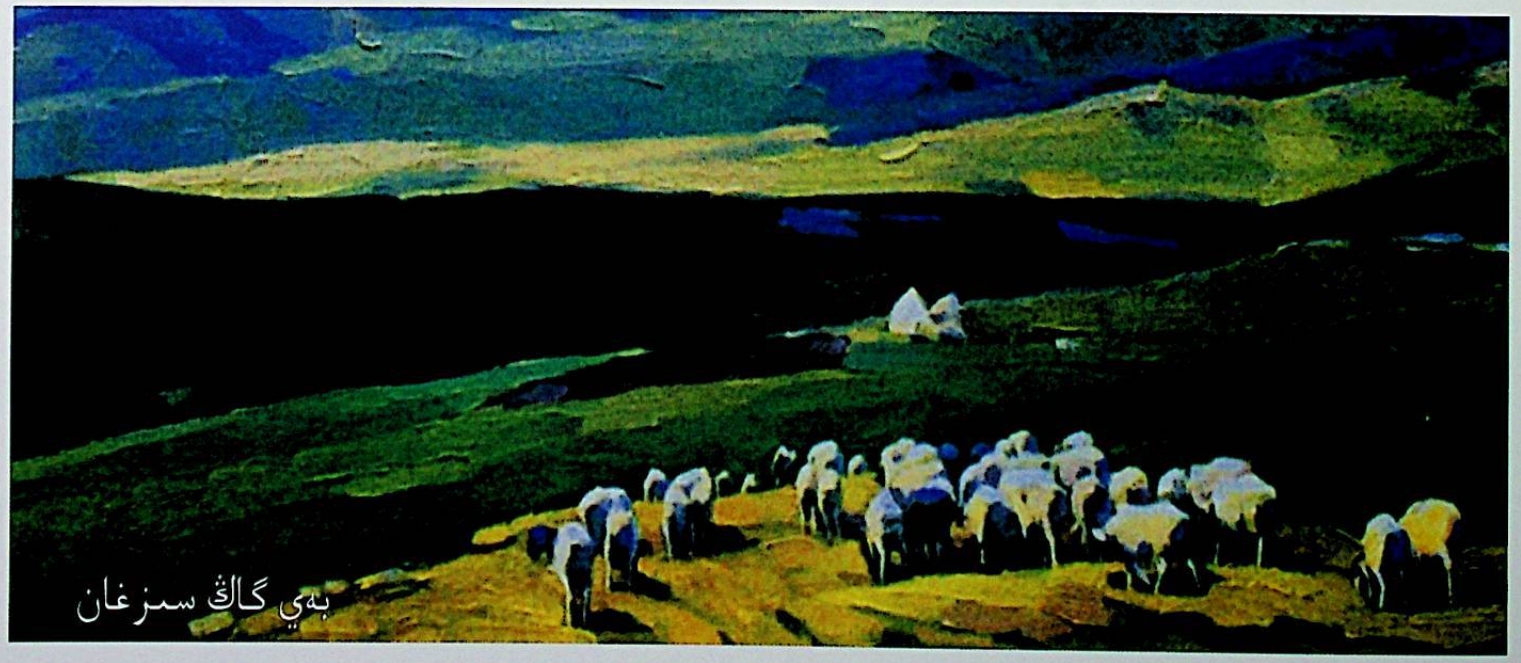
بەي گاڭ سىزغان

ئامبال ئويناپدۇ،
چۆگۈنى قاينايدۇ.
قاينىمىغان چاينى
ئىچكىلى بولمايدۇ.

ئامبال ئويناپدۇ،
يايى پايلايدۇ.
يامۇلدىكىلەر
نېمىنى ئويلايدۇ؟

مەن قۇشۇمنى غازغا سالدىم،
كىم سېلىپتۇ قاغىغا.
ئالتە قاغا بىر بولۇپ،
ئالدى قۇشۇمنى ئارىغا.

ئاقسا سۇلار، تامسا سۇلار،
دەريانىڭ بەختى.
قاچان تۇگەر، قاچان كېتەر،
زۇلۇمنىڭ ۋاقتى.

يول ياقىسى ئېگىز ئوردا،
قاراپ ئۆتەلمەيدۇ كىشى.
ئالۋان ـ سېلىق دەستىدىن
ئۆيده ياتالمايدۇ كىشى.

قارلۇقۇم قارلىق سايان،
سەگۈنچۈكۈم سەرۋەڭ سايان.
زامانىنىڭ دۈشقارىدا
سەن بىر سايان، مەن بىر سايان.

ھاشا يولى ئۇچ كۈنلۈك،
بىزگە چۈشكەن مۇشكۈللۈك.
بايلار بولسا بىر كۈنلۈك،
كەمبەغەلگە ئون كۈنلۈك.

شاھ مەخسۇتنىڭ دەۋرىدە،
ئالۋانى ئېغىر بولدى.

كەيجۇلارنى كۆتۈرۈپ،
مۇرىمىز يېغىر بولدى.

ۋاڭ غوجام بېيجىڭگە بارسا،
ئۆيى يوق، نەدە ياتۇر؟
ياغسا يامغۇر، چىقسا بوران،
پۇل بېرىپ دەڭدە ياتۇر.

تولىدىن تولا توشقان،
ساي يەردە تولا توشقان.
ئىچىم دەردكە توشقاندا،
دەردكە پايلىماي قاچقان.

ياز بولسا ئېچىلمامدۇ،
باغقا تېرىلغان گۈللەر.
قاچان ئۇنتۇلۇپ كېتەر،
دەھشەتلىك ئېغىر كۈنلەر.

ئىتلىرىڭ يامان ئىكەن،
زەنجىرىگە باغلاپ قوي.
قولۇڭدىن كەلسە، نامەردلەر،
يامۇلۇڭغا سولاپ قوي.

يىللار باقتىم قويۇڭنى،
كۆرۈپ كەلدىم خۇيۇڭنى.
ئۆلتۈرسەڭمۇ باقماسمەن،
بۆرە يېسۇن قويۇڭنى.

بۇ ئالەمنىڭ ئايىمى يوق،
بىر كويچەننىڭ تايىنى يوق.
بىزلەر قالدۇق ئەلەمدە،
كۆرگەن كۈننىڭ تايىنى يوق.

دەردىم بارغۇ دەردىم بار،
باشىمدىكى ساچىمدەك.
دەرد تارتماي ئۆلۈپ كەتسەم،
ھاۋادىكى لاچىندەك.

شاخقا سۇنسام قولۇم يەتمەس،
يارسىز مېنىڭ ئۆمرۇم ئۆتمەس.
ياخشى - ياماننى پەرق ئەتمەس،
بىر نامەردكە چۈشمەگۈنچە.

ئاشىق بولۇپ كۆيدۇم ساڭا،
رەھمە ئەيلىگىن، باققىن ماڭا.
بولغىن ماڭا سەن باشپاناھ،
زىنداندىن مەن چىقماغۇنچە.

زىندان ئەجرى مەن ھەم سۆيسەم،
زالىم سوقۇر سېنى كۆرسەم،
باش ئەگمەسمەن تائەبەدكە،
شېرىن جانىم چىقماغۇنچە.

قۇرۇپ قاقشال بولۇپ قالدىم،
ئوتۇنچى ئاپىرىپ ساتسۇن.

خېرىدارىم چىقىپ قالسا،
بازار نەرخىدە ساتسۇن.

ئالىمىڭنى كەڭ ياراتتىڭ،
زامانەڭنى تار.
ئىتلىرىڭنى دورغا قىلدىڭ،
مۇشۇكلىرىڭنى كار.
ئىشىكىڭدىن ئالدىٰ چۈجىنى
قانىتى يوق سار.

تۆمۈر قەپەس ئېگىز يەردە،
كىلىتى بەگدە.
ئىچىدىكى چارىسىزنىڭ
گۇناھى نەدە؟!

شىڭشىڭشاھ ققىدە

شىڭشىڭشا قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ گەنسۇ ئۆلكىسىگە تۇتاشقان يېرىدىكى تاغ جىلغىسى. بۇ قو-
شاقلار قۇمۇل ۋاڭى شامەخسۇت دەۋرىدە يول ياساش ئۈچۈن ئالۋانغا تۇتۇلغان ئەمگەكچىلەر تەرىپى-
دىن توقۇلغان ۋە خەلق ئاغزىدا ناخشا بولۇپ ئېيتىلىپ كەلگەن.

شىڭشىڭشاغا ماڭغاندا،
ئەل - يۇرتۇمدىن ئايرىلدىم.
ماڭماي دېسەم قورقىمەن،
خۇدايىمغا يىغلىدىم.

شىڭشىڭشا ئۇزۇن گوبى،
ئىككى تاغنىڭ ئاراسى.
قۇمۇل يولىغا قاراپ،
ئاقتى كۆزنىڭ قاراسى.

قۇمۇل دېگەن شەر ئىكەن،
شىڭشىڭشادىن بېرى ئىكەن.
يايلاقلىرى يىراقتا،
ئاتلار بوغۇز دەر ئىكەن.

شىڭشىڭشانىڭ ئارىلىقى
ئۈچ يۈز ئاتمىشنىڭ يولى.
شىڭشىڭشاغا تولا قاتراپ،
يىرتىلدى پىخەينىڭ سوڭى.

شىڭشىڭشا ئۇزۇن گوبى،
تاغ ئىچىدە يول ئاچقان.

گاڭنىڭ[19] ئالۋان دەستىدىن
ھارۋىنى تاشلاپ قاچقان.

شىڭشىڭشانىڭ ئۆزىدە،
ئىسسىق - ئىسسىق كاڭلاردا،
شاڭيولار ئۆزى يېتىپ،
بىچارىلەر تالادا.

شىڭشىڭشانىڭ يولىدا
گوبى بىلەن تاغلار بار.
بۇ يولدا ئازاب چەكتۇق،
دىلدا ئاچچىق داغلار بار.

شىڭشىڭشاغا ماڭغاندا،
يولدا ئۆلدى ئاتلىرىم.
ئايىغىمغا تاش پاتتى،
كۆككە يەتتى ئاھلىرىم.

ئۈچ يىل ھەيدەپ ھارۋىنى
ئىككى قامچا چۈشۈردۈم.
ئەلتۆمۈردە[20] ياتقاندا،
ئاتا - ئانامنى چۈش كۆردۈم.

ئات ـ هارۇنلارنى بىز ھەيدەپ
كۇشۇيگە[21] باردۇق، كەچ بولدى.
ئاچچىق سۇنى بىز ئىچىپ،
تاڭ ئاتقۇزماق تەس بولدى.

كۇشۇينىڭ سۈيى ئاچچىق،
مەنزىلى ئاندىن قاتتىق.
گەنچەيلەرنى ھەيدەتكەن
شاڭيو دېگەن مۇناپىق.

شا مەخسۇتنىڭ زۇلمىتى
شىڭشىڭشانى كۆرسەتتى.
ئىككى تال قامچا بېرىپ،
دىڭگىرمانى ھەيدەتتى.

ئېگىز تاغنىڭ باغرىغا
ئاقتى يامغۇر تامچىسى.
ئاتا ـ ئاندىن ئايرىغان
زالىم گاڭنىڭ قامچىسى.

پەيزى راھمان سىزغان

نوم هەققىدە قوشاق

نوم دېمەكلار، نوم دېمەكلار،
نوم دېگەن زىندان ئىكەن.
يوللىرى قارىغۇ تىكەن،
جۇگانلىرى ئالۋاندىكەن.

نوم دېگەن بىر چەت يېزا،
ئەجەب ئىسسىق جاي ئىكەن.
خەلقىنىڭ دەرمانى يوق،
ئەتراپى جاڭگال، ساي ئىكەن.

نوم بىلەن باي بولمىسا،
ئاداق دېگەنلەر نە بولۇر.
ئېرىدىن چانغان جۇگان
ئۆزى شەرمەندە بولۇر.

نومغا پالانغان جۇگان
تۇل قالۇر، غېرىب قالۇر.
ئۆزى زىنداندا يېتىپ،
بەش بالىسى يېتىم قالۇر.

نوم دېگەن سۇ ئايىغى،
يۇلغۇن، توغراقنىڭ سانى يوق.
هوگىسى ئىسسىق، جارى قاتتىق،
خەلقىنىڭ ئىمكانى يوق.

يولدا يوللار بار ئىكەن،
نوملاردا زىندان بار ئىكەن.

چىقمىغان جاننى كۆرۈڭ،
تاسمىدىس مەهكەم جان ئىكەن.

يەنە نوملار يولىدا
ئىككى مۇجاڭ پەن تارتىدۇ.
شۇغىنا ئايلا جۇگان
بىزلەر ئۈچۈن دەرد تارتىدۇ.

نومدىن تۆۋەن قارىسام،
ئاداق يولى تۈز كۆرۈنەر.
يېشىل كۆكلەك ئىچىدە
قېرى خوتۇن قىز كۆرۈنەر.

يەنە نوملار يولىدا
ئۈچۈپ يۈرىدۇ تاسقىرا[22].
شۇغىنە ئايلا جۇگان،
بارچە خەققە ماسقىرا[23].

نوم بولسىمۇ، باي بولسىمۇ،
پاشانىڭ يۈرتى.
ئۆلتۈرسىمۇ، تىرگۈزسىمۇ،
پۈجۈكنىڭ كۆكلى.

نوم يوللىرى تار ئىكەن،
داۋانلىرى قار ئىكەن.
يىگىتلىرى ئۈيقۇدا،
جۇگانلىرى خار ئىكەن.

نومنىڭ توغراقلىرى
ياندۇرسىلا چىراغچە يوق.
يار ئۇچۇن يېگەن تاياق
ئاختۇرسىلا تىرناقچە يوق.

ھاراق دېگەن ئاچچىق نېمە،
شىكۈ ـ شىكۈ قاينايدۇ.
چىگگاك غوجام كايىپ قالسا،
نومغا پالايدۇ.

ناماز ۋاقتى بولۇپ قالدى
يەشكىن قولۇمنى.
نامازنمنى ئوقۇۋالاي،
كەسكىن بوينۇمنى.

نوم يوللىرى كۆرۈملۈك،
خەلقلىرى سۆيۈملۈك.

جانلارغا جاپا بولدى
قارا بايتال ئۆلۈملۈك.

بىز نوملارغا ماڭغاندا،
ئاداق سايىاق قايرىلدۇق.
قارا بايتال رەھمەتلىكتىن
تولا تەسلىكتە ئايرىلدۇق.

بىز نوملاردىن ماڭغاندا،
سەپلەپ بەردى ئىككى ئات.
خۇدايىم رەھمەت قىلسۇن،
توقسۇن شوجاڭ ئۇلۇغ زات.

ئاداقچىمۇ ئاداقچى،
بېشى قوتۇر ئاداقچى.
ئاداقچىنى قاقشاتقان
بارماق سۆزۈر قاراقچى.

باياندای ئۇرۇشى ھەققىدە

چىڭ سۇلالىسى جۇڭغارلارنى تىنچىتىپ ئۇزۇن ئۆتمەي، ئىلى رايونىدا جياڭجۇن مەھكىمىسى قۇردى. بىر قىسىم يۇقىرى قاتلام ئەكسىيەتچىلەر يەرلىك فېئودالالار بىلەن بىرلىشىپ، خەلقنى تالان ـ تاراج قىلدى، باج ـ سېلىقلار كونىسىنىڭ ئۈستىگە يېڭىسى چاپلىنىپ تۇردى، ئەمگەكچى خەلق ھالاكەت گىردابىغا كېلىپ قالدى. ئەنە شۇنداق شارائىتتا، 1864 ـ يىلى ئىلىدىكى ئۇيغۇر ۋە باشقا مىللەت ئەمگەكچىلىرى ئۇلارنىڭ زۇلۇمىغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈردى. ئەكسىيەتچى ئەمەلدارلار ئەسكەرلىرى بىلەن بىللە باياندای ۋە كۈرە سېپىللىرىغا بېكىنىۋالدى. سادىر پالۋان باشچىلىقىدىكى قوزغىلاڭچىلار ئىلىدىكى ئەكسىيەتچى ھۆكۈمرانلارنىڭ مەمۇرىي ۋە ھەربىي مەركىزى بولغان باياندای سېپىلىنى ئېلىش ئۈچۈن، سېپىل ئاستىغا لەخمە كولاپ، دورا كۆمۈپ پارتلىتىپ، ئومۇمىي ھۇجۇمغا ئەپلىك يول ئاچتى. ئاندىن قوزغىلاڭچىلار سېپىلغا بېسىپ كىرىپ، ئەمەلدار ۋە ئەسكەرلەرنى مەغلۇپ قىلىپ، غەلىبىنى قولغا كەلتۈردى. بۇ قوشاق تارىختا بولۇپ ئۆتكەن ئەنە شۇ باياندای ئۇرۇشى ھەققىدە توقۇلغان.

جاڭجۇن دېگەن ئىپلاسنىڭ
زۇلۇمىغا چىدىماي،
چىقتى خەلق سېپىلغا،
غەزەپلىنىپ توختىماي.

قورقۇپ جاڭجۇن ئالۋاستى
كىردى سېپىل ئىچىگە.
مەھكەم ئىكەن سېپىلى،
يەتمىدۇق ھېچ ئېپىگە.

قورشاپ تۇرغان خالايىق
ئۆزگەرتمىدى گېپىنى.

شۇ سېپىلغا كىرىشنىڭ
قىلماق بولدى ئېپىنى.

جاپا چەككەن يارەنلەر
پىدا قىلدى جېنىنى.
دەرۋازىغا ئوت قويسا،
تاقىۋالدى ئىچىنى.

قالدى ھەممە قايغۇرۇپ،
ئويلاپ، چايقاپ بېشىنى.
چىقىپ سادىر پالۋان
قولغا ئالدى تېشىنى.

كولاپ سېپىل تېگىنى،
كۆمدى كۆپلەپ دورىنى.
پىلتا بىلەن ئوت ياقتى،
قىلىپ ئوبدان ئېپىنى.

گۈمبۈرلىگەن ئۇن بىلەن،
ۋەيران بولدى سېپىلى.
غېمىنى يەپ جاڭجۇننىڭ،
ھودۇقۇشتى چېرىكى.

شۇندا خەلق يۈگۈردى،
ئاندا قاتتىق جەڭ بولدى.
تەييار تاپلار ئۆلۈكى
سېپىل بىلەن تەڭ بولدى.

جاڭجۇن باشلىق چوڭلىرى
تۆت ئىشىككە يۈگۈردى.
ئۆزىنى ئۆزى باشلاپ،
ئۆلۈمگە ئۇلگۈردى.

شۇ كۈنلا خالايىق
دۈشمەنلەرنى چېپىشتى.
غەزەپ بىلەن گېلىغا
نەيزىلەرنى تىقىشتى.

تالقان يېگەن خەلقلەر
نېمەتلەرگە يېتىشتى.
ئازاد بولۇپ زۇلۇمدىن،
مۇڭلىرىنى ئېيتىشتى.

ئابدۇقادىر ئىبراھىم سىزغان

ئىز اهلار :

1، سۇلتان سۇتۇق بۇغراخان ــ ئۇيغۇر خانى سۇلتان سۇتۇق بۇغراخان شەنگە توقۇلغان قوشاق ۋە ناخشىلار كەڭ تارقالغان بولۇپ، ھازىرغا قەدەر خەلق ئىچىدە ئېغىزدىن ئېغىزغا كۆچۈپ ئېيتىلىپ كەلمەكتە. يۇقىرقى قوشاقلار ئەنە شۇلارنىڭ بىر قىسمى. بۇ قوشاقلارنىڭ بىر بۆلىكى 1934 ـ يىلى تاشكەنتتە نەشر قىلىنغان «ئۇيغۇر ئەل ئەدەبىياتى» دىن ئېلىنىدى، بىر بۆلىكى خەلق ئىچىدە توپلاندى.

2، قازانچى ــ غۇلجا ناھىيە موللاتوختىيۇزى يېزىسىنىڭ شىمالىدىكى تاغ جىلغىسى.

3، بۇرۇلدى ــ جاي ئىسمى.

4، يانبۇلاق ــ جاي ئىسمى.

5، سىلىك ــ ئازلاپ كېتىش، تارقىلىپ كېتىش.

6، بەيتۇللا ــ غۇلجا شەھىرىدىكى مەدرىسە.

7، قازانچى ــ غۇلجا شەھىرىدىكى بىر مەھەللە.

8، پو ــ زەمبىرەك.

9، سەگ ــ پارسچە ئىت دېگەن مەنىدە.

10، «گۈلەمخان» ۋەقەسى 1820 ـ يىلىدىن 1825 ـ يىلىغىچە ئىلى دەرياسى بويىدىكى «ئويمان بۇلاق» دېگەن جايدا يۈز بەرگەن. بۇ يەردە بىر كەمبەغەل دېھقان بولۇپ، ئۇنىڭ گۈلەمخان ۋە زىلەمخان ئاتلىق ئىككى قىزى بار ئىكەن. چوڭ قىزى گۈلەمخان تېخى ئون بەش ياشقا كىرمەي تۇرۇپ، ئۇنى ئەنگە چولاق دېگەن بىر قېرى شاڭيو مەجبۇرىي ھالدا ئۆزىنىڭ كىچىك خوتۇنلۇقىغا ئالماقچى بولىدىكەن، لېكىن جاسارەتلىك گۈلەمخان شاڭيونىڭ ئالداشلىرىغا ۋە پوپوزا قىلىشلىرىغا بوي بەرمەي، قاتتىق قارشىلىق كۆرسىتىدىكەن ھەمدە ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ، ئۆزى ياخشى كۆرىدىغان بىر يىگىت بىلەن قېچىپ كېتىپ، زالىم شاڭيو ئۇلارنى ئەندىن كېيىن، ئۆز يۇرتى ئويمان بۇلاققا قايتىپ كېلىدىكەن. گۈلەمخان ھەققىدىكى قوشاق بىر تارىخىي قوشاقلا بولۇپ قالماستىن، بەلكى ئىلى ئۇيغۇرلىرىنىڭ توي قوشاقلىرى سۇپىتىدىمۇ خەلق ئارىسىدا كەڭ تارقالغان.

11، نوم ــ ئارا تۇرۇك ناھىيىسىدىكى بىر يېزىنىڭ نامى.

12، ئون پولو ــ چىرا ناھىيىسىنىڭ نۇرى ئىمامىلا، كېرىيە ناھىيىسىنىڭ ئاتچان، پولو يېزىلىرى كۆزدە تۇتۇلىدۇ.

13، پوماس تاغ ــ ئون پولودىكى بىر يايلاقنىڭ ئىسمى.

14، ئارانلىق (ئارالىق) ــ جاي ئىسمى.

15، پىلچى ــ خاڭنىڭ ئىسمى.

16، لاشمانلىق قوشاقلىرى ــ لاشمانغا بالا ئېلىشقا قارشىلىق كۆرسەتكەنلەردىن 12 ئادەمنى چارروسىيە ھۆكۈمىتى قاپقا داۋان ئۇستىدە ئاتقان. بۇ قوشاقلاردا ئەنە شۇ قانلىق جىنايەت پاش قىلىنغان.

17، ياڭ تۇڭ ــ ئەينى زاماندا شىنجاڭغا باش ئەلچى بولغان.

18، گاڭ ــ ۋاڭ.

19، ئەلتۆمۇر ــ جاي (ئۆتەڭ) ئىسمى.

20، كۇشۇي ــ (ئاچچىق سۇ) جاي ئىسمى.

21، تاستىرا ــ تاز قارا (قۇش).

22، ماسقىرا ــ مەسخىرە.

رەسىملەر قوشاقلىرى

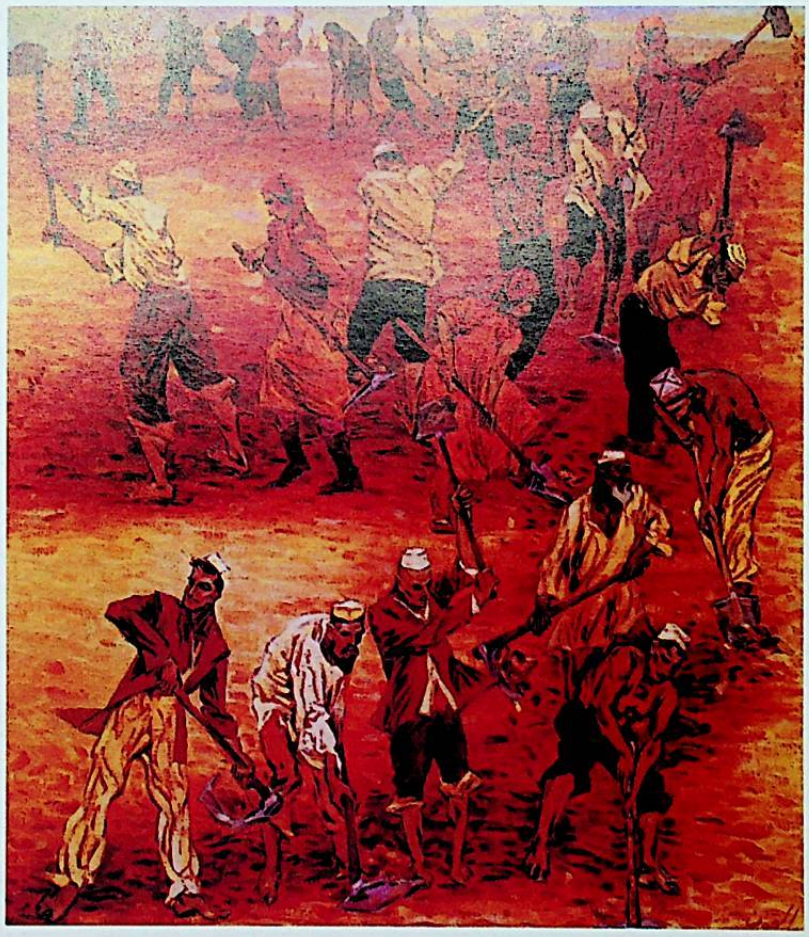

ئەمگەك قوشاقلىرى

مۇندەرىجە

ئورما ناخشىسى 73

خامان قوشىقى 75

ئۆستەڭ ناخشىسى 77

كارىز چىلار قوشىقى 78

كېڭەز چاغلاش قوشىقى 79

قوغۇن ھەققىدە 80

پادىچى قوشاقلىرى 81

دودىشاڭ قوشاقلىرى 84

كانچىلار قوشىقى 85

ھارۋىكەش قوشاقلىرى 87

ئوۋچى قوشاقلىرى 98

چاقچىلار قوشىقى 101

ئورماناخشىسى

ئورمىنى تولا ئوروپ،
بىلەكىڭ تالدىمۇ، يارىم؟
ئاز كۈن ئويناپ ئايرىلدۇق،
يۈرەكىڭ قاندىمۇ، يارىم؟

ئورما ئورىغان ئېتىزلار
مېنىڭ خوپ بەلەن جايىم.
ئورمىدا تەڭ تۇرىدۇ
يۇمىلاق تولۇن ئايىم.

ئايدىڭدا ئورغان ئورما،
ئېتىزلاردا باغ قالدى.
ئاز كۈن ئويناپ ئايرىلدۇق،
يۈرەكلەردە داغ قالدى.

ئورمىنى ئورغان بىلەن،
بار ئىكەن بىلەك تالماق.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن
سۆيگەن ياردىن ئايرىلماق.

ئورمىنى تولا ئوروپ
قولۇم بولدى سەينوگە.
بىر بەلگە قىلىپ قويۇڭ
ئۆيىڭىزنىڭ كەينىگە.

ئورما بولدى، ئورغاق سال،
چاچلىرىڭغا تارغاق سال.

يارىڭ ماڭسا سەپەرگە،
ئويناپ ـ كۈلۈپ يولغا سال.

ئورمىڭىزنى بىز ئوردۇق،
ئۇنچىڭىزنى سايلىماي.
يېنىڭىزدا يار تۇتتۇق،
ئوتىڭىزغا پايلىماي.

ئورماڭنى ئوروپ قويدۇم،
ئۇنچەڭنى ئۆزۈڭ باغلا.
مەن ساڭا كۆيۈپ قالدىم،
چاغلاشنى ئۆزۈڭ چاغلا.

ئورما ئورىسەن كۈندە،
تالمامدۇ بىلەكلىرىڭ؟
مەن يادىڭغا يەتكەندە
كۆيمەمدۇ يۈرەكلىرىڭ؟

بۇ چاغلار ئەجەب چاغلار،
يارىم، بەلنى چىڭ باغلا.
مەن ئوروپ سالاي ئۇنچە،
سەن كەينىمدە باغ باغلا.

بۇغداي باغلىغان باغلىق،
يۈرەكنى داغلىغان ياغلىق.
كۈلۈپ قويغىنىڭ بىلەن،
سېنىڭ كۆيگىنىڭ چاغلىق.

ئورمەكزنى مەن ئوردۇم،
ھەر تەرەپكە سول تارتىپ.
ئاخشىمى ياتالمايمەن،
دەردىكزدە ئۇھ تارتىپ.

ئورمەكزنى بىز ئوردۇق،
سادىر سوققان ئورغاقتا.
چاكقىغاندا سۇ ئىچتىم،
ياريم بىلەن بۇلاقتا.

ئورما ئوردۇق ئورغاقلاردا،
سۇ ئىچىپ بۇلاقلاردا.
خۇشال ئۆتىدۇ كۈنلەر
ئەجەب ئىللىق پۇراقلاردا.

ئورما ئوردۇق ئايدىكدا،
چاك كەلتۇرۇپ ناخشىنى.
دائىم ئايدىك بولسىكەن،
كۈزنىك ھەممە ئاخشىمى.

مەن بۇگۈن نېمە بولدۇم،
خىيال سۈرۈپ ئاخشامغا.
باغ باغلىغان چوكانلار
زوق ئەيلىسۇن ناخشامغا.

بۇغداي باغلىغان باغلىق،
يۈرەكنى داغلىغان ياغلىق.
قىلىقىڭنى دېمىسەم،
چىرايلىقلىقىڭ چاغلىق.

ئورما ئوردۇق باللار،
باغلىق ئېشىدۇ چاللار.
دەردىكزنى كۆپ تارتىپ،
كۆيۈپ كەتتى بۇ جانلار.

ئورما ئورىمەن كۈندە،
سول قولۇمدا تۆت ئويماق.
ئەلنىڭ سۆيگىنى باشقا،
مېنىڭ ياريم ئەجەب ئوماق.

ئورمىنى ئورغان بىلەن،
ئۇسسىغاندا بۇلاق يوق.
يار بىلەن كېتەي دېسەم،
سېمىزگىنە ئۇلاغ يوق.

ئورمىنى تولا ئورۇپ،
قولۇم تېشىلىپ ئاققان.
ئاتامدىن كىچىك قېلىپ،
بىچارە ئانام باققان.

بوغدايىنى ئورۇپ قويۇپ
ئاپارغىلى خامان يوق.
يارلارنى تۇتۇپ قويدۇق،
ئويىنغىلى زامان يوق.

خامان قوشقى

دەسسەڭلار، يانجىڭلار، جانۋارلىرىم،
پايخان بولسۇن.
دانىنى ئايرىپ چەشلەڭلار، جانۋارلىرىم،
خامان تولسۇن.
لاي ـ لاي، لاي ـ لاي...

كالايلاڭەي ـ كالايلاڭ،
قۇلاقلىرىڭ گۈرجەك بولسۇن.
مۇڭگۈزلىرىڭ ئارا بولسۇن،
تۇياقلىرىڭ پايخان بولسۇن،
قۇيرۇقلىرىڭ سۈپۈرگە بولسۇن،
قورساقلىرىڭ تاغار بولسۇن،
دەسسەڭلار، يانجىڭلار، ئەي جانۋارلىرىم،

خامان بولسۇن.
لاي ـ لاي، لاي ـ لاي...

باسسام ـ باسسام بېسىلماس،
ئۇنچىدىن دان ئايرىلماس.
دەسسەڭلار، يانجىڭلار، جانۋارلىرىم،
پايخان بولسۇن.
دانىنى ئايرىپ چەشلەڭلار، جانۋارلىرىم،
خامان تولسۇن.

كالايلاڭەي ـ كالايلاڭ،
مۇڭگۈزلىرىڭ ئارا بولسۇن،
قۇلاقلىرىڭ گۈرجەك بولسۇن،
تۇياقلىرىڭ پايخان بولسۇن،
قۇيرۇقلىرىڭ موما بولسۇن،
قورساقلىرىڭ تاغار بولسۇن،
دەسسەڭلار، يانجىڭلار، جانۋارلىرىم،
خامان تولسۇن.
غېرىب ـ مىسكىن بىچارىلەر
ئاشقا تويسۇن،
كالايلاڭەي ـ كالايلاڭ...

مال ئورۇق، ئادەم ئورۇق،
نانمۇ يوق، ساندۇق قۇرۇق.
دەسسەڭلار، يانجىڭلار،
جانۋارلار، لاي ـ لاي ـ لاي.

سەنمۇ غېرىب، مەنمۇ غېرىب،
چۆلگە بۇغدايىنى تېرىپ،
خامانغا ئۆكۈزنى قېتىپ،
لاي ـ لاي ئېيتقان شاھ غېرىب.
لاي ـ لاي ـ لاي...

بىر باش بۇغداي بىر قوشۇق ئاش،
تېرىپ ئېلىڭلار.
خامان تەييار، باغنى يىغىپ
ئاياغ سېلىڭلار.
لاي ـ لاي ـ لاي.

نىيەت قىلىپ ئاياغ سالدۇق،
خۇدا قوللىسۇن.
بەخت ـ ئامەت ئاتا قىلىپ
خىزىر دارىسۇن.
لاي، لاي، لاي.

ئۇششاق ـ ئۇششاق توغرا قىلارنى
ماڭدار[1] بېسىپتۇ. (ھالايلار)
ئەملىك ـ ئەملىك[2] ئاتلارنى
تېپىن قوشۇپتۇ. (ھالايلار)
تىر... چاھ ... ھاي ـ ھاي بەگلەر.

شاغىرىب، شاغىرىب،
چۆللەردە بۇغداينى تېرىپ.
ئالتە چاشقاننى قوشۇپ،
ھالايلارنى ئېيتتى شاغىرىب.
تىر... چاھ... ھا ـ ھاي بەگلەر.

بۇغدايلارنى يانجىشقا
ئاتلارنى قوشۇپ قويدۇق.
ھالايلارنى ئېيتىپ بىز،
تېپىننى ھايداپ قويدۇق.
تىر... چاھ... ھاي ـ ھاي بەگلەر.

تېپىنگە ئاتلار قېتىلدى،
ئۇنچىلەرمۇ سېلىندى.
توغلار باستى بەدەننى،
ئۇنچە ـ مارجان يانجىلدى.
تىر... چاھ... ھاي ـ ھاي بەگلەر.

تېپىنلەرنى ھەيدىسەك،
ئاتلار ئەجەب ماڭمايدۇ.
ئاتلارنى ئۇرۇپ ـ ساۋاپ
قامچىلىرىمىز تىنمايدۇ.
تىر... چاھ... ھاي ـ ھاي بەگلەر.

خامانلارنى يانجىغاندا،
چىقىدۇ بۇغداي سامىنى.
كۈن كەچكىچە ئىشلىسەكمۇ،
تۇگىمەيدۇ غوجامنىڭ ئالۋىنى.
تىر... چاھ... ھاي ـ ھاي بەگلەر.

ئۆينىڭ ئارقىسى خامان،
پۇر ـ پۇر ئۇچىدۇ سامان.
يېڭى يارنىڭ ئوتلارى
دوزاخ ئوتىدىن يامان.
تىر... چاھ... ھاي ـ ھاي بەگلەر.

سۇنى سالدۇق خامانغا،
ئوتنى ياقتۇق سامانغا.
سامان كۆيۈپ كۈل بولدى،
ھالىم ساڭا سۇ بولدى.
تىر... چاھ... ھاي ـ ھاي بەگلەر.

ئۆستەڭ ناخشىسى

ئۆستەڭ بويىدا تاللار،
تاللار تۇۋىدە باللار.
ھاشارغا تولا ئىشلەپ
ئېقىپ كەتتى بۇ جانلار.

ئادەمنىڭ قېنى دەيدۇ،
دەريا بولۇپ ئاقمايدۇ.
رەھىمسىز زالىم بەگلەر
ھالىمىزغا باقمايدۇ.

ئۆستەڭنى چېپىۋېتىپ،
كەتمەن قايرىلىپ كەتتى.
مەن ـ مەن دېگەن يىگىتلەر
يۇرتتىن ئايرىلىپ كەتتى.

ئۆستەڭ بويىدا دامبا،
دامبا يېنىدا تام بار.
ئۆيىدە ياتمىدۇ بەگلەر،
بىزگە چاپقىلى چام بار.

ھاشارغا تۇتۇۋېلىپ،
يار ئاغزىنى ئەت، دەيدۇ.
قامچا تۇتقان زالىملار
بېشىمىزدىن كەتمەيدۇ.

ئۆستەڭنى ئەجەب چاپتۇق،
جاپانى تولا تارتتۇق.
ئالغان ھوسۇلىمىز يەتمەي،
ساماندەك سارغىيىپ كەتتۇق.

ئۆستەڭنىڭ سۇيى تاشسا،
توختى ئاتلىقنى تاشلايدۇ.
بۇ ھالنى كۆرۈپ ھاشار،
خۇدايىمغا يىغلايدۇ.

ئۆستەڭ بويى سۈزۈك تاش،
ماڭغانلارنىڭ كۆزى ياش.
بۇ پەرماننى چىقارغان
جاڭجۇن لويىسى قاقۋاش.

ئۆستەڭ چاپقان شۇ ئەلنى
دارېن قامچىغا باستى.
چىدالماي خەلق زارلاپ،
ئۆستەڭ ياقىلاپ قاچتى.

كارىز چىلار قوشتىقى

كارىز يولى يۇلغۇنلۇق،
ئوتتۇرىسىدا قوغۇنلۇق.
قوغۇنلۇقتا ياريم بار،
قەلەم قاشلىق، تال بويلۇق.

قەلەم قاشلىق ياريمنىڭ
خۇمار كۆزى قوش بۇلاق.
بويى زىلۋا، قولى گۈل،
ئويىنىغۇچىنىڭ يۈمىلاق.

كارىز سۈيى ئۇلۇغلايدۇ،
قىرىمنى چاپقانسېرى.
كۆڭۈل تاغدەك ئۆسمەمدۇ،
يارىنى تاپقانسېرى.

كارىز بېشى قۇدۇقتا
كەپتەر بالىسى.
كارىزدىكى شۇ ياريم
كۆزۈم قارىسى.

كارىزدىكى بۇلاقلاردەك
ياريمنىڭ كۆزى.
ناۋات قوشۇپ يۇغارغاندەك
ياريمنىڭ سۆزى.

بويى زىلۋا، ھۆسنى ئاي،
لەۋلىرى غۇنچە.
مەڭزى ئانار، چېچى سۇمبۇل،
چىشلىرى ئۇنچە.

قاشلىرىدۇ قىياقتەك،
قاپاقلىرى قات.
قاپىقىنىڭ قات ـ قېتىغا
سۆيەرمەن پات ـ پات.

تۆت كارىزنىڭ بېشىدا،
شاڭبۇلۇدا لاي تارتتۇق.
ئۆزىمىز كىچىك تۇرۇپ،
يار دەردىنى كۆپ تارتتۇق.

قاتار ـ قاتار كۆرۈنگەنلەر
كارىز دەرىخى.
سەن يارىمنى كۆرسەتمىگەن
يولنىڭ يىراقى.

ئاتام سورىسا، ئانام سورىسا،
كارىزدا دەڭلار.
قولى ئىشتا، كۆزى ياشتا،
يۇرىدۇ دەڭلار.

ئىشلىدۇق كارىزلاردا،
سېۋەتلەردە لاي تارتتۇق.
تىنىم تاپماي ئىشلەپمۇ،
يوقسۇللۇقنى بەك تارتتۇق.

كېۋەز چاغلاش قوشقى

كېۋەز چاغلاپ پۇل تاپمىز،
تەڭگىسى بىلەن.
ئاخشاملىققا قىز ئالمىز،
يەڭگىسى بىلەن.

كېۋەز ئۈزدۇم، كېۋەز ئۈزدۇم،
ياخشىلاپ ئۈزدۇم.
ياخشى يارلار يامانلامدۇ
بىر ئېغىز سۆزدىن.

كېۋەز تېرىدىم تۈزدە،
ئۈنمەي تۇرۇپ سۇ دەيدۇ.
ئارانلاردىن يار تۇتسام،
سۆيمەي تۇرۇپ پۇل دەيدۇ.

ئاللا يارىم، كېۋەز چاغلاپ
بېلىڭ تالدىمۇ؟
كۆرسەتمىدىڭ قاراڭغۇ ھېچ،
كۆڭلۈڭ قالدىمۇ؟

ئاللا يارىم، كېۋەزلىككە
غىزا ئېپكەلدىم.
ئايدەك يۈزۈڭ، چولپان كۆزۈڭ
سېغىنىپ كەلدىم.

ئاللا يارىم، چوغ ئىسسىقتا
كېۋەز چاغلاپسەن.
ئالدىراشمۇ ئىشلىرىڭ،
ماڭا باقمايسەن؟!

ئاللا يارىم، كېۋەز چاغلاپ
تەرلەپ قالدىڭمۇ؟
ئۇچراشمىدۇق خالىمىدا،
ئىشلەپ ھاردىڭمۇ؟

ئاللا يارىم، سەن چاغلىغان
كېۋەز ئوخشىدى.
قېرىشقاندەك تەقدىر مېنى
ساڭا قوشمىدى.

ئاللا يارىم، كېۋەزلىككە
سېنى دەپ كەلدىم.
كۆيۈك ئوتۇڭ بېسىلسۇن دەپ،
ئۈسسۈلۇق ئېپكەلدىم.

كېۋەزلىكتە قىر ئارىلاپ،
مارجىنىم قاپتۇ.
ئارمىنىم يوق، سورىماڭلار
سۆيگۈنۈم ئاپتۇ.

قوغۇن هەققىدە

قوغۇن تېرىدىم خىللاپ،
قىرنىڭ تۆۋىدە يىغلاپ.
قىزنى ئالىمىز خىللاپ،
جۇگان قالىدۇ يىغلاپ.

قوغۇن تېرىدىم قەندەك،
خەقمۇ تېرىسۇن مەندەك.
خەق سۆيگەننى سۆيىمەيمەن،
ئۆزۈمنىڭ سۆيگىنى قەندەك.

قوغۇن تېرىدىم دۆڭدە،
سويما سالىدۇ ھوڭدا.
خېنىملارغا پۇل خەجلەپ،
ئىشتان قالمىدى قوڭدا.

قوغۇن پەلىزى ئىزدەپ،
تاۋۇز تاپىمەن، يارىم.
سۆيگەن يارىدىن ئايرىلىپ،
يالغۇز ياتىمەن، يارىم.

ئەجەب ئوخشاپتۇ بۇ قوغۇن،
چوڭ يولغا پىلەك تاشلاپ.
سەن ئالامسەن بۇ جاننى
ئوڭ - سولۇڭغا كۆز تاشلاپ.

ئاق قوغۇنمۇ تورلاشتى،
كۆك قوغۇنمۇ تورلاشتى.
قوغۇن پىشقان كۈنلەردە
دوست - يارەنلەر ئولاشتى.

قوغۇنلۇققا قارىسام،
تولا ئىكەن خەمكى.
يارىم باردۇر يىراقتا،
خېلى باردۇر كەلمىكى.

قوغۇننى تىلىپ قويۇپ،
ماڭا قاراپ تۇرامىلا؟
مۇڭداشقىلى مەن كەلدىم،
ئېغىز ئاچماي تۇرامىلا؟

باغدا بۇلبۇل سايرايدۇ،
مىزگەن قوغۇن پۇرايدۇ.
غېرىبلىقتا تۇتقان يار،
ئىپار - زەپەر پۇرايدۇ.

قوغۇن - تاۋۇز تېرىدىم،
قاتار - قاتار چۆنكى.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن،
قارا كۆزنىڭ كۆيكى.

پادىچى قوشاقلىرى

بۇ يىل زامان بۇزۇلۇپ،
يېڭىدىن بىر سۆز چىقتى.
ئىككى يىلنىڭ مابەينى
پاششالمقا[3] قوي چىقتى.

ياز نىڭ كۈنى كۈن پاتسا،
تۇماندىن بۇلۇت چىقتى.
ئادەم بىنا بولغاندىن
بىز كۆرمىگەن كۈن چىقتى.

ئىچىمدىكى قوي دەردى
نەگە بارسام سورىلار.
پاششالارغا چېقىلماي،
جىم ياتسامىمغۇ بولار.

ئىچىمدىكى بۇ دەردىم
بارچە ئەلگە يېيىلدى.
قويچى دېگەن بىچارە
يالۇۋردى ھەم يېلىندى.

غورۇنى تولا ئارىلاپ،
قويچى بېشى ئايلاندى.
قول بارمىغان قويلىرى
پاششالمقا باغلاندى.

پاششالمقا باغلانما،
ئۇن چىقارماي بەردىڭ قوي.
سويۇپ يېمەي بىر قوينى،
باققىنىڭغا ئەمدى توي.

ئىلاجىمىز بولمىسا،
ئاخىر زامان چۆرگىلەر.
بىزنى يېگەن پاششالار
ئاخىرەتتە نېمە دەر؟

ياخشى ئاتنىڭ يېگىنى
ئارپا، بۇغداي سامانى.
ئۆتۈۋاتقان بۇ كۈنلەر
بۇلاڭچىنىڭ زامانى.

ماڭا كەلگەن بۇ ئىشلار
باشقىلارغا كەلمىسۇن.
زەردەب تولدى يۈرەككە،
خۇدا ئۆزى ئوڭلىسۇن.

بۇ زامانمۇ ئوڭلىنار،
قوي يېگەننىڭ كۆڭلى توق.
قوزىلىرىم مەرىسە،
تاڭ ئاتقۇچە ئۇيقۇ يوق.

پادىچىنىڭ ئوغلىغا،
شىرە[4] چورۇق يارىشار.
چورۇق كىيگەن يىگىتكە،
قىز ـ جۇۋانلار قارىشار.

قاغا قوندى خادىغا،
قوينى ھەيدەڭ پادىغا.
ئوچاق بېشىدا كۆمەچ بار،
تۇغۇۋېلىڭ پوتىغا.

ئاق چېقىلدا مال بېقىپ،
كۆك چېقىلغا يۆلەيسىز.
بوشراق ئوينىڭ، دۇشمەن گۇي،
كالتەك سۇنسا تۆلەيسىز.

ئوتلاپتۇيا، ئوتلاپتۇ،
سېنىڭ، مېنىڭ قويىمىز.
بىللە ماڭساق يوللاردا،
تەڭلىشەمدۇ بويىمىز؟

كۆك چېقىلدا قوي باقسام،
قويچىلار كاۋاپ دەيدۇ.
كەنت ئاتلاپ يار تۇتسام،
سۆيۈپ قوي، ساۋاب دەيدۇ.

ئايدىڭ بولدى كۇندۇزدەك،
قويلار ياتۇر يۇلتۇزدەك.
ياردىم قېشىغا بارسام،
ياتىدۇ قىزىلگۈلدەك.

كەڭ ئېرىقنىڭ ئىچىدە،
بوز قوينى بېسىپ يەرمەن.
قوينىڭ ئىگىسى كەلسە،
خانىڭ يارلىقى دەرمەن.

ئوي ئويلايمەن، تاغ بويلايمەن
قويلارنى ئويلايمەن.

مەن قويلارنى بېقىۋېتىپ،
يارنى ئويلايمەن.

قويىڭىز بارمۇ، خېنىم،
قويغا قوشۇپ ئالغىلى.
مەيلىڭىز بارمۇ، خېنىم،
غېرىب كۆڭۈلنى ئالغىلى.

ئالتە ئاي باقسام قويۇڭنى،
بەرگىنىڭ مۇشتۇمچە تاي.
بەرسەڭ بەرگىن چوڭنى،
دۇشمەن كۆزىدە ئويىنتاي.

قارا قوينى بوغۇزلىدىم،
قېنىنى چىقارماي.
يەنە باق دەپ قىستىما،
جېنىمنى چىقارماي.

ئالتە ئاي باقتىم قويۇڭنى،
كۆرەلمىدىم بويۇڭنى.
كۆرسەتمىسەڭ كۆرسەتمە،
بۆرە يېسۇن قويۇڭنى.

مەن قويۇمنى ياندۇردۇم
يىلانبۇلاق تۇزگە.
خۇدا بۇيرۇسا يانۇرمەن
توققۇزىنچى ئاي كۇزدە.

قالدى يۇرتتا تەلمۇروپ
ئاتا ـ ئانا، بالىمىز.
يوقسۇزلۇقنىڭ دەردىدە
تاغدا پادا باقمىز.

بىزنىڭ ئىش ـ ماكانىمىز
ئېگىز داۋان، تىك چوققا.
كىيىم يېيىڭ، قورساق ئاچ،
جان قىينىلار جۇت ـ سوغدا.

تاغ دېگەننىڭ نۇرى يوق،
قويچىنىڭ كۆڭلى سۇنۇق.
يېتىشمىز غىلتاڭ تاش،
جاندىن ئۆتىدۇ سوغۇق.

ئوت بولمىغاچ يايلاقتا
قويلار قېچىپ تۇرمايدۇ.
دەھشەت سوغۇق، توڭ قىشتا
كۆز يېشىمىز قۇرمايدۇ.

ئۇچىنچى ئايدا قىرقىمىز
چوڭ قويلارنى دالدىدا.
ئۆمۈر ئۆتتى يوقسۇزلۇق،
دەرد ـ ئەلەملەر داغدا.

ئاتا ـ ئانىنى كۆرۈشكە،
قويچى بالىلار ئارماندا.
زارىقىپ، ئىنتىل بولۇپ،
ئۆتەرمىزمۇ جاھاندا؟!

كەلگەن چاغدا ئالتىنچى ئاي،
قوي يۆتكىدۇق يايلاققا.
ئاتا ـ ئانىنى كۆرمىدۇق
ئون يىل يۇرۇپ بۇ چاغقا.

تاشلىق جىرا، تاشلىق غول ماكانىمىز دۇر،
ھۆلچىلىككە چاكاندىلار چاپانىمىز دۇر.

ئۆچكە گۆشى يەل ئىكەن قېرىغانسېرى،
ئۇچەيلىرى يىپ بولار سىيرىغانسېرى.

تاغ باغرىدا قوي باقتىم، قورۇسى يەتتە،
بەگ بالىلىرى گۆش يېسە، تۇرىمىز چەتتە.

يايلىقىمىز بىپايان تاغنىڭ باغرىدا،
قورسىقىمىز تويمايدۇ بەرگەن زاغرىدا.

ئۆچكە باقماق ئەجەب قىيىن، قېچىشى چوققا،
بالا ـ قازا يېپىشاركەن پۇل ـ مېلى يوققا.

قىشلاقلاردا قوي باقتۇق، ئۇسسۇلۇقمىز قار،
بەگ ـ غوجىلار ئەتىۋار، بىز نېمىشقا خار؟!

ئوي ئويلايسەن، ئوي ئويلايسەن،
ئويچىمىدىڭ سەن؟
تاغ باغرىدا ئۇخلاپ قاپسەن،
قويچىمىدىڭ سەن؟

قويچى بولساڭ قويلىرىڭنى
بىللە باقايلى.
كونا يارنىڭ يۇرەكىگە
ئوتلار ياقايلى.

دودشاڭ قوشاقلىرى

گاڭگۇلدىن[5] قېچىپ بېرىپ،
پىلىچىدىن قوغلاندۇق.
چاڭسا ئېلىپ خاڭجادىن،
دودىشاڭغا پالاندۇق.

سېسىق سۇدا ئىشلەيمىز،
قولىمىزدا چەنچەيزە.
پاتقاقتىن چىقاي دېسەڭ،
قورساققا تىقار نەيزە.

دودىشاڭ دېگەن كەيزە،
ئوتايمىز قومۇش بەيزە.
زەپىرەڭمىكىن دەيسەن
رەڭگىمىزنى كۆرگەندە.

بەزگەك بولۇپ يېتىپ قالسا،
مۇساپىرغا نان نەدە.
ئۆلۈكى قالار ئىكەن
جاندىن ئايرىلغان يەردە.

دودىشاڭدا ئىشلەيمىز،
قان شورايدۇ پاشىلار.
بىز ئۆلسەك مۇشۇ يەردە،
قانداق قىلار بالىلار.

ئاتام بارمۇ بۇ شەلەردە،
ئانام بارمۇ بۇ شەلەردە.
غېرىبلىق ئەسىر قىلدى
دودىشاڭ كۆرەلەردە.

ياخشى ئاتلىرىم بولسا،
يۇرمەسمەن بۇ يەرلەردە.
غېرىبلىق ئەسىر قىلدى
دودىشاڭ كۆرەلەردە.

قامچام سېپى ئىرغايدۇر،
تىكلەپ قويسام تۇرمايدۇ.
دودىشاڭدىن قىز ئالسام،
قېچىپ كېتىپ تۇرمايدۇ.

كانچىلار قوشتقى

بېرىپ ياردىمغا ئېيتىڭلار،
كىشىلەر چىقمىسۇن كانىغا.
كىشىلەر چىقسا گەركانىغا،
يۇرەك - باغرى تولار قانىغا.

ئارپىبەدىيان ئىچمىگەنلەر
ئەمدى ئىچتى قارا چاي.
چېقىل ئارقىسى سوغۇقكەن،
زەيلىكتىن كانىلار ئاچاي.

چېقىل ئارقىسىغا ماڭغاندا،
ئاتا بىلەن ئانا يوقكەن.
بۇغداي، قوناق بەش تەڭگە،
كەتمەندە ھۇنەر يوقكەن.

ئىشلىدۇقا ئىشلىدۇق،
تاغ ئارقىسىدا ئىشلىدۇق.
ئەتىدىن ئاخشامغىچە
بىر چىشلەم نان چىشلىدۇق.

ئالتۇن تاپماق جان بىلەن،
رەندە سالماق نان بىلەن.
سەھەر چاغدا خوشلاشتۇق،
مېھرىبان ئانام بىلەن.

چېقىل ئارقىسىغا كىرگەندە،
يولنى ئارقىغا تاشلىدۇق.

ئاتا - ئانا قېرىنداشنى
بىز خۇداغا تاپشۇردۇق.

ئارقا تاغ كانىغا بېرىپ،
ئالتۇن تاپالمايدۇ كىشى.
بەگ زالىملار دەستىدىن،
ئۆيدە ياتالمايدۇ كىشى.

سوغراق[6] كانىغا كىرگەندە،
يۆلەندىم ئېگىز تاغقا.
ئالتۇن تاپسام بىر مىسقال،
كەتتى نان پۇلى چايغا.

سوغراق كانىلار ئالتۇن كان،
جىڭغان[7] كانىلار كۈموش كان.
بەگ - بوجاڭلار ئالدىدا
كەمبەغەللەر جىرىس نان.

مىس كانىغا[8] ئادەم ھەيدەيدۇ
يۈرتقا چۈشتى ئالۋاڭ، دەپ.
كەمبەغەلنى ھەيدەيدۇ
ئۆزى بويتاق، گالۋاڭ، دەپ.

ئاتقا مىنىپ ھەيدەيدۇ،
بىز ماڭمىز پىيادە.
قورساق ئېچىپ ھارغاندا،
بىر ئېغىز گەپ زىيادە.

يوسۇل[9] بەگلەر ھەيدايدۇ
ۋاڭ غوجامنىڭ ئىشى، دەپ.
يولدا خەقلەر سورايدۇ،
«بۇ نېمە بولغان كىشى؟» دەپ.

تۈگىگان ئاخۇن قىچقىرىدۇ،
ئاخۇن، ئىشىڭ پىشتى، دەپ.
ئەيسا بوشقى[10] ئۇنمايدۇ
بايانىڭدا ئىشتى، دەپ.

تاڭ سەھەردە ماڭمىز
جىن قۇرغۇر مىسقا.
ئاخشىمى ياتالمايمىز
چىدىيالماي ئىسسىقتا.

ئاخشىمى قايتمىز ئىشتىن
قوتۇر ئىتتەك قاتراپ.
كېچىسى ئۇخلىيالمايمىز
قىرچىن ئوتى چاچراپ.

ئەيسا بوشقى جەز قىلىپ
تاپقان پۇلنى ئۈتىدۇ.

قېچىپ كەتسەڭ يۇرتلارغا،
قوغلاپ كېلىپ تۇتىدۇ.

يەر ئىگىسى غوجام باي
گۈرۈچ بىلەن مانتا يەر.
پېقىر پۇقرا گادايىنى
بۇرگە بىلەن چۈسا يەر.

ئەتىيازدا يېڭىدۇق
بېدە بىلەن سۇزمىنى.
يېگەن تاماق ئارتىلدى،
قەرزنى قانداق ئۈزىلى؟

مىس كېنى دېگەن يەردە
كۈندە ئۈچ تام سوقىمىز.
قېچىپ كېتەيلى دېسەك،
زالىملاردىن قورقىمىز.

ئاخشىمى ياتار بولساق
سالغىلى كىگىز قېنى؟
بۇ جانغا جاپا بولدى،
زالىملارنىڭ مىس كېنى!

دىلمۇرات تۇردى سىزغان

هارۋىكەش قوشاقلىرى

ئىلىغا خەۋەر كەپتۇ
سوۋسىنتورگ ماڭسۇن، دەپ.
قورغاستىكى كىرسىننى
ئۇرۇمچىگە تارتسۇن، دەپ.

سوۋسىنتورگ بېرىپتۇ
هارۋىكەشكە يۈز ئۆتۈك.
غەمدە قالغان بېشىمنى
ئوڭلىغان نىزام گۆدەك.

تۈرپانىيۈزلۈك زاهىركام
يۈز هارۋىغا باش ئىكەن.
راسخوتلىرى زىيادە،
باسقان يۈكى ئاش ئىكەن.

زاهىركامنى باش قىپتۇ
ئىلىدىكى كارۋانغا.
بىز ئىلىدىن كەتكۈچە،
ئېيتىپ قويماڭ شەرۋانغا.

شەرۋاننىڭ خۇيى يامان،
بىلسە يولدىن قويىدۇ.
هارۋىكەش بولغان كىشى
شەمۇ شەدە يۇرىدۇ.

بۈگۈن كۈنگە چارشەنبە،
ئات ـ هارۋاڭنى قوش ئەمدى.

ئۇرۇمچىگە يول ئالدۇق،
ئەل ـ ئاغىنە، خوش ئەمدى.

ئۇرۇمچىنى كۆرمەككە
هارۋا ئالدۇق بەس ـ بەستە.
ئاتنى قوشۇپ يول ئالدۇق،
كۈن چىقماي سەھەرلىكتە.

ئۇرۇمچىگە ماڭغاندا،
يار ئىشىكىدە قالغان.
قاچان كېلىسەن يار، دەپ،
بويىنۇمغا گىرە سالغان.

ئاتنى ئالدۇق قالماقتىن
تۇياق كۆرۈپ، چىش كۆرۈپ.
بىز ئىلىغا كېلەرمىز،
كەتمەڭ، يارىم، يۈز ئۆرۈپ.

هارۋامغا بېسىپ قويدۇم
ئالتە پۇتلۇق تاغارنى.
ئۇرۇمچىگە ماڭاردا
تاۋاپ قىلدۇق مازارنى.

بىز غۇلجىدىن چىققاندا
سىم يول ياقىلاپ ماڭدۇق.
يۈكلەرنى بېسىپ قويۇپ،
بەش باغ بېدىنى تاڭدۇق.

ئىلىدىن چىقىپ بېرىپ،
چەيلەڭزىدە قايرىلدۇق.
قارچىغىدەك يار قالدى،
يوقسۇزلۇقتا ئايرىلدۇق.

بىز ئىلىدىن چىققاندا،
كارۋان بېگىم باش بولدى.
چەيلەڭزىدىن ئۆتكەندە،
يۈرەكلىرى تاش بولدى.

ئىلى يولى چەيلەڭزە،
داخىيەنزى ـ يودەنزە.
ئۈرۈمچىگە يول ئاچقان
سەندەك، مەندەك خوخەنزە.

چەيلەڭزەيۇ چەيلەڭزە،
چەيلەڭزىدە يودەنزە.
چەيلەڭزىلىك خۇيزۇلار
بىزنى دەيدۇ: خوخەنزە.

ئۆتەك ئۆتمىز ئاتلاپ،
بەلگە پوتىنى باغلاپ.
قۇرۇپ كەتكەن پوپۇچنى
ھارۋا يېغىدا ياغلاپ.

ئىلىدىن چىققان كۈنى
يانبۇلاقتا ئات چالدۇق.
ئۆيدە قالدى بەش بالا،
خۇدانىڭ سەمىگە سالدۇق.

غۇلجىدىن چىققان ھارۋا
يانبۇلاقتا ياماشتى.
ئاتا ـ ئانىنى ئويلاپ،
كۆزگە يىغا ياماشتى.

يانبۇلاق ئىكەن شورلۇق،
باشتىن كەچمىدى خورلۇق.

زالىملارنىڭ دەستىدىن
بىر كۈن كۆرمىدۇق خۇشلۇق.

غۇلجىدىن چىقىپ بېرىپ
يانبۇلاقتا قايرىلدۇق.
تۇغۇلۇپ ئۆسكەن يۇرتلاردىن
ئۆلمەي تۇرۇپ ئايرىلدۇق.

سۈيدۈك دېگەن شەلەرنىڭ
لەڭگەر دەپ بازارى بار.
مۇشۇ يەردىن ئۆتكۈچە،
بەگلەرنىڭ ئازارى بار.

باش ھارۋىنىڭ ئوقىنى
سۈيدۈك يولىدا ئوقلاتتىم.
ھارۋىكەش بولۇپ قېلىپ
جەبرىنى تولا تارتتىم.

ئىرگىلوچەي ھارۋىنىڭ
پىڭچەيلىك سايۋانى بار.
كېتىپ بارغان كارۋاننىڭ
ئۆزگىچە نىشانى بار.

ئىرگىلوچەي ھارۋىنىڭ
پىڭچەيلىك سايۋانى بار.
ئۆزگىدىن ۋاپا كەلمەس،
بىزگە خۇدا بولسۇن يار.

ئىلىدىن چىققان ھارۋا
ئۈرۈمچىگە لەڭ باستى.
تارتامدۇ، تارتمامدۇ دەپ،
ھارۋىكەشنى غەم باستى.

ئىلىدىن چىققان ھارۋا
تەلكە تېغىغا ياماشتى.
بالىلارنى خىيال قىلساق،
كۆزگە يىغا ئولاشتى.

تەلكىنىڭ غولى دەيدۇ،
باش تەرەپلىرى تاردۇر.
ئاغىنىلەر، غەم قىلما،
ياراتقان خۇدا باردۇر.

لوسىگوڭ ئۆتەڭ دەيدۇ،
تەلكە ئاغزى بىر قولتۇق.
تەلكىدە كارۋان تولا،
ئۆتەلمەستىن ئۇچ قوندۇق.

تەلكىنىڭ داۋانىدا
تورۇق ئاتنى باش قىلدۇق.
تارتامدۇ، تارتمامدۇ دەپ،
قارا كۆزنى ياش قىلدۇق.

تەلكىگە كىرەر كۈنى
دېگەر بىلەن قوزغالدۇق.

تاش داۋانغا كەلگەندە،
يانداق بولۇپ تەڭ تارتتۇق.

تەلكە دېگەن چوڭ داۋان،
يامان يېرى تاش داۋان.
تاش داۋاندىن ئۆتكۈچە،
ئوقۇيدۇ مىڭ سۈبھان.

بىز تەلكىگە كەلگەندە،
بەشىنچى ئاي روزا ئىدى.
قانات پۈتسە داۋاندا،
ئۇچۇپ ئۆتەر بولسىدى.

تەلكىنىڭ داۋانىدا
مەي باغلاپتۇ ئاق ئۆرۈك.
تەلكە داۋان ئىچىدە
يولىدا توققۇز كۆۋرۈك.

قەيسەر ھېسامىدىن سىزغان رەسىم

تەلكىنىڭ داۋاننىڭ
ئىككى ئۆتكى تاشلىق.
تاش ئۆتەڭدىن ئۆتكۈچە.
تۇگەپ كېتىدۇ ياشلىق.

تەلكە دېگەن ئېگىز تاغ،
قاپتىلىدا قورام تاش.
كېتىپ بارغان كارۋاننىڭ
قۇرۇمايدۇ كۆزى ياش.

ئەرتەي يولدا ياتما،
پاڭچەن بېرىپ دەڭدە يات.
ئۆزۈڭ يېمەي ئاتقا بەر،
خار قىلمايدۇ ئەرنى ئات.

تەلكە ئىچىدە قارىغاي،
پالتام قالدى يارىمای.
خۇدا قوشقان يارىمنى
دۇشمەن قانداق ئايرىغاي؟!

تەلكە ئىچىدە قارىغاي،
مەن ئۇندا ياتاي دەيمەن.
يارغا كۆيگەن يۈرەكنى
زەي يەرگە ياقاي دەيمەن.

تەلكە ئىچىدە تاللار،
تال ئىچىدە سۇمبۇللار.
زالىملارنىڭ دەستىدىن
خار بوپكەتتى بۇ جانلار.

تەلكىنىڭ داۋانىدىن
ئۆتۈۋالدۇق سالامەت.
ئۇرۇق - تۇغقان قېرىنداش
بىر خۇداغا ئامانەت.

تەلكىدىن ئۇيان ئۆتۈپ،
جاھان كەزگەن ئوخشايمەن.

باللارنى باقارمەن دەپ
ئۆيدىن تەزگەن ئوخشايمەن.

جاغىستايلىق باللارنىڭ
سىمدىن ئۆرۈگەن قامچىسى.
بىز تەلكىدىن ئۆتكەندە،
يىغلاپ قالدى قانچىسى.

ھارۋىكەش بولغان باللار
ئاتلىرىنى ھەيدەيدۇ.
يوللاردا جاپا - مۇشكۈل،
ھەر دوقمۇشتا يىغلايدۇ.

تاش داۋاندىن ئۆتكۈچە،
ھارۋا يانداغان باللار.
توتەي[11] دەڭگە يەتكۈچە،
مىڭ چىقىپ كەتتى جانلار.

بۇ تاغلار ئېگىز تاغلار،
كارۋان بەلنى چىڭ باغلار.
داۋان ئاشماق ئاسانمۇ،
ياخشى بولمىسا ئاتلار.

بۇ تاغلار ئېگىز تاغلار،
ئاشتۇق قانچە داۋانلار.
چۆلسىرىگەن كېيىكتەك
سۇغا تەشنا بۇ جانلار.

سايرامنىڭ كۆلى دەيدۇ،
بىز يانغۇچە توڭلايدۇ.
غەمدە قالغان بېشىمنى
خۇدايىم ئۆزى ئوڭلايدۇ.

سايرامنىڭ كۆلى دەيدۇ،
يا ئاقمايدۇ، تاشمايدۇ.
ئۆلۈمنىڭ نۆۋىتى كەلسە،
ياش - قېرىغا باقمايدۇ.

تەلكىدىن چىقىپ سايرام،
ئەتراپى بوران ـ قاينام.
ئاتلارنى دەڭگە تارتتۇق،
توتەيدە ئېلىپ ئارام.

سەنتەي ـ سىتەي يوللىرى،
ئوڭغۇل ـ دوڭغۇل تاشلىرى.
جىرەن ئات كۈچەپ تارتىپ،
لىڭشىپ بارار باشلىرى.

سەنتەي ـ سىتەي ئارىلىقى
ئىككى بېكەت تاشلىق يول.
ئۇتەي دەڭدە كانتۇ بار،
سەن ئۆزۈڭگە ھېزى بول.

سەنتەيدىن ئۇيان ئۆتتۇق،
ئۇتەي قارا كۆرۈندى.
تەشنالىقىمىڭ دەستىدىن
ئۆپكىلىرىمىز ئۆرۈلدى.

قومۇش بۇلاق يودەنزە،
جىڭدىن ئۆتۈپ قۇمبۇلاق.
قۇمبۇلاقتىن ئۆتكۈچە،
تۈگىشىپ كەتتى ئات ـ ئۇلاغ.

قومۇش يېگەن ئاتلارنى
قۇمبۇلاقتا سىندۇق.
ئاتلار بىلەن تەڭ تارتىپ
ئەزىز جاننى قىينىدۇق.

داۋاندىن ئۆتۈپ كەتكەن
ئاتلىرىنى داڭلايدۇ.
قۇمبۇلاقتا تارتمىسا،
ئاتقا قاراپ يىغلايدۇ.

ھارۋىكەش بولغان باللار
ئاتلىرىنى تاللايدۇ.

مەن ـ مەن دېگەن ھارۋىكەش
قۇمبۇلاقتا يىغلايدۇ.

ئۇرۇمچىنىڭ يولىدا
ئاندا ـ مۇندا قورام تاش.
جەبرى ـ جاپا دەستىدىن
كۆزدىن ئاقتى قانلىق ياش.

غېنى بايۇ، غېنى باي،
كارۋان بېشى غېنى باي.
باشقا كەلگەن بالانى
ئوڭشىغانمۇ غېنى باي.

غېنىكامنىڭ باللىرى
تولىسى كېپەكيۈزلۈك.
ئەدھەم قانقان تورۇقنىڭ
كۆزلىرى چېقىر كۆزلۈك.

ھارۋىكەشۇ، ھارۋىكەش،
يۈرگەن يېرى دەشتمۇدەش.
ئات ـ ھارۋىدىن ئايرىلىپ
كېتەلمەيدۇ جاپاكەش.

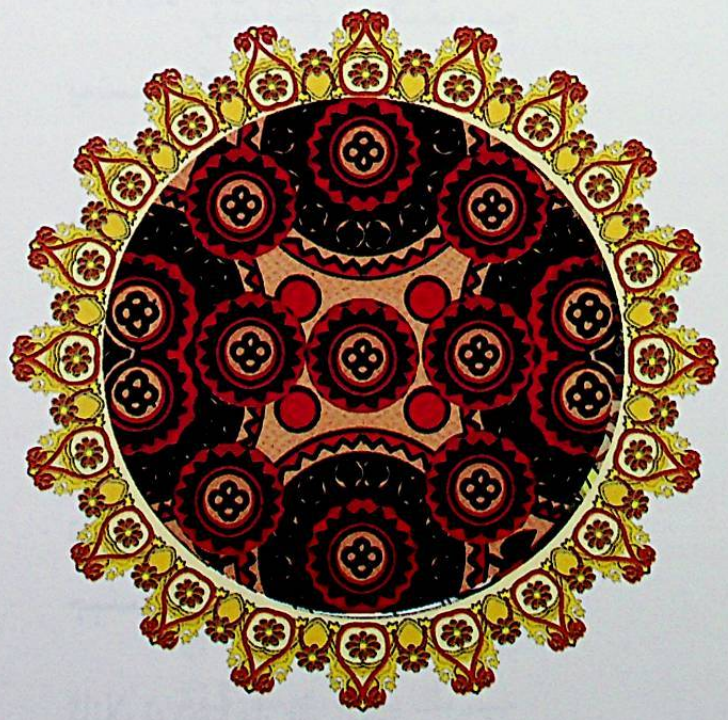

هارۇنكەشلىك قىلغانلار
ھەر كوچىدا پىيادە.
دەڭلەردە تولا يېتىپ
راسخوتلىرى زىيادە.

توغراق چازا، كۆل ئۆتەڭ،
تاجۇزىدا بىرلا دەڭ.
تاللىق چىگىشۇ ئۆتەڭمۇ،
شىخۇ شەھرىدە مانتا يەڭ.

شىخو يولى ئۇچ ئاچا،
بىرى چۆچەك ـ ئۇرۇمچى.
ئىلىخودىن بارغانلار
كىيگەن پوپۇچ، تىزلامچى.

كۇيتۇن دېگەن ئۆتەڭنىڭ
بەكمۇ ياماق پاشىسى.
سۇ ساتارنىڭ چۆلىدە
قالدى ئۆتۈكنىڭ پاشىنىسى.

سۇ ساتارنىڭ چۆلىدە
بىر قاپاق سۇ بىر تەڭگە.
سەن ۋەدەڭگە ۋاپا قىل،
ئېپىبېرىمەن چاچتەڭگە.

يەنسىخەيگە يەتمەيلا،
سۇ ساتاردا ھاردى ئات.
سۇنى ساتقان قۇرغۇرلار
تونۇش ئەمەس، بەرى يات.

تۇرما بىردەم بۇ يەردە،
ئاتقا يەم بەر، ھارۋا قات.
تۇرۇپ قالساڭ بىرەر كۈن
جېنىڭ چىكەر داد ـ پەريات.

ئاتلارنى سۇغارغان بىز
كۇيتۇن يولىدا كۆلدە.

بىزگە يەتتى غېرىبلىق
ئۇرۇمچى يولىدا چۆلدە.

ساندۇخوزا، ئالاۋسۇن،
ھارۋىكەشكە نېمە يول؟
شىخەنزىدە، ماناستا
سەن ئۆزۈڭگە مەھكەم بول.

ئابدۇللا چولاق[12] دەيدۇ،
شەمۇ شەدە ئېتىم بار.
ماناس شەھرىدىن سوراپ باق،
كۆۋرۈكۈڭدە خېتىم بار.

لوتى دېگەن بىر ئۆتەڭ،
توخولۇمۇ بىر ئۆتەڭ.
قۇتۇبىدىن ئۆتكەندە،
سانجى دېگەن تاش ئۆتەڭ.

دايوپۇغا يەتكەندە،
ئۇستۇاشنى يۇيۇۋالدۇق.
ئۇرۇمچى دېگەن شەدە
ھەۋەستە يۇرۇۋالدۇق.

دايوپۇدىن ئۆتكەندە
يىقىلغان يوغان تاش بار.
ئۇرۇمچىگە كىرىۋالدۇق
بىزگە خۇدا بولۇپ يار.

ھارۋىكەش باللار دەيدۇ،
ئۇرۇمچىدە پىيادە.
دەڭجارى ئالار پۇلنى،
راسخوتلىرى زىيادە.

يودەنزىمۇ يودەنزە
يۇرت سورىغان ھارۋىكەش.
بۇردا نانغا زار بولۇپ
يول تورىغان ھارۋىكەش.

هارۇنكەش ـ ئاۋارىكەش،
پۇتلىرىدا مايماق كەش.
ئۇتتۇرۇۋېتىپ تاۋكادا
يول تورىغان هارۇنكەش.

ئۇرۇمچىمۇ شە ئىكەن،
ئىلىخومۇ شە ئىكەن.
يېنىڭدا داچەن بولمىسا،
غېرىبلىق يامان ئىكەن.

ئىلىخودا ئات سېمىز،
ئۇرۇمچىدە ئات ئورۇق.
ئىلىغا كېتەي دېسەم
پۇتۇمدا يوغان چورۇق.

ئۇرۇمچىنىڭ تۇمانى،
خۇدا قىلسۇن ئامانى.
بېدە نەدە بىزلەردە،
ئالتۇن بولدى سامانى.

ئۇرۇمچىدە چالمىدۇ
ساتار بىلەن داپ، غېجەك.
هارۇنكەشنى شۇلىدى
ئايىم پۇچۇق هەم تاجەك.

ئۇرۇمچىگە كىرگەندە،
دەڭدە داڭزىغا ئالدى.
بىر دەمدە چېرىك كېلىپ
سەيسىگە هەيدەپ سالدى.

داۋانچىڭدىن ئۆتكەندە،
بايەنخوغا يەتكەندە،
چېرىكلەر تۇتۇۋېلىپ
خويما قىلدى دەپسەندە.

دەڭلەرگە يېتەلمەستىن
تۇمان باستى قاراڭغۇ.

ئوينىشى بەش لەك قەغەز،
چېرىك ئەمەس، سارىڭغۇ.

سەيسىدە تولا يۇرۇپ
هارۇا قالدى توپىدا.
ئالتىنچى ئايدا ئات توڭلاپ
ئۆلدى سەڭگى[13] يولىدا.

سەيسىدە تولا يۇرۇپ
هارۇا سۇنۇپ، ئات قالدى.
تۇگىمەستىن سەيسىسى،
ئىچىمىزگە دەرد تولدى.

هارۇنىدا تولا مېڭىپ
قالدى ئۆتۈك پاشنىسى.
هارۇنكەشنى ئوڭدۇرمىغان
شېك دەييۇزنىك سەيسىسى.

شېك شىسەي دېگەن توڭگۇز
هارۇنكەشنى «خو» دەيدۇ.
ئاغزىدا دېگەن بىلەن،
ئۇچ كۇن تۇرسا «زۇ» دەيدۇ.

توشۇدۇقا، توشۇدۇق،
چېرىكنىڭ توشۇدۇق.
چېرىكنىك دەڭدە يېتىپ،
بىز تالادا ئۇششۇدۇق.

بىر هارۇنىدا بەش چېرىك،
ئۆزى بىلەن بەندۇك[14] يۈك،
ئات تارتمىسا «تارت» دەيدۇ،
يېتىۋېلىپ بەخۇدۇك.

پارچە ساقال[15] بورانلىق،
يوللىرى يامان قۇمساق.
چېرىك يەيدۇ توخۇ گۆش،
بىز ماڭمىز ئاچ قورساق.

داۋانلارغا چىققاندا،
چاققا قويدۇق يوغان تاش.
چىرىك يەيدۇ توخۇ گۆش،
بىز ماڭمىز قورساق ئاچ.

مەلىگە چىرىك چىقسا
يۈگۈرۈپ چىقتىم تالاغا.
ھارۋىكەش بولۇپ قېلىپ،
خويمۇ قالدىم بالاغا.

ھارۋىكەشنىڭ يول بويى
باردۇر بالا ـ قازاسى.
ھەيدىمەي دېسەم زادى،
قورقۇتىدۇ جازاسى.

تاشلىقتا تولا مېڭىپ
تۇگىدى ئاتنىڭ تاقىسى.
ئەلەم بولدى بىزلەرگە
شېكىڭ دۇبەنىنىڭ سەيسىسى.

بىر قارا بوران كەلدى
چىتەي يولىدا كۆلدە.
ئات ـ ئۇلاغ ئۆلۈپ كەتتى
چىڭچىڭزى دېگەن چۆلدە.

ھارۋىكەشنىڭ ئاتلىرى
تورۇدا قوناق يەيدۇ.
ھارۋىكەشكە نەدە ئاش،
قۇرۇق نان ئۆمەللەيدۇ.

دەڭدە ئۇنتۇلۇپ قاپتۇ
بوغا يامغان بىگىز.
يوللاردا تېپىلمايدۇ
سالغىلى كونا كىگىز.

موري ـ چىتەي ئارىلىقى
ھارۋىكەشكە نېمە يول؟

خۇدايىم ئىمان بەرسۇن،
يولدا قالدى ئېلەمقۇل[16].

چىتەيدىن ئۆتۈپ چۆلدە
پەنجىملىك ئېلەم قالدى.
ئاتاقلىق نىزام گۆدەك[17]
ئاغزىمغا ئىمان سالدى.

سۇلايمان ئىمام بولدى،
ھارۋىكەشلەر سەپ تۈزدى.
جېلىلىيۈزى باللىرى
يېتىپ كېلىپ زەپ بولدى.

ئىمانقۇل بىلەن ئېلەم
قالدى بىزدىن ئايرىلىپ.
قەبرىسىگە قارايمىز
ياشلار تۆكۈپ قايرىلىپ.

يار تۇغمەننىڭ مەلىسى
ھارۋىكەشكە بەش قولدەك.
غەمدە قالغان بېشىمنى
ئوڭلىغان ئابدۇل ئۆدەك[18].

ھېزىمكامنى سارالڭ دەيدۇ،
سارالڭ ئەمەس، ئوڭ ئىكەن.
ھارۋىكەشنى سىيلايدۇ،
تىلى ياغلىق ئاش ئىكەن.

يۈەنچەن، لودۇڭ يولىدا
كۆرۈنمەيدۇ تارانچى.
سۇنقاغىدا دەم ئالما،
ئالدىمىزدا توخوچى.

تارانچى دېگەن يەردە
يۇنۇسكامنىڭ ئۆيى بار.
مۇساپىرنى سىيلايدۇ،
ھارۋىكەش دەپ نامى بار.

جىنسوزىدا ئوت ياقتۇق،
چىغنى قالاپ ئوچاققا.
سەيسىگە تۇتۇلمىساق،
بىز ياناتتۇق بۇ چاغقا.

چىغنىڭ ئوتىمۇ ئوتمۇ،
شامال ئۇچۇرۇپ كەتتى.
سەيسىدە تولا يۇرۇپ،
ھارۋىكەش تۇگىشىپ كەتتى.

ھارۋىكەشمۇ بولدۇم مەن،
مەپىكەشمۇ بولدۇم مەن.
ياندا ياردىن ئايرىلىپ،
مەدىكارمۇ بولدۇم مەن.

قۇمۇلدىن چىقىپ بېرىپ،
سا بۇلاققا ياماشتۇق.
بەندۇڭ ـ توشى يولىدا
سۇ تاپالماي يىغلاشتۇق.

كۇشۇنىڭ سۈيى ئاچچىق،
مەنزىلى ئاندىن قاتتىق.
بىزنى بۇيان ھەيدىگەن
شېڭ شىسەي شۇم مۇناپىق.

ساچەنزىدە ئات ئۆلدى،
ئېتەكلەرگە ياش تولدى.
پۇل تاپىمىز دەپ چىقىپ،
يىگەن ـ ئىچكەن ھەش بولدى.

شىڭشىڭنىڭ يولىدا
تۇگىدى ئاتنىڭ تاقىسى.
شىڭشىڭغا يەتكۇچە،
قالدى كۆڭلەكنىڭ ياقىسى.

شىڭشىڭشا دېگەن قايسى؟
ئىككى تاغنىڭ ئارىسى.

ھارۋا ھەيدەپ كەلگەنلەر
ئىلىخونىڭ بالىسى.

شىڭشىڭشا ئۆزى گوبى،
ئىككى تاغنىڭ ئارىسى.
ئىلى يولىغا قاراپ
ئاقتى كۆزنىڭ قارىسى.

شىڭشىڭشادا بار ئىكەن
لەئەل كۆزلۈك قادىركام.
رىزقى بېرىش ئاللادىن،
سەۋەب بولغان زاھىركام.

زاھىركام ھەم قادىركام
ئاكا ـ ئۇكا كارۋانلار.
يولدا جاپا تارتمايمىز
ئۇلار بىلەن ماڭغانلار.

ناخشا خۇمار قادىركام
سادىركامنىڭ نەۋرىسى.
شىڭشىڭشادا قېپقالدى
نادىركامنىڭ قەبرىسى.

يول ئازابى يامانكەن،
جېنىمىزمۇ ئاز قالدى.
توشۇپ بارغان نەرسىنى
شىڭشىڭشادا ئېپقالدى.

بەرمىدى سۇنۇق ياماق،
تۇتۇپ قالدۇق ئېغىزنى.
جاپاسىنى بىز تارتىپ،
ئۇلار چاقتى مېغىزنى.

پۇلى بولسا كارۋانىنىڭ
شىڭشىڭشادىن كېتەمدۇ؟
كۆرۈپ ئۆتكەن شەھەرلەر
ئىلىخوغا يېتەمدۇ؟

ناخشا ئېيتىپ قادىركام
قۇمۇل دەڭگە كەپقالدى.
قادىركامنى قۇمۇللۇق
سادىر پالۋان دەپ قالدى.

كېيىن كەلگەن كارۋانلار
بىللە كېتىلى، دەيدۇ.
قۇمۇللۇقلار ناخشىنى
تەڭكەش ئېيتىلى، دەيدۇ.

ئېيتساق ئېيتىلى، دېدۇق،
كېيىن ئېيتىلى، دېدۇق.
ناخشا ئۇلاپ ناخشىغا
ئىلىغا يېتىلى، دېدۇق.

بىز ئىلىغا يول ئالدۇق،
ئارقىمىزدا قۇم قالدى.
نادىركام قازا تاپقاچ،
كۆڭلىمىزدە غەم قالدى.

قۇمۇل يولى قۇملۇقكەن،
بارمىغانلار بىلمەيدۇ.
قۇمۇل يولىغا ماڭغانلار
قانچە ئون رەت يىغلايدۇ.

تەلكىدەك داۋان بارمۇ،
ئىلىخودەك يەر بارمۇ؟
هارۋىكەش ئوغۇل بالا،
ئۇ كۆرمىگەن يەر بارمۇ؟

هارۋىكەشنىڭ ئاتلىرى
دەڭگە قاراپ تارتىدۇ.
هارۋىكەش مۇساپىرلار
سامانلىق ئۆيدە ياتىدۇ.

هارۋىكەشنىڭ ئاتلىرى
توۋرىدا قوناق يەيدۇ.

قوناق يېمىگەن ئاتلار
بىر بەلدىن ئۆتەلمەيدۇ.

چۆچەك يولى يامان يول،
ئوغۇل بالىنى سىنايدۇ.
بايقىماي چىقىپ قويۇپ،
غۇجىكىدا يىغلايدۇ.

غۇجىكى دېگەن يەرنىڭ
يولى يامان قوتۇر تاش.
هارۋا ئۆرۈلۈپ كەتسە،
يۆلەلمەيمىز قورساق ئاچ.

غۇجىكىدىن چىقىۋالدۇق،
ئىشنى ئوڭلاپ خۇدايىم.
غۇجىكىنىڭ يولىدا
هەمراھ بولغان ئىبراهىم.

غۇجىكىغا كەلگەندە،
بەشىنچى ئاي روزىكەن.
راسخوت ئۇزۇلۇپ كەتسە،
قۇرۇق جانمۇ يوك ئىكەن.

چۆچەك دېگەن شەھەر ئىكەن،
ماختىغىنىچە بار ئىكەن.
قالىغىلى ئوتۇن يوق،
ئات تېزىكى دورىكەن.

قەرزگە بوغۇلۇپ قالدۇق،
دەڭجالارغا پۇل لازىم.
يېنىمدا داچەن بولسا،
دەڭجا بېگىمگە كىم لازىم؟!

هارۋىكەش ئوغۇل بالا،
بەش - ئالتىدىن ئېتى بار.
يودەنزىگە قاراپ باق،
داڭزىلاردا خېتى بار.

چەيلەكۈزىمۇ يودەنزە،
داخىيەنزىمۇ يودەنزە.
ھارۇنكەشىنىڭ پۇلىنى
سۇزۇۋالما، يودەنزە.

باش ئېتىم چىلان توروق،
كەينىدىكى ئالا ئاياغ.
ھارۇنكەش بولىمەن دەپ
قالدىممەن يالاڭ ئاياغ.

كارۋانىنىڭ بېشى دەيدۇ،
شەمۇ شەدە ئويناپدۇ.
ھارۇنكەش يېتىم باللار
دەشت ـ چۆللەردە يىغلايدۇ.

ھارۇنكەش باللار دەيدۇ،
چۆل ـ دەشتلەردە پىيادە.
كەربالانى كېزەمدۇ
بولماي تاغدەك ئىرادە.

ئاتام مېنى چەكخو قىلىپ
يامبۇ تاپۇرمۇ؟
چەكخولۇقتا ئۆلۈپ كەتسەم
قۇمدىن تاپۇرمۇ؟

ئاتام مېنى تۇتۇپ بەردى
يامان ئادەمگە.
قانىتىم بولسا ئۇچۇپ كەتسەم
چۆل ـ باياۋانغا.

ماڭا كۈندە ۋەزىپە
ھارۇنلارنى ھەيدىمەك.
ئېتىم ئاجىز تۇرسىمۇ
يۈكنى ئېغىر يۈكلىمەك.

ئاتلار ئوروق، يوللار يىراق،
گوبى ئەمەسمۇ؟ !
گوبىدىكى بىزنىڭ يارغا
ئۇۋال ئەمەسمۇ؟ !

ئېشەكچى دېمەك بىزنى،
ئەنجان يولىدا كارۋان.
سارغايدى دېمەك بىزنى،
دەرد ـ ئەلەمدە سارغايغان.

ئاتلارنى تىزىپ ماڭدۇق
ئۈستىگە تاۋار ئارتىپ.
پۇلنى تاپماق تەس ئىكەن
چۆللەردە جاپا تارتىپ.

ئۇۋچى قوشاقلىرى

تاغقا چىقتىم، كېيىك ئاتتىم،
بوز كېيىك ئاتالمىدىم.
ئارزۇلاپ يارنى تۇتۇپ،
قويىندا ياتالمىدىم.

قارچىغام ئۇچتى قولۇمدىن،
كۆرگىنى توشقانمىدۇر؟
تايغىنىم كەتتى شۇيان،
ئۇۋنى باسقانمىدۇر؟

ئۇۋ ئۇۋلايمىز، ئۇۋ ئۇۋلايمىز،
جاڭگالدا يۈرۈپ.
ئۇچرىغاننى ساق قويمايمىز،
ئالساقلا كۆرۈپ.

بىز يۈرمىگەن جاي قالمىدى
ئېگىز - پەسلىكتە.
ئۇۋ ئۇۋلايمىز گۆشىنى دەپ،
ئەجەب تەسلىكتە.

بىزلەر بارغان چىمەن تاغلار
ئېگىز - پەس ئىكەن.
ئۇۋچىلىقتا گۆشنى يېمەك
ئەجەب تەس ئىكەن.

ئۇۋچى ئەزەل پالۋان كېلۇر،
تابىرابىسكۇم[19].

ئىچىشىمىز سوغۇق سۇدۇر،
يېپىنچىمىز قۇم.

چىمەنتاغقا تولا باردۇق
تۆگە ئاتقىلى.
خۇدا بىزنى بۇيرۇغانكەن
چۆلدە ياتقىلى.

ئۇۋچى دېگەن يۇرتتا تۇرماس
تولا كۈنلىرى.
ئۇخلىمايمىز ئۇۋچىلىقتا
كۈنى - تۈنلىرى.

ئۇۋچى بارغان جاڭگاللارغا
ھېچ كىشى بارماس.
شۇ جاڭگالدا تۆگە ئاتقان
جاڭگالدا قالماس.

ئۇۋغا بېرىپ كېيىك ئاتساق،
خۇمار يېشىلۇر.
بىر كېيىكنى تېپىۋالغۇچە،
كېپىش تېشىلۇر.

ئۇۋچىلارغا تەككەن خوتۇن
سېمىز كېلىدۇ.
بىز ھايۋاننى جىق ئۇۋلىساق،
كىگىز كېلىدۇ.

ئۇچى ئاتقان جانۋارنىڭ
گۆشلىرى تاتلىق.
بەگ قىزلىرى بولۇۋالغان
ئۇچقا ياتلىق.

ئۇچى پالۋان سەپەر قىلسا،
جاڭگالغا بارۇر.
ئۇچىلارغا تەككەن خوتۇن
لوق گۆشكە قانۇر.

ئۇچى قوپۇپ يولنى ئالۇر
غايىب نېسىۋىگە.
ئۇچىلارنىڭ خوتۇنلىرى
ئۇستا تەسۋىيگە.

ئۇچقا ئىش ئوڭ كەلسە،
تۆگە تېپىلۇر.
قىيامەتتە سوراق بولسا،
خوتۇن چېتىلۇر.

مىلتىقمنى مەن ئېسىپ
ئىنگىز تېغىدا[20] ئۇچ ئوۋلىدىم.

بەش بالامنىڭ دەردىدە
قالماق بولۇپ مەن دۆلىدىم.

ئۆردەكلەر تۆۋەن ئۇچسا،
لاچىن ئۇچار ئاسماندا.
چاممم بولسا تۇتۇۋالمىپ
باغلىۋالسام تاسمامدا.

خۇدايىمدىن تىلىۋېدىم،
ياخشى چۇش كۆردۇم بۇگۈن.
قۇرغۇيۇم قولۇمغا چۈشتى،
پادىشاھ بولدۇم بۇگۈن.

مىلتىقمنى مەن ئېسىپ،
تاغ سايىن قىلدىم سەپەر.
خۇدا بۇيرۇسا كېلۇرمەن،
تىنچ ـ ئامان ھەم بەختەر.

ئىككى جەرەن ئاتۇرمىز،
بىرنى بىرگە چاتۇرمىز.
مۇساپىر دەپ خار كۆرمەڭ،
بەش كۈن، ئۈچ كۈن ياتۇرمىز.

غازى ئەمەت سىزغان

ئەۋۋەل ئاخشام يول مېڭىپ
ياغۇرچاقتا[21] كۈن چىقتى.
ھاۋا تۈتۈلۈپ كېچىچە
تىز بويىدەك قار چۈشتى.

ياری موللامنىڭ ئىشتىنى
ئات مىنسە تاراقشيدۇ.
قازىنىدا كېيىك گۆشى
ھەر كۈنى پاراقشيدۇ.

غاز بالىسى، غاز بالىسى،
غازنىڭ بالىسى.
ئوق تەگكەندە غاقىلدايدۇ
غازنىڭ ئانىسى.

بارۇر لاچىن، تۇرۇر لاچىن،
سالسام ئالادۇر.
مەن ئۆلگەندە لاچىنىمنى
ياريم ئالادۇر.

سازەندە يىگىت،
ساز ئالسىنا، ساز چالسىنا.
چۆل يەردە ئۆردەك تولا،
ئىلغاپ بېرىپ غاز ئاتسىنا.

ياری موللام ياخشى ئەر،
بەردەڭگىنى[22] ئاتىدۇ.
يۈگۈرۈپ ئۆتكەن كېيىكنى
بىر تال ئوقتا چاچىدۇ.

ئوردا گىلاڭ[23] بېشىدىن
ئۆچكە - تېكە ئاتىدۇ.
قايتالمىسا كېچىسى
ياری تۆشۈكتە ياتىدۇ.

كالا قوشۇپ خارازغا[24]
خۇمىدا ياغ تارتىدۇ.
كۈنجۇرسىنى لوزۇڭغا
بىر ياماققا ساتىدۇ.

ئاداقىر[25] پۇتۇدىن
ئىككى يىلپىز ئاتتۇق بىز.
تېرىسىنى سۇڭ تەيگە
ماتا، چايغا ساتتۇق بىز.

تېپىۋالدۇق ئىز چېلىپ[26]
شۇلۇسۇننىڭ[27] ئىزىنى.
سوقۇۋالدۇق بىر ئوبدان
شۇلۇسۇندىن نەچچىنى.

پىيازلىقتىن[28] ئاتقان ئۆچكە
ئوغلىقى يوق سۇۋاي[29] ئىكەن.
تېرىسىنى تۇلۇم سويغان
ئارزى بوسۇق[30] بوۋاي ئىكەن.

قارا تاشتا ئوق ياساي
سايدا جەرەن ئاتقىلى.
سەن مېنى خىل كۆرمىدىڭ،
بىچارە دەپ يار ئەتكىلى.

مەمەتنىياز دەپ چاقىرسام،
سىڭار كۆزلۈك ئەر چىقتى.
ئارقارلارنى قوغلىشىپ
مۆڭگەرلەردىن تەر چىقتى.

تاغقا چىقتىم، كېيىك ئاتتىم،
ئادىشىم، يۈگۈر - يۈگۈر.
ئىككى قولۇم مۇرەمگە يەتتى،
ئەمدى خۇدايىمغا شۈكۈر.

چاقچىلار قوشىقى

چاقام غۇي ـ غۇي قىلادۇ،
چەمىكى قايغانمىكىن؟
بىر كېلەيمۇ دېمىدى،
يار كۆڭلى قالغانمىكىن؟

چاقام غۇي ـ غۇي قىلادۇ،
تانىپى يانغانمىكىن؟
شۇ يارىمنىڭ كۆيگىنى
راستمىكىن، يالغانمىكىن؟

چاققا سالغان تانىپىم،
بۆزمىكىن، مەشۈتمىكىن؟
كۆڭلۈمنى ئالغان يىگىت
ماڭا راست ئاشىقمىكىن؟

ئاق ئالما، قىزىل ئالما،
باغدا پىشقان ئەمەسمۇ؟

بىزنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
يارىم ئىشچان ئەمەسمۇ؟

چاقىم چاقىدا قالدى،
يىپىم يىڭنىدە قالدى.
گېپىڭ بولسا ئېيت،يارىم،
كۆڭلۈم ئارىدا قالدى.

ئاسماندا چۇۋ ـ چۇۋ قىلغان
ئۆزى چىرايلىق بوز تورغاي.
بىز ئىككىمىز دوست بولۇپ،
بىر ئوينىساق نېم بولغاي؟

تەۋەككۈل دەرياسىغا
سالدىم كېمەڭنى يارىيار.
مەيلى ئاقسۇن، مەيلى چۆكسۇن،
سېنىڭ ئىشقىڭدا يارىيار.

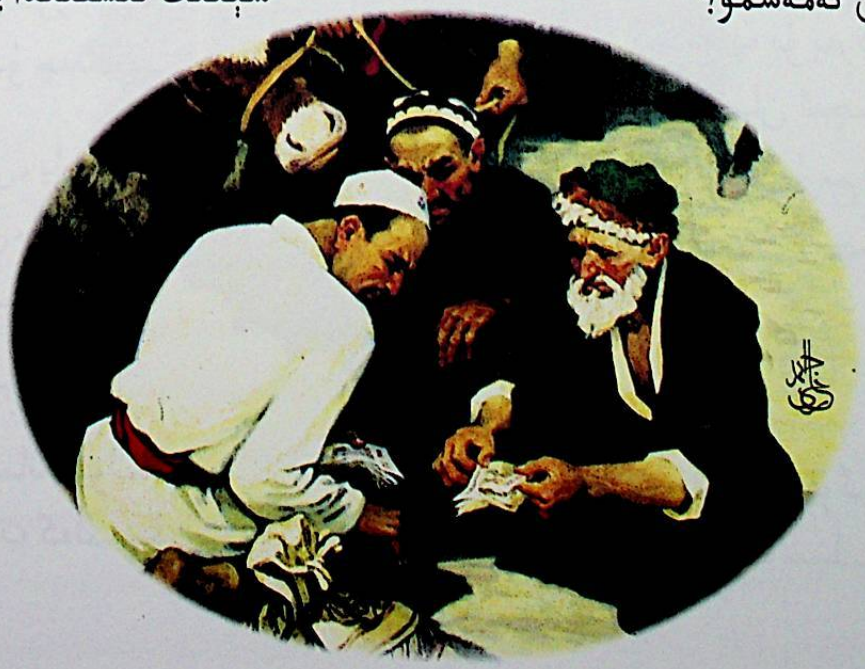

تاغ باشىدا لاچىنلار
ئەگىيدۇ ئۇچۇپ ئەركىن.
ساڭا كۆيۈپ كۈل بولدۇم،
كۆڭلۈڭنى ماڭا بەرگىن.

ئىشكايلامغا قارىسام،
بەتىنكەڭنىڭ ئىزى بار.
يۈرىكىمنى يېرىپ باقسام،
ساڭا كۆيگەن دېغى بار.

ئاخىرسىنى كۆرەرمەن دەپ،
قول تۇتۇشۇپ يۈرەرمەن دەپ.
ئىككى قولۇم بوينۇڭدا،
گىرە سېلىپ سۆيەرمەن دەپ.

ئاق ئالما، قىزىل ئالما،
قىزىلىنى تۇتۇپ سالما.
باشقىلارنى كۆرگەندە،
مەشۇقۇڭنى ئۇنتۇپ قالما.

يارىم كېلۈر قول سېلىپ،
ئارقىدىكى يول بىلەن.
كۆڭلىنى ئالاي دەيمەن،
قولۇمدىكى گۈل بىلەن.

تاغدىن سۇزۇك سۇ كەلسە،
باغدا ئۆسىدۇ رەيھان.
سەن يارىمنى كۆرگەندە،
ئىچىم كۆيىدۇ چەندان.

باغقا كىرەيلى، ياريم،
ئالما ئۈزەيلى، ياريم.
ئالمىزارلىقتا يايراپ،
بىرگە بارايلى، ياريم.

ئاشىقىم ئاسماندا بولسا،
چىققىلى شۇت كەتمىسۇن.

ئۆزلىرى هايات تۇرۇپ،
كۆيگىنىم مۇت كەتمىسۇن.

زەرداب تولدى ئىچىمگە،
دەردنى ئۆزۈم بىلىمەن.
كۆزدىن ئاققان ياشىمغا،
كىمە سېلىپ ئۈزىمەن.

ئادەم بالىسى بولسىڭىز،
ماڭا رەھىم قىلسىڭىز.
بۇ ئالەمدە يىغلاتماي،
دەردىمگە دەۋا بولسىڭىز.

قىزىلگۈلۈم، قىزىلگۈلۈم،
يامان چاغدا غازاڭ بولدى.
يۈرىكىمگە ئوت سېپىقويۇپ،
ئۆزى يولغا راۋان بولدى.

كەتسەڭ، يەنە كېلەمسەن،
مېنىڭ ئۈچۈن بولسىمۇ؟
كۈتۈپ تۇراي كەلگۈچە،
يۈرەك قانغا تولسىمۇ.

ئۇ ياندىنمۇ باقتىلا،
بۇ ياندىنمۇ باقتىلا.
كىتەر ۋاقتى كەلگەندە،
يۈرەككە ئوت ياقتىلا.

يار كەتكەندە بۇ يەردىن،
قالدىم ئارمان ئىچىدە.
قاچان كېلەر ياريم دەپ،
زار يىغلايمەن كېچىدە.

ياريم يىراقتا كەتتى،
يۈرىكىمنى ئېلىپ كەتتى.
ئەتە كېلەرمۇ، ئۆگۈنمۇ،
يۈرەككە ئوت سېلىپ كەتتى.

ئىز اهلار :

‹1› ماڭدار — يەر بېغىرلاپ ئۆسىدىغان بىر خىل ئۆسۈملۈك.
‹2› ئەملىك — كۆندۈرۈلگەن ئات.
‹3› پاششالىق — يۈرت بېشى دېگەن مەنىدە.
‹4› شىرە — كالا، ئات قاتارلىق چوڭ مالنىڭ خام تېرىسى.
‹5› گاڭگۈل — ئىلىدىكى بىر خاڭنىڭ نامى.
‹6› سوغراق — جاي ئىسمى.
‹7› جىڭغان — جاي ئىسمى.
‹8› مىس كان — چىڭ خاندانلىقى مالىيە ئېھتىياجىنى قامداش ئۈچۈن مىس پۇل چىقارماقچى بولۇپ، 1671 — يىلى مىس كانلارنى ئېچىپ، مىس ئېرىتىش ئىشىنى يولغا قويغان. مىس كانلىرىدا ئەمگەكچى خەلقنى مەجبۇرىي ئىشلەتكەن.
‹9› يوسۇل — ئەمەل، مەنسەپ.
‹10› ئەيسا بوشقى — شۇ چاغدىكى توقسۇن ئەمەلدارلىرىنىڭ بىرى.
‹11› توتەي — (خەنزۇچە) تۆتىنچى ئۆتەڭ.
‹12› ئابدۇللا چولاق (1908 — 1978) دادامتۇ يېزىسىنىڭ بۇلاق دادامتۇ كەنتىدىن.
‹13› سەڭگى - موري — قۇمۇل ئارىلىقىدىكى ئۆتەڭ.
‹14› بەندۇڭ — (خەنزۇچە) يېرىم تونىنا
‹15› پارچە ساقال — جاي نامى.
‹16› ئىلەمقۇل — پەنجىملىك هارۋىكەش بولۇپ، 6 — ئايدا چىتەي يولىدا قار يېغىپ كېتىپ، سوغۇق تېگىپ قازا بولغان.
‹17› نىزام گۆدەك — غۇلجا شەھەرلىك هارۋىكەش.
‹18› ئابدۇل ئۆدەك — غۇلجا شەھەرلىك هارۋىكەش.
‹19› تابىرابىكۇم — قەدىمدىن، بۇرۇندىن.
‹20› ئىنگىز تېغى — جۇڭگو - مۇڭغۇلىيە چېگرىسىدىكى تاغ.
‹21› ياغۇرچاق — جاي ئىسمى.
‹22› بەردەڭگە — يالاڭ ئاتار مىلتىق.
‹23› ئوردا گىلاڭ — تاغ ئىسمى.
‹24› خاراز — جۇۋاز.
‹25› ئاداقىر — تاغ ئىسمى.
‹26› ئىز چىلىش — ئىز قوغلاش.
‹27› شۇلۇسۇن — بىر خىل ياۋايى هايۋان.
‹28› پىيازلىق — جاي ئىسمى.
‹29› سۇۋاي — قىسىر.
‹30› ئارزى بوسۇق — ئادەم ئىسمى .

مەمەت سىزغان

مۇھەببەت قوشاقلىرى

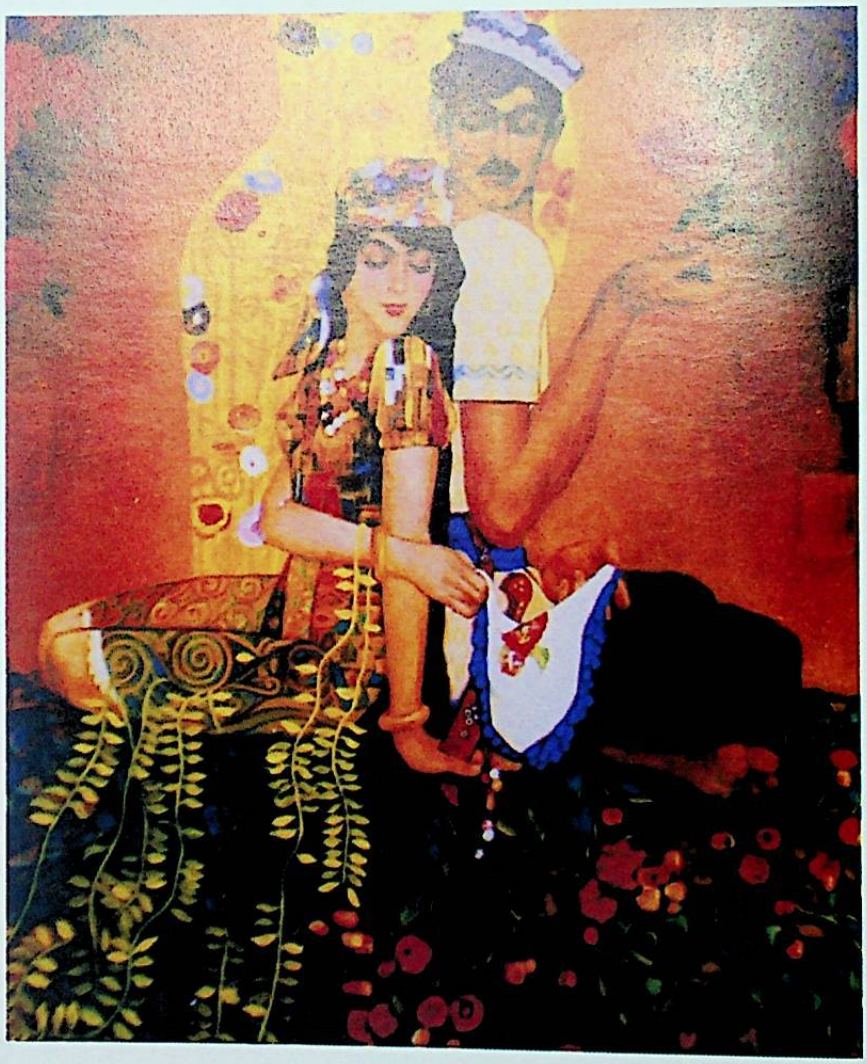

مۇھەببەت قوشاقلىرى

مۇندەرىجە

چاغلاش، سىناش قوشاقلىرى 107

زوق، مەدھىيە قوشاقلىرى 131

سېغىنىش ـ ئىنتىزارلىق قوشاقلىرى 161

مۇھەببەت ئىزھارلىرى 209

جۇدالىق ـ ھىجران قوشاقلىرى 354

ئاغرىنىش ـ نەپرەتلىنىش قوشاقلىرى 404

چاغلاش، سناش قوشاقلىرى

ياغلىقىمنى رەڭگە سالدىم،
رەڭگىۋاسى كاۋا رەڭ.
بىزنىڭ باغدا ئالما پىشتى،
كۈندە كېلىپ ئالما يەڭ.

كۈندە كېلىپ ئالما يەڭ،
باغنىڭ ئالمىسى بىزنىڭ.
ۋەدىڭىزدە تۇرسىڭىز،
جاندىن ئۆزگىسى سىزنىڭ.

ئىشىك ئالدىدىن ئۆتتۈم مەن،
ئۆتكىنىمنى تۇيدۇڭمۇ؟
ئاي ئولتۇرۇپ تاڭ ئاتتى،
بىر چىقمىدىڭ، ئۆلدۇڭمۇ؟

قولۇمنى كېسىۋەتتى
گۆش توغرايدىغان پىچاق.
يۈرەكنى ئېزىۋەتتى
دۆڭمەلىدىكى قىزچاق.

بېغىمغا كىرىۋاپتۇ،
پىلەك شاخىنى چۆرۈپ.
كۆڭلۈمنى ئېلىۋاپتۇ،
بېشىمدىن تۇمار ئۆرۈپ.

قولۇڭدىكى كەتمەنمۇ،
دولاڭدىكى چەكمەنمۇ؟

ئۆزۈمنى دەردىمەن دېسەم،
سەنمۇ مەندەك دەردمەنمۇ؟

شىلدىر لىغان قومۇشقا
ئوتنى ياقتىڭ نېمىشقا؟
ماڭا كۆڭلۈڭ بولمىسا،
باشتا سۆيدۈڭ نېمىشقا؟

شىلدىر ـ شىلدىر قومۇشقا
ئوتنى ياقتىڭ نېمىشقا؟
ئەسقاتمىغان شۇ يارغا
كۆڭۈل بەردىڭ نېمىشقا؟

شىلدىر ـ شىلدىر قومۇشقا
ئوتنى ياقتىڭ نېمىشقا؟
ئۈزۈن بولدى، كۆرمىدىم،
مەندىن قاچتىڭ نېمىشقا؟

شىلدىر ـ شىلدىر قومۇشقا
ئوتنى ياقتىڭ نېمىشقا؟
ئويىنمايلى دەپ تۇرسام،
كېلىۋالدىڭ نېمىشقا؟

ئۇ مەلەڭدىن بۇ مەلەڭگە
ئويناي دەپ كەلدىم.
ياخشى يارنىڭ سۆزلىرىنى
ئاڭلاي دەپ كەلدىم.

كېتەرمەنمۇ، كېتەرمەنمۇ،
شەھەر ئىچىدىن كېتەرمەنمۇ؟
ھەرقانچە يامان بولسام،
يادىڭغا يېتەرمەنمۇ؟

ئاللا ـ ئاللا يولىڭىز،
باغ ئىچىدە سەيلىڭىز.
جاۋاب بېرىڭ، قارا كۆز،
بىزگە بارمۇ مەيلىڭىز؟

دۇتارىم جىرىڭلايدۇ،
ئىچىدە ماش بارمىكىن؟
مېنى كۆيدۈرگەن قىزنىڭ
يۈرىكىدە تاش بارمىكىن؟

ئاي مىسالى چېھرىڭىز،
كۈن مىسالى مېھرىڭىز.
سىزنى ئىزدەپ زار بولدۇم،
بۇ جاھاندا بارمۇ سىز؟

مەن يارىمنى تاپقاندا،
ئانارگۈلى ئالۇرمەن.
مەن يارىمنى تاپقاندا،
تاۋار يوتقان ياپۇرمەن.

دەردىمەنلىكتە مەن دەردىمەن،
يارىمغا چاپاي كەتمەن.
يارغا ئاتاپ چېچىمدىن
يىپ ئىشىپ توقاي چەكمەن.

ھاۋادا ئۇچاي دەملا،
بۇلۇتنى مىنەي دەملا؟
بېشىمدىن تۇمار ئۆرۈپ،
كۆڭلۈمنى ئۇتاي دەملا؟

شىلدىر ـ شىلدىر قومۇشلار
شامال چىقسا ئەگىدۇ.

ئوت كەتكەن بۇ يۈرىكىم
سېنى سۆيسەم سەگىدۇ.

ئالمىلىق باغقا كىرىپ،
ئالمىچى بولاي دەملا؟
يۈرەككە ئوتنى سېپ قويۇپ،
چوڭ يولچە قاچاي دەملا؟

بېشىڭدىكى ياغلىقنى
قىزىلمىكىن دەپتىمەن.
چىرايىڭغا بىر قاراپ،
ئېسىلمىكىن دەپتىمەن.

ئۇ مەلەڭدىن بۇ مەلەڭگە
ئوينايي دەپ كەلدىم.
قايسىڭ ياخشى، قايسىڭ يامان،
بىلەي دەپ كەلدىم.

ئۇ مەلەڭدىن بۇ مەلەڭگە
يوللار بارمىكىن؟
ئىشق ئوتۇڭدا تولا كۆيدۈم،
داۋا بارمىكىن؟

شاپتۇل شاخى لىڭشىيدۇ،
شاپتۇل شاخىدا كىم بار؟
مەن يارنى دېگەن بىلەن،
يارنىڭ كۆڭلىدە كىم بار؟

ماگىزىنغا كىرمەيمەن
قەغەز بىلەن قەلەمگە.
ئاغرىمامدۇ ئىچىڭىز
ماڭا چۈشكەن ئەلەمگە؟

ئاقچى قوغۇن يېگەنمۇ،
كۆكچى قوغۇن يېگەنمۇ؟
يۈرەككە ئوت سېپ قويۇپ،
دەردتە ئۆلسۇن دېگەنمۇ؟

كۆزۈڭ بىلەن كۆردۈڭمۇ،
قۇلاق ئاڭلىغان يالغان.
شۇنچە دەردنى سالغىلى،
مەن ساڭا نېمە قىلغان؟

بۇلبۇل سايرىدى دەيلا،
كاككۇك سايرىدى دەيلا.
مەن يارنى دېگەن بىلەن،
يار كۆڭلىدە كىم دەيلا.

دۇتار پەدىسى پەدە،
پەدىسى ئون بەش يەردە.
ئوغۇلنىڭ ۋەدىسى ۋەدە،
قىزنىڭ ۋەدىسى نەدە؟

قېشىڭ قارا قۇندۇزمۇ؟
كۆزۈڭ چولپان يۇلتۇزمۇ؟
جاۋابىڭنى ئېيت، يارىم،
كەچ بارايمۇ، كۇندۇزمۇ؟

بىزنىڭ ئۆيلەر بازاردا،
بارسىلا تاپالامىلا؟
ئىشىكىم قۇلۇپلاقلىق،
قول سېلىپ ئاچالامىلا؟

تاغقا چىقتۇق ياندىشىپ،
بىر جۇپ گۈلنى تالىشىپ.
قاچانغىچە يۈرەرمىز
گۈل تۈۋىدە مارىشىپ؟

چوڭ يول بىلەن ماڭساڭچۇ،
قوغۇنلۇقنى يول قىلماي.
راست گېپىڭنى قىلساڭچۇ،
مېنى بۇنچە گول قىلماي.

ئاق تاۋارنى كىيىپسەن،
كۆك تاۋارىڭ يوقمىدى؟

يۈرت ئاتلاپ يار تۇتۇپسەن،
مەلەڭدە يارىڭ يوقمىدى؟

يارىم بەرگەن قوليا‌غلىق
قىزىل رەڭلىك تاۋارمۇ؟
ماڭا بەرگەن چايلىرىڭ
يۈرىكىمگە داۋامۇ؟

باغقا كىردىم كېچىلەپ،
شەپە بېرىپ يۆتىلىپ.
مەيلىڭ بولسا كەلمەمسەن،
بىر چىنە چاي كۆتۈرۈپ.

كىچىككىنە چىلگەم بار،
پىچىپ بەرسەم يەلمۇ؟
شۇنچە خالايىق ئالدىدا
بىزنى كىچىك دەلمۇ؟

قېشىڭ قارا بولغۇچە،
كۆزۈڭ قارا بولسىچۇ.
خەقنىڭ يارى بولغۇچە،
مېنىڭ يارىم بولساڭچۇ.

ۋاساجۇپ سارايىڭنىڭ
زەدىۋالى يوقمىكەن؟
ساڭا بەرگەن كۆڭلۈمنىڭ
ئەتىۋارى يوقمىكەن؟

ئىشىك ئالدى قوش تېرەك،
سۇ باشلاپ كېلەي دەيمەن.
رەنجىپ قالمىغىن، يارىم،
كۆڭلۈڭنى بىلەي دەيمەن.

بېغىڭدىكى ئېرىققا
سۇ باشلىساق ئاقامدۇ؟
بىز ئىككىيلەن ئويىنىساق،
كۆڭلىڭىزگە ياقامدۇ؟

ئاسماندىن ئۇچۇپ چۈشكەن
قارمىدۇ، يامغۇرمىدۇ؟
ئاخشىمى باراي دېسەم،
يار ئۆزى يالغۇزمىدۇ؟

گۈلنى كۈلگە بەردىڭىز،
گۈلنى تىكەنگە بەردىڭىز.

بىزنى تاشلاپ، مەيلىڭىزنى
ئەمدى كىمگە بەردىڭىز؟

جاھان شۇنداق ئۆتەرمۇ،
ياشلىق شۇنداق كېتەرمۇ؟
ئۇزاق دەردتە قالغانلار
مۇرادىغا يېتەرمۇ؟

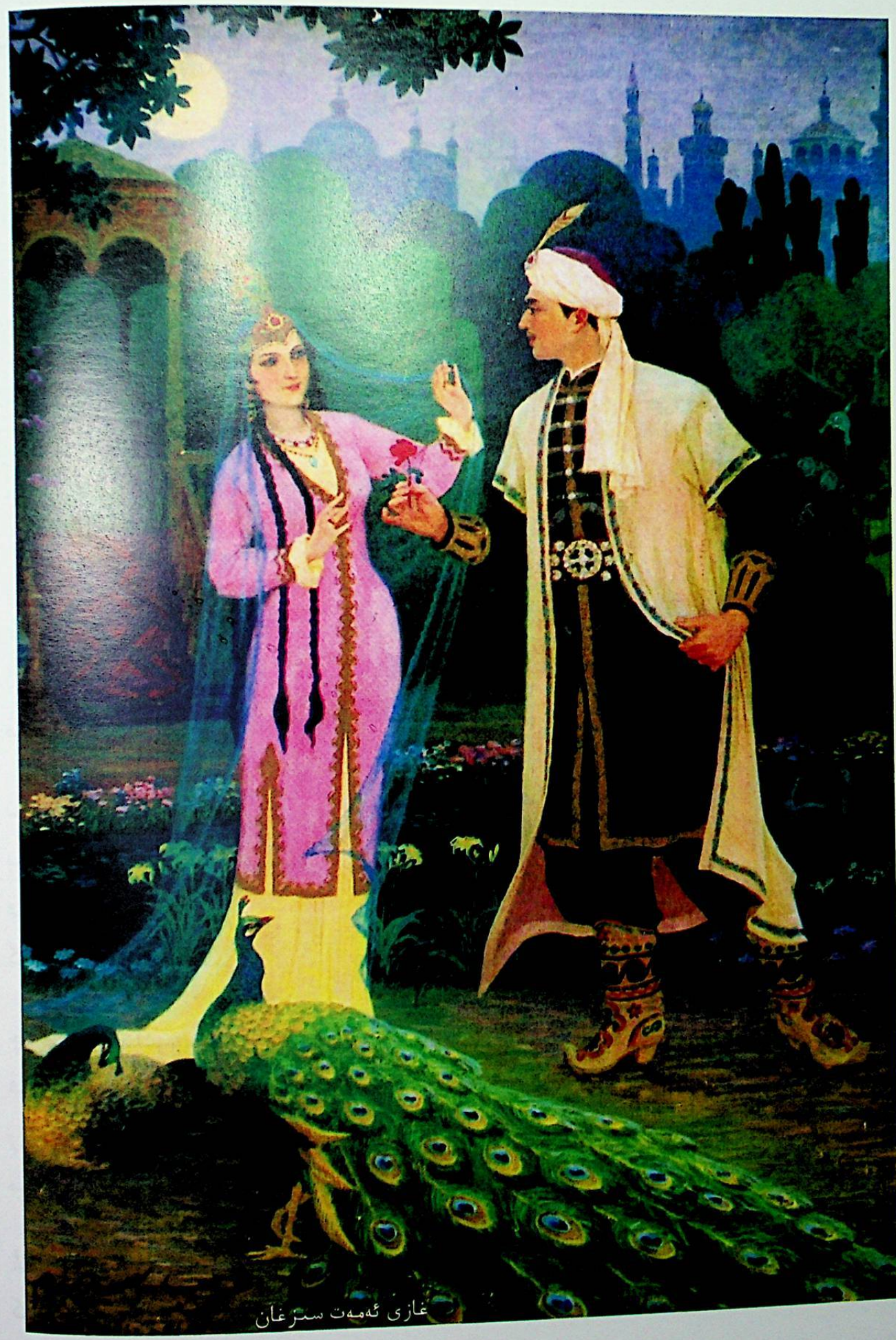

غازى ئەمەت سىرغان

بىز كىرگەن قومۇشلۇقتىن
يولۇاسلار ئۆتەلمەيدۇ.
مەيلى بارمىكىن يارنىڭ،
ئەگىپمۇ كېتەلمەيدۇ.

يانىڭغا بارار چاغدا
كېلىپ قارشى ئالارسەنمۇ؟
سازىڭنى بەلەن سازلاپ،
بىر پەدە چالارسەنمۇ؟

مىلتىق ئالدىم قولۇمغا،
قارا قۇشقاچ ئاتقىلى.
مەن شۇنداق تۇغۇلغانمۇ،
سېنىڭ دەردىڭنى تارتقىلى؟!

مەن قىينالدىم دەردىڭدە،
سەن ئۆزۈڭچە كۈلەمسەن؟
ئىشقىڭ بىلەن جان بەرسەم،
پاك قەلبىمنى بىلەمسەن؟

بېغىمغا كىرمەپمىدىڭ،
ئالمامنى ئۈزمەپمىدىڭ.
بىز ئوينايلى دېگەندە،
يارىم يوق، دېمەپمىدىڭ.

گۈل ئەمەسمۇ بۇلبۇلنى
ئۆز ئىشقىدا سايراتقان؟
سەن ئەمەسمۇ، قارا كۆز،
يۈرىكىمنى ئوينىتقان؟

ئاخشاملىققا ئۆگزەڭگە
چالما ئاتسام، چىقامسەن؟
باشقا يۈرتتىن يار تۇتۇپ،
مېنى دەردكە تىقامسەن؟

شىر ـ شىر قىلىپ سۇ ئاقسا،
خەستە كۆڭۈلگە ياقسا.

نېمە بولغاي، قارا كۆز،
سېنىڭ بىلەن بىر ياتسا.

كۆيمىسەم كۆيدۈم دېمەستىم،
سېنىڭدەك گۈل ـ چېچەكمىگە.
ساڭا ئېيتمىسام سىرنى،
ئېيتمەن يەنە كىمگە؟

بۇ تاغلار ئېگىز تاغلار،
ئەتراپىدا گۈل باغلار.
ئېسىڭىزدە بارمىدۇ
بىللە ئوينىغان چاغلار؟

دۇتار چالدىم مۇڭلىنىپ،
ياخشى كۆرگەن پەدىگە.
ئېيتقىن، يارىم، تۇرامسەن
باشتا قىلغان ۋەدىگە؟

نامازشامدا يولىڭىز،
ئەگىمىدە ئۆيىڭىز.
قاراپ ـ قاراپ كەتتىڭىز،
كىمدە قالدى كۆڭلىڭىز؟

ئاتنى ئالدىم بىللادىن،
جابدۇقلىرى تىللادىن.
خۇدا بىزگە بېرەرمۇ
خۇمار كۆزلۈك قىزلاردىن؟

ياغلىقىڭنى يۇدۇڭمۇ؟
ئاپتاپتا قۇرۇتتۇڭمۇ؟
مەن سېنى ئۇنۇتمىسام،
سەن مېنى ئۇنۇتتۇڭمۇ؟

كىچىككىنە چىنەمسىز،
تۇتماي تۇرۇپ سۇنامسىز؟
شۇنچە يىل بىللە يۈرۈپ،
ئايرىلىشقا چىدامسىز؟

ئەتىگەندە قارىسام،
ئويناپ تۇرار قېشىڭىز.
بىزنى ئوتقا سېپ قويۇپ،
ئاغرىمامدۇ ئىچىڭىز؟

تام تۆپىسىدە تۇرىسىز،
قاشنى ئاتسام كۈلىسىز.
كۆيگىنىمنى بىلىسىز،
نېمانچە ناز قىلىسىز؟

قىزىل تاۋار كىيىپسىز،
كۆك تاۋارمۇ كىيگەنمۇ؟
كۆڭلۈم سىزدە دەپ قويۇپ،
باشقىلارنى سۆيگەنمۇ؟

قارا كۆڭلەك ئىچىدە
تولغىنادۇر بويىڭىز.
ھەممە سىزگە كۆيىدۇ،
كىمگە باردۇر مەيلىڭىز؟

ئۇجمىنى يۇنۇپ ئەتسە،
دۇتار، راۋاب بولامدۇ؟
مۇساپىرغا كۆڭۈل بەرسە،
قاتتىق ساۋاب بولمامدۇ؟

قارلىغاچلار ئۇۋلاپتۇ
پىشايۋاندا، پەرماندا.
بىز شۇنداق ئۆتەرمىزمۇ
كۆيەك ئوتى ئارماندا؟

خۇيلۇقۇم، ئۇز خۇيلۇقۇم،
ئۆزۈڭنى گالۋاڭ قىلمىغىن.
ماڭا مەيلىڭ بولمىسا،
كۆڭلۈمنى ۋەيران قىلمىغىن.

ئاخشام چىقتىم تالاغا،
ناله قىلدىم ئاللاغا.

نېمە ئۈچۈن چىقمايسەن
ئاخشام قىلغان قاراغا؟

قوغۇننى تىلىپ قويۇپ،
ئۆزۈڭ يېمەي تۇرامسەن؟
مۇڭداشقىلى مەن كەلسەم،
لام - جىم دېمەي تۇرامسەن؟

مەن ساڭا نېمە قىلغان
باغرىڭنى تاش قىلغىلى؟
دەرد ئۈستىگە دەرد قوشۇپ،
كۆزۈمنى ياش قىلغىلى؟

پالتا سالسام ئۆتمەيدۇ،
شۇنداق قاتتىق تېرەكمۇ؟
ھېچ ئېرەيمۇ دېمەيدۇ،
تاشتىن پۈتكەن يۈرەكمۇ؟

مەردلىكىنى دېمىسە،
قىز يىگىتكە كۆيەمدۇ؟
قۇچاقلىشىپ چۈشىدە،
لەۋلىرىگە سۆيەمدۇ؟

ياريم تۇماق كىيىپتۇ،
چېكىسىگە چۆكۈرمەي.
قاچانغىچە يۈرۈيمىز
يۈرەك ئوتىنى ئۆچۈرمەي؟

ئۆستەڭ ئارقىسى شورلۇق،
ماڭساڭ پۇتۇڭ ئاغرىمدۇ؟
دەردىڭدە ئۆلۈپ كەتسەم،
ماڭا ئىچىڭ ئاغرىمدۇ؟

كېلىپ قاپسىز ئەجەبمۇ
ماڭار يولنى كۆرگىلى.
مەن شۇنداق تۇغۇلغانمۇ
پىراقىڭدا ئۆلگىلى؟

ئاق كۆڭلەكنى كىيىپلا
بەللىرىنى باغلىماي.
نېمىشقا ئوينىغان باشتا،
ئۆزلىرىنى چاغلىماي؟

يارىم بىلەن چاي ئىچتىم
كۆككىنە پىيالىدا.
باغرى قاتتىق يارىمنىڭ
كىم باردۇ خىيالىدا؟

دۇتارنى چالالامسىز،
پەدىسىنى باسالامسىز؟
بىزدىن باشقا يار تۇتۇپ،
ئارزۇغا قانالامسىز؟

كەل دېسەم كېلەرسىزمۇ؟
ئارقامدىن ماڭارسىزمۇ؟
ئەگەر ئايرىلىپ كەتسەك،
مېنى ئەسلەپ قويارسىزمۇ؟

قوزۇقتىكى ئەلگەكنىڭ
يېرىلىپتۇ قاسقىنى.
يار بولامسەن، بولمامسەن،
ئېيتقىن گەپنىڭ راستىنى؟

قايسى باغدىن گۈل ئۈزدۈڭ،
بىزنىڭكىنى ياقتۇرماي؟
قاچانغىچە يۈرۈيمىز
بىر تەكىيگە باش قويماي؟

قاشىم قارا دېگۈچە،
ئوسما قويدۇم دېسەڭچۇ،
كىشىنىڭ يارى بولغۇچە،
مېنىڭ يارىم بولساڭچۇ؟

يار بىلەن ئويناۋېتىپ،
سۈندى مېنىڭ نازۇك قولۇم.

يارىمنىڭ ياغلىقىدا
تاڭسا ساقايمامدۇ قولۇم؟!

پايپىقىڭنىڭ باشلىقى
ئۆتۈكۈڭدىن ئاشامدۇ؟
بىز ئىككىمىز دوست بولساق،
كۆڭلىڭگە ياقامدۇ؟

بىرلا گۈلنى ئۈزدۈمەن،
باشقا گۈلنى تاشلايمەن.
ماقۇل كۆرسىڭىز، يارىم،
ئەمدى گەپنى باشلايمەن.

نامازشامدا يول بويلاپ،
بىر چىرايلىق ماڭدىڭىز.
مەن قارىسام قارىمايسىز،
كىمدە قالدى كۆڭلىڭىز؟

سەن يۇقالىق، مەن تۆۋەنلىك،
ئاشنا بولمايلىمۇ؟
مۇڭدىشالماي يۈرگۈچە،
بىرگە باش قويمايلىمۇ؟

هويلاڭدا قاپاق تېرەك
خا بولامدۇ، بولمامدۇ؟
باغرى قاتتىق تاش يۈرەك
يار بولامدۇ، بولمامدۇ؟

چىم - چىم ئەتتىم چىم بىلەن،
كاۋاپ ئەتتىم زىخ بىلەن.
ئېسى - يادىم سەن بىلەن،
سەن يۇرۇيسەن كىم بىلەن؟

مەلىمىز ئاياغ مەلە،
بارسىلا تاپالاملا؟
چۆرىسىدە ئانارگۈل،
سايىسىدە ياتالاملا؟

ھاۋامۇ ھاۋامىدۇ؟
قار - يامغۇر ياغارمىدۇ؟
قىز ئۇچۇن يىگىت ئۆلمەك
شەرىئەتتە راۋامىدۇ؟

كەندىر تۇۋىدە كەكلىك،
مەن يارىم بىلەن ئەپلىك.
ياردىن تولا گەپ سورىما،
يارىنىڭ يۈرىكى دەردلىك.

ئاتىم بولسا ئىللادىن،
باش باغ ئەتسەم تىللادىن.
ئىزدىسەم تېپىلارمۇ،
ئۆزى گاڭگۇڭ قىزلاردىن؟

ئۆتۈك ئالدىم ئاۋۇتتىن،
مەسە ئالدىم ساۋۇتتىن.
يارنى سۆيسەڭ تاللاپ سۆي،
لاسكۇيدىكى زاۋۇتتىن[1].

بارغۇم بار يا، بارغۇم بار،
بۇغدايلىقتا زاغۇن بار.
كىمنىڭ قىزى ئۇز بولسا،
شۇنى بېرىپ ئالغۇم بار.

بارغۇم بار يا، بارغۇم بار،
بۇغدايلىقتا زاغۇن بار.

يارىم ئوينىغان باغقا
قانات قېقىپ بارغۇم بار.

تاۋار كەسمىگەن قايچا
دۇردۇننى كېسەلەمدۇ؟
يىراق جايدىن يار تۇتۇپ،
مەقسەتكە يېتەلەمدۇ؟

ئۇيان ئۆتىدۇ بىر گۇل،
بۇيان ئۆتىدۇ بىر گۇل.
ئىككى گۇل ئاراسىدا
سايراپ ياتىدۇ بۇلبۇل.

ئاتلىرىڭنىڭ ئىچىدە
مىنگۈدەك ئېتىڭ بارمۇ؟
يېنىپ ئارقاڭغا قارايسەن،
ماڭا بىر گېپىڭ بارمۇ؟

يار بولسا ياراشقۇدەك،
دۇشمەنلەر ماراشقۇدەك.
ئۆزى ئۇيقۇدا تۇرۇپ،
ئويغىنىپ قاراشقۇدەك.

يار يالغۇز ياتامدىكىن؟
بارسام قاش ئاتامدىكىن؟
خويمۇ تولا سېغىندىم،
دەردىمنى تارتامدىكىن؟

ئاخشاملىققا يار كەلسە،
بىر بەلگە بېرىپ كەلسۇن.
ھەرگىز تۇيمىسۇن دۇشمەن،
ئارقىدىن كىرىپ كەلسۇن.

چېچىڭ نېمە ئۆسمەيدۇ؟
تارىمايسەن، ئۆسمەيدۇ.
يارىڭ نېمە كەلمەيدۇ؟
چىللىمايسەن، كەلمەيدۇ.

قارا قۇش ئېغىر نېمە،
كۆتۈرگىلى بىلمەك كېرەك.
ئوسمىسى دەمدەك جۇڭاننى
سۆيگىلى يۈرەك كېرەك.

ئىزدىمەس كۆڭلۈم مېنىڭ،
بار، ئىزدىگەننىڭ يارى بول.
كىم سېنى يارىم دېسە،
بېرىپ شۇنىڭ دىلدارى بول.

يارىمنىڭ ئېتى لەيلى،
بىزگە بارمىدۇ مەيلى؟
بولسا ـ بولمىسا مەيلى،
مەن يارنىڭ قەلەندەرى.

دەريا بويىدا شاتۇت،
بىر ياخشىنى ئاداش تۇت.
ئاداشنىڭ يامان بولسا،
ئويناپ ـ كۈلۈپ هاراق تۇت.

ئىشىكىڭدىن مەن ئۆتتۈم،
ئۆتكىنىمنى تۇيدۇڭمۇ؟
توخۇ ئىككى چىللىدى،
بىر چىقمايسەن، ئۆلدۇڭمۇ؟

گۈل مەشۇق مېنىڭ يارىم،
ئىشىكىدە تۇرامدۇ؟
بېرىپ ياردىن سوراڭلار،
مېنىڭ بىلەن ئويناميدۇ؟

قىبلىدىن شامال چىقسا،
يار بۇرنۇمغا پۇرايدۇ.
قولۇم ـ قوشنىسى دۇشمەن،
كىمدىن مېنى سورايدۇ؟

جان دەيمۇ، جۇڭان دەيمۇ،
جۇڭانىڭ هالىنى دەيمۇ؟

كىيگىنى شايى كۆڭلەك،
قول سالغىنىنى دەيمۇ؟

كېتىڭانقان جۇڭانىڭ
نېمە خىيالى بار ئىكىن؟
بىر بېسىپ، يېنىپ قاراپ،
كىمگە مەيلى بار ئىكىن؟

يار دەيسەن، ئېگىلمەيسەن،
مەيدەڭدە تۆمۈر بارمۇ؟
ئاخشاملىققا كەل دەيسەن،
خالىيدا ئۆيۈڭ بارمۇ؟

ئاتاسى يوقمىكىن يارنىڭ،
ئاناسى يوقمىكىن يارنىڭ؟
كېيىپ چۆللەردە يۈرگۈنچە،
ماكانى يوقمىكىن يارنىڭ؟

سېنىڭ يارىڭ ئوبدانمۇ؟
مېنىڭ يارىم ئوبدانمۇ؟
شامال چىقسا پۇرايدۇ،
قوينىدا ئانار بارمۇ؟

هويلاڭدىكى كارىڭاتنى
بەش تاختايدا ئەتكەنمۇ؟
سەن چۆللەردە يۈرگەندە،
مەن يادىڭغا يەتكەنمۇ؟

توختى چوڭنىڭ بېغىدا
ياڭزا ـ ياڭزا گۈلى بار.
ئالاي دېسەم بەرمەيدۇ،
بويىغا يەتكەن قىزى بار.

كېچە بىئۇيقۇدا ياتسام،
ئېتىڭنى قامچىلاپ ئۆتتۈڭ.
ئۇنۇڭمۇ يوق، سۆزۈڭمۇ يوق،
يۈرەككە ئوت سېلىپ ئۆتتۈڭ.

ئاسماندىكى يۇلتۇزلار
ئاينىڭ گۈلىمەن، دەيدۇ.
كىچىككىنە قارا كۆز
يارىڭ بولىمەن، دەيدۇ.

كىچىككىنە قارا كۆز،
سەن كۆرەگە بارغانمۇ؟
ئاخشىمى قارائاغۇدا
راست كۆيگەنمۇ، يالغانمۇ؟

ئاھ، جېنىم شەرۋانىخان،
قانچىدە باردۇر ياشىڭىز؟
كېچىلەپ يول ماڭسىڭىز،
مەن بولاي يولداشىڭىز.

قىزىلگۈل ئاراسىدا
ئۆيۈڭ بارمىدى، يارىم؟
پەنجىرەمدىن مارايسەن،
كۆڭلۈڭ بارمىدى، يارىم؟

كېتىپ بارغان چوكانىنىڭ
چېچى ئۇلاق ئوخشايدۇ.
شەرەت قىلسام ئۇقمايدۇ،
ياغاچ قۇلاق ئوخشايدۇ.

ئىشىك ئالدى تېرەككە
لاچىن قوندۇرالمىسەن؟
ئاخشاملىققا مەن باراي،
قورقماي قوندۇرالمىسەن؟

قاشلىرىڭ ئەجەب قارا،
كۆزۈڭدە خۇمار بارمۇ؟
مەن ساڭا تولا كۆيدۈم،
بوينۇڭدا تۇمار بارمۇ؟

بېشىڭدىكى لېنتاڭنى
ئەلەمسىكىن، دەپتىمەن.
گىجىم رومال ئىچىدە
بەلەنسىكىن، دەپتىمەن.

ئۇيان ئۆتسەن مامۇت،
بۇيان ئۆتسەن مامۇت.
ئالتە ئاي بولدى ئىزدەپمۇ
تاپالمايسەن بىر ئامۇت.

چىمەن دوپپام بار، دەيسەن،
ھېچ كۆرمەيمەن بېشىڭدا.
يېشىل ئوسمام بار، دەيسەن،
ھېچ كۆرمەيمەن قېشىڭدا.

چىمەن دوپپام بار، دەيسەن،
كىيىمەيدىغان نېمەڭگە.
ياخشى يارىم بار، دەيسەن،
يۇرمەيدىغان نېمەڭگە.

ئاتىڭ ياخشىسى تورۇق،
قىزىڭ ياخشىسى ئورۇق.
يىگىتلىك قىلاي دېسەم،
پۇتۇمدا يوغان چورۇق.

گۈلمىدى، غۇنچەمىدى،
يارىم، سېنىڭ قېشىڭدىكى؟

كېچىلەپ تونالمىدىم،
كىملەر ئۈچۈن قېشىڭدىكى؟

بۇلبۇل دېگەن بىر قۇشتۇر،
سايرىشى ئەجەب خۇشتۇر.
بەش كۈنلۈك شۇ ئالەمدە،
يار بىلەن كۆڭۈل خۇشتۇر.

نەچچە ئون كۈندىن بېرى،
يارنى كۆرمەيدۇ كىشى.
يار كۆرۈپ كۆرمەسكە سالسا،
تىرىك ئۆلمەمدۇ كىشى.

مەن قاچان چوڭ بولىمەن،
ياريم بىلەن تەڭ بولىمەن؟
گېپىمگە گەپ ياندۇرۇپ،
دەردىگە دەرمان بولىمەن؟

يار بولسا تۈزۈك بولسا،
قولىدا ئۈزۈك بولسا.
ھەم مەڭزى قىزىل بولسا،
لەۋلىرى سۈزۈك بولسا.

ھاۋالار تۇمانلاپتۇ،
ئاتلارمۇ قۇلۇنلاپتۇ.
سوراڭلار، مېنىڭ ياريم
نېمىدىن يامانلاپتۇ؟

قېشىڭىزدۇر قاپقارا،
كىرپىكلىرىڭ زەرۇزبۆھر.
مەن ئوتۇڭدا كۆيەرمەن،
سەن يۈرەرسەن بىخەۋەر.

كۆرگىلى كەلدىڭلىمۇ،
كۆيدۈرگىلى كەلدىڭلىمۇ؟
كۆيۈپ ئۆچكەن ئوتلىنى
ياندۇرغىلى كەلدىڭلىمۇ؟

ناخشىنى تولا ئېيتىسام،
دەردى يوقمىكىن، دەمسەن؟
ۋاقتىدا بارالمىسام،
مەيلى يوقمىكىن، دەمسەن؟

مەن يىراقتىن يارنى كۆردۈم،
يار مېنى كۆردىمىكىن؟
يۈرىكىمگە ئوت تۇتاشتى،
يار ئۇنى بىلدىمىكىن؟

سۇندۇرۇۋەتكەن چەينەكنى
قاداتماي تۆلەپ بەرگىن.
قاچان قىلىمىز تويىنى،
ۋاقتىدا جاۋاب بەرگىن.

سېنىڭ تۇتقان ئالماڭنى
سويۇپ يەيمۇ، يېمەيمۇ؟
ئىچىمدىكى دەردىمنى
ساڭا دەيمۇ، دېمەيمۇ؟

ئوغلاق تارتىپ ئويناىمىز،
ئارغىماق ئېتىڭ بارمۇ؟
يەر تېگىدىن قارايسەن،
ماڭا بىر گېپىڭ بارمۇ؟

تويغا ماڭغان چوكانداك،
سەن ئۆزۈڭنى تۇزدۇڭمۇ؟
باشتا قىلغان ۋەدەڭنى
پۇل - پۇچەككە بۇزدۇڭمۇ؟

ئەتلەس كۆڭلەك ئۆڭۈپتۇ،
يۇغانسېرى ئاقىرىپ.
ياريم ساڭا نېم بولدى،
گەپ قىلمايسەن تاتىرىپ؟

ئۆيىڭىزنىڭ كەينىدە
خىش پىشۇرغان خۇمدانمۇ؟

كۆزگه ئىلماي يۇرسىڭىز،
ئۆزىڭىزگه ئوبدانمۇ؟

ئۇۋا ساپتۇ تۇموچۇق
هويلامدىكى بېدىشقا.
رەنجىدىڭمۇ، ئامرىقىم،
خەت يازمايسەن نېمىشقا؟

ئىشىكىڭدىن ئۆتكەندە،
دېرىزەڭگه قارايمەن.
راست گېپىڭنى قىل، يارىم،
قانداق چاغدا باراي مەن؟

ناسۋالىنىڭ ئورنىغا
كىشىمىش ئۇزۇم يېسىلە.
چۆرگىلەتمەي بېشىمنى،
گەپنى ئوچۇق دېسىلە.

ئۇرۇق سالسام سەيلىگە،
ئۇنەر ۋاقتى بولدىمۇ؟
يىراقتىكى يارىمنىڭ
كېلەر ۋاقتى بولدىمۇ؟

ئالما ئاتسام ئۆرلىتىپ،
قولىڭىزغا چۈشتىمۇ؟
مېنىڭ قىلغان سۆزلىرىم
ئېسىڭىزگه چۈشتىمۇ؟

پىيالىدە چاي تۇتتۇم،
ئېگىلىپ ئالالامسىز؟
كۆڭلۈمنى بېرەي سىزگه،
ئۆمۈرلۈك بولالامسىز؟

قوغۇنلۇققا كىرەيمۇ،
ناشىكەرنى ئۈزەيمۇ؟
مەندە قالمىدى تاقەت،
يانداپ بېرىپ سۆيەيمۇ؟

تام تۈۋىدە ئولتۇرۇپ،
تام باستىمكىن يارنى؟
چىرايى سارغىيىپ قاپتۇ،
غەم باستىمكىن يارنى؟

قاتار ـ قاتار تېرەكنىڭ
سايىسى بولامدىكىن؟
يارغا كۆيگەن يۈرەكنىڭ
تازىسى بولامدىكىن؟

ئېگىز ئۆگزىگه چىقسام،
كۆرۈنگەن قارا سەنمۇ؟
كۆڭلۈمنى ساڭا بەرسەم،
ئارقامدىن ماڭارسەنمۇ؟

ئەي قارا كۆز، قارا كۆز،
سەن نېمانچە قارايسەن؟
هەر كۆرگەندە قىزىرىپ،
يەر تېگىدىن مارايسەن.

ئاي توسايدۇ يۈزىنى،
يۇلتۇز قىسار كۆزىنى.
كىمدۇر ماڭا كۆز قىسىپ،
چەتكە ئالغان ئۆزىنى.

نورىڭىزدىن سۇ چۈشتى،
ئۆگزىڭىزده قار بارمۇ؟
ئالەمنى كېزىپ كەلسەم،
سىزدەك ياخشى يار بارمۇ؟

يار بولسا ياراشقۇدەك،
دوست ـ دۇشمەن قاراشقۇدەك.
ئالىقانغا ئېلىپ جاننى،
ئۆزگىدىن تالاشقۇدەك.

يار بولسا بويى غۇنچه،
كۆيدۇرسه سېنى شۇنچه.

لەۋلىرى قىزىل لالە،
چىشلىرى لەھەل - ئۇنچە.

سۇ بولسا سۈزۈك بولسا،
بولسا بىر ئېقىن بولسا.
ئاشىق بىلەن مەشۇقنىڭ
ئۆيلىرى يېقىن بولسا.

يار بولسا لىۋەن بولسا،
قاشلىرى قەلەم بولسا.
ئارمانغا يېتەر ياشلىق،
گەپ - سۆزى بەلەن بولسا.

ئالما ئاتسام ھويلاڭغا،
تۇتۇۋالدىڭ ئېتەككە.
قاچانغىچە ساقلايدۇ
ئاناڭ سېنى كاتەكتە؟

باسما ئىشىك يەملەكلىك،
ياغاچ يەرگە دەملەكلىك.
ئاشنا تۇتساڭ ياش قىز تۇت،
ياتقان يېرى يەملەكلىك.

بۇغداينىڭ ئاراسىغا
زاغۇن ئېلىشىپ كەتتى.
مېنىڭ بىلەن سېنىڭدەك
كىم مۇرادىغا يەتتى؟

مەن سەپەرگە يول ئالدىم،
سۇنماس قانات سۇنارمۇ؟
سەن يارىمغا دەپ باققىن،
مېنىڭ سۆزۈمگە ئۇنارمۇ؟

گۈلنى ئالغىن قولۇڭغا،
پۇراپ باققىن بۇرنۇڭغا.
باغرىمنى يېقىپ باقاي
كىرىپ سېنىڭ قوينۇڭغا.

ئۆستەڭ ياقىلاپ بېرىپ،
ئاچقان سۇيىڭىز قايسى؟
بىزنى يامان دەپ بېرىپ،
تۇتقان يارىڭىز قايسى؟

راۋابىمنىڭ دەستىسى،
ئۇچىدا يىلان بېشى.
ئىزدىسەم تېپىلمىدى
قىزلارنىڭ قەلەم قېشى.

يارىم كەپتۇ بەلۋاغسىز،
بەلۋاغ بەرسەم باغلامسىز؟
ئالدىڭىزدا مەن تۇرسام،
ھەر تەرەپكە قارامسىز؟

ساندۇقنىڭ ھالقىسىنى
ئالتۇن بىلەن ئەتتىگۈچە؟
مەندىن باشقا يار تۇتۇپ،
مۇرادىڭغا يەتتىگۈچە؟

چاپىنىمنىڭ ئەستىرى،
ئاق ئەستە، قىزىل ئەستە.
مېنى ئوتقا سېپىقويۇپ،
سەن يۇرەمسەن بەختەستە؟

باغدا گۈللەر ئېچىلدى،
چېكەڭگە قىسالامسەن؟
زوقلىنىپ ئويناپ ـ كۈلۈپ،
كۆڭلۈمنى ئالالامسەن؟

خۇددى ئايدەك يۈزىڭىز،
بۇلاق كەبى كۆزىڭىز.
كىرپىڭ قاپسىز چۈشۈمگە،
سالامەتمۇ ئۆزىڭىز؟

دەريا سۇيى ئاقمدۇ،
يار كۆڭۈلگە ياقمدۇ.
غېرىبلىقتا سۆيگەن يار
ئەمدى كىمگە باقمدۇ؟!

غورۇچۆل دېگەن يەردە،
بوستان تالنىڭ سايىسى.
شۇنچە يىراق كېلەرمۇ
ئىككىمىزنىڭ ئارىسى؟

ھاۋادىن ئۇچۇپ چۈشكەن
ئۆردەكمىكىن، غازمىكىن؟
يارىم، سېپىنىڭ ئىشقىدا
تارتقان دەردىم ئازمىكىن؟

يارىم، نېسىپ بولارمۇ
قېنىپ ـ قېنىپ سۆيگىلى؟
بەختىمگە پۈتۈلگەنمۇ
پىراقىدا كۆيگىلى؟!

كۆڭۈل بەرسەم خالامسىز،
دائىم شۇنداق قارامسىز؟
باشتا كۆڭۈل بەردى دەپ،
ئاخىرىدا خارلامسىز؟!

ئاتىنىڭ بالىسى تايلاق،
تاي خىللايدىكەن قامغاق.

ئەجەبمۇ بەك تەس ئىكەن
يارىنىڭ كۆڭلىنى ئالماق.

يارىنىڭ بوينىدا تۇمار،
تۇمار ئاسمىغان كىم بار؟
ياشلىقتا ــ نادانلىقتا
ئاشىق بولمىغان كىم بار؟

كېپىنەك بولۇپ ئۇچارسىز،
گۈل ـ غۇنچىگە قونارسىز.
غېرىب بولۇپ قالسىڭىز،
مېنى ئەسلەپ قويارسىز.

دولان دەريا سۇلىرى
بۇ يىل يەنە تاشقۇدەك.
كىشىلەردىن ئاڭلىسام،
يارىنىڭ كۆڭلى باشقىدەك.

يالاڭ ئاياق بولۇپ قاپسەن،
چېگەرگە ياغلىقىڭ يوقمۇ؟
غېرىب ـ مىسكىن بولۇپ قاپسەن،
يۇرۇشكە ئامرىقىڭ يوقمۇ؟

چاقىم چاقىدا قالدى،
يىكىم خانىدا قالدى.
راست گېپىڭنى ئېيت، يارىم،
كۆڭلۈم ئارىدا قالدى.

ھاۋانى تۇمان باستى،
قار يېغىشنى كىم بىلدى!
ئاخىرى جۇدالىقتا
ئايرىلىشنى كىم بىلدى!

ئايۋانىڭدا مەن ياتسام،
سارايىڭنى بىلمەيمەن.
قاچان كېلىسەن، يارىم،
قارايىڭنى بىلمەيمەن.

يار كەتتى، ئۇزاقلاشتى،
مىنگەن ئاتلىرى يايداق.
يارلار قارىماس بولدى،
ئامەت قاچتىمۇ قانداق؟

بۇگۈن ئون ئۈچ كۈن بولدى،
يارنى كۆرمەيدۇ كىشى.
يارىڭىز كۆرمەسكە سالسا،
تىرىك ئۆلمەمدۇ كىشى.

تام تۆپىدە بىر تورغاي،
بۇغداي يېسە نېم بولغاي؟
يار، ئوتۇڭ يامان ئىكەن،
ئويىنىۋالساق نېم بولغاي؟

ئۆرۈك، ئالما تۆكۈلدى
ئاخشام چىققان بوراندا.
ۋىسالىڭغا يېتەلمەي
كېتەرمەنمۇ ئارماندا؟

زاراڭزايۇ، زاراڭزا،
ئېچىلىپتۇ ھەر ياڭزا.
نېمە ئانچە كۆيدۈرىسەن،
ئون بەش ياشلىق بالاڭزا؟!

دېرىزەڭنىڭ تۈۋىدە
ئېچىلىپتۇ ئانارگۈل.
بۇ يۈرەك كۆيۈپ كەتتى،
قانداق قىلىمىز، ھاۋاگۈل؟

ئىشىك ئالدى چوڭ ئېرىق،
ئاتلاپ ئۆتەمسەن، يارىم؟
دۇشمەننىڭ گېپى بىلەن
تاشلاپ كېتەمسەن، يارىم؟

ئىشىكىڭدە تۇرامسەن
يان ياغاچقا يۆلىنىپ؟

سەن ئالامسەن بۇ جاننى،
بىرە - بىرە كۆرۈنۈپ؟

ئۆيۈڭنىڭ ئارقىسى دەريا،
ئېقىپ كەلسەم كۆرەرسەنمۇ؟
ئوتۇڭدا كۆيۈپ ئۆلسەم،
نامازىمغا كېلەرسەنمۇ؟

ئىشىكنى ئېچىپ قويسام،
شامال كىردى بۇلۇڭغا.
ئىچىمدىكى دەردىمنى
قاچىلايمۇ تۇلۇمغا؟

چىقمايسەن تالا - تۈزگە،
ئۆيۈڭنى مازار دەمسەن؟
يىللار بولدى كۆيگىلى،
يۈرەكنى تازا دەمسەن؟

بۇ يوللار ئەجەب تاشلىق،
ئۆتۈكۈڭدە ناھال بارمۇ؟
ئىشىكىڭدا يۈرەك كۆيدى،
بۇنىڭغا ئامال بارمۇ؟

توقسۇ ئۆستەڭ بويىدا
سېرىق قۇشقاچ ئەگىدۇ.
يارغا كۆيگەن بۇ يۈرەك
قانداق قىلسام سەگىدۇ؟

بېغىمغا بىر كەلسەڭچۇ،
ئۈزۈم، ئەنجۇر يېسەڭچۇ.
سوراپ قالسا باشقىلار،
مەشۇقۇم بار، دېسەڭچۇ.

ئاسماندىكى بەش لاچىن
پىرقىرايدۇ، نېم بولدى؟
يارىم ماڭا ئامراقتى،
كۆز تەگدىمۇ، نېم بولدى؟

دۇتارىڭنى چالساڭچۇ
يېڭى چىققان پەدىگە.
ۋاپا قىلار دەپتىمەن
باشتا قىلغان ۋەدىگە.

يارنىڭ ئېتى رەيھانمۇ،
چېچى سۇمبۇل بوستانمۇ؟
سۆزى تاتلىق ئەجەبمۇ،
ھەسەل، ناۋات قوشقانمۇ؟

جاراڭلايدۇ كوچىدا،
ئۆتكەنلەر كارۋانمىكىن؟
كېلىمەن دەپ كەلمىدى،
يار سۆزى يالغانمىكىن؟

چىنارغا قونغان قۇشقاچ
سايرىمايدۇ، نېم بولدى؟
ئەجەب ياخشى يار ئىدى،
گەپ قىلمايدۇ، نېم بولدى؟

ئۇسسۇلنى تولا ئويناپ،
بېشىڭ قايدىمۇ، يارىم؟
كەل دېگەندە كەلمەيسەن،
پۇتۇڭ تالدىمۇ، يارىم؟

ئېرىقىڭنىڭ تېگىنى
يەنە ئويسام بولارمۇ؟
باغرى قاتتىق يارىمغا
كىشى قويسام ئۇنارمۇ؟

ھويلىدىكى سېدىگە
قۇشقاچ چاڭگا سالغاندۇ.
مەكتۇپ يازدىم يارىمغا،
بۇ كەمگىچە ئالغاندۇ.

ئېگىز ئۇچقان كەپتەرگە
دان چاچسام چۇشەرمىكىن؟
مەندىن رەنجىگەن يارغا
چاي تۇتسام ئىچەرمىكىن؟

ئىشىك ئالدى تېرەكلىك،
بىزنىڭ باغقا يۆلەكلىك.
مەن بېغىمدا ئويىنىسام،
كىرەلەمسەن يۇرەكلىك؟

ئېرىقتا ئاقار سۇلار،
نەدىن كەلدىكىن بېشى؟
يارىم مېنى سېغىنىپ،
ئاقامدىكىن كۆز يېشى؟

تاغقا چىقتىم سىز بىلەن،
كەكلىك تۇتتۇم قىل بىلەن.
ئويناي دېسەم سىز بىلەن،
كارىڭىز يوق بىز بىلەن.

قاق ئالمىنىڭ شېخىدەك
ئېگىلمەسەن، ئاق جۇۋان؟

ئىچىمدىكى دەردىمنى
سەن بىلەمسەن، مېھرىبان؟

ئاسمانغا چىقاي دەيمەن،
شوتا يوق چىقالمايمەن.
دېرىزەمدىن مارايسەن،
سىرىكنى ئوقالمايمەن.

ئىشىكىدىن ئۆتكەندە
يوچۇقىدىن قارايمەن.
راست گېپىڭنى بەر ماڭا،
قانداق چاغدا باراي مەن؟

قاشلىق قىلمىسالا، ياريم،
قېشىدىكى بولمامدۇ؟
ئاشنا تۇتمىسالا، ياريم،
يېنىڭدىكى بولمامدۇ؟

بىر سېۋەت ئانار ئالدىم
دوقمۇشتىكى مەمەتتىن.
بۇ كۆيۈك كىمدىن قالغان؟
كاككۇك بىلەن زەينەپتىن.

دەريا قايان ئاقادۇر،
يارنىڭ سۆزى ياقادۇر.
يۈرىكىمدىن كۆيگەن يار
ئەمدى كىمگە باقادۇر؟

ئېيتقىنا، جانىم گۈلۈم،
ماڭا قانداق چارە بار؟
مېنى مۇنچە قاقشاتقان
كىمنىڭ شۇنداق يارى بار؟

چىراغ نېمە كۆيمەيدۇ،
ئىچىدە يېغى يوقمۇ؟
ياريم نېمە كەلمەيدۇ،
يا ماڭا مەيلى يوقمۇ؟

تالاغا چىقىپ باققىن،
سالقىنراق ھاۋا بارمۇ؟
ئوتۇڭدا يۈرەك كۆيدى،
بۇنىڭغا داۋا بارمۇ؟

ئاق ئۆستەڭگە ئات سېلىپ
ئۆتەلمىدىم ئۇ قاتقا.
مەيلى بولسا كەلمەمدۇ،
مېنىڭ ياريم بۇ ياقتا.

ئىشىك ئالدى تاختا كۆۋرۈك،
ئاتلاپ قانداق ئۆتەرمەن؟
يار ئوتى يامان ئىكەن،
قانداق تاشلاپ كېتەرمەن؟

سەن تېرىق تېرىمىسالا،
قۇشقاچ كېلىپ قونارمىدى؟
سەن كېلىپ ئوت ياقمىسالا،
بۇ يۈرەك يانارمىدى؟

ھاۋامىكىن، بۇلۇتمىكىن
قارنى ياغدۇرغان؟
جۇۋانمىكىن، چوكانمىكىن
كۆڭۈل ئاغدۇرغان؟

ئاق ناۋات دېگەن قوغۇن
باراڭنىڭ كەينىدە باردۇر.
مېنىڭ قارا كۆز ياريم
تېرەكلىك ھويلىدا باردۇر.

پەشمەتلىرىنىڭ ياقىسىنى
ماشىنىچى ئۇستام ئويغانمۇ؟
ئىسمىلىرى چىرايلىقكەن،
خىزىر كېلىپ قويغانمۇ؟

قولۇڭدىكى ئۈزۈكنى
زەگەر ئۇستام سوققانمۇ؟

چىرايىڭ ئەجەب نۇرلۇق،
ئاناڭ ئاي دەپ تۇغقانمۇ؟

ھويلاڭدىكى ئۇجمىگە
تۇلپارمنى باغلىدىم.
يارىم، سېنىڭ ناخشاڭنى
زوقۇم بىلەن ئاڭلىدىم.

يارىم تەكشى سېلىپتۇ
كېۋەزلىكنىڭ قىرىنى.
ھېچ بىلمىدىم يارىمنىڭ
كۆڭلىدىكى سىرىنى.

يارىمنىڭ يۈزى مەڭلىك،
قولىدا ئۇپا ـ ئەڭلىك.
يارىمنى سۆيەي دېسەم،
بولمەن ئەجەب تەڭلىك.

باغدا پىشتى جىنەستە،
يارىم كېلىپ يەمدىكىن؟
ئىككىمىز كۆيۈشكەننى
ئانىسى بىلەمدىكىن؟

بېشىڭدىكى لېچەكنى
ئەلەممىكىن، دەپتىمەن.
شىپىڭ كۆڭلەك كىيىۋالساڭ،
گۈلەممىكىن، دەپتىمەن.

ئاق ئالماڭنى قىزارتقان
كۈننىڭ نۇرى ئەمەسمۇ!
چىرايىڭنى سارغايتقان
يارىنىڭ ئوتى ئەمەسمۇ!

ناخشا ئېيتىمەن، يارىم،
ئۇنۇمدىن تونالامسەن؟
بىللە بولىلى دەيسەن،
ۋەدەڭدە تۇرالامسەن؟

ئانارخانىنىڭ ئانارى
چېچەكلەپتۇ سەھەردە.
مەن ئاڭا كۆيۈپ قالدىم،
ئۆزى يۇرەر قەيەردە؟

يارىنىڭ بېشىدا دوپپا،
يۈزىدە سۇرمە ـ ئۇپا.
مەيلىمنى بېرەي دەيمەن،
بولمىسا ئۇبۇڭاپا.

يارىم گۈل سۈندى ماڭا،
ئېگىز داۋان بېشىدا.
قىچقارسام ھېچ چىقمايدۇ،
بىر كىشى بارمۇ قېشىدا؟

قوزۇقتىكى ياغلىقنى
ئالدىمىكىن دەپتىمەن.
ئەگىپ يۈرسەڭ قېشىمدا،
بالىمكىن دەپتىمەن.

ئىشىك ئالدىدا ئۆستەڭ،
ئېقىپ بارسام كۆرەرسەنمۇ؟
بىر قاراپ كۈلۈپ قويساڭ،
كۈلگەنگە ئۆلەرسەنمۇ؟

چىنارباغدا كۆردۈم مەن
ئانار بىلەن ئەنجۈرنى.
يار قېشىغا مەن بارسام،
ئېتىۋاپتۇ پەنجىرنى.

قارچىغام ئۇچۇپ كەتتى،
قىرغاۋۇل كۆرۈندىمۇ؟
ھاسىل بولدى مۇرادىڭ،
جانلىرىڭ سۆيۈندىمۇ؟

ئامرىقىم گۈلشادىخان،
مىنگۈدەك ئېتىڭ بارمۇ؟

پەنجىرەڭدىن قارايسەن،
ماڭا بىر گېپىڭ بارمۇ؟

جۇجەم پىشتى، ياز بولدى،
شېرىن - شېكەر مېۋىسى.
كۆڭلى گۈلدەك شۇ يارنى
كىمنىڭ كەلمەس سۆيگۈسى؟!

باغنىڭ ئىشىكىنى ئاچسا،
ياڭرام كېلىپ كۆرۈپ باقسا.
يارىمنىڭ ئەقلى بولسا،
ماڭا بىر كۈلۈپ باقسا.

تۇرنا ئۇچتى ئاسمانغا،
مەنمۇ ئۇچسام تۇرنىدەك.
يار ماڭا كۆڭۈل بەرسە،
ئىشلەپ ئۆتسەم قۇلىدەك.

ئات مىنەملا، تايچاقمۇ؟
راست ئويناملا، چاقچاقمۇ؟
يوللىرىدا كۆپ مېڭىپ،
تېلىپ كەتتى پاچاقمۇ.

يىگلەپ چۈشتى غورىلار،
بولالمايدۇ مېغىز، قاق.
ئانىسىغا چىدىسا،
ئېلىپ قاچاي، سوراپ باق.

بېشەكشىرىن قوغۇنۇم بار،
تىلىپ بەرسەم يەرسەنمۇ؟
ئۆزۈڭنى بەك چوڭ چاغلاپ،
مېنى كىچىك دەرسەنمۇ؟

ئاتىنىڭ ئاتلىقى بارمۇ،
ناۋاتنىڭ ئاچچىقى بارمۇ؟
سەن مېنى ياراتمايسەن،
مېنىڭدىن تاتلىقى بارمۇ؟

چاينى ئىچتىم جوزىدا،
تولدۇرۇپ پىيالىدا.
سوراپ بېقىڭ يارىمدىن،
كىم باردۇر خىيالىدا؟

قىزىلگۈل پىيالىڭىز،
خويمۇ ئوبدان چىرايىڭىز.

بەش كۇن بولدى كەلمەيسىز،
نېمىكىن خىيالىڭىز؟

ئۆرۈك پىشتى، ئۆرۈك يەڭ،
ئۇرۇقچىنى چېقىپ يەڭ.
كۆز تاشلايسىز ھەر كۇنى،
گېپىڭىزنى ئوچۇق دەڭ.

چوڭ كۆلنىڭ ئۆردەكلىرى
سۇدا ئۇزگۇدەك بوپتۇ.
كىچىك دېمەڭ يارىمنى،
ئويناپ سۆيگۇدەك بوپتۇ.

يىراقتىن كۆرۈپ قالدىم،
يارنىڭ كەتكەن يېرىنى.
ئېچىلمايدۇ چىرايى،
كىمگە ئېيتار سىرىنى؟

يارىم كىيگەن ئاياغنىڭ
ئېگىز ئىكەن پاشنىسى.
باشقا يەردە بارمىدۇ
مەندىن بۆلەك ئاشنىسى؟

ئاسماندىكى يۇلتۇزغا
مىلتىق ئاتسام تېگەرمۇ؟
سۆيگەن يارىم بەك چوڭچى،
ماڭا بېشىنى ئېگەرمۇ؟

لۇكچۇندىن چىقىپ كەلدى
ئامرىقىم توروق ئاتلىق.
مېنى تاشلاپ كېتەرمۇ
چولپان كۆز، سۆزى تاتلىق؟

بولساڭ يارىم يېنىمدا
يۇرىكىم قانماسمىدى؟
ساڭا سۆزۈم ئۆتمەيدۇ،
يۇرىكىڭ ئالماسمىدى؟

ئېشەك دېگەن ئۇلاغمۇ،
كارىز دېگەن بۇلاقمۇ؟
چىقمايسەن تالا ـ تۇزگە،
پۇت ـ قوللىرىڭ چولاقمۇ؟

سايدا ئۆسكەن ساي دەرەخنىڭ
سايىسى سايغا چۈشەر.
شۇ خېنىمنىڭ مەيلى بولسا،
بىر كۇنى قولغا چۈشەر.

ھەر كىشىنىڭ يارى بولسا،
ئويىنسا، جان يايرىسا.
دوستلىرى خۇشال بولۇپ،
دۈشمەنلىرى قان يىغلىسا.

گۇل ئېچىلسا نە بولۇر،
بەرگى ئېچىلسا نە بولۇر؟
ئېتىقادلىق يار بىلەن
داڭلار كۆتۈرسە نە بولۇر؟!

نەشە چەككەن مەست ئەمەس،
ھاراق ئىچكەن خەس ئەمەس.
بۇرۇن سۆيگەن يارىمنى
يەنە سۆيمەك تەس ئەمەس.

ئۇ مەلىدىن بۇ مەلىگە
يولى بارمىكىن؟
دەرد ئاغرىقى بولۇپتىمەن،
دورا بارمىكىن؟

ئاللا يارىم، بۇ يايلاقنى
قانداق يايلايسەن؟
ئۆزۈڭ ئويناپ، ئۆزۈڭ كۇلۇپ،
كىمگە باتنايسەن؟

يارىمنىڭ قوينىدىكى
ئالمىمىكىن، بېھىمكىن؟

قولىدا ئالتۇن ئۈزۈك،
ئاشنالىرى زەگەرمىكىن؟

سۇ ئايرىلىپ ئاقمايدۇ،
يار قايرىلىپ باقمايدۇ.
يار قايرىلىپ باققاندا،
بىر خىيالى ياقمايدۇ.

بىر يىلان پەيدا بولۇپتۇ
يارىمنىڭ بۇلاقىدا.
يار بىزنى خىيال قىلسا،
بىز يارنىڭ قۇلاقىدا.

شۇ كېچە تاڭ ئاتمايدۇ
مەن بىلەن قېرىشقانىدەك.
خويمۇ دەردلەر كېلىدىكەن،
لاچىن سوققان توشقانىدەك.

ئاللىمۇ ئاللايەي، يار بارمۇ؟
كۆرۈنگەن تاغدا قار بارمۇ؟
سېنىڭچە ياخشى يار بارمۇ؟

خوش خۇدانىڭ تەقدىرىدىن
بېشىمغا چۈشكەن بىر كېسەك.
بىرگىنە ئالما تېپىپ،
ياريم بىلەن بىرگە يېسەك.

قاياپ تۇرغان قازانغا
چۆمۈچ سالسا چۆكەرمۇ؟
تاغدىكى شۇ يارىمغا
خالتا بەرسەم تېگەرمۇ؟

يار دەردىدە ئاۋارە،
بولدى يۈرىكىم پارە.
ئۆزۈڭ بىلسەن، ياريم،
بۇ دەردكە نېمە چارە؟!

ئۆيىمىز يامان يەردە،
بارسىلا تاپالاملا؟
ئىشىك باشىدا ئاچقۇچ،
قۇلۇپنى ئاچالاملا؟

ھەر كىشىنىڭ يارى بولسا،
بۇغداي ئۆڭلۈك مۇختىسەر.
قولنى مۇرەمگە سالسا،
ئۇششاق ئاغرىقنى كېسەر.

ياز بولسا، باھار بولسا،
بېغىڭدا ئانار بولسا.
يار بىلەن تېپىشقاندا،
بوينۇمدا تۇمار بولسا.

يارنىڭ ئۆيى قايدىدۇر؟
سۈيى يۇقىرى سايدىدۇر.
ۋەدىسى يالغان شۇ يارنىڭ
تۇرار جايى قايدىدۇر؟

چىراغلار ئۆچەي دەپتۇ،
پەرلەپ قويسا كۆيمەمدۇ؟
بىزنىڭ يارلار كەلمەپتۇ،
چىللاپ قويسا كەلمەمدۇ؟

ئوڭ يانمىدىن ئۆتسەڭچۇ،
سول يانمىدىن ئۆتسەڭچۇ.
قېشى قارا مۇلايىم،
گۇناھىمدىن ئۆتسەڭچۇ.

تاغمۇتاغلارنى كەزدىم،
مەن كۆرمىگەن تاغ قالدىمۇ؟
يار ئۇچۇن مەن تارتمىغان
جەبرۇ جاپالار قالدىمۇ؟

كۆيۇپ قالدىم مەن ساڭا،
كۆيگىنىمنى بىلدىڭمۇ؟

قاراپ كۆزلىرىم تالدى،
بىر باقمىدىك، ئۆلدۈڭمۇ؟

ئۆزلىرى ئۆيدىن چىقىپ،
باغلارنى بوستان قىلدىلا.
بىر قوۋۇز لەۋزى بىلەن
ئاشقى شەيدا قىلدىلا.

قوشۇما قاشتۇر، خۇمار كۆز،
خۇيمۇ يالغانچى ئىغىز.
نە مۇشەققەتلەر بىلەن
سۆيگەن مېنى جاندىن ئىزىز.

قىشىڭنىڭ قۇيرۇقى
نارىنچى گۈلنىڭ ئۇرۇقى.
سىزنى بىزگە قوشمىغان
شول خۇدانىڭ بۇيرۇقى.

سىز خېنىم، ئالدىرىماڭ،
كۈنلەردە پەرمان تۇشىدۇ.
خۇدايىم بۇيرۇغان كۈنى،
سىزنى بىزگە قوشىدۇ.

ئېرىقىڭدىن قۇم ئالدىم،
يان ئېرىقتىن نەم توپا.

يار تۇتساڭ ياخشىنى تۇت،
قالغانلىرى بىۋاپا.

پەردار قىلىپ چىقىپتىلا،
چوڭ بازارغا ماڭدىلامۇ؟
ماڭا قاراپ قويمامدىلا،
ئەقىدىلىرىدىن ياندىلامۇ؟

مەن كۆيدۈم قارا كۆزگە،
قارا كۆزنىڭ گېپىي ئۆزگە.
يىغلايمۇ مەن، كۈلەيمۇ مەن،
تالادىكى گەپ ـ سۆزگە.

ھەق ئاللايىمەي،
دوست ئاللايىمەي،
مەن قانداق چىداي
يارنىڭ دەردىگە؟
يار تۇرامدىكىن
قىلغان ۋەدىگە؟

يارىمنىڭ ئېتى ئايسە،
بۇغداي تېرىدىم مايسە.
ئوتۇڭدا تولا كۆيدۈم،
قانداق قىلىسەن، ئايسە؟

خۇش كۈلىدۇ، شوخ كۈلىدۇ،
چوكانلىرى باغدامىكىن؟
گۈر قىلىدۇ، پۈر قىلىدۇ،
قۇشقاچلىرى تالدامىكىن؟

ياغ قۇيۇپ ياققان توغاچنى
يارغا ياقتۇرغانمىدۇ؟
شۇ ئەزىز پەرۋەردىگار
يارىغا يەتكۈزگەنمىدۇ؟

بۈلبۈلۈما بۈلبۈلۈم،
ماڭا قارا، بۈلبۈلۈم.

بىر قاراپ ئاشنا بولدۇم،
يېتەمدۇ ساڭا قولۇم؟

خەلقىئالەم ئالدىدا
قالدىم ئەمدى سوراقتا.
مەن قاچانمۇ يېتەرمەن
ياردىم بىلەن مۇرادقا؟

كىچىككىنە كەپەم بولسا،
سارايىنىڭ كېرىكى يوق.
كۆڭلۈمدىكى يار بولسا،
بايلىقنىڭ كېرىكى يوق.

سەن تەلۈە دېدىڭ مېنى،
مەن ئەمدى ساقايماسمەن.
يارنىڭ شامىلى تەگسە،
ساقىيۇرمەن، ئۆلمەسمەن.

كۆۋرۈكۈڭ ئەجەب تاركەن،
ئۆتۈشكە ئامال بارمۇ؟
ئىشقىڭدا يۈرەك كۆيدى،
بۇنىڭغا ئامال بارمۇ؟

ئەي چىراغ، نېمە ئۈچۈن
روشەنغىنا بىر كۆيمەيدىڭ؟
شۇنچە تەلپۈنسەم ساڭا،
قاراپ تۇرۇپ بىر سۆيمەيدىڭ؟

ئالمىنى ئىرغاڭلىتاي،
شاپتۇلنى شىلدىرلىتاي.
ئايىغى قاشاڭ جۇگاننى
ئوت يېقىپ ئىلدامىلىتاي.

ئۆستەڭدىكى تاللارنى
كىملەر كېسىپ كەتكەندۇ؟
كۆڭلۈمدىكى يارلارنى
كىملەر سۆيۈپ كەتكەندۇ؟

كىم بىلۈر قەدىمنى، ياردىم،
دەردىمەن كۆڭۈللەر بولمىسا.
ناز ئېتەر كىملەرگە گۈل،
قاشىدا بۈلبۈل بولمىسا.

ئېگىز تاغقا چىقتىم مەن،
سىيرىلدىم، چۈشەلمىدىم.
قىلىقىڭغا كۆيدۈمەن،
ۋەدەڭگە ئىشەنمىدىم.

تال كەسكىنىم يوق ئىدى،
تالدۇردى بىلەكىمنى.
يار سۆيگىنىم يوق ئىدى،
قاندۇردى يۈرەكىمنى.

كىچىككىنە باغچە ئىچىدە،
ھۇۋقۇش بولۇپ، «ھۇۋ» دېدىمۇ؟
ئىشىق ئوتىغا چىدىماي،
ئۆپكىسى قۇرۇپ «سۇ» دېدىمۇ؟

ئاق قوناقنىڭ زاغرىسى
ئاش بولامدۇ، بولمامدۇ؟
كۆڭلى قاتتىق شۇ يارلار
ئاداش بولامدۇ، بولمامدۇ؟

سېرىق ساندۇق ئىچىدە
ئالتۇن ئۈزۈك ئوينايدۇ.
يېنىمدىكى خۇمار كۆز
كۆزى بىلەن قىينايدۇ.

تەكە شاپتۇل[2] پىشىپتۇ،
سويۇپ بەرسەم يەلمۇ؟
خالىيدا سۆيۈپ قويسام،
دوست ـ دۇشمەنگە دەلمۇ؟

«كەل»دېدى، كەلسەم ئۆزى يوق،
«جۇپمۇ، تاق» ئوينامدۇ يار؟

بىللە بولساق گەپ - سۆزى يوق،
باشقا ئوي ئويلامدۇ يار؟

پاختا ئاتتىم ئاتقۇدا[3]،
يەر تۇزلىدىم تارتقۇدا[4]،
يار چىقارمۇ ئالدىمغا،
بارسام ئېغىر ياتقۇدا.

تام قوپاردىم چىم بىلەن،
ئۆگزە ياپتىم لىم بىلەن.
ئوي - خىيالىم سەن بىلەن،
سەن ئويناپسەن كىم بىلەن؟

ھاشارغا تولا ئىشلەپ
بىلىم چىم بولدى.
ئەھۋال سوراي دېمەيدۇ،
يارغا نېم بولدى؟

ئاياقتىكى قېتىققا
چۆمۈراپ يەي دامانىنى.
يار قاچانمۇ پەرق ئېتەر
ياخشى بىلەن يامانىنى؟

رامزانغا ئون يەتتە،
بۇگۈن كېچە تۇنەكمۇ؟
شۇ كەمدىكى چوكانلار
يار تۇتقىلى كۆنەكمۇ؟

بۇگۈن ئاخشام بارائەت،
تاك ئاتقۇچە تۇنەمسىز؟
ئەلياتقۇدا ئىسقىرتاي،
باغ كەينىگە ئۆتەمسىز؟

زوق، مەدھىيە قوشاقلىرى

سېنى دەيمۇ، سېنى دەيمۇ،
سىياقىڭ قىلدى ھەيرانە.
جاھاندا ئىزدىسەم يوقتۇر،
سېنىڭدەك ياخشى مەردانە.

سېنى دەيمۇ، سېنى دەيمۇ،
سېنى كۆرمەي ئۆلەرمەنمۇ؟
سېنى كۆرمەي ئۆلۈپ كەتسەم،
مۇرادىمغا يېتەرمەنمۇ؟

ئۇيانمىدا ئۆيلەرى،
بۇيانمىدا يوللارى.
ئەۋرىشىمگە ئوخشايدۇ
ئۇسسۇلغا چۈشكەن قوللارى.

ئۇيانمغا تاشلاپ ئويناسۇن،
بۇيانمغا تاشلاپ ئويناسۇن.
چاچمغا چەگكەن لېنتىسىنى
ئىككى يانمغا تاشلاپ ئويناسۇن.

ئاتچان[5] يولى تاشلىقكەن،
ماڭماي دېسەم ياشلىقكەن.
بىزنى كۆيدۈرگەن چوكان
چېچى ئۇزۇن، قاشلىقكەن.

باغچاڭغا كىرىپ باقسام،
شاپتۇلۇڭ يوغان، شاخلىق.

ئاغزىڭدا ناۋات بارمۇ،
لەۋلىرىڭ ئەجەب تاتلىق.

بىرگە بۆلەيمۇ جانمنى،
ئىككىگە بۆلەيمۇ جانمنى؟
شېشىمدە ساندۇق ياساپ،
ساقلاپ سۆيەيمۇ يارىمنى؟

ئاتنىڭ بالىسى تايچاق
تالنىڭ ئۇچىنى يەيدۇ.
بۇ كەمدىكى قىز باللار
كۆزنىڭ يېغىنى يەيدۇ.

ئۆردەك ئويىنغان كۆلنىڭ
سۈيى سۈزۈك، تەمى تۇز.
يېڭى تۇتقان يارىمنىڭ
قاراپ تۇرۇشى بەك ئۇز.

چېچىڭىز قارا ئىكەن
قاغىنىڭ قاناتىدەك،
سۆيسەم لېۋىڭىز تاتلىق،
كېرىيىنىڭ ناۋاتىدەك.

قىزىل ئالمىڭنىڭ مەڭزى ئۇز،
ئاق ئالمىڭنىڭ ئۆزى ئۇز.
سىناپ تۇتقان يارىمنىڭ
قېشى بىلەن كۆزى ئۇز.

ئات مىندىم كۆرەڭ قاشقا،
سەكرەتتىم تاشتىن تاشقا.
ھەركىمنىڭ يارى باشقا،
ئوخشامدۇ قەلبىم قاشقا؟!

ئېتىم يورغا بولمامدۇ
يولۇڭنىڭ يىراقىدىن.
قېشىڭ قارا بولمامدۇ
مەڭزىڭنىڭ سىياقىدىن.

تاغقا چىقتىم ئىراده،
يېنىپ چۈشتۈم پىياده.
كىچىككىنه يارىم بار،
قىزىلگۈلدىن زىياده.

ياياقتىكى قوتازنىڭ
مۈڭگۈزى بۇرغۇي بولار.
يىراقتىكى يارىمنى
ئۇندىسەم قۇرغۇي بولار.

گۈلمۇ گۈللەردىن گۈزەل،
غۇنچە گۈللەردىن گۈزەل.
يار سېنىڭچە بولمىغاي،
يوق ماڭا سەندىن گۈزەل.

ئاق ئالما قىزارغاندەك،
قىزىل يۈزلۈكۈم يارىم.
ناۋات بىلەن سۇغارغاندەك،
شېرىن سۆزلۈكۈم يارىم.

مەن بارايمۇ، بارمايمۇ
قويچىلارنىڭ گەمىسىگە؟
تېگىشمەيمەن يارىمنى
كىرىيىلىكنىڭ ھەممىسىگە.

جانغا چۈشتى مىڭ پىچاق،
بىر پىچاقچە كۆرمىدىم.
باشقىلارنىڭ يارى باركەن،
سەن يارىمچە كۆرمىدىم.

ياخشى ئاتنى كۆرگەنده،
ئالدىم قولۇمغا قامچى.
يارىشىپتۇ يارىمغا
پوپۇچ بىلەن تىزلامچى.

ئۆستەڭ ياقىلاپ بارسام،
تورغايلارنىڭ ئۈۋىسى.
كىچىككىنه يارىم بار،
قىزىلگۈلنىڭ غۇنچىسى.

ئويتوغراق يولى تاشلىق،
تاشلىقتا بولار ئاشلىق.
مەن سۆيگەن گۈزەل يارىم،
سۇمبۇل چاچ، قەلبىم قاشلىق.

چىنارىم بار، چىنارىم بار،
باغىمدا ئانارىم بار.
مەڭزى قىزىل ئالمىدەك
كىچىككىنه يارىم بار.

ئاشىق يولى چۆل دەيدۇ،
چۆل ئەمەسكەن، ئاۋاتكەن.

بىزنىڭ يارنى قەنت دەيدۇ،
قەنت ئەمەسكەن، ناۋاتكەن.

گۈل ئارىلاپ ئۈچۈپ يۈرگەن
جېنى نازۇك كېپىنەك.
بىزنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
بېلى نازۇك سېكىلەك.

باغنىڭ گۈلى ئېچىلىپتۇ،
قۇلاققا قىساي دەيمەن.
ئايغا ئوخشاش يارىمنىڭ
لېۋىگە سۆيەي دەيمەن.

گۈل ئىچىدە ئولتۇرۇپسەن،
رەڭ تالىشىپ گۈل بىلەن.
ئاينى خىجىل قىلغۇدەك
ئولتۇرسەن نۇر بىلەن.

يېڭى ئېرىقنىڭ يولىغا
جىرىم سېلىپ ئوخشاتسام.
كۆڭلى يۇمشاق يارىمنى
سۆيۈپ تۇرۇپ ئۇخلاتسام.

ئۆلچەپ سېنىڭ بويۇڭنى
تون تىكەرمەن تويۇڭغا.
ئەجەبمۇ خۇمار بولدۇم
يارىم، سېنىڭ خۇيۇڭغا.

قەشقەر ھاۋاخان،
كۇچا زىباخان.
يادىمدىن كەتمەس
ئالتۇن خۇمارخان.

يارىمنىڭ مېڭىشلارى،
ماڭسا قول سېلىشلارى.
ھېچ كىشىگە ئوخشىماس،
لەپپىدە قاراشلارى.

بىزنىڭ باغدا تال تېرەك،
تال تېرەككە سۇ كېرەك.
ئەتىرگۈلدەك يىگىتكە
قىزىلگۈلدەك يار كېرەك.

ئاۋۇ قاتتا سەن بولساڭ،
ماۋۇ قاتتا مەن، يارىم.
گۈل غۇنچىسى سەن بولساڭ،
كامالچىسى مەن، يارىم.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
سۇغا چۈشتى شولىسى.
مېنىڭ يارىم قەلەم قاش،
يول بويىدا ھويلىسى.

چاپىنىمنىڭ يېڭىنى،
باشقا قويدۇم تېڭىنى.
نەگە بارسام ئاڭلايمەن
سىز يارىمنىڭ دېگىنى.

ئاسماندا مېنىڭ ئايىم،
ئارالدا[6] مېنىڭ يارىم.
ئاڭلاڭلار، خالايىقلار،
گۈل قىسقان مېنىڭ يارىم.

بىزنىڭ ھويلا چىمەنگۈل،
كۆرۈپ كېلىڭ ھەر خىل گۈل.
بۇ گۈللەرنى ئۆستۈرگەن
لېۋى شېكەر، قەلبى گۈل.

ئويتوغراقنىڭ يېرى كەڭ،
ئالما ـ شاپتۇل باغلىرى.
ئەۋرىشىمگە ئوخشايدۇ،
دەستە گۈلدەك بەللىرى.

بىزنىڭ يارلار بەك چاققان،
بەتىنكىسىگە مىخ قاققان.

دۇشمەن گۈيلار چىدىماي،
ياڭزا ـ ياڭزا گەپ تاپقان.

گۈلباغدىمۇ ئۆيىڭىز،
ئۈزكەن قىسقان گۈلىڭىز.
غۇنچە ئىكەن بويىڭىز،
كۆيدۈرىدۇ خۇيىڭىز.

ئاق كەپتەر ئالا ئىكەن،
قۇيرۇقى تالا ئىكەن.
مېنى كۆيدۈرگەن قىزچاق
بەك ئوبدان بالا ئىكەن.

باغقا رەيھان تېرىسام،
ئۈنۈپ چىقتى بەش قۇلاق.
بۇ دۇنيادا بارمىدۇ
مېنىڭ يارىمدەك يۇمىلاق.

تام تۆپىسىگە تام قويدۇم،
شامالغا دالدا بولسۇن دەپ.
يار ئۇستىگە يار تۇتتۇم
يۈرەككە شىپا بولسۇن دەپ.

ئالدىمدىكى گۈزەللەر
پەرىشتىمۇ، بەندىمۇ؟
ياكى يارىم خانىشنى
قىزلار ئىپلىپ كەلدىمۇ؟

ئاق ئوتۇننىڭ تەپتىدىن
ئوچاقتا چۆگۈن قاينايدۇ.
بىزنىڭ يارنىڭ سازلىقىدىن
يۈرەكتە ئوتلار ئوينايدۇ.

بىر بۇلبۇل يۇز بولۇپ،
كەتمەس ھەرگىز يېنىڭدىن.
ئاشىق بولۇپ يىگىتلەر
كۆز ئۈزمەيدۇ سېنىڭدىن.

ئىشىكىڭنىڭ ئالدىدىن
تېپىۋالدىم تەڭگىنى.
كىمگە ئوخشاتسام بولار،
سەن يارىمنىڭ رەڭگىنى؟

قېشىڭ قارا، قېشىڭ قارا،
قېشىڭدىن كۆزۈڭ قارا.
كىرپىكىڭدىن نۇرلار تامار،
سۆيسەم يۈرىكىم قانار.

ئۆستەڭلەرگە سۇ كەلدى،
ئازما ـ ئازما شارقىراپ.
مېنىڭ يارىم ساي كەلدى،
تولۇن ئايدەك پارقىراپ.

يېشىل ساينى بويلىغان،
ساي بويىدا ئوينىغان.
ئايغا ئوخشاش گۈزەل يار،
قەلبىم ساڭا تويمىغان.

نېمە دەيمەن ئۆزۈڭنى،
شېرىن ـ شېكەر سۆزۈڭنى؟
جۇپ بۇلاققا ئوخشىتاي
ئىككى گۆھەر كۆزۈڭنى.

ئېرىنگىدا سۇ بولۇپ،
باغلىرىڭدا ئاقسام مەن.
سېنىڭ بىر جۇپ ئالماڭنى
كۆكرىكىمگە ياقسام مەن.

ئاسماندا يۇلتۇز تولا،
بىر ـ بىرىگە ئوخشىماس.
جاھاندا قىزلار تولا،
سەن يارىمغا ئوخشىماس.

بىر جۇپ ئالما پىشىپتۇ،
مەيدىڭىزدە باغ بارمۇ؟

ياكى كىشى چىقالماس
قوش چوققىلىق تاغ بارمۇ؟

يار ئىكەننى بىلمىدىم،
گۈلزار ئىكەننى بىلمىدىم،
تىلىڭىزنىڭ ئۇچىدا
قەنت بار ئىكەننى بىلمىدىم.

باغ ئارا يۈزۈڭنى ئاچقىن،
مەن نىگارىمنى كۆرەي.
لەيلىگۈلدەك ئاچىلىپ،
ئايدەك جامالىڭنى كۆرەي.

ئەتىگەندە سەھەردە
يورغىلايدۇ بوز توشقان.
ئۈمىد ئۈزگىلى بولماس،
لېۋىگە شېكەر قوشقان.

مېھرىباندۇر ئۆزلىرى،
ئالەمگە مەشھۇر سۆزلىرى.
ھەر گۈناھىمدىن ئۆتۈڭ،
پادىشاھدۇر ئۆزلىرى.

قارا كۆزۈڭ قايناشۇر،
چاچىڭ بەلگە چىرماشۇر.
ئون بەش كۈندە بىر كەلسەم،
يارىم ماڭا يانداشۇر.

يارىمسەن، نىگارىمسەن،
بوينۇمدا تۇمارىمسەن.
ئاخشىمى قاراڭغۇدا
ياندۇرغان چىراغمسەن.

سەن چالمىسەن سازىڭنى،
مەن مەلەڭدىن ئۆتكەندە.
توختاپ قۇلاق سالمەن،
ساز پەيزىگە يەتكەندە.

سەن چالمىسەن سازىڭنى،
مەن مەلەڭدىن ئۆتكەندە.
— قاچان قىلمىز توينى،
— سەن ۋايىڭغا يەتكەندە.

قارا كاجى تامبالىنىڭ
كىيەي دېسەم قىرى يوق.
سىزگە باقسام، كونىنىڭ
قارايدىغان يېرى يوق.

ئۇ ئېتىزمۇ شاللىقكەن،
بۇ ئېتىزمۇ شاللىقكەن.
داشمان دۆڭدىن يار تۇتسام،
ئۆيناشلىرى داڭلىقكەن.

يار دېگەن تۇزۇك بولسا،
قولىدا ئۈزۈك بولسا.
بىر قېتىم سۆيۈپ قويسا،
كۈنلۈك ئوزۇق بولسا.

راۋابىمنىڭ دەستىسى
كەكلىك قېشى، يىلان بېشى.
ئىزدىسەم تېپىلغۇدەك،
چوكانلىنىڭ قەلەم قېشى.

ئويتوغراقنىڭ يولىدا
كىردى كۆزۈمگە قۇم ـ توپا.

توپا كىرگەن كۆزۈمگە
يارىمنىڭ قولى شىپا.

قېلىن توغراق ئىچىدە
ئىمىن چوڭنىڭ ئۆيى بار.
ئالاي دېسەم بەرمەيدۇ،
ئانار گۈلدەك قىزى بار.

ئېرىقنىڭ ئىچىدىن
كۆز مونچاق تېپىۋالدىم.
خۇما كۆز شۇ يارىمنى
قوشاققا قېتىۋالدىم.

ئوقيارىنى ماختايدۇ،
دېگەن يەرگە يەتمەيدۇ.
ئەل يارىنى ماختايدۇ،
بىزنىڭ يارغا يەتمەيدۇ.

يارىمنىڭ بويى زىلۋا،
زىلۋا بويىدا گۈل بار.
شېرىن سۆزلىرى تاتلىق،
ئايدەك يۈزىدە خال بار.

كۆرۈنگەن قارا تاغلار،
ئارقىسى ئۇنىڭ باغلار.
بىزنىڭ يار كىچىك باللار،
بېلىگە دۇردۇن باغلار.

شەھەردىكى بايلارنىڭ
ئىككىدىن سارايى بار.
بىزنىڭ قارا كۆز يارنىڭ
ئالتۇندەك چىرايى بار.

يارىم ئۇسسۇل ئويناپدۇ
ئۆرۈلۈپمۇ، چۆرۈلۈپ.
شۇنچە ئەلنىڭ ئىچىدە
قىزىلگۈلدەك كۆرۈنۈپ.

دەريا مۇنداق ئاقارمۇ،
ئېقىپ قىردىن تاشارمۇ؟
يارىم كىيگەن ئارچىمبەل
مۇنداقمۇ يارىشارمۇ؟

قىزىلگۈل دېگەن نەرسە
بېھىشتىن چىققان نەرسە.
قىيامەتكە بارغاندا،
خۇدايىم ئىمان بەرسە.

ئون بەش ياشتىكى قىزلار
ئوسما قويۇپ ئوينايدۇ.
قارا كۆزنىڭ قويندا
بېلىق بولۇپ سويلايدۇ.

ئويمان بايتوقاي[7] سازى،
ئۆردەكتىن تولا غازى.
كىچىككىنە يار تۇتسام،
ئۆلتۈردى ئۇنىڭ نازى.

ھاۋادىكى لاچىننى
تور بىلەن تۇتاي دەيمەن.
مەشۇقۇم چىرايلىقنى
سۇ بىلەن يۇتاي دەيمەن.

ئېگىز تاغقا چىقتىم مەن،
يول تېپىپ چۈشەلمىدىم.
چىرايىڭغا كۆيدۇم مەن،
ئەقلىمگە ئىشەنمىدىم.

ئوخشىتايمۇ ھۆسنۇڭنى
غۇنچە بىلەن پورەككە؟
چىرايىڭنى بىر كۆرۈپ،
ئوتلار كەتتى يۈرەككە؟

ئالتۇنمىكىن بويلىرى،
كۈمۈشمىكىن سۆزلىرى.

قاياپ تۇرغان بۇلاقتەك
بىر جۇپ قارا كۆزلىرى.

كۆيمەنۇكۆيمەن،
قېشى قاراغا كۆيمەن.
قېشىغا قاراپ تۇرۇپ،
شېكەر لېۋىگە سۆيمەن.

يارنىڭ يۆلىكى ياردىن،
يارى بولمىسا قايدىن؟
غۇنچە بويلىرى زىلۋا،
شېرىن سۆزلىرىڭ ئاندىن.

ئاسماندا مېنىڭ ئايىم،
قوغاندا مېنىڭ جايىم.
ئاڭلاڭلار، خالايىقلار،
گۈل قىسقان مېنىڭ يارىم.

بۇ كوچا ئۇزۇن كوچا،
چالما ئاتسام يەتمەيدۇ.
بۇ كوچىنىڭ قىزلىرى
مېنىڭ يارىمغا يەتمەيدۇ.

قىزىلگۈل غۇنچىسى يارىم
سۆزۈمنى يەردە قويمايدۇ.
باغرىمغا بېسىپ سۆيسەم،
كۆزۈمگە قاراپ تويمايدۇ.

گۈلۈمسەنۇ، گۈلۈمسەن،
نەپىس، زىلۋا گۈلۈمسەن.
پۇراپ ئالسام بىر نەپەس،
دەردكە دەرمان گۈلۈمسەن.

هويلاڭدا يالغۇز كۆلچەك،
مېنىڭ يارىم كۈلگۈنچەك.
ئەقىللىق مېنىڭ يارىم،
شەرەت قىلسا بىلگۈنچەك.

ئەجەبمۇ ياراشمىتۇ
بىلەزۈك بىلەن جالا.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن
ئون بەش ياشتا قىز بالا.

شېشە قۇتىدەك يارىم،
ئاپئاق ئۇپىدەك يارىم.
ئاچچىقى كېلىپ قالسا،
قالماق بۇتىدەك يارىم.

قوغۇن تېرىدىم قەندەك،
ئەلمۇ تېرىسۇن مەندەك.
ئەل سۆيگەننى سۆيمەيمەن،
ئۆزۈمنىڭ سۆيگىنى قەندەك.

زۇمرەت سىزغان

قاپقارا قوي كۆزلۈكۈم،
جېنىم پىدا بولسۇن ساڭا.
جېنىمدىن كەچكەن سەتىڭلەر
ئاشنا بولسۇن ساڭا.

سەن قاياقتىن كېلىسەن،
چىرايلىقىم كۆزى خۇمار؟
ساڭا تىلىم تەگمىسۇن،
بوينۇڭغا ئاسقىن تىلتۇمار.

ئاتلارنى قويۇۋەتتۇق
ياپيېشىل قىياقلارغا.
يارنىڭ شولىسى چۈشتى
سۇ ئىچكەن بۇلاقلارغا.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
گۈللىرىنى كىم ئويغان؟
ئىسمىڭ بەك چىرايلىقكەن،
ئەزان چىللاپ كىم قويغان؟

ئىشىكىڭدىن مەن ئۆتسەم،
تەمبۇرۇڭنىڭ ئاۋازى.
مېنى مۇنچە كۆيدۈرگەن
كۆڭلىكىڭنىڭ پەۋازى.

يارىم خېنە قويۇپتۇ،
قانغا چىلىۋالغاندەك.
مەڭزىڭىز ئەجەب قىزىل،
چىشلەپ ئۈزۈۋالغاندەك.

قىزارىپ تەنگە سىغماسمەن
مەگەر كۆرسەم جامالىڭنى.
جاھان ئەھلىگە بەرمەسمەن
سېنىڭدەك جورا خانىمنى.

ئىچمەككە ھاراق ئاچچىق،
ئىچكەندىن كېيىن تاتلىق.
ئاغزىڭدا ناۋات بارمۇ،
سۆيسەم لەۋلىرىڭ تاتلىق؟

يارىمنىڭ ئېتى ئايخان،
ئاڭا كۆيدۇ بۇ جان.
كۆڭلىگە ئازار بەرمەك،
ئەجەب خۇشخۇي، ئەجەب ئوبدان.

قېشىڭىز قارا ئىكەن،
كۆزىڭىزگە كۆيدۈم مەن.
تىلىڭىز تاتلىق ئىكەن،
لېۋىڭىزگە سۆيدۈم مەن.

جىرغىلاڭنىڭ غوللىرى،
تارام ـ تارام كېچىكى.
جىرغىلاڭدىن بىر قىز ئالدىم،
قىزىل ئالما چېچىكى.

يارنىڭ يۆلىكى ياردىن،
ياري بولمىسا قايدىن؟
غۇنچە بويلىرىڭ زىلۋا،
شېرىن سۆزلىرىڭ ئاندىن.

يار ئىشىكىدە تۇرسا،
ئەيمىنىپ ئۆتەلمەيمەن.
بىر جىلۋە قىلىپ قويسا،
ئايلىنىپ كېتەلمەيمەن.

مەپىگە چۈشكەن بىلەن،
ھېچ نەلەر كۆرۈنمەيدۇ.
يارنىڭ كۆزىگە قاراپ
ئۆتكەن كۈن بىلىنمەيدۇ.

ئېتىمنى چاپتۇرۇپ ئۆتتۇم
يارىمنىڭ كوچاسىدا.
ئامرىقىم چىقىپ كەلدى
ئاق كۆڭلەك ئۇچاسىدا.

جان ئىچىده جانان قىز،
جانغا ئوتنى ياققان قىز.
قاشلىرى ئۇنىڭ مەھبۇب،
چاچلىرى سۇلايمان قىز.

جان ئىچىده جانان قىز،
جانغا ئوتنى ياققان قىز.
سۆيەر يارنى كۆرگەنده،
ئالمىدەك قىزارغان قىز.

جان ئىچىده جانان قىز،
جانغا ئوتنى ياققان قىز.
كىرپىكىنى ئويىنىتىپ،
قىيا كۆزده باققان قىز.

كۆردۈڭلارمۇ شۇ يارنى،
باشتىن ـ ئايىغى گۈلدۇر.
گۈل سايىسىده ئولتۇرغان،
لەۋلىرى قىزىلگۈلدۇر.

باراڭنىڭ ئىچى سايه،
ئەتراپى ئۇنىڭ گۈلدۇر.
گۈل سايىسىده ئولتۇرغان
جانانىم قارا كۆزدۇر.

لېۋىڭنى لەئەلدىن دەرلەر،
چىشىڭنى ئۇنچىدىن دەرلەر.
قول سېلىپ چىقىپ كەلسەڭ،
بۇ كىمنىڭ دىلبىرى دەرلەر.

يۈزلىرىڭ قىزىل ئالما،
كۆزلىرىڭ بۇلاق.
ساڭا شۇنچه گەپ قىلسام،
سالمايسەن قۇلاق.

چاقىم ئايلىناي دەيدۇ،
يارىم ماڭغان تەرەپكه.

سۆيگەن يارنىڭ چىشلىرى
ئوخشايدىكەن سەدەپكه.

بىر باغدىن چىقىپ كەلسەڭ،
كىمنىڭ دىلبىرى دەيمەن.
يەلپۈنسه قارا ساچىڭ،
مەجنۇنتالمىكىن دەيمەن.

ئالما ساتقىلى چىقسام،
قىزىلنى تاللايدۇ.
ئالەمده كىشى يوقتەك،
كۆڭلۇم سىزنى خالايدۇ.

يارىمنىڭ مېڭىشلىرى،
ماڭسا قول سېلىشلىرى.
ھېچ كىشىگه ئوخشىماس،
بىر قاراپ قويۇشلىرى.

سەنمۇ ئانارنىڭ دانىسىدەك،
مەنمۇ ئانارنىڭ دانىسىدەك.
يۈرىكىمگه ئوت كەتتى،
چاغاندا ياققان پانۇستەك.

باغىڭدىكى ئالماڭنى
چىشلەپ يەيمەن، ئۈزمەيمەن.
سېنىڭدەك گۈزەل ياردىن
ئۆلسەم ئۈمىد ئۈزمەيمەن.

زەرەپشاندا سۇ ئاقتى،
تاشتىن ـ تاشقا شارقىراپ.
يارىم كەلدى قېشىمغا،
تولغان ئايدەك پارقىراپ.

خۇمار كۆزلۈك، شېرىن سۆزلۈك
يارىم بار مېنىڭ.
خالايىقنىڭ كۆزى چۈشكەن
ئايىم بار مېنىڭ.

باغدا كۆردۈم يارىمنى،
قىزىلگۈلنىڭ تۈۋىدە.
يار مېنى كۆرگەنمىكىن،
ئىشق يانغان كۆزىدە؟

يا ئۇيان ئۆتەشىم بار،
يا بۇيان ئۆتەشىم بار.
يات بىلەن نېمە ئىشىم،
قۇرغۇيدەك ئاداشىم بار.

يول بويىدا بىر بۇلاق،
چۆرىسى تۆت قۇلاق.
مېنىڭ يارىم ئانارگۈل،
بىلەكلىرى تومۇلاق.

مەن يارىمنى ئاي دېسەم،
ئايىنىڭ باھار ـ يازى يوق.
يۈزىكىمنى كۆيدۈرگەن
تۇرلۇك ـ تۇمەن نازى يوق.

لاچىن قوندى تېرەككە،
ئوتنى سالدى يۈرەككە.
ھەرگىز كۆڭۈل بەرمەيمەن،
قارا كۆزدىن بۆلەككە.

ئىشىك ئالدى شاپتۇللۇق،
ئايىغى قىزىل گۈللۈك.
شۇنچە يارنىڭ ئىچىدە،
يارىم ئۇز، لەۋەن، ئوڭلۇق.

يۈزلىرى ئاتەش مىسالى،
لەۋلىرىدە كۈلكە بار.
كۆزلىرىدە مېھرى ئىسسىق،
قەلبى يارنىڭ بىغۇبار.

يار مېنى كۈلدۈرىدۇ،
كۈلدۈرۈپ كۆيدۈرىدۇ.
بىر خۇمارلىق بېقىشى
كۆيدۈرۈپ سۆيدۈرىدۇ.

ئايغا ئوخشاش يارمۇ سەن،
كۈنگە ئوخشاش يارمۇ سەن؟
ئاخشاملىققا مەن باراي،
يار، ئۆيۈڭدە بارمۇ سەن؟

ساريخان قىزىلگۈلدەك،
بىز ئىشقىدا بۈلبۈلدەك.
بىر بەلگە بېرىپ قويسا،
خىزمىتىدە بىز قۇلدەك.

ساريخان ئۆزى چاققان،
مەن ئىزدەپ ئاران تاپقان.
ۋەدىسىدە تۇرارمۇ دەپ،
كۆپ ئويلاپ بېشىم قاتقان.

ساريخان خۇمار كۆزلۈك،
دىل سۇخەن شېرىن سۆزلۈك.
دۈشمەنلەر كۆرەلمەيدۇ،
قىلىدۇ ئالا كۆزلۈك.

مېنىڭ يارىم ساريخان،
بىر ئۆزۈملا خالىغان.

كۆزلىرى كۆرمەس بولسۇن
يامان كۆزدە قارىغان.

قارا ساينىڭ تاشلىرى،
لەۋەن يارنىڭ قاشلىرى.
كېيىك ئاتقان پالۋاندەك
سىنچىلاپ قاراشلارى.

ئاسماندىكى كۈنمۇ سەن،
بۇلاقتىكى ئايمۇ سەن؟
لەۋلىرىمنى كۆيدۈرگەن،
چۆگۈندىكى چايمۇ سەن؟

يۈرىكىمگە ئوت سالغان،
شېرىن سۆزلۈك قەلەم قاش.
گەپ قىلسام كۈلمەيدىكەن،
مەڭزى قىزىل، باغرى تاش.

بىر كۈلۈپ بەرگىن دېسەم،
ئاچىلمايدۇ چىرايى.
ئادەم ـ ئىنسان ئېچىدە،
نېمە ئىكەن خىيالى،
تولۇن ئايغا ئوخشايدۇ،
قۇرغۇيۇمنىڭ جامالى.

ئەتىگەن چىقتى شامال
كۈن پاتقۇچە توختىماي.
ئۈنتۈپ قالدىڭمۇ، يارىم،
بىرەر ۋاقلىق يوقلىماي.
شۇ مەلىنىڭ ئېچىدە
ساڭا كىمنى ئوخشىتاي؟!

سۈزۈك بۇلاق چىرايىڭ
ئوخشايدۇ ھۆرلىقاغا.
تاڭ ئاتقۇچە قارايمەن
ھاۋادىكى تولۇن ئايغا.

ئۇچ كۈن بولدى ناشتىسىز
تاۋۇم كەلمەي غىزاغا.

چىرايىڭغا قارىسام،
تۇرالمايمەن ئورنۇمدا.
يالتىرايدۇ مارجانلار
كۆز ـ كۆز قىلىپ بوينۇڭدا،
بىلەزۈكمۇ قاشتېشى،
ئاق بېلىقتەك قولۇڭدا.

جاڭگالدىكى ئاتلارنىڭ
چىرايلىقىن قاشقىسى.
بۇ كۆڭۈلگە باقمايدۇ
قىزىلگۈلدىن باشقىسى.
ئەجەب مۇڭلۇق ئاڭلاندى
ئۇنىڭ ئېيتقان ناخشىسى.

قۇندۇزغا ئوخشاش قاشىڭنىڭ قاراسى،
لاچىنغا ئوخشاش مۇشۇ يەرنىڭ ئاناسى.
شۇڭا بىزنى ئەمەكلەپ يېقىن قىلغان
لىغىلدىغان قوش ئالماڭنىڭ ئاراسى.

كۆيگەن جانلار گۆھەرلەرگە ئوخشىماس،
مېنىڭ كۆڭلۈم بۆلەك يەردە توختىماس.
مەڭ ئادەمنىڭ قاتاردا تۇرغۇزسام،
قىزىلگۈلۈم ھېچكىمگە ئوخشىماس.

ئايگۈلۈمنىڭ بويلىرى مەجنۇنتالدەك،
گەپ ـ سۆزلىرى شېكەر بىلەن ناۋاتتەك.
ئۇ ھېچ يەردە ئوخشىمايدۇ ھېچكىمگە،
كۇھىقاپتا تۇغۇلغان پەرىزاتتەك.

مېنىڭ يارىم بۇ مەلىدە بەك نوچى،
ئورما ئورۇسام سەن كەينىمدە قوي ئۇنچە.
ئەل ئېچىدە تاللاپ تۇرۇپ ئات قويدۇم،
يارىشامدۇ قويغان ئېتىم گۈل غۇنچە.

سەندەك بىر گۈل بۇ زېمىندا تۇغۇلماس،
تۇغۇلسىمۇ ماڭا سەندەك تۇيۇلماس.
بىر يىل بولدى سەن گۈلۈمنى كۆرمىدىم،
شۇندىن بېرى مېنىڭ كۆڭلۈم ئېچىلماس.

قاينار بۇلاق كۆزۈڭنى،
ياد قىلارمەن ئۆزۈڭنى.
قەلبىمگە پۈكۈپ قويدۇم
شېرىن ناۋات سۆزۈڭنى.

تاڭدا چىققان چولپاندەك
شۇ يارىمنىڭ كۆزلىرى.
قامىتىگە ياراشقان
گۈلگە ئوخشاش يۈزلىرى.

لەپ ـ لەپ قاراپ بېقىشى
جاننى تەندىن ئالادۇر.
شېرىن ـ شېكەر سۆزلىرى
دىلغا بەكمۇ ياقادۇر.

قارا ياغلىق يارىشىپتۇ يۈزۈڭگە،
ئىچىم كۆيدى ئىككى چولپان كۆزۈڭگە.
كۆيۈپ ـ كۆيۈپ قارا تاشلار ئېرىيدۇ،
ئاغزىڭدىكى ھەسەل ئوخشاش سۆزۈڭگە.

ئون قولىدا ئون ئۈزۈك،
لەئەل ئوخشاش كۆزى بار.
قانداق كىشى تۇغقاندۇر،
ئەجەب تاتلىق سۆزى بار.
ئوت كۆيۈك ماڭا چۈشتى،
مەن يىغلايمەن زارى ـ زار.

باغىم بارۇ، باغىم بار،
باغىمدا ئانارىم بار.
سەن يارىڭنى داڭلايسەن،
مېنىڭ لەۋەن يارىم بار.

ئاق بوز ئاتنى داڭلايدۇ،
قارا بوز ئاتقا يەتمەيدۇ.
جۈۋانلارنى داڭلايدۇ،
ياش قىزلارغا يەتمەيدۇ.

سەككىز ئوتاق يوللىرى
كۆك يانتاق بىلەن تولغان.
شېكەرخانىڭ قوللىرى
خېنە قويۇپ گۈل بولغان.

بىزنىڭ يار چىرايلىقنىڭ
ئۈستۈن باشتا ئۆيى بار.
ئاشۇ باغدا ئۆستۈرگەن
زەپ چىرايلىق گۈلى بار.

قۇشقاچ قوندى پەغەزگە،
خەت پۈتەمدۇ قەغەزگە.
ياش باللار كۆيۈپ قاپتۇ،
ئاي يۈزلۈك قارا كۆزگە.

سەندەك قىزىلگۈل
ھېچ باغدا بولماس.
كۆرسەم سېنى مەن،
يۈرەك يېرىلماس.

تاغ باغرىدا ئۆينايدۇ
تاغنىڭ تۈلكىسى.
مېنى خۇشال قىلغىنى
يارىنىڭ كۈلكىسى.

بىزنىڭ يارىنىڭ قولىدا
گۈلى بار پەرەڭ ياغلىق.
قىلىقىڭنى دېمىسەم
چىرايلىقلىقىڭ چاغلىق.

يارىم تېرىغان كېۋەز
ئۈنۈپ چىقتى قوش قۇلاق.

يارنىڭ بويى زىلۋا،
كۆزلىرى ئاتەش بۇلاق.

ئىشىكىڭدىن ئۆتكەندە،
ماڭا ئاتقان چالمامۇ؟
كۆكسۈڭدە لىغلىدىغان
نەشپۈتمۇ، يا ئالمامۇ؟

باغدىكى ئەينۈلاڭنىڭ
شاخلىرى جەينەكچە بار.
بىزنى كۆيدۈرگەن يارنىڭ
بەللىرى چەمەكچە بار.

يارىمنىڭ قارا ساچى
چۈشۈپتۇ ئاياغىمغا.
مەڭزىگە سۆيۈپ قويۇپ،
قارايمەن سىياقىمغا.

پاڭچۇ كۆڭلىكىم بولسا،
بازار ئىچىدە كىيىسەم.
خۇماركۆز مېنىڭ بولسا،
دۇشمەن ئالدىدا سۆيىسەم.

بولسا قاناتىم،
ئۇچسام ھاۋاغا.
ئىشقىم چۈشۈپتۇ
بىر خۇشناۋاغا.

مەشرەپتە كۆڭلۈم
ئۇچتى ساماغا.
ئەگىلىپ كېلىپ
قوندى زىباغا.

زىبادۇر ئۆزى
ئۇيغۇرنىڭ قىزى.
چاچلىرى سۇمبۇل
قۇندۇزنىڭ كۆزى.

قاشلىرى قەلەم،
بويلىرى غۇنچە.
لەۋلىرى ياقۇت،
چىشلىرى ئۇنچە.

چۈشسە ئۇسسۇلغا،
پەرىمۇ خىجىل.
ئاشۇ گۈزەلگە
مەن بولدۇم ئىجىل.

كېلىڭ ئوينايلى،
ئەي گۈلى رۇخسار.
سىز ئۇسسۇل ئوينىڭ،
مەن چالاي دۇتار.

باغدا قىزىلگۈل،
سايرايدۇ بۇلبۇل.
ھەر جايدا يوقتۇر،
سەندەك زىباگۈل.

باغدا تۇرۇمتاي،
كەپتەرنى ئالغاي.
قويۇپ بېرىڭلار،
ياخشىغا قونغاي.

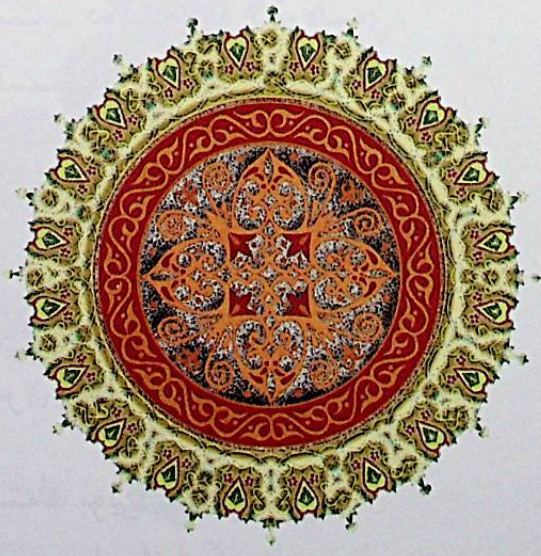

ئۇچتى قارچىغام،
قوندى تېرەككە.
ئەرزىمنى ئېيتاي،
زىبا سەنەمگە.

ئاسماندىكى ئايىنىڭ
ئىككى ئۇچى ئورغاقتەك.
مېنىڭ يارىم لەۋەننىڭ
مەڭزى قىزىل توغاچتەك.

ئايغا ئوخشاتتىم سېنى،
كۈنگە ئوخشاتتىم سېنى.
چىرايىڭنى ئاچمايسەن،
كىمگە ئوخشاتتىڭ مېنى.

تېپىۋالدىم دەريادىن
ئاپئاق يومىلاق تاشنى.
قوشاققا قېتىۋالدىم،
ئامرىقىم قەلەم قاشنى.

پاكار ـ پاكار لاله شېخى
بويلىغىلى ياخشى.
سىزمۇ ياخشى، بىزمۇ ياخشى
ئويىنىغىلى ياخشى.

بىزنىڭ يارلار بەك چاققان،
جۇپ تەشتەكتە گۈل باققان.
دوست ـ دۇشمەنلەر كۆرەلمەي،
ئارقىمىزدىن گەپ تاپقان.

بۇ يوللار ئۇزۇن يوللار،
تاشى بار، توپاسى يوق.
بىزنىڭ يارلار ئەقىللىق،
مېھرى بار، جاپاسى يوق.

ئۆستەڭ بويى ئېگىز قاش،
كەتمەن چاپسام تېگى تاش.

مېنىڭ سۆيگەن شۇ يارىم
مەڭزى قىزىل، قارا قاش.

بېشىدا شايى رومال،
ئېلىپ قاچتى سالقىن شامال.
مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن،
ئاي يۈزلۈك ساھىبجامال.

ئىشىك ئالدى يۇلغۇنلۇق،
ئايىغى قىزىلگۈللۈك.
يېڭىياچە يار تۇتسام،
دوپپىسى بادام گۈللۈك.

يارىم كەلدى قېشىمغا،
دۆلەت قوندى بېشىمغا.
يامان كۆزۈم تەگمىسۇن
قۇرغۇيدەك ئاداشىمغا.

ئاشىق بولدۇم ئۆزۈڭگە،
گۈل پەرى رۇخسارىڭگە.
نېمە قىلساڭ ئەرزىيدۇ،
كۆزلىرى خۇمارىگە.

توقاچ ياقتىم تونۇرغا،
ئۆرلەپ چىقتى ھۇپپىدە.
مەن يارىمنى چاي بىلەن
يۇتۇۋەتسەم گۇپپىدە.

چىراغ بارمۇ ياققۇدەك،
چاقماق بارمۇ ياققۇدەك؟
شۇ مەلىدە بىر قىز بار،
ئاستا ئېلىپ قاچقۇدەك.

قاشىڭىز قارا ئىكەن،
كۆزىڭىزگە كۆيدۇم مەن.
تىلىڭىز تاتلىق ئىكەن،
لېۋىڭىزگە سۆيدۇم مەن.

قارلىغاچنىڭ قاناتىدەك
قاپقارادۇر قاشلىرى.
ئۆزلىرىگە ئوخشىماس
بۇ ئالەمنىڭ ياشلىرى.

سىرلىق ساندۇق سىرىمەن،
ئىككى گۈلنىڭ بىرىمەن.
بىرى كاككۇك، بىرى زەينەپ،
بىرى سىلى، بىرى مەن.

يارىمنىڭ قولىدىكى
گۈلە ئەمەس، قاق ئىكەن.
لەۋلىرى ئەجەب سۇزۇك،
بىلەكلىرى ئاق ئىكەن.

ئەنجان دوپپا ئېپ بەرسەم،
تۇماق بىلەن ياز قىللا.
بىر سۆيۈپ قويۇڭ دېسەم،
ئەجەب تاتلىق ناز قىللا.

يارىم كەپتۇ يىراقتىن،
ئىشق ئوتى پىراقتىن.
ئەجەب نۇرلۇق كۆرۈندى،
كېچە ياققان چىراغتىن.

ئەجەب ئوڭلۇق ئۆزىڭىز،
شېرىن ـ شېكەر سۆزىڭىز.
ئوت ياندۇرۇپ يۈرەكتە،
ئويناپ تۇرار كۆزىڭىز.

ئاق كەپتەرمۇ موللاقچى،
كۆك كەپتەرمۇ موللاقچى.
يارىمنى يامان دېمەڭ،
ئۆزى خۇشخۇي، چاقچاقچى.

بۇگۈن چىققان تولۇن ئاي،
ئاخشامقىغا ئوخشىماس.

شۇ يارىمنىڭ قىلىقى
باشقا يارغا ئوخشىماس.

ئاسماندىكى ئايىمدەك
كۆڭلۈمدىكى يارىم بار.
گۈزەل يارىم چىمەندىن
ئايرىلماس قارارىم بار.

تۆگە بالىسى تايلاق
ئوتنىڭ ئۇچىنى يەيدۇ.
مېنىڭ يارىم چىرايلىق،
كۆزىنىڭ يېغىنى يەيدۇ.

كۆرپىگە ئوخشاش ئۆستەڭ بويى قىياقى،
جاندىن ئۆتتى بۇ يوللارنىڭ يىراقى.
يالغۇز ئۆيده ئولتۇرامسىز خورلىنىپ،
ئاق مەلىكە، مەلىمىزنىڭ چىراغى؟

ياراشىپتۇ قاشلارىڭ
نەمگە ئۇنگەن قىياقتەك.
قوتانىڭدا ئولتۇردۇم
باغلاقتىكى ئۇلاغتەك.
ئويناپ جانىنى ئالادۇر،
ئىككى كۆزۇڭ بۇلاقتەك.

ئەخمەق ئۆزۈمنى داڭلاپ،
قولۇم يەتمەي تۇرناغا.
قۇشلىسام دەپ تۇرنانى،
يىغلايمەن خۇداغا.
سىياقىڭنى ئوخشىتاي،
بۇرۇن ئۆتكەن زۆھراغا.

مەن دەردىمنى ئېيتايمىكىن ئۆزۈڭگە،
تىل تەگمىسۇن قاشىڭ بىلەن كۆزۈڭگە.
جېنىم يارىم، ئوخشىمايسەن ھېچكىمگە،
مەن ئوخشاتتىم بېھىشتە قىزىلگۈلگە.

ئالسام ئىكەن سۈرەتىڭنى مەن سىزىپ،
كېتەلمەيمەن سېنىڭدىن ئۇمىد ئۈزۈپ.
ئون تۆت كۈنلۈك تولۇن ئايغا ئوخشاتتىم،
تورغايخانىڭ چىرايى ئەجەب سۈزۈك.

ئوخشاتمايمەن ئۆتۈپ كەتكەن يىللارغا،
بىر قاراشىڭ ھۈزۈر بېرەر دىللارغا.
قىزىلگۈلنىڭ ئويناقلاپ كۈلگەننى
تېگىشمەيمەن يۈز مىڭ ئالتۇن تىللاغا.

قۇندۇز ئوخشاش قاشىڭنىڭ قاراسى،
قۇرغۇي ئوخشاش بويىڭنىڭ تاناسى.
تىل تورغىيىم بىزنى شۇنچە كۆيدۈردى،
لىغىلدايدۇ قوش ئالماڭىز ئاراسى.

سۈنى قويدۇم شورتاڭ يەرلەر قانار دەپ،
ئۈمىد قىلدىم ئون بەش كۈندە يانار دەپ.
قىزىلگۈلۈم، ئوينار خىيالىڭ بولسا
ئەزان ئېيتىپ ئاتىڭنى قوي «ئانار» دەپ.

قارا قاشىڭنىڭ ئوتلىرى،
ئوچاق ئوتى چوغىدەك.
قارىۋالدى يىگىتلەر
قارا قاشقا تويغۇدەك.

موری، گۈچۈك يوللىرىدا
تال ـ تال قومۇش بار.
بىزنىڭ ئاشۇ ئوبدان ياردا
ئەدەپ ـ نومۇس بار.

مېنىڭ ئاشۇ يارىمنىڭ
ئوڭ قېشىدا مېڭى بار.
خالايىقلار ئىچىدە
ھايالىق، دەپ دېگى بار.

ئۆيدىن چىقىپ كەلدى
گۈلدەك ئېسىل گۈلئايىم.
سۆزلىرى شېكەر ـ شېرىن،
بۇغداي ئۆڭلۈك مۇلايىم.

ئالما گۈلىدەك يارىم،
خېنە گۈلىدەك يارىم.
ھەر بىرىڭ قىزىلگۈلدەك،
قايسىڭدىن كېچەي، يارىم؟!

يارىم كۈلۈپ كېلىدۇ
چۈمۈلىدەك بەل بىلەن.
يارىمنى باقاي ئەمدى
قەن ـ ناۋات، ھەسەل بىلەن.

تام بېشىدا ئولتۇرۇر
شەمشات بويلۇق شوخ يىگىت.
ئاغزىدىن بال تامار،
كۆڭلى ـ كۆكسى كەڭ يىگىت.

يارنىڭ ئىسمى گۈلئايىم،
مېنىڭ ئىسمىم شىرسايىم.
باشقىلارنىڭ يارىدىن
مېنىڭ يارىم مۇلايىم.

يازغى بۇغداي، كۈزگى بۇغداي،
دانلىرى ھېچ ئوخشىماس.

بىزنىڭ يارنىڭ مىجەزى
ھېچ كىشىگە ئوخشىماس.

كەرچە - كۆكيار تاغلىرى،
ئىپار پۇرايدۇ باغلىرى.
قاچان كېتەر تىلمىدىن
ناۋات سالغان چايلىرى.

شاپتۇلنىڭ قېقى، دەيمىز،
ئۆرۈكنىڭ قېقى، دەيمىز.
بىزنىڭ يار قارا كۆزنى
كۆڭۈلنىڭ ئېقى، دەيمىز.

ئىككى كۆزۈڭ ئوخشايدۇ
چىمەندىكى بۇلاققا.
بىر كۆرۈپ جامالىڭنى،
ئەجەب قالدىم پىراقتا.

قېشىڭ شوختۇر، قېشىڭ شوختۇر،
قېشىڭدىن كۆزلىرىڭ شوختۇر.
جاھاننى ئايلىنىپ كەزسەم
سېنىڭدىن ياخشى يار يوقتۇر.

قىزىلگۈلنىڭ غۇنچىسى
ئېچىلارمۇ، ئېچىلماس؟

بىزنىڭ يارىدەك قەلەم قاش،
باشقا يەردىن تېپىلماس.

قېشىڭىز بەرگى قىياقتەك،
كۆزىڭىز يۇلتۇز ئىكەن.
مېھرىڭىز گۈياكى ئاتەش،
قەلبىڭىز يالقۇن ئىكەن.

مېنىڭ ياريم رەيھانىنىڭ
كۆزى چولپان يۇلتۇزدەك.
قاشلىرى بەرگى قىياقتەك،
چاچلىرىدۇر قۇندۇزدەك.

بىزنىڭ باغدا گۈلسۈرۈخ
ئېچىلىپتۇ رەڭمۇرەڭ.
ماڭا كۆيگەن چىرايلىق
قەلەم قاشلىق، ئالما يەڭ.

ئۆرتەڭ يولى تېرەكلىك،
ئەتراپى قورام تاشلىق.
ئۆرتەڭدە بىر يارىم بار،
زىلۋا بوي، قەلەم قاشلىق.

يارنىڭ بېغىدا ئۆرۈك،
ئىشىك ئالدى ئۇچ كۆۋرۈك.

بۇ دۇنيادا بارمىكىن،
بىزنىڭ يارىدەك ئاي يۈزلۈك؟

يۈملاققا يۈملاق،
يۈملاققا مەن ئامراق.
يېڭى شەدىن يار تۇتتۇم
ئويىنىغۇچىتەك دوملاق.

يارىمنىڭ كەتكەن يېرى
دالانكارىز، يانبۇلاق.
مېنىڭ يارىم ئانار يۈز
تولۇن ئايدەك يۈملاق.

يارىمنىڭ ئىككى مەڭزى
باغدا پىشقان ئانارىدەك.
يارنى كۆرۈپ يورۇدۇم،
كېچە يانغان پانارىدەك.

يار بىلەن كۆرۈشكەندە
قاپقاراڭغۇ تۇن ئىدى.
بىزنىڭ يارنىڭ چىرايى
تولۇن ئايدەك كۆرۈندى.

باغدىكى زىلۋا تېرەك
بويلىرىنىڭ تۇزلۇكى.
يېڭى باغنىڭ ئالمىسىدەك
چىرايىڭنىڭ ئۇزلۇقى.

يار كىيگەن دۇردۇن كۆڭلەك
بويىغا ياراشىپتۇ.
يارىم كوچىدا ماڭسا،
يىگىتلەر قاراشىپتۇ.

ھاۋاخان تىكىپ بەردى
دەمبىزىدىن قوليا‌غلىق.
ھاۋاخانلار بار يەردە
ئايدەك جۇۋانلار چاغلىق.

ئىشىك ئالدى زاراڭزا،
ئېچىلمىپتۇ ھەر ياڭزا.
نېمە ئۈنچە قىلىسىز،
بولۇپ كۈندە ھەر ياڭزا؟!

ياخشى ئاتقا بىر مەنزىل،
پىچان خاندۆڭ ئاراسى.
خاندۆڭدە بىر يارىم بار،
كۆزلىرىمنىڭ قاراسى.

ئىلىخو دېگەن يەردە
ئۈن تاسقايدۇ لەڭزىدە.
ئۇرۇمچىدە يارىم بار،
قان تامىدۇ مەڭزىدە.

ھاۋادىكى لاچىنمۇ
يەردىن ئۈزۈق ئىزدەيدۇ.
بىر جۇۋانغا سۆز بەرسەم،
قىزدىن نوچا بىز، دەيدۇ.

سېرىق چېچەك سايدا بار،
سەندەك جۇۋان قايدا بار؟
سېنى بىر سۆيۈۋالسام،
قىيامەتتە پايدا بار.

پىچاننىڭ بازاردا
شاپتۇلنىڭ قېقى بار.
چىرايلىق يار تۇرپاندا،
چوكانلارنىڭ ئېقى بار.

تاغلاردا تولا ئىكەن
توپ ـ توپى بىلەن كەكلىك.
يارىمنىڭ سۇمبۇل چېچى
تولغاپ سۆيگىلى ئەپلىك.

باغنىڭ چۆرىسى جىگدە،
جىگدىنىڭ چېچىكى بار.

يارنىڭ سۇمبۇل چېچىنىڭ
چاچتەكگە پۇچەكى بار.

راۋابىمنىڭ ئۇچى ئەگمەچ
ئويىنىغۇچتەك بېشى بار.
كۆزلىرىگە ياراشقان
قارلىغاچ قانات قېشى بار.

ئات بېشىنى قايدۇرغان
كالا تېرىسى تاسما.
ياش باللارنى كۆيدۇرگەن
قېشىگدىكى كۆك ئوسما.

ئۇزۇن ساينى يول قىلدىم،
تاينى مىنىپ ئات قىلدىم.
ماختاپ ئاشۇ يارىمنى،
ئاسماندىكى ئاي قىلدىم.

تاغقا چىقتىم بىر كۈنى،
ئېتىپ كەلدىم تۈلكىنى.
مېنىڭ يارىم كىيىۋاپتۇ،
ئالتۇن زەرلىك بۆكىنى.

قارا قىزنى ئۇز قىلغان
مۇشۇ كۈننىڭ ئۇپىسى.
ياش يىگىتنى كۆيدۇرگەن
ئۇنىڭ تىككەن دوپپىسى.

چىقتىم[8] يوللىرى يول بوپتۇ،
قومۇشلىرى گۈل بوپتۇ.
چىقتىمنىڭ چوكانلىرى
خويمۇ ئوبدان گۈل بوپتۇ.

ئاق كۆڭلەك، قىزىل كۆڭلەك،
قىزلار كىيسە يارىشار.
سەن چىرايلىق دەپ قويسا،
بۇلبۇل بولۇپ سايرىشار.

كارىزلاردىن ئاققان سۇ
كۆلگە كېلىپ توختايدۇ.
چېۋەر يارىم قەلەم قاش
قىزىل گۈلگە ئوخشايدۇ.

بارغۇچە باغ بىرلە باردىم،
يانغۇچە تاشلىق بىلەن.
يۈرىكىم قانماسمىدى
قاپقارا قاشلىق بىلەن؟!

ئالما قېقى، ئۆرۈك قېقى،
يېگۈم كېلەر شاپتۇل قېقى.
بۇ دۇنيادا ئاز ئىكەن
بىزنىڭ يارەك دىل سېقى.

كىمخاپ كۆڭلەك كىيىپتۇ
قارا قاش يارىم مېنىڭ.
قارا قاشتىن ئايرىلسام،
نېچۈكتۇر ھالىم مېنىڭ؟!

ھاۋانى تۇمان باستى،
قۇم يەرنى بوران باستى.
تولۇن ئايدەك يار بىلەن
ئويناپ كۈلگىنىم قالدى.

قارا قاشنىڭ چېچىدا
قىزىل پۆپۈك جالاسى.
قارا قاش كېتىۋېلىپ
بىزگە قالدى بالاسى.

قارا قاش، قاۋۇل يارغا
ئاشنا بولسا كىشى.
جاننى جانغا ئۇلاپ
قول تۇتۇشۇپ كەتسە كىشى.

كوچىنىڭ ئوتتۇراسىغا
گۈلخان يېقىپتۇ بەڭگىلەر.

كۆيمسەممۇ كۆيدۇردى،
چېچى ئۇزۇن يەڭگىلەر.

قىزىلگۈلنى گۈل دەيدۇ،
ئەتىرگۈلگە يەتمەيدۇ.
ئەتىرگۈلدەك ياردىم بار،
خىيالىمدىن كەتمەيدۇ.

قاراغوجا، ئاستانىنىڭ سۈيى
قاراڭغۇ باغلاردىن ئاقۇر.
ئوسمىسى چارەك جۇۋان
يۈرەككە ئوتلارنى ياقۇر.

چىراغىڭنى ياندۇرۇپ
قويدۇم موراڭنىڭ بېشىدا.
ياغ قۇيۇپ پىلىك سالاي،
ئايدەك جۇۋانىنىڭ ئىشقىدا.

يارنىڭ بېشىغا چەگكىنى
قىپقىزىل پەرەڭ ياغلىق.
خۇي - پەيلىنى دېمىسەم،
چىرايلىقلىقى چاغلىق.

يارىشىپتۇ ئەجەبمۇ
ئەتلەس كۆڭلەك بويۇڭغا.
خويمۇ ئىچىم كۆيىدۇ
ناشپىكەردەك خۇيۇڭغا.

ياردىم چۈشكەن مەپىنىڭ
يوغان ئىكەن ئاتلىرى.
ئالالمايدۇ كۆڭلۈمنى
سەن يارىمدىن ياتلىرى.

ياردىمنىڭ ئات مىنىشى
گۈلگە بۈلبۈل قونغاندەك.
ياردىم كەلدى قېشىمغا،
كۆيگىنىمنى تۇيغاندەك.

ئۆرتەڭنىڭ سۈيى كېلىپ،
لەمجىنلەرگە ئاقىدۇ.
ئۆرتەڭلىكتىن يار تۇتساق،
پاقلان گۆشىدە باقىدۇ.

بېشىمدىكى دوپپامنى
ياردىم تىكىپ كىيگۈزگەن.
ھالۋا ئېتىپ شىرنىدىن
ئىسسىقىنا يېگۈزگەن.

قۇرغۇيۇم ئۇچۇپ كەتتى
بىر غۇلاچ يىپى بىلەن.
ياردىم مېنى كۆيدۇردى
ناۋاتتەك گېپى بىلەن.

يۇقىرىدىن سۇ كەلدى،
تاشتىن - تاشقا شارقىراپ.
مېنىڭ ياردىم كېلىدۇ،
ئالتۇن تاجدەك پارقىراپ.

ئېگىز دۆڭگە غۇنچە سالدىم،
ئاراشتا قالدى.
ئەتىۋارلاپ تۇتقان ياردىم
تالاشتا قالدى.

قاشنى قاشقا ئۇلىسا،
بۇغدايغا باغلىق بولغۇدەك.
يېڭى يار تۇتقان كىشى
سەۋدايى ئاغرىق بولغۇدەك.

قارا قاش مىنگەن ئاتنىڭ
كۇموش قاشلىق ئېگىرى.
قارا قاشقا كۆيگەننىڭ
كۈل بولامدۇ جىگىرى؟

قارا قاشنىڭ تۇمىقى
قارا كۆرپە ئەمەسمۇ؟

كۆزدىن ئۇيقۇ قاچۇرغان
كۆيۈك ئوتى ئەمەسمۇ؟

سۆسەر تۇماق كىيگەنلەر،
لەۋەننى تاللاپ سۆيگەنلەر.
قاش ـ كۆزنى ئويىنىتىپ،
يۈرەك ـ باغرىمنى ئەزگەنلەر.

كەچ بولدى، زاۋال بولدى،
بىزنىڭ يارغا ئۇۋال بولدى.
بەش پۇڭلۇق ئۇپا سۇرۇپ،
مىڭ سەرلىك جۇۋان بولدى.

ئالما يەيمەن، ئۆرۈك يەيمەن،
تۆپە شاخلارنى ئېگىپ.
كۈن چىقىشتا بىر ياردىم بار،
ئۆلمىسۇن تىلىم تېگىپ.

قارا قاشنىڭ كېچىدا
ئالا مۇشۇك ياتىدۇ.
چىقىپ كەتسەم يۈرتىدىن،
بىزنى قاچان تاپىدۇ؟

كۆك قومۇشقا ئوتنى ياقسام
ئىسى ئاسمان ـ پەلەكتە.
ياردىمنىڭ شېرىن سۆزى
ساقلىنىدۇ يۈرەكتە.

دەندەن چوكىدەك قوللىرى،
تال چۈنقىتەك بويلىرى.
مېنى ئەجەب خۇش قىلدى،
شېرىن ـ شېكەر كۈيلىرى.

ئاتا لازىم، ئاتا لازىم،
تاماكاڭغا چىلىم لازىم.
سېنىڭدەك ياخشى يار بولسا،
ماڭا ئوقەت نېمە لازىم؟!

ئەي پەرىنىڭ پەرىسى،
سۇمبۇل چېچىڭ بېلىڭدە.
مەن سۆيسەم ئەجەب تاتلىق،
ھەسەل بارمۇ لېۋىڭدە؟

قارا ـ قارا قاشلارىڭنى
قارا خەتكە ئوخشىتاي.
سېنىڭ قىلغان خۇيلىرىڭنى
ئەمدى قاچان ئۇنۇتاي؟!

باغقا كىرسە قارا قاش
ۋىچىرلايدۇ ئاق قۇشقاچ.
كەلدىم، يارىم، سېنى دەپ،
چاققان بول، قوينۇڭنى ئاچ.

قېشىڭىزنىڭ قارىلىقى
قارىمۇق داننىڭ ئۆزى.

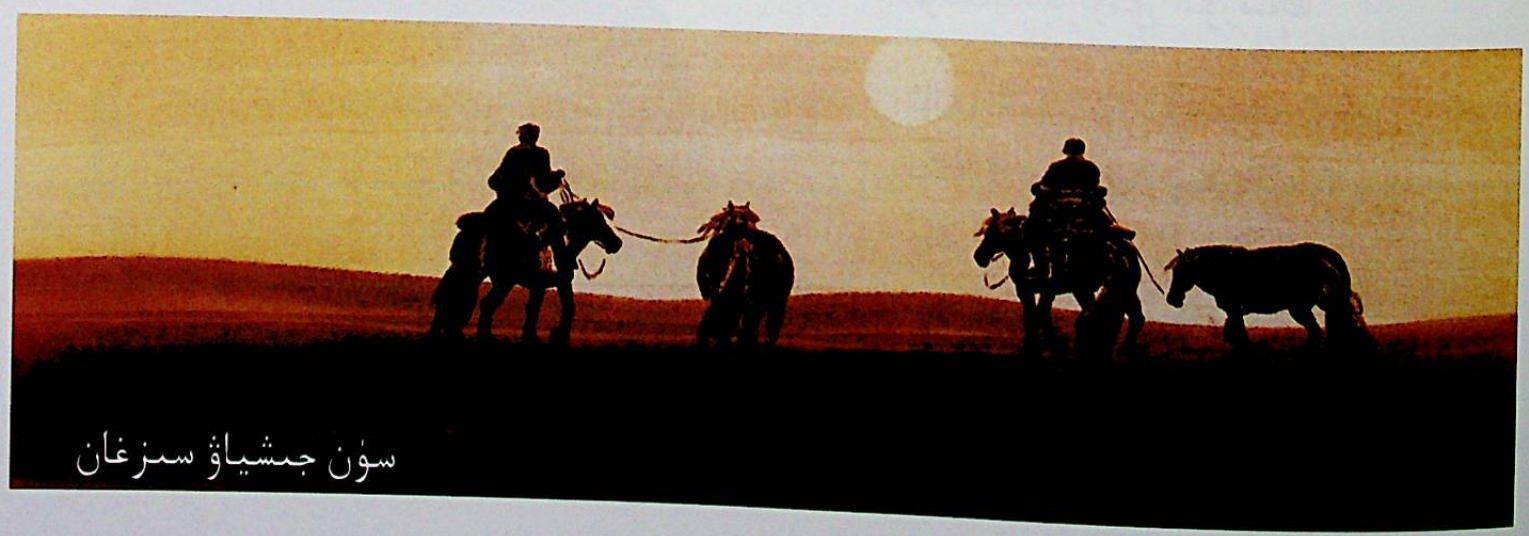
سۇن جىشياۋ سىزغان

يۇرىكىمگە ئوت سالدى
قېشى قارىنىڭ كۆزى.

قېشىڭىزنىڭ ئەگمىسى
قارلىغاچنىڭ قۇيرۇقى.
مەن ئىشقىڭدا ھېرىسمەن،
بۇ خۇدانىڭ بۇيرۇقى.

قارا قاشقا كۆيۈپ قېلىپ،
قالدىم بالاغا.
زەپىرەڭدەك سارغىيىپ،
يىغلاي خۇداغا.

قارا ـ قارا قاشلىرىم،
تىزغا چۈشتى باشلىرىم.
يارنىڭ يولىغا قاراپ،
ئاقىرىپ كەتتى باشلىرىم.

ئېرىقىڭنىڭ كىچىكلىكى،
سۈيىنىڭ سۈزۈكلۈكى.
مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن،
خۇيىنىڭ تۈزۈكلۈكى.

ئاسماندىكى تولۇن ئاي
ئون بەش كۈندە بىر تولۇر.
يارىمدىكى ناز ـ خۇلق
يەنە كىمدىن تېپىلۇر؟!

گۈل ئارىلاپ ئۇچۇپ يۈرگەن
جېنى نازۇك كېپىنەك.
مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
ئون بەش ياشلىق سېكىلەك.

ئەسسالام، دەپ ئۆيگە كىرسەم،
ئۆيدە مېھمان ئولتۇرۇر.
قاشلىرى قىيغان قەلەمدەك،
كۆزلىرى ئويناپ تۇرۇر.

ئاسماندا پىل ـ پىل قىلىدۇ
قارا مىلتىقىنىڭ ئوقى.
يۈرەكنى جىغ ـ جىغ قىلىدۇ
قارا قاش يارنىڭ ئوتى.

كۆك يايلىلىق كۆك بۆرە
ئوزۇق ئىزدەپ يۈرگۈدەك.
قارا قاش بىزنىڭ يارلار
مېنى ئىزدەپ يۈرگۈدەك.

قارا قاشقا ھال ئېيتسام،
يەر ئاستىدىن قارايدۇ.
ئاخشىمى ئاران بارسام،
ئاتا ـ ئانىسى مارايدۇ.

قارا قاشنى كۆردۈم دېسە،
كۆرگەنلەرگە كۆيدۈم مەن.
قارا قاشنىڭ دەردىدە
تىرىك كۆيۈپ ئۆلدۈم مەن.

ئورغاق تۇتقان قوللىرىڭ،
ئاغرىغاندۇ غوللىرىڭ.
جەننەت بولۇپ تۇيۇلار
سېنىڭ ماڭغان يوللىرىڭ.

ئىشىك ئالدى جۇپ كۆلچەك،
جۇپ كۆلچەكتە جۇپ ئۆردەك.
ياريم بولسا سىزدەكلا،
لوقماندەك ئۆمۇر سۈرسەك.

ئالتۇنگۈل، ئۆيۈڭ نەدە؟
تاڭلا ئەتە باراي دەيمەن.
چىرايىڭ تولۇن ئايدەك،
تويماستىن قاراي دەيمەن.

تورۇق ئېتىم يورغىسى
قىينىمايدۇ جېنىمنى.

تۆۋەن مەلىدىن يار تۇتتۇم،
تولۇن ئايدەك خېنىمنى.

خاندىن ئايرىلاي دەيمەن،
جاندىن ئايرىلاي دەيمەن.
قىزىلگۈل مېنىڭ ياربم،
قانداقمۇ كېچەلەيمەن؟

قارا قاشىنىڭ دەردىدە
چۆلدە باقتىم تۆگىنى.
پەنجىرىدىن قارايدۇ
مېنى ئاشىق كۆرگىلى.

قاراقاش گۈزەل ياربم
كۆڭلۈم ئۆلۈپتۇ.
مىنگەن ئېتىم، كىيگەن تونۇم
يارنىڭ دۆلىتى.

قاشى قارا، مەڭزى قىزىل،
كىمنىڭ يارى بولدىلا؟
نەچچە ۋاقتىن يوق ئىدىلە،
ئەمدى پەيدا بولدىلا.

قارا قاشىم كېلىدۇ
قىزىلگۈل سېياقىدا.
ئۆلۈپ كەتسەم ئارمان يوق
شۇ يارنىڭ پىراقىدا.

بالىلار ئاتار ئوشۇق،
سەھرادا بىزنىڭ مەشۇق.
خۇماركۆز مېنىڭ ياربم،
بولار ماڭا بال قوشۇق.

قارا قاشىنىڭ هويلىسى،
هويلىسىدا ئورىسى.
قارا قاش سەتەڭ يارنىڭ
بىزدەك ئەرلەر دورىسى.

قارا قاش نازلاپ كۈلۈپ،
يۈرەك - باغرىم تىلىدۇ.
سۆيۈپ ئالسام مەن ئۇنى،
يۈرەك - باغرىم تىنىدۇ.

دەرد كەلدى ئەلەم بىلەن،
داپ بىلەن، سەنەم بىلەن.
دەرد كەلسە ئۆزۈم تارتاي،
قاراقاش لېۋەن بىلەن.

شۇ ياداڭنىڭ غوللىرىنى
بۇلبۇل ئەگىدۇ.
ئىچسەم يارنىڭ سۈيىنى،
يۈرەك سەگىدۇ.

ياربم كەلدى ياداڭدىن،
قولىدا قاپاق.
قاپىقىدا بۇلاق سۈيى،
دەيدۇ، ئىچىپ باق.

ياغلىق ئالسام سىزگە دەپ،
هاۋا رەڭ چىقىپ قالدى.
خۇش مۇلايىم تۇرقىڭىز
كۆڭلۈمگە يېقىپ قالدى.

غىپ كىرىپ، غىپ - غىپ چىقادۇر،
تۆكۈلۈكۈڭدىن قارلىغاچ.
نەگە بارساڭ، نەدە تۇرساڭ،
قولتۇقۇڭدا ئاق توقاچ.

مېنىڭ يارىم چىرايلىق
قىزىلگۈلنىڭ غۇنچىسى.
ئايرىلمايمەن ئۇنىڭدىن
سۆيگۈنۈمنىڭ تۇنجىسى.

قاراغۇجا، ئاستانە خەلقى
خۇرجۇن - پالاس توقۇيدۇ.
قوي قوزىسىدەك يارىم بار،
قۇرئان كىتاب ئوقۇيدۇ.

چاي دەملىدىم، يار ساڭا،
ئوتتا قويۇپ چەينەكتە.
قارا كۆزۈڭ ئوينايدۇ
قولۇڭدىكى ئەينەكتە.

بۇ بۇلاق تېرەن بۇلاق،
سۇيى تاتلىق چىم بۇلاق.
يېڭىياچە يار تۇتسام،
تولۇن ئايدەك يۈملاق.

يارىمنىڭ ئۆيى باشتا،
بارسام سۆيگىلى ئەپلىك.
لەۋلىرى قىزىل ياقۇت،
قايرىپ سۆيسەم بەك تەملىك.

لۇكچۇننىڭ بازارىدا
چاچ پۆپۈكى ئاسقان قىز.
مەن يېتىم بىچارىگە
يۇرىكىنى چاتقان قىز.

ئاق چېچەك تاغنىڭ ئوتى،
ياغاق ئوت باغنىڭ ئوتى.

كۆيمىسە كۆيدۇرىدۇ،
خۇلقى بار يارنىڭ ئوتى.

بىزنىڭ يارلار قارا قاش،
ئەگىم يولدا ئوينايدۇ.
بولۇپ كۈندە ھەر ياڭزا،
شېرىن جاننى قىينايدۇ.

ئاق تېرەك، ئاپئاق تېرەك،
كۆك تېرەكمۇ بەك تېرەك.
سەندىن ئۆزگە قەلەم قاش
ماڭا زادى نە كېرەك؟!

ئايدىڭ بولدى كۈندۈزدەك،
قويلار ياتۇر يۇلتۇزدەك.
بەك چىرايلىق يار تۇتتۇم،
قېشى قارا قۇندۇزدەك.

ئاتنىڭ ئاتلىقى باردۇر،
يارنىڭ يايلىقى باردۇر.
ئاي چولپانىم بېشىدا
پەرەڭ ياغلىقى باردۇر.

ئەجەب ئىسسىم قويۇپتۇ،
شۆگىدىكى يارىمغا.
يارنىڭ قىلغان سۆزلىرى
تەگدى يۈرەك تارىمغا.

يان يەرگە ساراي سالدىم،
شامال كەلسە دالدا دەپ.
ئارزۇلاپ سېنى سۆيدۇم،
چوكانلارنىڭ ئالدى دەپ.

ئېگىز - ئېگىز تاغ باشىدا
قۇرغۇي ئىزى بار.
بىزنىڭ يارنىڭ كۆڭلىدە
يۈرەك سۆزى بار.

داۋان باشىغا چىقتىم،
ئارغامچا بىلەكىمدە.
كېچە ئۇخلاپ ئويغانسام،
سىز يارىم يوقىمدە.

ئاقۋاش تۇلكە، كۆك تۇلكە
ساينىڭ تۇلكىسى.
ئاخشام ياتقان تاۋار كۆرپە
يارنىڭ كۆرپىسى.

ئانارگۈلدەك ئېچىلىپ،
ئاشخاناڭدا چاي بولاي.
ئەشمە ـ ئەشمە قوللىرىڭغا
لۆڭگە، ياغلىق مەن بولاي.

ئوتۇن سالساڭ مەشكە سال،
بۇ مەشنىڭ ئوتى دەپلىك.
مېنىڭ يارىم قارا كۆزنىڭ
قۇچاقلىشى بەك ئەپلىك.

ئاق ئالمىنىڭ تېشى ئۇز،
قىزىل ئالمىنىڭ شېخى ئۇز.
يېڭى تۇتقان يارىمنىڭ
قېشى بىلەن كۆزى ئۇز.

باغقا كىردىم ئالمىغا،
ئالما تۇۋى لاي ئىكەن.
تاللاپ سۆيگەن شۇ يارىم،
ئاسماندىكى ئاي ئىكەن.

بېغىڭ شورا بولۇپتۇ،
ئانار ئۇزۇۋالغۇدەك.
مەڭزىڭ قىزىرىپ قاپتۇ،
چىشلەپ شورىۋالغۇدەك.

داپنى قولۇڭغا ئالما،
ئالساڭ بىكارغا چالما.

بىزنىڭ يارنىڭ چىرايى
باغدىكى قىزىل ئالما.

بىزنىڭ باغدا ئەنبەرگۈل
ئېچىلىپتۇ رەڭمۇرەڭ.
ماڭا كۆيگەن قارا قاش
بۇغداي ئۆڭلۈك، سەۋزە رەڭ.

ئاجايىپمۇ كۆيىمەن
قېشىڭ بىلەن كۆزۈڭگە.
شۇنچە سۆيگۈم كېلىدۇ،
ئالما رەڭلىك يۈزۈڭگە.
گىرە سالغۇم كېلىدۇ،
ئەۋرىشىمدەك بېلىڭگە.

يارنىڭ كۆز ياشلىرىدا
ئۆردەك ئۈزەدۇر.
يۈرىكىمنىڭ قىزىقىدا
تۆمۈر قىزادۇر.

باغدىكى پاكار شاپتۇل
بويلاپ يېگىلى ياخشى.
ئون بەش ياشتا تۇتقان يار
قايرىپ سۆيگىلى ياخشى.

يارىمنىڭ تۇمارىنى
ئالتۇنغا ئالسام ئاز ئەمەس.

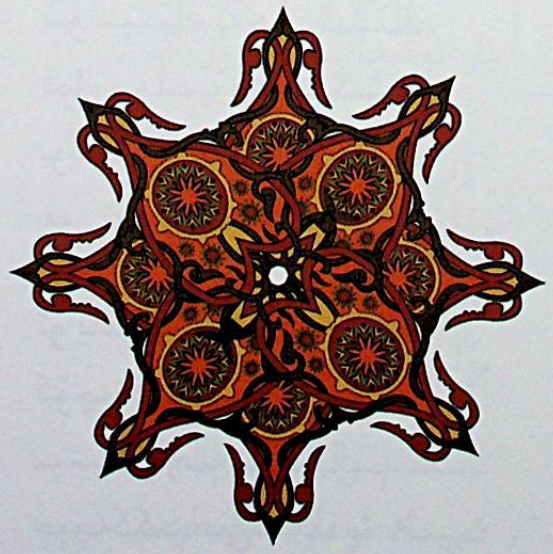

يارىمنىڭ ئاچچىقى كەلسە،
بېشى ئاغرىپ سوزۇلمەس.

ئىشىك ئالدى باراڭلىق،
چۆموچ ساپتۇ چىرايلىق.
شۇنچە خەق ئاراسىدا،
مېنىڭ يارىم چىرايلىق.

يارىم بولسا ئۆزلىرىدەك،
لەۋلىرى قىزىلگۈلدەك.
يارىم مېنى سارغايتتى،
ئېچىلماي توزۇغان گۈلدەك.

تاغنىڭ گۈلى سېرىق گۈل،
باغنىڭ گۈلى قىزىلگۈل.
گۈل ئىشقىدا سايرايدۇ،
خۇش ئاۋاز بىلەن بۇلبۇل.

بىر جۈپ كەپتەر ئۇۋلاپتۇ،
پىشايۋاندا، كۇۋۇكتا.
بىزنىڭ يارنى داڭلاپتۇ،
رادىئودا، زۇۋۇكتا.

بىر گۈلى رەنامۇسىز،
باغدا پىشقان گۈلمۇسىز؟
سىزگە ئىچىم كۆيىدۇ،
قەپەستىكى بۇلبۇلسىز .

شۇ سېنىڭ نە هال ئىشىڭ،
قول سېلىپ يول مېڭىشىڭ.
يولدا ياتقان بوز كېيىكتەك
هەر تەرەپكە قارىشىڭ.

ئۇ باغچىنىڭ، بۇ باغچىنىڭ
كۆچەتكىنەسى.
مېنىڭ يارىم خەلقئالەم
چېچەككىنەسى.

ئالماس بىلەن سوملاپ قويغان
بىلەككىنەسى.
ئالتۇن بىلەن قاپلاپ قويغان
يۈرەككىنەسى.

ئاينى ئايماققا دەڭلار،
سەرۋەڭنى يايلاقتا دەڭلار.
يەنە سەرۋەڭ چېچەكنى
ئايلا خېنىمنىڭ دەڭلار.

چىرايلىقنى يار تۇتۇپ،
يولدا قوي نىشانەڭنى.
يارىڭ قولغا كەلمىسە،
سىلاپ قوي پېشانەڭنى.

قارا ـ قارا قاشلارى،
سەتەڭ يارىمنىڭ ساچلارى.
هېچ كىشىگە ئوخشىماس،
بىر قاراپ قويۇشلارى.

ئايغا ئوخشايدۇ يۈزۈڭ،
چولپانغا ئوخشايدۇ كۆزۈڭ.
لەيلى ـ مەجنۇن تالغا ئوخشار،
شۇ سېنىڭ شېرىن سۆزۈڭ.

ئالمىمۇ ئالما پۈرايدۇ،
مەجىگەن قوغۇن پۈرايدۇ.
غېرىبلىقتا سۆيگەن يار
ئىپار ـ زەپەر پۈرايدۇ.

باغدا كاككۇك سايرايدۇ،
جىنەستىنىڭ شېخىدا.
مېنىڭ يارىم ئوينايدۇ،
يايراپ بېهىش بېغىدا.

ئاي قېشىدا بىر يۇلتۇز،
كۆرۈنمەيدۇ باشقىسى.

ياريم يارلار ئىچىده،
خۇددى ئاتنىڭ قاشقىسى.

ھاۋانىڭ تۇمانلارى،
ساي يەرنىڭ قۇلانلارى.
سۇ دېسەم شەربەت بەرگەن،
باغداشنىڭ جۇگانلارى.

شۇ خېنىمنىڭ مېڭىشى،
كاتتىلىق ياڭزا بىلەن.
شۇ خېنىمغا ئاشنا بولساڭ،
باقمدۇ ساڭزا بىلەن.

مەن يۈزۈڭنى ئاي دېسەم،
كۆزلىرىڭ يۇلتۇز ئىكەن.
ساچىڭنى سۇمبۇل دېسەم،
قاشلىرىڭ قۇندۇز ئىكەن.

گۈلمۇ گۈل ئاراسىدا،
چىمەنگە باقماس گۈل ئىدىم.
ھەممە گۈل ئاراسىدا،
لەيلىمقازاق گۈل ئىدىم.

ئالمىنىڭ سۈزۈكلۈكىدىن
كۆرۈنەمدۇ دانىسى؟
شېخىغا شەبنەم چۈشۈپتۇ،
مەن ئۇنىڭ مەستانىسى.

ئالا ـ سېرىق كۆرۈنەر
ئېدىرلىقنىڭ تۈلكىسى.
جاننى ئېلىپ جان بېرەر
شۇغىنە يار كۈلكىسى.

يۈزۈڭ گويا تولۇن ئاي،
قىزىلگۈل غۇنچىسى دەپ ئىنلاي.
سەن يارىم، مېنى دېسەڭ،
ئۇمىدنى ئۈزمەي ئۆيناي.

قارىساڭ، قارىمىساڭ،
قارا تونۇڭدىن بەلگىلىك.
سۆزلىسەڭ، سۆزلىمىسەڭ،
شېرىن سۆزۈڭدىن بەلگىلىك.

ئاتلىدىم، ئۆتەلمىدىم،
چامدىدىم، يېتەلمىدىم.
ئارزۇلاپ تۇتقان يارىمنى
مەن تاشلاپ كېتەلمىدىم.

ھاۋادا بۇلبۇل كېلەدۇ،
گۈل شېخىغا قونغىلى.
گۈل شېخى ئەگمەپ تۇرادۇ،
بۇلبۇلنى قوندۇرغىلى.

بىزنى يوقلاپ يىغلىغان،
ساھىب دۇئالارنى كۆرۈڭ.
يۈرەكلەرنى كۆيدۈرگەن،
دىلى خۇمارلارنى كۆرۈڭ.

گاھ قېشىنى لىك ئاتقان،
كىرپىكى ئوقلارنى كۆرۈڭ.
كۆزلىرىنى ئوينىتقان،
مېھرى بالالارنى كۆرۈڭ.

بويىغا زۇچۇ كىيىپتۇ،
تېشىغا شايى يېپەك.
باشقا گۈل قىستۇرۇپتۇ،
يار ئوتىغا كۆيدى يۈرەك.

كۆرپە جۇۋىنىڭ ئېتىكى
مۇلۇن بولسا خوپ.
ئاشىق كىشىنىڭ ئۆيى
بۇلۇڭدا بولسا خوپ.

ئانىسىدىن يېتىم قالغان
كېيىك ئوغلاقتەك ياريم.

جاهان ـ ئالەمدە بارمىكىن،
سېنىڭدەك تولۇن ئايىم؟!

يۈرىكىڭ يالقۇن ئىكەن،
يۈزلىرىڭ گۈلخان ئىكەن.
تال چۈشتەك بەللىرىڭ
ئايغا جامالىڭ تەڭ ئىكەن.

لېۋى دەرلەر، لېۋى دەرلەر،
لېۋىنى غۇنچىدىن دەرلەر.
ئىشكتىن كىرگەن يارىمنىڭ
چىشىنى ئۇنچىدىن دەرلەر.

يارنىڭ يۈرىكى ياردىن،
يارىڭ بولمىسا قايدىن.

غۇنچە بويلىرىڭ زىلۋا،
شېرىن سۆزلىرىڭ قەندىن.

يارىمنىڭ شېرىن سۆزى،
ئويناپ تۇرىدۇ كۆزى.
ئايمىكىن، ئاپتاپمىكىن،
يارىمنىڭ قىزىل يۈزى؟!

لەيلىگۈل غۇنچىسىغا
ئۆگىنىپتۇ تۇمۇچۇق.
بۇ دۇنيادا بارمىكىن،
ئۆزلىرىدەك زېھنى ئوچۇق؟!

باغدا بىر گۈل بار ئىدى،
ئالتۇن باھالىق گۈل ئىدى.

تۇگمىسى ئاچىلمىغان،
ياڕىمغا لايىق گۈل ئىدى.

بىزنىڭ يايلاق چىرايلىق،
ئىككى تاغنىڭ ئاراسى.
يېنىمدىكى خۇمار كۆز
ئوڭ كۆزۈمنىڭ قاراسى.

بېغىمدىكى كۆك ئوسما
قاشلارنى قارا قىلۇر.
قاشلارنى قارا قىلغان،
سىزلەرنى شەيدا قىلۇر.

تال ئىچىدىن تاللىۋالدىم،
تال چوكانىم سېنى.
گۈل ئىچىدىن خىللاپ ئالدىم،
گۈلى ڕەيھانىم سېنى.

تاللاپ ـ تاللاپ تاللىۋالدىم
تالدىن چوكانىنى.
باغ ئارىلاپ ئۈزۈۋالدىم
سېرىق زەپەرنى.

تاغ تۈۋىدە ئۆيەدۇ،
شىلدىر قىلسا تۈيادۇ.
نازۇككىنە بىلەكنى
تۈتۈپ قويسا سۇنادۇ.

دىل ئىكەننى بىلمىدۇق،
دىلىۋا ئىكەننى بىلمىدۇق.
مىسقىلى مىڭ تەڭگىلىك
گۆھەر ئىكەننى بىلمىدۇق.

باغدىكى مارجان تېرەكتەك،
بويىڭىزنىڭ تۈزلۈكى.
باغدا پىشقان ئاق كىشمىشتەك،
يۈزىڭىزنىڭ سۈزۈكلۈكى.

ئۆزلىرىگە قارىسام،
قىرچىنتالدەك بويلىرى.
ئويناپ تۇرار كۆزلىرى،
بۇلبۇل كەبى سۆزلىرى.

دەريالارغا كەلگەن سۇ
ھەر توقايدۇ توختايدۇ.
كۆڭلۈمدىكى شۇ يارىم
قىزىلگۈلگە ئوخشايدۇ.

دەر ـ بىدەر ئۆلدۈم،
كۆيگەنگە مەن كۆيدۈم.
بەرگىڭ سېنىڭ ئانار،
شاخىڭ سېنىڭ چىنار.

ماش ـ ماش، ماش،
كۆك خالتاڭدا ماش.
سېنىڭ ئاشناڭدىن
مېنىڭ ئاشنام ياش.

سەنمۇ ئانارنىڭ دانىسىدەك،
مەنمۇ ئانارنىڭ دانىسىدەك.
شامال چىقسا پۈرايسەن،
يېڭى باغنىڭ ئالمىسىدەك.

ئوتقا سالساڭ كۈل بولۇرمەن،
سۇغا سالساڭ چوكا مۇز.
بىزنى كۆيدۈرگەن خېنىمنىڭ
قېشى قارا، كۆزى ئۇز.

كېتىپ بارغاچ كۆردۈڭمۇ،
دەريادىكى قۇمچاقنى؟
مەن ئۆمرۈمدە كۆرمىگەن،
سەن يارىمدەك يۇمشاقنى.

ۋاي خېنىم ئايدەككىنە،
كۆندۈرمىگەن تايدەككىنە.

سەن خېنىمنىڭ مەيدىسى
ئۆستەڭدىكى لايدەككىنە.

مەن سېنى ياردىم دېسەم،
ئىللىق باھاردىم بار ئىكەن.
ئىككى مەڭزىڭ قىپقىزىل،
باغدا ئانارىم بار ئىكەن.

ئۆزىڭىز كۆل باشىدا،
يەلپۈنىدۇ گۈللەردىڭىز.
ئۆزىڭىز ئاندىن گۈزەل،
كۆيدۈرەر خۇيلارىڭىز.

چولپان يۇلتۇز كېچىدە
يۇلتۇزلارنىڭ يورۇقى.
تاللاپ سۆيگەن ياردىم بار،
قىزىلگۈلدەك پۇرىقى.

قاشىڭنىڭ قاراسىنى
قارا خەتكە ئوخشىتاي.
سەن يانمىدا بولمىساڭ،
سېنى كىمگە ئوخشىتاي؟

قارا ساينىڭ تاشلىرى،
سەن ياردىمنىڭ قاشلىرى.

ھېچ كىشىگە ئوخشىماس،
ئېگىلىپ قاراشلارى.

مارجان دوپپا باشىڭدا،
قىياقتەك ئوسما قاشىڭدا.
جېنىم تەنگە پاتمايدۇ،
بىللە تۇرساڭ قاشىمدا.

ياردىم ئوتاق ئوتاپتۇ،
كۆل بېشى قوناقلىقتا.
ئاي يۈزىنى توساپتۇ
ئانار گۈللۈك ياغلىقتا.

مېنىڭ ياردىم چىرماقچى،
چېلىشقىلى بارماقچى.
دەس كۆتۈرۈپ سالماقچى،
يىراق تۇرسۇن پايلاقچى.

چىلگە قوغۇن يۇمىلاق،
ئاقچى قوغۇن ئۇزۇنچاق.
قارا كۆزلۈك ياردىم بار،
زىبا بويلۇق، سوزۇنچاق.

باغنىڭ ئىچى ئوتياشلىق،
ئەتراپىدا قوشام يوق.
خۇمار كۆزلۈك ياردىم بار،
باشقىسىغا خۇشام يوق.

خوتەن دەيدۇ ئىلچىنى،
گىلەم دەيدۇ زىلچىنى.
خۇدا بىزگە بۇيرۇپتۇ،
سىزدەك قىزىل غۇنچىنى.

زىلچى خۇرجۇن كىمنىڭكى،
سۇمبۇل چاچلىق قىزنىڭكى.
خۇدا قوشقان جۇپتىمەن
غۇنچە بويلۇق ئۇزنىڭكى.

سېغىنىش ئىستىرالىق قوشاقلىرى

ئالدى چاقى هارۋامنىڭ
چۇشۇپ كەتتى تارچۇقا.
ياردىم بار قىزىلگۈلدەك،
مەيلىم يوق ياسانچۇقا.

ياردىم كەتتى ئېلەككە
سۇ ئۈسقىلى چېلەككە.
مەن كۆڭلۈمنى بەرمەيمەن،
قارا كۆزدىن بۆلەككە.

بىزنىڭ يارلار ئاتقۇچى،
يۈگىنى زەيدە ساۋايدۇ.
مەن ـ مەن دېگەن نوچىغا
يالغۇز ئۆزى تاۋايدۇ.

هاۋادىكى بوز تورغاي
تۇمۇچۇقنى سايراتتى.
يار ئوتى يامان ئىكەن،
يولغا نەچچە قاراتتى.

ئاتىم سۇنى ئىچمەيدۇ،
لازا بارمىكىن كۆلدە؟
ياردىم ئۆيدىن چىقمايدۇ،
ئېرى بارمىكىن ئۆيدە؟

قولۇڭدىكى ئالماڭنى
كىمگە بېرىسەن ئاقلاپ؟

قاچانغىچە كەلمەيسەن،
ئولتۇرامدىمەن ساقلاپ؟

ئاق ياغاچتا ئايۋانىڭ،
قارا ياغاچتا سارايىڭ.
نېمانچىلا كەلمەيسەن،
ئۆتۈپ كەتتى قارايىڭ.

مەن سېنى پاناھ تارتىپ،
ئايۋانىڭدا ياتامۇ؟
ئون بەش كۈنلۈك ئالەمدە
سېنىڭ دەردىڭنى تارتامۇ؟

ئايۋانىڭدا مەن ياتىپ،
سارايىڭنى بىلمەيمەن.
قاچان كېلىسەن، ياردىم،
قارايىڭنى بىلمەيمەن.

باردىم دەريا كەچكىلى،
ئولتۇردىم سۇ ئىچكىلى.
مەن سېنى سېغىنغاندا،
قاناتىم يوقكەن ئۇچقىلى.

تۇمۇچۇقۇم سايرايدۇ،
نىگارىم ئويىنىغان باغدا.
ئەزىز جانىم كۆيەدۇ،
سېنى ياد ئەيلىگەن چاغدا.

ئۆستەڭ ياقىلاپ بېرىپ،
كۆۋرۈكتىن ئۆتۈپ كەتتىم.
سەن چۈشۈمگە كىرگەندە،
چۆچۈپ ئويغىنىپ كەتتىم.

ئاسماندىن ئالاي ئاينى،
قوينۇمغا سالاي يارنى.
يار يادىمغا يەتكەندە،
ئىچىمەي قويىمەن چاينى.

بۇگۈن ئايغا ئون بەش بولدى،
قۇياش پېتىپ كەچ بولدى.
ياربم كېتىپ يىراقلارغا،
كۆرۈشمەككە تەس بولدى.

ئالما ئاتتىم دەريا‌غا،
لەيلۈپلىپ چۆكمەيدۇ.
بىزنىڭ يارنىڭ ئوتلارى
لاۋۇلدايدۇ، ئۆچمەيدۇ.

قىبلىدىن شامال كەلسە،
مەن يارىمنى سورايمەن.

كەلمەي قالدى، يوق دېسە،
تاڭ ئاتقۇچە يىغلايمەن.

گۈللۈك ئەتتىم گۈلباغقا،
ئۈستىگە گۈلدەر تېرىپ.
سەن يارىمدىن ئايرىلغاچ،
ھەر كۈنى كۆڭلۈم غېرىب.

ئۈزۈلمەي ئاقسا سۇلار،
كۆلگە سۇ پاتماي قالار.
سەن ئۇچۇن ئاققان يېشىمدا
قۇرۇغان دەريا تولار.

ئىشىك ئالدى ئېرىقچە،
پىلتىڭلايدۇ بېلىقچە.
سەن يارىمنى سېغىنىپ،
جېنىم قالدى تېرىقچە.

ئۆزۈمنى ئاتاي كۆلگە،
باش ئېلىپ كېتەي چۆلگە.
يار ئوتى يامان ئىكەن،
باغرىمنى ياقاي ھۆلگە.

بۇگۈن ئايغا ئون يەتتە،
ئايدىڭ بولماي تاڭ ئاتتى.
يار ئوتى يامان ئىكەن،
مېنى ئەجەب يىغلاتتى.

ئاخشىمى قاراڭغۇدا،
خويمۇ كۆيىدۇ چىراغ.
ناخشا ئېيتسام ئۇنۇم يەتمەس،
يارنىڭ ئۆيى بەك يىراق.

ئاي يۈزۈڭنىڭ شولىسى،
چۈشتى سېپىلگە سايىسى.
خويمىغىنە يىراق ئىكەن،
ئىككىمىزنىڭ ئارىسى.

تال ئۇچى تالغا يېتەمدۇ،
تال ئۇچى تالدىن يىراق.
كۆڭلىمىز سىزگە چۈشۈپتۇ،
ئۆيىمىز ئاندىن يىراق.

تال ئۇچى تاللارغا يەتسە،
تال بۇدۇشقاقتىن يىراق.
بولسىمۇ ئۆيلەر يىراق،
ئۆچمىگەي ئەسلا پىراق.

بىر چېكىم تاماكا سالدىم،
كۆز يېشىم بىلەن نەملەپ.
ئوتتۇرىسىغا چوغ سالدىم،
ئىككى قولۇم بىلەن پەملەپ.

ئالسىلا، پات ئالسىلا،
خۇش ئېتىپ ئالدىن بىلەك.
كەلسىلە، پات كەلسىلە،
چىدىمايۋ قالدى يۈرەك.

كۈندە ـ كۈندە كەلسىلە،
بار چىلىم تاماكىمىز.
چەكسىلە تاتلىق تۈتۈن،
چەكمىسىلە قويسىلا پۈتۈن.

تاماكىنى چەكسىلە،
ناۋات قوشۇپ چەكسىلە.
يۈرەك قانداق چىدايدۇ،
بىزنى تاشلاپ كەتسىلە؟!

ئۆگزەمگە قوناق يايدىم،
ئۇيناپ كېلىپ چاچمىسىلا.
بىز ئىككىمىز ئۇينايلى،
ئەمدى بىزدىن چانمىسىلا.

ئاران تىزغان مارجاننى
ئۇيناپ كېلىپ چاچمىسىلا.

ھەر ئىش قىلساق تەڭ قىلدۇق،
بىزدىن ئۇنچە قاچمىسىلا.

تاڭ سەھەردە باغىڭدا،
بۇلبۇل بولۇپ سايرايمەن.
سېنىڭ كەلگەن يولۇڭغا
كۈندە نەچچە قارايمەن.

ئۆتەر يولۇڭدا مەن تۇردۇم،
بۇلبۇلۇڭ بولۇپ سايراپ.
قارا كۆزۈم تېلىپ كەتتى،
سېنىڭ يولۇڭغا قاراپ.

قىزىلگۈل تۈۋىدە سىنچاي،
ئىچىپ خۇمار بولدۇم مەن.
قەلەندەر ئەڭلىنى كىيمەي،
سارىڭ دۇئانە بولدۇم مەن.

گۈل ئۈزەي دەپ كەلگەنتىم،
بىر گۈلۈڭنى ئۈزمىدىم.
ئەقلى بولسا كېلەر دەپ،
مەن ئۈمىدنى ئۈزمىدىم.

ئاتچان يولى ئۇزۇن ساي،
ماڭسام پۈتۈم ئاغرىيدۇ.
تاشلىۋەتكەن يارىمغا
ئەمدى ئىچىم ئاغرىيدۇ.

گۈل ئېچىلغان گۈل باغدا،
نادانكەنمىز ئۇ چاغدا.
چۈشەنمەي يار قەدرىنى
بىز قالدۇق بۇگۈن داغدا.

ئەتىياز بولدى يەنە،
ئېچىلدى باغنىڭ گۈللىرى.
مەن بېرىپ شاخقا قونسام،
سايرىشۇر بۇلبۇللىرى.

بۇلبۇللار قونار
تاغلار باشىغا.
تۇتقان يارى گاڭگۇڭ بولسا،
كېلەر قاشىغا.

ئىشىك ئالدىڭ قۇم بولسا،
سەگۈ تېرەك ئۆسمەمدۇ.
كۆڭلۈڭدىكى يار بولسا،
تاۋاڭ شۇنچە ئۆسمەمدۇ.

قاغىلىقنىڭ بازارى،
ئالما بىلەن ئانارى.
ئاخشام ئىچكەن سىنچاينىڭ
ئەمدى تۇتتى خۇمارى.

تاڭ سەھەردە تاللىغان
دەستە گۈلۈم قولۇمدا.
كەلدىم ئېيتقان جايىڭغا،
ئىككى كۆزۈم يولۇڭدا.

قولۇڭدىكى ياغلىققا
قىزىلگۈلنى ئۈزۈپ كەل.
ناخشام بىلەن چالغىلى
دۇتارىڭنى تۇزۇپ كەل.

دۇتارىمنىڭ خەرىكى
ياڕىپلىمدا يەملەكلىك.
يارنىڭ ئۆيىگە بارسام،
ناۋات چېيى دەملەكلىك.

يارىم چىقتى كۆل بېشىغا،
ئاق ياغلىق چىگىپ بېشىغا.
چۆگۈنگە سۇ ئۇسماي،
تولدۇرۇپتۇ كۆز يېشىغا.

بىزنىڭ ئۆينى سورىسىڭىز،
موغاللا دېگەن يەردە.
ھەر ئاخشام باراي دېسەم،
ئۆيىڭىز يامان يەردە.

گۈل تېرىدىم باغلارغا،
يارىم كېلىپ كۆرسۇن دەپ.
گۈللىرىم ئېچىلغاندا
يارىم ئۆزى ئۈزسۇن دەپ.

سەھەر چىققان قۇياشتىن،
يارىم سېنى سورايمەن.
يار ئۆزى كېلەرمۇ دەپ
يوللىرىڭغا قارايمەن.

ئالمىلار پىشىپ قاپتۇ،
تۇڭگە چۈشۈپ قاپتۇ.
قارا كۆز مېنىڭ يارىم
چۈشۈمگە كىرىپ قاپتۇ.

تونۇرغا ئوتۇن سالسام،
ئىس چىقىدۇ، كۆيمەيدۇ.
مېنىڭ يارىم قارا كۆز
سېغىنماپتۇ، كەلمەيدۇ.

باغ ئىچىگە ئۆي سالدىم،
شىپاڭلىرى كارامەت.
يىراقتىكى شۇ يارىم،
خۇدايىمغا ئامانەت.

ئاش يايىمەن تاختىدا،
يوتقان ئەتتىم پاختىدا.
يار، يولۇڭغا قارايمەن،
كېلىپ كەتكىن ۋاقتىدا.

تالى مەجنۇنتال ئېگىلدى،
يار ئېگىلمەيدۇ ماڭا.
يا كېلىپ جېنىمنى ئالسۇن،
يا كۆڭۈل بەرسۇن ماڭا.

تال ـ تال ئۆسكەن تېرىكسەم،
توپ ـ توپ ئۆسكەن تېرىكسەم.
ئايۋاندىكى يارىمنى
كۆرۈش ئىدى تىلىكسەم.

قۇشقاچلار ۋىچىرلايدۇ،
قۇرغۇي كەلگەن ئوخشايدۇ.
يۈرەكلەر جىغىلدايدۇ،
يارىم كەلگەن ئوخشايدۇ.

ئاسماندا ئۇچۇپ يۈرگەن
بىر يالغۇز قارا قاغا.

بارساڭلار سالام دەڭلار،
بىزنى سورىغان يارغا.

چوڭ بۇغرا، كىچىك بۇغرا،
يارنىڭ مىنگىنى يورغا.
يارنى كەلگۈدەك دەيدۇ،
چىقىپ تۇرارمىز يولغا.

بارغىلى باردۇر خىيالىم،
يانغىلى يوق تاقىتىم.
يار مېنى سېغىنغاندا،
ئۇچقىلى يوق قانىتىم.

كەلمىدى، يار كەلمىدى،
نە بولدى، يارىم كەلمىدى.
ئېتىنىڭ ئاياغى سۇندى،
باھانە بولدى كەلمىدى.

ئېتىنىڭ ئاياغى سۇنسا،
ئات ئېلىپ مىنمەسمىدى.
يارنىڭ كۆڭلىدە بولسا،
بىر كېلىپ كۆرمەسمىدى.

يارىمنى كەپتۇ دېسە،
يۈگۈرۈپ چىقاي باشىم بىلەن.
يارىم ماڭغان كوچىلارغا
سۇ سېپىپ ياشىم بىلەن.

بېغىڭغا كىرىپ باقسام،
ئۆرۈكۈڭ ئەجەب تاتلىق.
چۈشۈمگە كىرىپ قاپسەن،
قارا كۆز، تىلى تاتلىق.

قاش ئاتارىم كېلىدۇ،
كىرپىڭ ئاتارىم كېلىدۇ.
بېلىگە ئالما تۇگۈپ،
يالغانچى يارىم كېلىدۇ.

زەيتۇنە تونىنى كىيىپ،
خەستە كۆڭۈلگە ئوت سېلىپ.
نە ئېچىلغان غۇنچىدەك،
يۈزى ئانارىم كېلىدۇ.

چۈغلۇق گۈللىرى تاغدا،
ئېچىلىپتۇ ھەر ياندا.
بەشىنچى باھار ئايدا،
مەن يارىم بىلەن باغدا.

ھەر كىشىنىڭ يارى بولسا،
كەلسە قېشىغا.
گۈل قىلىپ قىستۇالسا،
ئەزىز بېشىغا.

خويمۇ ماڭدىم بۇ يولدا،
لاچىن سوققان توشقاندەك.
كەچ كىرسە تاڭ ئاتمايدۇ،
مەن بىلەن قېرىشقاندەك.

ئەجەبمۇ كەلمىدىڭ، يارىم،
يولۇڭغا بارغۇدەك بولدۇم.
قولۇمغا قوش پىچاق ئېلىپ،
يۈرەكنى يارغۇدەك بولدۇم.

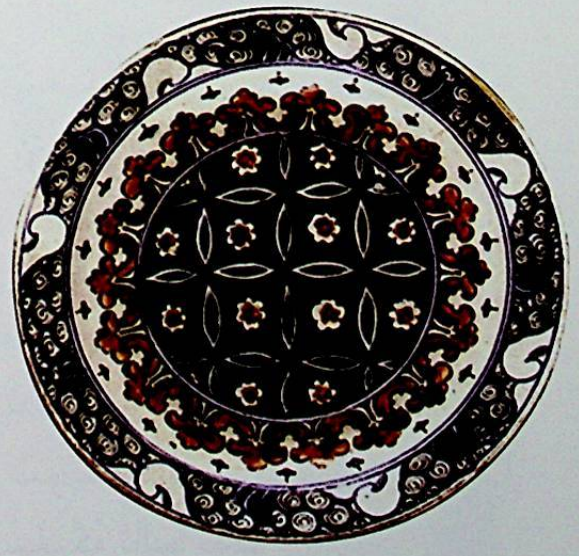

ئىشىكىڭدىن ئۆتتۈممەن،
ئۆتكىنىمنى تۇيدۇڭمۇ؟
توخۇ ئىككى چىللىدى
بىر چىقمايسەن، ئۆلدۇڭمۇ؟

سەن قاچان كەلدىڭ ئىشىككە،
مەن بىلىپ ئاھ ئۇرمىدىم.
چىققۇچە چارە تاپالماي،
ئولتۇرۇپ قان يىغلىدىم.

تاغلاردا تولا كەكلىك،
مەن يارىم بىلەن گەپلىك.
خالىيدا تېپىشقاندا،
ئويناپ ـ كۈلگىلى ئەپلىك.

قۇرغۇيۇم ئۇچۇپ كەتتى،
قوغلان يولىغا قاراپ.
كۆزۈمنىڭ گۆھىرى ئاقتى،
يارىنىڭ يولىغا قاراپ.

مەن ئەمدى قانداق قىلاي،
غەمدە قالغان بېشىمنى؟
كەتكىلى ئۇزاق بولدى،
سېغىنىدىم ئاداشىمنى.

بۇ كېچە تاڭ ئاتمايدۇ،
يار قېشىمدا ياتمايدۇ.
يار قېشىمدا ياتقاندا،
جان ئىچىمگە پاتمايدۇ.

بىزنىڭ باغدىكى سۈلار
مۇز توڭلاپتۇ ئەينەكتەك.
قاچانغىچە يۈرەرمىز،
كاككۇك بىلەن زەينەپتەك؟ !

سېرىق سەبدىگە ئوخشاش
سارغايدى چىرايلارىم.

مۇڭداشقىلى مەن بارسام،
قوغلايدۇ مالايلارنىڭ.

خەت قىلىپ نامە ئېۋەتتىم،
مېھرىبان يارىم ساڭا.
خالىيدا ئۆزۈڭ ئوقۇ،
مەلۇم بولۇر ھالىم ساڭا.

كېچە ـ كۈندۈز يىغلىماقتىن
ئۆزگە ئىش يوقتۇر ماڭا.
بۇ مېنىڭ كۆز ياشلىرىمنى
كىم بېرىپ ئېيتۇر ساڭا؟!

جان ئۇكام، جېنىم ئۇكام،
بىر كۆرەر كۈن بولارمۇ؟
قوينىڭىزغا قول سېلىپ،
بىر سۆيەر كۈن بولارمۇ؟

ئوسما قويغان پەلكۈچۈك
ياتۇر تامدا سانجىلىپ.
ھەر كۆرگەندە ئاھ ئۇرۇپ،
كەتتىم تولا يانجىلىپ.

بېغىڭغا كىرەي دەيمەن،
تىكەن بار كىرەلمەيمەن.
بۇ ئالەمنى خوپ دەيسەن،
سېنىڭسىز يۈرەلمەيمەن.

سەن سېغىنىڭمۇ مېنى،
خويما سېغىندىم مەن سېنى.
سەن قەيەرنىڭدە سېغىنىڭ،
مەن يۈرەكىمدە سېنى.

كۆككىنە كەپتەرمىدىم،
كۈندە ـ كۈندە كەلگىلى؟
ئايدا ـ يىلدا بىر كېلۈرمەن،
ئاي يۈزۈڭدىن سۆيگىلى.

بېرىشىڭنى باغدا كۆردۈم،
يېنىشىڭنى كوچىدا.
كوچىدا باسقان ئىزىڭ
بولدى كۆزۈمگە تۇتىيا.

بالىلار ئويناۋاتامدۇ،
بىز ئويىنىساق قاتامدۇ؟
ئالتۇن قارا كۆز يارىم
مېنى ئويلاپ ياتامدۇ؟

قىز بالا دېگەن نەرسە
قىزىل ئەڭلىنى كىيسە.
قارا قېشىغا قاراپ،
قىزىل مەڭزىگە سۆيسە.

نەخۇش كۈندۈر، بۇرادەرلەر،
كىشى جانانىغا يەتسە.
چېكىپ جەبرۇجاپالارنى،
كۆزى مەستانىگە يەتسە.

مەن يارىمنى تاپارمەن،
تاپسام ئېلىپ كېتەرمەن.
مەن يارىمنى تاپقاندا،
مۇرادىمغا يېتەرمەن.

تېرەكسىز ھويلىغا كىرسەم،
بېشىمدىن ئاپتاپ ئۆتتى.
بويۇڭدىن ئۆرگىلەي، يارىم،
سېنىڭ قەدرىڭ ماڭا ئۆتتى.

يار مەندىن يامانلاپتۇ،
ئېيتقان سۆزلىرى ماقۇل.
بېرىپ ئېيتساڭ يارىمغا،
مەن يارىمغا ناماقۇل.

ئېگىز ئۆستەڭ بويىدا،
يار بىلەن ياتتىم يالىڭاچ.

قار بىلەن يامغۇر يېغىپتۇ،
كەل، يارىم، كۆڭلۈڭنى ئاچ.

ئاھ يارىم، تاڭلا كېلىك،
تاڭلا تاك ئاتسا كېلىك.
ئۆزۈم ئايۇاندا ياتارمەن،
ئالمىلىق باغقا كېلىك.

قوغۇن تېرىدىم تۇزگە،
تېڭى يازى، تېڭى كۈزگە.
سېنى ئارزۇلاپ تۇرسام،
چىقمايسەن تالا ـ تۇزگە.

قاپىقىم تارتىدۇ مېنىك،
قەشقەردىن يارىم كېلۈر.
ئۆزى كەلمىسە يارىم،
خۇش خەۋەر سۆزى كېلۈر.

يار ئىشكىدە تۇرسا،
چىن مۇدەن ئېچىلغاندەك.
يار بىلەن ياتارمەنمۇ،
سۇغا سۇ قوشۇلغاندەك؟!

مېنى يارىم چىللايدۇ،
بارسام ئۆيىگە، تىللايدۇ.
باغنىك ئىچىگە كىرىپ،
ماڭا بېقىپ يىغلايدۇ.

ئۇ قاتقا ئۆتەرمەن دەپ،
بۇ قاتتا قونۇپ قالدىم.
ئۈچ كۈندە بارارمەن دەپ،
يالغانچى بولۇپ قالدىم.

يانچۇقۇمدا ئارغامچا،
ئۆزۈم قاتتىق ئالۋانچى.
قولۇمدا پۇلۇم يوقتۇر،
مەن يارىمغا يالغانچى.

ئىشىكتىكى ئانارگۈل،
ئات باغلاپتۇ ھەمراگۈل.
يار مەندىن يامانلاپتۇ،
مەن يارىمغا ناماقۇل.

سۇ بولسا سۈزۈك بولسا،
ئېرىقتا ئېقىن بولسا.
ئاشىق بىلەن مەشۇقلار
يان قوشنا يېقىن بولسا.

كۈندە كۆرمىدىم يارنى،
كۈنىدە بىر كۆرەرمەن دەپ.
ئۈمىد ئۈزمىدىم ياردىن،
ئۆلمىسەم سۆيەرمەن دەپ.

قېشىڭنىڭ قارىسىنى
قارا خەتكە ئوخشىتاي.
ئەتە ـ ئاخشام كۆرمىسەم،
بويۇڭنى كىمگە ئوخشىتاي؟

ئات بولسا يورغا بولسا،
توقۇلسا، مىنسە كىشى.
يارى بولسا ياندا بولسا،
ئويىنسا، كۈلسە كىشى.

سەن مېنى دوستۇم دېسەك،
ئولتۇر قېشىمدا بىر زامان.
بىر زامان ئولتۇرمىساك،
پۇشمان قىلۇرسەن ھەر زامان.

باغقا بوستان سالمەن،
سايراپ ئۆتسەڭچۇ، يارىم.
گۈل ھاراقى تۇتمەن،
مەست بولۇپ ئۆتسەڭچۇ، يارىم.

بۇگۈن ئالتە كۈن بولدى،
مەن يارىمغا خۇمارى.

قول سېلىپ چىقىپ كەلسە،
كۆكرىكىدە تۇمارى.

مەن بارايمىكىن ئاندا،
يار كېلەرمىكىن مۇنداﺅ؟
يارغا يار كېرەك بولسا،
قول سېلىپ كېلەر مۇندا.

كاككۇك ئاشقى زەينەپ،
بىرى باغدا، بىرى تاغدا.
بۇلبۇل سايرىغان چاغدا،
مەن يارىم بىلەن باغدا.

ئالتۇن بىلەن رەنانى
يارىمغا تۇتاي دەيمەن.
مەي بولسا خېرىدارى،
بىر قەترە يۇتاي دەيمەن.

* *

مەن ئەمدى نېچۈك قىلاي،
غەمگە قالغان بېشىمنى؟
كۆرگىلى ئۇزاق بولدى،
سېغىندىم ئاداشىمنى.

سېغىنغان بىلەن يارنى،
مىنگىلى تېپىلماس ئات.
ئات بولسا كۆرەر ئىدىم،
بېرىپ قارا قاشىمنى.

ئالارمەن دېسەم بىر ئات،
ئاتنىڭ بىر خۇيىدۇر يات.
يارغا يەتكۈزەرمۇ پات،
كۆرسەم باغرى تاشىمنى.

خۇش، ياخشى ئىلى شەھىرى،
يارنىڭ بارمىدۇ مېھرى؟

مەن ئەمدى بىلەلمەسمەن
يارىمغا باراشىمنى.

يار ئارقىسىدىن باردىم
قورغاسنىڭ مازارىغا.
يارىمدىن، بىلەلمەيمەن
بىر خەۋەر ئېلىشىمنى.

خۇمرىدەك قىلىپ گۇ ـ گۇ،
شەيخىتەك قىلىپ ھۇ ـ ھۇ،
يىغلاپ يۈرۈپ ھەربىر سۇ،
تۆكتۇم كۆزدىن ياشىمنى.

دۇشمەنلەر جاپا قىلدى،
دىلبەردىن جۇدا قىلدى،
نازىم تولا ئاھ قىلدى،
كۆرەلمەي ئاداشىمنى.

* *

يار ئىشكىدە تۇرۇپ،
بىر جىلۋە قىلارسەنمۇ؟

بىر كۆرۈپ كېلەي دېسەم،
خالمىدا بولارسەنمۇ؟

ئۆگزەكتىكى قومۇشنى
مەن دەسسەپ ئۆتەرمەنمۇ؟
كۆكتىلۈمدىكى يار بىلەن
بىر كېچە ياتارمەنمۇ؟

يالۇڭۇرۈپ ساڭا ھەر كۈن،
ياد ئېتىپ سېنى ھەر كۈن،
باغرىمنى قىلىسەن خۇن،
ۋەسلىگە يېتەرمەنمۇ؟

بارسام ئىشىكىگە يىغلاپ،
ئاچچىقىڭ كېلىپ قوغلاپ،
بىر قىسمەت كېلىپ خورلۇق،
دۇنيادىن ئۆتەرمەنمۇ؟

ياردىم ماڭا باقمايدۇ،
سېنەسىنى ياقمايدۇ.
مۇنداق بىۋاپا يارغا
بىھۇدە كۆيەرمەنمۇ؟

باقماي ماڭا دەرد قىلدىڭ،
چىرايىمنى رەت قىلدىڭ،
دەردىمگە داۋا تاپماي،
ئاخىرى ئۆلەرمەنمۇ؟

بىزلەرنى خاپا قىلدىڭ،
جېنىمغا جاپا قىلدىڭ،
سەندەك بىۋاپا يارغا
ئاۋارە بولارمەنمۇ؟

* *

ئەجەبمۇ ياراشسىتۇ،
يار ئۆيۈڭگە جۇپ ساندۇق.

ئالتە ئاي بولدى كەلمىدىڭ،
نېم بولدىكىن، دەپ قالدۇق.

باغ ئىچىنى ئارىلاپ،
ساڭا تىزدىم گۈلدەستە.
مېنى ئوتقا سېپ قويۇپ،
سەن يۈرەمسەن بىخەستە؟

بېغىڭدىكى ئالماڭنى
سۇ قۇيماي قۇرۇتتۇڭمۇ؟
كېتىۋېلىپ يەكەندىن،
سەن مېنى ئۇنۇتتۇڭمۇ؟

كۈننى تۈنگە ئۇلايمەن،
چاق تۈۋىدە ئۇخلىماي.
ياردىم مېنى رەنجىتتى،
ئايدا ـ يىلدا يوقلىماي.

كېتىپ بارغان توشقانىڭ
چاتقاللىق ئىكەن جايى.
پات ـ پات كەلسىلە، يارىم،
مەنمۇ بارىمەن گاھى.

ئېگىز قارىغاي تاغدا،
سۇلار ئاقىدۇ سايدا.
بىز بۇندا غېرىبلىقتا،
سۆيگەن يارىمىز قايدا؟

چۈش مەزگىلى باغقا كەل،
مەي باغلىغان ئۈزۈم بار.
ئۈزۈملۈكتە، قارا كۆز،
ساڭا ئېيتار سۆزۈم بار.

ئالما تىزدىم تەخسىگە،
ساناپ بېقىڭ جۈپمۇ، تاق؟
دەردىڭىزدە يۈرۈيمەن،
بىر كۈن كېسەل، بىر كۈن ساق.

قاشلىرىڭنى ئويىنىتىپ،
يارىم، مېنى كۈلدۈرمە.
ئايدا ـ يىلدا بىر كېلىپ،
پىراقىڭدا كۆيدۈرمە.

كېۋەزلىكىڭ قېشىنى
بېسىۋالدى يۆگىمەچ.
كۆڭلۈم بىئارام بولدى،
سەن يارىمنى كۆرمىگەچ.

كۆلچىكىڭدىن سۇ ئىچىپ،
بېغىڭدا ئانار بولسام.
ھىجران ئوتىدا كۆيسەم،
دەردىمگە داۋا بولساڭ.

كەپتەرلەر ئۇچۇپ بېرىپ،
دانلايدۇ تېرىقلىقتا.
قايتىپ كەلسىلە تېزرەك،
مەن قالدىم غېرىبلىقتا.

ئاق كەپتەر ئۇچۇپ كېلىپ،
قوندى تېرەكنىڭ باشىغا.
ياقا يۈرتتا خار بولدۇم،
كېتەي يارنىڭ قاشىغا.

بۈگۈن ئاخشام ئايدىڭدا،
سۇ تۇتقىلى باراي مەن.
كۆرگۈم كەلسە يارىمنى،
ئاي، چولپانغا قارايمەن.

ئەجەبمۇ يار ئاشىپتۇ
قاشقا ئاتنىڭ تۇمارى.
غىزا ئۆتمەس گېلىمدىن،
تۇتسا يارنىڭ خۇمارى.

سازلىقتىكى ئۆردەكنى
ئوقيادا ئېتىۋاپلا.

ئاخشام چەكسەم ئىشىكنى،
گەپ قىلماي يېتىۋاپلا.

قوغۇنلۇقنىڭ تاختىسىغا
تېرىپ قويدۇم سەۋزىنى.
يۈرىكىمدە ساقلايمەن،
سىز يارىمنىڭ لەۋزىنى.

تاشيول بىلەن ماڭغاندا،
تاپىنىمغا تاش پاتتى.
سەن يارىمنى خىيال قىپ،
ئۇيقۇم كەلمەي تاڭ ئاتتى.

ئاخۇنلۇققا بارغۇچە،
بايئاۋاتتا قوندۇق بىز.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن
بوستان چاچلىق قارا كۆز.

ئەشمە دېگەن گۈزەل يۈرت،
تۇتاش كەتكەن ساپ باغلار.
يادىڭىزدا بارمىدۇ
بىللە ئوينىغان چاغلار؟

ئاي بۇلۇڭغا چىققاندا،
مىلتىقىمنى ئوقلايمەن.
شۇ چىرايلىق يارىمنى
كۆندە بىرىپ يوقلايمەن.

سىغىنىپ تۇرالمايمەن،
جانجىگەر نىگارىمنى.
ئاغرىمدۇ ئىچىڭ، يارىم،
كۆرگەندە چىرايىمنى.

بۇلۇت ئەگىپ كەتمەيدۇ
تاغ باشىدىكى قاردىن.
ئۆلسەممۇ ئۇنۇتمايمەن،
كۆڭلۈم خۇش مىنىڭ ياردىن.

كاككۇكلار كىلىپ قوندى
ياشارغان تېرەكلەرگە.
يارىڭ ئېتىنى ئاڭلاپ
ئوت كەتتى يۈرەكلەرگە.

ئالما ئاتتىم تېرەككە،
يېنىپ چۈشتى بۆلەككە.
بىرىپ ئېيتىڭ يارىمغا،
مەلھەم بولسۇن يۈرەككە.

بۇلبۇل قونمىغان تېرەك،
سويما سالمىغان پىلەك.
ئون تۆت ياشتا يار تۇتۇپ،
يارغا قانمىغان يۈرەك.

ھاۋادىكى لاچىنلار،
يارىمغا سالام دەڭلار.
مېنى سورىسا يارىم،
يۈرۈپتۇ ئامان، دەڭلار.

يار يالغۇز ياتارمىكىن،
مەن بارسام قارامدىكىن؟

خويمۇ تولا سىغىنىدىم،
كۆڭلۈمنى ئالامدىكىن؟

ئالتۇن قەپىسىم بولسا،
بۇلبۇلنى باقاي دەيمەن.
كۆڭلۈمدىكى يارىمنى
يۈرەككە ياقاي دەيمەن.

قەشقەر يولى قورايلىق،
ئەنجان يولى بىر ئايلىق.
يۈرەر ئىكىن قەيەردە
مېنىڭ يارىم چىرايلىق؟!

ئەجەب ئايدىڭ بولۇپتۇ،
يارىم كەلسە كۆرگۈدەك.
بوينىغا گىرە سېلىپ،
لەۋلىرىگە سۆيگۈدەك.

يارىم نەدە ياتقاندۇ؟
بېلىگە چالما پاتقاندۇ.
مەن يادىغا يەتكەندە،
ئۇخلىماي تاڭ ئاتقاندۇ.

بېغىڭغا كىرىپ باقسام،
شاپتۇلۇڭ ئەجەب تاتلىق.
چۈشۈمگە كىرىپ قاپسەن،
قارا كۆز، تىلى تاتلىق.

ئىشىك كەينىدە تۇرۇپ،
يوچۇقىدىن قارايدۇ.
قولۇم ـ قوشنىسى دۇشمەن،
كۆندە كېلىپ مارايدۇ.

ئالما ئاتقۇم كېلىدۇ،
بېھى ئاتقۇم كېلىدۇ.
كۆڭلۈمدىكى يار بىلەن
بىللە ياتقۇم كېلىدۇ.

ئاتۇشىڭغا بارغۇنچە،
چەكمەنىڭدە سايە ئەتتىم.
سايىسىدە ئۆزۈم ياتىپ،
سەن يارىمنى ياد ئەتتىم.

تۇمۇچۇقۇم سايرايدۇ،
يارىم ئوينىغان باغدا.
جانۇ جانىم كۆيەدۇر،
سېنى ياد ئەيلىگەن چاغدا.

سايرىمايدۇ ئەجەبمۇ
باغلار ئارا سېغىز خان.
سەن ئۇ يەردە ياد قىلساڭ،
مەن بۇ يەردە سېغىنغان.

ئاسماندىكى بۇلۇتلار
ياغامدىكىن قار بولۇپ؟
ئەجەب سېغىندىم يارنى،
بىر كۆرۈشكە زار بولۇپ.

يارنىڭ ئۆيى يىراقتا،
كۆيدۇم ئوتى - پىراقتا.
سۇرىتىگە قارايمەن
كۈندۈزى ھەم چىراغتا.

سۇ كېلەر قاش ئۈستىدە،
دوملاي تاش ئۈستىدە.
يار مېنىڭ يادىمغا چۈشسە،
يىغلايمەن ئاش ئۈستىدە.

چىنىدە شاراب بولسا،
تەخسىدە كاۋاپ بولسا.
مەن تولا ئۆكۈنمەيتتىم،
يارىمدىن جاۋاب بولسا.

يار كەتتى ئارا ئايدا،
كەلمەيدۇ قارايدا.

يار كەلگۈچە ئوينايمەن
سېلىپ قويغان سارايدا.

ئۇزۇن سايدا ماڭغۇچە،
ناخشا ئېيتتىم تاڭغىچە.
يار، مەلەڭگە چىقمامسەن،
كۆرۈڭالاي قانغۇچە.

قورمال تاغنىڭ باشىدا،
بىر گۈمبەز بار قاشىدا.
ئۆلۈپ كەتسەم ئارمان يوق،
سۆيگەن يارنىڭ قاشىدا.

يارىم سۇغا چىقىپتۇ
چېلىك بىلەن چوگۇندا.
قاچانمۇ كۆرۈشەرمىز
نامان شامدا، گۈگۈمدا؟

كېلەرمىكىن يارىم دەپ،
تۇننى تەڭ قىلىپ ياتتىم.
سەن ئۆيۈڭدە ئۇخلىساڭ،
بار دەردىڭنى مەن تارتتىم.

ھويلاڭ ئاق بولۇپ قاپتۇ،
تەشتەكتە گۈلۈڭ يوقمۇ؟

شەرەت قىلسام بىلمەيسەن،
كېلىشكە يولۇڭ يوقمۇ؟

كۆيۈپ قالدىم بىر قىزغا،
سۇمبۇل چېچى قۇندۇزغا.
ئاخشاملىققا كەل، يارىم،
ئاي بولمىسا يۇلتۇز بار.

ئارپىلىقتا ئوتلايدۇ
ئېگەر بىلەن ئارغىماق.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن،
سۆيگەن يارىدىن ئايرىلماق.

تاغدىن كەلگەن شامالدىن
مەن يارىمنى سورايمەن.
يارىمنى كېلەرمۇ دەپ،
يولغا چىقىپ قارايمەن.

باغدا ئەجەب سايرىدى
كاككۇك بىلەن سېغىزخان.
يۈرىكىڭنى تۇتۇپ باق،
مەنمۇ شۇنداق سېغىنغان.

سېنى قاچان كېلۈر دەپ،
قاراپ ياتىمەن تاڭغا.
خالىيغا چىققان بولساڭ،
گەپ قىلارىدىم ساڭا.
چىرايلىقىنىڭ دەردى كۆپ،
پايدا كەلمەيدۇ ماڭا.

بۇگۈن يانىدىم چارادىن،
يار قاشىغا باراي دەپ.
باقماس يارىم ھېچ ماڭا،
يار كۆڭلىنى ئالاي دەپ.
يانغان ئىدىم چارادىن،
جامالىڭغا تويماي دەپ.

يارنىڭ يۈزى بەك سۈزۈك،
تانمايدىكەن سۆزىدىن.
ئىچىدىكى گېپىنى،
بىلىپ بولدۇم كۆزىدىن.
كىشى سۆزى يالغاندۇ،
ئاڭلاپ كېلەي ئۆزىدىن.

مېڭىپمۇ يېتەلمىدىم،
ئېقىپ تۇرغان تارىمغا.
بارساڭلار سالام دەڭلار،
باغرى قاتتىق يارىمغا.
كېلىپ يەتسە بولمامدۇ،
مېنىڭ دەردۇ ھالىمغا؟

سېلىپ بەردىم قىياق ئوت،
ھويلىدىكى ئۇلاغقا.
يارنى سۇغا چىقار دەپ،
ئارقىدىكى بۇلاققا.
ساقلىسام يار چىقمىدى،
توخۇ چىقتى قوندىقا.

نامازشام ۋاقتى بولۇپ،
توخۇ چىقتى قوندىقا.
نېمە بالا بولغاندۇ،
كۆڭلۈم خۇشى ئامراقتا؟
مەندە بولسا خىيالى،
چىقار ئىدى بۇ چاغقا.

كېچە ـ كۈندۈز يىغلىماقلىق
بولدىلەر مېنىڭ ئىشىم.
كۆنچى دەريا سۈيىدەك
ئاقىدۇ قانلىق يېشىم.

كېچە ـ كۈندۈز يىغلايدىمەن،
سېنى بىر دەم ئۇنتۇمايى.

قېشىڭغا باراي دېسەم،
ئىش چىقمىدۇ توختىماي.

سالامىمنى ئېلىپ بار،
ئۇچۇپ بارغان قاغىلار.
تورغىيىمنىڭ دەردىدە
يىغلىدىم مەن زارۇ زار.
كۆڭلۈمنى ئاچاي دېسەم،
يانمىدا يوقكەن بازار.

سېنىڭ ئاي جامالىڭنى،
ھەر ۋاخ كۆرگۈم كېلىدۇ.
قۇچاقىمغا ئەپ سېنى،
قانماي سۆيگۈم كېلىدۇ.

ياراتقان شۇ خۇدايىم
بەجا قىلسا تىلەكنى.
ئاشنا قىلىپ تۇتمايمەن،
تورغاي، سەندىن بۆلەكنى.
سەن يادىمغا كەلگەندە،
قىستاپ قويدۇم يېمەكنى.

رۇخسەت بەرگىن قىزىلگۈل،
يېنىڭغا بىر بېرىشقا.
دوست ـ دۇشمەننىڭ ئالدىدا،
ئۆز مەيلىمچە سۆيۈشكە.
نېسىپ قىلسۇن خۇدايىم،
سەنمۇ مەندەك كۆيۈشكە.

ئالتىنچى ئاي ھاۋاسى
كەتتى دەريانى بويلاپ.
سەن يارىمغا خەت يازاي،
كەچكىچە ئوبدان ئويلاپ.
مەن بۇندا غېرىبلىقتا،
يارىم مەلىدە ئويناپ.

كېتىپ بارغان قاغىلار،
كۆرۈپ كەلگىن يارىمنى.
ئۆزۈڭ ھەر جايدا بولساڭ،
قويۇپ كېلەي جانىمنى.
كىم بېرىپ ئېيتار ساڭا،
مېنىڭ دەردۇ ھالىمنى؟!

شايى ـ ئەتلەس بويۇڭدا،
ئالتۇن ـ سەدەپ بوينۇڭدا.
كېلەر قەرەلىڭ ئۆتتى،
قاراپ قالدىم يولۇڭغا.
ئۆلۈپ كەتسەم ئارمانىم،
بىر پاتمادىم قوينۇڭغا،

كەچ يېتىپ سەھەر قوپۇپ،
يۇرۇيدىمەن تىلەكتە.
ئىچىمنى يېرىپ كۆرۈڭ،
ساق يەر بارمۇ يۇرەكتە؟
يارىم، سېنى دېمىسەم،
نېمە باردۇر كۈزلەكتە؟

ئىشىكنى ئېچىپ قويدۇم،
شامال كىرسۇن بۇلۇڭغا.

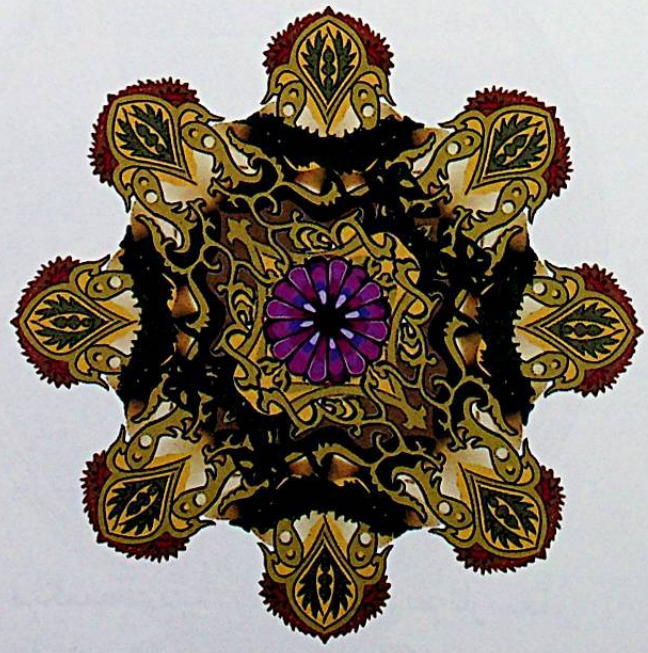

ئىچىمدىكى دەردىمنى
سولاپ كەلدىم تۇلۇمغا.
سېنىڭدەك قىزىلگۈلنى،
ئېلىۋالسام قولۇمغا.

قىزىلگۈلۇم، دەردىڭدە
چىلاپ ئىچەي زەھەرنى.
ئىزدەپمۇ تاپالمادىم،
يارىم، سەندەك گۆھەرنى.
كېچىسى ئۇيقۇم كەلمەي،
كۆيدۇرەدۇر جىگەرنى.

چولپان بىلەن تەڭ تۇرۇپ،
بەلنى مەھكەم باغلادىم.
سەن گۈلۈمنى كۆرەلمەي،
كېچە ـ كۈندۈز يىغلادىم.
گۈلۈم، سېنىڭ ئىشقىڭدا،
يۈرەكمنى داغلادىم.

ئۇنچە يوللىدىم ساڭا،
قادىۋالغىن بېشىڭغا.
ئەجەب رەھىمڭ كەلمىدى،
كۆزدىن ئاققان يېشىمغا.
قاناتىم بولسا مېنىڭ،
بارار ئىدىم قېشىڭغا.

بۇ تاڭلار ئۇزۇن تاڭلار،
قاراپ ياتتىم تۈگىمەككە.
بارغانلار سالام دەڭلار،
ياقمىدىكى ئۆيلۈككە.
مەن ئەمدى چىدامادىم،
ياردىن چۈشكەن كۆيۈككە.

مېڭىپ ـ مېڭىپ يېتەلمىدىم تارىمغا،
قانداق چىداي زىلۇا ـ لەۋەن يارىمغا؟

كېچىلەردە ئۇيقۇ كەلمەس كۆزۈمگە،
قىزىلگۈلۇم، سەن يەتكەندە يادىمغا.

ئالتىنچى ئايدا دولقۇنلاپ ئاقار تارىم،
شۇ ۋاقىتتا مۇڭلار چېكىدۇ يارىم؟
ئول يارىمغا سالامىمنى يەتكۈزۈڭ،
كۆيۈپ تولا قالمىدى مېنىڭ ھالىم.

قىزىلگۈلۇم قارچىغىنىڭ بالاسى،
قانداق قىلاي، ئەي كۆزۈمنىڭ قارامسى؟
قانات ياساپ ئۇچۇپ بارسام قېشىڭغا،
ساقىياتتى يۈرەكمنىڭ يارامسى.

سېغىنىدىم مەن باغنىڭ ئانارىنى،
خارلىماسمەن ياشلىقىم باھارىنى.
قىزىلگۈلۇم، بۇنى ساڭا يەتكۈزەي،
ئەتىلىككە بۇندا تاڭ ئاتارىنى.

يىغلاپ يېشىم دەريا بولۇپ قۇيۇلۇپ،
بىر كۈن بولماي قىلغان ئىشىم تۈيۇلۇپ.
دۆڭگە چىقىپ مەلەڭ سايان يىغلادىم،
سەن يار ئۇچۇن گۆھەر كۆزۈم قۇيۇلۇپ.

شۇ كۈنلەردە ھايداغىنىم ھاراڭا،
كېلىدۇ دەپ بىزنى يولغا قارامسا.
ئەينەك بولسۇن مەختۇمقۇلا كۈنلىرى،
بىز بارغۇچە باش ـ كۆزۈڭنى تارامسا.

خۇش بوپ ماڭسام، بۇغداي قاپتۇ خامانداً،
بارۇرسىز دەپ مېڭىپ كەتتۇق ئارمانداً.
كۆرسەم سېنى كۈندە كۆرگۈم كېلىدۇ،
سېنى ئىزدەپ يۈردۇم مەن ھەر تامانداً.

تېپىلمىدى بۇ يۈرەكنىڭ دورىسى،
چۈشمەيدىكەن يارنىڭ بىزگە سايىسى.
ۋاپادارىم، قېشىڭغا باراي دېسەم،
تاپالمىدىم بىرەر ئىشنىڭ بانىسى.

یارىم بىلەن ئىككىمىز بولساق جەمى،
تولا مېڭىپ تېشىلدى كەشنىڭ چەمى.
تېخىچىلا تامىقىمدىن كەتمەيدۇ
ئۆيىڭىزدە ئىچكەن چاينىڭ تەمى.

بىر قاراپلا يۈرەكنى قىلدىڭ كاۋاپ،
ئال قولۇڭغا، ئۆمرۈڭگە بولسۇن ساۋاب.
ئارادىكى دۈشمەنلىرىڭ بولمىغاندا،
كۈندە بىرىپ مەلەڭگە قىلسام تاۋاپ.

گەپ توشۇيدۇ ئارادا دۈشمەن بولۇپ،
تولا گەپتىن ئىچىمۇ دەردكە تولۇپ.
بۈگۈن ئاخشام چۈشۈمگە كىرىپ قاپسىز،
چىراغ يېقىپ قارادىم ئۆرە تۈرۈپ.

ماقۇل دېسەڭ سېتىپ ئالاي بايىڭغا[9]
ئارا يىراق، بارالمىدىم جايىڭغا.
كۆيۈكىگە كاۋاپ بولدى يۈرەكىم،
ئۆلۈپ كەتمەي ئارا تۇرغىن جانىمغا.

كېچە ئايغا قارايمەن،
يارىم، سېنى سېغىنسام.
سەن جانانغا يەتكۈزەر،
خۇدايىمغا يەتكىسام.

قىزىلگۈلۈم بۇ زېمىنده تۇغۇلماس،
ئاشىق ـ مەشۇق بىر ـ بىرىگە قوشۇلماس.
مەن يارىمنى نەچچە قېتىم كۆرمىسەم،
گۈلگە ئوخشاش مېنىڭ كۆڭلۈم قوشۇلماس.

ئۇنتۇلۇپ غېرىبلىقنى،
ئەسلەپ خېنىم چىرايلىقنى،
ئاھ ئۇرۇپ خۇدايىمغا،
تىلەيمەن ئامانلىقنى.

ئاق كەپتەر بولۇپ قالسام،
ئۇچۇپ يېنىڭغا بارسام.

سەن بىلەن بىرگە ئويناپ،
قەلبىمنى بايان قىلسام.

سەن يارىمنى كۆرمىسەم،
كۆڭلۈم ھەريان چېچىلۇر.
سەن يارىمنى كۆرگەنده،
كۆڭلۈم گۈلدەك ئېچىلۇر.

كۆز ئالدىمدىن ئۆتۈپ كەتتى بىر توشقان،
بوز لاچىنمۇ ھاۋادا ئېگىز ئۇچقان؟
سەن ئۇياقتا، مەن بۇياقتا تەلمۈرۈپ،
تەلمۈرگەنده خۇدايىم بىزنى قوشقان.

ئىشىكنى ئېچىپ قويسام شامال كىردى بۇلۇڭغا،
ئىچىمدىكى دەردىمنى قاچىلايمۇ تۇلۇمغا؟
كۆزلىرىم بەسىر[10] بولدى قاراۋېرىپ يولۇڭغا.

تۇنده يېزىپ خەت ئەۋەتتىم،
بولسىمۇ تۇز.
تۇز بولسىمۇ ـ بولمىسىمۇ،
ئوقۇڭ، ئانار يۈز.

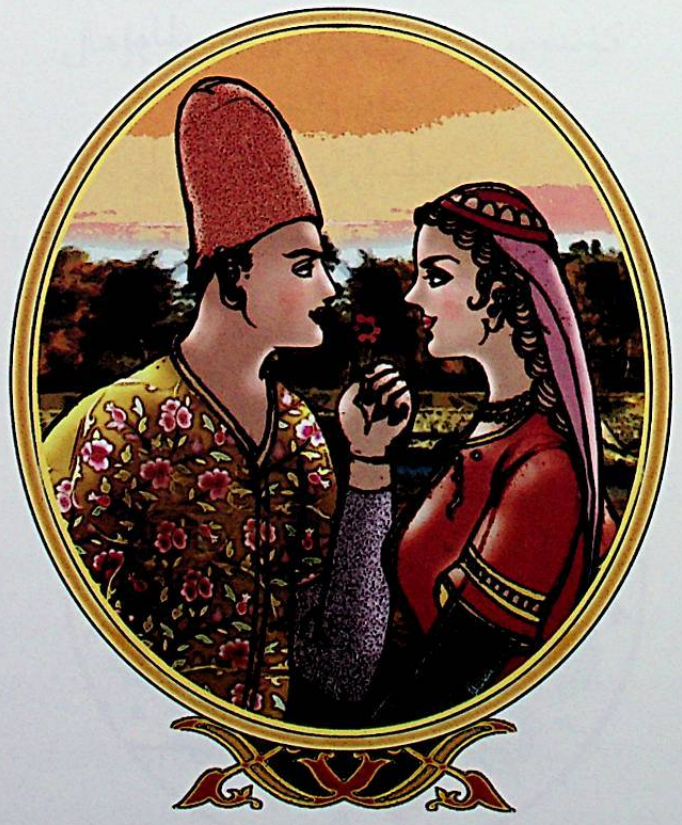

خەت يازغانغا تېگەمدىكەن،
يۈرەكتىكى سۆز؟
ھەر كىشىنىڭ تۇتقان يارى
ئۆزىگىلا ئۇز.

پۈرىغلى خۇش پۈراق،
قىزىلگۈلۈم سىز.
قۇشلىغلى قولۇمدىكى
جان قۇرغۇيۇم سىز.

كاككۇك بولۇپ سايراپ ئالاي،
تېرەكىگىزدە.
بېلىق بولۇپ ئويناۋالاي،
يۈرەكىگىزدە.

گېپىڭ قاتتىق تېگىدۇ،
يۈزمىڭ دەشنام تاياقتەك.
بىزنىڭ يارلار بەك نازۇك،
باغدا ئۆسكەن قىياقتەك.
يېقىن كەلسەم يېنىغا،
يانىدىكەن چىراغتەك.

قىزىلگۈلۈم كەلگۈدەك،
يوللىرىنى سۈپۈرەي.
يارنىڭ يۈمشاق بويىغا
چار يىلاندەك يۆرگىلەي.
دەردلەر كەلسە بېشىغا،
دۇشمەنلىرىم كۆرمىگەي.

ئۇچۇپ بارسام يانىڭغا،
بولسا ئىدى دۇلدۇلۇم.
خۇرسەن بولدۇم ئاجايىپ،
سالام دەپتۇ بۇلبۇلۇم.
غېرىب بولسام يىغلايمەن،
سېنى ئەسلەپ، ئەي گۈلۈم.

سەھەر تۇرۇپ قۇلاق سال،
غېرىبلانغان شۇ ئۇنگە.
چىراغ ھەمراھ بولادۇر،
سېنى ئويلىغان تۇنگە.
كۆز يېشىم دەريا بولار،
يىغلىسام قىزىلگۈلگە.

دۆڭگە چىقىپ قاراسام،
كۆرۈنمىدىڭ ئىشىكتە.
تالا ـ تۈزگە چىقمايسەن،
بالاڭ بارمۇ بۆشۈكتە؟
ئاغرىقچان بولۇپ قالدىم،
ماراپ ياتىپ تۇڭلۇكتە.

ئون بەش كۈنلۈك ئايغا ئوخشار جامالىڭ،
كۆيدۈرىسەن، نېمە ئىكىن خىيالىڭ؟
قىزىلگۈلۈم ۋەدەڭگە ۋاپا قىلىپ،
بىر كېلىشكە يېتەرمىكىن ئامالىڭ؟

جامالىڭنى تولۇن ئايغا ئوخشاتتىم،
قوشقىمنى مۈشۈ يەردە توختاتتىم.
مىسرالىرى دەردتىن دېرەك بېرىدۇ،
رەڭلىرىنى ئاھلىرىغا ئوخشاتتىم.

تىل تورغىيىم، بەدىنىڭ
بىر كېلەتتى قۇچاققا.
ساچىم كەلدى مۈرەمگە،
رۇخسەت قىلماي بۇ چاغقا.
تېرە ئۇستىخان قالدى،
ئۇنۇڭ كىرگەچ قۇلاققا.

ئورناپ كەتتى يۈرەككە،
تىل تورغىيىم، سۆزۈڭدىن.
ساڭا بەرگەن كۆڭلۈمنى،
كۆرگەنمىدىڭ كۆزۈمدىن؟

ئۆلۈپ كەتسەم ئوتۇڭدا،
رازى بولغىن تۇزۇڭدىن.

ياغلىقىڭنى تورغىيىم،
سايە قىلاي باشىمگە.
باراي دېسەم يول يىراق،
يېتەلمىدىم قاشىڭگە.
بارغانلار سالام دەڭلار،
غۇنچە بويلۇق يارىمگە.

ئاقسۇپا يايلاقىدا
تىزغا كېلىپتۇ قىياق.
خەت ـ خالتىڭىز كەلمىدى،
ئارامىز قانچە يىراق؟
يىراقلىقمۇ بىلىنمەس،
يۈرەكتە بولسا پىراق.

تاغدا كاككۇك، ئۆلكىدە زەينەپ ئۇنى،
سېنى كۆرمەي يەتمەيدۇ مېنىڭ ئۇنۇم.
شۇ جايلاردىن ئىزدەپمۇ تاپالمىدىم،
نەگە كەتتىڭ، ھەمراھىم، قىزىلگۈلۈم.

قاغا بولۇپ ئىشىكىڭدە قاقىلدىسام،
كېچىلەردە مەن ئورنۇمدا ياتمىسام.
بۇ يىل مۇنداق مېنىڭ ئىشىم تەس بولدى،
ئىزدەپ بېرىپ مەن يارىمنى تاپمىسام.

ياغلىقىڭنى سايە قىلغىن بېشىڭغا،
ئارا يىراق، بارالمىدىم قېشىڭغا.
ئاغىنىلەر، بارساڭلار سالام دەڭلار،
دۆڭگە چىقىپ مېنى سورىغان يارغا.

قولنى سوزسام قولۇم يەتمەي ئېگىزگە،
نۇرغۇن سۆزنى ئېيتالمىدىم مەن سىزگە.
مەن ئاڭلىسام گۈللەرمۇ ئاچىلىپتۇ،
تاللاپ تۇرۇپ ئەۋەتمەيسىزغۇ بىزگە؟!

تاڭ سەھەردە توخۇلارمۇ چىللاشىپ،
ئولتۇردۇڭ سەن خەقلەر بىلەن قاراشىپ.
قىزىلگۈلۈم، مەنمۇ سېنى دېگەچكە،
يىراقلاردىن كەلدىممەن داۋان ئاشىپ.

ئۆزى تاتلىق، مەن بارمادىم جايىڭغا،
بىرنەچچىلەر ئاخىر يېتەر ئاھىمغا.
ئىككى ئېغىز سالام خەتنى ئەۋەتتىم
غۇنچە بويلۇق پەرىزاتتەك يارىمغا.

تاشلاپ قويسام بۇغداي قاپتۇ خاماندا،
بارارمەن، يېتىپ كەلدىم ئارماندا.
تورغايخانىم، ئالۇرسەنمۇ كۆڭلۈمنى،
چاغلاپ باققىن كۆيگىنىمنى بارغاندا.

ئايىنى توسۇپ بۇلۇت ئېلىپ قاچقاندەك،
خامان ئېلىپ ھوسۇلنى تەڭ چاچقاندەك.
قىزىلگۈلۈم، قەيەرلەردە يۈرۈيسەن،
كۆزنى يۇمۇپ ئۆزۈڭ كېلىپ ئاچقاندەك.

كېچە ـ كۈندۈز باسىدۇ مېنى خىيال،
مەن يارىمنى كۆرۈشكە ئىزدەپ ئامال.
قىزىلگۈلۈم كۆيگىنىمنى بىلمەيدۇ،
كۈندە بېرىپ تۆكسەم دەيمەن دەردۇھال.

ئۆتەرمەن دەپ بىر ئېرىقتىن ئاتلىدىم،
غۇنچە بويىنى بىر گىرەلەپ باقمىدىم.
كۈندە تۇرۇپ قەرەلىنى سوراغلاپ،
بەرگەن ۋەدە سۆزلىرىنى يادلىدىم.

تەشنا بولۇپ كەلسەم، يارىم، قاشىڭغا،
تاشلاپ كەتتىڭ مېنى يالغۇز قالدۇرۇپ.
ئىشق ئوتۇڭدا كېچە ـ كۈندۈز يىغلايمەن،
سېنىڭ ئۈچۈن بىر خۇداغا يالۋۇرۇپ.

يالغۇزلۇقتا بولۇپ قالدىم ناتۋان،
سېنى كۆرمەي كۆنلىرىم بولدى يامان.
نېسىپ بولۇپ يەنە بىر كۆرۈشكەيمىز،
قىزىلگۈلۈم، سولاشماستىن بول ئامان.

سەھەر تۇرۇپ سەن تەرەپكە قارىسام،
بۇلبۇل بولۇپ گۈل شېخىدا سايرىسام.
قىزىلگۈلۈم، كۆڭلۈڭنى بۆلمە ھەرگىز،
يولۇم توسۇق بولۇپ قېلىپ بارمىسام.

ئىككى ئېغىز گەپ ئاڭلاپ قوي، قىزىلگۈلۈم،
سەن تەرەپكە قاراقلىق ئىككى كۆزۈم.
سۇسىز قالغان بېلىق ئوخشاش تەلپۈنۈپ،
زەپىرەڭدەك سارغايدى قىزىل يۈزۈم.

باراي دېسەم يول يىراق،
بارماي دېسەم ئىشتىياق.
كۆيدۈرەمدۇ يۈرەكنى
يىراقتىكى يار شۇنداق؟!

يېتىپ مۇنداھەسرەت ـ نادامەتتە مەن،
ئىرسالنامە ئېۋەتتىم خىجالەتتىمەن.
پىراقىڭدا بولدى ھالىم زەبۇنە،
ئۆزۈم غەمدە ـ مالامەتتە مەن.

سېنى كۆرمىگەن بولساممۇ كاشكى،
نەدە كۆرۈپ بۇ ۋىدايەتتىمەن.

دىلىمغا قادالدى ئىشقىڭ خەنجىرى،
شۇندىن بۇيان بىمارەتتىمەن.

كۆل بويىدا قوش سۆزەت،
يول بويىدا ئاق سۆزەت.
ئانچە ـ مۇنچە كەل، يارىم،
چىدىمايدىكەن يۈرەك.

ئاق كۆڭلەك، قارا كۆڭلەك
يارىمنىڭ ئۇچاسىدا.
ئۆلمىسەك كۆرۈشەرمىز
ئۇچتۇرپان كوچاسىدا.

ئاق ئالمىنىڭ شېخىدەك
ئېگىلىپ قالدىم بۇگۈن.
ئۇچ كۈن بولدى كۆرمىگىلى،
سېغىنىپ قالدىم بۇگۈن.

سېنى ئۇندا ياراتتى،
مېنى مۇندا ياراتتى.
ئىككىمىزنىڭ ئارىسىغا
ئاقار دەريانى ياراتتى.

قاش بېشىغا بارغۇچە،
تاش تېپىلماس ئاتقىلى.
پۇرسەت كەلمىدى بۇگۈن،
قوش يۈرەكنى چاتقىلى.

تەپسەم ساندۇق ئېچىلۇر،
گۈل باشىمغا سانجىلۇر.
سىزىپ ماڭا خەت كەلسە،
مېنىڭ كۆڭلۈم ئېچىلۇر.

شاخلايدۇ يا ـ شاخلايدۇ،
قاپاق تېرەك شاخلايدۇ.
قاپاق تېرەك تۇڭدە
بىزنىڭ يارلار ساقلايدۇ.

پۇشقىمنى تۇرمەستىن،
سۇغا كىردىم يوتىغا.
ياريم ئەجەب كەلمەيدۇ،
ئۆلتۇرەمدۇ ئوتتا؟

ئىچىمدىكى دەردلىرىم
چىقمايدىكەن تېشىمغا.
ئۇچار قاناتىم بولسا،
بارار ئىدىم قېشىڭغا.

توغراق، يۇلغۇن كۆكىرىپ،
گۈزەل قىپتۇ تارىمنى.
ئاخىر بىر كۈن سۆيەرمەن،
كۆڭلۈمدىكى يارىمنى.

دەريادا تور تاشلىدىم،
ئالتۇنبېلىق تۇتماق بولۇپ.
مەن يارىمغا خەت ئەۋەتتىم،
كۆڭلىنى ئۇتماق بولۇپ.

قاشلارى قارامدۇ،
يۈرتلىرى ھەرەممىدۇ؟
باراي دېسەم يول يىراق،
ماڭا كەلگەن ئەلەممىدۇ؟

باغ بولسا ئاۋات بولسا،
چاي بولسا ناۋات بولسا.
سەن يارىمنى سېغىنغاندا،
ئۇچقىلى قانات بولسا.

ياريم ياغلىق چىگىپتۇ،
پېشانىسىنى چۆكۈرۈپ.
نىكەمگىچە يۈرۈيسىز،
كۆيگەن ئوتنى ئۆچۈرۈپ؟

قەشقەر بازىرى پەستە،
كوچىسى ئاۋات رەستە.

كېلىڭ، ياريم، ئوينايلى،
دۇشمەن بىلەن بەس ـ بەستە.

يارىمنىڭ ئالمىسىدىن
بىرنى ئۈزۈپ يېمىدىم.
كۆيگىلى ئۈزۈن بولدى،
بىرنى سۆيۈڭ، دېمىدىم.

تاشلاشقان، تاشلاشمىغان،
تاشلىشىپ چىداشمىغان.
شۇنچە يىل بىللە يۈرۈپ،
قانغۇچە مۇڭداشمىغان.

ئېتىمنى مىنىپ بېرىپ،
يارىمنى كۆرەي دەيمەن.
يار ئوتى يامان ئىكەن،
دورا يېپ ئۆلەي دەيمەن.

ياخشى ئاتنىڭ بالىسى،
سۆڭگىچىدە ئالىسى.
بىزنى كۆيدۈرگەن يارنىڭ
قۇچىقىدا بالىسى.

ئېتىمنى مىنىپ بېرىپ،
يارىمنى كۆرەي دەيمەن.
يارىمنىڭ قۇلاقىغا
ھالقا سېپ قويای دەيمەن.

ئۆستەڭ ياقىلاپ ماڭسام،
مىراب ساپتۇ كۆۋرۈكنى.
ئىككىمىز ئاراسىغا
خۇدا ساپتۇ كۆيۈكنى.

ئۇزۇملەر پىشىپ قاپتۇ،
شاپتۇللارمۇ پىشقاندۇ؟
چۈشۈمگە كىرىپ قاپتۇ،
يار مېنى سېغىنغاندۇ؟

باشىڭدىكى دوپپاڭنى
قىستۇرۇپ بۇزۇۋەتمە.
بۇ ئالەم ئۇزۇن ئالەم،
ئۇمىدنى ئۇزۇۋەتمە.

بىز قەشقەردىن كەلگۈچە،
سانساكۇدا تاڭ ئاتتى.
شېرىن ئۇيقۇدا ياتسام،
يارىم كېلىپ ئويغاتتى.

تاڭدا كەلگەن شامالدىن
يارىم، سېنى سورايمەن.
كەلسە خەۋەر سېنىڭدىن،
يولغا چىقىپ قارايمەن.

قاغا جىگدەڭنى يېمەيمەن،
چىشىم ئاغرىيدۇ مېنىڭ.
مەشۇقۇم يادىمغا يەتسە،
ئىچىم ئاغرىيدۇ مېنىڭ.

ئاق ياغلىقمۇ توقۇيمەن،
كۆك ياغلىقمۇ توقۇيمەن.
جاۋاب يازساڭ خېتىمگە،
يۈز مىڭ رەھمەت ئوقۇيمەن.

قاچان چۈشەر سايىسى،
يېڭى تىككەن جىرىمنىڭ؟

جاندىن ئۆتتى كۆيۈكى،
يىراقتىكى خېنىمنىڭ.

ئىلىخو دېگەن شەھەر
مەن بارمىغان باغ تولا.
دەردىڭنى ئەجەب تارتتىم،
يۈرىكىمدە داغ تولا.

تاڭ سەھەردە بۇلبۇلدەك،
تۇمۇچۇقۇم ئويغاتتى.
يار ئوتى يامان ئىكەن،
مېنى ئەجەب يىغلاتتى.

يولنى ماڭسام باغ ئارا،
كېچە ماڭا كۈندۈزدۇر.
مېنى ھەرگىز توسمىغىلار،
يارىم ئۆيدە يالغۇزدۇر.

باراي دېسەم يول يىراق،
كۆرەلمىدىم مەن سېنى.
كۆيۈپ قالغان چېغىمدا،
سۆيەلمىدىم مەن سېنى.

ئاي يۈزلۈكۈم يارىمسەن،
گۈل يۈزلۈكۈم يارىمسەن.
چۈشۈمگە كىرىپ قاپسەن،
ساق - سالامەت بارمۇ سەن؟

ئوتلار كۆيەر ئىچىمدە،
دەردنى ئۆزۈم بىلەرمەن.
كۆزدىن ئاققان ياشىمغا
كىمە سېلىپ ئۆتەرمەن.

ئەجەب رەھىمىڭ كەلمىدى،
كۆزدىن ئاققان ياشىمغا.
قانات بولسا ئۇچاتتىم،
يارىم، سېنىڭ قاشىڭغا.

ئۆستەڭ ياقىلاپ ماڭسام،
مىراب ساپتۇ كۆۋرۈكنى.
ئىككىمىز ئاراسىغا
خۇدا ساپتۇ كۆيۈكنى.

ئۇزۇملەر پىشىپ قاپتۇ،
شاپتۇللارمۇ پىشقاندۇ؟
چۈشۈمگە كىرىپ قاپتۇ،
يار مېنى سېغىنغاندۇ؟

باشىڭدىكى دوپپاڭنى
قىستۇرۇپ بۇزۇۋەتمە.
بۇ ئالەم ئۇزۇن ئالەم،
ئۇمىدنى ئۇزۇۋەتمە.

بىز قەشقەردىن كەلگۈچە،
سانساكۇدا تاڭ ئاتتى.
شېرىن ئۇيقۇدا ياتسام،
يارىم كېلىپ ئويغاتتى.

تاڭدا كەلگەن شامالدىن
ياردىم، سېنى سورايمەن.
كەلسە خەۋەر سېنىڭدىن،
يولغا چىقىپ قارايمەن.

قاغا جىگدەڭنى يېمەيمەن،
چىشىم ئاغرىيدۇ مېنىڭ.
مەشۇقۇم يادىمغا يەتسە،
ئىچىم ئاغرىيدۇ مېنىڭ.

ئاق ياغلىقمۇ توقۇيمەن،
كۆك ياغلىقمۇ توقۇيمەن.
جاۋاب يازساڭ خېتىمگە،
يۈز مىڭ رەھمەت ئوقۇيمەن.

قاچان چۈشەر سايىسى،
يېڭى تىككەن جىرىمنىڭ؟

جاندىن ئۆتتى كۆيۈكى،
يىراقتىكى خېنىمنىڭ.

ئىلىخو دېگەن شەھەر
مەن بارمىغان باغ تولا.
دەردىڭىزنى ئەجەب تارتتىم،
يۈرىكىمدە داغ تولا.

تاڭ سەھەردە بۇلبۇلدەك،
تۇمۇچۇقۇم ئويغاتتى.
يار ئوتى يامان ئىكەن،
مېنى ئەجەب يىغلاتتى.

يولنى ماڭسام باغ ئارا،
كېچە ماڭا كۈندۈزدۇر.
مېنى ھەرگىز توسمىغىلار،
ياردىم ئۆيدە يالغۇزدۇر.

باراي دېسەم يول يىراق،
كۆرەلمىدىم مەن سېنى.
كۆيۈپ قالغان چېغىمدا،
سۆيەلمىدىم مەن سېنى.

ئاي يۈزلۈكۈم ياردىمسەن،
گۈل يۈزلۈكۈم ياردىمسەن.
چۈشۈمگە كىرىپ قاپسەن،
ساق - سالامەت بارمۇ سەن؟

ئوتلار كۆيەر ئىچىمدە،
دەردنى ئۆزۈم بىلەرمەن.
كۆزدىن ئاققان ياشىمغا
كىمە سېلىپ ئۆتەرمەن.

ئەجەب رەھىمىڭ كەلمىدى،
كۆزدىن ئاققان ياشىمغا.
قانات بولسا ئۇچاتتىم،
ياردىم، سېنىڭ قاشىڭغا.

ئۇنچە ـ مارجان چېچىلدى،
قولۇم يەتمەس تېرىشكە.
قاچانمۇ تاڭ ئاتاركىن،
يارىمنى بىر كۆرۈشكە؟

ئېرىقتىكىنىڭ تېگىدىن
سۇ ئۆتەمدۇ، قارا قاش؟
سېنى بىردەم كۆرمىسەم
كۈن ئۆتەمدۇ، قارا قاش؟

شاپتۇل شېخىدەك پەسكە
ئېگىلىپ قالدىم بۇگۈن.
مېھرىبان يار قايدا دەپ،
سېغىنىپ قالدىم بۇگۈن.

توشقان چىقتى ئۇۋدىن،
قارچىغىنى قۇشلايمەن.
يار دەردى يامان ئىكەن،
كېچە ـ كۈندۈز يىغلايمەن.

ئاھ، خېنىم، رەھىم قىلىپ،
ھالىمنى سورىساڭ نېم بولۇر؟!
مېنى مۇنچە قىينىماي،
جېنىمنى ئالساڭ نېم بولۇر؟!

كۆيگىنىمگە پۇتمىسەڭ،
سىناپ باقساڭ نېم بولۇر؟!
يۈرىكىمنىڭ قېتىنى
يېرىپ باقساڭ نېم بولۇر؟!

بېغىڭغا كىرىپ باقسام،
بار ئىكەن قۇرۇق تېرەك.
يارىمنى خىيال قىلسام،
ئوتتەك كۆيىدۇ يۈرەك.

ئالىمەن راۋابىمنى،
چالىمەن پىغانىمغا.

سالامىمنى يەتكۈزگىن،
مېنىڭ سۆيگەن نىگارىمغا.

يارىم تىكىپ كىيگۈزگەن
بادام دوپپا باشىمدا.
بىر يۇتۇم سۇ ئۆتمەيدۇ،
يار بولمىسا قاشىمدا.

كۆزلىرىمگە ياش كەلدى،
مەن يارىمنى كۆرگەندە.
ئالما تۇتتۇم يارىمغا
قىزىلگۈللۈك لېگەندە.

ئالماڭنى يېگەن بىلەن،
سوغۇق سۇ ئىچەلمەيمەن.
يارىدىن خەق كەچسىمۇ،
مەن يارىدىن كېچەلمەيمەن.

ھەر جايغا بارساڭ،
بولغىن سالامەت.
سەن يارىم ئۈچۈن،
چەكتىم نادامەت.

ئاسمانغا قاراپ،
چولپاننى كۆردۈم.

ئۇخلاپ چۈشۈمدە،
سەن يارنى سۆيدۈم.

ئاينىڭ بارمۇ شولىسى،
كۈننىڭ بارمۇ شولىسى؟
ياخشى يەردە يار تۇتسام،
يامان يەردە هويلىسى.

ئېرىقىممۇ ئېرىقىم،
پىلدىرلايدۇ بېلىقىم.
قانداق يەردە تۇرىسەن،
مېنىڭ يارىم، غېرىبىم؟

هاراق ئىچسەم مەست ئەمەس،
دورا ئىچسەم مەست ئەمەس.
بىر كۆرگەن شۇ يارىمنى
يەنە كۆرمەك تەس ئەمەس.

باغقا كىرسەم سەھەردە،
بۇلبۇل خۇشال سايرايدۇ.
مەن يارنى سېغىنغاندا،
قولۇم ئىشقا بارمايدۇ.

ئۆستەڭ ياقىلاپ بېرىپ،
كۆزۈم يەتسە كۆرەردىم.
شۇنداق دەردنى تارتقۇچە،
ئەجەل كەلسە ئۆلەردىم.

ئۆستەڭ ياقىلاپ بېرىپ،
سۇغا قاراپ ئولتۇردۇم.
يار يادىمغا يەتكەندە،
گۈلنى پۇراپ ئولتۇردۇم.

ئىشىك ئالدى بوستانلىق،
باراقسانلىق، گۈلباغلىق.

سۇڭ لىيمىن سىزغان

سەن یارىمنى بىر كۆرسەم،
نېمىدېگەن خۇشاللىق!

ئىشىك ئالدى شاپتۇلا،
يۇرىكىمدە گەپ تولا.
مېھرىبان يارىم بىلەن
بىللە يۇرسەم نېم بولا؟!

يۇرىكىم ئارام تاپماس،
سەن يارنى سېغىنغاندا.
ئۆلمىسەم كۆرۈشەرمىز،
باغدا گۈل ئېچىلغاندا.

مەن يارىمنى تاپارمەن،
ئانارگۈلنى ئۈزەرمەن.
مەن يارىمنى تاپقاندا،
مۇرادىمغا يېتەرمەن.

باغنىڭ چۆرىسى ئېرىق،
ئېرىق بويى چىمەنزار.
سەن يارىمنى كۆرۈشكە،
بولدۇم بەكمۇ ئىنتىزار.

گۈل تېرىسام تەشتەككە،
ئېچىلمىپتۇ چىرايلىق.
سەن يارىمنى كۆرگەندە،
يۇرىكىمدە خۇشاللىق.

گۈللەر تېرىدۇق باغقا،
پۇراق چاچتى ھەر ياققا.
ئىنتىلىدۇ يۇرىكىم،
يارىم ئوينىغان باغقا.

دۇتارغا باغلىدىم پەدە،
راۋابقا باغلىدىم پەدە.
بىلمەپتىمەن قەدرىڭنى،
سېنىڭدەك ياخشى يار نەدە؟!

يارىمغا تۇتۇپ بەردىم،
چىننىگە قۇيۇپ چايىنى.
ئەمدى قاچان كۆرەرمەن،
سېنىڭدەك تولۇن ئايىنى؟!

ئاتقا تاقا قاقتۇردۇم،
تۆمۈرچىگە بۇيرۇتۇپ.
قېشىمغا كېلىپ قاپلا،
يەر - جاھاننى يورۇتۇپ.

قولۇڭدىكى تاياقنى
كىمگە بېرىسەن ئاقلاپ؟
چىقمايسەن تالا - تۈزگە،
ئولتۇرامدىمەن ساقلاپ؟

خوتەن يولى ئېچىلدى،
ئەمدى كېلىدۇ خەسە.
ئۆزى كەلمىگەن يارنىڭ
خەت - خەۋەرلىرى كەلسە.

كېلىمەن دەپ ھەپتىدە،
ئىككى ئايغا قالدىلا.
يوللىرىغا قارىتىپ،
يۈرەككە ئوتنى سالدىلا.

ئوينىغۇچنى يەرگە سالسام،
كېچە چۈشتى خەمكى.
بىزنىڭ يار يىراقتا كەتتى،
خېلى باردۇر كەلمىكى.

باغ ئىچىدە بوستانلار،
يارىشىپتۇ ئاق تاللار.
يارىنىڭ دەردىدە يىغلاپ،
كۆزۈمدىن ئاقىدۇ قانلار.

باغىڭغا ئۆرۈك سالدىم،
چېچەك بولۇپ ئۈنسۇن دەپ.

یارىمغا سالام يازدىم،
ئەھۋالىمنى ئۇقسۇن دەپ.

بىر چەينەكتە چاي ئەۋەتتىم،
ئۇسسىغاندا ئىچسۇن دەپ.
كۆكچى قوغۇن ساقلىدىم،
ئۆزى كېلىپ پىچسۇن دەپ.

سۇلار ئاقىدۇ ئۆيناپ،
بىزنىڭ مەلىنى بويلاپ.
ناخشا ئېيتىمەن دائىم،
سەن يارنى تولا ئويلاپ.

ئامرىقمىنىڭ سۆزىنى،
قايدىن تاپۇرمەن ئۆزىنى؟
ياغلىقىمغا تۇگۇۋالاي،
سايدا باسقان ئىزىنى.

دىلبىرىم مەندىن يىراق،
دىلبىرىمدىن مەن يىراق.
دىلبىرىمنىڭ دەردىدە،
قوزغىلار ئوت ـ ئىشتىياق.

كېچە ـ كۇندۇز يىغلىماقتىن
ئۆزگە ئىش يوقتۇر ماڭا.
بۇ مېنىڭ يىغلىغىنىمنى
كىم بېرىپ ئېيتار ساڭا؟!

ئۇ خېنىمنىڭ دەردىدە،
دەريادا ئاقسام.
كۆيۈك ئوتىدىن باغرىمنى
نەم يەرگە ياقسام.
تېپىشقاندا يارىم بىلەن،
بىر يەردە ياتسام.

ناماز پېشىن شام ئارىلاپ،
گۇلباغدا ياتسام.

چولام تەگسە، يار قېشىغا
بەش بېرىپ يانسام.

ئاخشام ياتتىم خاماندا،
ياستۇق قىلىپ باغلىقنى.
ھەمراھ قىلدىم ئۆزۈمگە
يارىم بەرگەن ياغلىقنى.

يار چىللاپتۇ ئورمىغا،
يانارىمنى بىلمەيمەن.
يار سۆيگىلى ئۇنىمىسا،
ئېچىزلىقتا تۇنەيمەن.

پىشىپ قالدى بۇغدايلار،
يارنى چىللاي، ئورغىلى.
دالدا قىلىپ ئۇنچىنى،
راسا قېنىپ سۆيگىلى.

بىرىدىن ئالما پۇرايدۇ،
بىرىدىن باغدا ئانار.
بېرىپ ئېيتىڭلار يارغا،
سۆيسەم يۇرىكىم قانار.

يارىمنىڭ يارى بولسام،
بېغىنىڭ گۈلى بولسام.
يار بىلەن تېپىشقاندا،
كۆزىنىڭ نۇرى بولسام.

ئات مىندىم چىلان تورۇق،
يارىم سېمىز، مەن ئورۇق.
يولغا چىقمىسام بولماس،
يارنىڭ سۆزلىرى بۇيرۇق.

يارىم كەتتى ئاياغقا،
بەش بۇلاققا، يانتاققا.
بىزنىڭ يارلار ئىشلەيدۇ،
خالتا بىلەن پايپاققا.

ئاسماندىكى قاتار تۇرنا،
نەگە ئۇچتۇڭلار؟
مەن يارىمغا خالتا بېرەي،
ئالغاچ كېتىڭلار.

بۇغدىيىمنى ئورۇۋالسام،
باشقىنى تېرىۋالسام.
ئۇيالمىسام خەقلەردىن،
يار قېشىغا بېرىۋالسام.

تۆت ـ بەش كۈن بولۇپ قالدى،
يار بۇ يەردىن كەتكىلى.
ئىزىنى ئىزدەپ يۈرۈيمەن،
يار قېشىغا يەتكىلى.

ئاق پىيازنى ئاقلايمەن،
قىزىل پىيازنى ئاقلايمەن.
يارىمدىن خەۋەر كەلسە،
يۈرىكىمدە ساقلايمەن.

دەرد كەلدى، پىغان كەلدى،
مەن ئەمدى ساقايماسمەن.
يارىمدىن خەۋەر ئالسام،
ساقىيۇرمەن، ئۆلمەسمەن.

دەرد كەلدى بۇ باشىمغا،
كىشى كەلمەيدۇ قاشىمغا.
كىشى كەلسىدى قاشىمغا،
خەت بەرسەم ئاداشىمغا.

تاغ باشىدا قارىغاي،
قارىغاي ئېگىلىپ تۇرغاي.
ئەقلى بولسا يارىمنىڭ،
كۈندە سېغىنىپ تۇرغاي.

ئاق كەپتىرىم موللاقچى،
كۆك كەپتىرىم موللاقچى.

ئىككىمىزنىڭ ئاراسىدا
قاچان تۇگەر پايلاقچى؟

يارىم كەلدى بوستاندىن،
ئۈچ قونۇپ تۆگە بىلەن.
مەن يارىمنى مېھمان قىلدىم،
خىلمۇخىل مېۋە بىلەن.

ئېگىزگە چىقىۋاپسىز،
ئۆگزىڭىزدە قار بارمۇ؟
ئالما ـ ئانار ئەكەلدىم،
بىزدەك ياخشى يار بارمۇ؟

ئىشىك ئالدىدا ئاق ئالما،
ئېگىلەيمۇ دېمەيدۇ.
شۇنچە قىلسام يارىمغا،
بىر كېلەيمۇ دېمەيدۇ.

كۆك كەپتەر ئولتۇرىدۇ،
جۈجەم بېشىدا.
بىزنىڭ يارلار ئولتۇرىدۇ،
گۈلنىڭ قېشىدا.

ياغ دېسەڭ يۇپاڭغا بار،
ھاراق دېسەڭ شوپاڭغا بار.

قارا كۆز يارنى دېسەڭ،
ئاتنى مىنىپ تۇرپانغا بار.

مەن ئۆزۈم يانقىردا بولسام،
ئامرىقىم ئاستانىدە.
بارساڭلار سالام دەڭلار،
كۆزلىرى مەستانىگە.

ئايمۇ كۆكتە، كۈنمۇ كۆكتە،
چەرخى پەلەكتە.
ياريم، سىزنى تولا ئويلاپ،
قالدىم كۆيۈكتە.

تام بېشىدا ئولتۇرغان
بوينى ئالا بوز لاچىن.
مەلىكىزگە مەن كەلدىم،
ئۆيىكىزگە يول ئاچىڭ.

ياريم كۈلۈپ باقمىسا،
گۈلنى سۇنمايمەن.
بىرنى سۆيۈپ قويمىسا،
ئۆيگە يانمايمەن.

ئاق ناۋات سېلىپ، ياريم،
دەملىدىم چاينى.
ئۇسسىغاندا ئىچسۇن دەپ،
سىز تولۇن ئاينى.

ئاق قۇشقاچ كېلىپ قوندى
ئاق جۇجەمنىڭ شېخىغا.
ياريم مېنى چىللىدى
ئۇزۇمزارلىق بېغىغا.

دەريا تولۇپ ئېقىپتۇ،
بېلىق بولۇپ ئۇزگۈدەك.
ياريمدىن خەۋەر كەلدى،
يۇرىكىم يېرىلغۇدەك.

ئېگىز تاغقا چىقتىم مەن،
تاپىنىمغا تاش قويۇپ.
ياريم كەلسە سۆيەرمەن،
ئايىغىغا باش قويۇپ.

ياريم مېنى سورايدۇ،
گېپى بىلەن تورايدۇ.
بىرنەچچە كۈن كۆرمىسەم،
ئويىنىغۇچتەك پۇرايدۇ.

گۈلزەپەرنىڭ گۈلىمەن،
تېرىسىمۇ ئۇنىمەن.
ئاريدا ئىككى قونۇپ،
يار قېشىغا كېلىمەن.

كىم ياريمغا قەست قىلسا،
ئۇنىڭ بېشى پەس بولۇر.
كۆرۈشۈشكە ئالدىرىماڭ،
كۈن ئولتۇرسا كەچ بولۇر.

گىلەم دوپپاڭنى مەن كىيسەم،
زەپ ياراشتى بېشىمغا.
كۆڭلۈم تاغدەك ئۆسمەمدۇ،
ئۆزۈڭ كەلسەڭ قېشىمغا؟!

ئېتىمنى قويۇپ بەردىم ،
ئاريشاڭ يولىدا تۇزگە.
كۆرسەڭلار سالام دەڭلار،
بىزنىڭ يار قارا كۆزگە.

ياريم كېلىپ ياتقاندۇ،
يېنى يەرگە پاتقاندۇ.
پاتسىمغۇ پاتقاندۇ،
خىيال قىلىپ ياتقاندۇ.

ئورغاق ساپىقى سىدام،
كەكە ساپىقى قىيدام.

سېغىنغاندا يارىمنى،
يېتىپ بارىمەن ئىلدام.

لۈكچۈن دېگەن شەلەردە،
غۇنچە بويلۇق يارىم بار.
قانات بەرسە خۇدايىم،
كۆكتە ئۇچۇپ بارغۇم بار.

بىزنىڭ مەلە بوستانلىق،
ئوتتۇرىسىدا كۆلى بار.
كۆرۈنمەيدۇ يار ماڭا،
ناخشا ئېيتقان ئۈنى بار.

ئۇزۇن ساينى يول قىلدىم،
تاينى مىنىپ ئات قىلدىم.
سەن چىرايلىق يارىمنى،
ھەر تىنىقتا ياد قىلدىم.

ئايغا چىقسام ئاي بولۇپ،
يارىم ئوڭ قانات بولسا.
كۆڭلۈم يايراپ كەتمەمدۇ،
يار ياندا قاراپ تۇرسا.

تارتىۋاپسەن چۈمبەلنى،
كۆرەلمىدىم كۆزۈڭنى.
كېچە ـ كۈندۈز ئويلايمەن،
كۆرسەم ئانار يۈزۈڭنى.

كېچە ـ كۈندۈز تىلەيمەن،
مەن يارىمنى كۆرمەككە.
ئەجەب پۇرسەت كەلمىدى،
لەۋلىرىگە سۆيمەككە.

ئېگەر ـ توقۇملۇق ئات ئەۋەتتىم،
يارىم سېنى مىنسۇن دەپ.
دۇئايىسالام خەت ئەۋەتتىم،
سېغىنغاننى بىلسۇن دەپ.

يار دەردى يامان ئىكەن،
يىغلاپ كەتتىم ئولتۇرۇپ.
ياشىمنى سىياھ قىلدىم،
يازغان خەتكە تولدۇرۇپ.

ئىشىك ئالدى گۈل ئوسما،
سۇ قۇيۇپ قۇرۇتماسمەن.
ئامرىقىم چىرايلىقنى
ئۆلگۈچە ئۇنۇتماسمەن.

يارىم مەلىگە كەتتى،
ماڭدىم مەنمۇ كەينىدىن.
تا ئۆلگۈچە سۆيىمەن،
يانمىسىلا لەۋزىدىن.

ئۆستەڭنى چېپىپ قويدۇم،
ئەمدى سۇ تولۇپ ئاقسۇن.
يارغا يار كېرەك بولسا،
يارمۇ بىر كېلىپ باقسۇن.

ماڭغان يوللىرىم تۈزدۇر،
كېچە ماڭا كۈندۈزدۇر.
قويۇپ بەرسەڭ كېتىمەن،
يارىم ئۇندا يالغۇزدۇر.

تاغ كەينىدىن ئۆتكۈچە،
چۈشۈپ قاپتۇ ياغلىقىم.
كۈتكىنىمدە كەلمىدىڭ،
چىرايلىقىم، ئامرىقىم.

مەن يارىمنى باغدا كۆردۈم،
ئاق تۇخۇم پاينىكىدە.
بىزنى يار كۆردىمىكىن،
ئوسما قويۇپ ئەينىكىدە.

گۈلبېغىمنىڭ ئىچىدە،
بۇلبۇل بولۇپ سايرايمەن.

سەن يارنى سېغىنغاندا،
ئاي، چولپانغا قارايمەن.

بېغىمىزدا سۇ بولسا،
ياغلىقىمنى يۇياتتىم.
ئارىمىز يېقىن بولسا،
كۈندە ـ كۈندە كېلەتتىم.

مەن كۈتەرمەن ياريمنى،
ياريم هايات بولسىلا.
ئېچىلۇرمەن غۇنچىدەك،
بىرلا قاراپ قويسىلا.

مەن يارالدىم بۇ جاهانغا
كۆرگۈلۈكنى كۆرگىلى.
تەلمۈرۈپ باقتىم يولۇڭغا،
كەلگىن، جېنىم، بىر سۆيگىلى.

بۇگۈن كۈنگە جۈمەكەن،
ياريم بىلۈر ئەلۋەتتە.
ياريم كەلسە پات كەلسۇن،
مەن قالماي خىجالەتتە.

ئېرىق بولسا تار بولسا،
ئاتلاپ ئۆتكىلى بولسا.

يار بولسا يېقىن بولسا،
كۈندە كۆرگىلى بولسا.

قۇم تۇڭدە ئۆيۈم بار،
ئەمەن قالاپ چوغۇم بار.
كۈندە ـ كۈندە كەلسىڭىز،
قۇم چۆگۈندە چېيىم بار.

مەن ناخشامنى ئېيتسامىلا،
ياريم كېلۈر يادىمغا.
يىپەك رومال ئەۋەتتىم،
ۋاپادارىم، ياريمغا.

بىزنىڭ يارلار كېلىدۇ،
ئوق قولىدا گۈل بىلەن.
بىزمۇ باردۇق ئالدىغا،
ئۆستەڭ بويى يول بىلەن.

سۇزۇك ـ سۇزۇك مارجاننى
ئېسىۋالسەن بوينۇڭغا.
مارجىنىڭنىڭ يىپى بوپ،
چىرمىشايمەن بويۇڭغا.

ئىشىك ئالدى باراڭلىق،
باراڭغا تال قوندۇرما.

يىغلاپ كەلدىم ئالدىڭغا،
بۇ كۆڭۈلنى ياندۇرما.

مەن يارىمغا ئېلىپ قويدۇم،
ئالتۇن قۇلۇپنى.
يارىم كېلىپ سۆيۈپ قويسۇن،
كۆڭلى سۇنۇقنى.

يەتتىنچى ئاي تومۇزدا،
يامغۇر ياغماس تۇرپاندا.
چاڭقاپ بارسام ئۆيىگە،
يارىم ياتار ئايۋاندا.

بارغۇلۇققا بارغۇلۇق،
يار يېنىمغا بارغۇلۇق.
يارىمنى كۆرەلمىسەم،
ئۆيگە قانداق يانغۇلۇق؟!

كۆۋرۈك سالدىم ئۆستەڭگە،
ھەممە كىشى ئۆتكىلى.
خېلى ئۇزۇن ۋاخ بولدى،
يارىم، سېنى كۈتكىلى.

ئارپا تېرىدىم ئىشلەپ،
بالدۇر ئېغىز تەگكىلى.
ئۇزۇن بولدى يارىمغا
بۇ مەلىدىن كەتكىلى.

ئىككىمىزنىڭ نالىسىغا
جان ـ جانىۋار سايرىدى.
ئىككىمىز بىر جايدا بولساق،
خەلقئالەم ماڕىدى.

زاراڭزا چېچەكلەپتۇ،
قىزىل، سېرىق، ئالتۇن رەڭ.
بىزنىڭ باغقا كەلسىڭىز،
ئۇزۇم ئۇزەي، تاللاپ يەڭ.

قاپاق تېرەك بېشىدا
كاككۇك سايرايدۇ.
ئايەك جۇگان قوينىدا
يىگىت يايرايدۇ.

ئاق بۇلۇتمۇ لەيلەيدۇ،
كۆك بۇلۇتمۇ لەيلەيدۇ.
يارنىڭ باغرى تاشمىكىن،
كۈتكىنىمنى بىلمەيدۇ.

ئۈچۈپ كەتكەن كەپتەرلەر
دان سەپكەنگە چۈشەرمۇ؟
رەنجىپ قاچقان ئاشۇ يار
گوللىغانغا كېلەرمۇ؟

ساقلاپ قويدۇم يارىمغا
باراڭدا ئۈزۈم.
قاراپ يارنىڭ يولىغا
تېشىلدى كۆزۈم.

ئاپئاق ئۈجمە شېخىدا،
ۋىچىرلايدۇ ئاق قۇشقاچ.
يارغا بېقىپ قاش ئاتتىم،
ئىسسىق چاينى ئوتلىغاچ.

يار ئۆزى كىچىك بالا،
ساراي ساپتۇ سوقمىدا.
ئەتە ـ ئاخشىمى بارساق،
قونغۇدەك ئارامخۇدا.

ئاي مەسىلىك يارىمسەن،
كۈن مەسىلىك يارىمسەن.
چۈشۈمگە كىرىپ قاپسەن،
بۇ دۇنيادا بارمۇ سەن؟

ئۇنتۇپ كېتەي دېگەنتىم،
كېچە كىردىڭ چۈشۈمگە.

ئۆچۈپ كەتكەن ئوتۇڭنى
قايتا ياقتىڭ كۆڭلۈمگە.

يارنىڭ بېغىدا ئەنجۇر،
تۇتسام ئېزىلىپ كەتتى.
يارنىڭ ۋەسلىگە يېتىپ،
يۈرەك ـ باغرىم ئېرىپ كەتتى.

يارىم ماڭغان كوچىدا،
بۇغداي چېچىلىپ قاپتۇ.
سەن يارنى كۆرۈۋېلىپ،
كۆڭلۈم ئېچىلىپ قاپتۇ.

يارىم كەلدى يىراقتىن،
ئاتلاپ نەچچە بۇلاقتىن.
تېنەپ قالدى شۇ يارىم،
مەن سورىغان سوراقتىن.

كۆككىنە كەپتەر بولۇپ،
قونسام دالان بېشىغا.
چار يىلاندەك تولغىنىپ،
كىرسەم يارنىڭ قېشىغا.

تاسلا قالدىم ئۆلگىلى،
يارىم كەپتۇ كۆرگىلى.
تۇرغۇدەك ماجالىم يوق،
يارغا تەزىم قىلغىلى.

مەن يارىمغا نامە يازدىم،
سىياھ قىلىپ ياشىمنى.
چۆللەرگە كېتەي دەيمەن،
چەتكە ئېلىپ باشىمنى.

خالتا كەپتۇ ئايمدىن،
يىراقتىكى يارىمدىن.
يارىم كەلسە مەن تەييار،
كېچەي تۇرقى، بارىمدىن.

بېيىت ئېيتتىم يارىمغا،
هوشى بولسا بىلەر دەپ.
ئايلار ـ يىللار ئۆتسىمۇ،
هامان بىر كۈن كېلەر دەپ.

شىلدىر ـ شىلدىر قومۇشلۇق
شىلدىرلايدۇ شامالدا.
مەن ئىزدەپ باراي دېسەم،
مېنىڭ يارىم قامالدا.

بۇلبۇل تولا سايرايدۇ،
بېغىمدا، قىزىلگۈلدە.
ياتسام ئۇيقۇم كەلمەيدۇ،
سېنى كۆرمىگەن كۈندە.

چىراغىمنى ياندۇرۇپ،
قويدۇم مورا بېشىغا.
قاچانغىچە بارۇرمەن،
سۆيگۈنۈمنىڭ قېشىغا؟

هاراق ئىچتۇق گەنزىدە،
هاشىخان داڭلىق بىلەن.
خۇمارى تۇتسا ئۇرىدۇ،
هاۋارەڭ ياغلىق بىلەن.

ئۆستەڭ بويىدا ياتتىم،
ئۆردەك بىلەن غاز ئاتتىم.
گۆشىنى كاۋاپ قىلىپ،
يارىم بىلەن يەپ ياتتىم.

يارىم مېنىڭ يېنىمدا
ئاق بىلىكى بوينۇمدا.
كېچە يېتىپ چۈش كۆرسەم،
گۈل ئانارىم قوينۇمدا.

يارنىڭ تۇتقان ئۆيىنىڭ
پەنجىرىدە پەردە بار.

سارغىيىپ قاپتۇ چىرايى،
نېمە ئىشتا دەردى بار؟

ياردىم كەلدى مەپىلىك،
مەن غېرىبنى كۆرگىلى.
نازى بىلەن كۆيدۇرۇپ،
مېھرى بىلەن سۆيگىلى.

گۈلنى گۈلگە بەردىلە،
گۈلنى تىكەنگە بەردىلە.
بالدۇرغىنا كەل دېسەم،
ئەجەب كېچىكىپ كەلدىلە.

ياردىم تېرىغان ئۈسما
بىر تەكشى ئۇنۇپ چىقتى.
ئىشىك ئالدىغا كەلسەم،
ھويلىدىن كۈلۈپ چىقتى.

ياردىم كۈندە ئۆتىدۇ،
ئىشىكىمدىن گۈل بولۇپ.
ئەگىشىمەن كەينىدىن،
كۈلكىسىگە گول بولۇپ.

مورىغا چىقىپ يازدا،
كۆزۈم چۈشتى قاۋۇلغا.
شۇ قاۋۇلغا ئەگىشىپ،
كىرىپ كەتتىم ئاۋۇلغا.

كېچە كەلدىم بۇ داۋانغا،
غۇنچە بويلۇق كەلمىدى.
غۇنچە بويلۇق كەلگۈچە،
كۆزگە ئۇيقۇ كەلمىدى.

ياردىم كەلدى يىراقتىن،
ئىشق دەردى - پىراقتىن.
يار ئوتى يامان ئىكەن،
يانغان نۇرلۇق چىراغتىن.

ياردىم مېنى خۇش قىلدى،
بېرىپ ئەكىلىك - ئۇپىنى.
مەن ئاتاپ تىكىپ قويدۇم،
يارغا گىلەم دوپپىنى.

قىبلىدىن شامال چىقسا،
يارنىڭ شامىلى دەيدۇ.
ئەجەب كەپتۇ شامىلى،
يار نېمىشقا كەلمەيدۇ؟

ئۇيانغىمۇ ئۆتكۈم بار،
بۇيانغىمۇ ئۆتكۈم بار.
كۆڭلۈمدىكى يار بىلەن،
مۇرادىمغا يەتكۈم بار.

قاغىلار توپ - توپ ئۇچار،
ئاپئاق بۇلۇت ئاستىدا.
ھالۋا ئېتىپ كۈتۈپ قويغىن،
ياردىم، مېنى ناشتىدا.

بۇگۈن جۈمە ئەتىگەن،
بىزنىڭ يار قېچىپ كەپتۇ.
قىلغىنىغا تۆۋا قىپ،
ئاش - مانتا ئېتىپ كەپتۇ.

ياردىمنىڭ زىل ئاۋازى
ئەجەب مۇڭلۇق، جاراڭلىق.

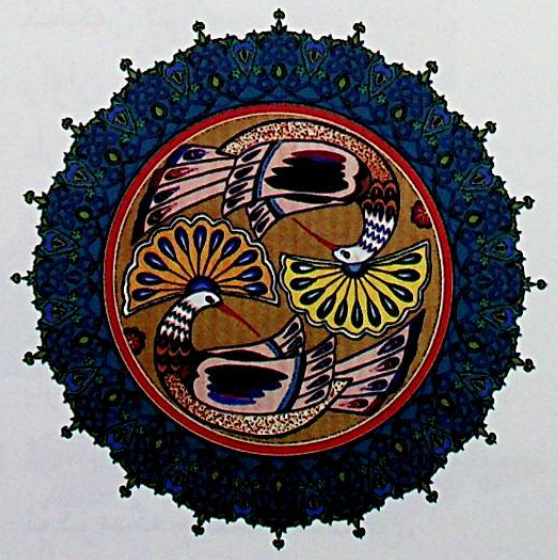

يار بىلەن تېپىشقاندا،
خالىي بولسا باراڭلىق.

ياربم ساپتۇ قۇلاققا
لەئەل كۆزلۈك ھالقىنى.
ياربمنى كۆرەلمىدىم،
توسۇۋېلىپ قالقىنى.

ماتانى ماتا دەيمەن،
خاتانى خاتا دەيمەن.
چىللاپ قويدۇم ياربمنى،
مەن بىلەن ياتار دەيمەن.

گۈل ئىچىدە گۈللەر بار،
پۇراقلىرى ئۆزگىچە.
مەن ياربمنى كۆرەرمەن،
ئۇزۇن بولسا كۈزگىچە.

ئوڭ قولۇمدا ئارغامچا،
سالمىنى ئاتاي دەيمەن.
كۆڭلۈمدىكى يار بولسا،
قۇچاقلاپ ياتاي دەيمەن.

ياربم چىقتى ئۆيىدىن،
مىيىقىدا بىر كۈلكۈپ.
تەستە يەتتىم ۋەسلىگە،
بىر تىرىلىپ، بىر ئۆلكۈپ.

كەلگەن كۈنۈم چارشەنبە،
راۋان بولدى سەپىرىم.
يار كۆڭلىنى ئېرىتتى،
مېنىڭ قىلغان گەپلىرىم.

بۇگۈن ئۇچ كۈن، تاڭلا تۆت كۈن،
يار بۇ يەردىن كەتكىلى.
ئۆيگە كىرسەم ئۆيدە يوق،
ئۆگزەمگە چىقسام شامىلى.

ئۆيۈڭ يار بويىدا بولسا،
ئاغزىم بىلەن يەم بەرسەم.
ئەقىدە ساقلىغان يارىڭ
قۇچىقىدا جان بەرسەم.

مېنىڭ ياربم كەچ كەلدى،
باش ـ كۆزلىرى پەس كەلدى.
ياردىن ئەھۋال سورىماق،
ئانىسى بار، تەس كەلدى.

مەن ياربمغا سۇۋغات بەردىم،
زىلچىسى بىلەن.
ماڭا ياربم يىپ ئەۋەتتى،
پىلتىسى بىلەن.

مەن ياربمغا بەرگەن خالتا
قاشتېشى تۇمار.
ئوڭ قولىغا ئالغان ھامان،
كۆز يېشى قۇرار.

ياربم ماڭا گۈل بەرگەنتى،
باغدا تۇرۇپ قول ئۇچىدا.
بۇگۈن ئۇنى ئىزدەپ بېرىپ،
تېپىۋالدىم تار كوچىدا.

گۈل ـ گىياھلار ئۆسۈپتۇ،
ئىسسىق بۇلاق ئىچىدە.
مەن ياربمنى چاقىرسام،
يېتىپ كەلدى كېچىدە.

كەشتە تىكىپ ئولتۇرسام،
شىرىق ـ شىرىق تۇشى كەلدى.
يۈگۈرۈپ چىقسام ئىشىككە،
مېنىڭ ياربم خۇش كەلدى.

كاككۇكۇمنىڭ ئۇنىنى
ھەر جايدا ئاڭلاپ كېلىمەن.

يارىم بەرگەن پوتىنى
بېلىمگە باغلاپ كېلىمەن.

بارغانلاردىن، تۇرغانلاردىن،
سېنى سورايمۇ؟
سېنىڭ ھالىڭ نە كەچتى دەپ،
ئۆزۈم بارايمۇ؟

تام بېشىدا ئولتۇرغان
تۇمشۇقى ئالا قاغا.
كۆزۈم تويسا تويغاندۇ،
يۈرىكىم تويمىدى يارغا.

مەن ئېتىمنى توقۇدۇم،
يار ئۆيىگە يەتكىلى.
يار باقمىسا تەس كېلۇر،
قۇرۇق يېنىپ كەتكىلى.

تالمۇتال سىم تارىدەك
چاچلىرىڭنى سېغىندىم.
ھەر تەرەپكە ئويىنىغان
قاشلىرىڭنى سېغىندىم.

لىپ ـ لىپ قىلغان قۇندۇزدەك
كىرپىكىڭنى سېغىندىم.
ئېقىپ تۇرغان بۇلاقتەك
كۆزلىرىڭنى سېغىندىم.

خۇددى قىزىل ئانارەك
يۈزلىرىڭنى سېغىندىم.
ئۇنچە ـ مارجانغا ئوخشاش
چىشلىرىڭنى سېغىندىم.

كېلىنچەكنىڭ سۆزلىرى
خۇددى مېغىز، يار ـ يار.
ئوت پىراقى تۇتاشقان
ۋاپالىق قىز، يار ـ يار.

ئاغزى قۇرۇپ سۇ دېسىلە،
سۇغا مەن قايان باراي؟
ئىچى ئالتۇن، تېشى كۇمۇش
چىنىگە قايان باراي؟

مەلىمىزگە توي تارتىپ،
شېرىن كەلدى، يار ـ يار.
قوشاق بىلەن ساز بىلەن،
كېلىن كەلدى، يار ـ يار.

ھەيرانمەنا ھەيرانمەن،
سۇدىكى قۇندۇزلارغا.
سەن سېغىنسىڭ ئايغا باق،
مەن قارايمەن يۇلتۇزغا.

چاپىنىڭنى تاشلايمەن،
يولغا ئالتە ئاي قارايمەن.
ئالتە ئايغىچە كەلمىسەڭ،
ئۆزۈم بىلگەنچە ئويناىمەن.

قىزىلگۇلنى گۇلۇم دەپ،
ئەتىرگۇلدىن ئايرىلدۇق.

يېڭى يارنى يارىم دەپ،
كونا ياردىن ئايرىلدۇق.

گۈلنىڭ بەرگىنى ئەگسەم،
تىكەن سانجىلىپ كەتتى.
يار، سېنى ياد ئەيلىسەم،
كۆڭلۈم چېچىلىپ كەتتى.

كۈز پەسلى بولۇپ قاپتۇ،
غازاڭلار چۈشۈپ قاپتۇ.
ئامرىقىم، چىرايلىقىم،
چۈشۈمگە كىرىپ قاپتۇ.

سەن خېنىم ئەتتىڭ مېنى قەدىدىن لەزىز،
يانچۇقۇمدا ساقلىدىم ئىششەك مېغىز.
مېغىزىمنى چاينىغىن، يا چاينىما،
راست گېپىمنى قىل، خېنىم، سەن بىر ئېغىز.

ئاق تاۋاردا بۆكۈم بار،
كۆك تاۋاردا شويناسى.
قارىسام كۆرۈنمەيدۇ،
سۆيگەن يارنىڭ هويلاسى.

چاقمىقىڭ تاناپى يوق،
ئاق ئۇچتا تاناپ سالدىم.
يارىم، سېنى كېلەر دەپ،
قوي گۆشىدە كاۋاپ سالدىم.

بىزنىڭ هويلا قوش تاللىق،
زەپ ياراشقان باراڭلىق.
يارنى كۈندە كۆرەلمەي،
يەنە تۇتتى سارىڭلىق.

كۈندە باشنى تارايسىز،
ئۆگزىڭىزدە ئولتۇرۇپ.
سىزگە يېقىش ئەكەلدىم،
يانچۇقۇمنى تولدۇرۇپ.

مىس تەخسە لېگەن بولسا،
يار سەندەك لەۋەن بولسا.
مەن بارارمەن يولۇڭغا،
يار ــ سەندىن خەۋەر بولسا.

ئاينىڭ ئايدىڭى سىزگە،
ئاي قاراڭغۇسى بىزگە.
مەن كۆيدۈم تولا سىزگە،
چىقمايسىز تالا ـ تۈزگە.

سۈزۈك سۈنى كۆرگەندە،
بۇلىقنى ئەسلەيمەن.
بۇ خەتلەرنى كۆرگەندە،
يارىم، سېنى ئەسلەيمەن.

بىزنىڭ يارنىڭ هويلىسى،
كۈن چىقىشتا ئۆگزىسى.
ئالتە ئاي بولدى كۆرمىدىم،
كىمگە ئوخشار ياڭزىسى؟

روچىۋىن بولسا كىشى،
قانات ياساپ ئۇچسا كىشى.
شەمۇشە ئىزدەپ يۈرۈپ،
يارىنى تاپسا كىشى.

تاش ئۆستەڭنىڭ سۈيىدە
قارا قۇمچاق ئويناىدۇ.
سەن يارىمنى داۋاملىق
سۆيسەم يۈرەك قانمايدۇ.

هاجىمنىڭ تراكتورى
گۈركىرەيمۇ دېمەيدۇ.
قىزىلگۈلدەك شۇ يارىم
بىر كېلەيمۇ دېمەيدۇ.

ئاخشىمى قاراڭغۇدا
پىل ـ پىل كۆيمدۇ چىراغ.

قىچقارسام ئۇنۇم يەتمەس،
يارنىڭ ئۆيى بەك يىراق.

گۈلدەك ئېچىلىپ كەپسەن،
كۆزۈڭگە كۆرۈندۈمۇ؟
چۈشۈمگە كىرىپ قاپسەن،
سەن مېنى سېغىنىدىڭمۇ؟

ئۆستەڭ بويىدا ئەمەن،
گۈل تۇۋىدە تۇرارمەن.
سەن يارىم چىرايلىقنى
قايسى كۈندە كۆرەرمەن؟

چوڭ يورغا، كىچىك يورغا،
يارنىڭ مىنگىنى تورغا.
يارنى كەلگۈدەك دەيدۇ،
چىقىپ تۇراي مەن يولغا.

كىچىككىنە ئاق قۇشقاچ
ئاسانلىقچە تۇتۇلماس.
سەن يارىمنى كۆرمىسەم،
مېنىڭ كۆڭلۈم ئېچىلماس.

ئاش ئېتىمەن ئۇگرىدەك،
گۆش توغرايمەن چامغۇردەك.
سىز يارىمنى ئەسلىسەم،
يېشىم ئاقار يامغۇردەك.

ئاق كۆڭلەك مېنىڭ بولسا،
ئەتىگەندە كىيەردىم.
مېھرىبان يارىم بولسا،
سېغىنغاندا سۆيەردىم.

سازلىقنى ماكان ئەيلەپ،
بىز ئامباردا ئىشلىدۇق.
سۆيگەن يارىدىن خەت كەپتۇ،
ئوقۇپ، ئاڭلاپ يىغلىدۇق.

ئات باشىدا ئارغامچى،
ماڭمىسا ئۇراي قامچى.
مەن يارنى سېغىنغاندا،
بۇ يۇرتنىڭ يولى قانچى؟

چوكانتالۇ، چوكانتال،
چوكانتالدا بۇلبۇل بار.
ئالەمدە تولا گۈللەر،
مېنىڭ كۆڭلۈمدە سەن گۈل بار.

قاغىلىقنىڭ قاغىسى
سېغىز خانغا ئوخشايدۇ.
يار قېشىغا بارمىسام،
كەلمىدى دەپ قاقشايدۇ.

قىزىلگۈلنى گۈل دەيمەن،
ئەتىرگۈلنى گۈل دەيمەن.
ئون سەككىز مىڭ ئالەمدە،
سەن يارىمنى بىر دەيمەن.

يارىمنىڭ ئۆيى تاغدا،
ئوينايدىكەن سايۋاغدا.
مېنىڭ يارىم چىرايلىق،
كېلىدۇ دېگەن چاغدا.

توخۇلار چىللاشىدۇ،
قاناتىنى قاقمايدۇ.
بىزنى سۆيگەن شۇ يارلار
يەردىن ئۈستۈن باقمايدۇ.

دۇتارنى چېلىۋەرسەم،
تۈگىمەس مېنىڭ پەدەم.
يىل ئۆتسىمۇ ئارىدىن،
ئۆزۈلمەس مېنىڭ ۋەدەم.

ئېگىز تاغنىڭ جىلغىسىدا،
شېغىل تارتىمەن كۈندە.
سىز يارىمنى دېمىسەم،
نېمە ئىش قىلىمەن چۆلدە؟!

قاراڭغۇدا يول يۈرسەم،
شامال يەتمەس ئېتىم بار.
ئۆزلىرىگە ساقلىغان،
مۇھەببەتلىك خېتىم بار.

سىزگە يازدىم بۇ خەتنى،
تولدۇرۇپ قۇرۇق بەتنى.

ئىمىنجان ئابدۇرىھىم سىزغان

سىز نېمە دەپ تونۇيسىز،
باشلىدىم مۇھەببەتنى.

يارىم كىيگەن ئاق كۆڭلەك
لىپىلدايدۇ شامالدەك.
قولۇم ئىشقا بارمايدۇ،
يار قېشىمدا تۇرغاندەك.

ئۆزۈمنى ئالاي چۆلگە،
بەش موللاق ئاتاي كۆلگە.
يار ئېسىمگە كەلگەندە،
باغرىمنى ياقاي ھۆلگە.

قوناقنى سوقۇپ قويدۇم،
شامال چىقسا چەش بولۇر.
سىز يارىمنى كۆرمىسەم،
بىر كۈن قانداق كەچ بولۇر؟!

باغ ئىچىدە بىر گۈل بار،
گۈل شېخىدا بۇلبۇل بار.
سەن يارىمنى تاپقاندا،
كۈندە نەچچە سۆيگۈم بار.

چۈمپەردەڭنى ئاچساڭچۇ،
مېنىڭ مەيلىمگە باقساڭچۇ.
يۈرەكلەر ئارام تاپسۇن،
كېلىپ مەيدەڭنى ياقساڭچۇ.

شۇنداق بولارمىز دەپمىدۇق،
ئايرىلارمىز دەپمىدۇق؟
ئارىدا ھەسرەت چېكىپ،
يىغلاپ يۈرەرمىز دەپمىدۇق؟

ئېگىز تاغنىڭ بويىدىن
قوغلاپ چۈشتۈم توشقاننى.
يارىم بولسا ئاڭلارىدى،
مەن ناخشامغا قوشقاننى.

ساي بويىدىكى تېرەكلەر،
چاشقان قوۇلاق بولغاندۇ.
ئۆز ياردىم قەلەم قاشىنىڭ
كېلەر ۋاقتى بولغاندۇ.

ئالتۇن كەكە تال كېسەر،
كۈموش كەكە گۈل كېسەر.
مەن ياردىمنى كۆرگەندە،
باياۋاندا گۈل ئۆسەر.

بۇ ئېتىزمۇ ئوسىكەن،
ئۇ ئېتىزمۇ ئوسىكەن.
بىز ئىككىمىز ياتقىلى
تاۋار يوتقان بولىسكەن.

ئاسماندىكى يۇلتۇزلار،
بېرىپ ئاينى توسىۋاڭچۇ.
مەندەك يالغۇز ياردىنى
پات ـ پات ئىزدەپ تۇرىسۋاڭچۇ.

چۈش ۋاقتىدا باغقا كەل،
مەي باغلىغان ئۈزۈم بار.
ئۈزۈم باراڭ ئاستىدا،
ساڭا ئېيتار سۆزۈم بار.

ئوڭ قولۇمدا ئايپالتا،
بوسۇغاڭنى كولايمەن.
ئاخشاملىققا ئويغاق يات،
ياردىم، سېنى توۋلايمەن.

ئۆيدە ئۇنتۇلۇپ قاپتۇ،
خامان سورىغان ئاردىم.
چۈشۈمگە كىرىپ قاپتۇ،
بۇلتۇر ئويىنىغان ياردىم.

بۇلبۇلۇمۇ سايرايدۇ،
ئۆز قولۇمدا دان بەرسەم.

مۇرادىمغا يېتەرمەنمۇ،
قۇچاقىڭدا جان بەرسەم ؟!

كەكلىكلىرىم سايرايدۇ،
تاشقا قونۇپ ئولتۇرۇپ.
مەن ياردىمغا يىغلايمەن،
يولغا قاراپ ئولتۇرۇپ.

ئاش پىشامدۇ چوگۇندا،
نان پىشامدۇ چوگۇندا ؟
ياردىم بىلەن ئوينايمەن،
ئاخشاملىققا گۈگۈمدا.

بۇغداي باشاق تارتىپتۇ،
دان سۈيى قويماي دەيمەن.
سەن چىقساڭ تولۇن ئايدەك،
مەن يۇلتۇز بولاي دەيمەن.

نەم داۋاندا ئولتۇرۇپ،
چاتقال داۋاننى كۆرمىدىم.
ئات مىنىپ كەلگەن ياردىمنى
ئېشەك مىنگەندە كۆرمىدىم.

ئاق تېرەكنىڭ تۈۋىدە
مېنىڭ ياردىم سازەندىدۇر.
سازىدا ئوت بېرىدۇ،
دىدار كۆرۈشمەك نەدىدۇر.

قاشىڭنى قارا كۆردۈم،
تال بويۇڭنى تۈز كۆردۈم.
ئاخشام كۆرگەن بويۇڭنى
كېچە يېتىپ چۈش كۆردۈم.

ئېگىز ـ ئېگىز كۆك سېدە،
چاشما ياغلىق مۆرىسىدە.
ئۆلمىسەك كۆرۈشەرمىز،
چوڭ كۆۋرۈكنىڭ چۆرىسىدە.

كۆڭۈل سېزىدۇ دەيدۇ،
كۆڭۈلنىڭ سەزگىنى راستتۇر.
يار قەدىرگە يەتكەندە،
سۆيسە يۈرەككە خاستۇر.

پىچاق، چاقماق باغ ئەۋرىشىم،
ئەگىيدۇ مېنىڭ باشىم.
يارنى مەن خىيال قىلسام،
دەريا بولۇپ ئاقار ياشىم.

لەمجىنلەردىن ئۆتمەگۈنچە،
خاندۇ كۆرۈنمەس.
ئاق بوز ئاتنى مىنمەگۈنچە،
يارلار كۆرۈنمەس.

يارىمغا ساراي سالدىم،
گۈل بىلەن مۇنار سالدىم.
كەلمىگەنگە كۆپ بولدى،
يولىغا قاراپ قالدىم.

ئايرىلغانغا مەن رازى،
نىكاھ قىلمايدۇ سارائ قازى.
چىنار باغدا ئولتۇرسام،
يارىمخانىڭ ئاۋازى.

مەيلىڭ بولسا سەھەردە كەل،
قورقما ئۆلۈمدىن.

ئوڭ قولۇڭغا ئۈزگەچ كەلگىن،
جۇخار گۈلۈڭدىن.

يىراق بولسا، يېقىن بولسا،
قارارىم يوقتۇر.
مەن يارىمنى كۆرۈۋالسام،
ئارمانىم يوقتۇر.

دېپىڭىزنىڭ زەنجىرى
ئۇچ كېلەرمۇ، تۆت كېلەر؟
ھەر كىشى يارىنى تاپسا،
ئىچ ـ باغرىنى كىم بىلەر؟

دوپپىڭىزنىڭ چەشمىسى
ئۇچ كېلىدۇ، تۆت كېلىدۇ.
يېڭى يار تۇتقان بىلەن،
قاچان كۆڭۈل جۇپ كېلىدۇ؟

يار كېلىپ ئالدىمدىن ئۆتسە،
كېلۈردەرد ـ مۇڭلار ماڭا.
چۆرۈلۈپ ئالدىمغا كەلسە،
تار كېلۈر دۇنيا ماڭا.

گۈل تۇۋىدە ئولتۇرسام،
گۈل سۇيى گۈلگە تامۇر.
ئارزۇلۇقنىڭ ئارزۇسى
يارىنى كۆرگەندە قانۇر.

سېغىنىپتۇرمەن سېنى،
نەچچە يىراقتا بولسىلا.
ئاچىلۇرمەن غۇنچە رەڭلىك،
بىرلا قاراپ قويسىلا.

ئاھ ئۇرۇپ يىغلاپتىمەن،
سارغىيىپ ساي باشىدا.
كۈلگىنىم پاشالىقىم،
ئولتۇرغىنىم يار قاشىدا.

شايى پەننى تارتىمەن،
ئاپتاپتا ئوبدان قۇرۇسا.
مەن ياربمنى كۆربمەن،
ئول خۇدايىم بۇيرۇسا.

يەل - بوراندەك يەلپۇنۇپ،
كەلسەم ياربمنىڭ قېشىغا.
مىرزىگۈلدەك ئېچىلىپ،
سانجىۋالسام بېشىغا.

يار كوچىسىغا بېرىپ،
گەپ ئاڭلاپ كۆڭلۈم ئاغرىيدۇ.
سەپەرگە كەتكەن ياربمغا
ئەجەب ئىچىم ئاغرىيدۇ.

ئاپئاق ئايدىڭغا چىقسام،
ئاي ماڭا يولداش بولسا.
مەن ئۆزۈم يالغۇز ئوغۇل،
يار ماڭا مۇڭداش بولسا.

سېنى كۆرگەندە، ئەي ياربم،
بولۇر ئەقلۇ كۆزۈم روشەن.
قاناتىم بولسا ئۇچقىلى،
بېرىپ شەھىرىڭگە بىر كۆرسەم.

مەن ئۆزۈم ئەر بالاسى،
بېغىڭدا خار بولىمەن.
قارا قاش، قاۋۇل جېنىم،
كۆرگىلى زار بولىمەن.

قارا قاش، قاۋۇل جېنىم،
بولدى مېنىڭ ھالىم خاراب.
شۇ سېنىڭ مۇشكۈل ئوتۇڭدا
ئولتۇرۇپ چالسام راۋاب.

يەنە ئالما شېخىنى
چاپسام راۋاب بولمامدىكەن؟

يەنە ئاشىق كىشىنى
سۆيسە ساۋاب بولمامدىكەن؟

كۆردۇڭمۇ بۇ باشىمنى،
كۆزۈمدىكى ياشىمنى؟
ئۇچ كۈن بولدى كۆرمەيمەن،
قۇرغۇيدەك ئاداشىمنى.

جانىدۇر ياربم مېنىڭ،
جانانىدۇر ياربم مېنىڭ.
چىققىلى چارەسى يوق،
بىچارىدۇر ياربم مېنىڭ.

سەھەرلەردە مەن باردىم،
ئىتلىرىڭغا يول بەردىم.
چىقمايسەن تالا - تۈزگە،
زەپىرەڭدەك سارغايدىم.

ياربم قوناق ئوتايدۇ،
ئارقىدا قوناقلىقتا.
ماڭا ئالما ساقلايدۇ،
ئانارگۈللۈك ياغلىقتا.

ئاتلارنى قويۇپ بەردۇق،
كۆرۈنگەن قارا تۈزگە.
بارساڭلار سالام دەڭلار،
بىزنىڭ يار قارا كۆزگە.

مەن ئۆزۈم يانخىدا بولسام،
ئاشىقىم ئاستانىدە.
بارساڭلار سالام دەڭلار،
قېشى قارا مەستانىگە.

سۇ بېشى سىڭگىمگىچە،
ئاستانە تۇيۇقمىچە.
ئاۋۋال ئاخشام كېلىۋېدىم،
ياتمىدىم تاڭ ئاتقۇچە.

بۇ مېنىڭ مەيلىمچە بولسا،
كەتمىسەم يار قاشىدىن.
ئىككى ئالەم بولمىسا،
پەرۋانە بولسام باشىدىن.

قوراي تېغى ئېگىز تاغ،
سىيرىلەيمۇ دېمەيدۇ.
كۆڭلى قاتتىق شۇ يارلار
سېغىنايمۇ دېمەيدۇ.

ئۇسسىغاندا سۇ ئىچىپ،
يىراقتىكى بۇلاقتىن.
ئۇمىدنى مەن ئۇزمىدىم،
شېرىن سۆزلۈك شۇ ياردىن.

ئاتلاپمۇ ئۆتەلمەيمەن،
سەكرەپمۇ ئۆتەلمەيمەن.
بالدۇر قىلغان ۋەدەمدىن
ئۇمىدنى ئۈزەلمەيمەن.

دۇشمەن ئارىلاپ قاپتۇ،
يارىمغان، تىكشاپ قويۇڭ.
بىر كۆرمەككە زار بولدۇم،
ھالىمنى سوراپ قويۇڭ.

ئامرىقمىنىڭ ئۆزىنى
قايدىن تاپارمەن سۆزىنى؟
ياغلىقىمغا تۇگۈۋالدىم،
سايدا باسقان ئىزىنى.

گۈلىلەر ئېچىلىپ قاپتۇ،
بېرىپ كۆرەيلى باغنى.
ئالتۇن قاراقاش يارىم،
شەرەت قىلىدۇ باغنى.

گۈلنى قىيدىم ئويماق ـ ئويماق،
بارمۇ ياردىن تويماق؟

خويمۇ مۇشكۈل كەلدىغۇ،
يارنىڭ گېپىنى ئالماق.

قۇرغۇي بولۇپ ئەگىمەن،
ياريم، سېنىڭ ئۆيۈڭنى.
ئاڭلايمەن ئاۋازىڭنى،
بىر كۆرمەيمەن خۇيۇڭنى.

دەرد كەلدى، پىغان كەلدى،
مەن ئەمدى ساقايماسمەن.
ياريمدىن خەۋەر ئالسام،
ساقىيۇرمەن، ئۆلمەسمەن.

ئالتە قارغا ئۇچتى، كەتتى،
لاي تارتقان يەرگە.
قاناتىم بولسا ئۇچۇپ كەتسەم،
ياريم بار يەرگە.

يالغۇز ئۆيدە ئولتۇرۇپ،
سارغايغىنىمنى كىم بىلۇر.
قول سېلىپ ئىشىككە چىقسام،
مېھرىبان ياريم كېلۇر.

يەلپۇنەدۇ ساچلارىڭ،
سەھەرنىڭ شامالىدا.
قولۇم ئىشقا بارمايدۇ،
سەن يارنىڭ خۇمارىدا.

قاش ئاتارىم كېلىدۇ،
كىرپىك قاقارىم كېلىدۇ.
قولىدا قاشتاش قەدەھ،
شاراب تۇتارىم كېلىدۇ.

ياريم، كېلىدۇ باغقا،
ئىچىم كۆيىدۇ پاھ ـ پاھ.
ناز قىلىپ تەتۇر قاراپ،
مېنى قىلىدۇ خاپا.

تاغلار بېشىدا چېدىر كۆرۈنەر،
چېدىر ئارىلاپ يارىم كۆرۈنەر.
يارىمنى مەن كۆرگەنىمدە،
يۈرەك ـ باغرىم خويمۇ سۆيۈنەر.

تەمى ـ تەمگىنە چېچەك داغى،
باردۇر يۈزۈڭدە.
يارىم، ساڭا ئاشىق بولدۇم،
شېرىن سۆزۈڭگە.

قۇمۇل يولى يامانمۇ،
يارىم ئۇندا ئامانمۇ؟
بەش يىل بولدى كەلمەيلا،
بىزدەك يارلار يامانمۇ،

قىر بېشىدا كۆچەتلەر
تال ـ دەرەخ بولدىمىكىن؟
يامانلاپ كەتكەن يارغا،
يار كېرەك بولدىمىكىن؟

بىزنىڭ باغدا ئانارگۈل،
ئانارىدىن يەپ قويۇڭ.
بىزنى يارلار سورىسا،
يۇرىدۇ ئامان، دەپ قويۇڭ.

سىلكىنىپ چىمەنگە چۈشتۇم،
ئەي نىگارىم، قايدا سەن؟
سارغىيىپ سامانچە بولدۇم،
ساق ـ سالامەت بارمۇسەن؟

بارغۇچىدىن ئاڭلىسام،
كەلمىگۈدەك يارىم مېنىڭ.
نەدە بولسا ئامان بولغاي،
ئۆلمىسۇن يارىم مېنىڭ.

ئوينىسىمۇ ئوينىسۇن،
ھەر يەردە بىردەم ئوينىسۇن.

كۆڭلىنى دېۋانە ئەيلەپ،
ئۆزگە يارنى تۇتمىسۇن.

ئەجەب ئوخشاپتۇ بۇ بۇغداي،
كۆرۈنگەن خامانمىدۇر؟
ئالتە ئاي بولدى كۆرمىدىم،
يارغىنىم ئامانمىدۇر؟

بىر كۆرۈپ پەرۋانە بولدۇم،
ئاھۇ يارىم قايدا سەن؟
سارغىيىپ سامانچە بولدۇم،
ئايجامالىم، بارمۇ سەن؟

ساچىم مېنىڭ ئىككى تال،
ھەر كۈنى تارالمايمەن.
ئارىمىز يىراق بولغاچ،
ۋاقتىدا بارالمايمەن.

ئىللىسۇنمۇ، ئىللىسۇن،
ئىللىسۇننى تېرىسۇن.
مەن يارىمغا خالتا بەرسەم،
ئىنلاپ ـ ئىنلاپ يىغلىسۇن.

تاغقا تېرىدىم تاۋۇز،
خىيال قىلىمەن يالغۇز.
يار يادىمغا يەتكەندە،
خويمۇ بولىمەن مازۇز.

يەنە ئاللاھۇ دېسەم،
كەلمەس كۆزۈمنىڭ ئۇيقۇسى.
ئۇيقۇنى كەلتۈرمىگەن
ئاشۇ يارلار سەۋداسى.

پىچاق، چاقماق ئاسمايمەن،
چاقماق بىلەن نېمىشىم؟
يارنى مەن خىيال قىلسام،
دەريا بولىدۇ يېشىم.

كېچىلەپ ئۆتۈپ كەتتى،
بەش ھارۋىدا يۈلغۇنچى.
چۈشۈمگە كىرىپ قاپتۇ،
مېنىڭ يارىم گۈل - غۇنچى.

مەن بېرىپ يوللار قاراڭغۇ،
جۈپ چىراغ ئاندا كېرەك.
يارغىنەم يالغۇز ياتامدۇ،
يارغىمۇ ھەمراھ كېرەك.

كېچە كەلدىم شۇ داۋانغا،
سەرۋە بويلۇق كەلمىدى.
سەرۋە بويلۇق يارنى دەپ،
كۆزلەرگە ئۇيقۇ كەلمىدى.

سەن قاچان تۇڭلۇككە كەلدىڭ،
مەن قاچان ئۇن بەرمىدىم؟
سەن كىرەلمەي، مەن چىقالماي،
ئولتۇرۇپ قان يىغلىدىم.

مەن ئۆزۈم پېقىر ئاجىز،
ئانار باغىدىن ئۆتەلمەيمەن.
كىراغا ئات ئېلىپ بېرىپ،
جامالىڭنى كۆرەلمەيمەن.

گۈلنى مەن گۈلۈم دەيمەن،
گۈلنى مەن ئۈزەلمەيمەن.

ئارىمىز يىراق ئۇچۇن،
يارنى ھېچ كۆرەلمەيمەن.

كۆكيار كانىدىن ئەكەلدۇق،
قالايىدىغان كۆمۈرنى.
يارنى كۆرمەي ئۆتكۈزدۇق،
ئون بەش كۈنلۈك ئۆمۈرنى.

سەن مېنى ئۇنۇتتۇڭمۇ،
كۆز يېشىنى قۇرۇتتۇڭمۇ؟
ئۇچ كۈن بولدى كەلمەيسەن،
بۆلەك يارنى تۇتتۇڭمۇ؟

كۈتەرمەنمۇ، كۈتەرمەنمۇ؟
شۇنچىمۇ كۈتەرمەنمۇ؟
كۆيۈپ قالغان يارىمنى
سۆيەلمەي ئۆتەرمەنمۇ؟!

ئوك يېنىمدا ئاي ماڭار،
سول يېنىمدا كۈن ماڭار.
نەخجالەتتۇر ماڭا،
ئايغا باقسام كۈن قالار.

يىراق يەردىن قورقمايمەن،
شامال يەتمەس ئېتىم بار.
بىزنىڭ يارغا ئۇچ بۇرجەك
قاتلاپ قويغان خېتىم بار.

كەل دېگەندە كەلمىدى
جانانە قاشىمغا مېنىڭ.
نى مالامەت تاغلىرى
سىيرىلدى باشىمغا مېنىڭ.

ئاخشىمى قاراڭغۇدا
خويمۇ كۆيىدۇ چىراغ.
قىچقارسام ئۇنۇم يەتمەس،
يارنىڭ ئۆيلىرى يىراق.

ئۇچ يۈز ئاتمىش كۈنلەردە
بىز ياتمىدۇق ئۆيلەردە.
بىزنىڭ ياردىن خەت كەلسە،
خۇش بولمىز چۆللەردە.

بىزنىڭ يارنىڭ ئويىنىشى،
قوراي تېغىنىڭ بېشى.
قولىدا تاۋار ياغلىق،
قۇرۇمايدۇ كۆز يېشى.

ئاپئاق ئايدىڭغا چىقىپ
تۇرسام، كۆڭۈل قايان بارۇر؟
كۈندۈز ئاپتاپقا چىقىپ،
ئايدەك چىرايىم سارغىيۇر.

سەن مېنىڭ ياريم ئىدىڭ،
ئەجەب سەندىن ئايرىلدىم.
جۇدالىق يامان ئىكەن،
ياريم، سېنى سېغىندىم.

سارغىيىپتۇ، سارغىيىپتۇ،
شۇ چوكانىڭ دەردى بار.
دەردى بولمىسا سارغىيامدۇ،
يىراقتا كەتكەن يارى بار.

تام تۈۋىدە ئۆيۈم بار،
تېزەك ئوتى چوغۇم بار.
ئايدا ـ يىلدا بىر كەلسەڭ،
ساڭا سوئال قويغۇم بار.

ئايمىدۇر، ئايلامىدۇر،
ئايغا بۇلۇت دالدامىدۇر؟
يار يىراقتىن كەلگۈچە،
ئاققان يېشىم دەريامىدۇر؟

قاپقارا قاشلىق ياريم،
بولدى ساڭا ھالىم خاراب.
كېچىلەپ ياتالمادىم،
تاڭ ئاتقۇچە لىم ساناپ.

كېچە يارنى چۈش كۆرۈپ،
كۈندۈزلىرى مازۇزمەن.
چىللىساڭ باراي قېشىڭغا،
خېنىم، تەنها يالغۇزمەن.

كېتىپ بارغان ئايلامنى
شەرەت بىلەن توختاتتىم.
بېشىدىكى لېچىكىدىن
مېنىڭ يارىمغا ئوخشاتتىم.

تاللىرىنىڭ سايىسى
چۈشۈپ قاپتۇ ھويلىمغا.
يار يولىغا تەلمۈرۈپ،
كۆزۈم كېتىپتۇ ئۇيقۇغا.

بېغىڭ ئىچىگە كىرسەم،
ئېچىلىپتۇ رەيھانگۈل.
يار يادىمغا يەتكەندە،
ئۆرتىنىدۇ بۇ كۆڭۈل.

ئېتىم ئوتلاقتا ئوتلاپتۇ،
ياريم شاڭدا ئويناپتۇ.

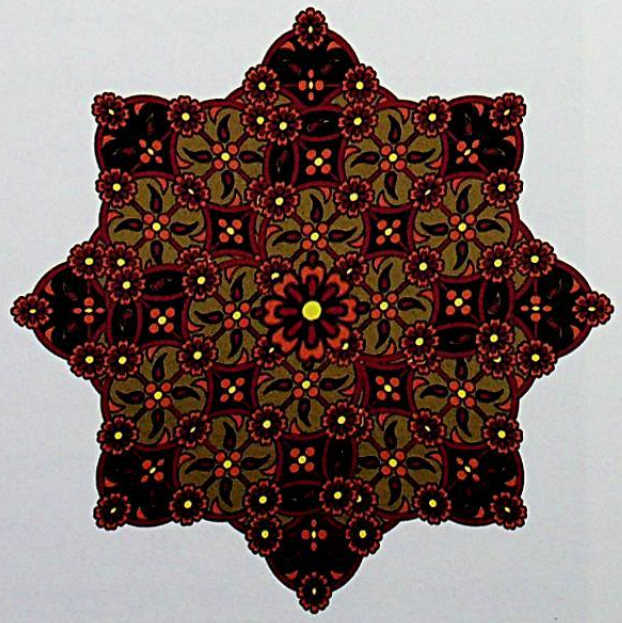

يار يادىمغا يەتكەندە،
ئىچىمدە ئوت قاينايدۇ.

سۇ بېشى سىڭگىم ئاياغ،
ئاستانە يول خانىسى.
قۇمۇلدا بىر يارىم بار،
كىچىككىنە قۇرغۇي بالىسى.

سەنمۇ ئوقۇدۇڭ ناۋائى،
مەنمۇ ئوقۇدۇم ناۋائى.
يارىمخاننى بىر سۆيسەم،
يۈرىكىمنىڭ داۋايى.

تال دەپتىمەن، تال دەپتىمەن،
سۆگەت ئىكەنغۇ.
تاسقاپ قويغان ئۇن دەپتىمەن،
كېپەك ئىكەنغۇ.
يارنى ئەجەب تاشلاپتىمەن،
كېرەك ئىكەنغۇ.

ئۆينىڭ ئارقىسى بېدە،
ناننىڭ ياخشىسى گىردە.
سىز يارىمنى يار ئەتسەم،
يۈرەكنىڭ يارمىسى زېدە.

سەككىز يەرگە ئۆي سالدىم،
تۆت تەرىپى تام بىلەن.
يارىم بىلەن كۆرۈشتۇق،
شەنبە كۈنى شام بىلەن.

قاغىلايۇ قاغىلار،
راۋاققا قونغان قاغىلار.
خۇشقىنا يوقلاندىلەر،
يىراققا كەتكەن يارلىەر.

ئارقا تاغنى مۇز دەيدۇ،
مەن بارغۇچە مۇز قالماس.

يىراقتىكى شۇ يارنىڭ
يۈرىكىدە سۆز قالماس.

دەريا سۈيى تارتىلدى،
يار ئالغانمىكىن باشتىن؟
ئالتە ئاي بولدى خەۋەر يوق،
ئۆز يارىم قەلەم قاشتىن.

پەرەڭ ياغلىق ئارىسىدا،
قاش ـ كۆزۈڭ كۆرۈنمەيدۇ.
سەن كەلسەڭ كۈلۈپ يوقلاپ،
غېرىبلىق بىلىنمەيدۇ.

ئامرىقىم بولسا مېنىڭ،
ياندا ئولتۇرماسمىدى.
تەلمۈرۈپ قاراپ قويۇپ،
دىلنى خۇش قىلماسمىدى.

باغقا كىرىپ گۈل ئۈزسەم،
گۈل سۈيى گۈلگە تامار.
يۈرىكىمنىڭ تەشناسى
يارنى سۆيگەندە قانار.

پۇتۇمدىكى ئاياغنى
قارا مايدا مايلايمەن.
كېچە بولسا ئۇيقۇ يوق،
سەن يارىمنى ئويلايمەن.

چاچلىرىمنى چۈۋۈيمەن،
تارايمەن، ئۆرەلمەيمەن.
يارىم چۈشۈمدە بىللە،
ئويغانسام كۆرەلمەيمەن.

قىزىلگۈلنى بىر تۇتاي،
پۇتىقىدىن چىڭ تۇتاي.
قىزىلگۈلدەك يارىمنى
قانداق قىلىپ ئۇنۇتاي؟!

ئىشىك ئالدىدا تاختا كۆۋرۈك،
ئۆتمىكى بىر قىلچە بار.
مەن يارىمنى كۆرمىسەم،
بىر كۈنمۇ مىڭ يىلچە بار.

باغدىكى گۈلۈڭنى
قانداق شامال قايرىيدۇ؟
خۇدا قوشقان يارىمنى
قانداق دۇشمەن ئايرىيدۇ؟

ئاسماندىن ئاي چۈشتى،
جوپ - پار بولاي دەپ.
باغۇ گۈللۈكتە ماڭا
ھەمراھ بولاي دەپ.

باغۇ گۈل غۇنچىسى
ئۆزۈڭ، ئاداشىم.
مەن سىزگە ھەمراھمەن،
يارى باشىم.

ئېتىلىپ كەتكەن لېۋىمگە
سۆيەي دېمەيسىز.
مەن سىزنى بەك سېغىندىم،
كېلەي دېمەيسىز.

قولنى قولغا ئۆتكۈزۈپ،
يۈرەي دېمەيسىز.
يۈرەكىمنى بىر چاغلاپ،
ئۆرەي دېمەيسىز.

ئاسماندىكى پەرىشتە،
ئات مىنىپتۇ يۈرۈشتە.
يارىم بەرگەن ئۈزۈكنىڭ
بېغى ئالتۇن - كۈمۈشتە.

ئوق ئىدىيا، ئوق ئىدى،
ساندۇقتا ئوقۇم جىق ئىدى.

سەن يارغا يولۇققاندا،
ساقال - بۇرۇتۇم يوق ئىدى.

كېچە بولسا ياتمايدۇ،
چاڭچى بىلەن دۇمباقچى.
ئۇخلاپ قالماي ئويغاق يات،
تاڭ سەھەردە بارماقچى.

ئوقەت قىلمىدىڭ دەيسەن،
قانداق قىلمەن ئوقەت؟
يار يادىمغا يەتكەندە،
تەندە قالمىدى تاقەت.

ئاي دېسەم ئايدىن چىرايلىق،
يۈزلىرىڭ تۇرسا سېنىڭ.
جان دېسەم جاندىنمۇ تاتلىق،
سۆزلىرىڭ تۇرسا سېنىڭ.

تاللىرىنىڭ سايىسى
چۈشۈپ قاپتۇ ھويلىغا.

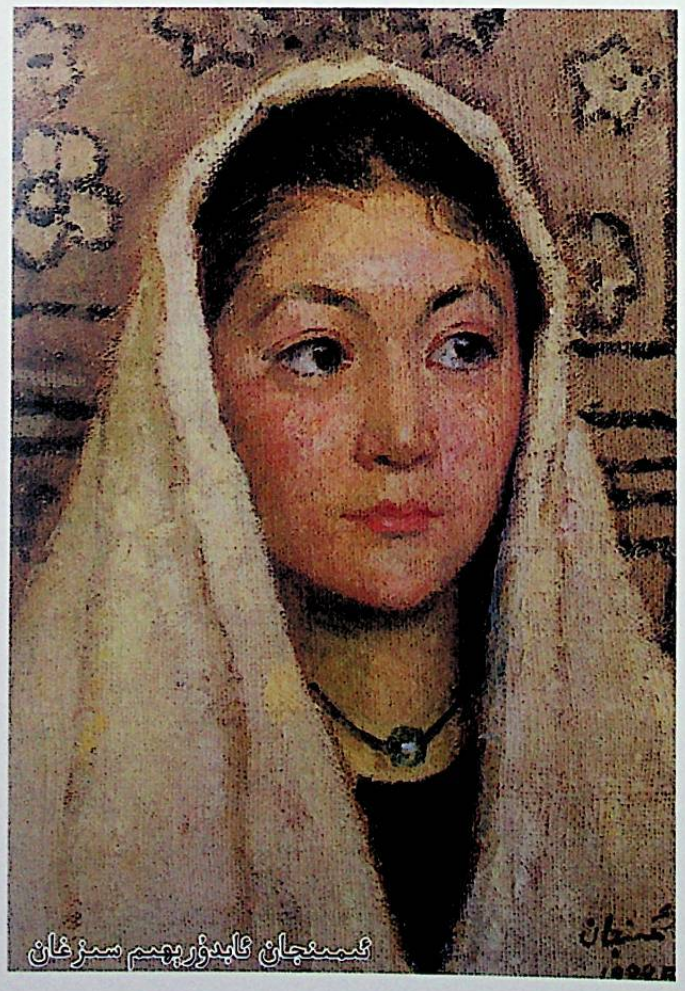
ئىمىنجان ئابدۇرېھىم سىزغان

يار يولىغا تەلمۇرۈپ،
كۆزۈم كېتىپتۇ ئۇيقۇغا.

باغدىكى بولجان تېرەك،
بەلگىسى يەمەكچى بار.
بىزنى كۆيدۈرگەن خېنىمنىڭ
بەللىرى جەينەكچى بار.

تۇزلۇق سۇنى كۆپ ئىچىپ،
ئېغىز ـ بېشىم شور بولدى.
تولا قاراپ يولۇڭغا،
قارا كۆزۈم كور بولدى.

تۇمۇچۇقۇم سايرايدۇ،
شاخقا قونۇپ ئولتۇرۇپ.
خۇدايىمغا يىغلايمەن،
يارنى ئەسلەپ، ئاھ ئۇرۇپ.

يارنىڭ كۆڭلى بەك خاپا،
مۇڭداشمىسام ئېچىلماس.
يار ئىككىمىز بىر بولساق،
يۇرىكىمىز ئېتىلماس.

گۈلگە ئىشقى بولمىسا،
بۇلبۇل كېلىپ سايرامدۇ؟
دەردى بولمىسا يارنىڭ
باغقا كېلىپ مارامدۇ؟

ئايۇانىڭنى بىلمەيمەن،
سارايىڭغا كىرمەيمەن.
قاچان كېلىسەن يارىم؟
قارايىڭنى بىلمەيمەن.

ئايۇنىڭدا جۇپ ساندۇق،
سارايىڭدا جۇپ ساندۇق.
ئالتاي بولدى خېتىڭ يوق،
نېمە بولغاندۇ دەپ قالدۇق.

ئالمىنىڭ شاخى تولا،
ئېگىلىپ سۇنمايدىكەن.
يارنىڭ ۋەدىسى تولا،
گېپىدە تۇرمايدىكەن.

ئاسماندىكى بۇلۇتلار،
كېلىپ ئاينى توسىۋالىچۇ.
يار، مەندەك مۇساپىرنى
كېلىپ سۆيۈپ قويىۋالىچۇ.

كەتتى، كەتتى بىزنىڭ يارلار،
نەلەرگە كەتتى؟
كەلسە، كەلسە، تېزرەك كەلسۇن،
غېرىبلىق يەتتى.

ئەتىيازنىڭ ۋاقتىدا
چېچەك چوكان يېشىلدى.
خىيال قىلسام يارىمنى،
دەردكە دەردلەر قوشۇلدى.

ئاق تېرەكنىڭ پورى بار،
كۆك تېرەكنىڭ پورى بار.
يېڭى تۇتقان يارىمنىڭ
گەپ ـ سۆزىنىڭ تورى بار.

قازناقتىكى باداڭدا
پەرەس قىلىپ ئاش تۆكتۇم.
يار يادىمغا كەلگەندە،
تارام ـ تارام ياش تۆكتۇم.

تۇتقان يارىڭ زەرگەرمۇ،
سۆكە، مونچاق ئېتەمدۇ؟
ئايدا ـ يىلدا بىر كەلسەڭ،
سەۋر ـ تاقەت يېتەمدۇ؟

گۈرۈچىدىن بۇرۇن
زەدىكى دەم يەپتۇ.
بىر كۈن كەلمىسەم،
يارىم غەم يەپتۇ.

مۇھەببەت ئىزھارلىرى

گۈل ئېچىلدى باغلاردا،
يامغۇر ياغدى تاغلاردا.
يارنى سۆيسەم بولمامدۇ،
بۇنداق ياخشى چاغلاردا.

شامال چىقسا لىڭشىيدۇ،
سەمەن يولىدا تېرەك.
ئانچە ـ مۇنچە كەپ تۇرسىلا،
چىدىمايدىكەن يۈرەك.

سېسىپ كەتتى بۇ جانلار،
كۆيۈپ كەتتى بۇ جانلار.
بىزنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
باغرى قاتتىق چوكانلار.

ئوتقا سالساڭ كۈل بولارمىش،
سۇغا سالساڭ پارچە مۇز.
بىزنى كۆيدۈرگەن خېنىمنىڭ
قاشى بىلەن كۆزى ئۇز.

ئۆستەڭ بېشىدا بىر بالا،
مىنگەن ئېتى كۆك ئالا.
بىزنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
ئون بەش ياشلىق قىز بالا.

دۇتار دېگەن بىر ياغاچ،
سۆزلەيدىكەن تارىسى.

مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
قېشىڭىزنىڭ قارىسى.

ئېگىز تاغنىڭ ئۇيانىدا
چىپار ـ چىپار قارا تاش.
بىزنى كۆيدۈرگەن خېنىم
ئۆزى زالىم، قاراقاش.

شاپاشلايسىز ئۆزىڭىز،
نېمە ھەقتە سۆزىڭىز؟
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن
قاپقارا قوي كۆزىڭىز.

ئويتوغراقنىڭ يولىدا
كىردى كۆزۈمگە قۇم ـ توپا.
مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
ئۆزى چىرايلىق بىۋاپا.

ئايۋانىڭنىڭ ۋاسىسى،
ئاتمىشمىدۇ، يەتمىشمىدۇ؟
چاقىرسامۇ كەلمەيدۇ
بىزنىڭ يار پاڭقۇشمىدۇ؟

ئوردا بېشىدا قوغۇنچى،
كۆل بېشىدا سوپۇنچى.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن
مەلەڭدىكى بىر غۇنچى.

ئۆگزەم غىس ـ غىس قىلادۇ،
چىقسام توخۇنىڭ ئىزى.
مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
ئېيىساكامنىڭ چوڭ قىزى.

ئىشىك ئالدى قوش كۆلچەك
ئوتتۇرىسى چۈمبەلچەك.
مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
مەيدەڭدىكى قوش ئەمچەك.

* *

ئۆستەڭ سۈيى لاي بولسا،
ئىچىپ قويماڭ، جانىم قىز.
كۆڭلىڭىزدە مەن بولسام،
تۇزۇك ئويناڭ،جانىم قىز.

جانىم ساڭا تەسەددۇق،
سەندە غەم يوق، كۆڭلۈم توق،
مېنىڭ بىلەن كارىڭ يوق،
تاشلىۋەتمە جانىم قىز.

كىرسەم ئوماق قوينۇڭغا،
گىرە سالسام بوينۇڭغا،

سۇ سەپكەندەك قۇملۇققا،
سىڭىپ كەتسەم جانىم قىز.

* *

باغ سالدۇق، ئانار سالدۇق،
كۆرۈپ قويسىلا، يارىم.
بىز سىزگە كۆيۈپ قالدۇق،
سۆيۈپ قويسىلا، يارىم.

باغدا ئۆسكەن لەيلى مەن،
تاغدا ئۆسكەن لەيلى مەن.
سەن يارىمنى بىر سۆيۈپ،
ئۆلۈپ كەتسەم مەيلى مەن.

ئۇنداق ئەتمەڭلار مېنى،
مۇنداق ئەتمەڭلار مېنى.
ئاقىۋىتى لازىم بولارمىز،
تاشلىۋەتمەڭلار مېنى.

ئۇنداق دېمىسلە ماقۇل،
مۇنداق دېمىسلە ماقۇل.
كۈزلۈككە پىشار شاپتۇل،
توغاچ تۇۋىدە ماقۇل.

ئۇنداق دېمىسلە، يارىم،
مۇنداق دېمىسلە، يارىم.
ئاخشام بولغان گەپ ـ سۆزنى
كىشىگە دېمىسلە، يارىم.

باغقا كىردىم، گۈللەر ئۈزدۈم،
تولدۇرۇپ ئېتەكىمنى.
ئىشق ئوتۇڭنى ماڭا سالدىڭ،
كۆيدۈرۈپ يۈرەكىمنى.

ئاسماندىكى ئايىمسەن،
كۆڭلۈمدىكى يار.

ساڭا كۆيگەن يۈرەكلەر
بولدى پارە - پار.

ئېيتساڭ ئىدىڭ شوخ ناخشاڭنى،
چالساڭ راۋابنى.
ياد ئەيلىسەڭ ساڭا ئوخشاش
ھالى خارابنى.
ئۇقساڭ ئىدىڭ، بىلسەڭ ئىدىڭ
باغرى كاۋاپنى.

دۇتار چالمەن ياخشى،
چالسام ئېيتمەن ناخشى.
مەيلى بولمىسا يارىڭ،
يالغۇز يۈرگىنىم ياخشى.

دۇتار چالمسام ياخشى،
چالسام ئېيتمەن ناخشى.
كۆڭلۈمدىكى دەردىمنى
ساڭا ئېيتمەن ياخشى.

ۋەدىلەشكەن ئىككىمىز
تاختا كۆۋرۈك ئالدىدا.
پىنھانغىنا سۆيۈشتۇق
باغ باراڭدا، دالدىدا.

سۆيۈۋالدىم دالدىدا،
قاپاق تېرەك ئالدىدا.
دوزاخ ئوتى ئوت بولامدۇ،
سېنىڭ ئوتۇڭ ئالدىدا.

ئېتىم بار، ئېگەرىم يوق،
بوينۇمدا تۇمارىم يوق.
يەر - ئاسمان گۇۋاھ بولسۇن،
سەندىن ئۆزگە يارىم يوق.

ئېتىم بار، ئېگەرىم يوق،
يۈرەكىم بار، جىگەرىم يوق.

ئىشقىڭدا ئۆلۈپ كەتسەم،
يالغۇز مەن، كۆمەرىم يوق.

ئېتىم بار، ئېگەرىم يوق،
پوتام بار، كەمەرىم يوق.
سەندىن كۆڭلۈم ئاغرىدى،
كېتەشىم بار، كېلەرىم يوق.

ئالما ساتقىلى چىقسام،
قىزىلنى خىللايدۇ.
ئالەمدە كىشى يوقتەك،
كۆڭلۈم سىزنى خالايدۇ.

قىزىل ئالما پىشىپتۇ،
ھويلىڭىزغا چۈشۈپتۇ.
شۇنچە قىز ئاراسىدىن
كۆڭلۈم سىزگە چۈشۈپتۇ.

ئېگىز تاغنىڭ كەينىدە
ئۇلاي، كەكلىك سايرايدۇ.
ئويناي دېسەم يار تولا،
كۆڭلۈم سىزنى خالايدۇ.

ئايمىدۇ، ئايلامىدۇ،
ئايغا بۇلۇت دالدامىدۇ؟
سەن يارىمنى تاشلىسام،
يۈرىكىم پايلامىدۇ؟

خۇشقىنا يار اشىپتۇ
پىشايۋانىڭ تۈۋرۈكى.
ئاخىرەتكە باقمەندە
ئىككىمىزنىڭ كۆيۈكى.

ئەترە كۆمدۈم تاللىقا،
تالنى ئاچقاندا چىقار.
يۈرىكىمنىڭ ئاغرىقى
يارنى سۆيگەندە چىقار.

ئەترە كۆمدۇم تاللىقا،
تالنى ئاچقاندا چىقار.
ئىككىمىزنىڭ كۆيگىنى
جاننى ئالغاندا چىقار.

ئاتچاندىكى تاغلارنىڭ
باغرى تېرىم ئەمەسمۇ؟
ئازار بەرمەك كۆڭلۈمگە،
كۆڭلۈم يېرىم ئەمەسمۇ؟

تولا چىقماڭ ئۆگزەمگە،
ئۆگزەم چۈۋۈق ئەمەسمۇ؟
ئازار بەرمەك كۆڭلۈمگە،
كۆڭلۈم سۇنۇق ئەمەسمۇ؟

بارسىلا بىرگە بارايلى،
ئايرىلىپ قالغان يامان.
ئايرىلغانغا كىم ئۆلۈپتۇ،
يولدا يالغۇزلۇق يامان.

قاغا قونمىغان تېرەك،
سويما چۈشمىگەن پېلەك.
ئون بەش ياشتا يار تۇتۇپ،
يارغا تويمىغان يۈرەك.

يەم بېرىپ كەپتەر باقتىم،
ئاق توقام، قىزىل توقام.
شول يارىمدىن ئايرىلدىم،
قانداق كېلىدۇ ئۇيقام؟!

شۇنداق بولارمىز دەپمىدۇق،
ئايرىلارمىز دەپمىدۇق؟
كۇن - تۇن ھەسرەت چېكىپ،
يىغلاپ يۈرەرمىز دەپمىدۇق؟!

ئايدىن ئايرىلالمايمەن،
ئاي يۇزۇڭنى كۆرگەندە.
ئەيمىنىپ قارالمايمەن،
قوشۇماڭ تۇرۇلگەندە.

ئالىمجان قاسىم سىرغان

قوشۇماڭ تۇرۇلگەندە،
رەنجىگەنمىدىڭ مەندىن؟
ئىشەنچىم ساڭا كامىل،
ئۈمىد ئۈزمىدىم سەندىن.

ئۈمىد ئۈزمىدىم سەندىن،
لەۋزىدە تۇرار يار دەپ.
باشقىغا كۆز سالمىدىم،
ئامرىقىم، سېنى بار دەپ.

ئامرىقىم، سېنى بار دەپ،
بېرىپ مەلەكدە ئوينايمەن.
مەلەكدە كۆرۈنمىسەڭ،
تاڭ ئاتقۇچە ئويلايمەن.

تاڭ ئاتقۇچە ئويلايمەن،
چۈشۈمگە كىرەر يار دەپ.
ئۈمىدنى ئۈزەلمەيمەن،
ۋەدىسىدە تۇرار يار دەپ.

ئاللا، ئاللا، ئاللادۇر،
جاننى خۇدا ئالادۇر.
خۇدا ئالمىغان جاننى
دۇشمەن قانداق ئالادۇر؟!

ئاللا، ئاللا، ئاللايا،
چىن تەخسىدە غىزايا.
سىزنى بىزگە، بىزنى سىزگە
تونۇشتۇرغان خۇدايا.

ئېتىم جەدە، ئېتىم جەدە،
ئېتىمنىڭ قۇيرۇقى يەردە.
ئويىنغىلى قويسىلا،
كۆڭلۈم خالىغان يەردە.

قاشىڭنىڭ قاراسىگە
ئوسما قويغىنىڭ يالغان.

مەن كۆيسەم ساڭا كۆيدۇم،
سېنىڭ كۆيگىنىڭ يالغان.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
گۈلى قانچە، ساناپ باق.
راست كۆيەمسەن يالغانمۇ،
يۈرىكىڭنى سىلاپ باق.

ئىشىك ئالدى ئېرىقمىدى،
تەرگىلى تېرىقمىدى؟
ساڭا كۆيمىگەن چاغدا،
چىرايىم سېرىقمىدى؟

ناخشا بىلەن نەي كەلسە،
ئۇنۇمدىن تونارسەنمۇ؟
مەن ئوتۇڭدا كۈل بولسام،
تاشلاشقا چىدارسەنمۇ؟

ئىشىك ئالدى گۈلدۇرمە،
ئاتلاپ قانداق ئۆتەرمەن؟
ئوتلىرى يامان يارىنىڭ
تاشلاپ قانداق كېتەرمەن؟

بالدۇر تىككەن كۆچەتتىن
كېيىنكىسى پەس ئىكەن.
بۇ جاھاندا يار تۇتۇپ،
ئىشەنمەكمۇ تەس ئىكەن.

ھويلامدىكى كۆلچەككە
شال پەيدا بولۇپ قالدى.
قاراپ باقسام، يار، ساڭا،
ھال پەيدا بولۇپ قالدى.

باشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
گۈلى ئەجەب ئازادە.
مەن سېنى ياۋاش دېسەم،
كۈنلەيسەن، ھارامزادە.

قۇرغۇيۇم ئۇچۇپ كەتتى،
بىر غۇلاچ يېپى بىلەن.
سەندىن ئايرىلارمەنمۇ،
دۇشمەننىڭ گېپى بىلەن؟!

ئىشىك ئالدى قوش ئېرىق،
سۇ باشلاپ كېلەي دەيمەن.
رەنجىپ قالمىغىن، يارىم،
كۆڭلۈڭنى بىلەي دەيمەن.

ئورما ئورغىلى چىقسام،
ئورغاق كەستى قولۇمنى.
يار قېشىڭغا ماڭغاندا،
دۇشمەن توستى يولۇمنى.

سېنىڭ بىلەن گۈل تېرىپ،
غۇنچىدەك ئېچىلسام مەن.
يۈرىكىمدە ئارمان يوق،
ناخشاڭغا قېتىلسام مەن.

باغقا كىرىپ ياندىشىپ
ناخشا ئېيتىلى، يارىم.
دوست ـ دۇشمەننىڭ ئالدىدا،
مۇرادقا يېتىلى، يارىم.

باغىڭدىكى جىنەستىگە
نەشپۈتنى ئۇلاي، يارىم.

راۋاب چېلىپ مەن سېنى
ناخشامغا قوشاي، يارىم.

ئالمىنى ئاتتىم ساڭا،
شاخى يوق بادامنى دەپ.
سەن مېنى ياراتمايسەن،
ئەقلى يوق نادانىنى دەپ.

ئەقلىمنىڭ يوقلۇقىدىن
يارى بولدۇم مەن ساڭا.
تەقدىرىم شۇنداقمىكىن،
خارۇ بولدۇم مەن ساڭا.

قاندۇرۇپ بىر سۆيسىڭىز،
نېمە بولار، ئەي يارىيار؟
مەيدىڭىزدە جۇپ ئانار،
مەن غېرىب قاچان قانار؟!

ئول ئانارنى بەرسىڭىز،
ئاندىن ئوت مەندىن يانار.
مېھرىڭىزگە چىلىشىپ،
يۈرىكىم شۇندا قانار.

ئويتوغراق بازارىغا
ئون تاغاردا قاق كىردى.
مۇرادىغا يېتەلمەي،
چاچ ـ ساقالغا ئاق كىردى.

ئاشىق بولدۇم ئۆزۈڭگە،
قاشىڭ بىلەن كۆزۈڭگە.
ئالتەئاي بولدى كۆيگىلى،
ئېيتالمىدىم ئۆزۈڭگە.

يارنى ئۆيگە باشلىدىم،
بويىنىغا نەزەر تاشلىدىم.
نېمە دېيىشنى بىلەلمەي،
كۆزلىرىمنى ياشلىدىم.

ئاقتامغا كۆزلۈكته
تېرىدىم قارا ماشنى.
كېچىسى ئۇخلاپ يېتىپ،
چۈشىدىم قارا قاشنى.

پالتا سالدىم تېرەككە،
ئۇنى كەتتى سېيەككە.
ئالتەئاي بولدى كۆيەككە،
دەز كەتمەمدۇ يۇرەككە؟

يېشىل ساينى بويلىغان،
ساي بويىدا ئويناغان.
ئايغا ئوخشاش گۈزەل يار،
قەلبىم ساڭا تويمىغان.

باغقا كىرمەك، ئانام بار،
گۈلنى ئۈزمەك، دادام بار.
ئامرىقىم قەلەم قاشتىن
ئايرىلماسقا ۋەدەم بار.

بىزنىڭ باغدا جىنەستە،
تۈگەپ قاپتۇ يېمەستە.
سۆيۈۋالدىم يارىمنى،
دۈشمەنلىرىم كۆرمەستە.

شۇۋول يولى قومۇشلۇق،
تېخى ئورغاق تەگكەن يوق.
ئىككى ياخشى بىر بولۇپ،
مۇرادىغا يەتكەن يوق.

ئىشكايلاڭدىن تولا ئۆتتۈم،
گۈل زاراڭزا تەرگىلى.
گۈل زاراڭزا بانا بولدى،
ئاي يۈزۈڭنى كۆرگىلى.

يار تىككەن چىمەن دوپپا،
كېچە ـ كۈندۈز باشمدا.

ئاق يىلاندەك تولغىنىپ،
يار ياتىدۇ قاشمدا.

بېغىمدىكى قوناقنى
ئازنا بېرىپ تاقلايمەن.
ساڭا بەرگەن كۆڭلۈمنى
كىر قوندۇرماي ساقلايمەن.

بېغىمغا كىرىپ باقسام،
قىزىل ئالما پىشىپتۇ.
شۇنچە قىز ئاراسىدا،
كۆڭلۈم سىزگە چۈشۈپتۇ.

باغدا قىزىل ئەتىرەك بار،
ئۈزەي دېسەم، ھەدەك بار.
ئۈنتۈپ قالما، جانانىم،
باشتا قىلغان ۋەدەك بار.

ئاخشامقى بۇ چاغدا،
ئوت كۆيگەن ئوچاقىدا.
ئۆلتۈرسەك ئۆزۈك ئۆلتۈر،
مۇھەببەت پىچاقىدا.

ئۆيۈمدىكى ئوغلۇمنى
ئوقۇتۇپ قارىم قىلاي.
سەن گۈزەل قەلەم قاشنى
بىر ئۆمۈر يارىم قىلاي.

نەقىش ئويدۇم يۈرەككە،
قىزىلگۈلۈم سۆزۈڭدىن.
ساڭا بەرگەن كۆڭلۈمنى
كۆرگەنمىدىك كۆزۈمدىن؟

يۈرەك ـ باغرىم قانمايدۇ،
شوراپ سۆيسەم لېۋىڭنى.
ئالدانمىغىن ئۆزگىگە،
تېپىپ ئوينا خىلىڭنى.

ياغلىقمىنىڭ ئۇچىغا
تۇگەلمىدىم يارىمنى.
يۇرەكلەر كۆيۈپ كەتتى،
سۆيەلمىدىم يارىمنى.

ئاتۇشۇڭغا بارغاندا،
ساڭا مانتۇ ئەپ بېرەي.
كۆڭلۈمدىكى دەردىمنى
يولدا ماڭغاچ دەپ بېرەي.

ئاچىلغۇچە قىزىلگۈل،
غۇنچىسىنى قىسساڭچۇ.
مەن سەپەردىن يانغۇچە،
تاقەت قىلىپ كۈتسەڭچۇ.

لەڭگەر سېپى ئۇزۇن ساي،
مىنەي دېسەم ئېتىم تاي.
بىر يىل دېگەن ئون ئىككى ئاي،
ئەمدى مەن قانداق چىداي؟!

مەن كەينىڭدىن قارايمەن،
قاراپ كۆزۈم تالغۇچە.
راست گەپ قىلساڭ بولمامدۇ،
مېنى دەردكە سالغۇچە.

قىزىلگۈلنى دېمىسەم،
غۇنچىسىنى ئۈزگۈم يوق.
سەن يارىمنى دېمىسەم،
بۇ شەھەردە تۇرغۇم يوق.

ھاۋادىكى بۇلۇتتا
لاچىن، كەپتەر ئوينايدۇ.
ساڭا كۆيگەن يۈرەكتە
چۆگۈن قويسا قاينايدۇ.

سۇغا كەتكەن يارىمنى
ساقلاپ تۇراي يانغۇچە.
غۇنچە بويلۇق يارىمنى
سۆيۈۋالاي قانغۇچە.

نەشپۈت بەرگەن كىشىنى
ئالما بەرگەن دەرمەنمۇ؟
كۆڭۈل بەرمىگەن يارنىڭ
ئوتىدا كۆيەرمەنمۇ؟

ئۆينىڭ ئارقىسى تاشلىق،
ساڭدا بارمىدۇ ئاشلىق؟
كېلىڭ، يارىم، ئوينايلى،
بىكار ئۆتمىسۇن ياشلىق.

سېرىق ساندۇق سىرىمەن،
سىر چىلىقنىڭ پىرىمەن.
بىز ئىككىمىز بىر جۇپ گۈل،
بىرى سەندۇر، بىرى مەن.

قاشىڭىز قارا ئىكەن،
كۆزىڭىز گە كۆيدۈممەن.
تىلىڭىز شېكەر ئىكەن،
سۆزىڭىز گە كۆيدۈممەن.

ئاق سېگىڭ يامان ئىكەن،
توم زەنجىرده باغلاپ قوي.

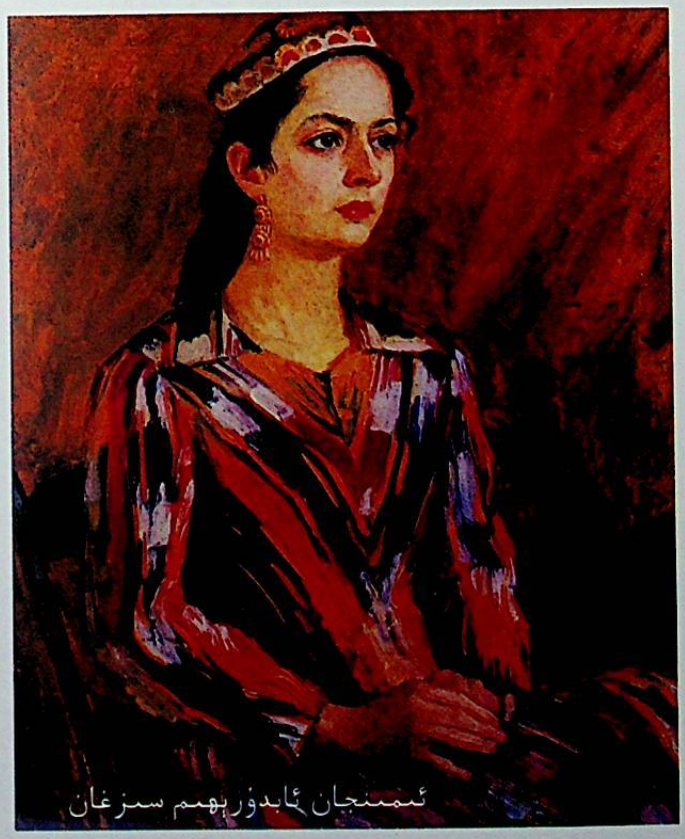
ئىمىنجان ئابدۇرېھىم سىزغان

كۆيەك ئوتى يامانكەن،
سۆيمىسەڭمۇ قاراپ قوي.

ھاۋادىكى لاچىننى
تور سېلىپ تۇتاي دەيمەن.
يىراقتىكى يارىمنىڭ
كۆڭلىنى ئۇتاي دەيمەن.

ئامرىقىم دەيمۇ سېنى،
سۆيۈملۈكۈم دەيمۇ سېنى؟
ئۆيدە باققان پاقلاندەك،
ئۆلتۈرۈپ يەيمۇ سېنى؟

چىرىپ كەتكەن ساماننى
ئاتقا بەرگىلى بولماس.
ساڭا بەرگەن كۆڭلىنى
ياتقا بەرگىلى بولماس.

كېتىپ بارىسەن يولدا،
شايى چاپىنىڭ قولدا.
ئارقاڭدىن باراي دېسەم،
نامەھرەم بولار يولدا.

ئۆستەڭ قېشى ئېگىز قاش،
كەتمەن سالسام تېگى تاش.
مۇڭداشقىلى مەن كەلدىم،
ئاچ قوينۇڭنى ـ قەلەم قاش.

سەن مېنى يار تۇتمىسالڭ،
دۇنيادىن يارسىز ئۆتەي.
كۆيگىنىمنى بىلمىسەڭ،
باغرىمنى يېرىپ كۆرسىتەي.

مەن مەشرەپكە بارمايمەن،
بارسام سەھنەڭ تار كېلۇر.
بۇگۈن ئۆيدىن چىقمايمەن،
مېھرىبانىم يار كېلۇر.

ئالما ئىزدەپ يۈرگۈچە،
ئانارنىڭنى يېسەڭچۇ.
بىر كىم ساڭا گەپ قىلسا،
سۆيگىنىم بار، دېسەڭچۇ.

باغ ئۈچۈن يازنىڭ بولاي،
بۇلبۇلغا ئەندازنىڭ بولاي.
خالىساڭ خۇمار كۆزۈم،
بىر ئۆمۈر يارنىڭ بولاي.

ۋەدە قىلغان ئۆزىڭىز،
گۈۋاھچىسى كۆزىڭىز.
ئۆلۈپ كەتسەم ئارمان يوق،
ئايرىلماستىن ئىككىمىز.

ئۆستەڭ بويى تاشلىقكەن،
تاپىنىمغا تاش پاتتى.
سۆيمەن دېسەم ياشلىقكەن،
خاپىلىقتا باش قاتتى.

مەن كەلدىم كارۋان بولۇپ،
يۈرىكىم قانغا تولۇپ.
سەن يارىمنى سېغىنسام،
يىغلايمەن سارىڭ بولۇپ.

ئاسماندىكى ئايىمسەن،
بوينۇمدا تۇمارىمسەن.
كىچىك ئويناپ تېپىشقان،
باغرى يۇمشاق يارىمسەن.

ئۈزۈن بولدى كۆيگىلى،
قولۇڭنىمۇ بەرمەيسەن.
ناز قىلمىغىن بۇنچىلىك،
بىر سۆيگەنگە ئۆلمەيسەن.

بىر جۈپ ئالما ئاتامسىز،
ئۇچ جۈپ ئالما ئاتامسىز؟

بىز ئىككىيلەن دوست بولساق،
بىر يوتقاندا ياتامسىز؟

باغىم بار دېگەن بولساڭ،
يېڭى باغنى سالمايتتىم.
ياڕىم بار دېگەن بولساڭ،
سېنى خىجىل قىلمايتتىم.

بىرى نوچى، بىرى چاققان،
يەر ـ جاھان ساڭا باققان.
سەندىن ئۆزگىسى يوقتۇر،
كۆڭلۈمگە ئەجەب ياققان.

ئايغا ئوخشاش يۈزلىرىڭ،
دىلغا چىراغ كۆزلىرىڭ.
مەجرۇھ دىلنى ساقايتتى،
سېنىڭ قىلغان سۆزلىرىڭ.

مەن بۇ يەردىن كەتكەندە،
سىز قالدىڭىز، سىردىشىم.
ھېرىپ ـ ئېچىپ كەلگەندە،
سۇ بەردىڭىز، سىردىشىم.

بىۋاپانىڭ دەردىدە
خەستە كۆڭلۈم توق ئەمەس.
سەن كۆڭلۈڭنى بەرمىسەڭ،
ياخشى قىزلار يوق ئەمەس.

يولدىن ئۆتكەن ماشىنا
ئىشكايلاڭدا توختايدۇ.
كۆڭلۈڭدىكى يار بولسا،
كۈندە نەچچە يوقلايدۇ.

ئاشىق بولدۇم ياڕىمغا،
كۆزلىرى خۇمارىغا.
مىڭ جان بەرسەم ئەرزىيدۇ،
كۆڭلۈم چۈشكەن ياڕىمغا.

سۆيگۈ ئوتۇڭ تۇتاشتى،
شۇمبۇيىلار سولاشتى.
پەرۋاز ئۇرۇپ شۇ چاغدا،
بۇلبۇل گۈلگە ئولاشتى.

بادام دوپپا چىرايلىق،
كىيىمىڭ باشىمغا لايىق.
كىيىپ ئۆتسەم كوچاڭدىن،
ھەيران قالسۇن خالايىق.

گۈل تېرىدىم چۆنەككە،
كاككۇك قوندى تېرەككە.
ئەقىللىق قارا كۆزىڭنى
ئوتى چۈشتى يۈرەككە.

ئىشكايلاڭدىن ئۆتكىلى،
تار كۆۋرۈكنى سالدىڭ سەن.
ئون بەش كۈنلۈك ئالەمدە
شۇنچە ئوتنى سالدىڭ سەن.

كۆزلىرىمدىن ئاققان ياش
قوشۇلۇپتۇ تارىمغا.
جېنىم كەتسە رازىمەن،
سەندەك ۋاپادارىمغا.

باغقا كىرسەم باغچاڭمەن،
ئۆيگە كىرسەڭ زىلچاڭمەن.
سېغىنغاندا چېكەڭگە
قىسۋالغان غۇنچەڭمەن.

ئىككى تاغ ئاراسىدىن
ياپيېشىل بۇلاق چىققاي.
ئىككى ئاشىق بىرلىشىپ،
بىر ئۆيدە ئورۇن تۇتقاي.

بىزنىڭ دەريا چوڭ دەريا،
تارمىقى تارام ـ تارام.

سەن كۆڭلۈڭنى بەرمىسەڭ،
مېنىڭ سۆيگىنىم ھارام.

قارا‌ڭ، ھەي گۈزەل قىزچاق،
گۈل ئېچىلدى خۇش پۇراق.
بىزگە دۈشمەن بولغانىنىڭ
يۈرىكىدە قوش پىچاق.

مايسىنى يۇلۇپ قويۇپ،
كۆچۈرەلمىگەن يارىم.
يۈرەككە ئوتنى سېلىپ قويۇپ،
ئۆچۈرەلمىگەن يارىم.

سۈلار شارقىراپ ئاقسا،
زىرائەتلەرگە باقسا.
مەڭزى قىزىل شۇ يارىم،
كۆكرىكىنى بىر ياقسا.

سېنىڭ قاتتىق باغرىڭنى
ئوخشاتتىم قارا تاشقا.
سەھەردە قوپۇپ يىغلاپ،
قوينۇم تولىدۇ ياشقا.

باغىڭدىكى ئالماڭنى
چىشلەپ يەيمەن، ئۈزمەيمەن.

غازى ئەمەت سىرغان

سەندىن باشقا قىزلارنى
يار تۇتمايمەن، سۆيمەيمەن.

قوشاق يازدىم نېمە ئۈچۈن،
جاۋاب بېرىڭ بىز ئۈچۈن.
راست ئەھۋالنى ئۇقتۇرۇڭ،
دەردتە قالدىم سىز ئۈچۈن.

شېشىدەك گۈمبەز ئىچىدە
ئايلىنار باشىم مېنىڭ.
ئاقتى ياڕىم كوچىسىدا
قان بولۇپ ياشىم مېنىڭ.

ئۆستەڭ بېشىدا ناخشا ئېيتسام،
ئىشكايلاڭدا تىڭشايسەن.
ئۈچاڭدا تاۋار كۆڭلەك،
مېنىڭ ياڕىمغا ئوخشايسەن.

ئورماڭنى ئورۈۋەتتىم،
ئېتىزلىرىڭ ئاق قالدى.
سەن ياڕىمنى بىر كۆرۈپ،
يۈرىكىمدە ئوت قالدى.

ئېگىز تاغقا تاش ئاتتىم،
چىرايلىققا قاش ئاتتىم.
چىرايلىق ئۇخلاپ قالسا،
غەزەل بىلەن ئويغاتتىم.

ئاق سارايدىن چىقتى ياڕىم،
ئاق تاۋارغا ئورۇلۇپ.
ئارقىسىدىن مەن چىقارمەن،
تال چۈنقىتەك تولغىنىپ.

ئېرىقتىكى سۇزۇك سۇ
گۈل شېخىنى ئەگمىدۇ.
سىزگە كۆيگەن بۇ يۈرەك
قانداق قىلسام سەگمىدۇ؟

ئاخشاملىققا ئاي تۇغدى،
سەھەرلىكتە چولپان قىز.
سېنى دەپ بۇزۇلغان بىز،
ئاچ قوينۇڭنى، قارا كۆز.

بىزنىڭ باغقا كىرىپ باق،
گۈللىرىمگە قاراپ باق.
كۆيگىنىمگە پۇتمىسەڭ،
ئادىشىڭدىن سوراپ باق.

ئايۋانىڭدا سەن ياتساڭ،
دېرىزەڭدىن ئاتاي تاش.
خېلى بولدى كۆرمىدىم،
بىر سۆيمەيسەن، قەلەم قاش.

كىچىككىنە قارا كۆز،
نېمە ئانچە قارايسەن؟
راست گېپىڭنى ئېيتساڭچۇ،
ئاندىن ماڭا يارايسەن.

قاپقارا قاش ـ كۆزىڭىز،
غۇنچە بويلۇق ئۆزىڭىز.
يۈرىكىمدىن چىقمايدۇ،
باشتا قىلغان سۆزىڭىز.

ئۇزۇكۇم بار ياقۇت كۆز،
دۇشمەن ئېيتار يالغان سۆز.
دۇشمەن ئېيتسا يالغان سۆز،
ئايرىلمايلى، قارا كۆز.

ئوقۇيمەن خوجا ھاپىزنى،
خۇدايىم ئايرىماس بىزنى.
خۇدايىم ئايرىسا بىزنى،
ئەسلەيمەن قارا كۆزنى.

تاڭ سەھەردە تاللىغان
دەستە گۈلۈم قولۇمدا.

كەلدىم ئېيتقان جايىڭغا،
ئىككى كۆزۈم يولۇڭدا.

ئۆستەڭگە كەلكۈن كەلدى،
ئېرىقنى كۆمۈپ بولماس.
ئىككىمىز بويتاق قالدۇق،
تاققىنا يۇرۇپ بولماس.

بۇلبۇل دېمە ھەممىنى،
بۇلبۇل ئۆزى شوخ ئاۋاز.
لەيلىگۈلگە ئاشىقمەن،
قىش بولسىمۇ كۆڭلۈم ياز.

دەردكە مۇپتىلا بولدۇم،
يارغا ئاشنا بولدۇم.
بىر كۆرۈپ جامالىڭنى
ئاشىق بىقارار بولدۇم.

خەنجىرىم بار بەك ئىتتىك،
كەسمەس گۈلنىڭ شاخىنى.
مېنىڭ يارىم ئەقىللىق،
سۆيمەس مەندىن باشقىنى.

كۆزى چۈشتى يارىمنىڭ
قولۇمدىكى ئۈزۈككە.
يار ئايرىلمەن دەيدۇ،
ئايرىلارمىز كۈزلۈككە.

كېرىيە دېگەن چوڭ شەھەر،
ئات توختايدۇ لەڭزىدە.
مەن يارىمنى بىر سۆيسەم،
قان توختايدۇ مەڭزىدە.

باغىڭدىن ئۈزۈۋالدىم،
ئەترە بىلەن لەيلىنى.
يارنىڭ ئىشقى تارتىدۇ،
ھەر كىشىنىڭ مەيلىنى.

يارىمنىڭ ئۆيى باغلىق،
تېپىۋالدىم تاۋار ياغلىق.
ھېچكىشىگە بەرمەيمەن،
جېنىمدىن ئەتىۋار ياغلىق.

ئىشىك ئالدى باراڭ، يارىم،
باراڭلىقتىن قاراڭ، يارىم.
ئەقىدەمنى بىلمىگەن
ئەقلى يوق سارىڭ يارىم.

ياغلىقىڭنى ئالدىڭ سەن،
مېنى ئوتقا سالدىڭ سەن.
مېنى ئوتقا سېلىپ قويۇپ،
ئۇۋالىمغا قالدىڭ سەن.

ئاق چوكان، ئۆيۈڭ نەدە،
ئاق ساراي دېگەن يەردە.
تاڭلا ئاخشام باراي دېسەم،
مەلەڭ بەك ئۇزاق يەردە.

ساي بويلاپ شامال كەلدى،
ئېگىز شاخنى ئەگسەم دەپ.
يىراق يەردىن يار كەلدى،
مەن يارىمنى سۆيسەم دەپ.

سەھەردە ئويغىنادۇرمەن،
يىلاندەك تولغىنادۇرمەن.
مۇرادىمغا يېتەرمەن دەپ،
خۇداغا ئاھ ئۇرادۇرمەن.

غېرىبسىنىپ ئولتۇردۇم،
يول بويىدا تاشتا مەن.
نېمىدەپ كۆڭۈل بەردىم،
سەن خېنىمغا باشتا مەن؟

باشىڭدىكى دوپپاڭنى
كىيىپ ئۆتسەم بولمامدۇ؟

توغراقتىكى ياردىمنى
سۆيۈپ ئۆتسەم بولمامدۇ؟

يۈرتنىڭ ئوبدىنى سەمەن،
سەمەندە تولا ئەمەن.
ئامرىقىم، گۈلۈم، سېنى
قاچاندا مېنىڭ دەرمەن؟!

گۈل ئەتىرەڭنى ساقلاشقا
ئوچاق بېشىدا مورالىڭ بار.
سېنىڭ مەيدەڭ ئاغرىسا،
مېنىڭ مەيدەمدە دورالىڭ بار.

سېنىڭ مەلەڭ كۆرۈندى،
ئۆگزىگە چىقىپ باقسام.
ئارمىنىمغا قاناتتىم،
باغرىمغا سېنى ياقسام.

قارا چاچىمنى چۈۋۈدۈمەن،
سايە بولسۇن يولۇڭغا.
يۈرىكىمنىڭ سوقۇشى
بىلىنمەمدۇ قولۇڭغا.

كاككۇك ئاشقى زەينەپ،
بىرى باغدا، بىرى تاغدا.
كەچ ۋاقتى زاۋال چاغدا،
مەن يارىم بىلەن باغدا.

سايراپ كەلگەن كاككۇكنى
ئوق قولۇمدا ئۆگىتەي.
كۆيەك ئوتى دەردىمنى
راۋاب چېلىپ تۈگىتەي.

بۇلبۇلۇڭ بولاي دەيمەن،
شاخىڭغا قوناي دەيمەن.
باشقا يارىڭ بولمىسا،
مەن يارىڭ بولاي دەيمەن.

ئۇزۇن بولدى كۆيگىلى،
يا بولمىدى ئۆلگىلى.
ياكى يارىم بارمىدى،
باشقىسىنى سۆيگىلى.

قۇرغۇي بولۇپ ئەگىيمەن،
هويلاڭدا تېرەكىڭدە.
بېلىق بولۇپ ئويناىمەن،
مەيدەڭدە، يۈرەكىڭدە.

گۈلباغقا ئانار سالدىم،
كۆرمەمسەن ئانارىمنى.
ئىزدەپمۇ تاپالمىدىم،
سېنىڭدەك بىر مۇلايىمنى.

ئۆيلىرى قەيەردىرەك،
مەن باراي شۇ يەرگىرەك.
بەلگىسى قاپاق تېرەك،
چىدىمايدىكەن يۈرەك.

ئېگىز ئاسماندا تۇۋرۇك يوق،
ئېقىن دەريادا كۆۋرۈك يوق.

جىمى ئالەم گۈۋاھ بولسۇن،
سېنىڭدىن باشقا يارىم يوق.

ئوتىمىزنى ئاچمىسىلا،
چوغىمىزنى چاچمىسىلا.
دۈشمەننىڭ سۆزى بىلەن،
بىزدىن ئۈنداق قاچمىسىلا.

ئېتىمنى توقۇپ قويدۇم،
شۇرغان، ياماق قاردا.
بېشىمغا ھەر بالا كەلسۇن،
خىيالىم مېنىڭ ياردا.

قول ياغلىقىڭ قوينۇمدا،
ئەمر قىلىپ پۈتۈكلۈك.
سەن بەرگەنسەن، ئامرىقىم،
بۇنى ماڭا ئۆمۈرلۈك.

يۈرىكىم چاك ـ چاك بولدى،
لېۋىڭدە سۇ ئىچەي، يارىم.
ئۆتەر يولۇڭغا باش قويۇپ،
ئەجەل كەلسە ئۆلەي، يارىم.

ئاغزىمدا يەم بېرەي،
بۈلبۈل بولۇپ كەلسىڭىز.
نان تۈتۈپ قەسەم بېرەي،
ماڭا كۆڭۈل بەرسىڭىز.

يارىم سايۋاغقا كەتتى،
كەينىگە يانارمىكىن؟
ماڭا بىر جام سۇ بەرسە،
يۈرىكىم قانارمىكىن؟

ئاق بوز ئاتنى تاقىلا،
كۆك بوز ئاتنى تاقىلا.
ياخشى يار تۇتاي دېسەڭ،
بوستان تېرەك ياقىلا.

توغراقتىن يېنىپ كەلدى،
بىر دانە تورۇق ئاتلىق.
تاشلاپمۇ كېتەلمەيمەن،
مېھرىبان، سۆزى تاتلىق.

ناخشا ئېيتىدۇ دەيدۇ،
ناخشامنىڭ قارايى يوق.
مەن مۇنداق يۇرگەن بىلەن،
كۆڭلۈمنىڭ ئارامى يوق.

ئۇردۇم دەمسەن سەن مېنى،
سېپى سۇنۇق قامچاڭ بىلەن.
ئايرىمىسۇن خۇدايىم،
ۋاپادار ئاغىچاڭ بىلەن.

توك ـ توك شاپتۇلۇم، توك ـ توك،
تەپسەم تۇۋۇگە چۈشتى.
بىزنىڭ يار كىچىك تۇرۇپ،
ئىشقىنىڭ كويىغا چۈشتى.

ئالتۇندىن قەپەس ئېتىپ،
بۇلبۇلنى باقارمەنمۇ؟
سەن يارىمنى قۇچاقلاپ،
بىر كېچە ياتارمەنمۇ؟

كۆلگە سۇنى باشلىسام،
كۆلمۇ لاي، كۆلچەكمۇ لاي.
يارىم خاپا بولۇپتۇ،
كۆڭلىنى قانداق ئالاي؟

دۇنياغا بىر كەلگۈلۈك،
ئىككىنچى كەلمەس كىشى.
كۆڭلۈڭدىكى يار بولسا،
باشقا يارنىڭ نېمە ئىشى؟!

دۇتارنى چېلىۋەرسەم،
تۇگىمەس مېنىڭ پەدەم.

يىل، ئاي ئۆتسىمۇ، ياردىم،
بۇزۇلماس مېنىڭ ۋەدەم.

قارىسام كۆزۈم يەتمەس،
قىچقارسام ئۇنۇم يەتمەس.
ئۇمىدنى ئۇزۇۋەتمەك،
چۆللەردە بېشىم كەتمەس.

ناخشا ئېيتىمەن، ياردىم،
تىڭشاپ يات سارايىڭدا.
ئاخشاملىققا مەن باراي،
ئۇخلىما قارايىڭدا.

جانان چىنىڭنز رەڭلىك،
ئىچىدە ئۇيا ـ ئەڭلىك.
يار دېسەم ئەگەر سېنى،
ياردىم ئالدىدا تەڭلىك.

دۆڭ ئارىلاپ مېڭىپ كەلسەم،
ئىككى بۆرىنىڭ ئىزى.

كۆڭلۈمنى ئېلىپ كەتتى،
لەڭگەرلىك بايىناڭ قىزى.

ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم،
يوقلىغىلى كەلسەڭچۇ.
ئوتۇڭ چۈشتى يۈرەككە،
ئەقلى چېچەن بىلسەڭچۇ.
چىدىغىلى بولمىدى،
بىر ئىلاجى قىلساڭچۇ.

ئاققىنا كەپتەر ئەمەسكەن،
كۈندە ـ كۈندە ئۇچقىلى.
ئاي ئەمەسكەن، كۈن ئەمەسكەن،
تۇڭلۇكۇڭدىن چۈشكىلى.

ئۆيىڭنزنىڭ ئارقىسى مەكتەپخانىدۇر،
بارغان كىشى موللا بولادۇر.
كۆيمەي دېسەم كۆيگۈم كېلەدۇر،
سۆيمەي دېسەم سۆيگۈم كېلەدۇر.

ئالتۇن سائىتىم بولسا،
ئۇنى ساڭا بېرەتتىم.
رەسىمىڭنى بەر، ياردىم،
سېغىنغاندا كۆرەتتىم.

باغقا كىردىم گۈل ئۈچۈن،
باغدا بۇلبۇل بار ئۇچۈن.
جان تەسەددۇق ئەيلىدىم،
مېھرىبان دىلدار ئۇچۈن.

قولۇمدىكى مارجاننى
ئىشىك ئالدىغا چاچىمەن.
خاپا بولغان كۆڭلۈڭنى
مەن بارغاندا ئاچىمەن.

تاغ باشىدا قارىغاي،
باغدا بۇلبۇل سايرىغاي.

دىل رىشتىمىز چىڭ بولسا،
كىممۇ بىزنى ئايرىغاي.

گاڭگۇڭ يارنىڭ ئوتىدا
كۆيسە مەيلى، كۆيگۈلۈك.
ئۆلۈپ كەتسەم مەيلى ھەم،
ھامان بىر كۈن ئۆلگۈلۈك.

مەن كاككۇكنىڭ ئۈنىنى
نېرىدىن ئاڭلاپ كەلدىم.
ياردىم بەرگەن پوتىنى
بېلىمگە باغلاپ كەلدىم.

كېلىڭ، ياردىم، ئويىنايلى،
دەريا بويىنى بويلايلى.
بېلىقلارغا ئەرز ئېيتىپ،
بىز خۇداغا يىغلايلى.

ئۆزىڭىز قىزىل غۇنچە،
كۆيدۈرمەڭ مېنى بۇنچە.
سىزنىڭ كۆيۈشىڭىز شۇنچە،
بىزنىڭ كۆيۈشىمىز مۇنچە.

ئېتىمنى باغلاپ قويدۇم،
ئىشىك ئالدى سېدىگە.
ئۆزۈم كىچىك تۇرۇپلا،
قالدىم يارنىڭ دەردىگە.

كىر پىكىڭىزنى كەسلىسەم،
دەريادا كۆۋرۈك بولغۇدەك.
جان خۇدا، دەپ يىغلىسام،
تاغ ئېرىپ سۇ بولغۇدەك.

ئۆگزەڭدىكى قومۇشقا
مەن دەسسەپ چىقالمايمەن.
كۆڭلۈمدىكى يار بىلەن،
مۇڭدىشىپ ياتالمايمەن.

قۇرغۇي قوندى تېرەككە،
ئوتنى سالدىڭ يۇرەككە.
كۆڭلۈم قانداق چىدايدۇ،
سۆيمەي تۇرۇپ كەتمەككە.

ئاي بىلەن كۈن دوست ئىكەن،
چولپانغا ھەمراھ يوق ئىكەن.
تېۋىپتىن سوراپ باقسام،
كۆيۈككە داۋا يوق ئىكەن.

بىزنىڭ مەللە شا مەللە،
بارسىلا تاپالاملا؟
كېچە بولسا تولغىنىپ،
ئارامى ياتالاملا؟

ھاۋادىكى بەش ئۆردەك،
بەشىلىسى بىر خىلدەك.
بىز ئىككىمىز ئويىنايلى،
ئاچىلغان قىزىلگۈلدەك.

قىزىلگۈل ئېچىلىپتۇ،
ئۈزۈۋالمىساق بولماس.
قىزلارمۇ چوڭۇپ قالدى،
سۆيۈۋالمىساق بولماس.

مەن بازارغا بارمىسام،
كۈندە بولمايدۇ بازار.
سىز يارمىنى كۆرمىسەم،
گېلىمدىن ئۆتمەيدۇ غىزا.

ئاسماندىكى يۇلتۇزنى
سانىغىلى بولمايدۇ.
يېڭى يارنىڭ ئوتىدا
چىدىغىلى بولمايدۇ.

بېرىڭ دېگەندە بارغان بىز،
يېنىڭ دېگەندە يانغان بىز.

ئالتۇن ئۇزۇك سېپ قويۇپ،
ئاندىن كېيىن سۆيگەن بىز.

ئۆيىڭىز يىراق، يارىم،
ئاتقا مىنگۈدەك بولدۇم.
ئوتتىڭىز ياماڭ، يارىم،
كۆيۈپ ئۆلگۈدەك بولدۇم.

يارنىڭ كۆڭلىكى خەسە،
كۆڭلىنى ماڭا بەرسە.
كۆڭلۈم چۈشمىدى خەققە،
كۆڭلۈمدىكى يار كەلسە.

يارىم چالمىدۇ راۋاب،
تارىسىنى ساز قىلىپ.
بىر سۆيۈپ قويۇڭ دېسەم،
قارىمايدۇ ناز قىلىپ.

مەن قارا قارلىغاچ بولۇپ،
قوش ئايۇاندا سايرىسام.
كېچە ئايدىڭدا يېتىپ،
ماڭغان يولۇڭغا قارىسام.

دوستمۇسەن، دۈشمەنمۇسەن،
قايدىن قوشۇلدۇڭ سەن ماڭا؟
خالىي بىر جاينى تېپىپ،
ئەرزىمنى ئېيتاي مەن ساڭا.

بېرىشىڭنى باغدا كۆردۈم،
يېنىشىڭنى كوچىدا.
كوچىدا باسقان ئىزىڭ،
بولدى كۆزۈمگە تۇتىيا.

ئالمىنىڭ چېچىكىنى
قۇمغا كۆمۈپ قۇرۇتماڭ.
ھەر قاچان مەن سىزنىڭكى،
كۆڭلىڭىزنى سۇۋۇتماڭ.

ئەتىگەندە شەبنەمدە
يورغىلايدۇ بوز توشقان.
ئۇمىد ئۆزگىلى بولماس،
لېۋىگە شېكەر قوشقان.

كىچىككىنە قارا كۆز،
نېمە ئانچە قارايسەن؟
كۆڭلۈڭدە گۇمان بارمىكىن،
نېمە ئانچە مارايسەن؟

باغقا كىرگۈم بار مېنىڭ،
تاغقا چىققۇم بار مېنىڭ.
كۆڭلۈمدىكى يار بىلەن،
بىللە يۈرگۈم بار مېنىڭ.

گۈلۈم غۇنچىگە مەيلىم بار،
سۆزۈمنى يەردە قويمايدۇ.
لېۋىگە ئالتىنى سۆيسەم،
يۈرىكىم يارغا تويمايدۇ.

كۆيىدۇ جانىم مېنىڭ،
يوقمۇ خەۋەرداريىڭ سېنىڭ.
ئوتتىن ئېلىپ سۇغا سالغىن،
كۆيمىسۇن جانىم مېنىڭ.

ئەجەب ئوخشاپتۇ بۇ توغاچ،
ئۆستەڭ بويىدا بولغاچ.
ئارزۇيىمىزغا قاندۇق بىز،
تام قوشنا يېقىن بولغاچ.

ئارقا تاغدا نېمە بار؟
قاما بىلەن قۇندۇز بار.
كەلمەي قالماڭ كېچە دەپ،
ئاي بولمىسا، يۇلتۇز بار.

سېنىڭ ھويلاڭدىكى تېرەك
مېنىڭ ھويلامغا ئەگىيدۇ.

ساڭا كۆيگەن بۇ يۈرەك
قانداق قىلسام سەگىمىدۇ؟

ئىشكايلاڭدىن ئۆتەمدۇ
كادىر بىلەن ئەمگەكچى؟
سىز يارىمنىڭ ئوتلىرى
كۆيدۈرىدۇ بۆلەكچى.

قىزىلگۈل ئاراسىدا
غۇنچە ئارىلاپ ئويناييلى.
ياش بالىلا ئاراسىدا
ئاداش بولۇپ ئويناييلى.

باغىمدا ئەجەب تولا
شاپتۇلا بىلەن ئالما.
سەن ئۆزۈڭنى چوڭ تۇتۇپ،
مەندىن ئايرىلىپ قالما.

كېچە بولسا ياتمايمەن،
يىغلايمەن خۇدايىمغا.
ئۆلسەم يار دۇئا قىلغاي،
مېنىڭ ياتقان مازارىمغا.

يار بىلەن بىر چۆلگە كىرسەم،
چۆل ئەمەس، گۈلزار ئىكەن.
توغرىقى ئالمانغا ئوخشاش،
يۇلغۇنى مازار ئىكەن.

قاشىنى قاشقا ئۇلىساق،
دەريادا كۆۋرۈك بولغۇدەك.
بىز خۇدا دەپ يىغلىساق،
تاش ئېرىپ سۇ بولغۇدەك.

قارا ـ قارا قاشلارىڭ،
يەلپۈنەمدۇ چاچلارىڭ؟
ساڭا نېمە دەرد كەلدى،
قۇرۇمايدۇ ياشلارىڭ؟

باغىڭغا كىرىۋېلىپ،
ئالما ئىرغىتاي، يارىم.
ناخشامغا قېتىۋېلىپ،
سېنى يىغلىتاي، يارىم.

ئاتقا مىنمەڭ يۈگەنسىز،
مىنىپ بېقىپ بىلەرسىز.
مېنى يامان دېمەڭ سىز،
سۆيۈپ بېقىپ بىلەرسىز.

چوكانمۇ تېگەي دەيدۇ،
جۇۋانمۇ تېگەي دەيدۇ.
قىزغا ئۆيلىنەي دېسەم،
قوينۇڭغا كىرەي دەيدۇ.

ئاخشام چىقتىم تالاغا،
قوينۇم تولدى ئانارغا.
سەن يارىمنى بىر سۆيۈپ،
ئەمدى قالدىم بالاغا.

زەپىرەڭ نەدە بولۇر،
يولنىڭ بويىدا بولۇر.

ھەر كىشىنىڭ ئەقلى بولسا،
يارنىڭ كويىدا بولۇر.

ئالما بەرسەم ھەر كىمنىڭ
ئېچىلار قىزىلگۈلى.
چىمەن ئىچىدە سايرايدۇ
باغ ئارىلاپ بۇلبۇلى.

قۇرغۇيۇم ئۇچۇپ كەتتى
ئېگىز تاغنىڭ كەينىگە.
بىزنى دېگەن چوكانلار
چىقسۇن باغنىڭ كەينىگە.

ئېرىق بولسا كەڭ بولسا،
سۇ باشلىسا تاشمىسا.
يار بولسا گاڭگۇڭ بولسا،
قايرىپ سۆيسە، قاچمىسا.

باغدىكى بولجا تېرەكنىڭ
سايىسى كۆلگە چۈشەر.
ئۆزلىرى چاققان خېنىمنىڭ
ھاجىتى بىزگە چۈشەر.

ئوقيا ئالدىم قولۇمغا،
سايدا جەرەن ئاتقىلى.
نومۇس قىلماڭ، قارا كۆز،
بىر ياستۇقتا ياتقىلى.

ئارقا تاغنىڭ يوللىرى
ئالتۇن ـ كۈمۈش ئارىلاش.
ئاگاھ بولغىن، جان دوستۇم،
بىزگە دۈشمەن ئارىلاش.

تېيىلغىلى مۇز ياخشى،
ئوينىغىلى قىز ياخشى.
ئۇنداق ـ مۇنداق يارلاردىن
سەت بولساقمۇ بىز ياخشى.

سېنى دەيمۇ، سېنى دەيمۇ،
سېنىڭ ئالماڭنى مەن يەيمۇ؟
سېنىڭ ئالماڭ داۋا بولسا،
يۈرەكىمگە تاڭاي دەيمۇ؟

يارىم بەرگەن دۇتارنىڭ
دەستىسىدە ئۇلاق يوق.
سىز تۇرسىڭىز ۋەدىدە،
بىز دېگەندە چاتاق يوق.

ئەجەبمۇ بالىكەنسىز،
سەدەپ مونچاققا ئوخشايسىز.
كۆڭلۈمنى بېرەي دېسەم،
بىر نادانغا ئوخشايسىز،

مەن بارالمىدىم تۇزغا،
مەيدەمنى يېقىپ مۇزغا.
بىر پۇلۇمنىڭ تايىنى يوق،
ئىچىم كۆيىدۇ قىزغا.

ناخشىنى تولا ئېيتسام،
خىيالىمدىن كەتمەيسەن.
دەردىمنى ئېيتاي دېسەم،
مۇڭداشقىلى كەلمەيسەن.

قاراپ ئولتۇرسام، يارىم،
چىرايلىقتىن چىرايلىقسەن.
مەن كۆيگەن بۇ ئوتلاردا
سەن كۆيۈپ چىدالامسەن؟

مەشۇقۇم قارا كۆزنىڭ
ئوڭ مەڭزىدە خالى بار.
كۆيۈپ قالدىم دەپ قويسام،
ئېشىپ كەتكەن ھالى بار.

باراڭنىڭ ئىچى سايە،
ئەتراپى ئۇنىڭ گۈلدۇر.

گۈل تۇۋىده ئولتۇرغان
مەشۇقۇم قارا كۆزدۇر.

قاراپ كۆزلىرىم تالدى،
بىر سۆزۈڭنى بەرمەيسەن.
نېمە مۇنچە زار قىلدىڭ،
سۆيۈپ قويساڭ ئۆلمەيسەن.

مېنىڭ مەقسەت، كۈنۈم شۇلدۇر،
سېنىڭ ئالدىڭدا جان بەرسەم.
ئاياغىمدا ماداريم يوق،
بېرىپ بېشىڭدىن ئۆرگىلسەم.

مېنىڭ بۇ خەستە كۆڭلۈمنى
چىرايلىق مەشۇقۇم ئالدى.
راست سۆزۈڭنى ئېيت، ياريم،
جان كىچىككىنە قالدى.

مېنىڭ ياريم ئەجەب دانا،
ئەجەب رەنا، ئەجەب خۇشخۇي.
ئاخشاملىققا مەن باراي،
ئىشىكنى تاقىماي بوش قوي.

يامغۇرلار تولا ياغسا،
ئۆيدىن ئۆتىدۇ تامچا.
مەن يارنى سېغىنغاندا،
پۈتۈم ئات، قولۇم قامچا.

يارنىڭ يېنىدا باغدا
بۇلبۇل تولا سايرايدۇ.
خۇدا قوشقان كۆڭۈلنى
دۇشمەن قانداق ئايرىيدۇ؟

ئىشىكنى قىيا ئاچقىن،
يۈزۈڭنى كۆرۈۋالاي.
تۇتۇپ جۇپ قۇلاقىڭنى،
ئاغزىڭغا سۆيۈۋالاي.

سېرىق چېچەك سايدا بار،
سىزدەك چوكان قايدا بار؟
سىزدەك چوكاننى سۆيسەم،
يۈرىكىمگە پايدا بار.

خۇماری بولۇپ كەتسەم،
سىلاپ باقمەن ياننى.
سەن خېنىم، مېنى دېسەڭ،
پىدا قىلمەن جاننى.

بۇ مېنىڭ مەيلىمچە بولسا،
قوپمىسام يار قېشىدىن.
خەلقئالەم ئالدىدا
پەرۋانە بولسام بېشىدىن.

بېغىڭدىكى تاللاردا،
خامان ھەيدىسەم لازىم.
ئوينايمەن دەپ ئېيتساڭچۇ،
مەن ساڭا قىلاي تەزىم.

قاراپ كۆزلىرىم تالدى،
بىر سۆزۈڭنى بەرمەيسەن.
نېمە مۇنچە يىغلايسەن،
يار تۇتقانغا ئۆلمەيسەن.

قېشىڭىز قارا ئىكەن،
دىلىڭىز ساراي ئىكەن.
مەن ئاخشام باراي دېسەم،
دۇشمەنلەر مارايدىكەن.

بېشىڭدىكى چېچىڭغا
ئالتۇن تاغاق تاقىغىن.
قىزىلگۈلدەك قەلبىڭنى
جېنىم، ماڭا ئاتىغىن.

ياراشقان قارا خالىڭ،
چېكىپ ئالغان مەڭ ئەمەس.

مېنىڭ ئۇچۇن بارچە قىز
بىر ئۆزۈڭگە تەڭ ئەمەس.

كىرپىكىڭدىن چىققان ئوق
يۈرىكىمگە قادالدى.
پېشانەمدىن كىرگەن ئوت
بەدىنىمگە تارالدى.

تۇتما دېسەم خويمۇ تۇتتۇڭ
بىلەكلىرىمنى.
سېنىڭ ئوتۇڭ كۆيدۈردى
يۈرەكلىرىمنى.

ئىشىك ئالدى قارىياغاچ،
قونۇۋاپتۇ قارلىغاچ.
سەن يارىمنىڭ دەردىدە،
تالادا ياتتىم يالىڭاچ.

چىرىغىڭنى ياندۇرۇپ
قويدۇڭ موراڭنىڭ بېشىغا.
مەن ساڭا بىر گەپ قىلاي،
قېرى ئاناڭنىڭ قېشىدا.

يارىم بەردى بەش ئالما،
بەشىلىسى قوينۇمدا.
ئۇخلاپ چۆچۈپ ئويغانسام،
يارىنىڭ قولى بوينۇمدا.

يۇقىرىدىن چۈشۈپ كېلىپ،
پەنجىرەڭدىن تاش ئاتتىم.
يارىم، سىز ئۇخلاپ قاپسىز،
تەمبۇر چېلىپ ئويغاتتىم.

بىر كۆرۈپ سېنى، يارىم،
قالمىدى مېنىڭ ھالىم.
بىر باقساڭچۇ، سەن، يارىم،
تەڭ بولۇپتۇ ئەھۋالىم.

سۇلار شارقىراپ ئاقسا،
تۇگمەننىڭ نورى دەيمەن.
يار ئۇچۇن ئۆلۈپ كەتسەم،
ئۆزۈمنىڭ شورى دەيمەن.

ئېرىق بىلەن ماڭساڭچۇ،
بېدىلىكنى يول قىلماي.
راست گېپىڭنى بەر، يارىم،
غېرىب كۆڭلۈمنى گول قىلماي.

قېشىڭ قارىكەن، يارىم،
كۆڭلۈڭ ئاق ئىكەن، يارىم.
كۆڭلۈمنى بېرەي دېسەم،
مەيلىڭ يوق ئىكەن، يارىم.

ئوت كۆيگەن ساماۋارغا،
مەن سۇنى قۇيماي دەيمەن.
كۈلگۈنچەك مېنىڭ يارىم،
لېۋىگە سۆيەي دەيمەن.

بىرگە بۆلەيمۇ جانىمنى،
ئىككىگە بۆلەيمۇ جانىمنى.

شېشىده ساندۇق ياساپ،
ساقلاپ سۆيەيمۇ ياربمنى.

ئاققىنا ئايدەك يۇزۇڭگە
قاپقارا خالىڭ بولاي.
كېچە يېنىڭدا يېتىپ،
كۈندۈز خەۋىدارىڭ بولاي.

ئۆستەڭ بويىدا ساندۇق،
ساندۇققا قۇلۇپ سالدۇق.
بىر قاراپ قويۇڭ، ياربم،
كۆيۈڭ ئوتىدا قالدۇق.

ناخشا ئېيتىمەن باشتىن،
ئاخلاپ تۇر قۇلاقىڭدا.
ئاخشاملىققا مەن باراي،
ئويناتقىن بۇلاقىڭدا.

ئاق كەپتەرگە دان چاچتىڭ،
كۆك كەپتەرگە چاچمامسەن؟
مەن شۇنچە يېلىنسامۇ،
چىرايىڭنى ئاچمامسەن؟

ئاي بېشىدا ئاھ ئۇرسام،
ئاي ئاخىرىغا كەتتى.
سەندىن ئۆزگە ئالەمدە،
مېنىڭ ھالىمغا كىم يەتتى؟

ئۇ كوچاڭدا سەن بولساڭ،
بۇ كوچاڭدا مەن بولاي.
قىزىلگۈلى سەن بولساڭ،
يوپۇرمىقى مەن بولاي.

ئالمۇتانىڭ ئالمىسى،
ئالا بۆرەك ئانارى.
مېنى شۇنچە يىغلاتقان
سەن يارىمنىڭ خۇمارى.

ئاق ئالما، قىزىل ئالما،
ئۈزۈپ ئاغزىڭغا سالما.
ئويناپ ئېيتقان سۆزۈمنى
ھەرگىز كۆڭلۈڭگە ئالما.

مەن بېلىمنى باغلىدىم
سىم بىلەن ھەم قىل بىلەن.
ئەھدە قىلغايمىز، كېلىڭ،
ئىككىمىز چىن دىل بىلەن.

قاراڭغۇدىن قورقمايمەن،
قاراڭدىن قورقمەن، ياربم.
كوچاڭدىن ئۆتەي دېسەم،
ئاناڭدىن قورقمەن، ياربم.

ئوڭ قولۇمدا قەنتىم بار،
سول قولۇمدا قەنتىم بار.
سېنىڭ بىلەن ئويناشقا
قىيامەتلىك شەرتىم بار.

دۇتار چالغان قولۇڭغا
بىر ئۇزۇك سېلىپ قويای.
ئاخشاملىققا كەلگەندە،
دالىدا سۆيۈپ قويای.

تۇرپان يولى يول بولسۇن،
ئىككى چېتى گۈل بولسۇن.
چىن ئەقىدە بولمىسا،
ئىككى كۆزۈم كور بولسۇن.

قىزىلگۈل ئاراسىدا
بويۇڭنى كۆرۈپ قالدىم.
ساڭا ئېيتمىسام بولماس،
مەن ساڭا كۆيۈپ قالدىم.

سېنىڭمەنەي، سېنىڭ مەن
سېنىڭ بولماي كىمنىڭ مەن؟

ئېزىزانە قەشقەردىن
تاللىۋالغان گۈلۈڭ مەن.

ئاق كىگىز، قارا كىگىز،
سېنىڭ ياڭزاڭغا باب كىگىز.
بويۇم بىلەن بويۇڭ تەڭ،
دوپپاڭنى ماڭا كىيگۈز.

ئۆيۈڭگە كېلىپ قالدىم،
ناخشاڭغا خۇمار بولۇپ.
ئاي يۈزۈڭگە قانغۇم بار،
بويۇڭغا تۇمار بولۇپ.

ناخشا ئېيتىپ چىقىپ كەلسەم،
ئۇنۇمدىن تونۇغان يارىم.
جاپايىمنى تولا تارتىپ،
ھالاۋەت كۆرمىگەن يارىم.

يارىم، سەن ئىشتىتىڭمۇ،
چايغا چىللىغانىمنى؟
كۆڭلۈڭگە ئېغىر ئالما
ئويناپ تىللىغانىمنى.

ئا خېنىم، يامانلىماڭ،
ياخشى - يامانىنى كىم بىلۈر؟
ئىككى ياخشى بىر بولۇپ،
ساينى تېرىسا گۈل بولۇر.

دوستقا دوست قىلدىڭ مېنى،
دۈشمەنگە دوست قىلدىڭ مېنى.
سۈرە ياسىننى ئوقۇپ،
ئايرىلغۇسىز قىلدىڭ مېنى.

سەن قاياقتىن كېلىسەن،
مەن يىغلىسام، سەن كۈلىسەن.
بارچە ئىشنى بىلىسەن،
ئوتقا سېلىپ كۆيدۈرىسەن.

ئاق بالىخان دەپ ئېيتمايمەن،
سىم كارىۋاتتا ياتمايمەن.
سىم كارىۋاتتا ياتقاندا،
بىر گېپىم بار، ئېيتمايمەن.

چۈلۈقاينىڭ غوللىرى
يانتاقلىق ئوتۇن ئىكەن.
بىزنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
قاراقاش خوتۇن ئىكەن.

تۇڭلۇكتىن ئالاي ئاينى،
قوينۇمغا سالاي يارنى.
جان باغ - باغ ئېتەي يارنى،
ئېچىلسۇن ئىچى - قارنى.

دۇتار چېلىپ ئولتۇرسام،
خىيالىمغا سەن كەلدىڭ.
دەردىڭ بولسا ئېيت، يارىم،
مۇڭداشقىلى مەن كەلدىم.

دەردى تولىدۇر يارنىڭ،
كۆڭلىنىڭ ئارامى يوق.

ئويناپ ئاللىلى، ياربم،
بۇ ئىشىنىڭ يامانى يوق.

قاشىنىڭ قارىسى سەندە،
ئاي يۈزۈڭگە مەن بەندە.
چىللىغاندا كەلمىگەن،
يۈزى قارا شەرمەندە.

ھاۋادا بېلىقئالغۇچ،
دەريادىن بېلىق ئالدى.
بىر گېپىڭنى قىل، ياربم،
شېرىن جېنىم ئاز قالدى.

بارمىغاچقا، كەلمىگەچكە،
يار مېنى دېۋانە دەر.
بېشىدا پەرۋانە بولسام،
ساق ئەمەس مەستانە دەر.

بېغىڭغا كىرەر بولساڭ،
قولۇڭغا پەنەر ئالغىن.
شەھرىڭگە مۇساپىرمەن،
ھالىمدىن خەۋەر ئالغىن.

ئات مىنىپمۇ ئۆتكەنسەن،
تون كىيىپمۇ ئۆتكەنسەن.
ئىچىمدىكى دەردلەرنى
بۇ ناخشامدىن بىلگەنسەن.

ياربمنىڭ ئېتى زوھرا،
قولىدا يوغان كورا.
سېنىڭ دەردىڭدە مەن ئاغرىق،
بەرمىسەڭ ماڭا دورا.

ئۇجمىلەر پىشىپ قاپتۇ،
تاراڭگىدە قاقساڭچۇ.
رەڭگىم زەپىرەڭ بولدى،
يار، ھالىمغا باقساڭچۇ.

سەن بەرگەن چىمەن دوپپا
يانچۇقۇمدا قاتلاقلىق.
سەن ئۆزۈڭنى دەڭسەپ باق،
مېنىڭ بېلىم باغلاقلىق.

ئاق مەسچىتكە بورا سالدىم،
كۆك مەسچىتكە جايناماز.
قارا كۆزنىڭ ئىشقىدا
يورغىلايدۇ مەتنىياز.

چاي ئەكەلدىم سوۋۇتۇپ،
كۆيمىسۇن دەپ تىللىرى.
قىلسام شۇنچە ياخشىلىق،
ئېرىمەمدۇ دىللىرى؟

تۇتۇپ بېرەي تۇمۇچۇق،
قەپەستە بېقىپ ئالغىن.
ئۆمۈرلۈك بولاي جانان،
باغرىڭغا يېقىپ ئالغىن.

ئالما ئاتسام ھويلاڭغا،
تۇتۇپ ئالدىڭ ئېتەكتە.
مېنى مەپتۇن ئەيلىدىڭ،
ئوتنى سېلىپ يۈرەككە.

سەپەر قىلدىم تۇرپانغا،
ئاستاننى كۆرەي دەپ.
رەسمىڭنى ئېپقالدىم
كۆزلىرىمگە سۈرەي دەپ.

شايى ئىشتان تار ئىشتان،
كىيگۈلىرى كېلەرمۇ؟
سىلى كادىر، بىز دېھقان،
سۆيگۈلىرى كېلەرمۇ؟

ئۇچقۇر ئېتىم بولمىسا،
مەنزىلگە يېتەلمەيمەن.

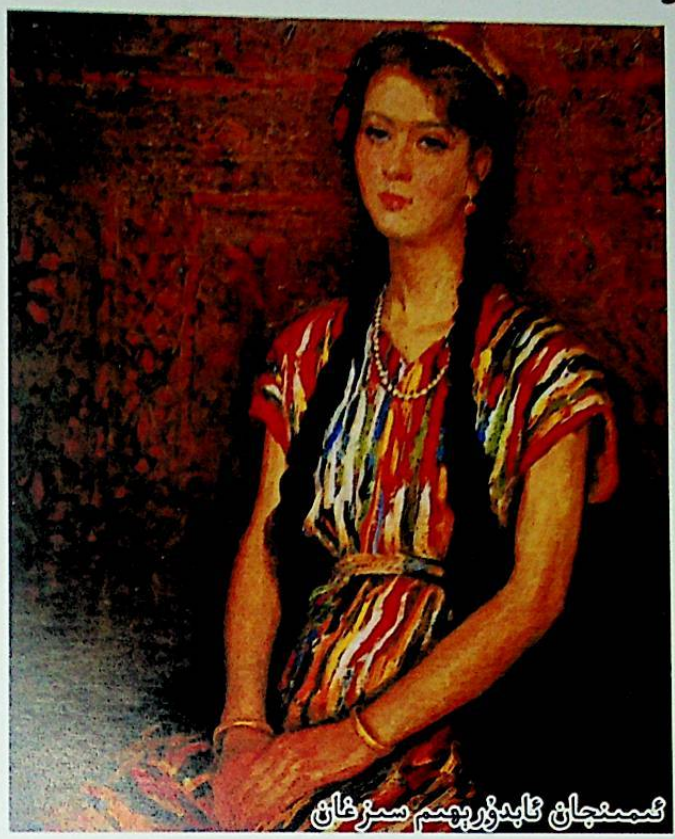
ئەمەتجان ئابدۇرېھىم سىزغان

كۆڭلۈم چۈشكەن يارىمنى
تاشلاپمۇ كېتەلمەيمەن.

ھويلاڭدىكى ئۈجمەڭنى
قىبلە تامغا پاسىل قىل.
مەن ساڭا كۆيۈپ قالدىم،
مۇرادىمنى ھاسىل قىل.

ئاق پىيازنىڭ پوستى مەن،
قىزىل پىيازنىڭ پوستى مەن.
بىر مەلىدە چوڭ بولغان
قارا قاشنىڭ دوستى مەن.

بېشىدىكى دوپپىسىنى
ناۋاتتا پاتلىغان يارىم.
ماڭا قىلغان ۋەدىسىنى
يۈرەكتە ساقلىغان يارىم.

يايلاق ئىكەن تاشقورغان،
مايىسىغا مال تويغان.
مېنىڭ بىر نىگارىم بار،
لەۋلىرىگە خال قويغان.

قولۇمدىكى گۈلدەستە،
سەن ئېگىزدە، مەن پەستە.
بىز ئىككىمىز ئوينايلى،
تا ئۆلگۈچە ھەۋەستە.

ئاسماندىكى جۈپ قۇش بىز،
خېنىم، دەردىڭدە بىھوش بىز.
مەيلىڭ بولسا كەل، يارىم،
ئالتۇن بىلەن كۈمۈش بىز.

قاغىلار قارا بولۇر،
قاناتلىرى ئالا بولۇر.
مەن يارىمنى تاشلىسام،
يۈزلىرىم قارا بولۇر.

مەرەمنىسا ئوبدان بالا،
ئەجەب ئوقۇيدۇ ناخشىنى.
ئۆزىنىڭ ۋىجدانى بار،
تاللاپ سۆيەر ياخشىنى.

قاشلىرى بەرگى قىياق،
يۈزلىرى خۇددى ئانار.
سەن ئۇچۇن شەيدا ئۆزۈم،
مەرەمنىسا كۆزى خۇمار.

ئۆستەڭ بويىدا تاللار،
ياپراقىدا مارجانلار.
يارىم بىلەن كۆرۈشتۇق،
ئەمدى يوقتۇر ئارمانلار.

گۈل تېرىدىم باھاردا،
تەشتەكلەرگە تولدۇرۇپ.
لەۋلىرىمگە سۆيدۈڭسەن،
قۇچاقىمدا ئولتۇرۇپ.

باغقا كىرىپ ئۆرۈك يەڭ،
باغنىڭ مېۋىسى بىزنىڭ.

مېنى دېسكۈز ئەگەر،
جاندىن بۆلىكى سىزنىڭ.

بۇغدايلىقتا ماڭغاندەك،
يۇلغۇنلۇقتا ماڭمايمەن.
سەن يارىمغا كۆيگەندەك،
ھېچ كىشىگە كۆيمەيمەن.

يارىم بەرگەن پاڭچۇنى
كۆڭلەك تىكىپ كىيگۈم بار.
مېھرىبان قارا كۆزنى
ئۆمۈرۋايەت سۆيگۈم بار.

يارىم، مەن سېنى باشتا
گۈللۈك باغچىدا كۆرگەن.
سەندىن ئايرىلالمايمەن،
ئۆزۈم ئارزۇلاپ سۆيگەن.

بىر موللاقچى كەپتەرنى،
كەپتەرۋاز تۇتۇپ كەلدى.
لەۋەنلىك قىلىپ يارىم،
كۆڭلۈمنى ئۇتۇپ ئالدى.

چىلگىلەر پىشىپ قاپتۇ،
چۆنەكتىكى پېلەكتە.
سەن سورىما، مەن ئېيتماي،
دەردىم تولا يۇرەكتە.

ئاق ياغلىقمۇ توقۇيمەن،
كۆك ياغلىقمۇ توقۇيمەن.
ئىچىمدە دەردىم تولا،
شۇڭا غەزەل ئوقۇيمەن.

قىزىلگۈل دېگەن نەرسە
بېھىشتىن چىققان نەرسە.
ئۆرۈك ئىرغىتىپ بەرسەم،
يارىم قولىدا تەرسە.

كېچە يېتىپ چۈش كۆردۈم.
تولۇن ئاي قولۇمدا دەپ.
ئاھ، دەپ ئويغىنىپ كەتتىم،
پاھ، يۈرىكىم كۆيدى دەپ.

باغقا كىردىم كېچىلەپ،
سېكىلەكنى يېتىلەپ.
سۆيۈۋالدىم گۈللۈكتە
سېكىلەكنى مىكىلەپ.

يىل بېشى نورۇز كۈنى،
مەن جىڭلاپ ھاراق ئىچتىم.
ئىشق ئوتى يامانكەن،
تۈنلەردە كۆيۈپ پىشتىم.

ئۆستەڭ بويىدا كۆردۈم
خەقلەر سالغان كۆۋرۈكنى.
مەن ئۆزۈمچە كۆيگەنمۇ،
يارىم، ساپتۇ كۆيۈكنى.

يارىمنىڭ ئېتى ئايخان،
ئاڭا كۆيىدۇ بۇ جان.
كىيگەن كۆڭلىكى پاڭچۇ،
بوينىدا قاتار مارجان.

باغقا كىردىم باغلىققا،
گۈلنى ئۈزدۈم ياغلىققا.
ئۆلگۈچە خۇمارىم بار،
سىز يارىم، چىرايلىققا.

تاماكا سالاي دەيدۇ،
خالتىنى ئاچالمايدۇ.
بىر سۆيۈپ قويای دەيدۇ،
خالىي جاي تاپالمايدۇ.

تاغقا چىقتىم تال ئۈچۈن،
قۇرغۇي بالىسى بار ئۈچۈن.

ئوتقا سالسا كۆيمەستىم،
ئوتسىز كۆيدۇم يار ئۇچۇن.

ھاۋا ھاۋادىن ئاشتى،
بۇلۇت سامادىن ئاشتى.
قىزغا مەيلىم بار ئىدى،
جۇۋان قوينىنى ئاچتى.

يارنىڭ بېغىغا كىرسەم،
ئالما تۈگمىدەك بوپتۇ.
كىچىككىنە قىز ئىدى،
قايرىپ سۆيگۈدەك بوپتۇ.

جىنەستەيۇ، جىنەستە، گۈلمەرەم،
بىزنىڭ باغدا جىنەستە، گۈلمەرەم.
سەن يارىم چىرايلىققا، گۈلمەرەم،
تىزىپ كەلدىم گۈلدەستە، گۈلمەرەم.

ئۆستەڭ بويىدا ئەمەن، گۈلمەرەم،
يەلپۈنەر ئەجەب بەلەن، گۈلمەرەم.
ۋاقتىدا بارالمىدىم، گۈلمەرەم،
مەن يارغا نېمە دەرمەن، گۈلمەرەم؟

بارغۇم بارۇ بارغۇم بار، گۈلمەرەم،
يار قېشىغا بارغۇم بار، گۈلمەرەم.
ناخشامغا قېتىۋېلىپ، گۈلمەرەم،
يار كۆڭلىنى ئالغۇم بار، گۈلمەرەم.

كۆكىلەيۇ كۆكىلە، گۈلمەرەم،
مېنىڭ يۈرتۇم كۆكىلە، گۈلمەرەم.
سەن يارىمنىڭ بويىدىن، گۈلمەرەم،
ئىپار ـ ئەنبەر تۆكۈلەر، گۈلمەرەم.

ھەپتە دېگەن سەككىز كۈن، گۈلمەرەم،
ئۇنىڭ سەككىز تۇنى بار، گۈلمەرەم.

دىلشات سايىت سىزغان

بۇلدۇقلىغان بۇلاقتا، گۈلمەرەم،
سەن يارىمنىڭ ئوتى بار، گۈلمەرەم.

بىر ئاي دېگەن ئوتتۇز كۈن، گۈلمەرەم،
ئۇنىڭ ئوتتۇز تۈنى بار، گۈلمەرەم.
راۋابىمنىڭ قارىندا، گۈلمەرەم،
سەن يارىمنىڭ ئوتى بار، گۈلمەرەم.

بىزنىڭ يۈرتتا تاش تولا، گۈلمەرەم،
تاشتىن تولا ئاش تولا، گۈلمەرەم.
سەن يارىمنىڭ ئىشقىدا، گۈلمەرەم،
ئۆيلەنمىگەن ياش تولا، گۈلمەرەم.

ئاتۇش دېگەن ئوبدان يۇرت، گۈلمەرەم
ئىككى تاغنىڭ ئارىسى، گۈلمەرەم.
گۈلمەرەم دەپ ئۇنلەيدۇ، گۈلمەرەم،
راۋابىمنىڭ تارىسى، گۈلمەرەم.

قاپاق تېرەك تۇۋىدە، گۈلمەرەم،
سەگىدەمسەن، گۈلمەرەم ـ گۈلمەرەم.
ئەتراپىمدا لاچىندەك، گۈلمەرەم،
ئەگىي دەمسەن، گۈلمەرەم ـ گۈلمەرەم.

ئىشىك ئالدى چىغىر يول، گۈلمەرەم،
ماڭسام ئايىغى سازلىق، گۈلمەرەم.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن، گۈلمەرەم،
سەن يارىم لەۋەن نازلىق، گۈلمەرەم.

قۇرغۇيۇڭ بولاي، يارىم،
قولۇڭغا قوناي، يارىم.
ئۆزگە يارىڭ بولمىسا،
مەن يارىڭ بولاي، يارىم.

قاشلىرىڭ قارا ئىكەن،
كۆزلىرىڭنى كۆرسەم مەن.
كۆزۈڭگە قاراپ تۇرۇپ،
لەۋلىرىڭگە سۆيسەم مەن.

ئون قولۇڭدا ئون ئۈزۈك،
ئونىلىسى ياقۇت كۆز.
دۈشمەن قىلسا قۇرۇق سۆز،
ئايرىلمايلى، خۇمار كۆز.

راۋابىمنىڭ تارىسىنى
چوقۇۋالدى تۇمۇچۇق.
كېلىڭ، يارىم، ئويناپلى،
سىز چىرايلىق، مەن ئوچۇق.

راۋابىڭنى ئالساڭچۇ،
بىرىپ چۆللەردە چالساڭچۇ،
دەردىڭنى تولا تارتتىم،
مېنى قوينۇڭغا ئالساڭچۇ.

ئۇنچىنى مارجانغا قوشتۇم،
تەسۋىيەم تولغايمۇ دەپ.
چىن كۆڭۈلنى ساڭا بەردىم،
ئاشنا بولغايمۇ دەپ.

ئاللا ـ ئاللا روزىلەم،
قوينىڭ بالىسى قوزىلەم،
ئاللا ـ ئاللا روزىلەم،
ساڭا دەرد، ماڭا ئەلەم.

روزىلەم دەيمۇ سېنى،
قوزىلەم دەيمۇ سېنى؟
باغدا باققان پاقلىنىمدەك
ئۆلتۈرۈپ يەيمۇ سېنى؟

دۈتارنى ئېلىپ قويۇپ،
پەدىسى يوق چالمىدىم.
ئۆز ئانامنىڭ يوقىدىن،
روزىلەمنى ئالمىدىم.

روزىلەم ئوبدان بالا،
شاتاڭاردا كۆڭلىكى.

تەڭ سوقۇشقان ئەمەسمۇ،
ئىككىمىزنىڭ يۇرىكى.

روزىلەمنىڭ ھويلىسى
چوقچىدىكى كەڭلىكتە.
روزىلەمگە كۆيدۇم دەپ،
ئەمدى قالدىم تەڭلىكتە.

باغ ئىكەنۇ باغ ئىكەن،
ئەنجان تاملىق باغ ئىكەن.
روزىلەمنى ماڭا بەرسە،
بويى بويۇمغا چاغ ئىكەن.

چاپىنىمنىڭ يېڭىنى
تاپالمىدىم، ساپالمىدىم.
روزىلەمنىڭ دەردىدە،
تولغىنىپ ياتالمىدىم.

سۇغا چىقتىم كۆلچەككە،
كۆزۈم چۈشتى ئۆردەككە.
ئۆمرۈم بويى كۆيمەسمەن،
روزىلەمدىن بۆلەككە.

يۇقىرىدىن كەلگەنسەن،
جىگدىگە يۆلەنگەنسەن.
مېنى قىينىماڭ، روزىلەم،
نېمىشقا تۆرەلگەنسەن؟!

روزىلەمنىڭ ئۆيىگە
كۈندە بارغۇم كېلىدۇ.
روزىلەمنى گۈل قىلىپ
قىستۇالغۇم كېلىدۇ.

ئايمۇ چىقىپ ئۆرلەيدۇ،
كۈنمۇ چىقىپ ئۆرلەيدۇ.
مېنىڭ تارتقان دەردىمنى
خەلقئالەم بىلمەيدۇ.

روزىلەمنىڭ مەلىسى
ئېگىز يارنىڭ بويىدا.
ھەيران قالار خالايىق،
ئىككىمىزنىڭ تويىغا.

ئانامدىن رازىلىق ئالدىم،
دادامدىن رازىلىق ئالدىم.
سېنىڭ ئىشق - پىراقىڭدا،
گويا گۈلخان بولۇپ ياندىم.

يۈزۈڭدىن ئاي خىجالەتتە،
لېۋىڭدىن غۇنچە ھەيران.
ھۆسنۈڭگە قۇياش مەپتۇن،
مەن دەردىڭدە ۋەيران.

شەمۇشەگە داڭ كەتكەن
گۈلئايىم، سەن چىرايلىق.
مەن ساڭا كۆيۈپ قالسام،
بىلىڭاپتۇ خالايىق.

ھاۋامۇ، ھاۋامدۇ،
دەردكە غەم داۋامدۇ؟
قىز ئۇچۇن يىگىت ئۆلمەك،
شەرىئەتتە راۋامدۇ؟

يارىمنىڭ ئېتى ئايىم،
گەپ - سۆزلىرى مۇلايىم.
گۈل قىلىپ قىساي دەيمەن،
نېسىپ قىلسا خۇدايىم.

ئاق ئالما، قىزىل ئالما
شاختا مەي بولۇپ پىشقان.
يارىم بىلەن ئىككىمىز
باغ ئىچىدە تونۇشقان.

ئالما بەرمەدىڭ دەيسەن،
بەرسەم كىم بىلەن يەيسەن؟

كۆيۈك ئوتى يامانكەن،
تاشلىۋەتسەم يىغلايسەن.

ئاتۇشنىڭ ھاۋاسىدا
ئەنجۇر، ئانار تەمى بار.
ئاتۇش ئوغۇل ـ قىزنىڭ
ھەممە ئىشتا پەمى بار.

ئاتۇشتا نېمە ياخشى،
خۇش نەغمە ـ ناۋا ياخشى.
ئاشىق بىلەن مەشۇقنىڭ
دەردىگە داۋا ياخشى.

يارنىڭ ئېتى رەيھانمۇ،
چېچى سۇمبۇل بوستانمۇ؟
سۆزلىرى ئەجەب تاتلىق،
ھەسەل ـ ناۋات قوشقانمۇ؟

شېرىن ـ شېكەر ئالمىنى
چىن تەخسىگە ئالدىڭىز.
ئىچىمدىكى بۇ ئوتنى
قانداق چاغدا سالدىڭىز؟

يارىمنى كەپتۇ دېسە،
ئالدىرايمەن كۆرگۈچە.
يارىم مېنى يارىم دېسە،
تاشلىمايمەن ئۆلگۈچە.

ئاتۇشۇڭنىڭ يولىغا،
جېرىم قويدۇم بويىغا.
خۇدايىم سېلىپ قويدى،
قەلەم قاشىنىڭ كويىغا.

كېچىمۇ كېچە بولسا،
كۈندۈزمۇ كېچە بولسا.

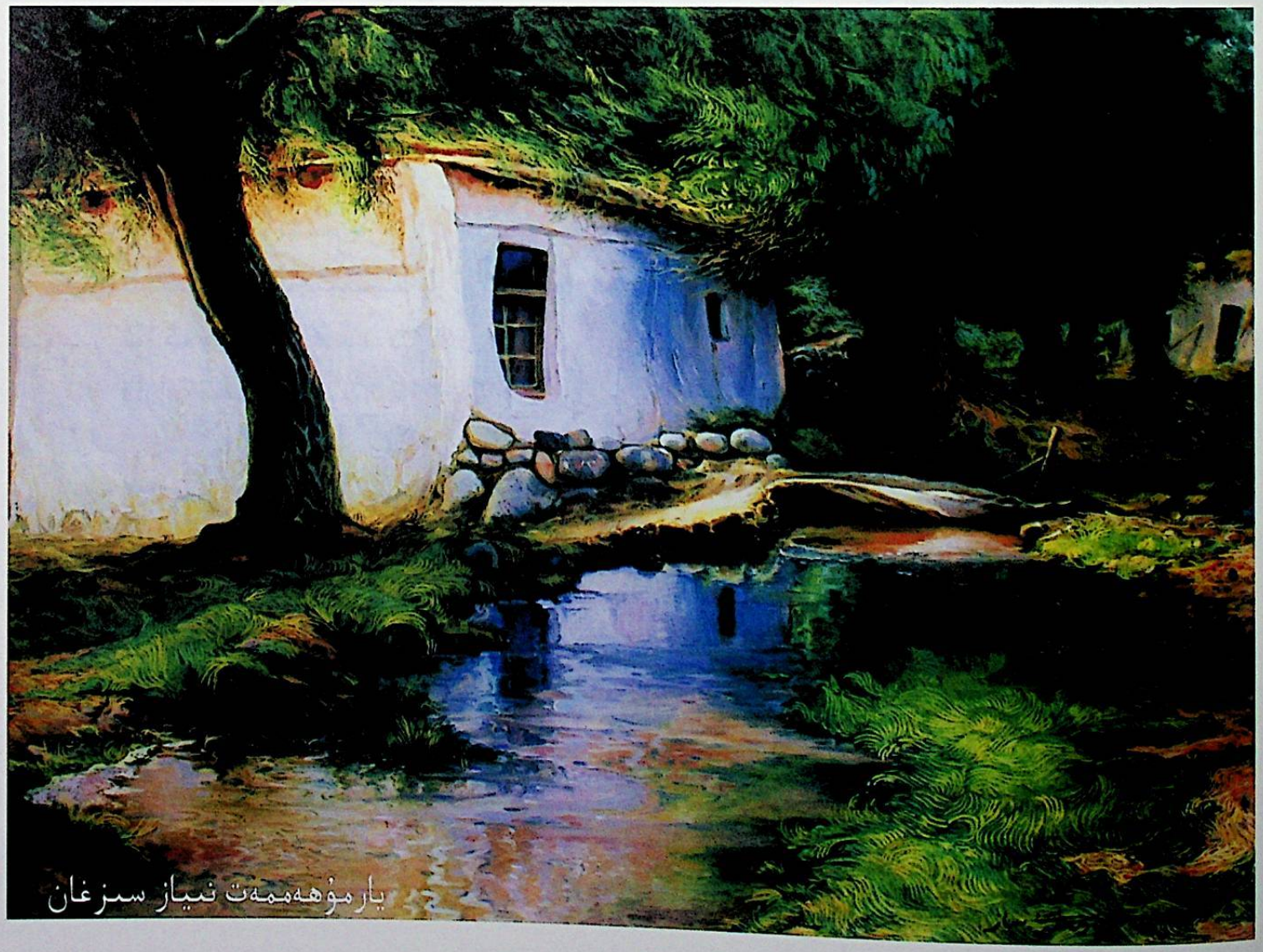
يارمۇھەممەت نىياز سىزغان

ئىككى يار تېپىشقاندا،
تاڭ ئاتماس كېچە بولسا.

كۆيۈپ قالدىم قوي كۆزگە،
قوي كۆزنىڭ گېپى ئۆزگە.
قانداق قىلىمىز ئەمدى،
ئوتتۇرىدىكى گەپ ـ سۆزگە؟

ياخشى يارنىڭ يارىمەن،
كۆڭلىدىكى بالىمەن.
مېنى سۆيگەن شۇ يارنىڭ
مەڭزىدىكى خالىمەن.

ئۇزۇم پىشتى بېغىمدا،
ئەنجۇر پىشتى بېغىمدا.
ئايگۈل بىلەن كۆيۈشكەن
قوشنا بولغان چېغىمدا.

يارنىڭ كۆڭلىكى ئەتلەس،
يارىشىپتۇ بويىغا.
خۇدايىم سىلىپ قويدى،
قارا قاشنىڭ كويىغا.

يۇقىرىغا بېرىشىم بار،
ناخشا ئېيتىپ يېنىشىم بار.
ئۆزگە يارنى كۆرگەندە،
قاراپ قويماي كېتىشىم بار.

قىزىلگۈل بولۇپ كەلدىم،
چېكەڭگە تېڭىۋالغىن.
باغدا بىللە ئويناىلى،
ئارزۇغا قېنىۋالغىن.

* *

ئاللا، خالىدەم،
ھامامنىڭ قىزى.

مەن ئالاي دېسەم،
خوش دېگەن ئۆزى.

ئاللا، خالىدەم،
بىلەمسەن ئۆزۈڭنى.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن
ناۋاتتەك سۆزۈڭنى.

كىيىۋاپسەن، خالىدەم،
مامپۇ بۆكەڭنى.
يۈرىكىم سوقتى، خالىدەم،
ئاڭلاپ كۈلكەڭنى.

يارىشىپتۇ، خالىدەم،
سۈمبۈل چاچلىرىڭ.
تارتىۋالدى مەيلىمنى
قەلەم قاشلىرىڭ.

ھويلاڭغا ھەر خىل
گۈللەر تېرىۋاپسەن.
قوللىرىڭغا، خالىدەم،
خېنە يېقىۋاپسەن.

ئالدىڭدىن قاراپ،
قېشىڭغا كۆيدۈم.
ئارقاڭدىن قاراپ،
چېچىڭغا كۆيدۈم.

ئويلاپ باققىن: بىز باشتا،
نېمە ـ نېمە دېيىشكەن؟
«ئالىمەن»، «تېگىمەن» دەپ
ۋەدە بېرىشكەن.

خالىدەم، ساڭا
كۆيگىنىم كۆيگەن.
باشتا سۆيگەن لەۋلىرىڭگە
سۆيگىنىم سۆيگەن.

* *

پېشايۇاندا ئولتۇرسام،
كىم ئۆگزىدىن ئېكىشكەن؟
بۇ دۇنيادا بارمىدۇ،
زىۋىدەمدەك كېلىشكەن؟

تاغقا چىقتىم تاياقسىز،
باغقا كىردىم ئامالسىز.
بىر گېپىم بار، زىۋىدەم،
بىر قايرىلىپ قارامسىز؟

يانتاق چېپىپ شورلۇقتا،
يېرىۋالدىم پاننى.
ئارتىپ ئالدىم ئۆشنەمگە،
بەش يىل كىيگەن چاپاننى.

ئېگىز تاغقا چىققۇچە،
لايغا پاتتىم تىزغۇچە.
زىۋىدەم دەپ ياشايمەن،
جان تېنىمدىن چىققۇچە.

ئالا ئاتنىڭ قاشقىسى،
قارا ئاتنىڭ قاشقىسى.
يۇرىكىمگە پاتمىدى
زىۋىدەمدىن باشقىسى.

ئۆرۈكلەر چېچەكلەپتۇ،
شاخ ـ شېخىدا ھۆپپىدە.
يېقىن بارسام زىۋىدەم،
پۇراپ كەتتى گۈپپىدە.

كېچە ـ كۈندۈز، زىۋىدەم،
بولدۇم ساڭا دىلخۇمار.
كۆز تەگمىسۇن بويۇڭغا،
ئېسىۋالغىن تىلتۇمار.

يارىم بارۇ يارىم بار،
يانچۇقۇمدا قەنتىم بار.
سەن يارىم قارا كۆزدىن
ئايرىلماسقا شەرتىم بار.

* *

دەريا بويى بېدىلىك،
تۆت ئەتراپى سېدىلىك.
ھېچ كىشىگە ئوخشىماس،
مېنىڭ يارىم مېزىلىك.

ئۇيان ئۆتۈپ، بۇيان ئۆتۈپ،
ئالاي كۆڭلۈڭنى.
سېنىڭ ئۈچۈن ئاتاپ قويدۇم،
پۇتكۈل ئۆمرۈمنى.

ياخشى يارنىڭ ئوتى قىلدى،
باغرىمنى كاۋاپ.
ئىشق ئوتىدا ئۆلۈپ كەتسەم،
بولامدۇ ساۋاب.

ياخشى يارغا يېتەلمىدىم،
ئەمدى نىتەي مەن؟

بۇ دۇنيادىن يار - يار دەپ،
ئۆتۈپ كېتەي مەن.

بىزنىڭ باغدا جىنەستە،
تۇغەپ كەتتى يېمەستە.
ئىچىمدە دەرد ھەم گەپ تولا،
ئىلاجىم يوق دېمەستە.

جىنەستەيۇ جىنەستە،
بىزنىڭ باغدا جىنەستە.
يارغا ئاتاپ بېغىمدىن،
تىزىپ قويدۇم گۈلدەستە.

جىنەستەيۇ، جىنەستە،
يار ئېگىزدە مەن پەستە.
يارغا يار كېرەك بولسا،
كۈندە ئالمدۇ ئەسكە.

جىنەستە دېگەنبىلەن،
ئېگىلمەيدىكەن پەسكە.
بۇگۈن ئالتە كۈن بولدى،
يارنى كۆردۈم بىر پەستە.

يارنىڭ ئېتى جىنەستە،
مېنى سالدى كۆرمەسكە.
يۈرەكتىكى سىرىمنى
ئىلاجىم يوق دېمەسكە.

چۆرۈلۈپمۇ ئويناىسىز،
ئۆرۈلۈپمۇ ئويناىسىز.
شۇنچە خەقنىڭ ئالدىدا،
كىمگە قاراپ تويمايسىز؟

دۇتارىما دۇتارىم،
سايرا مېنىڭ دۇتارىم.
ئالتە كۈنلۈك ئالەم بۇ،
ئويناپ ئاللىلى، يارىم.

بېشىڭدىكى رومالدىن
كېسىۋالاي تۇمارلىق.
كەلگىن، يارىم، ئويناىلى،
سۆيۈۋالاي خۇمارلىق.

ھاۋادىكى بىر قۇشمەن،
كەلگىن، يارىم، بىھوشمەن.
سەن قەدىرىمنى بىلمەيسەن،
ئالتۇن بىلەن كۇمۇشمەن.

بېغىمدا ئەنجۇرۇم پىشتى،
چىللاپ كەلدىم سەيلىگە.
مېنى يەنە قاقشاتما،
كىرىپ دۇشمەن كەينىگە.

ئېتىزلىقتا دانلايدۇ،
ئاق كەپتەر بىلەن پاختەك.
كۆڭلۈم سېنى خالايدۇ،
جاھاندا كىشى يوقتەك.

ئىشىك ئالدى ئاق تېرەك،
ئەجەب قونمايدىكەن قاغا.
بىزگە سالغان بۇ ئوتنى
خۇدا سالمايدىكەن يارغا.

ئىشىكىڭدىن ئۆتكەندە،
پوك - پوك قىلىسەن گەپنى.
كۆيۈشكەندە تەڭ كۆيگەن،
بىللە تارتىلى دەردنى.

بۇگۈن ئاخشام چۈشۈمدە،
يارىم بىلەن قاتىلىپ.
ئالتۇن ئوخشاش قوللارىڭ
بوينۇمغا گىرە سالىپ.
تەمەدە تۇتقان جورام،
ئىزدەپ يۈرسەم تاپىلىپ.

ئاغزىڭدا تۇۋاق بارمۇ،
گەپ ـ سۆز كەلمەيدۇ سەندىن؟
يۈرەك ـ باغرىم ئېزىلدى،
ئوتۇڭنى ئالغىن تەندىن.
ئۆز مەيلىڭچە يول يۈرۈپ،
ئاغرىنما، يارىم، مەندىن.

ھەيدىسەممۇ ماڭمايدۇ،
خاۋارىچىنىڭ كالاسى.
كۆز ئۇچۇڭنى سېلىپ قوي،
بىزمۇ ئادەم بالاسى.
ئەمدى قاچان ساقىيار،
بۇ يۈرەكنىڭ يارىسى؟

قانات بەرسە خۇدايىم،
ئۇچار ئىدىم سەن بىلەن.
ئاداشىڭ بار يېنىڭدا،
كارىڭ يوقمۇ مەن بىلەن؟
بۇنداق قاراپ تۇرغۇچە،
بىللە باراي سەن بىلەن.

ئۇنچە ـ مارجان تىزغانداڭ،
ئاغزىڭدىكى چىشلىرىڭ.
ئىچىمنى قان قىلادۇ،
سېنىڭ قىلغان ئىشلىرىڭ.
بارسام خاپا بولىسەن،
كۆرمەيمەن كۈلۈشلىرىڭ.

مۇڭداشقىلى مەن كەلدىم،
لام ـ جىم دېمەي تۇرامسەن؟
ئىچىمگە توشتى ئوتۇڭ،
ئەي مەلىكەم، بىلەمسەن؟

قارا بۇلۇت تارقىتاي،
سايە بولسۇن يولۇڭغا.
يۈرىكىمنى تۇتقۇزاي،
چىراغ بولسۇن قولۇڭغا.
كۆل بويىغا كەپ تۇرغىن،
كىرىپ ئالماي گورۇڭغا.

كېچە ـ كۈندۈز تىلەيمەن،
يارىم بولسۇن سالامەت.
مەلۇملۇقتۇر تەڭرىگە،
ئالەمدىكى ئالامەت.
ۋەدەڭگە قاراپ قالدىم،
ئەمدى كۆرسەت كارامەت.

كۆلده يۈرگەن ئۆردەك ئەمەس غازىمەن،
ئوتقا سېلىپ تاشلىۋەتسەڭ رازىمەن.
توختىماستىن قوشۇپ قوشاق ناخشامدا،
خاتىرەمگە نومۇر قويۇپ يازىمەن.

سەپەر قىلدىم يىراقتا كارۋان بولۇپ،
سېنى سۆيۈش مەن ئۈچۈن ئارمان بولۇپ.
مېھرىبانىم، دوست ـ دۇشمەننىڭ ئىچىدە،
يار بولامسىز، بۇ دەردكە دەرمان بولۇپ؟

ئەجەب كۈلدۈڭ بۇلبۇل ئوخشاش قاقاقلاپ،
غېرىبلىقتا مەيدەمنى ئوتقا قاقلاپ.
نېمە ئۈچۈن كارىڭ بولماي يۈرۈيسەن؟
قىزىلگۈلۈم، يۈرۈيمەن خاتىرە ساقلاپ.

مەن شورىسام لېۋىڭ تاتلىق ھەسەلدىن،
سەن چىرايلىق ماڭا مەلۇم ئەزەلدىن.
ساڭا مەيلىم بارلىقىنى بىلدىڭمۇ،
سېنى ماختاپ ئېيتىۋاتقان غەزەلدىن؟

تاھىرجاندەك ساندۇقتا ئۇچ يىل يېتىپ،
سېنى ئەسلەپ ياشىم دەريادەك ئېقىپ.
قىزىلگۈلۈم، ئانچىلىك كۆڭلۈڭ بولسا،
كېتمەنغۇ يۈرگەن جايىڭنى تېپىپ.

كىيىۋاپسەن قىزىل تاۋار كۆڭلەكنى،
كاۋاپ قىلما ساڭا كۆيگەن يۈرەكنى.
ئاقسوپىدا ئاشىق بولدۇم بىر ساڭا،
خىيالىمغا كەلتۈرمەستىن بۆلەكنى.

قىزىلگۈلۈم، يۈرتىڭدا ياخشى سەرداری،
مەن غېرىبنىڭ بارمىكىن خېرىداری؟
دۈشمىنىڭدىن قورقماس بولساڭ يولغا چىق،
قىزىلگۈلۈم، قېنى بولساڭ مەردانى.

مېنىڭ قەلبىم بىر ساڭىلا باغلانغان،
كۆرسەڭ مېنىڭ يۈرەك - باغرىم داغلانغان.
دىلنى ئۆرتەپ كۆيۈپ - پىشىپ يۈرسەمۇ،
بۇ سىرلىرىم يۈرىكىمدىن ساقلانغان.

قىزىلگۈلۈم، سېنى ساقلاپ دىلىمدا،
ئېيتالمىغان كەلگەنمىدە قېشىڭغا.
پايلاپ تۇرغان دۈشمەنلىرىم بولغاچقا،
يار - يۆلەكتە بولالمىدىم ئىشىڭغا.

دائىم ئۆتتۈم غەم بىلەن،
سېنى سۆيسەم پەم بىلەن.

ياتقا بەرمەي كۆڭلۈڭنى،
ئۆتسەڭ قانداق مەن بىلەن؟

كۈلۈشلىرىڭ بۈلبۈل ئوخشاش قاقاقلاپ،
يۈرىكىمنى ئەجەب سىقتى قاماللاپ.
باغرىڭ تاشمۇ، سەن يۈرۈيسەن قارىماي،
قىزىلگۈلۈم يۈرۈيمەن سېنى ساقلاپ.

ئۇزۇلمەيدۇ خۇدايىمنىڭ تاناسى،
خىيال قىلغىن سەن دېگەن كىم بالاسى؟
يېڭىدىن بىر قارچىغا قۇشلاپسەن،
شۇ بولدىمۇ كۆيگىنىمنىڭ داۋاسى؟

ئىككى ئۇيناش بىر - بىرىنى چاغلىسا،
بىر - بىرىنى دەرد - ئەلەمگە قويمىسا.
قىزىلگۈلۈم، سەندىن كۆڭلۈم كەتمىدى،
قانداق چىداي كۆزۈم ساڭا تويمىسا.

يار ئوتۇڭدا كۆيۈپ بولدۇم ئارامسىز،
بىرەر قېتىم چىرايىمغا قارامسىز؟
ئەۋۋەلدە ئاشنا ئۇيناپ ئۆزىڭىز،
ئەمدىلىكتە، يارىم، مەندىن چانامسىز؟

كۆللەردە بېلىق تۇتۇپ،
مەن يارغا سوۋغات قىلاي.
ئوتۇڭ چۈشتى يۈرەككە،
ئەمدى مەن قانداق چىداي؟

خۇشامەتتە ئۇچۇردۇڭ ئاغزىڭ يەلدە،
دەردىڭىزدە كىيگىنىم كۈلا - جەندە.
بېرى كەلگىن، مۇڭدىشايلى، ئاق خېنىم،
چىقالمىدىم، ئوتۇڭ كۆيەر بۇ تەندە.

بۈلبۈل بولۇپ شاخىڭغا قونای،
بېلىق بولۇپ قۇچاقىڭدا بىر ئويناي.
قىزىلگۈلۈم ئەقلى كىچىك بالادۇر،
ئەلچى قويسام ماڭا كۈلۈپ قارىماي.

ئاغزىڭ، قولۇڭ تەڭ كېلەدۇر دۇتارغا،
قانداق چىداي ياريم سالغان ئوتلارغا.
ئايرىلىشماي ئويناپلى، قىزىلگۈلۈم،
ئۇلگە بولسۇن بىزدىن قالغان ياشلارغا.

كىيگەن ئېگىن - كۆڭلەكلىرىڭ سۆسنە،
ئالەم يورۇپ قاش - كىرپىكىڭ روشنە.
شۇنداق تۇرۇپ يېقىن كېلىشنى بىلمەي،
ناۋات خانىم، مەن غېرىبنى سۆيسىنە.

يالغۇز يۈرۈپ دەردىڭ چۈشتى باشىمغا،
چۆل - قۇمدىمۇ بالا بولدى باشىمغا.
قىزىلگۈلۈم، ئەقىدەمنى بىلەمسەن؟
بىرەر ۋاخلىق كېلىپ تۇرغىن قاشىمغا.

ئالەمدە يوق ئۆزلەرى،
بەكمۇ شېرىن سۆزلەرى.
چىم بولاقتەك كۆزلەرى،
ئالسام سېپىنى، ئەي نازىگۈل.

ئېگىز تاغدىن چۈشكەن سۇ،
توختاپ قالدى ئېقىندا.
سەھەر تۇرۇپ ئاڭلىسام،
ئۇنۇڭ چىقتى يېقىندا.
قانداق چىدار يۈرىكىم،
تۇرساڭ تارىم بېغىدا؟

ئۇنچە - مارجان چېچىلدى،
قولۇم يەتمەي تېرىشكە.
ھەمراھىمغا قوشقانلار،
ئۆلسە كىرەر بېھىشكە.
قاچانمۇ تاڭ ئاتاركىن،
يارغا قولنى بېرىشكە؟

تالا - تۇزگە چىقمايسەن،
تاناڭ بارمۇ پۇتۇڭدا؟

چىدىغىلى بولمايدۇ،
ئاق پاقلانىم، ئوتۇڭدا.
بېشىم كەتسىمۇ مەيلى،
كۆچۇپ كېلەي يۇرتۇڭغا.

دەريادا توراق قىلاي
يارنىڭ سۇمبۇل ساچىنى.
تاغاق بېرەي مەن يارغا،
تاراپ ئالسۇن باشىنى.
تۇن كېچىدە كۆرىمەن،
يارنىڭ ئاتقان قاشىنى.

بۇگۈن ئاخشام ئېيتقان شۇ شوخ كۈيۈڭنى،
يېقىن بولسام ئاڭلايتتىم مەن ئۇنۇڭنى.
قىزىلگۈلۈم خىزمەتكە ئالۇر بولساڭ،
خۇشاللىقتا ئۆتكۈزەتتىم كۈنۈمنى.

سۈتكە ئوخشاش ھالقا سالغان بىلەكىڭ،
ساپ ئىشقىڭدا كۆيۈپ كەتتى يۈرەكىم.
كېچە - كۈندۈز نىيەت قىلىپ يۈرۈيمەن،
بىرەر قېتىم ھەل بولارمۇ تىلەكىم؟

ئويلىسام، دەردىڭنى بەش يىل تارتتىم،
ئاغرىپ قېلىپ ئۆيۈمدە ئۇزۇن ياتتىم.
يالغۇز ئۆيۈم ماڭا بىر دوزاخ بولدى،
دەرد - ھالىمنى بىلسۇن دەپ قوشاق قاتتىم.

سىزنى ئەسلەپ غېرىبلىقتا ئۆتىمەن،
ئۆمۈر بويى سىز يارىمنى كۈتىمەن.
سىزنى تاشلاپ باشقىلارنى يار تۇتسام،
خۇدايىمدىن ئۆلۈمۈمنى كۈتىمەن.

توخۇ چىللاپ تاڭ نېمىشقا ئاتمايدۇ،
غېرىب كۆڭلۈم ساڭا ئەسلىي قانمايدۇ.
ئاشىق بولۇپ، ئەي جانانىم، بىر ساڭا،
غېرىب كۆڭلۈم شول خۇداغا يېغلايدۇ.

ئۆتۈپ كەتتى يار ئېتىنى قامچىلاپ،
قوشاق يازدىم ئۆز دەردىمنى قاچىلاپ.
سەن يادىمغا يەتكەندە، قىزىلگۈلۈم،
يېشىم ئاقار دەريا بولۇپ تامچىلاپ.

«ئاھ» دېگەنگە كۆڭلۈم ئارام تاپمايدۇ،
سېنى كۆرمەي مېنىڭ كۆڭلۈم قانمايدۇ.
جىم ئولتۇرۇپ ئۇزۇننى خىيال قىلسام،
ئوتلۇق قەلبىم ھەرگىز سەندىن يانمايدۇ.

سەنكى مېنىڭ دىل ئايىم،
ساڭا يەتمەس ھېچ ئاھىم.
ماڭا سالغان شۇ ئوتنى
ساڭا سالسۇن خۇدايىم.

سەن ئۇ قاتتا، مەن بۇ قاتتا قاراشىپ،
باسما كۆڭلەك تال بويۇڭغا ياراشىپ.
مەن دەريادىن ئۆتۈپ بارسام يارنى دەپ،
خان ـ ئايلالار مازاق ئەتتى خارلاشىپ.

باي بولمايدۇ رىيازەت چەكمىگۈچە،
ئاي بولمايدۇ ئىمارەت ئەتمەگۈچە.
ئايرىلماسقا ۋەدە بېرىپ ئوينايلى،
بۇ دۇنيادىن ئۆمرىمىز ئۆتمىگۈچە.

يىراق بوزغا تېرىدىم زاغۇن ـ زىغىر،
لىڭگىر چاقتا ئېشىكىم چىقتى يېغىر.
قىزىلگۈلۈم، كېسەلچان يۈرگىنىڭگە،
ئاقتى خۇن بوپ ئىچىمدە يۈرەك ـ بېغىر.

ئاخشام بارسام ئۆيۈڭگە،
ئوت كۆيۈپ ئوچاقىڭدا.
سېنىڭ قىلغان ئىشلىرىڭ
ھەممىسى قورساقىمدا.
بېلىق بولۇپ ئويناىمەن،
يار، سېنىڭ قۇچاقىڭدا.

قىزىلگۈل سىياقىڭنى
نەمگە تېرىپ ئۈندۈرەي.
بىر دەم ئولتۇر قاشىمدا،
مەن كۆزۈمگە سىڭدۈرەي.
دوستۇمدىن تولا دۇشمەن،
قانداق ئاچىلىپ كۈلەي؟

غېرىب بولۇپ يۈرگەندە،
كىم سورايدۇ ھالىمنى؟
قىزىلگۈلۈم، سەن ئۇچۇن،
ئاتاپ قويدۇم جانىمنى.
ئۆلسەممۇ ئۇنۇتماسمەن،
سېنىڭدەك مۇلايىمنى.

ئېشىكىم ھېرىپ قېلىپ،
ھەيدەپ كەلدىم پىيادە.
ھېچ كىشىگە كۆيمىدىم،
سىزگە كۆيدۇم زىيادە.
مېنىڭ سىزگە كۆيۈشۇم،
تەقدىر بىلەن ئىرادە.

تورغىيىم ئۆزۈڭ بىلگىن،
يالغۇز بىر ساڭا كۆيدۇم.

گەپلەرىڭ ئەجەب ئاچچىق،
قاچان باشقىنى سۆيدۇم؟
ساڭا ئىشەنچ قىپ يۈرۈپ،
قانچە يىل كۆڭۈل بۆلدۈم.

دېمەتلىكتە مەنلا غاريپ،
ئاتا ـ ئانامدىن خۇدا ئايرىپ.
چىدىيالمايمەن ساڭا،
ئارقاڭدىن ئەرەشىپ بارىپ.
گۈل پۈرايدۇ ئاغىلىڭدا،
ئىشىكىڭگە ئالما تارىپ.

كېچىسى خىيال قىلسام،
خىيالىم سېنىڭ بىلەن.
ئىشكىتە قاراپ تۇرسام،
ئويناشتىڭ يارىڭ بىلەن.
كۆڭلۈڭنى بىزگە بەرگىن،
ئويناىمەن سېنىڭ بىلەن.

ھارۋامنىڭ كەينىگە
ئېشىكىمنى باغلىدىم.
بىر ئېغىز گەپنى قىلىپ،
ياردىم، سېنى چاغلىدىم.
شۇ قىلغان گەپتىن كېيىن،
بەلنى مەھكەم باغلىدىم.

ئالمىخان دېگەن خاتۇن،
بوزەك ئەتمىگىن مېنى.
كېلىپ يۈرسەم مەلەڭگە،
يەپ كېتەرمەنمۇ سېنى؟
تاشا يۈرتلۇق ئىكەن دەپ،
تاشلىۋەتمىگىن مېنى.

مۇساپىر كۆرمە مېنى،
مەنمۇ يۈرەي مەلەڭدە.
ھەر ئادەم كۈن ئېلىپتۇ،
ئالما خېنىم، سايەڭدە.
كۆيۈك دەردى يامانكەن،
ئوينىۋالاي ئايەمدە.

قارا ئاتنى ئالدىم مەن،
تويلۇقۇڭغا سالغالى.
كەلدىم يىراق جارادىن،
ئۆز قولۇمغا ئالغالى.
تىل تورغىيىم يارمىنى
يۈرىكىمگە تاڭغالى.

ئۇلاپ قويسام تۇتمايدۇ،
يېڭى ئاۋاتنىڭ چىگەسى.
قوشاقنى ئۆزۈم ئېيتتىم،
بىلىۋالسۇن ئىگەسى.
كىرىپ ئۆتۈڭلەر ئۆيگە،
ئۆيۈم يولنىڭ چېكەسى.

دەردىڭمزدە يۈرەكىم بولدى پارە،
تورغاي خانىم، كۆيۈككە نېمە چارە؟
بىر سېنى دەپ مۇڭ چۈشتى يۈرەكىمگە،
مەھەللەڭدە بېشىمغا بولغىن سايە.

قاچانغىچە يۈرۈيسەن سايە بولۇپ،
ئۇخلاپ قالسام چۈشۈمدە پەيدا بولۇپ؟
بۇ كەمگىچە مەن سېنى بىلمەپتىمەن،
سېنىڭ ھۆسنۈڭ ھۆر قىزلاردىن تۇغۇلۇپ.

ئاتا ـ ئاناڭ ھۆر قىزلارنىڭ ئۇرۇقى،
سېنى كۆرمەي كىمنىڭ كېلۇر ئۇيقۇسى؟
بۇ قوشاقنى سېنىڭ ئۈچۈن چىقاردىم،
بىلىپ قالغىن يەتتىنچى ئاينىڭ ئوتتۇزى.

توساي دېسەم توسالمىدىم شۇ كالا،
كۆيگەنىمنى بىلمەدىڭ باغرى ئالا.
ئادەمچىلىك قاتارىغا ئالمادىڭ،
سىناپ باققىن بىزمۇ ھەم ئوغۇل بالا.

مەن يىغلىسام ئاھىم خۇداغا يەتمەي،
بىر يىل بويتۇ كۆڭلۈم سېنىڭدىن كەتمەي.
قىزىلگۈلۈم، دەرد كۆيۈكنى بىلەمسەن؟
ئويىنايمەن ئۆلگۈچە كۆڭۈل بۆلمەي.

تۇزاق قويدۇم جاڭگالدىكى توشقانغا،
رەنجىپ كەتمە ئىشقى نەرى قوشقانغا.
ئاشقىلىقتا تەلمۈرىمەن بىر ساڭا،
خۇدا ئۆزى ئىككىمىزنى قوشقاندا.

غېرىپ كۆڭلۈم ئەمدى قاچان يېشىلەر،
دەرد ـ ھەسرىتىم ئىچىلەرمىدىن تېشىلەر؟
ئۆلۈپ كەتسەم سېنىڭ ئۈچۈن ياخشىمۇ،
مەن غېرىپقا قاچانمۇ ئۆلۈم كېلەر؟

ئارامىزنى ئارا دېگەن خانىمنى،
سېنىڭ ئۈچۈن پىدا قىلاي جانىمنى.
سېنىڭمىغۇ ئەقلىڭ كىچىك بىرنېمە،
بىرەر ۋاخلىق سورىمايسەن ھالىمنى.

سەن يارىمدىن ئۆزگىنى
ھەرگىز ـ ھەرگىز سۆيمەيمەن.
سەن بەرمىسەڭ قەنت ـ ناۋات،
كىشى بەرسە يېمەسمەن.

مېنى ساڭا كۆيمەككە
خۇدا قىپتۇ ئىرادە.
دوزاخ ئوتىدا ھېچ جان،
كۆيمەس بۇندىن زىيادە.

قىزىلگۈلۈم، سەنمۇ بىر كەلسەڭ ئىدىڭ،
ئىچىمدىكى دەردىمنى بىلسەڭ ئىدىڭ.
ھەسرىتىم كۆپ ئىچىمدە ساڭا كۆيگەن،
كېلىپ، يارىم، ھالىمغا يەتسەڭ ئىدىڭ.

كەلدىم ساڭا يىراقتىن مېھمان بولۇپ،
سېنى سۆيۈش مەن ئۈچۈن ئارمان بولۇپ.

قىزىلگۈلۈم، دوست ـ دۇشمەنلىرىڭ ئىچىدە،
ئۆتەلەمسىز دەردىمگە دەرمان بولۇپ؟

باسالمايدۇ ھېچ كىشى خۇمارىمنى،
ئېسىۋالاي غۇنچە گۈل تۇمارىمنى.
قانچە ـ قانچە مەلەڭگە باراي دېسەم،
لېكىن، يارىم، بىلمەيمەن خىيالىڭنى.

ئىزدەپ بېرىپ مەن يارىمنى تاپالماي،
سۇلار ئېقىپ كۆيۈك ئوتنى باسالماي.
قايتار بولدۇم مەن يۇرتۇمغا ئارماندا،
باغرى تاشتىن بىر ئېغىز سۆز تاپالماي.

مەن بارغاندا بانا قىلدىڭ كەپتەرگە،
موللا بولسام خەتلەر ئىدىم دەپتەرگە.
مېھرىبان يار، ئۇنچىلىك خاپا بولما،
ئېغىزدىكى چاقچاق قىلغان گەپلەرگە.

سەن يارنى دەپ كەلدىم قاتتىق سوغۇقتا،
ئۆيگە كىرسەم ئوتۇن كۆيەر ئوچاقتا.
تىل تورغىيىم، مۇبارەك قولۇڭ بىلەن،
بەرگەن چاينىڭ تەمى قالدى گالچاقتا.

ھاۋادىن ئۇچۇپ چۈشكەن،
ئۆردەكمىكىن، غازمىكىن؟
قىزىلگۈلۈم، ئوتۇڭدا،
تارتقان دەردىم ئازمىكىن؟
باغرىمنى بېسىپ باققىن،
يارىمكىن، ساقمىكىن؟

گۈلئايىم، سېنى دەپ مەن،
يۇرتۇمدىن يەنە كەلدىم.
بىر ئېغىز سۆز قىلمايسەن،
نومۇس قىلامسەن مەندىن؟
كۆڭلۈڭ نازۇك ئەجەبمۇ،
ئۆتسەڭچۇ گۇناھىمدىن.

شايى پوتام يوق ئۇچۇن،
بەلگە باغلىدىم ياغلىق.
كۆيدۇم دەيسەن، ئامرىقىم،
سېنىڭ كۆيگىنىڭ چاغلىق.
مېنىڭ مۇنداق يۈرگىنىم،
قىزىلگۈل، ساڭا باغلىق.

بەندىلەرنى ئوخشاش قىلماي خۇدايىم،
ھەر كىچىسى سېنى چۈشەپ، خۇدايىم.
قىزىلگۈلۈم، ئوتۇڭدا تىرىك ئۆلسەم،
ئاخىرەتتە بولۇر ساڭا داۋايىم.

چىراغ ئوخشاش يورۇيدىكەن تەن بويۇڭ،
يارىشىپتۇ تورقىدىن كىيگەن تونۇڭ.
چاكار قىلىپ خىزمەتكە ئالۇر بولساڭ،
ئۆلگۈچەمدە توشۇيمەن ئوتۇن - سۇيۇڭ.

قارا كۆزۈم ساڭا قاراپ تويمىسا،
بىر ياخشىنى بىر ياخشىغا قاتماسا.
ئوت كۆيۈكتە جىگەر - باغرىم ئېزىلدى،
ساڭا ئويناپ غېرىب كۆڭلۈم قانماسا.

ئىشقىڭىزدا كۆزدىن ئاقىپ ياشلارىم،
دەردىڭىزدە ئاقاردىغۇ باشلارىم.

ئابدۇكېرىم ئەسىردىن سېزغان

سىزنىڭ بىلەن ئۆمۈر بويى ئويناىمەن،
گۈۋاھ بولسۇن بۇ سۆزۈمگە خۇدايىم.

سىزنى ئەسلەپ كېچە ـ كۈندۈز، گۈل ياىرىم،
ئىشقىڭىزدا سەرسان بولدۇم ھەر دائىم.
دەردىڭىزدە كېچىلەرى ئاھ ئۇرسام،
سىز ياىرىمغا يەتكۈزەرمۇ خۇدايىم.

بۈلبۈل تۇرماي گۈل ئىشقىدا سايرايدۇ،
غېرىبلىقتا سىزگە كۆڭلۈم قانمايدۇ.
ئىشقىڭىزدا كېچە ـ كۈندۈز ئاھ ئۇرسام،
يولسىزلىقىم سىزنى ماڭا قاتمايدۇ.

مەلىكەمنى ئاپىرىپ تون كىيدۈرسەم،
خىيالىمدا ئون مىڭ، يۈزمىڭ كۈلدۈرسەم.
ئەنتىڭ بولسا قىيامەتتە ئالۇرسەن،
قىزىلگۈلۈم، سەندىن باشقىنى سۆيسەم.

ئۇنەر بولساڭ ئالسام ئۇندۇرۇپ تارىپ،
تەقدىر شۇنداق، ۋاپادار ـ ياردىن ئايرىپ.
ۋاپادارىم بولساڭ ھەر ۋاقىت خالىي،
قۇچاقلىسام، سۆيسەم بوينۇڭدىن قايرىپ.

بۈلبۈل بولۇپ سايرايدىكەن بوستاندا،
كېلىڭ، ياىرىم، كۆرۈشەيلى ئاخشامدا.
بۇ زۇۋانىم كېلەر بولسا ناخشىغا،
كۆيلەر ئىدىم مەن ياىرىمنى ناخشامدا.

كۆزلىرىمدىن ئاققان ياش
قوشۇلۇپتۇ تارىمغا.
كۆكتە پەرۋاز قىلاتتىم،
يېتىۋالسام ياىرىمغا.
جانىم كەتسە رازىمەن،
سەندەك ۋاپادارىمغا.

قىزىلگۈلۈم قەلەم قاش،
دەريادىن ئاقار ياشىم.
چاڭقىسام، لېۋى بىلەن
سۇ ئىچۈرگەن ئاداشىم.
شۇم پەلەكنىڭ چەرخىدەك،
چۆرۈلۈر مېنىڭ باشىم.

ئوتلار كۆيەر ئىچىمدە،
دەردىنى ئۆزۈم بىلۈرمەن.
كۆزۈمدىن ئاققان ياشىمغا
كىمە سىلىپ ئۆتۈرمەن.
ئامان بولسام ئەبەدكە
گۈلۈم سېنى كۈتۈرمەن.

قاغىلار چىللاشىدۇ،
توغراقنىڭ سايەسىدە.
مەنمىغۇ ئوينىۋالاي،
گۈلۈمنىڭ مەلەسىدە.
ياىرنى قولۇمغا ئالاي،
كۆيۈكنىڭ بانەسىدە.

ئىشىكىڭنىڭ ئالدىدا،
كۈندە قۇرۇمايدۇ قار.
ئاھ جېنىم، سەندىن بۆلەك،
بۇ ئالەمدە نېمەم بار؟
ئويۇن ئويناپ كۈلگەلى،
ئەسلىي ئالەم، زامان تار.

ئارامىزنى يىراق دەپ،
ياىرىم، بولمىغىن دەم ـ دەم.
غېرىب كۆڭلۈم ئېچىلسۇن،
يانمىدا ئولتۇر بىر دەم.
قىزىلگۈلۈم، قىز تۇغساڭ،
ئېتىنى قوي «ئەقىدەم».

ئۆيۈمدە تولا ياتىپ،
زېرىكىپ كەتتى ئادەم.
ئاتاڭ ئۆلگەنگە ئوخشاش

ئەجەب تۇتسەن ماتەم.
سەنسىز قانداق كۈلسەن،
چىرايلىقىم زىۋىدەم؟!

ياىرىم بىلەن ئىككىيلەن
بىللە ماڭدۇق باغلىققا.
دۆڭگە چىقىپ قارىسام،
كۆزۈم چۈشتى ياغلىققا.
ئوت كۆيۈك يامان ئىكەن،
كۈلگەنىم يوق شادلىققا.

ھاۋاغا بۇلۇت ئۆرلەپ،
قاچان يامغۇر ياغىدۇ؟
ياىرىمنىڭ قىلغان سۆزى،
يۈرەكىمگە داۋادۇ.
قارىمىسام يۈزۈمگە،
كۆڭلۈم شۇندا سۇنادۇ.

سېۋەتكە سالسا توختار
كۆزدىن ئاققان ياشىمىز.
ئاخىرغىچە ئويناىلى،
تەڭ ئاقارسۇن باشىمىز.
دېمەتلىك ئاراسىدا
يېتمەيدىكەن ئاتىمىز.

ياىرىم، سېنىڭ دەردىڭدە،
كۆزۈمدىن ئۇيقۇم كۆچەر.
بىر ۋاخلىق مۇڭداشقىلى
كۆڭلۈم شۇندا سۆيۈنەر.
يالغۇز دەرەخ ياشنىسا،
سايەسى چۆلگە چۈشەر.

چۆلگە چۈشەر سايىسى،
ئىزدەپ كەلدىم ئاڭلاشىپ.
بۇ دەرد ئادا بولغۇچە،
ئولتۇرايلى قاراشىپ.

دەردىمەن بولساڭ بىرى كەل،
دەرد تۆكەيلى مۇڭداشىپ.

ھۈجۈم قىلسا دۈشمەنلەر،
ياىرىم كېتەر يىراققا.
ئىككى كۆزۈڭ ئوخشايدۇ،
ئۆيدە يانغان چىراغقا.
ئاققان ياشىم كۆزۈمدىن
قوشۇلۇپتۇ بۇلاققا.

سۇلار كەلسە بېلىق ئۆرلەيدۇ باشقا،
كۆزۈم تويماي مەلىدە قەلەم قاشقا.
ۋەدىلىشىپ يەتتە يىل باغلاندىمەي
مەلىدىكى غۇنچە بويى لەگمەن چاچقا.

مەن يارىمنى چاقىرسام ئۇنۇم يېتەر،
قېنىشماستىن كۆيۈشۈپ زامان ئۆتەر.
قىزىلگۈلنىڭ بىر گېپى ئاخىر كېلىپ،
بۇ كۆيگەن يۈرەكىمدىن ئۆتۈپ كېتەر.

قاچان چاغدا تۇغۇلدۇڭ، يېڭى يارىم،
خويمۇ كۆيەر بۇ مېنىڭ ئېسىل جانىم.
ئىسىت، پۇشمان، ئادەمنى ساتۇر بولسا،
ئالار ئىدىم نەچچە بولسا باھايىڭ.

كېتىپ بارسام ئالدىمدىن قاچتى توشقان،
بوز لاچىنمۇ ھاۋادا ئېگىز ئۇچقان.
كۆيۈپ - پىشىپ مۇھەببەت ئوچاقىدا،
تەلىيىمگە خۇدايىم سېنى قوشقان.

شۇنداق چاغدا غېرىب بولۇپ يۈرگۈچە،
ئۆلۈپ كەتسەم مۇنداق دەردنى كۆرگۈچە.
قىزىلگۈلۈم خۇشال - خۇرام ئويناىلى،
ئارىمىزغا دۈشمەن كېلىپ بۆلگۈچە.

ئىشىكىڭنى ئاچ، ياىرىم،
بويۇڭنى كۆرۈۋالاي.

قولۇڭنى تۇتۇپ تۇرۇپ،
لېۋىگگە سۆيۈۋالاي.

ئاق قۇ كەلسە، ئېتىۋال،
بۇلبۇل كەلسە، سېتىۋال.
سېغىنغاندا كۆرەرسەن،
سۈرىتىمنى ئېلىۋال.

نەقىش ئويدۇم يۈرەككە،
قىزىلگۈلۈم، سۆزۈڭدىن.
ساڭا بەرگەن كۆڭلۈمنى
كۆرگەنمىدىڭ كۆزۈمدىن؟

ئاق ئەلەم، يېشىل ئەلەم،
يارنىڭ قېشىدۇر قەلەم.
ھېچ كىشىگە كەلمەسۇن،
ماڭا كەلگەن دەرد ـ ئەلەم.

بېلىمدە بار ئارغامچا،
سالدىم سالمىنى ئاتقا.
سەن مېنى ياردىم دېسەڭ،
كۆڭۈل بەرمىگىن ياتقا.

ئېتىز بىلەن ماڭغۇچە،
قىرى بىلەن ماڭساڭچۇ.

چاپسان كېلىپ، ئامرىقىم،
كۆڭلۈمنى بىر ئالساڭچۇ.

گۈل بېغىڭدىن ئاڭلىدىم
بۇلبۇلۇڭ ناۋاسىنى.
نەدىنمۇ تاپاي ئەمدى
كۆيۈكىنىڭ داۋاسىنى؟

دۇتار چالىمەن ئاستا،
ئۆستەڭ بويىدا قاشتا.
دۇشمەنلىك بولۇپ قالدۇق،
تويىنى قىلىلى ئاستا.

ئەلچى قويسام ئاناڭغا،
كېچىك دەپتۇ يېشىڭنى.
كېچىك بولساڭ نېمىشقا
قارا قىلدىڭ قېشىڭنى؟

ئەمدى ئېيتقىن ئاناڭغا،
ئۇڭلاپ قويسۇن بېشىڭنى.
يەر تېگىدىن قارايسەن،
چۈشەنمىدىم ئىشىڭنى.

قاشىڭ قارا بولمىسا،
كۆڭ ئوسمىدا قاشلىغىن.
باشقا خەقلەر خەت تۇتسا،
يىرتىپ ـ يىرتىپ تاشلىغىن.

دەريادىكى سۇلاقنى
پالتا ئۇرۇپ تەشكۈم بار.
سەن يارىمنى ئويلىسام،
ئەزىز جاندىن كەچكۈم بار.

ئىشقىڭدا مەجنۇنمەن،
لەيلىدەك نەزەر سالغىن.
ئارام تاپمىدى كۆڭلۈم،
ھالىمدىن خەۋەر ئالغىن.

ئىشىك ئالدى باغ، ياربم،
باغنىڭ ئىچى گۈل، ياربم.
چىدىمايدىكەن يۈرەك،
ئانچە ـ مۇنچە كەل، ياربم.

تاغىقىڭزنى بەرسىڭز،
چاچلىرىمنى تاراشقا.
رەسىمىڭزنى بەرسىڭز،
سېغىنغاندا قاراشقا.

تاربمنىڭ يولى جاڭگال،
جاڭگالدىن ئۆتەي دەيمەن.
مەن ساڭا كۆيۈپ قالدىم،
يىراقتا كېتەي دەيمەن.

ياربمنىڭ قولى ئۇزۇن،
ئالمىنى ئېگەلەيدۇ.
ئۇزاپ كەتسەم يىراقتا،
ئارقامدىن يېتەلەيدۇ.

گۈل تېرىدىم، كەلسىلە،
ئوسما تېرىدىم، كەلسىلە.
بىر قويۇم ئوسما بېرەي،
بۇرۇتۇمنى قايرىپ سۆيسىلە.

ئۇ مەلەڭدىن بۇ مەلەڭگە
كەلدىم سەيلىگە.
مەيلىڭ بولسا، يار، مېنى
ياققىن مەيدەڭگە.

ئىشىكىڭگە تاش ئاتتىم،
زەنجىر بولسا تەگسۇن دەپ.
نۇرغۇنلىغان بېيىت يازدىم،
ئەقلى بولسا بىلسۇن دەپ.

يەكشەنبە بازارىغا
باردىم يار بىلەن ئاتلىق.

ئايرىلىپ كېتەي دېسەم،
قىلىقلىرىڭ بەك تاتلىق.

خېتىڭىزنى ئەكېلىڭ،
ئوقۇپ بېرەي پەم بىلەن.
دىلىڭىزنى پاك راسلاپ،
ئەھۋاللىشىڭ مەن بىلەن.

ئېيتمىسامۇ بولمايدۇ،
ئېيتماي كۆڭۈل قويامدۇ؟
سىزگە كۆيگەن يۈرىكىم
سۆيسەم ھەرگىز قانمايدۇ.

ئالما سۇنسام ئالمىدى،
پۇلنى بەرسەم ئالمىدى.
يۈرىكىمگە ئوت كەتتى،
چىدىغۇچىلىكىم قالمىدى.

ئاتلار ئوروق، مەنزىل يىراق،
شول مېنىڭ بەختىم.
ئەنبەرخانىڭ چار بېغىدا
سۇ بولۇپ ئاقتىم.

خۇمار كۆزلۈك شول يارىمنىڭ
ئامۇت باغى بار.
يېرىپ كۆرۈڭ يۈرىكىمنى
كۆيگەن داغى بار.

سەن ئۇچۇن تولا كۆيدۇم،
يۈرەكنىڭ مادارى يوق.
كۆيۈپ ئۆلگەن كىشىنىڭ
ئايرىم بىر مازارى يوق.

ئاتام مېنى، ئانام مېنى
بىچارە بالام دەيدۇ.
ئاشىق بىلەن مەشۇقنى
شەرىئەت ھالال دەيدۇ.

ئۆيۈڭنىڭ ئالدىدىن ئۆتسەم،
نەزەر كۆزۈڭنى سالمايسەن.
نەچچە يىل ئۆتۈپ كەتتى،
كۆيگىنىمنى بىلمەيسەن.

ئۆينىڭ ئارقىسى ئورمان،
كۆچەت تىكىپ باغ بولغان.
يارغا تويماس يۈرەكلەر
كىچىك چاغدا داغ بولغان.

قاراپ ـ قاراپ تويمايمەن،
ياريم سېنىڭ ھۆسنۈڭگە.
بېشىمنى قويۇپ ئۆلسەم،
ياريم سېنىڭ كۆكسۈڭگە.

ئىچىڭ پۇشسا پۇشقاندۇ،
ھەسرەت چەكمىگىن، ياريم.
سېنىڭدەك بىر لەۋەن يارغا
يۈرىكىم كۆيىدۇ دائىم.

ئىشىك ئالدىدا ئېرىق،
سۇ باشلاپ كېلەي دەيمەن.
رەنجىمىگىن سۆيگەنگە،
كۆڭلۈڭنى بىلەي دەيمەن.

كەتمەن چېپىپ ئېتىزدا،
ناخشا ئېيتىمەن تولا.
خىيالىم مېنىڭ سەندە،
سەنمۇ سۆيسەڭ نېم بولا؟!

خەت كەلمىدى يارىمدىن،
سوراپ بېقىڭ ئامانمۇ؟
ئاشنالىقتا سىزنى بىز
بىرنى سۆيسەك يامانمۇ؟

ئالما تۈۋىگە ئالما كۆمدۈم،
ئالما يارىم بولغايمۇ دەپ.
چىن كۆڭلۈمنى سىلىگە بەردىم،
مېھرىبان بولغايمۇ دەپ.

قاراقاش مېنىڭ يارىم،
باغقا سۇ ئاچاي دەملا؟
چوك قىلىپ بىرنى سۆيۈپ،
چوڭ يولغا قاچاي دەملا؟

تېرەكتىكى قاغىنى
تۇماق بىلەن ئۇركۈتەي.
ئىشەنمىسەڭ كۆيگەنگە
يۈرەك يېرىپ كۆرسىتەي.

ھېچ بولمىسا، ئامرىقىم،
تاشقىرىدىن كۆرۈپ كەت.
مەن چىققاندا ئالدىڭغا،
تارتىنماستىن سۆيۈپ كەت.

ھاۋالىقا ـ ھاۋالىق،
ئۆستەڭ بويى ھاۋالىق.

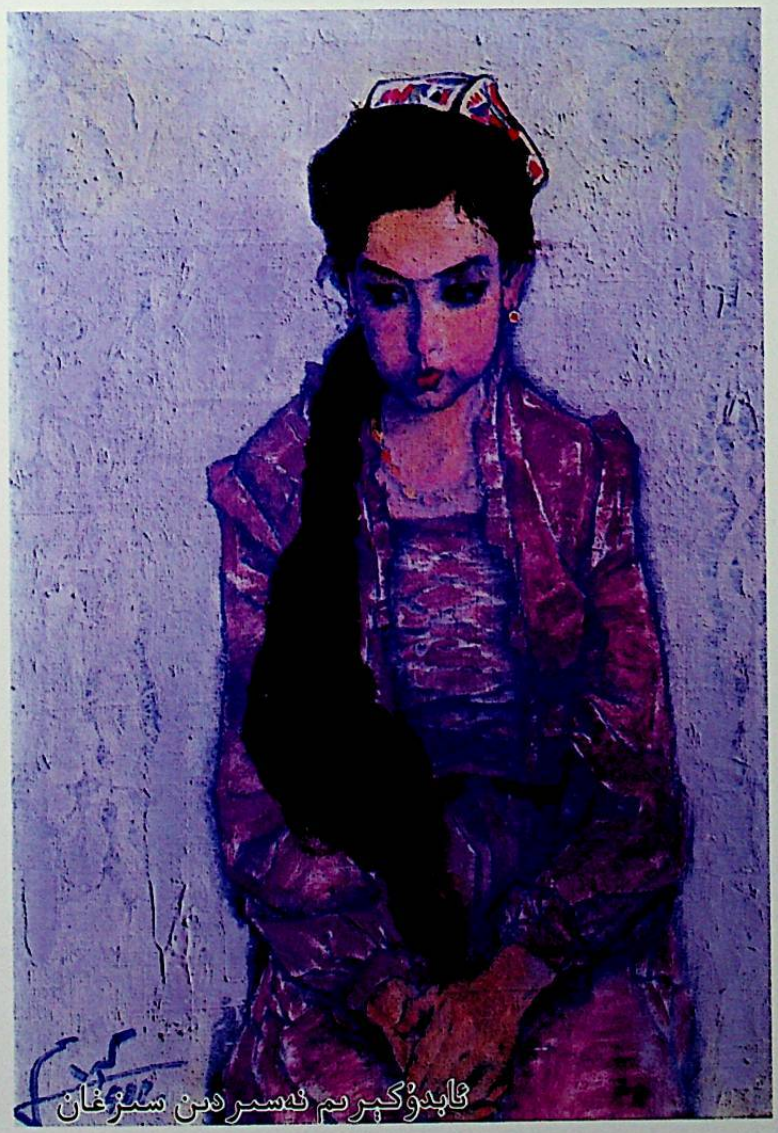
ئابدۇكېرىم نەسىردىن سىزغان

كەلگىن، ياربم، قېشىمغا،
سۆيۈۋالاي خۇمالىق.

ئاھۇ كۆزلۈك قاراقاش،
كۆيگىنىمنى بىلەمسەن؟
ئاندا ـ ساندا كەپ قويۇپ،
بۇ جانىمنى ئالامسەن؟

سېنىڭ ئىشقىڭدا غېرىب،
كىمگە ئېيتىمەن بېرىپ؟
يۈرەك ـ باغرىم پارە ـ پارە،
كۆرگىن يۈرەكنى يېرىپ.

ياربم، سىزگە ئەرزىم بار،
كۆيۈپ قالغان دەردىم بار.
كۆڭلۈمگە ئازار بەرمەك،
يۈرىكىمدە دەزىم بار.

كىچىككىنە يېرىم بار،
كۆممىقوناق تېرىقلىق.
چىرايىمدىن كەتمەيدۇ،
پىراقىڭدا سېرىقلىق.

ساندۇقمۇ ئېتەلەيمەن،
قاسقانمۇ ئېتەلەيمەن.
ياربم تۇرغان هويلىنى
مەن ماراپ كېتەلمەيمەن.

ئەقلىمدىن تولا ئازدىم،
يارغا ياخشى سۆز تاللاپ.
يىگىنە بىلەن تاغ قازدىم،
هەر جۇملىنى مىسقاللاپ.

شوخلىق جىگدەڭگە چىقسام،
يىرتىلدى چاپانلىرىم.
سېنى ئىزدەپ يول يۈرۈپ،
تېشىلدى تاپانلىرىم.

يۈرتىڭىزغا كەتكۈچە،
ئوتنى ئېلىڭ، قارا كۆز.
ئوتنى ئالماي كەتكۈچە،
جاننى ئېلىڭ، قارا كۆز.

ئالمىلىق باغقا كىرىپ،
ئالما ئاتقان قارا كۆز.
تال چۈنقىتەك ئېگىلىپ،
قاشنى ئاتقان قارا كۆز.

مەن مۇساپىر غېرىبقا
قاراپ قويۇڭ، قاراكۆز.
بىرنى سۆيۈپ قويسىڭىز،
ساۋاب بولۇر، قارا كۆز.

لەۋلىرى قىزىلگۈلدەك،
گۈلباھارىم يېنىمدا.
هۆسنى گويا تولۇن ئاي،
دىل خۇمارىم يېنىمدا.

باغقا بۇلبۇل كېلىپتۇ،
گۈل بىلەن ئويناشقىلى.
مەن سىزگە تولا كۆيدۇم،
سىر دېشىپ مۇڭداشقىلى.

كۆزۈمنى دۇۋەت قىلدىم،
ياشىمنى سىياھ قىلدىم.
سېنىڭدەك مېهرىبان يارغا
جېنىمنى پىدا قىلدىم.

قەشقەردىن راۋاب ئالدىم،
شوخ پەدىگە چالاي دەپ.
پۇل تېپىپ ئەمدى كەلدىم،
گۈلۈم، سېنى ئالاي دەپ.

چوڭ ئۆستەڭگە سۇ كەلدى،
قاينام بولۇپ ئاقمايدۇ.

سەندىن باشقا يار تۇتسام،
مىجەزىمگە ياقمايدۇ.

مەن قۇملۇققا بارمايمەن،
قۇملۇقتا ئىزىم قالغان.
شۇنچە خەق ئاراسىدا
مەن سىزگە كۆيۈپ قالغان.

ناز بىلەن باقتىڭ ماڭا،
ئوتنى كۆپ ياقتىڭ ماڭا.
سۇپسۇزۇك يامغۇر بولۇپ،
شارقىراپ ئاقتىم ساڭا.

ياردىم بىلەن چاي ئىچسەم،
جانان چىنەم توشمىدى.
ياردىمىڭ سالغان ئوتى
ۋۇجۇدۇمدىن ئۆچمىدى.

چۆنەككە ئۇرۇق سالدىم،
ئۇچ تارتىپتۇ پىلەكلەر.
مەن ياردىمنى بىر كۆرسەم،
ھەل بولىدۇ تىلەكلەر.

قولياغلىقىم گۈلگە چۈشتى،
بۈلبۈل كۆتۈرۈپ ئۇچتى.
سەن كۆيەمسەن ـ كۆيمەمسەن،
كۆڭلۈم ساڭىلا چۈشتى.

باغدا ئالما پىشىپتۇ،
تار كوچىغا چۈشۈپتۇ.
شۇنچە قىزلار ئىچىدە،
كۆڭلۈم سىزگە چۈشۈپتۇ.

ئاق شىپىڭدىن كۆڭلىكىڭگە
توپا قونمىسۇن دەيمەن.
ماڭا كەلگەن دەرد ـ ئەلەم
ساڭا كەلمىسۇن دەيمەن.

ئولتۇرۇپلا، چىرايلىق،
ئۆي تۆرىدىن جاي ئېلىپ.
كۆڭلۈم تارتىپ كەپقالدىم،
بىر پىيالە چاي ئېلىپ.

تاغ ئارىلاپ كەلگەن بىز،
گۈل ئارىلاپ ئۆتكەن بىز.
ئاتا ـ ئانىدىن ئايرىلىپ،
سىلىنى دەپ كەلگەن بىز.

دۆڭ ئېتىزىڭدا بېشىدا،
ئاخشام ئورغان ئۇنچە بار.
دوقمۇشتىكى ھويلىدا،
كۈلۈپ تۇرغان غۇنچە بار.

مىڭ پىچاق سالسا يۈرەككە،
بىر پىچاقچە دەخلى يوق.
ئالتە مىڭ ئالەم ئىچىدە،
ئۆزلىرىدەك ياخشى يوق.

ئۇتمۇسەن، ئاتەشمۇسەن،
قايدىن تۇتاشتىڭ سەن ماڭا؟!
سالسىكەن پەرۋەردىگار،
مەندىكى ئوتنى ساڭا.

ئاي بىلەن كۈننى ئەۋەتتىم
ئەلچىلىككە، يار، ساڭا.
ئايمۇ ياندى، كۈنمۇ ياندى،
ھېچ جاۋاب يوقتۇر ماڭا.

ياخشى كۈنىڭ سائىتىدە
بۇ سۆزۈم يەتسۇن ساڭا.
تاكى ئۆمرۈم ئۆتكۈچە مەن
ياري بولغايمەن ساڭا.

ئاققىنا قۇشقاچ بولۇپ،
قوندۇم دەرەخنىڭ شاخىغا.

ھەر كىشى مەندەك كۆيەرمۇ،
يېگى تۇتقان ياركە؟

ھەر كىشى مەندەكلا كۆيسە،
يېگى تۇتقان ياركە.
كىرپىكى ئوقتەك بېرىپ،
مىختەك قادالسۇن جانكە.

دەريانىڭ ئۇ قاتىدا
بىر بالىغا كۆيدۇممەن.
يەتكۈزۈڭلار ئۇنىڭغا،
ئەزىز جاندىن تويدۇممەن.

بېغىمدىكى گۈللەردە
كېپىنەكلەر ئەگىيدۇ.
سەن ياركىمنى كۆرگەندە،
يۈرەكلىرىم سەگىيدۇ.

سېرىق گۈلنىڭ تۈۋىدە
ھەرىلەر گىزىلدايدۇ.
سەن يارىمنى كۆرگەندە
يۈرىكىم جىغىلدايدۇ.

قارا چىراغ تۈۋىدە
ئۇچار پەرۋانە.
يارىم سېنىڭ ئىشقىڭدا
بولدۇم دىۋانە.

دىۋانە بوپ، زار يىغلاپ
چالىمەن راۋاب.
يامغۇر بولدى كۆز ياشلىرىم،
يۈرىكىم كاۋاپ.

نامازشامنىڭ ۋاقتىدا
سۇغا چىقسىلا، يارىم.
مەن سىلىگە كۆيۈپ قالدىم،
بۇنى ئۇقسىلا، يارىم.

ئاق جۇۋان، ئاپئاق جۇۋان،
چىلگە پۇرايدۇ قوينىڭىز.
بۇ خالايىق ئىچىدە
چۈشتى سىزگە كۆڭلىمىز.

ئوچاقتا ئوتنى قالاپ،
يۈزلىرىم قارا بولدى.
سەن يارنى تولا ئويلاپ،
يۈرىكىم يارا بولدى.

ئىشىك ئالدى زاراڭزا،
ئېچىلىپتۇ ھەر ياڭزا.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن،
ئون بەش ياشلىق بالاڭزا.

ئىشىكنى قىيا ئېچىپ،
ئېچىپ كەينىگە قېچىپ.
سەن ئالامسەن بۇ جاننى،
يۈرىكىمگە ئوت يېقىپ؟

يار قاشىنى ئويناتتى،
يۈرىكىمگە ئوت كەتتى.

يار ئوتى يامان ئىكەن،
باغرىمنى كاۋاپ ئەتتى.

گۈلنى تېرىدىم تۈزگە،
ئېچىلمىدۇ كەچ كۈزدە.
سىزنىڭ كۆزىڭىز گۈلدە،
مېنىڭ كۆزلىرىم سىزدە.

ئەپكەش سېلىپ مۈرەمگە،
سۇغا چىقتىم كۆلۈڭگە.
ئەجەبمۇ كۆيۈپ قالدىم،
قېشىڭ بىلەن كۆزۈڭگە.

دەريا سۇيى تارتىلدى،
يار كېتىپتۇ بېشىدىن.
كېتەلمەيمەن يىراقتا،
مەن يارىمنىڭ قېشىدىن.

مەپىگە چۈشكەن بىلەن،
ئەتراپلار كۆرۈنمەيدۇ.
يارنىڭ كۆزىگە قاراپ
ئۆتكەن كۈن بىلىنمەيدۇ.

يارنىڭ يۆلىكى ياردىن،
ياری بولمىسا قايدىن؟
غۇنچە بويلىرىڭ زىبا،
شېرىن سۆزلىرىڭ ئاندىن.

سۈزۈك ـ سۈزۈك سۇلاردا
دەريا بولۇپ ئاقمەن.
سىز مېھرىبان يارىمنى
يۈرىكىمگە ياقمەن.

بىزنىڭ يار كېلىپ قاپتۇ،
سۇ ئاقمىغان ساي بىلەن.
يۈتۈۋالاي يارىمنى،
قەنت چىلىغان چاي بىلەن.

جاھان كېزىپ كەلدىممەن،
نەدە قالدى راھىتىم؟
سەن يارىمنى كۆرگۈچە،
تۈگەپ قالدى تاقىتىم،

سۇ كېلۈر گۈلدۈر ـ گۈلدۈر،
سۆيگۈنۈم قىزىلگۈلدۈر.
يارىم كۆڭۈل بەرمىسە،
ئۆلگىنىم ئاشۇ كۈندۈر.

سۈنى ئۈستۈم بۇلاقتىن،
نوگاي بىلەن قاپاقتا.
مېنىڭ كۆڭلۈم چۈشۈپتۇ
سىزگە ئوخشاش ئاپئاقتا.

ئورۇپ بەردىم ئوغلاقتا
باغدىكى كۆك قىياقتىن.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرۈپ،
چىقىپ كەتتە قاياقتىن؟

بېغىمدا قىزىلگۈل بار،
ئۈزۈپ بېرەي تاللىساڭ.
ئىككىمىز ئاشنا بولايلى،
چىن يۈرەكتىن خالىساڭ.

ئۈرۈمچىگە ماڭغاندا،
كەچتە ئۆتتۈم كۈمۈشتىن.
سەندىن ئۆزگە يار تۈتسام،
ئۆلمەيمەنمۇ نومۇستىن؟!

يارىم بەرگەن ئاق ئالما،
چۈشۈپ كەتتى ئۆستەڭگە.
يارىم كېتەي دېسىلە،
يۈدۈپ ماڭاي ئۆشنەمگە.

ئالما سەيلىسى بولۇپتۇ،
بىرگە باراي يار بىلەن.

مېنىڭ ياردىم تولۇن ئاي،
چىقىپ سۆيەي شار بىلەن.

كېلىپ قوندى ئالمىغا
بىر جۇپ كاككۇك لەپپىدە.
ياردىم ياتقان كارىۋاتقا
ئۆزۈمنى ئاتتىم گۇپپىدە.

ياغلىققا تۇگۇپ ماڭدىم،
ئالما، كىشمىش، ئۆرۈكتىن.
قولۇمغا سېلىپ قويدى،
ياردىم ئالتۇن ئۈزۈكتىن.

ئالمىلىق باغقا كىرىپ،
ئولتۇراتتىم ساز بىلەن.
ياردىم ئۆتتى يىراقتىن،
ئويناپ ـ كۈلۈپ ناز بىلەن.

ئالتە ئاي بولدى ياتقىلى،
ئۇقسام كېزىك بوپتىمەن.
كېزىك ئەمەس كېسىلىم،
يارغا سېزىك بوپتىمەن.

ئالما دېسەڭ مەندە بار
بېھى دېسەڭ مەندە بار.
سېنى هامان سۆيىمەن،
جېنىم تېخى تەندە بار.

ئالما بىلەن بېھىدە
مۇرابباني ئەتتىم مەن.
كۆڭۈلدىكى يار بىلەن،
مۇرادىمغا يەتتىم مەن.

سېنىڭ كىيگەن دوپپاڭنى
كىيىپ باقسام نېم بوپتۇ؟
ئۆزۈم تۇتقان ياردىمنى
سۆيۈپ باقسام نېم بوپتۇ؟

گۈل تېرىدىم تەشتەككە،
قويۇپ قويدۇم پەنجىرىگە.
ياردىم باغلىدى مېنى،
مۇھەببەتنىڭ زەنجىرىگە.

قىزىلگۈلى سەن بولساڭ،
بۈلبۈلۈڭمەن سايرىغان.
يىگىتنىڭ يىگىتىدۇر
ئىشق ئوتىغا پايلىغان.

ياردىم ئالما يەڭ دېسە،
ئەيمىنىپ يېمەپتىمەن.
ياردىم كەلسە قېشىمغا،
بىر سۆيۈڭ دېمەپتىمەن.

ياردىم، بەرگەن ئالماڭنى
ئەۋەتتىم يىراقتا.
يار ئوتى يامان ئىكەن،
چىدالمىدىم پىراقتا.

بۇ ئېرىقنىڭ سۇلىرى
چۆلگە ئاقامدۇ؟
سېنى قانچە سۆيسەممۇ،
يۈرەك قانامدۇ؟

دەريانىڭ ئۇ قاتىدا
مۇنارىڭمەن.
مۇنارىڭدا ياندۇرغان
چىراغىڭمەن.

تەمبۇر چالغان قولۇڭغا
ئالتۇن ئۈزۈك سېپ قويماي.
مېنى سۆيگەن ئاغزىڭغا
سېرىق ناۋات سېپ قويماي.

رومال ئارتتىم توققۇز كۈن،
دۇشمەن ئېيتار يالغان سۆز.
دۇشمەننىڭ گېپىگە بىلەن،
ئايرىلمايلى، قارا كۆز.

باغدا پىشقان ئۈزۈمنىڭ
نەچچە ياڭزا تۈرى بار.
مەن غېرىبنىڭ بۇ يۇرتتا
سەندىن باشقا كىمى بار؟

بۇلبۇل كېلىپ سايرايدۇ
باغدىكى قىزىلگۈلگە.
ياتسام ئۇيقۇم كەلمەيدۇ،
سېنى كۆرمىگەن كۈندە.

ياخشىنىڭ يامانى مەن،
سەھرانىڭ شامالى مەن.
قولۇمدا پەرەڭ ياغلىق،
يارىمنىڭ خۇمارى مەن.

ئايدەك گۈزەل جامالىڭنى
يۈرىكىمگە تاڭار بولدۇم.
ئوتۇڭدا تولا كۆيۈپ،
ئەقلىمدىن ئازار بولدۇم.

ئىشىك ئالدى ئانارداۇر،
ئەگسەم شاخى سۇنادۇر.

سىز يارىمنى بىر سۆيسەم،
ئاندىن يۈرەك قانادۇر.

چوڭ يولدا كېتىپ بارسام،
سەن ئاتلىق ئۆتۈپ كەتتىڭ.
بىر يىل بولدى كۆرمىدىم،
سەن نەگە يېتۈپ كەتتىڭ؟

ئاغرىۋىدىم تۇيۇقسىز،
يارىم كەلدى كۆرگىلى.
شۇ يارىمنى كۆرگۈچە،
تاس - تاس قالدىم ئۆلگىلى.

چۈشۈمگە كىرىپ قاپسىز،
ئازنا بولغان ئاخشىمى.
ئىزدەپمۇ تاپالمىدىم،
سىزگە ئوخشاش ياخشىنى.

قارا، بۇدۇر ساچىمنى
تارىدىم، ئۆرەلمىدىم.
تام ئۈستىگە تام سېلىپ،
مەن سېنى كۆرەلمىدىم.

ئوت ئوچاقتا ئوينايدۇ،
بېرىپ چۆگۈنگە باقساڭچۇ.
يۈرىكىمگە ئوت كەتتى،
يار، مەيدەڭنى ياقساڭچۇ.

ئالمان قارچىغام بولسا،
قوندۇرسام بىلەكىمگە.
كۆڭلۈمدىكى يار بولسا،
بىر تاڭسام يۈرەكىمگە.

قولۇمدىكى ئۈزۈكنىڭ
مەرۋايىتتىن كۆزى بار.
بىزنىڭ قارا كۆز يارنىڭ
ساقلاپ قويغان سۆزى بار.

ئېرىقىڭغا سۇ كەلسە،
پاكار يەرنى قاشلىۋەت.
يېڭى يارىڭ مەن بولاي،
كونا يارنى تاشلىۋەت.

بۇ چۆلنىڭ داۋانىدا
ئەجەبمۇ ئازاب تارتتىم.
بەش يىل بولدى كۆرمىگەن
قارا كۆزنى ئاران تاپتىم.

ئىشىك ئالدى جىگدىلىك،
يېپلىم ئالغان ئۆزىڭىز.
بىر قاراپ، ئىككى قاراپ،
كۆيدۈرۈۋالغان ئۆزىڭىز.

سىرلىق ساندۇق سىرىمەن،
جۇۋانلارنىڭ بىرىمەن.
ئىشىكىڭنى تاقىۋالساڭ،
تۆشلۈكۈڭدىن كىرىمەن.

ئاقتامدا ئات يۈگۈرتتۈم،
يىقىلدىم تۈزگە.
ئوتىڭىزدا ئۆلۈپ كەتسەم،
ئۈۋالىم سىزگە.

ئۈزۈن سايدا ماڭغۇچە،
ناخشا ئېيتىپ يانغۇچە،
يار، مەھەللىگە بارساڭچۇ،
كۆرۈۋالاي قانغۇچە.

ئاينى ئايغا قاتايمۇ،
كۈننى كۈنگە قاتايمۇ؟
سېنىڭ دەردىڭدە ئاھ ئۇرۇپ،
پەنجىرەڭدە ياتايمۇ؟

ئېگىز تاغقا مەن چىقىپ،
يول تېپىپ چۈشەلمىدىم.

بىر كۆرۈپ جامالىڭنى،
كۆزۈمگە ئىشەنمىدىم.

باغقا كىردىم، گۈل ئۈزدۈم،
مەن يارىمغا تۇتاي دەپ.
يارنى سۆيدۈم كېچىدە،
يۈرىكىنى ئۇتاي دەپ.

كېپىنەك بولۇپ ئۇچارسىز،
گۈل شاخىغا قونارسىز.
غېرىب بولغان كۈنلەردە،
بىزنى ئەسلەپ قويارسىز.

ئالمىلىق باغقا كىردۇق،
ئالمىسىنى ئۈزمىدۇق.
سىز ئۈمىدنى ئۈزگەن بىلەن،
بىز ئۈمىدنى ئۈزمىدۇق.

ئوقنى ئاتتىم سۆگەتكە،
يېنىپ تەگدى تېرەككە.
سىز يارىمنىڭ ئوتلارى،
ئورناپ كەتتى يۈرەككە.

بۈلبۈل سايرىدى كەتتى،
كاككۇك سايرىدى كەتتى.

سىز يارىمنىڭ دەردىدە،
يۇرىكىمگە ئوت كەتتى.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
تۆپىلىكى شايىكەن.
كېلىڭ، يارىم، ئويناپلى،
گۈلنىڭ تۈۋى سايىكەن.

لاچىنلار قانات قاقسا،
باغدا ئۈنلەيدۇ پاختەك.
كۆڭلۈم سېنى خالايدۇ،
جاھاندا كىشى يوقتەك.

باھار دەيدۇ، ياز دەيدۇ،
يېتەمدۇ پەسلى كۈزگە.
شۇنچە قىز ئاراسىدا،
يۈرەك كۆيىدۇ سىزگە.

ئاسماندىكى يۇلتۇزنى
سانىغىلى بولامدۇ؟
يار، ئوتۇڭ يامان ئىكەن،
چىدىغىلى بولامدۇ.

ئاق قۇشقاچمۇ قۇشقاچكەن،
قارا قۇشقاچمۇ قۇشقاچكەن.
ئىككىمىز ئاداش بولساق،
بويىمىزمۇ ئوخشاشكەن.

باغقا كىردىم باغلىققا،
گۈلنى ئۈزدۈم ياغلىققا.
شۇنچىمۇ كۆيەمدىغان،
سىزدەك بىر چىرايلىققا.

قۇم چۆگۈنگە چاي سالسام،
قاينىمايدۇ، تاشمايدۇ.
بىچارە نادان كۆڭلۈم،
سەن يارىمدىن ئاشمايدۇ.

ھاۋانى تۇمان ئالدى،
تۇماننى بوران ئالدى.
ئىچىمدىكى دەردىمنى
قارا كۆز جۇۋان ئالدى.

تۇڭلۇكتىن پاسا چۈشتى،
تورۇستىن ۋاسا چۈشتى.
جىمى ئەلنىڭ ئىچىدە،
سىزگە كۆڭلۈم راسا چۈشتى.

مۆلجەر تاغنىڭ بېشىدا،
بىر گۈمبەز بار قېشىدا.
ئۇلۇپ كەتسەم ئارمان يوق،
سۆيگەن يارنىڭ يېنىدا.

ئېگىز تاغقا چىققۇچە،
ئاتقا مىنگۈدەك بولدۇم.
ئوتتىڭىز يامان ئىكەن،
كۆيۈپ ئۆلگۈدەك بولدۇم.

كىچىككىنە تۇمۇچۇق،
باغدا ئۇزۇن ئۇچۇپتۇ.
شۇنچە خەقنىڭ ئىچىدە،
كۆڭلۈم سىزگە چۈشۈپتۇ.

بىر باغقا ئانار سالدىم،
بىر باغقا يالاڭ توقاچ.
چۆرگىلەپ كېتەلمەيمەن،
كۆڭلۈم سىزدىلا بولغاچ.

ئاخشىمى قاراڭغۇدا،
ئوت كۆيەر ئوچاقتىدا.
ئۆلسەم ئارمىنىم يوقتۇر،
يار، سېنىڭ قۇچاقتىدا.

ماڭداپمۇ يېتەلمىدىم،
چامداپمۇ يېتەلمىدىم.

ئوتكۈز يامان ئىكەن،
تاشلاپمۇ كېتەلمىدىم.

يوپۇرماقلار چۈشكەندە،
باراڭلىقتا ئۈزۈم يوق.
سىزدىن باشقا خەقلەرگە
قارايدىغان كۆزۈم يوق.

ئۆستەڭ بويى قىياقلىق،
يېشىل رەڭدە بوياقلىق.
شېرىن ـ شېكەر گەپلىرىڭ
يۈرىكىمدە ساقلاقلىق.

ئالما يېگۈم كېلىدۇ،
نەشپۈت يېگۈم كېلىدۇ.
سىز چىرايلىق يارىمنى
كۈندە سۆيگۈم كېلىدۇ.

ئوي ئېتىزلىقىڭ چالمىسى،
دۆڭ ئېتىزلىقىڭ چالمىسى.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن،
سىز خېنىمنىڭ ئالمىسى.

سۈنمۇ ئېچىپ قويدۇم،
هويلامدىكى ئۈزۈمگە.
ئۇنداق قىلما، چىرايلىق،
بىر قارىغىن كۆزۈمگە.

كەپتىرىم كۆرۈنمەيدۇ،
كەپتەرۋاز تۈتۈۋالدى.
غۇنچە بويلۇق قاراقاش،
كۆڭلۈمنى ئۇتۇۋالدى.

خىيال قىلىپ ئولتۇرسام،
ئالما چۈشتى قېشىمغا.
يارىم، ئەجەب ئەسقاتتىڭ،
كۈن چۈشكەندە بېشىمغا.

بوستان سېكىلەك، قەلەم قاش،
دېرىزەڭدىن ئاتاي تاش.
كۈلۈپ چىقساڭ ئالدىمغا،
خۇشلۇقۇمدىن ئېگەي باش.

كۆيمەنۇ كۆيمەن،
قاشى قاراغا كۆيمەن.
كۆزلىرىنى ئوينىتىپ،
جاننى ئالاغا كۆيمەن.

بىللە ماڭدۇق سەپەرگە،
مەن پىيادە، يار ئاتلىق.
كۆڭلۈمنى ئۇتۇۋالدى،
مېھرىبان، گېپى تاتلىق.

ئاق كۆڭلەكنى كىيمەيمەن،
بوياقچى بوياپ بەرسۇن.
ئۆزۈمنىڭ سۆيگىنى سۆيگەن،
مەيلىمگە قويۇپ بەرسۇن.

ئەتىرگۈلنىڭ غۇنچىسىنى
ئۈزۈپ بەرگەن مەن ساڭا.
ئاي بىلەن كۈننى قېتىپ،
ۋەدە بەرگەن مەن ساڭا.

باغ ئىچىگە قارىسام،
ئەجەب تولا قىزىلگۈل.
گۈل تۈۋىدە ئولتۇرغان،
مېنىڭ يارىم چىمەنگۈل.

جانان چىنىسى رەڭلىك،
ئىچىدە ئۇپا ـ ئەڭلىك.
يار كۆڭلىنى ئالالماي،
تارتىۋاتىمەن تەڭلىك.

ئات مىنىپ كىمخاپ كىيىپ،
يار مېنى كۆيدۈرگۈدەك.

يۇقىرى - تۆۋەن مېڭىپ،
قىيناپ يۇرۇپ ئۆلتۈرگۈدەك.

نەمەنگانىنىڭ سازىمەن،
چۆلدە ئۇچقان غازىمەن.
سەن يارىمنى بىر كۆرۈپ،
ئۆلۈپ كەتسەم رازىمەن.

كۈلۈپ كەلدىڭ يېنىمغا،
ئوتنى سالدىڭ جېنىمغا.
جاندىن كەچسەم ئەرزىيدۇ،
سەن مېھرىبان خېنىمغا.

ئەجەبمۇ ياراشسىتۇ
ئالا ئاتنىڭ قاشقىسى.
كۆڭلۈمدىن ئورۇن ئالماس
سىز يارىمدىن باشقىسى.

يېڭىئاۋاتتىن مەن كەلدىم،
ئالتە دەريانى كېچىپ.
يارىم بىلەن ئوينايمەن،
قانغۇچە شاراب ئىچىپ.

تۆگە باقمەن سايدا،
قوڭغۇراقى بويندا.
ئۆلۈپ كەتسەم ئارمان يوق،
سەن يارىمنىڭ قويندا.

كاڭغا سالدىم تېكمەت،
لىم تاختىغا جايناماز.
ئەقلى بولسا شۇ يارنىڭ،
مېنى بۇنچە قىينىماس.

يۇرىكىمنى سەگىسۇن دەپ،
سۇنى ئىچتىم بىر چېلەك.

ياڭ شۇشىڭ سىزغان

سۇ ئىچكەنگە سەگمەيدۇ،
كۆيۈپ كەتكەن بۇ يۈرەك.

ئالما ئاتتىم، ئويمىدىم،
سويما تاپتىم، سويمىدىم.
سېنىڭ ئايدەك يۈزۈڭگە
قاراپ - قاراپ تويمىدىم.

قوغۇن - تاۋۇز تېرىدىم،
قاتار - قاتار چۆنىكى.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن،
يېڭى يارنىڭ كۆيۈكى.

تاش دېگەن ئېغىر نەرسە،
تالدۇرىدۇ بىلەكنى.
يار دېگەن يامان نېمە،
كۆيدۇرىدۇ يۈرەكنى.

ھەركىمنىڭ نىگارى بار،
ھەر گۈلنىڭ خېرىدارى.
كۆڭلۈمدىكى يارىمنىڭ
مەن ئامراق ۋاپادارى.

يايلاقنىڭ گۈلى بولسام،
باغنىڭ بۇلبۇلى بولسام.
يار بىلەن تېپىشقاندا،
كۆزنىڭ نۇرى بولسام.

بوستانلىقتا ئۆيۈڭ بار،
ماڭا لايىق بويۇڭ بار.
كېچەي دېسەم سېنىڭدىن،
بىر چىرايلىق خۇيۇڭ بار.

لاچىن بولۇپ ئەگىمەن،
مەلەڭدە، پەلەكتە.
بۈلبۈل بولۇپ ئۆينايمەن،
مەيدەڭدە، يۈرەكتە.

ئۆينىڭ ئارقىسىدا بېدە،
تۇماقنىڭ ئارقىسى گىدە[11].
سېنىڭ ئىشق - پىراقىڭدا
يۈرەكنىڭ ھەممىسى زېدە.

يارىم باغقا باشلايدۇ،
ئالما يەڭ دەپ تاشلايدۇ.
ئالما شېخىدىن چۈشمەي،
خۇمار كۆزىنى ياشلايدۇ.

كېۋەزلىككە قارىسام،
چۈشۈپ كەتتى كۆپ غوزەك.
يارىم بىلەن ئىككىمىز،
خۇدا قوشقان قوشكېزەك.

دېرىزەڭنى ئېچىپ قويۇپ،
ئايغا قاراپ ئويلانما.
مەن سېنىڭ يارىڭ بولاي،
خىيال سۈرۈپ مۇڭلانما.

دۇتار دېگەن بىر ياغاچ،
ئۇنلەيدىكەن تارىسى.
سىلىگە كۆيگەن يۈرەكنىڭ
مۇشتىتەك يەردە يارىسى.

ئات مىنىپ سەھرا غا چىقساڭ،
قامچا دەستەڭ مەن بولاي.
بارچە ئەلنىڭ كۆزى سەندە،
تىلتۇمارىڭ مەن بولاي.

سايرامنىڭ سۇيى سۈزۈك،
يارغا بېرىمەن ئۇزۇك.
ئويناپلى بىللە، يارىم،
ۋەدىنى قىلىپ تۇزۇك.

ئۆستەڭ بويى ھاۋالىق،
مەجنۇنتال تاشلار سايە.

كېلىڭ، يارىم، ئوينايلى،
ئۆمۈر كەتمىسۇن زايە.

ھەشقىپىچەك بويلىشىپتۇ
باغدىكى جىنەستىگە.
ئۈچ كۈن بولدى كۆيۈپ قالدىم
قاشى قارا بىخەستىگە.

باغقا كىردىم گۈل ئۈزەي دەپ،
تاپمىدىم بىر تال چېچەك.
بۇ سېنىڭ تالدەك بويۇڭغا
مەن بولاي ھەشقىپىچەك.

چاي ئىچسىڭىز بىر چۆگۈن،
ماڭا قاپتۇ شامىسى.
مېنى ياردىن ئايرىغان
ئالمىخاننىڭ ئالمىسى.

ئۆيۈڭنىڭ ئارقىسى تاللىق،
قاچان كېلىدۇ يارلىق؟
ئوتۇڭدا تولا كۆيدۈم،
سېنىڭ كۆيگىنىڭ چاغلىق.

يارىم بىلەن ئوينايمەن دەپ،
سۇندى مېنىڭ نازۇك قولۇم.
يارىمنىڭ ياغلىقىدا،
تاڭسام ساقايمامدۇ قولۇم.

قاراقاش، ئېگىز بويۇڭ،
قاچان بولىدۇ تويۇڭ؟
بولغۇچە سېنىڭ تويۇڭ،
خالىيدا سۆيۈپ قويۇڭ.

قىزىلگۈلمۇ گۈل بولسۇن،
ئەتىرگۈلمۇ گۈل بولسۇن.
ئىككىمىزنىڭ ۋەدىسى،
ئۆمۈرۋايەت بىر بولسۇن.

تاغ سۈيى ئېقىپ كەلدى،
شوخ ئويناپ بۇلاقلاردىن.
كەتمەيدۇ سېنىڭ كۈلكەڭ،
تائەبەد قۇلاقلاردىن.

ئۇ قاتتىمۇ يارىم بار،
بۇ قاتتىمۇ يارىم بار.
ئۇ قاتتىكى يارىمدىن
ئۆلگۈچە تەمەيىم بار.

يار ئوتى يامان ئىكەن،
ئۆچۈرۈش لازىم ئەمەس.
بىر قاراپ قويغىن، نىگارىم،
باشقىسى لازىم ئەمەس.

يوللىرى يامان ئىكەن،
ئاتقا مىنگۈدەك بولدۇم.
ئوتلىرى يامان ئىكەن،
كۆيۈپ ئۆلگۈدەك بولدۇم.

بىزنىڭ ئۆي شامالباغدا،
بارسىلا تاپالاملا؟
بىز كۆيگەن شۇ ئوتلاردا،
سىلى كۆيۈپ چىدالاملا؟!

ئوينايلى، يار، ئوينايلى،
كۈندە مەشرەپ ئوينايلى.
كۆرەلمىگەن دۈشمەننىڭ
بېشىغا دەسسەپ ئوينايلى.

ئۆينىڭ ئارقىسى خامان،
لەپ ـ لەپ ئۇچىدۇ سامان.
بۇ يۈرەكنىڭ كۆيۈشى
تونۇر ئوتىدىن يامان.

ئوچاق بېشىدا چەينەك،
خېنىم، چەينەككە باقساڭچۇ.

سېنىڭ مەيدەڭدە قوش ئەمچەك،
مېنىڭ مەيدەمگە ياقساڭچۇ.

تاغلاردىن ئورۇن ئالدۇق،
باغلاردىن ئورۇن تەگمەي.
قانداق قىلىمىز، يارىم،
تەقدىرگە بويۇن ئەگمەي.

سېنىڭ مەلەڭ يېقىن بولسا،
بېرىپ مەلەڭنى چۆرگىلىسەم.
خالايىق بولمىسا، يارىم،
بېشىڭدا يۇز مىڭ ئۆرۈلسەم.

ساي بويىدا دېھقانلار
خىللاپ ئوردىدۇ ئوتنى.
قارا كۆز سەتەڭ يارلار
جانغا سالىدۇ ئوتنى.

بۇلۇت ئەگمەپ كېتەلمەيدۇ،
ئېگىز تاغدىكى قاردىن.
ئەمدى كەتسەم كەلمەيمەن،
كۆڭلۈم ئاغرىدى ياردىن.

يەلپۈنەر ئەجەب بەلەن،
ئۆستەڭ بويىدا ئەمەن.
ۋاقتىدا بارالمىدىم،
مەن سىزگە نېمە دەرمەن؟

ھەي خېنىم، رەھىم قىلىپ،
ھالىمنى سورىساڭ نېم بولار؟
مېنى مۇنچە قىينىماي،
جېنىمنى ئالساڭ نېم بولار؟

سارىيىڭنىڭ ئالدىغا
ئۇزۇم تىكتۇق خىلمۇخىل.
كۆيۈپ ساڭا سارغايدىم،
ئەقلىڭ بولسا ئۆزۈڭ بىل.

ئۇلۇغ - ئۇلۇغ سۇلار كەلدى،
يوللارغا تاراپ.
كۆزلىرىمدىن گۆھەر ئاقتى،
يارلارغا قاراپ.

ئىشىك ئالدى ئويادۇر،
شال تېرىسا تويادۇر.
سېنىڭ نازۇك بىلەكىڭ
تۇتماي تۇرۇپ سۇنادۇر.

مەن دەردىڭدە ئاۋارە،
بولدى يۇرەكىم پارە.
ئۆزۈڭ بىلمىسەن، يارىم،
بۇ دەردكە نېمە چارە؟

مېھرىڭ بىلەن قارايسەن،
زۇلفىڭ بىلەن باغلايسەن.
مەن ساڭا نېمە قىلغان؟
ئۆلتۈرگىلى چاغلايسەن.

ئاسماننى ئالاڭ دەيدۇ،
يۇلتۇزنى شالاڭ دەيدۇ.

مەن سىزنى ئالاي دېسەم،
دۇشمەنلەر سارالڭ دەيدۇ.

چىمەن دوپپام بار دەيسەن،
كىيمەي تۇرۇپ ياز قىلدىڭ.
كۆيۈپ قالدىم دەپ قويسام،
ياڭزا ـ ياڭزا ناز قىلدىڭ.

ياردىم ھالقا سېلىپتۇ،
پەرىزاتتەك بولغىلى.
يا چىقمايدۇ تالاغا،
نەۋاخ ساقلاپ تۇرغىلى.

ئىككى دۆڭنىڭ ئاراسى
ئۆتكىلى بولماس ئېقىن.
تىللىسمۇ ئانىسى،
يار بىلەن بىز بەك يېقىن.

ھاۋادىن ئۇچۇپ ئۆتكەن،
قايسى كۆلنىڭ غازىدۇر؟
جاننى ئېلىپ يەردە قويغان
بىزنىڭ يارنىڭ نازىدۇر.

ياردىم بەرگەن بەلۋاغنى
پاختا يىپتا توقۇغان.
ياردىم بىلەن ئىككىمىز
بىر مەلىدە ئوقۇغان.

سامان قالاپ كۈل چۈشتى،
چوغ قالارمۇ، بىلمەيمەن.
چىقتىمدىكى شۇ بالا
جور بولامدۇ، بىلمەيمەن.

سايدا ئۇنگەن كۆك قومۇشتەك
قېشىڭنىڭ قارىسى.
مۇنچە يىراق بولۇرمۇ
ئىككىمىزنىڭ ئارىسى؟

ئالمىلىق باغقا كىرىپ،
خام ئالمىنى يەمدۇ كىشى؟
غۇنچىدەك يارى تۇرۇپ،
باشقىنى دەمدۇ كىشى؟

دىل ئارا تۇگكەن تۇگۇنچنى
قول بىلەن بولماس يېشىپ.
ئەپلىشىپ قالغان كۆڭۈلنى
تىغ بىلەن بولماس كېسىپ.

بوينۇڭدىكى تۇمارنىڭ
بېغى ئەۋرىشىم.
قاچانلاردا كۆرۈشەرمىز،
جىنىم ئادىشىم؟
يالغۇزلۇقتا ھەمراھ بولساڭ،
ساقىيۇر بېشىم.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنى
كىيىپ باققۇم كېلىدۇ.
ئوتتا كۆيۈپ سەن ئۇچۇن،
سۇدا ئاققۇم كېلىدۇ.

چاچنى تولا تارايسىز،
بىز تەرەپكە قارايسىز.
بىزنى تولا خارلىماڭ،
سىزمۇ دەردتە قالمايسىز.

ئاللا ـ ئاللا، يارىلا،
ئىچىمگە ئوتنى سالدىلا.
دەردتە خويمۇ كۆيدۇرۇپ،
ئوتنى قانداق ئالىلا؟

ئاستا ـ ئاستا ماڭدىلا،
يۈرەككە ئوتنى سالدىلا.
بىر قاراپ، ئىككى قاراپ،
شېرىن جاننى ئالدىلا.

بۇلبۇللار كېلىپ قوندى
گۈل بىلەن مۇڭداشقىلى.
كۆيگەننى ئىزھار ئەتتىم،
يار بىلەن ئوڭلاشقىلى.

ئوقۇغان باشتا بولۇر،
كىشىنىڭ يارى قاشتا بولۇر.
خۇمارلىق سۆيۈپ قويساڭ،
ئون كۈنلۈك ناشتا بولۇر.

ئادەم دېگەن ھۆل نەرسە،
ئوتمۇ كەتمەس يۇرەككە.
كۆيدۇرسەڭمۇ كۆيدۇرگىن،
قارىمايمەن بۆلەككە.

يارىم مىنگەن شۇ ئاتنىڭ
ئېگەرى كۈموش.
نە ئارماندۇر يار ئۇچۇن،
يىگىتكە ئۆلۈش؟

ئەمدى مەن قانداق قىلاي،
سىز خېنىمنىڭ بەختىنى؟
ساقلىغاي ئاللا كېرىم،
ئوت ئىچىدە پاختىنى.

ئەي خېنىم، جېنىم خېنىم،
ئوسمىنى قويۇپ كېلىڭ.
سىزنى بىردەم كۆرمىسەم،
كۆيىدۇ باغرىم مېنىڭ.

ئاۋات ئىكەن بېغىڭىز،
شېرىن ئىكەن مېۋىڭىز.
مېنى ئوتقا تاشلىغان
سىزنىڭ ئوتلۇق مېھرىڭىز.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
تۆت تالاسى مۇدەنگۈل.

مەيلىڭ بولسا كەل يارىم،
سىنىشايلى تەۋەككۈل.

ئىشىك ئالدى تاختا كۆۋرۈك،
بىر ئۆتمەكىم بىر قىلچە بار.
ئاي يۈزۈڭنى كۆرمىسەم،
بىر كۈن ماڭا بىر يىلچە بار.

ئەجەبمۇ ياراشىپتۇ
ئەتلەس كۆڭلەك ئۇچاڭغا.
كۈندە نەچچە كېلىمەن
قەلەندەر دەك كوچاڭغا.

ئانار ئالدىم ئويۇققا،
قاراپ باققىن جۇپمۇ، تاق.
سەن يارىمنىڭ دەردىدە،
ئون كۈن كېسەل، بىر كۈن ساق.

ئاپتاپپەرەس ئېچىلىپتۇ،
كۈن تەرەپكە ئېگىلىپ.
مەن كەلدىم يىراق يەردىن،
مېھرىم سىزگە چېتىلىپ.

جىگدىدىن يېلىم ئالدىم،
يار چېچىغا سۈرگىلى.

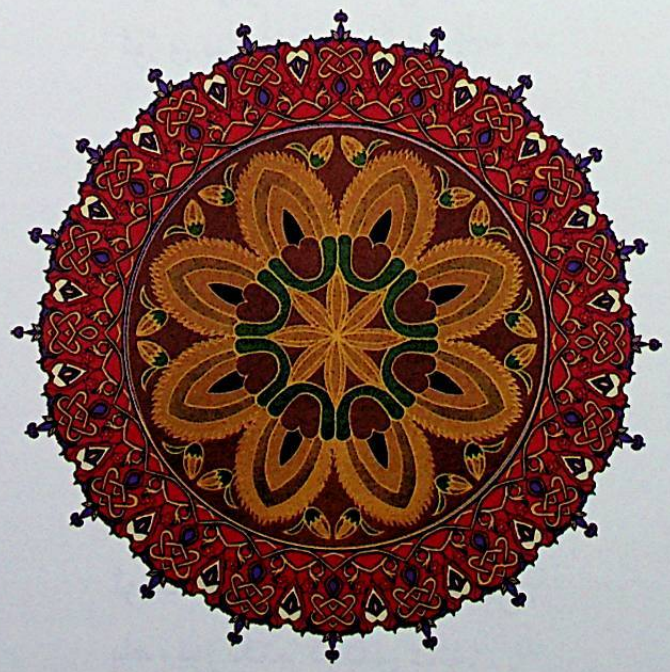

ئايلارمۇ ئۆتۈپ كەتتى،
سىز يارنى دەپ يۈرگىلى.

دوپپا ئالدىم ياركىمغا،
ئۇنچە ـ مارجان تىزىقلىق.
چىن دىل بىلەن كۆيگىنىم،
يۈرىكىمگە يېزىقلىق.

هوي خېنىم، جېنىم خېنىم،
ياز بولغاندا كېلەرسىز.
سىزگە بولغان ئىشقىمنى
كېيىنچىرەك بىلەرسىز.

كېتىۋاتسام كوچىدا،
يار تۇرۇپتۇ هويلىدا.
ئۆلۈپ كەتسەم ئارمان يوق،
تۇنده ياتسام قويىنىدا.

ياركىم ماڭا باقمىسا،
مەن يارىمغا باقىمەن.
مېهرى يالقۇن يارىمنىڭ
تومۇرىدا ئاقىمەن.

لۇكچۇننىڭ بازارىغا
سۇ كېلەمدۇ، كەلمەمدۇ؟
يارغا كۆيۈپ قالغاننى
ئۆزى بىلەمدۇ، بىلمەمدۇ؟

چىنە ـ چىنە چايىنى ئىچتىم،
كۆيۈكنى باسقايمۇ دەپ.
ئۆزلىرىگە بېيىت ئېيتتىم،
رەھمىسى كەلگەيمۇ دەپ.

ئۇخلا ـ ئۇخلا چۈشنى كۆردۈم،
ئۆزلىرىنى قوينۇمدا دەپ.
ئويغىنارمەن، سەسكىنەرمەن،
پاھ، يۈرىكىم كۆيدى دەپ.

يار بېقىپ قويۇڭ ماڭا،
سېرىق گۈلدەك چىرايىم.
رەھمە قىلىڭ، ئامرىقىم،
قانچە بولسا گۈناھىم.

ئۆرۈك ئوتۇنىنى قالاپ،
سۇنى قۇيۇپ ئۆچۈرسىلە.
مەن يېتىمنىڭ گۈناھىنى
ئەپۇ قىلىپ كەچۈرسىلە.

گۈلنى بەرسەڭ پۈرايمەن،
پۇراپ ـ پۇراپ قانمايمەن.
بىر كۆرسەت جامالىڭنى،
نېمە دېسەڭ ئۇنايمەن.

ئاق بوز توشقان ئوت ئىزدەيدۇ،
تەكتى ئارىلاپ.
نەچچە ئۆتتۈم ئىشىكىڭدىن،
سېنى مارىلاپ.

سەنمۇ دەردىمەن، مەنمۇ دەردىمەن،
هالىمنى خاراب ئەتمە.
ئىچىمگە سىلىپ ئوتنى،
باغرىمنى كاۋاپ ئەتمە.

مەن يارىمنى تېڭىپ ئالاي،
كۆيۈپ تۇرغان باغرىمغا.
يارنى دەپ ئۆلۈپ كەتسەم،
ئاغرىنمايمەن جانىمغا.

دۇتارىمنى ساز قىلغان،
پەده بىلەن قوش تارى.
ئايرىلمايمەن يارىمدىن،
ئۇ كۆڭلۇمنىڭ خۇشتارى.

مېنىڭ ئىككى يارىم بار،
بىرى ئالىم، بىرى زالىم.

بىرىگە ئانچە مەيلىم يوق،
بىرىگە كۆيمدۇ جانىم.

بېرى كەلگىن، يارىمەي،
سۆيۈپ قويغىن، يارىمەي.
سېنىڭ ئىشق ئوتۇدا،
ئازلا قالدى جانىمەي.

تۇرۇپ قاپسىز، ئايتۆرۈك،
ئەگىم كوچا ئالدىدا.
مېنى سۆيۈپ قويامسىز،
باشلاپ بارسام دالدىغا؟

ئاي چىقاردا ئايىنى كۆردۈم،
كۈن چىقاردا يارنى.
ئايلار ئىزدەپ، يىلدا تاپتىم،
بىر سېنىڭدەك يارنى.

قولدا ئالتۇن چوكام بار،
يېشىل ئۈزۈم پارلايمەن.
ئالەمدە كىشى يوقتەك،
يارىم، سېنى خالايمەن.

خوتەنگە باراي دەيمەن،
بارالمايمەن خوتەنگە.
كۆيمەن دېيەلمەيمەن،
خۇلقى تاتلىق لەۋەنگە.

قومۇشلۇقنىڭ ئىچىدىن
يۇگۇرۇپ چىقتى بوز توشقان.
قانداق ئايرىلاي سەندىن،
ئەسلىدە خۇدا قوشقان.

باغچاڭغا گۈل تېرىسام،
گۈلۈم ئۆستى شاخلىنىپ.
كۆڭلۈم بولدى ئازادە،
يار ئالدىدا ئاقلىنىپ.

پانار تۇنقان قولۇڭنىڭ
بەش پەنجىسى مەن بولاي.
مېھرى بەرگەن شۇ يارنىڭ
ئەڭ كەنجىسى مەن بولاي.

باغ ئارامنىڭ يولىدا،
باغ ئالمىسى مەن بولىمەن.
يارىم ئىچسە هاراقنى،
سىركايىسى مەن بولىمەن.

يارىم پايپاق تارتىپتۇ،
زەر بىلەن زەرباپ بىلەن.
ئۆگىتەرمەن يارىمنى،
يىغلاپ ـ كۈلۈپ هەرباب بىلەن.

كېچىلەردە مەن باردىم،
سەگلىرىڭگە يالۋۇردۇم.
سەگلىرىڭ قاۋاپ چىقسا،
زەپىرەڭدەك سارغايدىم.

دەردتە قويدۇڭغۇ مېنى،
يارىم دەپ يۈرسەم سېنى.
ئارمىنىمۇ يوق ئىدى،
ئۆلگۈچە سۆيسەم سېنى.

هاۋا شالاڭ بۇلۇتلۇق،
بىزنىڭ يارلار بۇرۇتلۇق.
باشقا يارغا ئەگەشمە،
مەندەك يارىڭ تۇرۇقلۇق.

يارىم بەرگەن ئۈزۈكنى
ئوڭ قولۇمدا ساقلايمەن.
يارىم، سەن ئۆلۈپ كەتسەڭ،
ئەرۋاهىڭنى يوقلايمەن.

ئاغزىڭنى تاتلىق قىلغان،
ناۋات بىلەن قەنت ئەمەس.

سەن مېنىڭدىن ئايرىلما،
باغرى قاتتىق مەن ئەمەس،

چېچىڭ نېمە ئۆسمەيدۇ،
قارىغاچ قاناتمەڭ.
ئايرىلدۇق دەپ غەم قىلما،
ئويناپمىز ئاۋۋالقىدەك.

دەستە ـ دەستە گۈل كېلەدۇر،
قايسى يارىمنىڭ گۈلى؟
ھەممىدىن ئېغىر ئىكەن،
ئاشىققا ماڭغانىنىڭ يولى.

يارىمنىڭ كىيگەن تونى
قىزىل تاۋادۇر.
ئاشىق ـ مەشۇق ئىشىغا
ئاللا گۇۋاھدۇر.

غۇنچىلار چېچەك يېرىپ،
گۈل ئېچىلدى رەڭمۇ رەڭ.
سىز يارىمغا يەتكۈچە،
دۇشمەن بىلەن بولدى جەڭ.

مەن باققان تورۇق يورغا
يارىمغا يېقىپ قالۇر.
يار، باغچاڭغا سۇ تۆتتۈم،
توساقسىز ئېقىپ قالۇر.

يارىم تىككەن ئالمىنىڭ
شاخ ـ شېخىدا يوپۇرماق.
ئەزەلدىنلا بار ئىكەن،
يارغا كۆيۈپ چوقۇنماق.

چاي دېسە چاينى بېرەي،
چىنە ـ چەينەكى بىلەن.

چېن گاڭ سىزغان

جان دېسه جاننى بېرەي،
خەنجەر - پىچاقى بىلەن.

ئۆرۈكلەر پىشىپ قاپتۇ،
يېسەم بولارمۇ؟
مەن سىزگە كۆيۈپ قالدىم،
دېسەم بولارمۇ؟

مېنىڭ ياريم تۇيۇقتىن،
ئۇزۇم چىقۇر ئويۇقتىن.
هال سورىساڭ نە بولۇر،
مەندەك كۆڭلى سۇنۇقتىن.

ياريم، سېنىڭ باغچاڭدا
ئېچىلىپتۇ گۈلزەېر.
سارغىيىپتۇ چىرايىڭ،
هالىڭنى ماڭا دەپ بەر.

ئىشىك ئالدى چىنادۇر،
قۇشلار كېلىپ قونادۇر.
يار ئۇستىگە يار تۇتماق،
كەچۈرگۈسىز گۇناهدۇر.

ئۆرۈكلۈك باغنىڭ ئىچى
سالقىن شامالليق.
مەن ياريمغا تىلەيمەن،
دائىم ئامانليق.

باغقا كىرمەك، كىشى بار،
گۈلنى ئۈزمەك، ئىشى بار.
ئىككىمىز ئاراسىدا،
بىرلا دۇشمەن كىشى بار.

داۋانچىڭنىڭ غوللىرى،
قورام تاشتۇر يوللىرى.
داۋانچىڭدىن يار تۇتماڭ،
تۆگەپ كېتەر پۇللىرى.

ئاق كۆڭلەك، يېشىل جەيمەك،
مەن قاۋۇل جۇگان دەيدۇ.
ئۆيىڭىز قايان دېسەم،
ئامانشا سايان دەيدۇ.

داۋانچىڭنىڭ ئوتتۇرىسى،
ئۇلۇغ سۇنىڭ ئېقىشى.
كۆڭلۇمگە بەك ياقىدۇ،
سەن يارىمنىڭ بېقىشى.

چىشى يوق دەمسەن مېنى،
چىشىم ئۇنچە - سەدەپتەك.
بىز ئىككىمىز ئويناپلى،
كاككۇك بىلەن زەينەپتەك.

سەھەردىكى شامالدىن،
ياريم، سېنى سورايمەن.
يېقىن كەلسەڭ قېشىمغا،
ئويىنىغۇچتەك پۇرايمەن.

قارلىغاچ كەلدى تۇڭلۇككە،
قاراچاچ، ئۇيقۇڭنى ئاچ.
ئۇيقۇدىن نېمە چىقۇر،
ئولتۇرۇپ كۆڭلۇڭنى ئاچ.

تاڭدىن بەلگە بولمىسا،
خورازلارمۇ چىللىماس.
ئىزهار قىلسام كۆيگەننى،
ياريم ئۇقسا تىللىماس.

داۋانچىڭنىڭ غولىدا،
قىرچىن بىلەن توغراق بار.
ياريم، ئۇۋال قىلمىغىن،
قىيامەتتە سوراق بار.

بەڭگە يېقىن بارماڭلار،
ئول بەڭنىڭ خۇمارى بار.

مېنى كۆيدۈرگەن يارنىڭ
بويىندا تۇمارى بار.

قايىنىمغان قازاننى،
كۆمۈر قالاپ قاينىاتتىم.
قارىمغان يارىمنى
قاشنى ئاتتىم، قاراتتىم.

ھەركىشى مەندەكلا كۆيسە،
زىلۋا بويلۇق يارىغا.
كىرپىكى ئوقتەك يېرىپ،
ئوقتەك قادالسۇن جانىغا.

تىككەن دوپپام تالالىق،
يارارمىكىن يارىمغا؟
يارنىڭ قىلغان گەپلىرى
تەگدى يۈرەك تارىمغا.

شىلدىر ـ شىلدىر سۇ بىلەن،
ئۈزۈپ كەلدى ئاق ئۆردەك.
يار باققاندا ناز بىلەن،
تىترەپ كەتتى بۇ يۈرەك.

ئاق قۇشقاچ ئاراسىدا
قارا قۇشقاچقا كۆز تەگدى.
يايراپ كەتتى يۈرەك ـ باغرىم،
يارىم بېشىنى ئەگدى.

ئاتنى مىندىم يۈگەنسىز،
پۇت ـ قوللىرى كىپىكسىز.
يارىم، سىزنى كەل دېسەم،
شۇنداققىنا كىپىكمىسىز؟

ئاق چەينەككە چاي قۇيسام،
كۆك چەينەككە دەم كەتتى.
يۇقاينىدىن يار تۇتسام،
تۆۋەينىگە داك كەتتى.

ئالما بەرسە ئالغانلا،
ئۈزۈك بەرسە سالغانلا؟
كۆيمىسىمۇ كۆيدۈرۈپ،
يۈرەككە ئوتنى ياققانلا.

ئايدىڭدا ئايغا باقسام،
مەندە خىيال پەيدا بولۇر.
ئاھ گۈزەل يارىم، ساڭا،
كۆڭلۈم ھەرچاغ شەيدا بولۇر.

مەن يارىمغا ئەۋەتتىم،
ئالتۇن ھالقا، بىلەزۈك.
خەق نېمە دېسە مەيلى،
نىكاھلانغىنىم تۇزۈك.

كۈن چىقىشتىن كۈن چىقتى،
يەر ـ جاھانمۇ يورۇدى.
ئەجەبلەنمە، قارا كۆز،
سېنى ماڭا بۇيرۇدى.

قىبلىدىن شامال چىقسا،
گۈل شاخىنى قايرىيدۇ.
خۇدا قوشقان يارىمنى
دۈشمەن قانداق ئايرىيدۇ؟

ئىشقىمنى ساڭا بەردىم،
يار، مېھرىڭگە چاتساڭچۇ.
سېنى بىر سۆيۈۋالاي،
خالىي يەرنى تاپساڭچۇ.

ئىشىك ئالدى تېرەكلىك،
ئىمارەتكە كىرەكلىك.
قورقماي كىلىۋەر، يارىم،
بىزمۇ خېلى يۈرەكلىك.

كىچىلەردە ئاي تۇغدى،
تاڭ سەھەردە چولپان قىز.

سېنى دەپ بۇزۇلغانمەن،
ئاچ قوينۇڭنى، چوكان قىز.

مىرزىگۈل دەپ تېرىسام،
سېرىق سەبدە ئۇنۇپتۇ.
كۆيدۇم ساڭا، ئامرىقىم،
كىم مېنىڭدەك كۆيۈپتۇ؟!

ئىشىكىڭدىن ئۆتتۈممەن،
شوخ ياڭرىتىپ راۋابنى.
قاچانغىچە ساقلايمەن،
تېزرەك بەرگىن جاۋابنى؟

خانىم، سىزگە ئەرزىم بار،
كۆيۈپ قالغان قەرزىم بار.
كۆڭلۈمگە ئازار بەرمەڭ،
يۈرىكىمدە دەردىم بار.

قاشلىق دېسەڭ ئوسما بار،
تىكلەپ قويدۇم ئەينەكنى.
بۇ ئۆمۈردە سۆيمەسمەن،
سەن يارىمدىن بۆلەكنى.

سېۋەتكە قۇيسا توختايدۇ،
كۆزدىن ئاققان يېشىمىز.

يارىم، بىرگە بولايلى،
تەڭ ئاقارسۇن چېچىمىز.

گۈلنى ئاتتىم تەكلىككە،
تەكنى ئاچقاندا چىقۇر.
ئىككىمىزنىڭ كۆيۈكى
جان تالاشقاندا چىقۇر.

تۇغۇچ تۇغكەندەككىنە،
تۇغۇچ يەشكەندەككىنە.
بىز ئىككىمىز توي قىلساق،
گۈل ئېچىلغاندەككىنە.

يارىم، ساڭا گۈل بېرەي،
ساڭا كەلدى بۇ تەلەي.
كۆڭلۈمدىكى سەن تۇرساڭ،
ئۆلەيمۇ كۆڭۈل بۆلمەي؟!

چىمەن دوپپا كىيىپسىز،
قارايمەن ياراشقانغا.
تاللاپ سۆيگەن يارىمسەن،
بەرمەيمەن تالاشقانغا.

قىزىلگۈل تۆگەپ قاپتۇ،
ئەترە بەرسەم تىللايسىز.

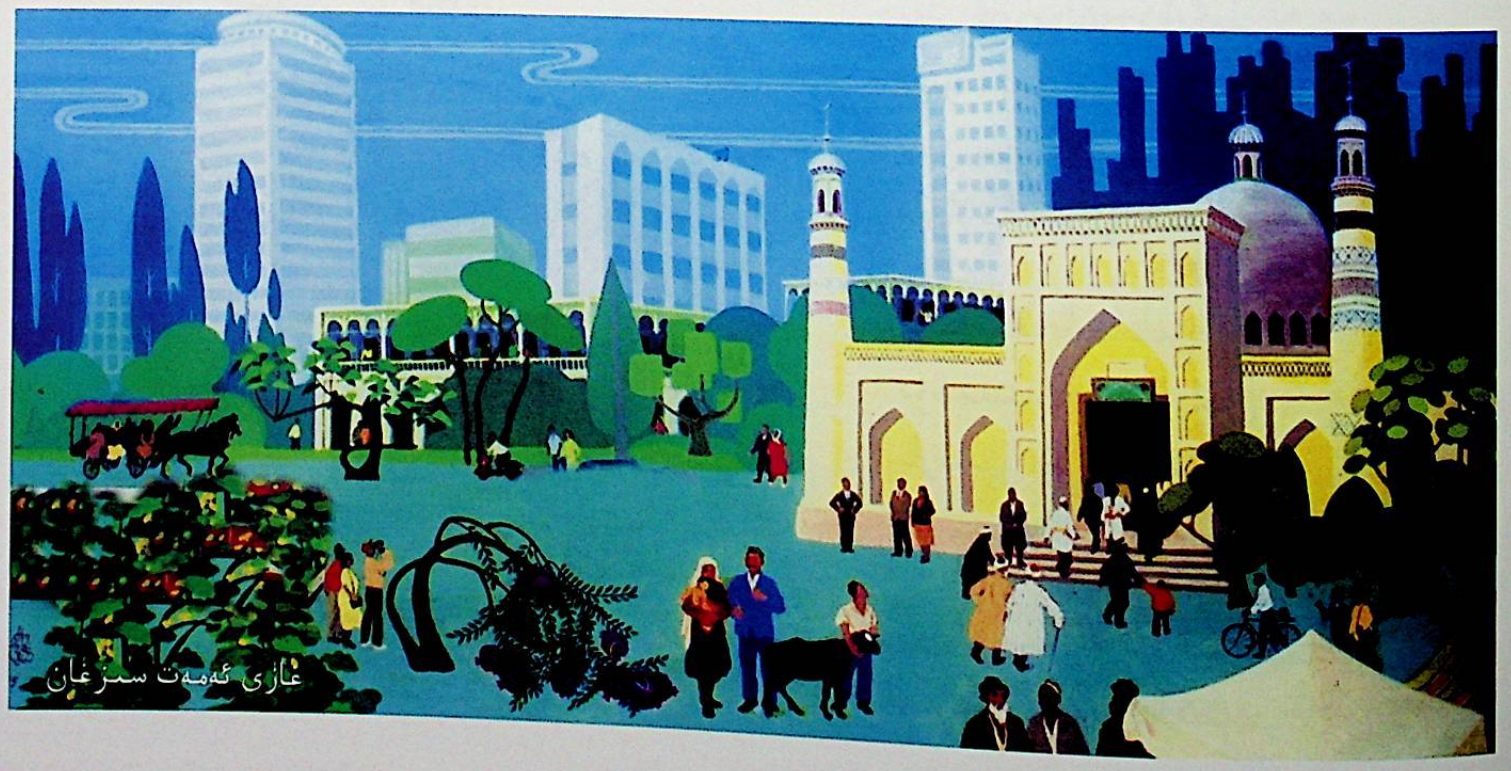

كىچىك چاغدا ئويىنىغان،
ئايرىلغىلى چىدامسىز؟

گۈل تېرىدىم تۇزغىنا،
ئېچىلمىتۇ ئۇزغىنا.
سىزنىڭ كۆڭلىڭىز باشقا،
مېنىڭ كۆڭلۈم تۇزغىنا.

يارنىڭ قولىدا كەكە،
تام تۇۋىنى كولايدۇ.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرۈپ،
ئۆزى كىمنى ئويلايدۇ؟

خېنىم، ئەھۋالىڭىز شۇمۇ،
كىشى سۇ بەرمۇ سىزگە؟
كىشى سۇ بەرسە بەرگەندۇ،
يامانلىق ئەيلىمەڭ بىزگە.

غەم ئىچىدە دىل غۇۋا،
ئۆزۈڭ چىراغ ياقمىساڭ.
جاندىن جۇدا بولۇرمەن،
ئۆزۈڭ داۋا تاپمىساڭ.

دەپتەرگە يازسام دەردىمنى،
سىياھ، قەغەز يەتمەيدۇ.
جان چىققىلى ئاز قالدى،
يارىم بۇنى ئۇقمايدۇ.

داۋزىڭىزنىڭ ئالدىدا،
مەن ئۇزۇن تۇرۇپ قالدىم.
تەشنالىقىڭ ئىلكىدە،
سارغىيىپ تۇرۇپ قالدىم.

باغدا بادام پىشىپتۇ،
ئۆيگە مېھمان كىرىپتۇ.
مېھمان بىلەن كارىم يوق،
كۆڭلۈم سىزگە چۈشۈپتۇ.

ئىشىك ئالدى قوش ئېرىق،
لاي قۇيۇپ بېرەي، يارىم.
ھېچقانچە ئاداۋەت يوق،
چاي قۇيۇپ بېرەي، يارىم.

ئاسماندا ئۇچۇپ يۈرگەن
ئۆردەكمىكىن، غازمىكىن؟
يۈرەكنى يېرىپ باققىن،
كۆيەك دەردىم ئازمىكىن؟

ئىشىك ئالدى كۆك تېرەك،
پالتا چاپسام تېگى تاش.
بىر ياستۇقتا ئىككى باش،
جاننى ئالغان قاراقاش.

باغدا باغلىغان ياغلىق،
قولىدا تۇرغىنى ياغلىق.
يارىمنى كېسەل دەيدۇ،
يار دەردىدە مەن ئاغرىق.

گۈل بۇنداق ئەمەس ئىدى،
ھۆۋقۇشلار خازان قىلدى.
مەن بۇنداق ئەمەس ئىدىم،
ئوتلىرىڭ سارىڭ قىلدى.

بەش ئاي بولدى كۆيگىلى،
يا بولمىدى سۆيگىلى.
سەن يارىمنىڭ دەردىدە
تاسلا قالدىم ئۆلگىلى.

ئۇ مەلىگە بارمايمەن،
دۇشمەننىڭ گېپى يامان.
بارمايمۇ تۇرالمايمەن،
يارىمنىڭ ئوتى يامان.

يارىم، سېنىڭ ئىشقىڭدا
سەۋدايى بولۇپ قالدىم.

ئانار يۇزلۇك يۇزۇڭگە
شەيدايى بولۇپ قالدىم.

جاراڭلايدۇ سۆزىڭىز
ئالتۇن بىلەن كۇمۇشتەك.
ئوتىڭىزدا يۇرىكىم
كۆيۈپ كەتتى قومۇشتەك.

ئاشىق بولدۇم بىر كۆرۈپ،
قانالمىدىم بىر سۆيۈپ.
كېچە بولسا ئۇيقۇ يوق،
يار ئىشقىدا چۈش كۆرۈپ.

توپا بولدۇم بوخۇناق،
ئارغامچىدا توقۇناق.
يۇرىكىمنى كۆيدۈردى،
خۇمار كۆزلۇك يۇمىلاق.

شاپتۇلۇڭ باراڭ بولدى،
شاخلىرى غازاڭ بولدى.
سەن گۈزەلنىڭ دەردىدە
ساق بېشىم سارىڭ بولدى.

دەردىڭ بىلەن ئىشقىڭدا
ئۆلگۈدەك بولدۇم.
شۇ ھالەتتە بولساڭ، يارىم،
سۆيگۈدەك بولدۇم.

سېنىڭ بىلەن ماڭا كەلگەن
قۇرۇق مالامەت.
يارنىڭ ئوتى يامان ئىكەن،
بولدى قىيامەت.

ئايمۇ كۆكتە، كۈنمۇ كۆكتە،
چەرخى پەلەكتە.
سەن يارىمنىڭ ئوت - پىراقى
كۆيەر يۈرەكتە.

گۈلدەك ئېچىلدۇق،
ئايدەك يۈزۈڭگە.
ئاشنا بولدۇق،
چولپان كۆزۈڭگە.

ئۆستەڭ بويىدا تۇرغان،
قىزىل يۈزلۈكۈم يارىم.
قاش ئاتسام تەزىم قىلغان،
شېرىن سۆزلۈكۈم يارىم.

يارىم بىلەن ئىككىمىز
ئوينىغانتۇق خاماندا.
بىزنىڭ ۋەدىمىز ۋەدە،
دۈشمەن قالسۇن ئارماندا.

ئىشىك ئالدى شال كۆۋرۈك،
ئاتلاپ ئۆتكىلى بولماس.
ئوتى يامان يارىمنى
تاشلاپ كەتكىلى بولماس.

گۈل ئېچىلسا باغلاردا،
تىكەنلەر ئۈنەلمەيدۇ.
دوستلۇق رىشتىمىز مەھكەم،
دۈشمەنلەر بۇزالمايدۇ.

قارا چاچنى تالقىتاي،
سايه بولسۇن بويۇڭغا.
يۇرىكمنى تۇتقۇزاي،
چىراغ بولسۇن يولۇڭغا.
كۆل بويىغا كەپ تۇرغىن،
كىرىۋالاي قوينۇڭغا.

كەپ قاپتىمەن ئەجەبمۇ،
باش ـ ئاياغنى كۆرگىلى.
يارىم نەپسىپ بولارمۇ،
يۇرەك قېنىپ سۆيگىلى؟
مەن شۇنداق تۇرەلگەنمۇ،
بارچە دەردنى تارتقىلى؟!

پەرىزاتتەك مەشۇقۇم،
سۇرىتىڭنى سىزىپ بەر.
سېغىنغاندا كۆرىمەن،
كەشتە قىلىپ تىكىپ بەر.

باغقا كىرسەم ئالدىمغا
ئالما چۈشتى توككىدە.
قەدىڭنى بىلمەيمەن،
سۆيۈپ قويۇپ چوككىدە.

چەينىكىمگە چاي سالدىم،
بىر چىنە قايماق بىلەن.
ياش ئۆمرۈم ئۆتۈپ كەتتى،
ئويىنماي ئوماق بىلەن.

تاغدا كېيىك ئوتلايدۇ،
بىر ـ بىرىگە ياندىشىپ.
يارىم بىلەن ئوينايمىز،
قۇچاقلىشىپ باخ ـ باخلىشىپ.

قولۇمدىكى ئەڭگۈشتەر
بېغىشمدىن چىقمايدۇ.
گىرە سېلىپ سۆيگەن يار
ئەس ـ يادىمدىن چىقمايدۇ.

يارنىڭ قېشى ئوخشايدۇ
قولۇمدىكى ئورغاقتا.
سۆيۈپ ـ سۆيۈپ قانمايمەن،
سىز چىرايلىق ئوماقتا.

ئۆستەڭ بويى سۆگەتلىك،
سەيلە قىلدىم ھاۋالىق.
دېھقان قىزنى يار تۇتتۇم،
بەك تارتىنچاق، ھايالىق.

ئاقچى قوغۇننى يېمەي،
ناشپىكەرگە تويمىدىم.
كۆڭلۈمدىكى يار بىلەن،
قۇچاقلىشىپ ئويناىدىم.

شامال كەلسە توختايدۇ،
قاش قارايغان چاغ بىلەن.
تا مەڭگۈگە ئويناىمەن،
مېھرىبانىم سەن بىلەن.
سەن گۈلۈمنى كۆرمىسەم
تۇرالمايمەن غەم بىلەن.

ئايمۇ دېسەم، ئاي ئەمەس،
كۈنمۇ دېسەم، كۈن ئەمەس.
سىز يارىمدىن باشقىسى
دەردىمگە دەرمان ئەمەس.

قوشقىمنى باشلىدىم،
سۆيگەن يارىم، تىڭشاپ تۇر.
تارتقان دەردۇ ھەسرەتنى
قۇلىقىڭدا ئاڭلاپ تۇر.
مېنىڭ كۆڭلۈم بەك نازۇك،
قارچىغىدەك قۇشلاپ تۇر.

تام تۈۋىدە ئولتۇرادۇر،
ئېگىز بويلۇق بىر يىگىت.
ئاغزىدىن شەربەت تامادۇر،
شەربىتى تاتلىق يىگىت.

شەربىتىگە گۈل تېرىدىم،
بىر غۇنچىنى ئۈزمىدىم.
بولغاچ ۋەدىمىز ۋەدە،
ئۇمىدىمنى ئۈزمىدىم.
يۈرەكىمگە تاڭاي دەپ،
ئۆزلىرىنى ئىزدىدىم.

سۆزلىرىڭ شېرىن ـ شېكەر،
قىيام سۈيىدەك.
قىلدى سۈزۈك يۈرىكىمنى
غەلۋىر كۆزىدەك.

ئالتۇنمىكىن، كۈمۈشمىكىن،
سالدىم بىلەككە.
يېڭى تۇتقان يارنىڭ ئوتى
تەگدى يۈرەككە.

ياز بولۇپتۇ، كۈز بولۇپتۇ،
سارغايدى ئۈزۈم.

يار كەتكەنگە ئىشەنمەيمەن،
كۆرمىدى كۆزۈم.

نەقىش ئويدۇم يۈرەككە،
يارىم، سېنىڭ سۆزۈڭدىن.
ساڭا بەرگەن كۆڭلىنى،
كۆرگەنمىدىڭ كۆزۈمدىن؟
ئۆلۈپ كەتسەم ئوتۇڭدا،
رازى بولغىن تۇزۇڭدىن.

ئايدا باردۇر ئۆزلىرى،
شېرىنده باردۇر سۆزلىرى.
بىر قاراپ، ئىككى قاراپ،
جاننى ئالغان ئۆزلىرى.

ئاي بولۇپتۇ، يىل بولۇپتۇ،
ئوتلىرىدا كۆيگىلى.
بىز كىچىك نادان ئىدۇق،
يار قەدرىنى بىلگىلى.
ئوتلىرىدا چالا كۆيۈپ،
تاسلا قالدۇق ئۆلگىلى.

قىزىلگۈل بولۇپ كەلدىم،
قۇلىقىڭغا قىستۇال.
بوينۇمغا گىرە سېلىپ،
يار، قانغۇچە سۆيۈۋال.

كاككۇكلار كېلىپ قوندى،
يېقىملىق ئۇنى بىلەن.
بىزنىڭ يار كېلەر ئەمدى،
دېيىشكەن كۇنى بىلەن.

ئۇستا كەلدى يىراقتىن،
گۈل قويدۇراي كىگىزگە.
ئۇدۇلۇمدا ئولتۇرۇڭ،
قاراپ ئولتۇراي سىزگە.

یارىم كەلدى سەپەردىن،
بېلمدە قىزىل ياغلىق.
يار ئىشقىدا يىغلايمەن،
يارنىڭ كۆيگىنى چاغلىق.

ئالما تۇتتۇم ئەپقالغىن،
چىرايىمغا سەپسالغىن.
ناخشا ئېيتسام ئىشقىڭدا،
بۇلبۇل شۇكەن دەپ قالغىن.

كېسىۋەتتى پۇتۇمنى
ياغاچچى باللىنىڭ چوتى.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن،
يارىمنىڭ ئىشق ئوتى.

ئۆينىڭ ئىچىدە ساندۇق،
ئىچىگە ئانار سالدۇق.
قانداق قىلىمىز، يارىم،
ئوتنىڭ ئىچىدە قالدۇق.

ئۆينىڭ ئالدى يۇلغۇنلۇق،
ئەتراپى قىزىلگۈللۈك.

بىزنى سۆيمىگەن يارنىڭ
دوپپىسى بادام گۈللۈك.

ئوت تۇتاشتى، كۆيدى جان،
يارغا مەلۇم بولمىدى.
گۈلچىمەندەك سارغىيىپ،
تەندە جانىم قالمىدى.

گۈل شېخىدا بۇلبۇللار
خەندان ئۇرۇپ سايرايدۇ.
يارىم بىر كۈلۈپ قويسا،
مېنىڭ كۆڭلۈم يايرايدۇ.

بېغىڭىزنىڭ ئىچىدە
قىزىلگۈلنى ئۈندۈرمەڭ.
جاننى ئالسىڭىز مەيلى،
مېنى بۇنداق كۆيدۈرمەڭ.

ئۆيىڭىز يىراق، يارىم،
ئاتقا مىنگۈدەك بولدۇم.
ئوتىڭىز يامان ئىكەن،
كۆيەككە ئۈلگۈدەك بولدۇم.

چىقىۋاللا تېرەككە،
ئوتنى ساللا يۇرەككە.
شېرىن جان ئۈنمايدۇ،
ئۆزلىرىدىن بۆلەككە.

ئەي يارىم، ۋاپادارىم،
دەريادەك ئاقار ياشىم.
سىزنى ئويلىغان چاغدا،
قايىدۇ مېنىڭ باشىم.

شامالدا چۆرۈدۈم غالتەك،
بوراندا چۆرۈدۈم غالتەك.
كۆڭلۈمنى ئېلىۋالدى،
ئۆزى چاققان بويى كالتەك.

ئاسماندا ئۇچۇپ يۈرگەن
ئاپئاققىنا كېپىنەك.
بىزنى بۇنچە كۆيدۈرگەن،
ئون بەش ياشلىق سېكىلەك.

قاراقاش، قاۋۇل خوتۇن
سايغا سالدى باغىنى.
بىرنى سۆيمەي تۇرۇپلا،
يۈرەككە سالدى داغىنى.

ئاق چەينەككە چاي قويدۇم،
پات كەلگىنە، تاشقۇچە.
ئارقاڭدىن قاراپ قالدىم،
سەن بۇ يەردىن يانغۇچە.

ئالما ئاتتىم يىراققا،
بېرىپ چۈشتى قاياققا.
مېنىڭ كۆڭلۈم چۈشۈپ قالدى،
ساھىبجامال قىزچاققا.

ماڭداپمۇ يېتەلمەيمەن،
چامداپمۇ يېتەلمەيمەن.
ئوتىڭىز يامان ئىكەن،
تاشلاپمۇ كېتەلمەيمەن.

ئۆگزەڭگە توخۇ چىقتى،
«تاخ» دېسەم، توپا چۈشتى.
خۇدانىڭ تەقدىرى بىلەن،
مېنىڭ كۆڭلۈم ساڭا چۈشتى.

ناننىڭ ياخشىسى گىردە،
ئۆيۈڭنىڭ ئارقىسى بېدە.
سەن يارىمنىڭ ئوتىدا،
يۈرەكنىڭ يارتىسى زېدە.

تال چىۋىق تالغا يېپىشتى،
بەلگىسى چەندان يىراق.

مەيلىمىز سىزگە چۈشۈپتۇ،
نەقىلاي، ئۆچمەس پىراق.

مەن يارغا بەرگەن ئۈزۈك
سۈزۈك قاشتېشى.
قولدىن قولغا ئالماشتۇرۇپ،
تۆكۈلسۇن يېشى.

كاككۇك قوندى تېرەككە،
ئۇچۇرسام ئۇچارمىكىن؟
يار ئوتى يۈرەكىمدىن
سۇ سەپسەم ئۆچەرمىكىن؟

بىر پارچىلا يېرىم بار،
بۇغداي ـ قوناق تېرىقلىق.
چىرايىمدىن كەتمەيدۇ،
يار ئىشقىدا سېرىقلىق.

ئېتىم يوق دېگەن بولساڭ،
مەن ئېتىمنى ساتمايتتىم.
يارىم يوق دېگەن بولساڭ،
مەن سېنىڭدىن قاچمايتتىم.

بىر بېغىمغا ئالما قويدۇم،
بىر باغقا ئانار.
گۈل شېخىدا بۇلبۇل ـ قۇشلار
سايرىشىپ تۇرار.

گۈل شېخىدا بۇلبۇل قۇشلار
سايرىشىپ تۇرسۇن.
ساڭا قىلغان ۋەدىلىرىم
يادىڭدا تۇرسۇن.

باغدا پىشقان ئالمىلارنىڭ
ياپرىقى بولسام.
كۆڭۈلدىكى شۇ يارىمنىڭ
ئامرىقى بولسام.

ئىلىخو دېگەن قايسى،
ئىككى تاغنىڭ ئاراسى.
مېنىڭ مېھرىبان ياريم،
تۇمۇچۇقنىڭ بالاسى.

قوشاقچى دېمەڭ بىزنى،
قېتىۋالمەن سىزنى.
نادان چاغلىماڭ بىزنى،
ئوتقا سالمەن سىزنى.

باغقا كۈندە كىرىمەن،
گۈلنى تاللاپ ئۈزىمەن.
خالىسىڭىز، جان ياريم،
مەنمۇ سىزنى سۆيىمەن.

پىيالىدە چاي بەرسەم،
سۈندۈرماي ئىچەلەمسەن؟
مەن بىلەن دوست بولۇشقا
چىن ۋەدە بېرەلەمسەن؟

ئالتۇن سائەت سوقتۇردۇم،
ياريم سالسۇن بىلەككە.
دەرد بىلەن ناخشا ئېيتتىم،
دەز كەتمىسۇن يۈرەككە.

قىينىساڭمۇ قىيناۋەر،
گۈناھىم باردۇر.
سەندىن باشقا ياريم بولسا،
خۇدايىم باردۇر.

قاراقاش، قاۋۇل ياريم،
بولدى ساڭا ھالىم خاراب.
شۇ سېنىڭ مۇشكۈل ئوتۇڭدا،
ئولتۇرۇپ چالسام راۋاب.

پىچاق ـ چاقماق ئاسمايمەن،
پىچاق ـ چاقمىقىم ياندا.

مەن يارنى سۆيۈۋالدىم،
ئاقسارايدىكى خاڭدا.

يار بىلەن مەن ۋەسلى قىلدىم،
خالىي ئۆيدە بىر كېچە.
شۇ خۇشاللىق خاتىرە
چىقماس ئېسىمدىن ئۆلگۈچە.

شۇندا ئولتۇرۇپ سانۇرمەن
كىرپىكىڭنىڭ تالىنى.
ھېچ كىشى بىلمەس ئىكەن
ئاشىق كىشىنىڭ ھالىنى.

كېلەرىگە چەلپەك ئەتتىم،
يانۇرىڭغا قاتلىما.
چىن ئاداش بولاي دېسەڭ،
كەڭ ئېرىقنى ئاتلىما.

يار دەردىدە ئاۋارە،
بولدى يۈرىكىم پارە.
ئۆزۈڭ بىلىسەن، ياريم،
بۇ دەردكە نېمە چارە؟

يۇقىرىغا بارمايلا،
خۇشتەڭ يارنى كۆرمەيلا.
خۇشتەڭ يارنى كۆرگەندە،
يېرىم توقاچ يېمەيلا.

يارنى تۇتتۇم بەگلىككە،
پۇل بەرمەيدۇ ئەڭلىككە.
خويما مەيلىم بار ئۇچۇن،
ئەمدى قالدىم تەڭلىككە.

بىر كۆرۈپ، ياريم، سېنى،
قالمىدى ھالىم مېنىڭ.
بىر باقساڭچۇ سەن ماڭا،
يامان بولدى ھالىم مېنىڭ.

ئېگىز تاغقا قار يېغىپتۇ،
بوستاندا تۇمان.
ئىچكىنىمدە ئوت كۆيەدۇر،
كۆڭلۈمدە گۇمان.

ئالتۇن شەپكە خۇش يارىشۇر
سودىگەر بايغا.
مەن يارىمنى ئوخشىتارمەن
كۆكتىكى ئايغا.

ئەۋرىشىمنى مەن توقۇرمەن،
چاقمىقىڭغا باغ بولۇر.
مەن يىراقتىن يارنى تۇتسام،
يۈرىكىڭگە داغ بولۇر.

ئاي خېنىم، بىر باقسىنا،
كۆزۈڭنى چوڭ ـ چوڭ ئاچسىنا.
كىرپىكىڭنى ئوق قىلىپ،
كەرگىدە كېرىپ ئاتسىنا.

سېغىزخان سايرايدىغۇ،
سارغىيىپ ساي باشىدا.
يۈرگىنىم پاشالمقىم،
ئولتۇرغىنىم يار قاشىدا.

قاراقاش، قارامۇقاش،
باغدا تېپىشقان بىر ئاداش.
ئالدىدا يالغان ئىدۇق،
ئەمدى بولايلى چىن ئاداش.

ھېيت ئېيىنىڭ بېشىدا،
سېنى ھۇجرامغا چىللىدىم.
ساڭا قىلغان ياخشىلىقنى،
ھېچ كىشىگە قىلمىدىم.

ئاستا ـ ئاستا ماڭىسەن،
دەريادا كۆۋرۈك سالىسەن.

بىر قاراپ، ئىككى كۈلۈپ،
ئىچىمگە ئوتنى سالىسەن.

ئايمۇ بولدى، يىلمۇ بولدى،
ئوتلىرىدا كۆيگىلى.
ئىنتىزار بولدۇم ئەجەب،
سىلىنى بېرىپ سۆيگىلى.

سېنىڭ ئىشىكىدا، ئەي دىلبەر،
ئەجەب دىۋانىلەر بولدۇم.
بۇ ئالەمدە خالايىقتا
بەسى ئەپسانىلەر بولدۇم.

بارغۇچە باغ بىلەن باردىم،
يانغۇچە تاشلىق بىلەن.
خۇي تولا داڭلار كۆتۈردۇق،
قاپقارا قاشلىق بىلەن.

سايدا بوستان سالىمەن،
سايراپ يېنىڭ، يارىم.
گۈل ھاراقى تۇتىمەن،
مەست بولۇپ يېنىڭ، يارىم.

ئىزدىدىم دائىم سېنى،
كۈنلەردە چەندان، نازىنىن.
بىر سېغىنمىدىڭ مېنى،
شېرىن زۇۋانىم، نازىنىن.

دەريا بويىدا يىلان،
كاشكاپ بويىدا چىلان.
بار ئوتۇڭغا سېپقويۇپ،
مېنى قىلىسەن ۋەيران.

يارىمنىڭ يارى بولسام،
يايلاقنىڭ گۈلى بولسام.
يار بىلەن تېپىشقاندا،
كۆزىنىڭ نۇرى بولسام.

سۇنى سالدۇق تۇغانغا،
ئوتنى ياقتۇق سامانغا.
سامان كۆيۈپ كۈل بولدى،
باغرىم قاندى ئانارغا.

لەۋلىرىڭ بولاي،
شاخىڭغا قوناي.
سايراپ ـ سايراپ،
گۈل شاخىڭدا
بۇلبۇلۇڭ بولاي.

بېغىڭدىكى گۈللەرگە
بۇلبۇل قونسا سايرامدۇ؟
ساڭا كۆيگەن يۈرەككە
چەينەك قۇيسا قاينامدۇ؟

يوللاردىن كېتىپ بارسام،
چىللاتتىلا، چىللاتتىلا.
مېھرىبان بۇ كۆڭلۈنى
چىللاپ كېتىپ يىغلاتتىلا.

يار باشىدا شال ياغلىق،
قاش ـ كۆزى كۆرۈنمەيدۇ.
يار ئالدىمدا ئولتۇرسا،
ئۆتكەن كۈن بىلىنمەيدۇ.

ئۆيىڭىز يول ياقىسى،
ئەگىپ ئۆتەلمەيدۇ كىشى.
ئۆزىڭىز خۇشخۇي جۇگان،
ئۈمىد ئۈزەلمەيدۇ كىشى.

رەڭمۇرەڭ گۈللەر ئېچىلدى،
ئەتىيازدىن كۈزگىچە.
ھەركىشى يارىنى تاپسا،
شۇنقەدرى شۇ كېچە.

ئايىنى ئايدىڭدا دېسەم،
ئاسماندا يۇلتۇز بار ئىكەن.
يارغىنەمنىڭ ئوتىدىن،
يۈرەككە سانجىلدى تىكەن.

خويمۇ دەردىم تولىدۇ،
ئىچىمگە پاتماي تۇرىدۇ.
شۇغىنە ياريم مېنىڭ،
ھالىمغا يەتمەي تۇرىدۇ.

بەختى دۆلەت خۇيلىرىغا
ئوت ياقۇرنى بىلمىدىم.
بارچىسىنى ياندۇرۇپ،
رەھمى قىلۇرنى بىلمىدىم.

بۇ يۈرەك كۆيگەن بىلەن،
مۇرادىغا يەتمەس ئىكەن.
سەن يارىمنىڭ ھەسرىتى
ئۆلگۈچە كەتمەس ئىكەن.

ئاي خېنىم، ئايلا خېنىم،
ئاي يۈزۈڭگە بوستان سالاي.
يولدا ياتقان چار يىلانغا
مەن نېچۈك زەنجىر سالاي؟

ئالمىلىق باغلارنىڭكى
بارغۇ ھەر خىل چېچىكى.
كەلسەڭ قېشىمغا ھەر زامان،
ئوچۇق ساڭا يار ئېتىكى.

چاپىنىمنىڭ يېڭىنى،
باشىمغا قويدۇم تېڭىنى.
ئارزۇلاپ تۇتقان يارىنىڭ
ئازلا قويدۇم جېنىنى.

قاشنى قاشقا ئۇلىسا،
بۇغدايغا باغلىق بولغۇدەك.

يېڭى يار تۇتقان كىشى
سەۋدايى ئاغرىق بولغۇدەك.

دەردىڭدە ئادا بولدۇم،
كويۇڭدا جۇدا بولدۇم.
غەم دەستىدە مەجنۇندەك
ئوتۇڭدا گادا بولدۇم.

زارى زار يىغلايدۇ دەپ،
ئېيتساڭچۇ ياردىمغا مېنىڭ.
ئۆچكۆسىز ئوتلارنى سالدىڭ
خەستە جانىمغا مېنىڭ.

خەستە جانىم ساقايماس،
بۇغنىنە دورا بىلەن.
ئىككى ياخشى بىر بولالماس،
ئاخىرەت ئارمان بىلەن،

خەستە جانىم كۆيىدۇ،
ئەمدى تاقەت قالمىدى.
بۇ جاھاننىڭ تارلىقىدىن
بىزگە ئامەت قالمىدى.

ئالتۇن ئۈزۈك قوللىرىدا،
گۈل ئېچىلار بويلىرىدا.
يالغۇز ئۆلسەكمۇ ئۆلەيلى،
ئۆزلىرىنىڭ كويلىرىدا.

بىزنىڭ ئۆيلەر بىر ئەپلىك،
ئىچسەڭ سۈيى شەربەتلىك.
سەن مېنى كىچىك كۆرمە،
بىزمۇ خېلى غەيرەتلىك.

مەن يارنى پۈراپ بېرىپ،
تاپتىم تۇڭمەن باشىدا.
ساچىدىن تولغاپ تۇرۇپ،
سۆيدۈم دۇشمەن قاشىدا.

تاشلىۋەتمەڭلار گادايىنى،
بىر كۈن كېرەكلىك بولىمەن.
دۇشمىنىڭنىڭ ئالدىدا،
تاغ يۇرەكلىك بولىمەن.

سۇغا چۈشكەن ئالمىنى
ئۆرۈڭ ياردىم، چۆرۈڭ ياردىم.
بىزگىمۇ هاللار كېلىپتۇ،
ئۇنىمۇ بىلىڭ، ياردىم.

ئۆينىڭ ئىچىدە خەلەر،
ئۆينىڭ ئارقىسى تەكلەر.
ئىككىمىزلا بىلىشەيلى،
تۈيۈپ قالمىسۇن خەلەر.

سېنىڭ ئىشقىڭدا، ئەي دىلبەر،
يۇرەكىم قىپقىزىل قاندۇر.
مۇھەببەت ئوتىدا كۆيگەن
كۆڭۈل هەردەم پەرىشاندۇر.

چاي قازاندا قاينىسۇن،
تارت غىجەكنى سايرىسۇن.

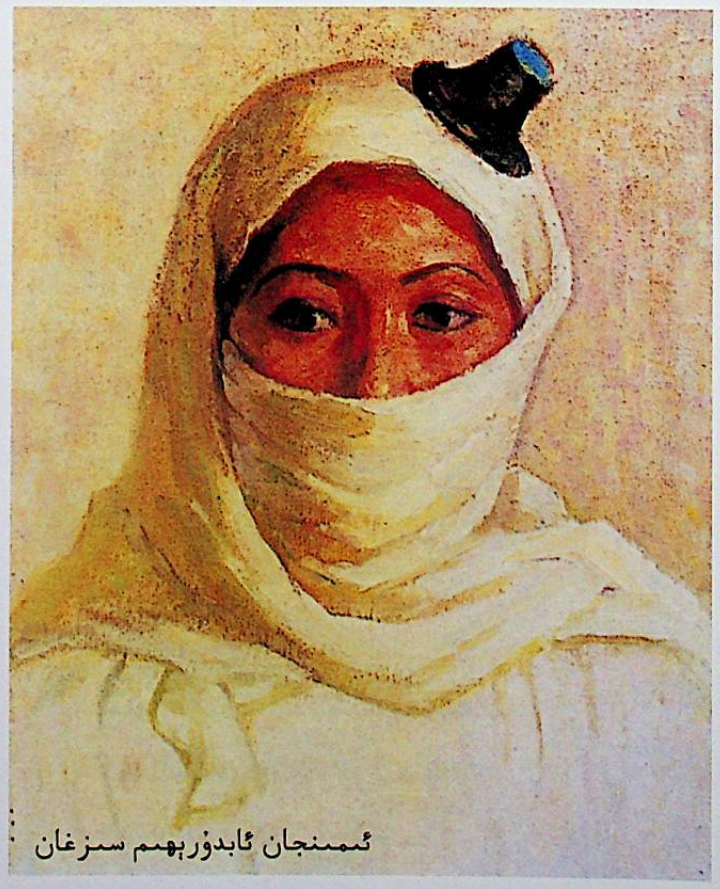
ئىمىنجان ئابدۇرېھىم سىزغان

غېجەك تارتقان قوللارىڭ
يار قوينىدا ئويناسۇن.

بىر نەۋا تاۋكا ئىچىدە،
مەست بولۇپ قالسام سېنى.
قىپقىزىل قانىنى تۆكۈپ،
قۇتقۇزۇپ قالسام سېنى.

گۈللەر ئېچىلىپ قاپتۇ،
ياردىم، سېنىڭ بېغىڭدا.
دۇئانە بولۇپ قالدۇق،
ياردىم، سېنىڭ كويۇڭدا.

قاغىلار قاتار ـ قاتار،
ئايدىڭ بولسا، ئايدىڭ بولسا.
يۈرىكىم راھەت تاپۇر،
كۆڭلۈمدىكى ياردىم بولسا.

سۇ ئېچىپ قويدۇم،
ھويلىدىكى ئۈزۈمگە.
ماقۇل دېگىن چىرايلىق،
غىلجىڭلىماي سۆزۈمگە.

سارغىيىپ سامان بولۇپ،
تۇراي سېنىڭ ئالدىڭدا مەن.
خالىي جايلارنى تېپىپ
ئېيتاي ساڭا ھالىمنى مەن.

مەن ياردىمىڭ دۆلىتىدە
ئولتۇرۇپ ئاچتىم كۆڭۈل.
ئول زامان تەختىدە بولدۇم،
بىر ئەركە سۇلتان ئوغۇل.

شايى چاپىنىم بولسا،
شامال چىققاندا كىيسەممەن.
كۆڭلۈمدىكى يار بولسا،
تاڭ سەھەردە سۆيسەممەن.

تام بېشىدا ئولتۇرغان،
بوينى ئالا بوز لىچىن.
مەلىكىزگە بىز كەلدۇق،
ئۆيىڭىزگە يول ئېچىڭ.

ئۆيگە كىرسەڭ زىلچاڭمەن،
باغقا كىرسەڭ غۇنچاڭمەن.
كېلىڭ، ياردىم، ئويناىلى،
ئاچىلمىغان غۇنچاڭمەن.

باغىڭدا گۈلۈڭ بولسام،
بۇلبۇلدەك تىلىڭ بولسام.
باغقا سۇغا كىرگەندە،
سوغاڭدا سۇيۇڭ بولسام.

ھاۋادا تۇرنا كېلەدۇ،
ئۆردەك بىلەن غاغۇ قىلىپ.
سەن جۇگاننى سۆيۈۋالدىم،
پېشىم بىلەن دالدا قىلىپ.

ياردىمىڭ قۇلاقىدا،
يىگىنە بولاي دەيمەن.
ئوڭ يېنىمغا ساچ قويۇپ،
دۇئانە بولاي دەيمەن.

رومال ساپسەن بېشىڭغا،
پېشانەڭگە چۈشۈرمەي.
قاچانغىچە يۈرۈيسەن،
ئوتلىرىڭنى ئۆچۈرمەي؟

ئاي خېنىم، ئالتۇن خېنىم،
تىللا بويۇڭدىن ئۆرگىلەي.
ئىشق ئوتۇڭدا مەن سېنى،
پەرۋانىلەردەك چۆرگىلەي.

قاش ـ كىرپىك ئاراسىدا،
كۆزلىرىڭگە كۆيدۇم مەن.

بوينۇڭغا گىره سېلىپ،
لەۋلىرىڭگە سۆيدۈم مەن.

سېنىڭ ئىشقىڭدا، ئەي دىلبەر،
ياز بولسا ئېچىلامدۇ،
ئاق لەيلى، قىزىل لەيلى؟
يار سۆيەمدۇ، سۆيمەمدۇ،
يارنىڭ ئۆزىنىڭ مەيلى.

يارنى تۇتتۇم دەپتىمەن،
ئىچىمگە ئوتنى سەپتىمەن.
يار ئوتتىدا پايلىماي،
مەيدەم قىزىيدۇ دەپتىمەن.

يارنى تۇتتۇم دەپتىمەن،
ئىچىمگە ئوتنى سەپتىمەن.
ئوتنى سېلىپ قويۇپ،
قىينارىنى بىلمەپتىمەن.

تۇرغىلى يوقتۇر ماجالىم،
يار، يۆلەپ ئالغىن مېنى.
گۈل بولۇپ ئالدىڭدا تۇرسام،
بىر كۆرەلمەدىڭ مېنى.

كۆيدۇ جانىم مېنىڭ،
خەۋرىڭ يوقتۇر سېنىڭ.
رەھمە قىلساڭ ئوتنى ئالغىن،
كۆيمىسۇن جانىم مېنىڭ.

ئوڭ يانمدىن ئۆتسەڭچۇ،
سول يانمدىن ئۆتسەڭچۇ.
قېشى قارا مۇلايىم،
گۈناھىمدىن ئۆتسەڭچۇ.

گۈلنى ئۈزسەڭ تامام ئۈز،
شېخىدا گۈللەر قالمىسۇن.

يارنى سۆيسەڭ تۇزۇك سۆي،
كۆڭلىدە ئارمان قالمىسۇن.

ئاسماندىن ئالاي ئاينى،
قوينۇمغا سالاي يارنى.
مەن باخ ـ باخ ئېتەي يارنى،
ئېچىلسۇن ئىچى ـ قارنى.

سەن تېرىق تېرىمساڭ،
قۇشقاچ كېلىپ قونارمىدى؟
سەن كۈلۈپ ئوت سالمىساڭ،
بۇ يۈرەك يانارمىدى؟

كۆيمەنا ـ كۆيمەن،
قاشى قاراغا كۆيمەن.
قاشىنىڭ قارا سىدىن،
جاننى ئالارغا كۆيمەن.

باغقا كىردىم گۈل ئۈزەي دەپ،
گۈل ياتۇر شېخى بىلەن.
گۈل ئېچىلغاندا كېلىڭ،
باغلاپ بېرەي بېغى بىلەن.

مەن كۆرۈپ سېنى، ياردىم،
غەمگە مۇپتىلا بولدۇم.
ئوتنى ياقتىڭ يۈرەككە،
ئاشىق بىقارار بولدۇم.

چوڭ دەرۋازا ئېچىدە،
قىزىل خوراز سۇلايمان.
مەن كۆيسەم ئوتىڭدا،
سىز يۈرۈيسىز خىرامان.

ياردىم بولسا ئۆزلىرىدەك،
لەۋلىرى قىزىلگۈلدەك.
ئەجەب مېنى سارغايتتى،
باغدىكى سېرىق گۈلدەك.

كەل ياردىم، ئولتۇر قېشىمدا،
قالغانلار قالسۇن قاراپ.
كۆزلىرىگە قان يۇگەرسۇن،
بىز ئىككىيلەنگە قاراپ.

كېيىك بالىسى تاغدا،
تاغلار ئارىلاپ قالدى.
ئون بەش كۈنلۈك ئالەمدە،
ئوينىۋالغىنىمىز قالدى.

باغدا كۆردۈم ياردىمنى
كۆك تاۋار بۆكى بىلەن.
يۈرىكىمگە ئوتنى سالدى،
گۈل يوپۇرماقى بىلەن.

كۆيدۈرۈپ قىلدىڭ كاۋاپ،
قىلدىڭ ماڭا سەن تاۋاپ.
ئالما رەڭلىك سەن ئۆزۈڭ،
خۇشقىنە قىلدىڭ جاۋاب.

سەھەر ۋاقتىدا غاز ئۇچتى،
غېرىبنىڭ شەرىگە ئۇچتى.

خۇدانىڭ تەقدىرى بىلەن،
مېنىڭ مەيلىم ساڭا چۈشتى.

باغچىلارەي ـ باغچىلار،
گۈللەر ئېچىلغان باغچىلار.
سىز خېنىم، قۇلاق سېلىڭ،
سىزلەرگە ئېيتقان ناخشىلار.

ئېتىكىمگە قان تۆكۈلدى،
قان ئەمەس، ياشىم مېنىڭ.
ئاقىۋەت يار كۆيدا،
كەتكۈدەك باشىم مېنىڭ.

ئايرىلغىلى ئۇچ كۈندۇر،
يارىڭ دەردى مۇشكۈلدۇر.
بىلمەيمەن، نېچۈك ھالدۇر،
چىرايىم سېرىق گۈلدۇر.

سېنى دەپقۇ، سېنى دەپ،
باردىم قۇمۇللار سايان.
بىر سايان بولالمىدۇق،
كۆڭۈللەرگە چۈشۈپ گۇمان.

مەن ئاشىق ئىدىم سىزگە،
خۇش باقمىدىڭىز بىزگە.
كۆڭلۈمدە ئاداۋەت يوق،
ئاشىق بولىمەن سىزگە.

ئوچاقتىكى ئوتۇڭدىن،
سالغان ئوتۇڭ زىيادە.
قانداق قىلىمىز، ياردىم،
بىزگە كەلگەن ئىرادە.

ياردىم چەلىپەك سېلىپتۇ،
زىغىر يېغىنى داغلاپ.
يارنى سۆيسەڭ تۇزۇك سۆي،
ئۆزۈڭنىڭ ھالىنى چاغلاپ.

مەن تېغىڭغا بارمايمەن،
بارسام پۇتۇم ئاغرىيدۇ.
يارىم ھالىنى كۆرسەم،
ئاڭا ئىچىم ئاغرىيدۇ.

كىچىككىنە يېمىشىم،
تاتلىققىنا يېمىشىم.
ئەمدى تاپتىم ياخشىنى،
يامان بىلەن نېمە ئىشىم.

غانجۇغامدا ئارغامچا،
سالدىم سالمىنى ئاتقا.
سەن مېنى دېسەڭ، يارىم،
كۆڭۈل بەرمىگىن ياتقا.

مېنىڭ جېنىم تۆمۈرمىدى،
كەتتى ئۆمرۈمنىڭ يامىسى.
راست گېپىڭنى ئېيت، يارىم،
جېنىمغا دەرمان بولغۇسى.

ئېگىز يەرگە چىققاندا،
سارايىنىڭ نېمەسى بار؟
سەندەك ياخشى يار بولسا،
ئۆزگىنىڭ نېمەسى بار؟

كەچ بولۇپ، يۇلتۇز چىقىپتۇ،
مەن قاچان ئۆيگە ياناي؟
بىرگىنە ئالما بېرىڭ،
ھەمراھ قىلىپ ئۆيگە ياناي.

ئىزدىنىپ چىقسام ئىشىككە،
روشەن چىراغنىڭ شويلىسى.
شۇ ئىشىقىڭ چۈشكۈنىدىن،
كۆيدى يۈرەكنىڭ چۆرىسى.

يارىم بەرگەن شۇ مارجان
كېچە ـ كۈندۈز بوينۇمدا.

مەن يارىمغا ساقلىدىم،
بىر جۈپ ئالما قوينۇمدا.

بىر گەپ قىلاي مەن سىزگە،
خۇش خەۋەر بېرىڭ بىزگە.
كۆڭلۈمدە ئاداۋەت يوق،
ئاشىق بولىمەن سىزگە.

باغقا بۇلبۇل قونۇپتۇ،
گۈل بىلەن ئويناشقىلى.
ناخشا ئېيتتىم سىزگە مەن،
باغ ئارا مۇڭداشقىلى.

ئالما پىشتى، قوغۇن پىشتى،
ئەجەب تاتلىق پۇرايدۇ.
بىر قاقاقلاپ كۈلگەنلىرى،
كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ.

يارىم، ساڭا گۈل بېرەي،
ماڭا كەلدى بۇ تەلەي.
كۆڭلۈمدىكى سەن تۇرساڭ،
ئۆلەيمۇ كۆڭۈل بەرمەي؟!

تۇڭلۇكۇڭدىن يۇز قاراپ
كۆرۈندى ئاينىڭ شولىسى.

هېچ ئىلاجىنىڭ يوقىدىن،
كۆيىدى يۈرەكنىڭ چۆرىسى.

قاشىڭ بىلەن كۆزۈڭگە،
ئاشنا بولدۇم ئۆزۈڭگە.
نەچچە يەردە ئۆمەللەپ،
ئېيتالمىدىم ئۆزۈڭگە.

بۇ مېنىڭ كۆڭلۈم ئەمەس،
كۆڭلۈم ئۇنىڭغا قۇل ئەمەس.
بۇ مېنىڭ بىچارە كۆڭلۈم
ياردىن ئۆزگىنى دېمەس.

تامىقىم چاك ـ چاك قىلادۇ،
ئۇزۈپ يۈرسەم كۆلدە مەن.
يار بىلەن بىللە بارسام،
ئۇسسىماسمەن چۆلدە مەن.

يۈرۈڭ، ياريىم، مەن بىلەن،
چىللاپ كەلدىم سەيلىگە.
مېنى ھەرگىز خار قىلماڭ،
كىرىپ دۇشمەن كەينىگە.

بېغىمغا چىللاپ كېلىپ،
ھۇجرامدا مېھمان قىلىمەن.
سەن ئەزىز ياريىم ئۇچۇن،
جېنىمنى قۇربان قىلىمەن.

كىچىككىنە بېغىم بار،
كۆممىقوناق تېرىقلىق.
چىرايىمدىن كەتمەيدۇ
پىراقىڭدا سېرىقلىق.

يارنىڭ يولى يانتاقلىق،
باراي دېسەم جان تاتلىق.
قېشى قارا يارلاردىن
شېرىن سۆزلۈڭ يار تاتلىق.

ئالتە ئاي يوللار مېڭىپ،
پۇتۇمدا دەرمان قالمىدى.
قارچىغام قولۇمغا چۈشتى،
ئىچىمدە ئارمان قالمىدى.

ئادىشىم، قەلەم قېشىم
دەريا بولۇپ ئاقسۇن يېشىم.
شەرت قىلىپ قۇرئان تۇتاي،
سەندىن بۆلەك يوق ئادىشىم.

يۈرگىنىڭ يۈرگەنچە بولسا،
يۈرگىنىڭدىن غەم يېمە.
دوستلۇقۇڭ كۆڭلۈڭدە بولسا،
دۇشمىنىڭدىن غەم يېمە.

پەتىم بارغۇ، پەتىم بار،
يانچۇقۇمدا قەنتىم بار.
يېڭىياچە يار تۇتسام،
ئايرىلماسقا شەرتىم بار.

سېنىڭ ئۇچۇن ياتسام ياتاي،
ئۇچ يىل زىندانىدا.
ئۇچ يىل دېگەن ئۇچ كۈنچە يوق،
باغۇبوستانىدا.

قۇم قازان تۇتقان بىلەن،
قولۇمدا يوقتۇر قارىسى.
يار ئۇچۇن يېگەن تاياقنىڭ
دولامدا يوقتۇر يارىسى.

دۆشكە چىقىڭ، بىر كۆرىلى،
بېشىڭنى زدىن گۇل ئۆرىلى.
سىز ئۆلگۈچە بىز ئۆلىلى،
جانلارنى قۇربان قىلىلى.

ئۇلۇغ ـ ئۇلۇغ سۇ بويىدا،
سۇدىن نەپ ئالسام.

ماڭا بىلىنمەس سەن ئۇچۇن،
شۇنچە دەرد تارتسام.

مەن ئۆزۈم يالغۇز بالا،
بېشىمغا كەلدى مىڭ بالا.
ئوتقا قاقلاپ، سۇغا سالساڭ،
كۆيمەن يەنە ساڭا.

يەنە قىرساي يولىدا
هارۋىلار دىغىر ـ دىغىر.
كىشىنىڭ ياري بۆلەك نېمە،
ئۆزىنىڭ ياري يۇرەك ـ بېغىر.

ئېيتقىنىڭغا مەن قايىل،
يولۇڭغا ماڭمەن مايىل.
ئەمدى ماڭا ئىشەنگىل،
بولماسمەن هەرگىز جاهىل.

ساي بۇلاقنىڭ قېشىدا
ئۇندۇرگىنىڭ بىر باش پىياز.
سەن خېنىمنىڭ ئىشقىدا
پەرۋانە بولدۇم قىشمۇ ياز.

ئالا ئاتنىڭ پۇتىنى
تارتىپ بېرەي، تاقىلاڭ.
كۆيگىنىڭىز راست بولسا،
يار ئۆيىنى ياقىلاڭ.

سەككىز ئاي سەرسانە يۈردۈم،
ئوتلىرىڭدا مەن كۆيۈپ.
تاسلا قالدىم كەتكىلى
هەسرىتىڭدە مەن ئۆلۈپ.

ماڭا قاراپ ئېگىلمەس
باغدىكى قىزىل ئالما.
مەن غېرىب بىچارىنى
دوزاخ ئوتىغا سالما.

يەنە قاراڭغۇ چىراغ،
نېمىشقا روشەن كۆيمىدىلە؟
ئىچىمدە يوقتۇر يېغىم،
ئۇنى ئۆزلىرى بىلمىدىلە.

ئەتىيازنىڭ شامىلى
قاچان ئۆتەر ئۆيۈڭدىن؟
قاچانغىچە قالمايسەن
ئەركە ـ ناياق خۇيۇڭدىن.

ئەجەبمۇ ياراشمىتۇ،
ئەتلەس كۆڭلەك ئۇچاڭغا.
كۇندە نەچچە كېلىمەن،
قەلەندەردەك كوچاڭغا.

سەن ئۆزۈڭ ئەينۇلۇقىڭدىن
بىز پېقىرغا باقمىدىڭ.
سەن ئۆزۈڭ شاشلىق قىلىپ،
ئامراق تۆشۈڭگە ياقمىدىڭ.

توپا ئالساڭ ئېگىزدىن ئال،
سېغىزلىققىنە.
بىر سۆيسەڭمۇ ياخشى سۆي،
نومۇسلۇققىنە.

يول ئۇستىدە تۇرىسىز،
بىر قارىسام كۆلىسىز.
مەن سىزگە تولا كۆيدۈم،
بىلمەس بولۇپ يۈرىسىز.

داۋان بېشىغا چىقسام،
كۆرۈنمەيدۇ ئۆيىڭىز.
يۈرەككە ئوتنى سېلىپ،
ئاغرىمىدى ئىچىڭىز.

ئۇزۇن ـ ئۇزۇن ئارغامچى
ئۇزۇلۇپ كەتسە مەيلىمۇ؟
سىز يارىمنىڭ ئىشقىدا
ئۆلگۈچە قۇل بولدىما.

ئاق مەسچىتكە بورا سالدۇق،
كۆك مەسچىتكە جايناماز.
بىزنى كۆيدۈرگەن خېنىمنىڭ
ئوتۇشى بەش ۋاخ ناماز.

يارىم ياتار ھويلىدا،
سېرىق مارجان بويىندا.
ئۆلۈپ كەتسەم ئارمان يوق،
سەن يارىمنىڭ قويىندا.

بېشىدا شايى رومال،
ئەپقاچتى سەلكىن شامال.
مېنى مۇنچە كۆيدۈرگەن،
ئاي يۈزلۈك ساھىبجامال.

قىزىل ئالما پىشىپتۇ،
تار كوچىغا چۈشۈپتۇ.
شۇنچە خەق ئاراسىدا،
سىزگە كۆڭلۈم چۈشۈپتۇ.

ھازىرمەنۇ، ھازىرمەن،
گۈللۈك باغقا ھازىرمەن.
باشتا تۇتقان يار بىلەن،
ئۆلۈپ كەتسەم رازىمەن.

يول ئۇستىدە تۇرىسىز،
بىر قارىسام كۆلىسىز.
مەن سىزگە تولا كۆيدۈم،
بىلمەس بولۇپ يۈرىسىز.

داۋان بېشىغا چىقسام،
كۆرۈنمەيدۇ ئۆيىڭىز.
يۈرەككە ئوتنى سېلىپ،
ئاغرىمىدى ئىچىڭىز.

ئۇزۇن ـ ئۇزۇن ئارغامچى
ئۇزۇلۇپ كەتسە مەيلىمۇ؟
سىز يارىمنىڭ ئىشقىدا
ئۆلگۈچە قۇل بولدىما.

سايدا ئاپتاپلار چىقىپ،
گۈل ئېچىلۇرنى بىلمىدىم.
غۇنچە بويلۇق يار تۇتۇپ،
يۈرەك كۆيەرنى بىلمىدىم.

چىرايلىرىڭ كېلىشكەن،
قامىتىڭمۇ جايىدا.
ۋاقىت يەتتى دېدىڭغۇ،
سەن قالما شۇ سايىدا.

بادام بارغۇ، بادام بار،
ئاستا كېلىڭ، ئادەم بار.
خەقلەر بىلەن كارىم يوق،
بالدۇر قىلغان ۋەدەم بار.

ئۇ مەلەكنىڭ بۇ مەلەكگە
ئىزدەرمەن سېنى.
ئالەم خەلقى جۇگان دېسە،
قىز دەرمەن سېنى.

ئوتتا كۆيگەن بۇ يۈرەك،
چوغدا كۆيگەن بۇ يۈرەك.

ئېگىز تاغقا چىقتىممەن،
سىيرىلىپ چۈشەلمەيمەن.
قىلىقىڭغا كۆيدۈممەن،
ۋەدەڭگە ئىشەنمەيمەن.

ئەجەبمۇ تولا ئىكەن
تاغنىڭ بېشىدا ئۇلار.
سۆيۈپ قويغىن لېۋىمگە،
ساۋاب ئەجرىسى بولار.

كەچ يېتىپ سەھەر قوپۇپ،
مەن يۇرۇيمەن تىلەكتە.
ئىچىمنى يېرىپ كۆرۈڭ،
ساق يەر بارمۇ يۇرەكتە.

كەتمەننى تولا چېپىپ،
بىسى قايرىلىپ كەتتى.
دەردىڭنى تولا تارتىپ،
چىرايىم سارغىيىپ كەتتى.

گۈل كەستىم ئويماق - ئويماق،
چاپلىماڭ ئۇنى مايماق.
كۆز تەگمەي ياشاي شۇنداق،
يارىم قېتىق، مەن قايماق.

ئاق مۇنارمۇ مۇنارمۇ،
كۆك مۇنارمۇ مۇنارمۇ؟
مېنى مۇنچە قىينايسەن،
كۆيگەنلىرىم گۇناهمۇ؟

چاپانىنى كەڭرى تىكتىم،
ئىككى ئادەم كىيەر دەپ.
قاراپ قويدۇم كۆزۈڭگە،
كۆيگىنىمنى بىلەر دەپ.

يارىم باغقا باشلايدۇ،
ئالما يەڭ دەپ خۇشلايدۇ.

ئالما شېخىدىن چۈشمەي،
قاش - كۆزىنى تاشلايدۇ.

ئۆستەڭ بويى قېقىر قاش،
كەتمەن سالسام يالاڭ تاش.
سۆيەي دېسەم بويۇڭ پەس،
ئېگىلدىممەن، قەلەم قاش.

ئوتتا كۆيگۈم بار ئىدى،
چوغدا كۆيگۈم بار ئىدى.
ياتقا بەرگەن كۆڭلۈمنى
سىزگە بەرگۈم بار ئىدى.

باغىمدىكى جانانە،
يەپ باقمامسەن بىر دانە.
ئالتە ئاي بولدى ئوتۇڭدا
بولۇپ قالدىم دېۋانە.

ئاتنى توقۇ، يۈگەننى سال،
چاچنى ئۆر، بوينۇڭغا سال.

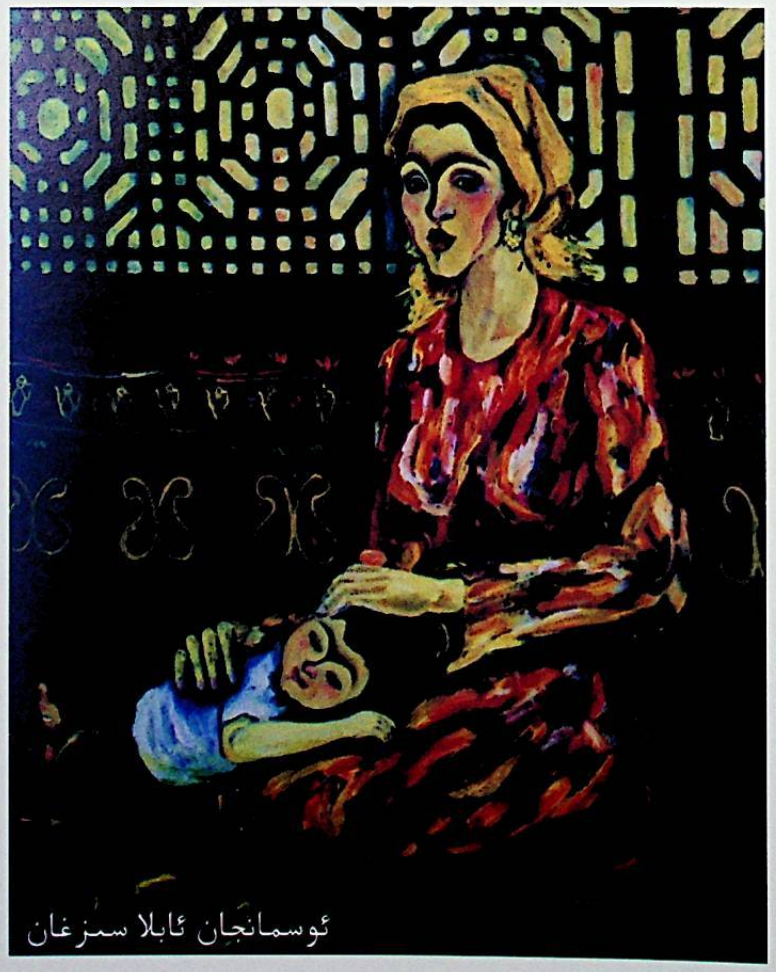
ئوسمانجان ئابلا سىزغان

كۆڭلۈڭدىكى يار ئىكەنى
ئالمىدىڭ قوينۇڭغا سال.

سەن ئۆزۈڭ گۈللۈك دەرەخ،
مەن سېنىڭ بۇلبۇل قۇشۇڭ.
يۈرىكىم كۆيدى خېنىم،
يامان ئىكەن ئىشق ئوتۇڭ.

باغ سالدۇق، ئانار سالدۇق،
كۆزۈپ قويسىلا، خانىم.
سىلىگە كۆيۈپ قالدۇق،
بىلمەپ قويسىلا، خانىم.

راۋابىمنى ساز قىلغان
تارا بىلەن بۇلبۇلەك.
مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن
لەگگەردىكى سېكىلەك.

ئۆستەڭ ياقىلاپ بېرىپ،
بىر چوكانغا كۆيدۈممەن.
كۆزۈڭ بېشىغا چىقىپ،
لەۋلىرىگە سۆيدۈممەن.

قاشىڭ ئەسلىي قارادۇر،
ماڭساڭ يۈرەك سالادۇر.
سېنىڭ ئوتۇڭ يامانكەن،
ئىچىم كۆيۈپ يانادۇر.

ئوڭ قولۇمدا ئوڭ قوشۇق،
چەپ قولۇمدا چەپ قوشۇق.
قاملىشارمىز ئىككىمىز،
مەن چىرايلىق، مەن ئوچۇق.

ئاخشامقى بۇ چاغلاردا،
ئوت كۆيگەن ئوچاقتا.
ئۆلتۈرسەڭمۇ مەن ئۆلتۈر،
مەن يارنىڭ قۇچاقتا.

ئەي خېنىم، ئوت كەتمىسۇن،
ئۆگزەڭگە شوتا يەتمىسۇن.
بىر ئۆزۈڭ هازىر تۇرۇپ،
كۆيگەنلىرىم مۇت كەتمىسۇن.

ئويناپ چىمدىلاپ قويسام،
تېرىكىپ قالاي دەملا.
باشىمدىن تۇمار ئۆرۈپ،
كۆڭلۈمنى ئالاي دەملا.

كىچىككىنە چىلگەم بار،
پىچىپ بەرسەم يەلمۇ؟
شۇنچە خەق ئاراسىدا،
بىزنى كىچىك دەلمۇ؟

بىز ئىككىمىز جۈپتەككىنە،
ئۆگىمەن تاشىدەككىنە.
بىز ئىككىيلەن دوست بولايلى،
گۈل ئاچىلغاندەككىنە.

گۈل ئاچىلسا نېم بولار،
غۇنچە ئېچىلسا نېم بولار؟
بىر قېتىم قىلغان گۇناهنى
يار كەچۈرسە نېم بولار؟

ئىشىك ئالدىڭدا قوش تېرەك،
زىلۋا ئەمەسمۇ، مەشۇقۇم؟
خازانلىرى ئالا ـ ئالا،
چىپار ئەمەسمۇ، مەشۇقۇم؟

كېچىسى بىللە بولايلى،
مەخمەل چۇشەكتە، مەشۇقۇم.
كۈندۈزى بىلمەس بولايلى،
يات كىشىدەك، مەشۇقۇم.

دەريانىڭ ئۇ يانىدا
كۆردۈم سېنى.

قارا زۇلپىگۈنى زەنجىر قىلىپ
ئۆتكۈز مېنى.

بىر كۆرۈنۈپ، بىر يوقايسەن،
كۆل بويىغا كۈندە چىقىپ.
ئۈز يۈزۈڭگە ياراشپتۇ،
ئوسما قويۇپ، خېنە يېقىپ.

كەپتىرىگىز بولاي،
پەغەزگە قوناي.
لاچىنلار كېلىپ،
سوقمىسۇن مېنى.

توخۇڭىز بولاي،
قوندااقا قوناي.
مۇلۇنلار كېلىپ،
بوغمىسۇن مېنى.

قويىڭىز بولاي،
ئېغىلدا تۇراي.
بۆرىلەر كېلىپ،
يېمىسۇن مېنى.

ئېتىڭىز بولاي،
يايلاقتا تۇراي.
ئاتچىلار كېلىپ،
مىنمىسۇن مېنى.

كۆكمەكىڭىز بولاي،
چاللىقتا ياتاي.
پالگانلار كېلىپ،
ئاتمىسۇن مېنى.

كالىڭىز بولاي،
جاڭگالدا تۇراي.
پادىچىلار كېلىپ،
ساغمىسۇن مېنى.

قۇشقىچىڭىز بولاي،
دەرەخكە قوناي.
قۇرغۇيلار كېلىپ،
ئالمىسۇن مېنى.

تەلپىكىم سەككىز تالا،
تۆتى ئالا، تۆتى قارا.
تەلپىكىمنىڭ قېشىدا،
گۈل ساقلىدىم، ياريم، ساڭا.

باغ ئارا باغىڭنى ئاچ،
مەن نىگارىڭنى كۆرەي.
رو چۈشەندەك سارغىيىپ،
ئايدەك جامالىڭنى كۆرەي.

مەن ئۆزۈم كىچىك بالا،
خىزمەت قىلالمىدىم ساڭا.
لەۋلىرىڭدىن سۈ ئىچىپ،
ئەسلي قانالمىدىم ساڭا.

شاھزادىگە ئوخشايمەن،
كىمخاب تونۇمنى كىيسەم.
مۇرادىمغا يېتەردىم،
يارنىڭ لېۋىگە سۆيسەم.

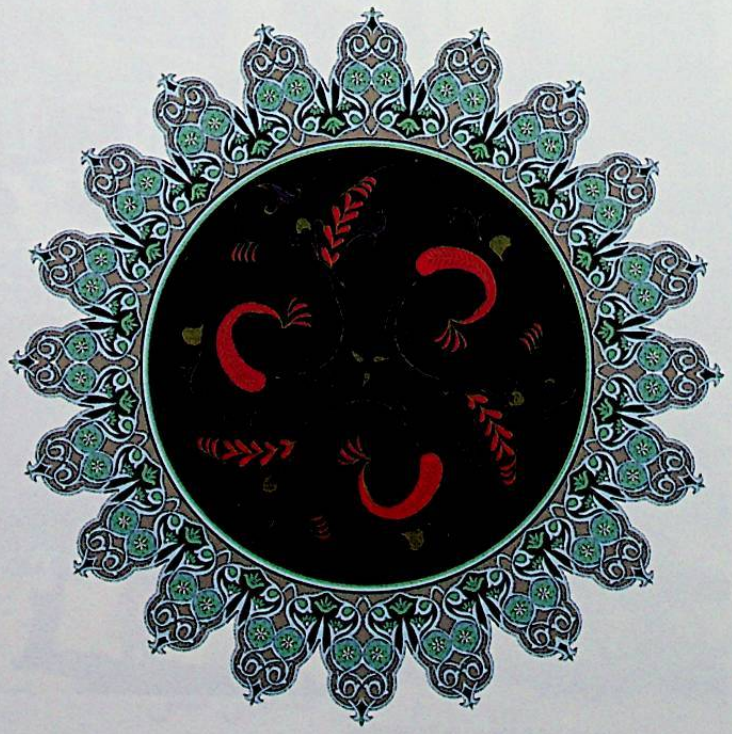

ئۆگزەڭگە چىقىۋاپسەن،
كەپتەرلەرگە كۆز تاشلاپ.
ئىشىك ئالدىڭدىن ئۆتتۈممەن،
بۇلبۇلۇڭ بولۇپ سايراپ.

ئالما يېگۈم كېلىدۇ،
غورا يېگۈم كېلىدۇ.
كۆڭلۈمدىكى شۇ يارنى
چىشلەپ سۆيگۈم كېلىدۇ.

چىغدىن ئۆركۈگەن توشقان،
چىلاندىن ئۆركۈگەن توشقان.
دۇشمەن ھەرنېمە دەيدۇ،
بىزنى خۇدا ھەق قوشقان.

دۇتارىمغا پەي تارى،
راۋابىمغا سىم تارى.
بىز ئىككىيلەن ئوينايلى،
خەق ئالدىدا ئاشكارى.

ئاقمىدۇ بىلەكىڭىز،
كۆكمىدۇ خەمەكىڭىز؟
شۇنچە قىلسام بىلمەيسىز،
تاشمىدۇ يۈرەكىڭىز !؟

تەلپىكىم سەككىز تالا،
تونۇدۇڭمۇ، ئەي بالا؟
كۆزلىرىم ئاقتى يولۇڭغا،
يىغلاتمىغىن مۇنچىلا.

كۇن دېسەم كۇندۇزدە يوق،
ئاي دېسەم ئاسماندا يوق.
ئوتقا سالغان سەن ئۆزۈڭ،
بۇنچە ئوت گۈلخاندا يوق.

ئۆستەڭ بېشىدا بىر بالا،
مىنگەن ئېتى بوز ئالا.
بىزنى شۇنچە كۆيدۈرگەن،
ئون بەش ياشلىق قىز بالا.

شامال چىقسا پۇرايدۇ،
يارىمنى گۈل ئورايدۇ.
قەلەم قاشلىق باغرى تاش،
قاچان گەپكە ئۇنايدۇ؟

كېپىنەك گۈلدە بولۇر،
غاز ـ ئۆردەك كۆلدە بولۇر.
مەشۇقى نادان بولسا،
ئاشىقى چۆلدە بولۇر.

ناخشا ئېيتىمەن ، يارىم،
تىڭشاپ يات سارايىڭدا.
نەچچە ئاخشام بارسامۇ،
چىقمىدىڭ قارايىڭدا.

دوستمۇسەن، دۇشمەنمۇسەن،
نەدە يولۇقتۇڭ سەن ماڭا؟

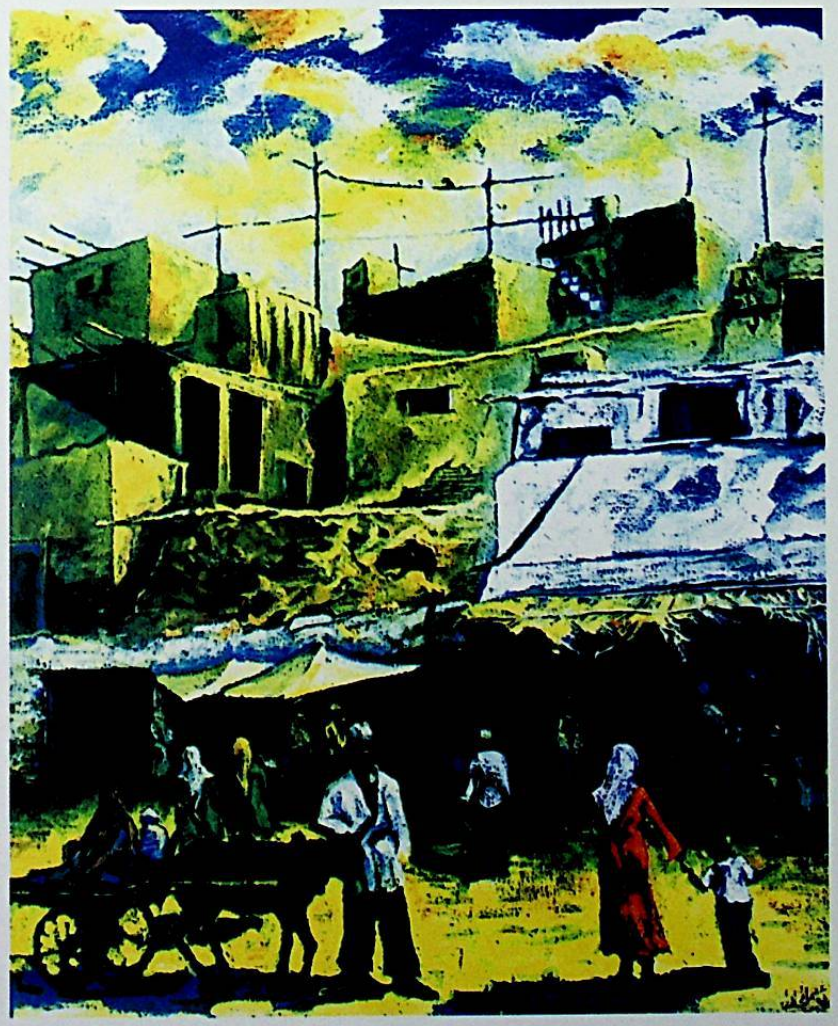

ئوسمانجان ئاۋۇت سىزغان

خالىي بىر جاينى تېپىپ،
ئەرزىمنى ئېيتاي مەن ساڭا.

ئاق ئايدىڭدا بارسۇن دەپ،
سالام يوللىغان يارىم.
مەن بارسام ئۆزى چىقماي،
كۈندە گوللىغان يارىم.

ئىشىك ئالدى ئېرىقمىدى،
تەرگىلى تېرىقمىدى؟
ھېچبىر تۇتۇق بەرمەيسىز،
نەسلىڭىز بېلىقمىدى؟

يارىمنىڭ قارا ساچى
چۈشۈپتۇ زاڭاقىغا.
مەڭزىگە سۆيۈپ ـ سۆيۈپ،
تويمايمەن سىياقىغا.

تاغقا چىقتىم سۇ ئىچەي دەپ،
تاغ سۈيىنىڭ تەمى يوق.
بىر سۆيەر دەپ ۋەدە قىلسام،
بولدى ماڭا بولغۇلۇق.

ئاق قۇشقاچ، قارا قۇشقاچ،
چا بۇغدايغا تويدۇڭمۇ؟
شەرەت قىلدىم رەستىدە،
لەۋەن يارىم، تويدۇڭمۇ؟

ئاسماندىكى يۇلتۇزلار،
ئايدىڭ بولمەن دەيدۇ.
ئون تۆت ياشلىق قىز بالا،
كۆيدۈم، ئۆلمەن دەيدۇ.

كېچە كەلگەن مەن ئەمەس،
ئىشىك چەككەن مەن ئەمەس.
لېۋىڭدىكى شىرنىلىك
ناۋات ئەمەس، قەنت ئەمەس.

ئاتچان يولى تاشلىقكەن،
ماڭماي دېسەم ياشلىقكەن.
مېنى شۇنچە كۆيدۈرگەن،
ئەشۇ قەلەم قاشلىقكەن.

باغ ئىچىدە رومال ئاچقىن،
گۈل يۇزۇڭنى بىر كۆرەي.
گۈل يۇزۇڭنى بىر كۆرۈپ،
ئايىغىڭدا جان ئۈزەي.

شامال كەلسە قىبلىدىن،
سەن يارىمنى سورايمەن.
يار، ماڭا خەۋەر بەرگىن،
پايانداز بولاي مەن.

يارىم بەرگەن ئاق كۆڭلەك،
لىغىلدايدۇ يۇغانەك.
قولۇم ئىشقا بارمايدۇ،
يارىم قاراپ تۇرغانەك.

بىزنىڭ باغدا ياڭاق بار،
ئۆيدە بىر كۈپ ھاراق بار.
دادام تۈيۈپ قالمىسۇن،
كۆرۈپ قالسا تاياق بار.

ھەر ئاخشىمى بۇ چاغدا،
ئوت كۆيگەن ئوچاقىڭدا.
ئۆلتۇرسەڭ ئۆزۈڭ ئۆلتۇر،
بوغۇزلاپ پىچاقىڭدا.

ئارقا تاغنىڭ يوللىرى
ئالتۇن ـ كۈمۈش ئارىلاش.
تاپىنىمغا تاش پاتتى،
جۈپ كۆزۈمگە تولدى ياش.

ئەزىم دەريا يۇرۇڭقاش،
چىم قىياقتۇر ئىككى قاش.

يار، ئۆزۈڭدىن ئاگاھ بول،
بىزگە دۇشمەن ئارىلاش.

ياغلىقىمغا گۈل تىكتىم،
چوغ رەڭگىدە غۇنچىسى.
پەقەت سىزنى، خالىدىم،
داغدا قالدى شۇنچىسى.

مەن بارغۇدەك ئەمەسمەن،
بار الىغۇدەك ئەمەسمەن.
يارنىڭ سىبسىق گېپىگە
چىدالىغۇدەك ئەمەسمەن.

قاشىڭ ئەسلىي قارادۇر،
ماڭساڭ يۈرەك سالادۇر.
خۇدا ئالمىغان جاننى
بەندە قانداق ئالادۇر؟

ئاقناۋات دېگەن قوغۇن،
باراڭنىڭ كەينىدە بارمۇ؟
غېرىبلىقتا سۆيگەن يار،
خېنىمنىڭ يادىدا بارمۇ؟

قارچىغام قانات يايدى،
سايدىكى سۆگەتلەرگە.
مۇز ياققانغا سەگىمەس،
ئوت كەتكەن يۈرەكلەرگە.

ئاق قۇشقاچ بولۇپ سايراپ،
قارا قۇشقاچ بولۇپ سايراپ،
جىسىمدا جان قالمىدى،
يارىم قايدا دەپ يىغلاپ.

مىلتىقىمغا ئوق سالدىم،
ئاق قۇشقاچنى ئاتقىلى.
نېمىشقىمۇ تۇغۇلدۇم،
مۇنچە دەردنى تارتقىلى؟

چاپسام ساندۇق ئېچىلمۇر،
گۈل باشىمغا ساچىلمۇر.
يارىمدىن خەۋەر كەلسە،
خەستە كۆڭلۈم ئاچىلمۇر.

سەمەرقەنت شەھىرىدىن كەلسەم،
مېنى يەركەنگە پالاپتۇ.
ئالمىدە كىشى يوقتەك
كۆڭلۈم سېنى خالاپتۇ.

مەن بۇ يەرلىك ئەمەستىم،
باشلاپ كەلگەن ھەمراھىم.
ئاشىق بىلەن مەشۇقنى
ئايرىۋەتتى خۇدايىم.

دەريا سۈيى تارتىلدى،
يار ئالدىمىكىن باشتىن؟
دۇشمەننىڭ سۆزى بىلەن،
ئايرىلدىم قارا قاشتىن.

يارنىڭ بېغى ئالمىلىق،
ئەتراپىدا باراڭلىق.
كۆيدۇم ساڭا دەپ قويسام،
ئەجەب قىلدى سارىڭلىق.

ئاتنى ساتمىسام بولماس،
تاينى ساتمىسام بولماس.
ئىچىمدىكى دەردىمنى
ساڭا ئېيتمىسام بولماس.

قىبلىدىن شامال چىقسا،
گۈل شېخىنى قايرىيدۇ.
ۋەدىمىزدە چىڭ تۇرساق،
قانداق دۇشمەن ئايرىيدۇ؟

كەندىر تۇۋىدە كەكلىك،
يارىم بەردى يەكتەكلىك.

خالىدا تېپىشقاندا،
يۆگەپ سۆيگىلى ئەپلىك.

ئۇ يېنىم ئالما پۇرايدۇ،
بۇ يېنىم نەشپۈت ـ ئانار.
سۆيگۈنۈم تۇرسا قېشىمدا،
ئۇسسۇسام باغرىم قانار.

بىزنىڭ يار كېلىپ قاپتۇ،
سۇ ئاقمىغان ساي بىلەن.
كۈتۈۋالاي ياركىمنى
قەن چىلىغان چاي بىلەن.

قاراڭغۇدىن قورقمايمەن،
سول قولۇمدا تېشىم بار.
باشقا يارنى سۆيمەيمەن،
سەندەك ئۆز قايناشىم بار.

دەريا بويىغا كەلسەم،
تۇرنىلارنىڭ ئىزى بار.
يۈرىكىمنىڭ قېتىدا،
سەن يارىمنىڭ سۆزى بار.

ئىشىك ئالدىڭدىن ئۆتتۈمەن،
گەپ قىلمىدىم قېيىداپ.
گەپ قىلىپ نېمە قىلاي،
ھەسرىتىمنى يېڭىلاپ.

ئاي يۈزلۈك لەۋەن يارىم،
چاينى قازاندىن تاشتۇرۇڭ.
سىزنى مەن سۆيۈۋالاي،
ئانىڭىزدىن يوشۇرۇڭ.

ئۇجمىلەر پىشىپ قاپتۇ،
شىلدىرشاپقا قاقساڭچۇ.
پەقەت ـ پەقەت ھالىم يوق،
كېلىپ كۆرۈپ باقساڭچۇ.

كىچىككىنە قوش بولدۇم،
گۈلنىڭ شاخىغا قوندۇم.
ساڭا بىر پ كۆڭلۈمنى
غازاڭدەك سارغىيىپ سولدۇم.

قىبلىدىن شامال چىقسا،
ھەر ياڭزا ھىد پۇرايدۇ.
يارنىڭ ئېتى پاشاخان،
كۆكچى قوغۇن پۇرايدۇ.

ئېگىز تاغقا چىقتىم مەن،
يول تېپىپ چۈشەلمىدىم.
چىرايىڭغا كۆيدۈممەن،
ۋەسلىگە يېتەلمىدىم.

بۇگۈن ئون يەتتە كۈن بولدى،
يارنى كۆرمەيدۇ كىشى.
كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالسا،
تىرىك ئۆلمەمدۇ كىشى!؟

كىچىككىنە قارا كۆز،
كەتتى ئەنجان يولىغا.

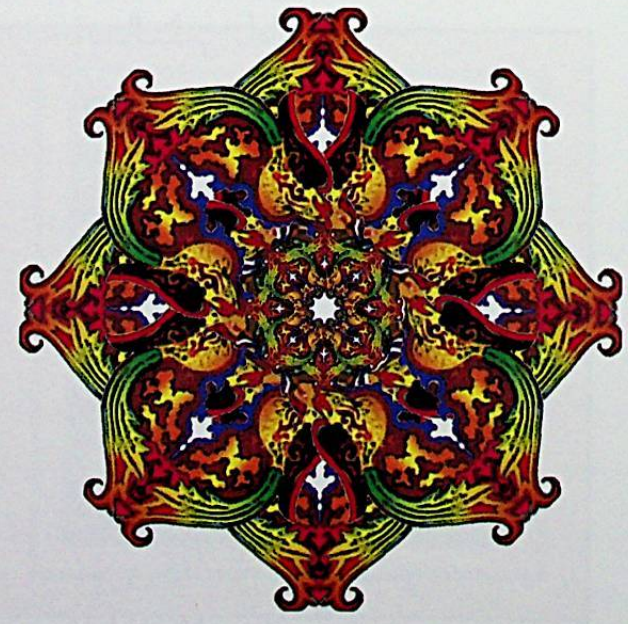

ئەجەبمۇ بەك كۆيىمەن،
تال چىۋىقتەك بويىغا.

ئېرىقىڭنىڭ تېگىدىن
سۇ ئۆتمەيدۇ، گۈلئايىم.
سېنى بىردەم كۆرمىسەم،
يامان بولار ئەھۋالىم.

ئاققىنا كەپتەر بولۇپ،
پەغىزىڭدە سايرىسام.
تاڭ سەھەرنىڭ شامىلىدەك
چاچلىرىڭنى تارىسام.

دەمدەلەر كۆرۈنمەيدۇ،
تۇتۇۋالدىمۇ كەپتەرۋاز؟
بۇقۇلدىتىپ يىغلاتماڭ،
يارىم، ماڭا قىلىپ ناز.

ئاسماندىكى تولۇن ئاينىڭ
ھەمراھلىرى يۇلتۇزكەن.
يارنىڭ يارى قېشىدا،
جاھاندا مەن يالغۇزكەن.

يامغۇر ياغدى كۆل بولدى،
ئېتەكلىرىم ھۆل بولدى.
ۋىسالىڭنى تاپالماي،
ئۇسساپ باغرىم چۆل بولدى.

ئىشىك ئالدى گۈللۈككە،
ئۈنۈپ چىققان لەيلىمۇ؟
ئوتۇڭدا كۆيۈپ ـ كۆيۈپ،
ئۆلۈپ كەتسەم مەيلىمۇ؟

ئۆزى كەلسۇن دېگەنسىز،
سۆزى كەلسۇن دېگەنسىز.
قارلۇق ئۆستەڭ[12] سۈيىدە،
ئېقىپ ئۆلسۇن دېگەنسىز.

يامغۇر ياغىدۇ تاشقا،
دەردلەر كېلىدۇ باشقا.
باغرى قاتتىق قاراكۆز
ئېرىمەيدىكەن ياشقا.

تاشنى ئۇرىسەن تاشقا،
تۇغۇلدۇممۇ يىغلاشقا؟
قاچان سۆيۈپ قويىسەن،
تاقىتىم يوق گوللاشقا.

ھويلىمىزدا قىزىلگۈل،
ئۆزۈپ بېرەي پۇراملا؟
يۈرىكىمگە ئوت كەتتى،
سۆيمەي قاراپ تۇراملا؟

گۈلنى بەرسەم ئالىسىز،
ئايدەك گۈزەل بالىسىز.
گۈلگە گۈل پۇراتمايسىز،
بىزنى ئوتقا سالىسىز.

بېشىڭدىكى رومالنىڭ
گۈل كەشتىسى زىيادە.
ھېچبىر ھالىم قالمىدى،
رەھىم، قىل ئېسىلزادە.

ئاتنىڭ ئاتلىقى بولسا،
قالامدۇ ئاتنىڭ كەينىدە؟
مەنغۇ يار دەپ يىغلىدىم،
كىم بار شۇ يارنىڭ مەيلىدە؟

ئۇيان باقىسەن، يارىم،
بۇيان باقىسەن، يارىم.
مېنىڭ خەستە دىلىمغا
ئوتنى ياقىسەن، يارىم.

قۇرغۇيۇم ئۇچۇپ كەتتى،
مېنى ئەجەب ئىزدەتتى.

ئېيتىڭلار چۇ، تۇغقانلار،
ئامراق يارىم نە كەتتى،

ئاسماندا مېنىڭ ئايىم،
مېنىڭ غېرىب گۈزاھىم.
باشقىلارغا كۆز سالسام،
جاننى ئالسۇن خۇدايىم.

ئاسماندىكى يۇلتۇزۇم،
دەريادىكى قۇندۇزۇم.
تەتىللادىن ياستۇقۇم،
ئۆزۈم يالغۇز، يالغۇزۇم.

ئوڭ قولۇمدا قەنتىم بار،
سول قولۇمدا ئاق ناۋات.
بو سۇغاڭدىن كەتمەيمەن،
مەيلى مېنى چاينىۋەت.

ئىشىك ئالدى ھاۋالىق،
قۇش سايرايدۇ ناۋالىق.
ساقايمىغان جانىمغا
لېۋىك بولغاي داۋالىق.

ئىشىك ئالدى ھاۋالىق،
سايە بېرىدۇ سەگە.
تاڭ ئاتقۇچە ساقلىدىم،
دەز كەتتى يۈرەكسىمگە.

باردىممەن، تولا باردىم،
يارۇ جانان قېشىغا.
نەچچە ئايلاپ ساقلىسام،
بىر چىقمىدى تېشىغا.

مىڭ پىچاق يۈرەككە تەگدى،
ئاغرىدى دەپ تۇرمىدۇق.
مىڭ كىشى ئالدىمدا تۇرسا،
سىلىگە تەڭ كۆرمىدۇق.

چوكان چولپاندەككىنە،
بېلى تاسمىدەككىنە.
شۇ چوكانىنىڭ قىلىقى،
ئون بەش ياش قىزدەككىنە.

قىزىلگۈلنىڭ پۇرىقى،
شېخىدا يوپۇرمىقى.
سۆيگۈنىڭىز بىر بولسۇن،
ئاخىرەتتە سورىقى.

ساي بويىدا مەرەمخان،
سېرىق رەڭدە خال قويغان.
بۇ ناخشىنى ئېيتمايتتىم،
يارىم كېلۈر دەپ ئېيتقان.

مېھرىبانىم مېھرىسەن،
قىزىلگۈلنىڭ نۇرىسەن.
باغدا بۇلبۇل، تاغدا كەكلىك،
بىرى سەندۇر، بىرى مەن.

ھاراق ئىچىمەن دەيدۇ،
چىن تەخسىدە لازىسى.

مېنى كۆيدۈرگەن يارنىڭ
چېكىسىدە چازىسى.

يا بىر سېرىق قۇشقاچ بولۇپ،
سايراپ شېخىمغا قونمىدىڭ.
تال چۈنقىتەك تولغىنىپ،
بىر دەم قېشىمدا تۇرمىدىڭ.

ئېرىقنى ئويۇپ قويدۇم،
ئەمدى سۇ تولۇپ ئاقسۇن.
يارغا يار كېرەك بولسا،
يارمۇ بىر كېلىپ باقسۇن.

قولۇڭدىكى تاياقمۇ،
شېشەڭدىكى ھاراقمۇ؟
بىرە - بىرە كەلمەيسەن،
ئۆيۈڭ شۇنچە يىراقمۇ؟

ساتارىمنى سايراتتىم،
يېڭى چىققان ناخشىغا.
مەنمۇ كۆيدۈم، ئەلمۇ كۆيدى،
جانان، سەندەك ياخشىغا.

ئاق قۇشقاچ ھارامزادە،
شېكەر بەرسەم سايرايدۇ.
دۈشمەن بىزنى كۆرەلمەي،
ئارقىمىزدىن مارايدۇ.

ئىشىك ئالدى ئانارگۈل،
ئانارگۈلنى پۈرامىلا؟
كۆڭۈلنىڭ كەينىگە كىرىپ،
گۆھەرنى تاشقا ئۇرامىلا؟

قاپتىن ئوقيا ئالدىممەن،
سايدا جەرەن ئاتقىلى.
نومۇس قىلما، قارا كۆز،
بىر يوتقاندا ياتقىلى.

پېشايۋاندا ئولتۇرۇپ،
يار چاچنى تارايدۇ.
شەرەت قىلسام يۆتىلىپ،
قاش ئوينىتىپ قارايدۇ.

شايى - شايى ئەمەسمۇ،
شايى پۇلغا كەلمەسمۇ؟
شايى كىيگەن شۇ خېنىم،
بىزنىڭ قولغا كەلمەسمۇ؟

ئىشكىمدىن ئۆتكىن دەپ،
تاختا كۆۋرۈكنى سالدىڭمۇ؟
كىچىككىنە جانىمغا
شۇنچە ئوتنى سالدىڭمۇ؟

كۆرگىلى كەلدىڭمۇ، يار،
ئولتۇر قېشىمدا بىر زامان.
بىر زامان ئولتۇرمىساڭ،
ئارمان قىلۇرسەن ھەر زامان.

دەريادىكى ئۇلۇغ سۇ
تاشتىن - تاشقا سەكرەيدۇ.
ھوشيار بولمىساق، يارىم،
دۈشمەن بىزنى قەستلەيدۇ.

زوقۇم كەلدى ئىشىڭغا،
باراي دېدىم قېشىڭغا.
بىر گېپىمغۇ بار ئىدى،
تەگمەي دېدىم چىشىڭغا.

غۇنچە گۈللەر گۈل بولدى.
گۈلگە كۈندە قارايمەن.
يارىم، جاۋاب بەرسىڭىز،
قاچانلاردا باراي مەن؟

قۇرغۇي بالىسى ئالىم،
لاچىن بالىسى زالىم.

مەن سىزگە كۆيۈپ قالدىم،
قانداق قىلىمىز، يارىم؟

ئىشىك ئالدى باراڭلىق،
نوگاي چۈشتى چىرايلىق.
ھەممە كىشى ئاراسىدا،
مېنىڭ يارىم چىرايلىق.

كۆزلىرىمگە سۈرمە سۈردۈم،
قاشلىرىمغا قاش قەلەم.
ھېچ كىشىگە كەلمەسۇن،
ماڭا كەلگەن دەرد ـ ئەلەم.

تاڭ سەھەردە قارىسام،
يار گۈلىنى كۆرگىلى.
يۈرىكىم قانداق چىدار،
سەندىن بۆلەكنى سۆيگىلى؟

قارىغاي كېپىپ قويدۇم،
قۇرۇسا قالارمەن دەپ.
كىچىك يار تۇتۇپ قويدۇم،
بۇيرۇسا ئالارمەن دەپ.

ئىشىكىڭدىن ئۆتەرمەن،
يۆتىلىپ، گۈل كۆتۈرۈپ.
مەيلىڭىز بولسا چىقماڭ،
چىنىدە چاي كۆتۈرۈپ.

ئاقچى قوغۇن ئاق ناۋات،
كۆكچى قوغۇن كۆك ناۋات.
باشقىلارنىڭ قانداقكىن،
مېنىڭ يارىم قەنت ـ ناۋات.

ئاق كۆڭلەكنى كىيمەيمەن،
ئاق كۆڭلەك يارىشايدۇ.
بىز ئىككىمىز ئوينىساق،
باشقىلار تالاشايدۇ.

ئەجەبمۇ يارىشىپتۇ،
پېشايۋاننىڭ تېرىكى.
قىيامەتتە ئۆچەرمۇ،
ئىككىمىزنىڭ كۆيۈكى.

باغدا ئۆسكەن لەيلى بىز،
تاغدا ئۆسكەن لەيلى بىز.
غېرىب بىلەن سەنەمدەك
ئۆلۈپ كەتسەك مەيلى بىز.

يارىم قوناق ئوتايدۇ،
يول بويى قوناقلىقتا.
تەرلەپ كەتسەم يەلپۈيدۇ،
ئانارگۈللۈك ياغلىقتا.

ئوقيا ئالدىم قولۇمغا،
سايدا جەرەن ئاتقىلى.
ھويلىڭىزغا گۈل تاشلىدىم،
رىشتىمىزنى چاتقىلى.

چىقىۋاپسەن تېرەككە،
ئالتە ئاي بولدى بۇ دەردكە.

شېرىن جانلار ئۇنمايدۇ،
سەن يارىمدىن بۆلەككە.

گۈل بېغىمدا ئاچىلغان
ئانار گۈلىنىڭ بىرىمەن.
گۈل تۇۋىدە ئولتۇرغان
قارا كۆزنىڭ خىلىمەن.

شەھەر كوچىسى تار ئىكەن،
شېغىلى ئانار ئىكەن.
يېڭىدىن بىر يار تۇتسام،
دەردى بەك تولا ئىكەن.

جامالىڭنى كۆرمىسەم،
پىراقىڭدا كۆيمەستىم.
سەن ئوماقنى ياردىم دەپ،
لەۋلىرىڭگە سۆيمەستىم.

تالاغا چىقىپ باققىن،
سالقىن بىر شامال بارمۇ؟
دەردىڭدە يۈرەك كۆيدى،
بۇنىڭغا ئامال بارمۇ؟

مەن باشقا بېرىپ باقسام،
ئۆردەك بىلەن غاز ئاتسام.
ئۆردەك بويلۇق جۇۋاننى
باغرىمغا تېڭىپ ياتسام.

بارغۇم بارۇ، بارغۇم بار،
بىزنىڭ باغدا زاغۇن بار.
كىمنىڭ قىزى ئۇز بولسا،
شۇنى بېرىپ ئالغۇم بار.

سېنى دەپ دەريانى كەزدىم،
ئۆلمىدىم سۇدا ئېقىپ.
گاھى ئەقلىم بىرلە باردىم،
گاھى ئەقلىمدىن ئېزىپ.

ناخشىنى تولا ئېيتسام،
يۈرەكتە دەردى بار دەمسەن؟
ئايدا ـ يىلدا كۆرۈنۈپ،
ئۆزۈڭنى ئەتىۋا دەمسەن؟

سەن ئاسمانغا قارايسەن،
بىزنىڭ كۆلدە ئاي يوقمۇ؟
سەن ئۆزۈڭنى چوڭ تۇتما،
ماڭا باشقا يار يوقمۇ؟

لىپ ـ لىپ ئېتىدۇ كۆڭلۈم،
يار قېشىغا بارغىلى.
لېۋىگە سۆيۈپ قويۇپ،
تەننى تازا قىلغىلى.

بېغىمدىكى بۇلبۇلۇم،
كۆز بولدى ئۇچۇپ كەتتى.
سىز يارىمنىڭ دەردىدە،
يۈرىكىم سىزىپ كەتتى.

تۇرنىلارنىڭ يولى يوق،
يول سالارنىڭ ئورنى يوق.
ئۆزۈڭ كەلمىسەڭ، يارىم،
مەن بارارنىڭ ئورنى يوق.

دەردىمنى يار بىلەرمۇ،
ماڭا قاراپ كۈلەرمۇ؟
مەن ئىزدىسەم مىڭ قېتىم،
يار بىر قېتىم كېلەرمۇ؟

ھويلاڭدىكى تېرەككە
ئوت كەتتىمۇ، نېم بولدى؟
بىز ئىككىمىز ئامراقتۇق،
كۆز تەگدىمۇ، نېم بولدى؟

بېشىڭدىكى تۇماقمۇ،
قولۇڭدىكى چوماقمۇ؟

مېنى شۇنچه كۆيدۈرگەن،
ئالما بىجىق ئوماقمۇ؟

ئوسما قويغان قېشىڭغا،
يامغۇر چۈشسە ئۆچەرمۇ؟
يۈرەكتىكى ئىشق ئوتى،
ياردىم، ساڭا كۆچەرمۇ؟

قىزىلگۈللۈك چىنەمسىز،
قولغا ئالسام سۇنامسىز؟
ئالتە ئاي كۆيۈپ ئوتۇمدا،
ئايرىلىشقا چىدامسىز؟

تۇمۇچۇق كېلىپ قوندى،
قىزىلگۈلنىڭ شېخىغا.
سېغىنىغاچ كېلىپ قالدىم،
سەن يارىمنىڭ قېشىغا.

ئېسىلماڭ بىلەكىمگە،
مەن يېتەي تىلەكىمگە.
سېغىنىپ نىگارىمنى،
ئوت كەتتى يۈرەكىمگە.

ئېگىز قۇمدىن سىيرىلدىم،
سىيرىلغانىنى كىم كۆردى؟
ياردىم، سېنى سېغىندىم،
ساڭا مەندەك كىم كۆيدى؟

سېغىنغاندا، يار، سېنى،
تىكىلىمەن بۇلاققا.
تۇننى تاڭغا ئۇلايمەن،
چىداپ ھىجران - پىراقىغا.

سېغىنغاندا يار كەلسە،
باشلىۋالسام ئۆيۈمگە.
ئۇنىڭ نازۇك قولىنى
سۈرتمەسمىدىم كۆزۈمگە.

باغلىرىڭغا باقمەن،
ئېرىقىڭدا ئاقمەن.
سەن كەلگەندە، ئامرىقىم،
باغرىمغا چىڭ ياقمەن.

دېرىزەڭنى چېكىمەن،
چىقالمىساڭ كېتىمەن.
ئۇخلاپ قالما، ئامرىقىم،
تاڭ ئاتقۇچە كۈتىمەن.

يارنىڭ كىيگەن كۆڭلىكى
قىزىل دۇردۇن، تاۋادۇر.
شۇ يارىمدىن ئايرىلسام،
ئۆلمەك ماڭا راۋادۇر.

قۇلاقىڭدا پوپوزا،
بىلەزۈك بىلەكىڭدە.
كۆيۈپ قالدىم سۆيمەيسەن،
تاش بارمۇ يۈرەكىڭدە؟

مەككە دەپ ماڭدىم يولۇڭغا،
ھاجى دەپ قىلدىم تاۋاپ.

سەن ناۋاتتا خالتا بەرسەڭ،
مەن جىگەرىمدە كاۋاپ.

دۇتارنى چېلىۋەردىم،
كەلسە ـ كەلمەس پەدىگە.
سارالڭ بولۇپ قالايمۇ،
سەن يارىمنىڭ دەردىگە؟

ئىشىك ئالدىدا ئېرىق،
ئاستا ـ ئاستا ئاتلىدۇق.
سىز بەرگەن قىزىلگۈلنى
ھېچكىمگە بەرمەي ساقلىدۇق.

يارنىڭ بېشىدا ياغلىق،
قاش ـ كۆزى كۆرۈنمەيدۇ.
يار يېنىمدا ئولتۇرسا،
تاڭ ئاتقان بىلىنمەيدۇ.

بۇ يىل ئالما بەك بولدى،
ھەر شاخىدا مىڭ دانە.
مېنى كۆيدۈرگەن خېنىم،
يۈرتىمىزدا بىر دانە.

ئۆرۈكۈم قاتار ـ قاتار،
يارىم ئۆيىدە ياتار.
يارىم ئۆيىدە ياتسا،
بىزگە قانداق تاڭ ئاتار؟!

چاسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا
توققۇز ئىشىك تەڭ ئېچىلۇر.
بىزنى كۆيدۈرگەن سەتەڭنىڭ
بېشىدىن گۈل چېچىلۇر.

ئۆستەڭ ئالدىدا يولدا
ئايىغىڭنىڭ ئىزى بار.
يۈرىكىمنى يېرىپ باق،
ساڭا كۆيگەن دەزى بار.

مەن باراي بازارىڭغا،
چاي سالاي قازانىڭغا.
ئاخۇنۇم نەزىر قىلسۇن،
ئالمىدەك چىرايىڭغا.

ئالما ئاتتىم تالىققا،
ئورۇندۇم ياغلىققا.
ئەجەب ئىچىم كۆيەدۇر،
سىز يارىم چىرايلىققا.

يۇرۇڭقاشتىن ئات ئالدىم،
مىنىپ چىقتىم يۇگەنسىز.
مەن سىزگە كۆيۈپ قالدىم،
چىرايىمدىن بىلگەنسىز.

بېغىمدىكى گۈللۈكتىن
تېپىۋالدىم تۇگۇنچەك.
كۆڭلۈمنى ئۇتۇۋالغان
مېنىڭ يارىم كۇلگۇنچەك.

يارىمغا سارايى سالسام،
گۈل بىلەن مۇنار سالسام.
يار ئىچىدە بىلەرمۇ،
ھەرقانچە گۇناھ قىلسام؟

بۇلبۇل ئۇۋا ياساپتۇ،
قىزىلگۈل ئاراسىغا.
مەن ئەجەب كۆيۈپ قالدىم،
كۆزۇڭنىڭ قاراسىغا.

سەن يارىمنى ياد ئېتىپ،
ناخشا ئېيتىمەن كۇندە.
دەرد ئىچىدە يىغلايمەن،
ھېچكىم ئاڭلىماس ئۇندە.

قېرى سۆگەت ياغىچى
نو بولامدۇ، ئويلاپ باق.

كۆڭلۈڭنى ئالالايمەن،
مېنىڭ بىلەن ئويناپ باق.

ئۆردەك ئاتتىم غاز بىلەن،
كاۋاپ ئەتتىم تۇز بىلەن.
ئۆلۈپ كەتسەم ئارمان يوق،
ئوينىۋالدىم ئۇز بىلەن.

ئالسىلا، پات ئالسىلا،
تالدى مېنىڭ بىلەكىم.
سۆيسىلە، پات سۆيسىلە،
چىدىمىدى يۈرەكىم.

بىزنىڭ باغقا كىرىپ باق،
ئالما ئۈزۈپ تېتىپ باق.
كۆيگىنىمنى بىلمىسەڭ،
يۈرىكىمنى يېرىپ باق،

باھار كېلىپ، ياز كېلىپ،
كاككۇك قوندى تېرەككە.
كۆڭلۈم ھەرگىز ئۇنىماس،
سىز يارىمدىن بۆلەككە.

باغدا پىشتى خۇمۇرىنە،
يەپ باقامسىز بىر دانە؟
بېلى بوش دەپ يالتايماڭ،
بولاي ئەمدى مەردانە.

بۇ يوللار ئۇزۇن يوللار،
توختاپ قالمىسىلا، يارىم.
باغلىرىدا كۆتىمەن،
ئۇخلاپ قالمىسىلا، يارىم.

ئاق رومالىڭ ئېسىلكەن،
ئۇرۇمچىدىن ئالغانمۇ؟
كۆيدۈم دەيسەن، قارا كۆز،
راست كۆيدۈڭمۇ، يالغانمۇ؟

بارغىنىمدا ياز ئىدى،
يانغىنىمدا زىمىستان.
كۆڭلۈم قانداق ئۇنايدۇ،
يارىم، سەندىن ئايرىلسام؟

شىلدىرلايدۇ ھويلىڭىز،
قومۇشلۇققا ئوخشايدۇ.
ئاخشام سۆيگەن سېكىلەك
تۇمۇچۇققا ئوخشايدۇ.

باغ ئارا ئىشىكىڭنى ئاچقىن،
مەن نىگارىمنى كۆرەي.
زەپىرەڭدەك سارغىيىپ
تۇرغان جامالىڭنى كۆرەي.

ھاۋانىڭ بۇزۇقلۇقى،
ئاسماندا ئاينىڭ يوقلۇقى.
بۇ مېنىڭ خامۇشلۇقۇم،
يېنىمدا يارنىڭ يوقلۇقى.

راۋابىمنىڭ تارىسى
پەي ـ پەيگە ئوخشايدۇ يەنە.

بوش چاغلىماڭ، نازۇك خېنىم
تەتەيگە ئوخشايدۇ يەنە.

ياربم بىلەن چاي ئىچتۇق،
ئانارگۈلى چايداندا.
ئۆلمىسەك كۆرۈشەرمىز،
جۇمە كۈنى مەيداندا.

مەن ئۇچامغا قارىسام،
ياربم ئەپ بەرگەن كۆڭلەك.
ياردىن بىر دەم ئايرىلسام،
چىدىمايدىكەن يۈرەك.

بىزنىڭ باغدا جانانە،
يەپ باقسىلا بىر دانە.
ئوتلىرى يامان ئىكەن،
بىزلەر بولدۇق دىۋانە.

ئۆستەڭ باشىدا قوي سويسام،
بالىلار كاۋاپ دەيدۇ.
قارا كۆز مېنىڭ ياربم،
سۆيسىڭىز ساۋاب دەيدۇ.

ئۆستەڭ بويلاپ ماڭغۇچە،
قاراپ تۇردۇم يانغۇچە.
غۇنچە بويلۇق ياربمنى
سۆيەلمىدىم قانغۇچە.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
چۆرىسى يالاڭ قاپتۇ.
ئىچىمدىكى دەردىمنى
كىم بېرىپ ساڭا دەپتۇ؟

مېنىڭ دەردىم بەك تولا،
يارغا ئېيتمىسام بولماس.
ئەل شۇنچىلا گەپ تاپتى،
ئەمدى سۆيمىسەم بولماس.

ياربم رومال ئارتىپتۇ،
پېشانىسىگە چۆكۈرمەي.
قاچانغىچە يۈرەرسىز،
كۆيگەن ئوتنى ئۆچۈرمەي؟

ئۆستەڭ بويىدا ساندۇق،
ساندۇق ئىچىدە جابدۇق.
قانداق قىلىمىز، ياربم،
كۆيۈك ئوتىدا قالدۇق.

چامغۇرلۇقۇ چامغۇرلۇق،
چامغۇرلۇقتىن ماڭغۇلۇق.
كىمنىڭ قىزى ئۇز بولسا،
شۇنى بېرىپ ئالغۇلۇق.

بۇ يوللار ئۇزۇن يوللار،
پىيادە يېتەلمەيسىز.
يار، مۇنداق جاپا قىلماڭ،
سىز مەندىن كېچەلمەيسىز.

يارنىڭ كىيگەن كۆڭلىكى
شىپىڭ، ئەتلەس، تاۋادۇر.
ياربم، سەندىن ئايرىلسام،
ئۆلمەك ماڭا راۋادۇر.

پەرداز قىلىپ چىقىپسەن،
چوڭ بازارغا ماڭدىڭمۇ؟
ئۇچراشساق قارىمايسەن،
يېڭىدىن يار تاپتىڭمۇ؟

غەزەل توۋلاپ كوچىدىن
ئۆتۈپ كەتتى ياش باللا.
خەۋەر ئالاي دېمەيدۇ،
باغرى قاتتىق تاش باللا.

ئات مىنسەممۇ ئوينايمەن،
مىنمىسەممۇ ئوينايمەن.

كىم جېنىمغا ئەسقاتسا،
شۇنىڭ بىلەن ئويناىمەن.

پىچقىڭىزنى بەرسىڭىز،
پىيازنىمنى ئاقلىسام.
رەسىمىڭىزنى بەرسىڭىز،
ئالبۇمىمدا ساقلىسام.

سوپىياڭ سېرىق بولۇر،
قوم ياقىسى تېرىق بولۇر.
ئىككى يار تۇتقان خېنىمنىڭ
چىرايى سېرىق بولۇر.

ئۆستەڭ بېشىدىن كەپلا،
تەمەچ تەرگەچ كەلمەپلا.
قوللىرىدا قولياغلىق،
ناۋات چەگكەچ كەلمەپلا.

ئەي خېنىم، تۇتماڭ قولۇمنى،
ئاي قاراڭغۇ، يول يىراق.
خۇدايىم شۇنداق سالامدۇ،
ئىككىمىزگە ئىشتىياق؟

يانچۇقۇمدا پۇلۇم بار،
تېگىشىپ بەرسىلە.
بوي يەتمىدى سۆيگىلى،
ئېگىشىپ بەرسىلە.

نامازشامدا يولىڭىز،
شەلپەرىدە تونىڭىز.
قاراپ ـ قاراپ كەتتىڭىز،
كىمگە چۈشتى كۆڭلىڭىز؟

چىمچىلاقنى قىيىۋەتتى
گۈل شېخىدا بىر قىياق.
چىرايىمنىڭ سېرىقلىقى
دەرد بىلەن پىراق.

ئۇخلىسام تاڭ ئاتمىدى،
ئۇزۇن ئىكەن كېچىڭىز.
چىدىغىلى بولمىدى،
يامان ئىكەن ئوتىڭىز.

بىلەزۈكنى تالاشماڭ،
ئاق بوغماق بىلىكىم بار.
كۆڭلۈمگە ئازار بەرمەڭ،
يالقۇنلۇق يۈرىكىم بار.

ئاتىڭ ئوبدىنى بولسا،
تاغنى يايلىمايمەنمۇ؟
يارنىڭ ئوبدىنى بولسا،
جاننى ئاتىمايمەنمۇ؟

ئالما ـ ئانار بېغىمدا،
خىللاپ يەڭلار، ساتمايمەن.
ئىشچان يارغا مەيلىم بار،
تائەبەدكە ساقلايمەن.

غېرىبمەن دىلى سۇنغان،
يېنىمدا يوق ھەمراھىم.

بەندەم دېسە يارىمدىن،
ئايرىمىسۇن خۇدايىم.

لەڭگەر[13] سېيىدىن كەلگەچ،
ئارىشتا[14] قونۇپ قالدۇق.
شۇ يارنىڭ پىراقىدا،
دۇتارچى بولۇپ قالدۇق.

يارىم ئورما ئورۇپتۇ،
چېچى بەلدە تولغىنىپ.
يار دەردىدە يىغلايمەن،
كېچە ـ كۈندۈز ئاھ ئۇرۇپ.

كۆك تاۋاردا بۆك كىيىملا،
زەپ ياراشپتۇ، خېنىم.
ھەممە ئادەم غۇنچە بويكەن،
دەپ قاراشپتۇ، خېنىم.

دەريانىڭ ئۇ قېتىدا
غاز ـ ئۆردەكلەر ئويناپتۇ.
ساڭا كۆيگەن بۇ يۈرەك
بىر سۆيگەنگە تويمايدۇ.

ئەل پىراقۇ، ئەل پىراق،
دىلدا ياندى ئىشتىياق.
ئىشتىياقنىڭ دەردىدە
بىر كۈن ئاغرىق، بىر كۈن ساق.

قىرغا پىياز تېرىدىم،
ئېتىزغا يالاڭ[15] سامساق.
مەن يارىمنىڭ دەردىدە،
بىر كۈن ئاغرىق، بىر كۈن ساق.

ئۇۋلاپتۇ قارلىغاچ،
پېشايۋاندا، پەرماندا.
بىز شۇنداق ئۆتەرمىزمۇ،
كۆيۈك ئوتى ئارماندا؟

مەن بارايمىكىن تۇزغا،
يۇرىكىمنى يېقىپ مۇزغا.
يانچۇقۇمدا بىر تىيىن يوق،
ئىچىم كۆيىدۇ ئۇزغا.

قولۇمنى كېسىۋەتتى،
گۆش توغرايدىغان پىچاق.
يۈرەكنى ئېزىۋەتتى
دۆڭ مەلىدىكى قىزچاق.

ئاق تەلپەك، قارا تەلپەك،
كىيىمەك ساڭا يارىشار.
مەن يارىمنى بەرمەيمەن،
دۇشمەن گۈيلار تالىشار.

گۈل ئۈزۈپ بېرىڭ ماڭا،
بىر پۇراي، ئىككى پۇراي.
سىز يارىمدىن ئايرىلىپ،
بىر جايدا قانداق تۇراي؟

ئوچاقىڭغا ئوت قالاپ،
يۈزلىرىم قارا بولدى.
سېنى مەن تولا ئويلاپ،
يۈرىكىم يارا بولدى.

باغىڭدىكى شاپتۇلنىڭ
شاخلىرى ئەجەب پەسكەن.
چىقمايسەن تالا ـ تۈزگە،
سېنى كۆرمەك بەك تەسكەن.

ئوچاققا ئوتۇن سالدىم،
چوڭلىرىنى ئۇششاقلاپ.
ئۇخلاپ يېتىپ چۈش كۆردۈم،
سەن يارىمنى قۇچاقلاپ.

ھاۋادا يۇلتۇز تولا،
سانىسام ئوتتۇزغىنا.

ۋەدىمىز شۇنداقمىدى،
جۇپ بولماي يالغۇزغىنا؟

پولو[16] ساينىڭ تاشلارى،
مېنىڭ يارىمنىڭ قاشلارى.
ئۇلۇغ سايدا ئاققان سۇ،
سەن يارىمنىڭ ياشلارى.

قۇرغۇي قوندى قولۇمغا،
لاچىن قوندى بېشىمغا.
سەن يارىمنى ياد ئېتىپ،
كۈلاڭ تولدى يېشىمغا.

ئانام بەرگەندە دەشنام،
دادام بەرگەندە دەشنام.
يادىمغا يېتىپ قالۇر،
قاتتىياقتىكى[17] ئاشنام.

ئۆيىڭىزنىڭ ئارقىسى
جىگدىلىك ھەم بېدىلىك.
قارلۇقتىكى[18] يارىمغا
مەن ئەۋەتەي بەندىلىك[19].

تىزدىم ئۇنچە ـ مارجاننى،
بوينۇمغا ئاسارمەن دەپ.
يارغا بەردىم كۆڭلۈمنى،
مېھرىگە قانارمەن دەپ.

پالتا سالدىم تېرەككە،
ئۇنى كەتتى سېيەككە[20].
ئالتەئاي بولدى كۆيەككە،
دەز كەتمەمدۇ يۇرەككە؟

ۋەدە قىلغان ئۆزىڭىز،
گۇۋاھچىسى كۆزىڭىز.
ئۆلۈپ كەتسەك ئارمان يوق،
ئايرىلماستىن ئىككىمىز.

مەھەللەڭگە جۆنەيمەن،
ئىشىك ئالدىڭدا تۇنەيمەن.
دۇشمەن گۇيىنىڭ ئالدىدا،
تاللاپ سېنى سۆيەي مەن.

بىرى نوچى، بىرى چاققان،
يەر ـ جاھان ساڭا باققان.
سەندىن ئۆزگىسى يوقتۇر،
كۆڭلۇمگە ئەجەب ياققان.

ئۆلچەپ سېنىڭ بويۇڭغا،
تون تىكەرمەن تويۇڭغا.

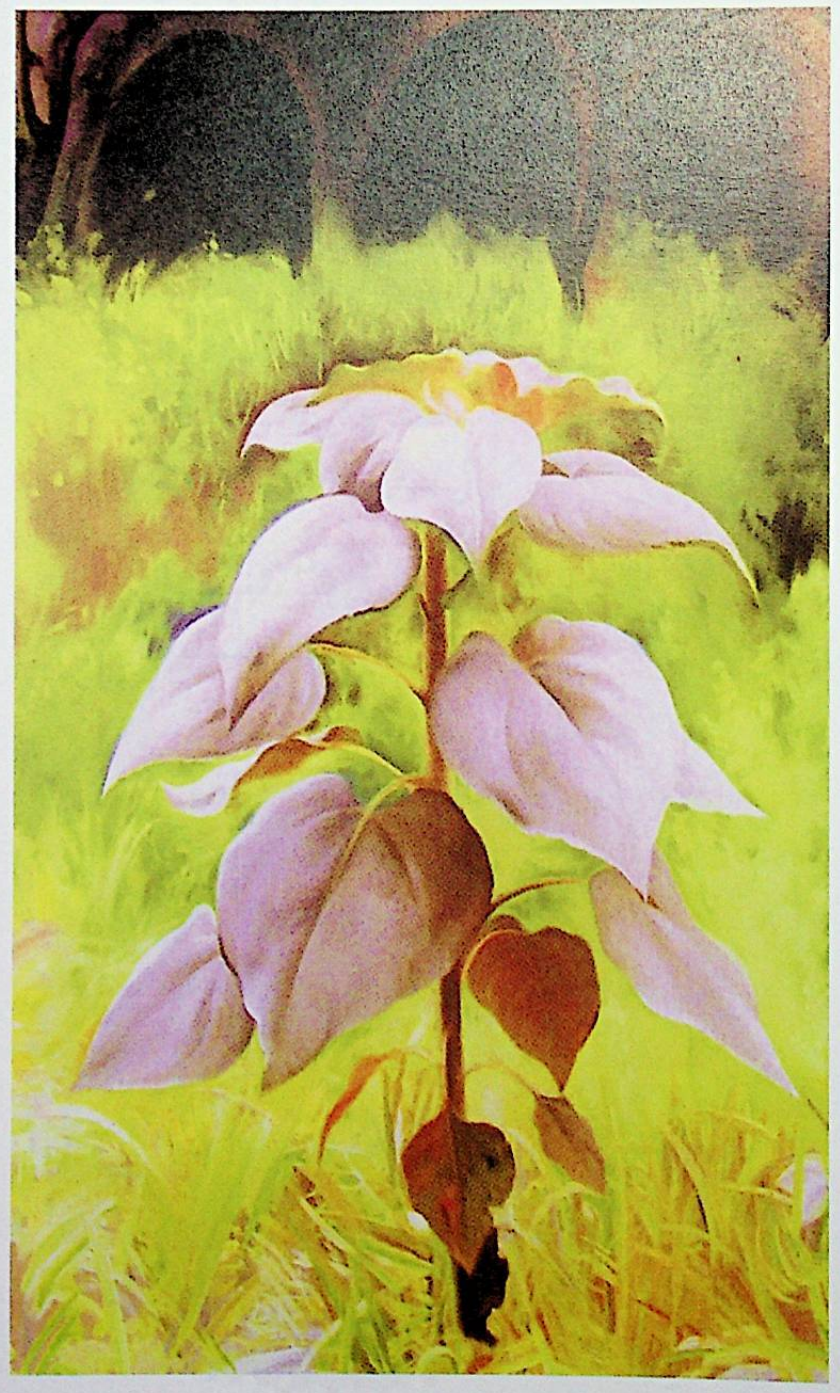

ئەجەبمۇ خۇمار بولدۇم،
سېنىڭ نازلىق خۇيۇڭغا.

بىز نىڭ دەريا چوڭ دەريا،
تارمىقى تارام ـ تارام.
سەن كۆڭلۈڭنى بەرمىسەڭ،
مېنىڭ سۆيگىنىم هارام.

مايسىنى يۇلۇپ قويۇپ،
كۆچۈرەلمىگەن يارىم.
يۇرەككە ئوتنى سېپىقۇيۇپ،
ئۆچۈرەلمىگەن يارىم.

خەنجىرىم بار بەك ئىتتىك،
كەسمەس گۇلنىڭ شېخىنى.
مېنىڭ يارىم ئەقىللىق،
سۆيمەس مەندىن باشقىنى.

باغنىڭدىن ئۈزۈۋالدىم
ئەتىرە بىلەن لەيلىنى.
يارنىڭ ئىشقى تارتىدۇ،
هەر كىشىنىڭ مەيلىنى.

ئاسمىنىڭدا تۇۋرۇك يوق،
دەريايىڭدا كۆۋرۈك يوق.

ۋاپادارىم سەن بولساڭ،
مېنىڭ كۆڭلۈم دائىم توق.

بۇلۇت ئايغا دال بولدى،
چىقمىدى ئاي پارىسى.
مەن ئۆلەر هالەتتە ياتسام،
قېنى، يارنىڭ قارىسى؟

قاشىڭ بىلەن قارايسەن،
زۇلپىڭ بىلەن باغلايسەن.
مەن ساڭا نېمە قىلغان،
ئۆلتۈرگىلى چاغلايسەن.

سېنىڭ ئايدەك جامالىڭغا
خۇدايىم نۇرىنى سالدى.
ئەزەلدىن تا قىيامەتكە،
مېنىڭ جېنىمنى شۇ ئالدى.

ئۆلەرمەنمۇ، كۆيەرمەنمۇ،
ئۆزۈمنى چاغلىيالمايمەن.
يامان ـ ياخشى گۇناھ قىلسا،
ئەقىدە باغلىيالمايمەن.

ئاق ئالمىنىڭ شاخىدەك
ئېگىلمەسەن، ئاق جۇۋان؟
ئىچىمدىكى دەردىمنى،
سەن بىلمەسەن، ئاق جۇۋان؟

ئىشىك ئالدى كۆل بولسا،
قاپاق تېرەك ئۆسمەمدۇ؟
كۆڭۈلدىكى يار بولسا،
كۆڭلۈم تاغدەك ئۆسمەمدۇ؟

مەن ئۆلەرمەن، مەن ئۆلەرمەن،
يولدا قويماڭلار مېنى.
يولدا قويساڭلار قويۇڭلار،
چۆلدە قويماڭلار مېنى.

مەن يارنى كۆردۇم،
مەستانە بولدۇم.
ئەقلۇ ھوشۇمدىن،
دىۋانە بولدۇم.

دىۋانە قىلغان
ئايدەك يۇزۇڭدۇر.
مەستانە قىلغان
شېرىن سۆزۇڭدۇر.

جۇۋان ئايلام توم بىلەك،
چوكان ئايلام توم بىلەك.
ئۆيىڭىز قەيەردىرەك،
مەنمۇ باراي شۇ يەرگىرەك.

بىر قويۇم ئىككىنى تۇغدى،
بېرىپ كۆرۈڭ قوزاسىنى.
كىم يامانلىق ئەيلىسە،
خۇدا بېرۇر جازاسىنى.

ئالما تاپتىم، سويمىدىم،
سويما تاپتىم، ئويمىدىم.
مەن ئۇزۇم چوڭ بولغىلى،
چوكان - جۇۋانغا تويمىدىم.

ساندۇقتا جىق ئوق ئىدى،
ئاتماستا كۆڭلۇم توق ئىدى.
چوكانغا كۆيگەن چاغلىرىم،
ساقال - بۇرۇتۇم يوق ئىدى.

كىچىككىنە ئېرىق چاپتىم،
ئاتلاپ ئۆتكۈدەك.
سۇزۇككىنە سۇ كېلىپتۇ،
قېنىپ ئىچكۈدەك.

يار كېلىپ گۈلدەستە تۇتسا،
تار كېلەر دۇنيا ماڭا.

جان دىلىمدىن ئەتىۋادۇر،
شۇ گۈلى رەنا ماڭا.

ئاق جۇۋانغا قاش ئاتاي،
يۇمىلاق جۇۋانغا تاش ئاتاي.
ۋەدىسىدە تۇرمىسا،
ئۇرۇپ زاڭاقىنى يۇمشىتاي.

ئاق جۇۋان دەيمۇ سېنى؟
يۇمىلاق جۇۋان دەيمۇ سېنى؟
باغدا باققان پاقلىنىمدەك،
ئۆلتۈرۈپ يەيمۇ سېنى؟

دوزاخ ئوتىدا تونۇر قىزىيدۇ،
نانى كۆيمەيدۇ.
كۆزۈمدىن ئاققان ياشتا
ئۆردەك ئۈزەدۇر، ياريم بىلمەيدۇ.

خالايىق سەۋر، قىل دەيدۇ،
دەردىمنى بىلمەيدۇ.
كېچە - كۈندۈز پىغان ئەيلەپ،
ئۇيقۇم كەلمەيدۇ.

كىچىككىنە تۇرۇمتاي
قوندى بىلەككە.
قاراپ تۇرغان يارنىڭ ئوتى
تەگدى يۈرەككە.

كىچىككىنە ئۆردەكىم بار،
غازغا قوشۇلماس.
ئەقلى بولسا چوكانلىنىڭ،
تازغا قوشۇلماس.

ئى خېنىم، يۇمىلاققىناڭ،
چىلگە پۇرايدۇ قوينىڭىز.
بىر سۆيۈپ، ئىككى سۆيۈپ،
قانداق قانادۇر كۆڭلىڭىز.

كېلىڭ، يارىم، ئويناىلى،
دەريا بويى بويلايلى.
بېلىقلارغا ئەرز ئېيتىپ،
بىز خۇداغا يىغلايلى.

ئاسماننى ئالاڭ دەيدۇ،
يۇلتۇزنى شالاڭ دەيدۇ.
مەن سىزنى ئالاي دېسەم،
دۇشمەنلەر سارىڭ دەيدۇ.

گۈللەر تېرىدىم تۇزدە،
ئېچىلىدۇ كەچ كۇزدە.
سىز باققاچ ۋاپا بىلەن،
بىزنىڭ كۆزىمىز سىزدە.

ئالمان قارچىغام بولسا،
قوندۇرسام بىلەكىمگە.
ياخشى يار مېنىڭ بولسا،
بىر تاڭسام يۈرەكىمگە.

ئى خېنىم، ساقلاپ تۇرۇپ،
ئەسلىدە ماڭغۇم كەلمىدى.
قاش - كۆزىنى ئوينىتىپ،
چىقسا خېنىم جان قالمىدى.

ئانام بەرگەن ئاق كۆڭلەك،
كات ئۇستىدە قاتلاقلىق.
سەن يارىمنىڭ گەپلىرى
يۈرىكىمدە ساقلاقلىق.

سېنىڭ ئاشنالىڭ مېنىڭ دوستۇم،
سارايدا مەشرەپ ئويناىلى.
كۆزگە ئىلمىغان يارىنىڭ
بېشىغا دەسسەپ ئويناىلى.

كېلىڭ ئويناىلى،
يار بىلەن بوستان.
كېلىڭ ئويناىلى،
باغ بىلەن بوستان.

سەنسەن، مېنى سەن
خارابە قىلدىڭ مېنى سەن.
ئوتلارغا سېلىپ،
كاۋابى قىلدىڭ مېنى سەن.

ئاق كۆڭلەكنى كىيىۋېلىپ،
جىمى ئالەمنى كەزدىلە.
كۆيدۈرۈۋېلىپ ئۆزلىرى،
يۈرىكىمنى ئەزدىلە.

كۆيدۈم - كۆيدۈم ئىشقىڭدا،
كۆيدۈم جانان يارىيار.
شۇنچە كۆيدۈم بىلمىدىڭ،
كۆڭلى يامان، يارىيار.

ئېگىز تاغنىڭ كۆلەڭگىسى
ساينى تالاشۇر.
چىرايلىقنى يار دەپ تۇتساڭ،
خويمۇ ياراشۇر.

تاش تاشلىدىم تاش كۆلگە،
كۆز تاشلىدىم بىر گۈلگە.
بۇ ئالەم بېخىل ئالەم،
ئۆيناپ ئۆتىلى بىرگە.

دېرىزەمنى ئېچىپ قويدۇم،
سالقىن كىرسۇن دەپ.
مۇڭ ئېچىدە ناخشا ئېيتتىم،
يارنى ئۇقسۇن دەپ.

بىزنىڭ يارلار قاراقاش،
ئەگىم يولدا ئۆينايدۇ.
بىزنى كۆرسە بەش ياڭزا،
شېرىن جاننى قىينايدۇ.

كۆك ئۈزۈم - كۆپكۆك ئۈزۈم،
چۈنچىگە سالسا قۇرۇغاي.

مېنى شۇنچە قىينىما،
ئاي چىراي، ئاپتاپ چىراي.

مەن يارالدىم بۇ جاھانغا
كۆرگۈلۈكنى كۆرگىلى.
تەلمۈرۈپ باقتىم يولۇڭغا،
كەلگىن، جېنىم، بىر سۆيگىلى.

بىر سەر بولسا ۋاپاسىنى،
سېتىپ يېمەيتتىم.
جۇل - جۇل چاپان كىيىپ كەلسە،
چېنىپ يۇرمەيتتىم.

بىزنىڭ يارنىڭ ئۆيىدە
ئويۇق تولا، تەكچە تولا.
مېنى تەشنا قىلغانىنىڭ
دەردى ئۆلگەندە بولا.

سايلىققا لەمپە سالساڭ،
تال - تال ياغاچى مەن بولاي.
مەن تەرەپكە كەلسەڭ يار،
بېشىمچە ئالدىڭغا مەن باراي.

يار ئوتى چۈشتى ئىچىمگە،
گۆش - ئۇستىخانىمنى شۇلۇپ.
خەققە تۇيدۇرماي يۇرۇيمەن،
بىردە يىغلاپ، بىردە كۈلۈپ.

ئۆستەڭ بويىدا نېمىلەر بار،
ئۆردەك بىلەن غازلار بار.
ئۆردەك ئۆلۈپ، غاز قالسۇن،
دۇشمەن ئۆلۈپ، دوست قالسۇن.

تال چۈنقىتەك - تال چۈنقىتەك،
تاللىۋالدىم مەن سېنى.
شۇنچە خەقنىڭ ئاراسىدىن
پارلىۋالدىم مەن سېنى.

چىننىڭ چىنە دەرىمىز،
گۈلنى غۇنچە دەرمىز.
بىر دانغىنا مەرۋايىتنى
بېھىشنىڭ گۈلى دەرمىز.

ئالمىسا ئانارگۈل،
شاخنى سۇنمايمەن.
بىرنى سۆيۈپ قويمىغۇچە،
ئۆيۈمگە يانمايمەن.

كۆك دېڭىزنىڭ تېگىگە
زەيتۇن گۈلنى تاشلايمەن.
يار يادىمغا يەتكەندە،
مۇڭلۇق ناخشا باشلايمەن.

ئاق ئالما، قىزىل ئالما،
يامىنى يېشىل ئالما.
ئەقلىڭ بولسا بىل، يارىم،
دەردىڭدە ئۆڭۈم چالما.

ئېرىقنىڭ كىچىكلىكى،
سۆيىنىڭ سۇزۇكلۇكى.

مېنى مۇنچە كۆيدۈرگەن،
خۇيۇڭنىڭ تۇزۇكلۇكى.

قىزىلگۈلنى پۈرايمەن،
توزۇپ قۇرۇپ كەتكۈچە.
ياردىن ئۈمىد ئۈزمەيمەن،
يەرلىكمەدە ياتقۇچە.

داۋان ئاشتىم، تاغ ئاشتىم،
تىتما ـ تالاڭ چورۇقۇم.
مېنى مۇنچە قىينىماڭ،
يۈزى ئايدەك يورۇقۇم.

ئاسماننى يىراق دەيدۇ،
يۇلتۇزنى چىراغ دەيدۇ.
كۆڭلۈمگە ئازار بەرسەڭ،
ئۆلگەندە سوراق دەيدۇ.

ئۆستەڭ ياقىلاپ يۈرمەيتتىم،
سۇ ئالغىلى كەلمەيتتىم.
سىز يارىمنى دېمىسەم،
كۈندە يىغلاپ يۈرمەيتتىم.

سۇ توشۇپ تالدىكمۇ، يارىم،
تۇتقۇچى يوق ئىۋرىق بىلەن.
سېنى ئالارمەن ئۇرۇشۇپ،
ئۆگەي ئاناڭ قورۇق بىلەن.

چىراغ پەرۋانىسى
ئوتتىن يانارمۇ؟
كىشى ئۆز ياردىن
جاننى ئايارمۇ؟

قىبلىدىن شامال چىقسا،
چاقىم قىلىدۇ غۇي ـ غۇي.
سەن نېمە دەپ سورىساڭ،
قۇشقاچ ئالمىغان قۇرغۇي.

ئۇزۇن - ئۇزۇن ئارغامچا
يولدا قالسا مەيلىمۇ؟
دەردىڭىز دە ئېتىكىم
ياشقا تولسا مەيلىمۇ؟

سۇزۇك سۇنىڭ ئاستىدا
قارا قۇمچاق ئوينايدۇ.
مېنىڭ يارىم تۇمۇچۇق،
سۆيۈپ يۈرەك قانمايدۇ.

نان تېپىپسەن بىر پۇچۇق،
يالغۇز يېمىگىن نانىنى.
مەنمۇ ئاللا بەندىسى،
بۇنداق قىلمىسا جانىنى.

ئاسمانلاردا ئاي بولار،
ئون بەش كۈندە بىر تولار.
بىزنىڭ يارنىڭ خۇلقىسى
يەنە كىمدىن تېپىلار؟

قەندە دەملىگەن چاينىڭ،
تەمى تاتلىق، يار - يار.
بىزنى سۆيمەي كەتكەننىڭ
باغرى قاتتىق، يار - يار.

تۇرۇپ قاپسىز، يۇمىلاق،
خالتا كوچا ئالدىدا.
بىرنى سۆيۈپ قويامسىز،
باشلاپ بارسام دالدىغا؟

كەل دېگەندە كەلمىدىڭ
جانانە قاشىمغا مېنىڭ.
بۇ مالامەت تاغلىرى
سىيرىلدى باشىمغا مېنىڭ.

ئىشىك ئالدى باراڭلىق،
باراڭغا تال قوندۇرما.
يىغلاپ كەلدىم ئالدىڭغا،
بۇ كۆڭلۈمنى ياندۇرما.

ئېگىز تاغقا چىققاندا،
پۇتلىرىڭغا تاش قويار.
ئۆز ۋەدەڭدە چىڭ تۇرغىن،
ئايىغىڭغا باش قويار.

بار قولۇمدا بىر بەلچە،
ئۆتۈك تىكتىم ئەرەنچە.
مەن يارىمنىڭ دەردىدە،
ناخشا ئېيتتىم بىلگەنچە.

كەپتەرۋازنىڭ بازىرى
چۈجگۈن بىلەن يانتاقلىق.
قېشىمغىلا كەل دەيسىز،
بىزلەرگىمۇ جان تاتلىق.

كېچە بارسام تونامسىز،
سىزنى سۆيدۈم گۇمانسىز.
كېچىلىرى بارغاندا،
يولغا چىقىپ تۇرمامسىز؟

مېنىڭ مىنگەن ئېتىمنىڭ
تىزگىنى قايان قالدى؟
بىر قاراپ، ئىككى قاراپ،
يار يۈرەككە ئوت سالدى.

قىش كۈنلىرى قار ياغار،
ياز كۈنى يامغۇر.
يار دەردىدە جان تالاشسام،
زەمزەمنى تامدۇر.

كۈلۈپ - يىغلاپ يۈرۈيسەن،
مەندە نېمە چارە بار؟
شېرىن جانىنى قاقشاتقان
كىمنىڭ سەندەك يارى بار؟

ئەجەبمۇ سالقىن ئىكەن
نەزەرباغنىڭ ھاۋاسى.
تۇغمەيدىكەن زادى
ياشلىقتا قىز دەۋاسى.

بېرى كەلگىن، يارىما،
سۆيۈپ قويغىن، يارىما.
سېنىڭ ئىشقى ئوتۇڭدا،
ئازلا قالدى جانىما.

ئىچىم بەك پۇشۇپ كەتتى،
چالغىلى راۋاب يوقمۇ؟
سىزگە قانچە خەت يازدىم،
بەرگىلى جاۋاب يوقمۇ؟

بۇلبۇل تولا سايرايدۇ،
گۈل شېخىغا قونايى دەپ.
يارىم، ساڭا خەت يازدىم،
ئەھۋالىڭنى ئۇقاي دەپ.

قايچا ئېلىپ قولۇمغا،
دۇراپ پەلتو پىچىمەن.
خەتكە جاۋاب يازمىساڭ،
سەندەك ياردىن كېچىمەن.

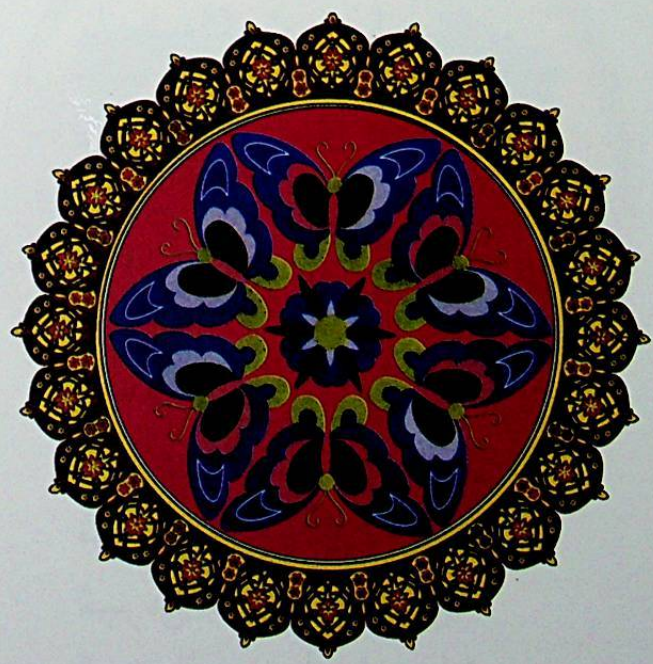

سالام خەتنى يازغۇچە،
كۆز ياشلىرىم تۆكۈلدى.
كۆڭلۈمدىكى سۆزلىرىم
ئاق قەغەزگە پۈتۈلدى.

ئورما ئورغىلى چىقسام،
كۆيدى مېنىڭ پېشانەم.
ساڭا يازغان شۇ خەتتىن،
ئايان بولسۇن نىشانەم.

تىزناپ دەريا سۈلىرى
دولقۇنلىنىپ ئاقامدۇ؟
مەن ئەۋەتكەن سالام خەت
يۇرتىڭغا يېتەمدۇ؟

ئۆيىمىزنىڭ تاملىرى
پىشىق خىشتا سېلىنغان.
قەلبىمدىكى سۆزلىرىم،
سالام خەتكە يېزىلغان

دۇتار چېلىپ ئولتۇرسام،
بۇلبۇل قوندى بېشىمغا.
سېغىنغاندا مەن سېنى،
خېتىڭ كەلدى قېشىمغا.

تەشنالىقنى قاندۇرغان
جىلغىدىكى بۇلاقمۇ؟
خەت يازايمۇ دېمەيسىز،
ئوڭ قولىڭىز چولاقمۇ؟

گۈزەل يارنىڭ خېتىنى
كۈندە بىر ئوقۇپ قويدۇم.
كۆڭلۈمدىكى گېپىمنى
ناخشامغا قېتىپ قويدۇم.

خەتنى يازغان قولۇڭنى
كۆرۈڭالغۇم كېلىدۇ.

شېرىن - شېكەر لېۋىگە
سۆيۈۋالغۇم كېلىدۇ.

دەستە - دەستە گۈل تىزدىم،
رەڭمۇ رەڭ چېچەكلەردىن.
سەن يارىمغا خەت يازدىم،
سېغىنغان يۇرەكلەردىن.

ئالماڭنى ئېغىتمامسەن،
سۈلارنىڭ ئېقىشىغا؟
يازغان خەتلىرىڭ تەگدى،
يۇرەكنىڭ بېغىشىغا.

قىزىلگۈل غۇنچىسى غۇنچە،
هالىمغا يېتەرسەنمۇ؟
سېغىنغاندا خەت يازسام،
بىر كۆرۈپ كېتەرسەنمۇ؟

كۆك سىياهدا خەت يازدىم،
ئاق قەغەزنىڭ يۈزىگە.
هايال قالماي تېز بېرىپ،
تەگسۇن يارنىڭ ئۆزىگە.

بىر خەت يازدىم كېچىدە،
دەرد - پىراقنىڭ ئىچىدە.
يارىم چىڭ تۇرالماپتۇ،
ماڭا قىلغان گېپىدە.

بۆگەن يولى ئۇزاقمۇ،
ئىككى يېنى بۇلاقمۇ؟
يار خەت يازاي دېمەيدۇ،
ئىككى قولى چولاقمۇ؟

تام تۈۋىدە چار خوراز،
چالما ئاتتىم، چىللاتتىم.
يىراقتىكى يارىمنى
خەت ئەۋەتىپ يىغلاتتىم.

ئالمىڭنى ئىغاتتىم،
خاپا بولماي تەرسىڭىز.
ئۇشبۇ خەتنى ئەۋەتتىم،
جاۋابىنى بەرسىڭىز.

باغقا كىردىم گۈللۈككە،
گۈلنى ئۈزدۇم ياغلىققا.
سېغىنىپ سالام يازدىم،
سىز يارىم چىرايلىققا.

مۇندىن كېتەر بولدىڭىز،
دەريا سۈيىدەك ئايرىلىپ.
ئارقىڭىزدىن خەت يازدىم،
زەپىرەڭدەك سارغىيىپ.

ئاق كەپتەر ئۇچۇپ كەتتى،
قاناتىدا خەت كەتتى.
يۈرىكىمنىڭ ئوتىنى
سىز يارىمگە ئەكەتتى.

سۈرىتىڭگە قارىسام،
كۆلۈپ تۇرىسەن دائىم.
خۇش خەۋەر يېزىپ تۇرغىن،
سېغىنساڭ مېنى، يارىم.

ئاق پاختۇ كۆڭلەكىمنى
كۆك رەڭدە بويap بەرسە.
مەنمۇ دەردىمەن ئۇنىڭدەك،
گىدەيمەي جاۋاب بەرسە.

گۈل ئەنبەر بولغۇدەك،
ئاچىلغۇدەك، سولغۇدەك.
يارىم سالام يېزىپتۇ،
مېنى خۇشال قىلغۇدەك.

چوڭ چىنەم سۇنۇپ كەتتى،
قاداتماي تۆلەپ بەرسە.

ياش يۇرەككە ئوت كەتتى،
ۋاقتىدا جاۋاب بەرسە.

يۇرىكىمنىڭ قېتىدىن
ئېتىلىپ چىققان سالام خەت.
دەردى ـ پىراق ئىچىدە
يېزىلىپ چىققان سالام خەت.

ئاي تۇغقاندا يازغان خەت،
كۈن چىققاندا تەگسۇن خەت.
باغرى قاتتىق شۇ يارنىڭ
يۇرىكىگە تەگسۇن خەت.

مەن غېرىبجان دوستۇڭدىن
كەتتى بۇگۈن سالام خەت.
ئىنتىزارمەن جاۋابقا،
ئەتە ـ ئۆگۈن سالام خەت.

بۇ دەريا ئەزىم دەريا،
ئاققان سۈيى دولقۇنلۇق.
مەن سىزگە سالام يازدىم،
يۇرىكىمدىن يالقۇنلۇق.

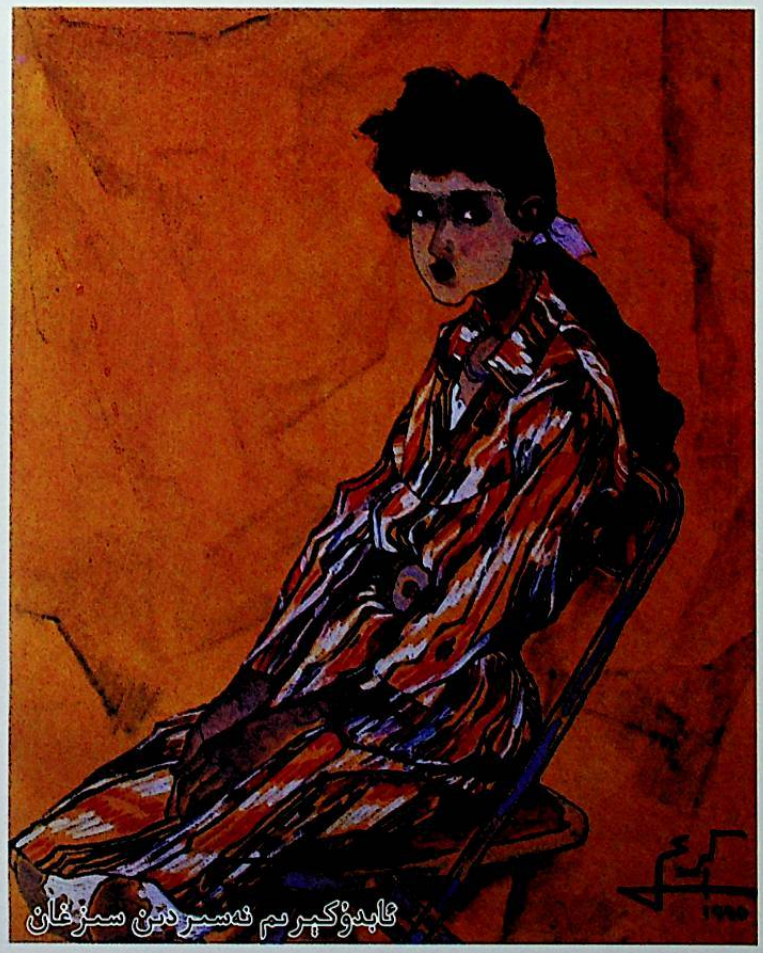
ئابدۇكېرىم ئەسىردىن سىزغان

قىزىلگۈلنىڭ غۇنچىسى
يەرگە قاراپ ئېچىلدى.
بۇ خېتىمنىڭ مەزمۇنى،
سىزگە ئاتاپ يېزىلدى.

ئېگىز تاغقا چىقتىم مەن،
پولات ـ تۆمۈر تاۋلاشقا.
ئۇشبۇ خەتنى يازدىمەن،
چىن مۇھەببەت باغلاشقا.

خەتنى يازدىم كېچىدە،
ئون مىنۇتنىڭ ئىچىدە.
جاۋابىنى بېرەرسىز،
ئۇچ ـ تۆت كۈننىڭ ئىچىدە.

قانداق، يارىم، ھالىڭىز،
ساق ـ سالامەت بارمۇسىز؟
سىزدىن ئەھۋال سورايدۇ،
غېرىب بولغان يارىڭىز.

ھويلامدىكى لەمپىگە
ئۇۋا ساپتۇ قارلىغاچ.
نامە يازدىم مەن ساڭا،
ئۆزگە يارىم بولمىغاچ.

مەن ئاتمىنى باغلىدىم،
كۆلدىكى قىياقلىققا.
بۇ خەتنى ساڭا يازدىم،
سەن يارىم چىرايلىققا.

ھاۋادىكى لاچىنلار،
قاناتىڭنى پەسلەپ ئۇچ.
قاناتىڭغا خەت سالاي،
مېنىڭ يارىمغا تاشلاپ ئۇچ.

باش تۇگمەنگە نو قويدۇم،
ئاياغ تۇگمەنگە گۈلدۇرمە.

مېنىڭ يازغان خېتىمنى
دۇشمىنىڭگە بىلدۇرمە.

ئالىيېشىل يىپ ئالدىم،
سائەت بېغى توقار دەپ.
يىغلاپ تۇرۇپ خەت يازدىم،
سېنى كۈلۈپ ئوقار دەپ.

خەت پۈتۈپ نامە ئەۋەتتىم،
مېھرىبان ياردىم، ساڭا.
ئوقۇتۇپ زەنىگگە ئالغىن،
مەلۇم بولۇر ھالىم ساڭا.

قىزىلگۈلنىڭ شاخىغا
بۇلبۇل كېلىپ قونامدۇ؟
ياردىم يالغۇز بولمىسا،
سالام خەتنى يازامدۇ؟

كەپتەر قوندى پەغەزگە،
خەت يازالما قەغەزگە؟
بارسىلا سالام دېسىلە،
سۆيگۈنۈم قارا كۆزگە.

ياردىم، يازغان خېتىڭدە،
سېغىندىم سېنى، دەپسەن.
خەت يازماس بولۇپ قالدىڭ،
ئۇنۇتتۇڭمۇ مېنى، دەپسەن.

كېچىلىرى سېغىنىپ،
ئۇيقۇم كەلمەيدۇ پەقەت.
مېنى كۆرگۈڭ كەلمەمدۇ،
يازمايسەن ھېچ سالام خەت.

ئەجەبمۇ غېرىب بولدۇم،
چالغۇدەك ساز يوقمىدى؟
نېمانچە خەت يازمايسەن،
يازغۇدەك سۆز يوقمىدى؟

خېتىڭنى ئېلىپ كۆرسەم،
كۆزۈمگە يېنىپ سۈرسەم.
يار ۋەسلىگگە يەتكەندە،
باغرىمغا تېڭىپ سۆيسەم.

سالام خەتنى مەن يازدىم،
ئاق قەغەزنى تولدۇرۇپ.
خېتىم كەتتى، مەن قالدىم،
يازغان جايدا ئولتۇرۇپ.

بىزنى خۇدا يارانقان،
ھەربىر يەرگە تارانقان.
سىز بىلەن مۇڭداشقىلى،
سالام خەتنى يارانقان.

ئوت كەتتىيا، ئوت كەتتى،
قومۇشلۇققا ئوت كەتتى.
خەۋەردار بولۇڭ، يارىم،
قېشىڭىزغا خەت كەتتى.

خەتلىرىم تامام بولدى،
ئەھۋالىم ئايان بولدى.
تېزرەك جاۋاب بەرگەيسىز،
كۈنلىرىم يامان بولدى.

دۇتارلار راۋاب بولدى،
يۈرەكلەر كاۋاپ بولدى.
خەتنىڭ ئۇچۇرىن بېرىڭ،
بىزلەرگە ئازاب بولدى.

ئۆگزەمگە قوناق يايدىم،
قۇرۇتمەن، چاچمىغىن.
بىر بەت قەغەز بەش سىنىت،
خەت يېزىشتىن قاچمىغىن.

سېرىق كالىغا ئوت سالدۇق،
قورساقلىرى تويسۇن دەپ.

سېغىنىپ سالام يازدۇق،
يۈرەكلىرى كۆيسۇن دەپ.

ئوت كەتتىيا، ئوت كەتتى،
چوڭ توغراقتا ئوت كەتتى.
يارىمنىڭ ئۆيى يىراق،
لىپاپىدا خەت كەتتى.

باغقا كىردىم گۈل ئۈچۈن،
باغدىكى بۇلبۇل ئۈچۈن.
سېغىنىپ سالام يازدىم،
چاچلىرى سۇمبۇل ئۈچۈن.

يارنى كۆرسەڭ سالام، دە،
دېدى: بولسۇن ئامان، دە.
مېنى سورىسا ئەگەر؟دە،
ھال ـ ئەھۋالى يامان؟ دە.

قولۇڭدىكى ئۈزۈككە،
جىڭ مارجاندىن كۆز قويدۇم.
ئەقلىڭ بولسا بىلىۋال،
قوشاق بىلەن سۆز قويدۇم.

دېرىزەڭنى ئېچىۋەت،
ئۆيگە ئەنبەر چېچىۋەت.
سالام يازساڭ، يار، ماڭا،
كېچىكتۈرمەي سېلىۋەت.

پەرھاد ـ شېرىندىن،
لەيلى ـ مەجنۇندىن.
تاھىر ـ زۆھرادىن،
يۈسۈپ ـ زىلەيخادىن،
غېرىب ـ سەنەمدىن،
بېلىق سۇدىن،
گۈل باغدىن،
ھاراقكەش مەيخانىدىن،
چىلىم سەيخانىدىن،
كىگىز بوردىدىن،
چىراغ موردىدىن،
لەڭمەن لازىدىن،
قارىغۇ ھاسىدىن،
ئۆگزە ۋاسىدىن
ئايرىلغاندەك ئايرىلدۇق.
شۇندىن بېرى مەلىگىزدىن كېتەلمەي،
مۇرادىمغا يېتەلمەي،
پىراق ئوتىنى باشلاپ،
گەدىنىمنى قاشلاپ،
كۆزلىرىمنى ياشلاپ،
ھېچ چارە تاپالماي،
يا دەردىمنى ئېيتالماي،
شۇبۇ خەتنى يازدىم.
خەتنى ئوقۇپ مەزمۇنىدىن،
كۆڭلىمىزنى بىلەرسىز.

خەت پۈتۈپ نامە ئىبەرتتىم،
مېھرىبانىم، كۆرسىلە.
ھەم نومۇس قىلماي خېتىمنى
قوللىرىغا ئالسىلا.

خەت پۈتۈپ نامە ئىبەرتتىم،
سىزگە، يارىم، شۇنچىلىك.
مەن غېرىبنىڭ سىزگە قىلغان
يادىكارى شۇنچىلىك.

خەت پۈتۈپ نامە ئىبەرتتىم،
مەن يارىمنىڭ ئۆزىگە.
كۆڭلىنى بەرمەمدىكىن دەپ،
بىز يېتىم بىچارىگە.

خەت پۈتۈپ نامە ئىبەرتتىم،
غەملىرىمدىن پۈتتى خەت.

بۇ مېنىڭ مىسكىن جېنىمغا
يار، يەنە قوشامسەن دەرد؟

زەپ چىرايلىق ياراشقان،
كونا يارنىڭ تۇماری.
نەچچە يىللار كۆرۈشمەي،
ئەمدى تۇتتى خۇماری.

ساي بويلاپ شامال كەلدى،
سايباغنىڭ شامالىمۇ؟
كېچە بولسا ئۇيقۇ يوق،
سەن يارنىڭ خۇمارىمۇ؟

يۇرتىمىزنىڭ بازاری،
ئالما بىلەن ئاناری.
ئاخشام سۆيگەن يارىمنىڭ
ئەمدى تۇتتى خۇماری.

بەر دېگەنگە بەرمەيمەن،
دۇتارىمنى، تارىمنى.
دۇشمەن گېپىگە كىرىپ،
تاشلىمايمەن يارىمنى.

ئېگىز تاغقا چىققاندا،
سالقىن شامال راۋان بولدى.
يارىمنىڭ سۆيۈشلىرى
يۈرەككە داۋا بولدى.

ئېگىز تاغقا چىقماڭ سىز،
شامال تېگىپ كېتەرسىز.
چىرايلىقنى يار تۇتماڭ،
ئوتتا كۆيۈپ ئۆلەرسىز.

ئېگىز تاغقا چىققاندا،
قولىڭىزنى مەن تارتاي.
بار ئويۇننى سىز ئويناڭ،
دەردىڭىزنى مەن تارتاي.

ئېگىز تاغ ئاراسىدا،
ئېرىمەيدىكەن قارلار.
بىزدىن ئامەت قاچقاندا،
قارىمايدىكەن يارلار.

ئېگىز تاغقا چىقماڭ سىز،
يول تېپىپ ئۆتەلمەيسىز.
مەن سۆيگەننى سۆيمەڭ سىز،
چۆرگىلەپ كېتەلمەيسىز.

باغقا كىردىم شوراڭدىن،
تەمەيىم يوق غوراڭدىن.
ئانىسى يامان دەللە،
ئايرىۋەتتى جورامدىن.

باغقا كىردىم شوراڭدىن،
بەشنى ئۈزدۇم غوراڭدىن.
ماڭا بەرمىگەن قىزىڭنى
ئوغرى ئالسۇن موراڭدىن.

باغقا كىردىم كېچىلەپ،
بەش بالامنى يېتىلەپ.

بەش بالامنىڭ ئانىسى
تېخى چوكان سېكىلەك.

ئىشىك ئالدىدا بۇلبۇل،
گۈلگە قاراپ سايرايدۇ.
دەردى بارمۇ قىز چاقنىڭ،
ئاھ خۇدا، دەپ يىغلايدۇ.

ئىشىك ئالدى چىنارغا،
ئات باغلىسا تۇرمايدۇ.
سەن يارىمنىڭ ئوتلىرى،
يالقۇنلايدۇ، ئۆچمەيدۇ.

ئىشىك ئالدى قوش تېرەك،
ئېگىلەيمۇ دېمەيدۇ.
باغرى قاتتىق تاش يۈرەك،
بىر كېلەيمۇ دېمەيدۇ.

ئىشىك ئالدى كۆلچەككە،
گۈل تېرىپ شاخلاتمىسام.
خەپ، خۇدايىم بۇيرۇسا،
مەن سېنى يىغلاتمىسام.

ساي بويىدا مەرەمخان،
لالە رەڭ خېنە ياققان.
بۇ ناخشىنى ئېيتمايتتىم،
يارىم ئۇنى بەك ئېيتقان.

ئىشكايلاڭدىن ئۆتكەنگە،
كۆيۈپ قالمدۇ دەمسەن؟
مەندىن باشقا يارى يوق،
ئۆلۈپ قالمدۇ دەمسەن؟

ئالمىزنى يېمەيمەن،
بېھىزنىڭ قۇرتى بار.
ئەمدى ئاشنا تۇتمايمەن،
كونا يارنىڭ ئوتى بار.

مەن قاچان چوڭ بولىمەن،
ياريم بىلەن تەڭ بولىمەن؟
سۆزنىگە سۆز قايتۇرۇپ،
دەردىگە دەرمان بولىمەن؟

لەڭگەر سېيى ئۇزۇن ساي،
مىنەي دېسەم ئېيتىم تاي.
بىر يىل دېگەن ئون ئىككى ئاي،
توختاپ تۇرسىلا، چوڭ بولاي.

ياريم بەرگەن ياغلىقنىڭ
بىر بۇرجىكى چىگىكلىك.
بىلمەپتىمەن قەدرىڭنى،
قانداق قىلاي، كىچىكلىك.

مىدۇك ـ مىدۇك ـ مىدۇك،
باغدا پىشقان ئۆرۈكمىدۇك؟
بىز ئىككىيلەن كىچىك ئىدۇق،
قەدرىمىزنى بىلىشمىدۇك.

باغدا پاختەك، كۆلده ئۆردەك
ئۇچۇپ ئۇيناپ يۈرگۈدەك.
كونا يارنى سوراپ باقسام،
شاپاق غاجاپ يۈرگۈدەك.

ئاتلىرىڭنى قويۇۋەت،
يايلاقلاردا ئوتلىسۇن.
كونا يارغا دەپ قويۇڭلار،
غەيۋەت قىلماي ئولتۇرسۇن.

چالما ئاتسام بېغىڭغا،
ئالما شېخى لىڭشىيدۇ.
بىز ئىككىيلەن ئويىنساق،
كونا يارلار غىڭشىيدۇ.

يېڭى باغنىڭ يېمىشى،
كونا باغنىڭ يېمىشى.

يېڭى يارنى تاپقاندا،
كونىسىنىڭ نېمە ئىشى؟

بادام دوپپام بار دەيسەن،
كىيەلمىگەن نېمەڭگە.
گۈلدەك ياريم بار دەيسەن،
سۆيەلمىگەن نېمەڭگە.

رەنا گۈلۈم بار دەيسەن،
ئېچىلدۇرۇپ قىسمايسەن.
گۈلدەك ياريم بار دەيسەن،
قول تۇتۇشۇپ چىقمايسەن.

هاراق ئىچسەم مەست ئەمەس،
تاماكا چەكسەم مەست ئەمەس.
بەلنى مەھكەم باغلىسا،
يارنى سۆيمەك تەس ئەمەس.

شاپتۇل شاخى پەس ئەمەس،
ئېگىلمىكى تەس ئەمەس.
بۇ كەمدىكى قىزلارنى،
گوللاپ سۆيمەك تەس ئەمەس.

ئاق خالات كىيىۋاپلا،
سېستىرا بولاي دەملا.
سېستىرادىن يار تۇتۇپ،
دوختۇرغا نېمە دەيلا؟

ئالما بەرسەم يېمەيلا،
بېھى بەرسەم يېمەيلا.
خوتەنلىكتىن يار تۇتۇپ،
كېرىيەلىككە نېمە دەيلا؟

مېنى مۇنداق مەست قىلغان
چوكانىنىڭ قەلەم قاشى.
چوكان ئۆزىنى تۇتمىسا،
ئۆلۈمگە كېتىدۇ باشى.

چوكان ئايلىكامنىڭ قىزى،
ئايلىكاڭدىن غەم يېمە.
ئېرىڭ ئۆلسە مەن ئالۇرمەن،
تويلۇقۇڭدىن غەم يېمە.

يار بىلەن ئىچتىم شاراب،
سۇمبۇل ساچىنى تاراپ.
مەن ساڭا نېمە قىلغان،
يامان كۆزۈڭدە قاراپ؟

يار بىلەن ئىچتىم شاراب،
خۇمار كۆزىگە قاراپ.
سېنىڭ كۆڭلۈڭ ئارام تاپتى،
مېنىڭ كۆڭلۈم تېخى خاراب.

يار بىلەن ئىچتىم شاراب،
بىر پىيالە تولمىدى.
ئالدىراپ بەرگەن كۆڭۈلنىڭ
ئەتىۋارى بولمىدى.

ئىشىك ئالدى سالاسۇن،
سالاسۇندىن قاراسۇن.

بىزنى دېگەن يارانلار،
بەلنى مەھكەم باغلاسۇن.

ياربم ئۆزىنى چاغلاسۇن،
پوتىدا بېلىنى باغلاسۇن.
بىزنى دېگەن يارانلار،
ئاھ يۇرىكىم، دەپ يىغلاسۇن.

قاسقاندا مانتۇ، تونۇردا سامسۇ،
يېمەيمەن ئاكا، دەپ يىغلاسۇن.
تاۋاردا يوتقان، مەخمەلدە كۆرپە،
ياتمايمەن ئاكا، دەپ يىغلاسۇن.

ئاق تىكەن گۈر ـ گۈر كۆيەدۇر،
كۆك تىكەنگە چارە يوق.
دەردى بار ئوتتا كۆيەدۇر،
دەردى يوقنىڭ كارى يوق.

دۇتارنى چالاي دەيمەن،
چالاي دېسەم تارى يوق.
دەردى بارلار ئاڭلايدۇ،
دەردى يوقنىڭ كارى يوق.

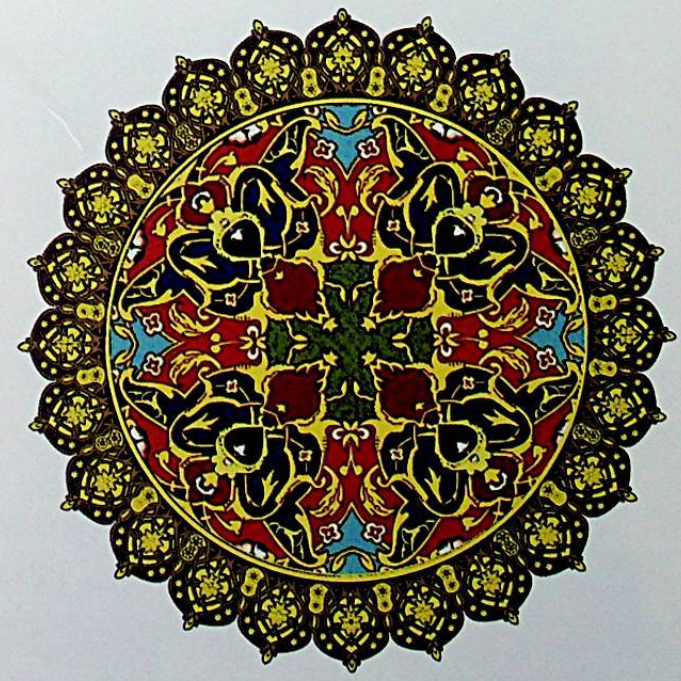

راۋابنى چېلىۋەردىم،
ئالتە ئەمەس، بەش تاربدا.
دەردى بارلار تىڭشايدۇ،
دەردى يوق ئۆز كاربدا.

سىلى نەدىن، نۇربدىن[21]،
تۇتۇن چىقسۇن موربدىن.
ئىككى يار تۇتقان خېنىمنىڭ
پوتلا ئېقىپتۇ بۇرنىدىن.

تاماكاڭنى چەكمەيمەن،
تۇتقىنىڭغا ھەشقاللا.
ئاداش بولىلى دەيدۇ،
ئەر ئالمىغان داشقاللار.

تاماكاڭنى چەكمەيمەن،
تۇتقىنىڭغا ھەشقاللا.
ياري يوق دېگەن بىلەن،
يارسىز قالماس ياش باللا.

تاماكاڭنى چەكمەيمەن،
ئىخلاسىڭغا ھەشقاللا.
شەرەت قىلسام ئۇقمايسەن،
چاقىرايمۇ ئاشكارا.

قىزىل ـ قىزىل پىيازنىڭ
پوستى تولا، يارسەنەم.
ئۆيلەنمىگەن يىگىتنىڭ
دوستى تولا، يارسەنەم.

قارا ـ قارا قاغىلار
خاماندىدۇر، يارسەنەم.
ئۆيلەنمىگەن يىگىتلەر
ئارماندىدۇر، يارسەنەم.

دۇتار بىلەن تەمبۇردا،
پەدە تولا، يارسەنەم.

ئۆيلەنمىگەن يىگىتنىڭ
دەردى تولا، يارسەنەم.

ئاپئاق ـ ئاپئاق توشقانلار
سايدا ئوينار، يارسەنەم.
ئۆيلەنمىگەن يىگىتلەر
تويدا ئوينار، يارسەنەم.

ياردىم بىلەن مەن بېرىپ،
باغدىن گۈل ئۈزۈپ ياندىم.
ياردىم ئەمدى يار تۇتسا،
مەن ئۇنى كۆرۈپ ياندىم.

ياردىم كېتىمەن دەيدۇ،
مەن كەتكىلى قويمايمەن.
لەڭگەرچىگە دەپ قويۇپ،
ئۆتكۈزگىلى قويمايمەن.

بىزنىڭ باغدا چىنىگۈل،
ئات باغلايدۇ مىراقۇل.
كەلگىنىم يامان بولسا،
مەن ياردىمغا ناماقۇل.

ياردىمنىڭ قارا چاچى،
بەك تولىكەن ئاداشى.
دەپ قويۇڭلار ياردىمغا،
ئۆلۈمگە كېتىدۇ باشى.

ئالما ئاتتىم نېرىسىغا،
نېرىسىنىڭمۇ نېرىسىغا.
قىز باللا كۆيۈپ قاپتۇ،
قېرىسىنىڭمۇ قېرىسىغا.

ئالمىلايا، ئالمىلا،
باغدا پىشقان ئالمىلا.
ئالمىدەك يارنى قويۇپ،
قېرىنى سۆيگەن لالمىلا.

ئۆستەڭ باشىدا قۇدۇق،
قۇدۇق باشىدا تۇردۇق.
سەن ئۇياقتا ئوينىساڭ،
بىزمۇ ئوينىغاچ تۇردۇق.

ئۆستەڭ باشىدا يالپۇز،
يالپۇزنىڭ شېخى يالغۇز.
مەن بۇ يۇرتتىن كەتكەندە،
قانداق يۇرىسەن يالغۇز.

ئۆستەڭ باشىدا ئەمەن،
ياردىمغا نېمە دەمەن؟
ئاخشام كەلمىدىڭ دېسە،
ئۇخلاپ قاپتىمەن، دەمەن.

ئۆستەڭ باشىدا ياتىپ،
خام تاماكىنى تارتىپ،
يار كەلمەيدۇ ماي تارتىپ،
مەن بارمايمەن ھال تارتىپ.

ئۆستەڭ باشىدا كاتۇ،
روشەنخان دۇتا چاتۇ.
روشەنخان دۇتا چاسا،
ئەلنىڭ ئاغزى ھاڭ قاتۇ.

زەپ چىرايلىق ئۆسۈپتۇ،
ئۆستەڭ بېشىدا يالپۇز.
مەن كېرىيمدىن كەتكەندە،
يىغلاپ قالىسەن يالغۇز.

ياردىمغا سالام يازدىم،
ئاق قەغەزگە بېيىتچىلاپ.
يارنى سۆيسەڭ راسا سۆي،
ھارۋىكەشتەك دېيىتچىلاپ.

تۆگە باقتىم يانتاقتا،
ئۆچكە باقتىم قامغاقتا.

يارنى سۆيسەك نەقتاپ سۆي،
ئورناپ قالسۇن تامغاققا.

بىزنىڭ باغدا ئەش شاپتۇل،
پىشماي تۇرۇپ قاتايدى.
مېنىڭ ياريم كېسەلتى،
بىرنى سۆيسەم ساقايدى.

بىزنىڭ باغدا ئەش شاپتۇل،
مەي باغلاپ پىشىپ قاپتۇ.
مېنىڭ شۇ لەۋەن ياريم،
چۈشۈمگە كىرىپ قاپتۇ.

بىزنىڭ باغدا ئەش شاپتۇل،
پىشماي بەرى توڭ قالدى.
بىزنى دېگەن خېنىملار،
شاپتۇل تۇۋەدە زوڭ قالدى.

بىزنىڭ باغدا بەش شاپتۇل،
بەشىلىسى ئەش شاپتۇل.
راستلا ياريڭ مەن بولسام،
مەن كەلگۈچە ساقلاپ تۇر.

بىزنىڭ باغدا ئەش شاپتۇل،
بىر موچەنگە بەش شاپتۇل.
ناخشا ئېيتسام باغىمدا،
ئىشكايلاڭدا تىڭشاپ تۇر.

بىزنىڭ باغدا ئەش شاپتۇل،
بىر شاخىدا بەش شاپتۇل.
ئاخشاملىققا بارار مەن،
ئىسكەتمىگىنى ئوڭشاپ تۇر.

بىزنىڭ باغدا جىنەستە، چىمەندەگۈل،
تۇگەپ قاپتۇ يېمەستە، چىمەندەگۈل.
يار ئېگىزدە، مەن پەستە، چىمەندەگۈل،
ئويىنىۋالدۇق بەس ـ بەستە، چىمەندەگۈل.

ئاخشام بارسام مەلەڭگە، چىمەندەگۈل،
ئاچاڭ قوپتى لەڭمەنگە، چىمەندەگۈل.
لەڭمىنىڭنى يېمەيمەن، چىمەندەگۈل،
زىيان قىلار مەيدەمگە، چىمەندەگۈل.
لەڭمىنىڭنى يېمەستە، چىمەندەگۈل،
قورساق تويدى مەنتەڭگە، چىمەندەگۈل.
قاراڭغۇدا كۆرمەستە، چىمەندەگۈل،
ئۇسۇۋالدىم مەيدەڭگە، چىمەندەگۈل.

ئاتنى باغلاپ قويدۇم،
ئىشىك ئالدى لاپاسقا.
يارنى تۇتساڭ بەشنى تۇت، ئاداش،
تۆتى قالسۇن زاپاسقا.

باش ئۆستەڭگە سۇ كەلدى،
كەتمەن بىلەن قاشلىۋەت.
كونا ياردىن خەت كەلدى، ئاداش،
يېڭى يارنى تاشلىۋەت.

ئويتوغراقنىڭ دۆڭىدە
دەسسىۋالدىم تىكەننى.
يېڭى يارنى تاپقاندا، ئاداش،
تاشلىۋەتتىم كونىنى.

مېنىڭ ئىككى ياريم بار،
تاشلىماسقا رايىم بار.
ئۇنى ئالسام رايىمغا، ئاداش،
بۇ ئېسىمدە دائىم بار.

دۇڭپاڭلىنى كىيمەڭلا،
گۈلى يوغان، تېگى بوش.
ئاراللىقتىن يار تۇتماڭ،
گېپى يوغان، ئۆزى بوش.

دۇتار چالدىم پەدىگە،
قىز چاقلارنىڭ دەردىگە.

كۆكيارلىقلار هاك قاپتۇ،
ئارالىقنىك دەردىدە.

ئىشىك بېشىدا قۇلپا،
ئاچالمىغان سادەتخان.
ياش يىگىتلەر كەلگەندە،
قاچالمىغان سادەتخان.

ئوچاققا ئوت يېقىپ قويۇپ،
سۇغا كەتكەن سادەتخان.
ياش باللا غەزەل ئېيتسا،
ھەسرەت چەككەن سادەتخان.

ئۆيدە مېھمان بولمىسا،
ئۇماچ ئەتكەن سادەتخان.
ياش يىگىتلەر كەلگەندە،
كۆمەچ كۆمگەن سادەتخان.

سادەتخانمۇ ساي كەچتى،
ئايىغى بىلەن سۇ كەچتى.
بىرغىنە سۆيۈپ قويۇپ،
ئەزىز جانىدىن كەچتى.

كېتىپ بارغان ھارۋىنىڭ
ئالدى چاقى پەس.
چوڭ گەپ قىلماڭ، بەختىخان،
ئەرگە تەگمەك تەس.

ئەرگە تەگسەڭ ماڭا تەگ،
دۆلەت كۆرەرسەن.
پەشلىرىڭنى قىستۇرۇپ،
تېزەك تېرەرسەن.

ئوچىقىنىڭ مەڭزى يوق،
كۆتەك سالغان سەيدىخان.
خالتىسىدا چېيى يوق،
خەمەك سالغان سەيدىخان.

سەيدىخانىنىڭ ئۆيىگە،
يار بېشىدىن ماڭغۇلۇق.
سەيدىخانىنىڭ چېينىنى
ئىچىپ راسا قانغۇلۇق.

ئۆستەڭ بېشىدا قوي سويسام،
سەيدىخان كاۋاپ دەيدۇ.
سەيدىخانىنى مەن ئالسام،
ئاخىرەتتە ساۋاب دەيدۇ.

ئالما ئاتتىم نېرىسىغا،
نېرىسىنىڭمۇ نېرىسىغا.
سەيدىخان تېگىۋاپتۇ،
دادىسىدىنمۇ قېرىسىغا.

بار ئىكەنۇ، بار ئىكەن،
باغدا بۇلبۇل بار ئىكەن.
سەيدىخانىنىڭ كۆڭلىدە
بىر دەك يىگىتمۇ بار ئىكەن.

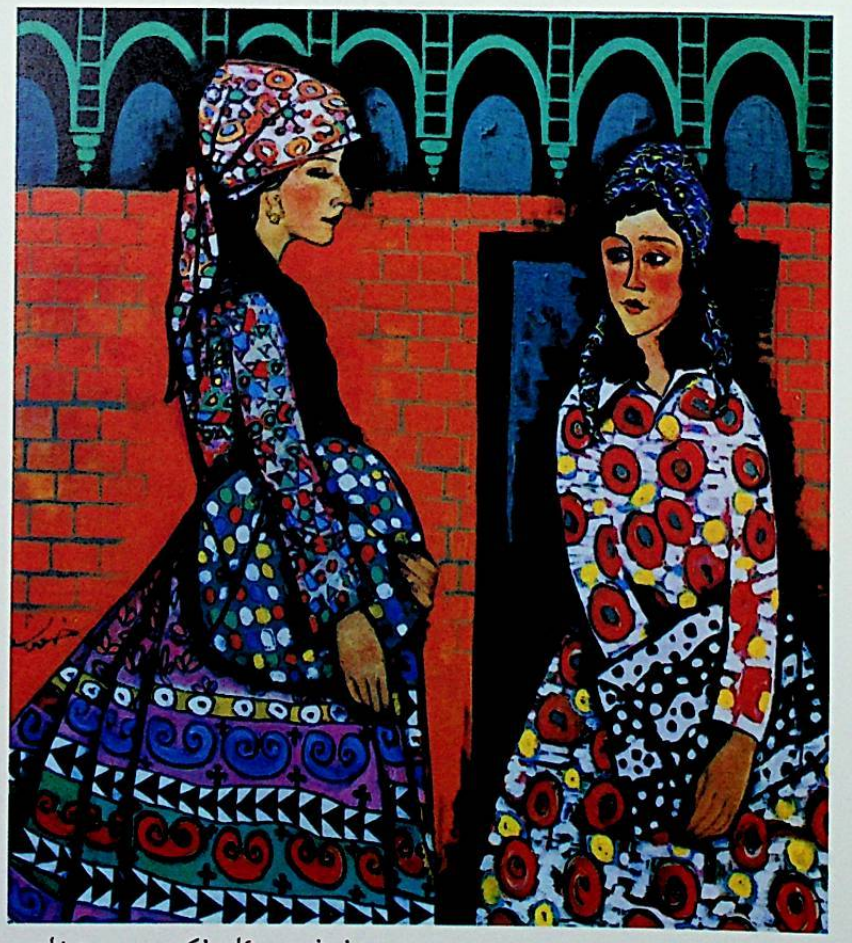

خۇرشىدە ئابدۇكېرىم سىزغان

سۆيگۈنۈمسەن، پاتىگۈل،
كۆيگىنىمسەن، پاتىگۈل.
ئوتۇڭدا ئۆلۈپ كەتسەم،
رازىمۇ سەن، پاتىگۈل.

باغدا پىشقان ئالمىدەك
كۆرسەم سېنى، پاتىگۈل.
لېۋىڭ تاتلىق شېكەردەك،
سۆيسەم سېنى، پاتىگۈل.

قارا كۆزۈم پاتىگۈل،
ئېچىلغاندۇ گۈلىڭىز.
لەۋەن ياريم، پاتىگۈل،
ئايغا ئوخشاش ئۆزىڭىز.

يول بويىدا ئۆيىڭىز،
شېرىن سۆزلۈڭ پاتىگۈل.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن،
قارا كۆزلۈڭ پاتىگۈل.

پاتىگۈل دەپ ياريم بار،
يول بويىدا ئۆيى بار.
قىلغان ۋەدىسى شۇنداق،
ماڭا بەكمۇ مەيلى بار.

ئوماق ياريم گۈلمەرۋان،
باراي دېسەم يولىڭىز يامان.
بارماي دېسەم ئوتىڭىز يامان،
قانداق قىلاي، گۈلمەرۋان؟

ھەي خېنىم شازادىخان،
نەچچىدە باردۇر ياشلىرى؟
كېچىدە يول يۈرسىلە،
مەن بولاي يولداشلىرى.

ھالايلىيا، ھالايلى،
باشقا ـ باشقا تالايلى.

ھەممەيلەندە گۈناھ يوق،
زۇلىدەمنى پالايلى.

زۇلىدەمنىڭ ھۈنىرى
ئوتۇن قالاپ توگەتمەك.
كۆمەچنى يوغان سېلىپ،
ياش باللىنى ئۆگەتمەك.

زۇلىدەكا زۇلىدەك،
كىيىپتۇ تاۋار كۆڭلەك.
تاۋار كۆڭلەك ئىچىدە،
لىغىر دايدۇ قوش ئەمچەك.

گۈلسەيدىخان گۈل غۇنچىسى،
قىزىل تاۋار پېرىجىسى.
سۆيۈۋالاي دېسەم قويماس،
ئالا گەدەن ئىگىسى.

گۈلسەيدىخان كەتكەن بىلەن،
دەردى پىراقى كەتمىدى.
گۈلسەيدىخانىنىڭ ئىشقىدا
ئەرزىم خۇداغا يەتمىدى.

ياشلىقىم پاشالىقمدا،
ھەر تەرەپتىن گۈل كېلۈر.
قېرىغاندا گۈلسەيدىخان،
يۆتىلىپ ئاران كېلۈر.

يارىمنىڭ ئېتى ئايخان،
ئايخانغا كۆيىدۇ بۇ جان.
كىيگەن كۆڭلىكى پاڭچۇ،
تۇگمىسى يالاڭ مارجان.

بۇلبۇل قوندى باغىڭغا،
مېنى قالدۇرما داغىڭغا.
كۆڭلىكىڭ يار اشىپتۇ،
سېنىڭ ئايدەك جامالىڭغا.

ئەتىگەندە سەھەردە،
يورغىلايدۇ بوز توشقان.
ئۆمىد ئۈزگىلى بولماس،
لېۋىگە شېكەر قوشقان.

ھويلاڭدىكى ئۇجمەڭنى
ئىلمەكتە ئىلىپ يەيمەن.
مۇساپىر دەپ خار كۆرمەڭ،
ئۆزۈم ئىشلەپ تېپىپ يەيمەن.

ئۆزۈم ئىشلەپ تېپىپ يەيمەن،
مەن ساڭا ئېگىلمەيمەن.
مەجنۇن كەبى چۆللەردە،
ۋاپادارىمنى ئىزدەيمەن.

ۋاپادارىمنى ئىزدەيمەن،
مىنىشكە ئېتىم بارمۇ؟
قايسى بىرىدىن قورقاي،
مېنىڭ ئۆلمەس جېنىم بارمۇ؟

ئوماق ياردىم گۈلئايىم،
سەن نېمانچە مۇلايىم؟
بىز ئىككىمىز ئامراقتۇق،
ئايرىۋەتتى خۇدايىم.

قالمىدى ھېچ ماداردىم،
سارغىيىپ بۇ چىرايىم.
ئوتۇڭ ئۆچمەس يۈرەكتە،
سەن قەيەردە گۈلئايىم؟

غۇنچە بويلۇق گۈلئايىم،
سەن ئىدىڭ ۋاپادارىم.
ئۆلمەي ئايرىلىپ كەتتۇق،
قانداق قىلىمىز، ئايىم؟

كۈن دېسەم كۈندۈزدە يوق،
ئاي دېسەم ئاسماندا يوق.

ئوتقا سالغان مەرەمخان،
يار دېسەم يانمىدا يوق.

تىللاخان دەپ بىر ياردىم بار،
لەۋلىرى سۈزۈك.
قېشى قارا، چېچى سۈمبۈل،
قولىدا ئۈزۈك.

تىللاخاننىڭ كوچىسىغا
ھارۋا پاتمايدۇ.
مېنىڭ كۆڭلۈم تىللاخاندىن
باشقىنى تارتمايدۇ،

تىللاخاننىڭ ئۆيى باشقا،
كۆلنىڭ بويىدا.
سىلىپ قويدى خۇدا مېنى
ئۇنىڭ كويىغا.

تىللاخانغا كۆيگىنىمنى
كىشى بىلمەيدۇ.
كىشى بىلسە، نېمە دېسە،
نېمە دېمەمدۇ؟

قىزىلگۈل ئاچىلىپ،
بولدى نىشانە.
سېنىڭ كويۇڭدا مەن،
تەلۈە دېۋانە.

ياردىم، ئۆزۈڭنى
مەن دەپ ئاتامسەن؟
ئالما ـ شاپتۇلنى
چىنەپ ساتامسەن؟

مۇزات دەرياسىدا
مۇزنىڭ گاداسى.
كىشىگە يوق ئىكەن،
كىشىنىڭ ۋاپاسى.

ۋاپايىڭ بولسا، يار،
چەندە ئېيبەرسەم.
تىلىمنىڭ ئۇچىدا،
نامە ئېيبەرسەم.

نامەڭنى ئوقۇپ،
كەلسەم قېشىڭغا.
دۇئا دەڭلار مېنىڭ
قەلەم قېشىمغا.

قەلەمدەڭ قاشلىرىڭ،
ئايدەك جامالىڭ.
مېنى ئوتقا سېلىپ،
نەدۇر خىيالىڭ؟

كۆيۈپ كەتتى مېنىڭ،
ئەي ئۇستىخانىم.
تۇغەپ كەتتى مېنىڭ،
بىخەستە جانىم.

ياردىم، ئىشىكىڭگە،
قونغىلى كەلدىم.

ياريڭ بولاي دەپ،
سورىغىلى كەلدىم.

ياردىم، مەن سېنى،
كۆردۈم دېمەسمەن.
قۇچاقىمغا ئېلىپ،
سۆيدۈم دېمەسمەن.

سەينادا يېتىپ،
چولپاننى كۆردۈم.
ئۇخلاپ چۈشۈمدە،
سەن يارنى كۆردۈم.

باغقا ئوتياش تېرىسام،
ئۇنۇپ چىقتى ئاق چامغۇر.
ھاجىگۈلنى تاپقاندا،
ئەجەب ياغدى بۇ يامغۇر.

ئارقىدىكى ئاق قوناق،
ئېگىلەيمۇ دېمەيدۇ.
مېنىڭ دوستۇم ھاجىگۈل،
كېلىپ كېتەي دېمەيدۇ.

ئاق پىيازنىڭ پوستى بىز،
كۆك پىيازنىڭ پوستى بىز.
ئارقىسىدىن گەپ قىلماڭ،
ھاجىگۈلنىڭ دوستى بىز.

تال سۆگەتنىڭ بېشىدىن
ئالدىم چۈنقنى.
مەن يارىمنى سېغىنىپ،
يازدىم بېيىتنى.

قارا قۇشۇم ئولتۇرۇر،
ھۇجرام ئىچىدە.
قىزىلگۈلمۇ ئېچىلار،
گۈلباغ ئىچىدە.

قىزىلگۈللەر ئېچىلىپ،
نىشانە قىلدى.
يارنىڭ ئىشق - پىراقى
دىۋانە قىلدى.

ئېگىز تاغنىڭ ئۇ يېنىدا،
غىلتاڭ - غىلتاڭ مۇز.
يارىم كېيگەن كۆرپە جۇۋا،
ياقىسى قۇندۇز.
يارىم بۇيان كەلمىسە،
قالمامدۇ يالغۇز؟

ئاي تۇغقاندا تۇغقانمىدى،
مەشۇقۇم، سىزنى؟
كۈن پاتقاندا تەۋرەتكەنمۇ،
بۆشۈكىڭىزنى؟

ئاق بۇلۇتتىن ياسىغانمۇ،
تۆشەكىڭىزنى؟
بىھوش قىلىپ تۇگەشتۇردى،
ئوتىڭىز بىزنى.

ئاي يۈزۈڭنى كۆرسەم ئەگەر،
سۆيۈپ ئالارمەن.
بۇلبۇل ئاشىق بويلارىڭغا
قونۇپ ئالارمەن.

ئېگىز تاغنىڭ ئۇ يانىدا
قۇرغۇي سېلىشتى.
قىزىلگۈلنىڭ غۇنچىسىدا
كۆڭۈل ئېلىشتى.

بۇ كۆڭۈلنى ساڭا بەردىم،
يارىڭ بولاي دەپ.
كېچىسى مەخمەل تۆشەكتە
بىللە ياتاي دەپ.

كېلەرسىزمۇ، جانان قىز،
چىللىسام ئاشقا.
مەلىكىزدە يوقمىدى،
مېنىڭدىن باشقا؟

ئوخشىمايدۇ ئۆزگىسى،
سىز قەلەم قاشقا.
ئۇنداق دېمەڭ كىچىكمەن،
لايىق تاللاشقا.

مەنمۇ كىچىك، كىردىممەن
ئون سەككىز ياشقا.
توسماڭ مېنى، چولام يوق،
سىزگە قاراشقا.

ئىچىم كۆيىدۇ بەكمۇ،
سىز باغرى تاشقا.
ئۇستىكەنسىز ئەجەبمۇ،
گەپتە بابلاشقا.

قوشۇلامسىز جۇپ بولۇپ
بىللە ياشاشقا.

چىدىمايدۇ يۈرىكىم
سىزنى تاشلاشقا.
چىن ئەھدىمىز شۇنداق بولسۇن،
سۆيگۈ باشلاشقا.

سالامدىكىن - سالامدىكىن،
تەۋەررۈك ئۇزۇك؟
شۇ ئۇزۇكنى سالغان يارنىڭ،
لەۋلىرى سۇزۇك.

ئېگىز يەردىن سۇ چۈشتى،
ئەسلىسى سۇزۇك.
مەن يارىمغا سېلىپ قويای،
لەئەل كۆز ئۇزۇك.

تاغقا چىقىپ تاللىۋالدىم،
تالى چوكانىم، سېنى.
سېرىق زەپەر پۈرايدىكەن،
گۈلى رەيھانىم قېنى؟

سەمەرقەنت يولىغا
كىردىم پىيادە.
خېنىم ھارماق دېدى،
دۆلەت زىيادە.

خېنىمنىڭ ئالدىدا،
قۇرغۇي بولايمۇ؟
قولىغا قونغىلى،
تۇرۇمتاي بولايمۇ؟

خېنىمنىڭ ئاتلىرى
بەش - ئونچە بارئىدى.
بېغىدا تاللىرى
بەش يولچە بارئىدى.

ئېغىلدا ئاتلىرى
دۇلدۇل بولۇپتۇ.
بېغىدا تاللىرى
ئۇزۇم بولۇپتۇ.

مەن سېنى كۆرمىسەم،
كۆرگۈم كېلىدۇ.
قۇچاقىمغا ئېلىپ،
سۆيگۈم كېلىدۇ.

تىلىڭنىڭ تاتلىقى
تىلنى يارادۇر.
چىشىڭنىڭ ئاقلىقى
ئۇنچە چانادۇر.

كۆزۈڭنىڭ قاراسى،
گۆھەر چانادۇر.
قېشىڭنىڭ قاراسى،
قۇندۇز چانادۇر.

مەيدەڭدە تۇرغان،
بىر جۈپ ئاناردۇر.
ئانارنى بەرسەڭ،
يۈرىكىم قانادۇر.

قىزىلگۈلنى ئېلىپ باردىم،
ئول بۇاپاغا.
بۇاپاغا بارغۇچە،
يىغلاي خۇداغا.

ئولتۇرۇشى بوز قارچىغا،
لاچىن كۆزلۈكۈم.
ۋەدىسىدە تۇرمىغان،
ئىككى يۈزلۈكۈم.

كىچىككىنە جېنىمنى،
پاتۇرمىدىڭ، يار.
مەن يىراقتا كەتكەندە،
يىغلاپ قېلىڭ، يار.

ئايمۇ دەيدۇ، كۈنمۇ دەيدۇ،
چەرخى پەلەكتە.
ۋاپاسى يوق شۇ يارىمنىڭ
كۆڭلى بۆلەكتە.

مەن كېتەر بولدۇم، خېنىم،
يالغۇز ـ يېگانە.
سەندىن خەت ئالدىم،
باغرىڭ نىشانە.

نىشانەڭنى كۆرۈپ،
مەن ياد ئېتۇرمەن.
چىمەن بۇلبۇلى بولۇپ،
سايراپ كېتۇرمەن.

يىراققا كەتتى دەپ،
بىزنى ئۇنتۇماڭ.
خۇدا سالغان بۇ كۆڭۈلنى
ھەرگىز سوۋۇتماڭ.

ئۆي يىراقى بولسا بولسۇن،
كۆڭۈل يىراقى بولمىسۇن.
ئىككىمىزنىڭ ئاراسىدا،
ۋەدە يالغان بولمىسۇن.

ئاققىنا كۆڭلەك كىيىپلا،
ئاق تىكەنلەر ئىلمىسۇن.
كۆككىنە كۆڭلەك كىيىپلا،
كۆك تىكەنلەر ئىلمىسۇن.

ئىككىمىز ئاشىق بولايلى،
ئۆيدىكىلەر بىلمىسۇن.
ئۆيدىكىلەر بىلسە ـ بىلسۇن،
خەلقئالەم بىلمىسۇن.

خەلقئالەم بىلسە ـ بىلسۇن،
ۋەدە يالغان بولمىسۇن.

ۋەدىسىدە تۇرمىغان
ئەسلىي ئىنسان بولمىسۇن.

ھەر دەرەختە مېۋە بولماس،
ھەر كىشىدە ياخشى سۆز.
بۇ بېيىتنى سىزگە ئېيتاي،
ئاھۇ يارىم قارا كۆز.

توپ تېرەكنىڭ تۈۋىدە،
توپ ئويىنىغان قارا كۆز.
ئاندا ـ ساندا كۆرۈنۈپ،
ئالداپ يۈرگەن قارا كۆز.

بىر قارىسام، كۆزىڭىز
يۇلتۇز ئوخشاش، قارا كۆز.
چېچىڭىزمۇ قاپقارا،
قۇندۇز ئوخشاش، قارا كۆز.

ئېرىقىڭىز ئىچىدە،
ئۆردەك ئۈزەر، قارا كۆز.
ئوتتىڭىزدا بىر ئۆمۈر،
سۈدەك ئۆتەر، قارا كۆز.

كۇن قىزىلدا، سەھەردە،
باغدا ئانار، قارا كۆز.
بىزنى شۇ كويغا سالغان،
كۆزى خۇمار، قاراكۆز.

ئەگلىكىڭىز تېگىدىن،
قىل ئۆتەمدۇ، قاراكۆز؟
سىز بىلەن كۆرۈشكۈچە،
يىل ئۆتمەمدۇ، قارا كۆز.

بېرىشىڭىزنى باغدا كۆردۈم،
باغ ئارىلاپ، قارا كۆز؟
يېنىشىڭىزنى تاغدا كۆردۈم،
تاغ ئارىلاپ، قارا كۆز.

يۈرتىڭىزغا ماڭغۇچە،
قاراپ قويۇڭ، قاراكۆز.
بىرنى سۆيۈپ قويسىڭىز،
ساۋاپ بولۇر، قاراكۆز.

بارغىنىمنى كۆردىڭىزمۇ،
قۇرغۇي ئالا، قاراكۆز؟
يانغىنىمنى كۆردىڭىزمۇ،
قاشى قارا، قارا كۆز.

ئالتۇن بىلەن ئۈزۈك ئەتتىم،
قولىڭىزغا، قارا كۆز.
تەلمۈرەرمەن كېيىكتەك،
يولىڭىزغا، قارا كۆز.

تال تېرىكىم، تال تېرىكىم،
قەشقەردە ئۆسكەن تېرىكىم.
ئاستا ـ ئاستا چىقاي دېسەم،
سىيرىلىپ سۇندى بىلىكىم.
كۆيمەسمىكىن دېگەنىدىم،
كۆيۈپ كەتتى يۈرىكىم.

ئاق تىكەن، ئاپئاق تىكەن،
چۆرىسىدە گۈل بارىكەن.
گۈلنى ئېلىپ كۈپكە سالدىم،
كۈپتە شاراب بارىكەن.

ئوڭ قولۇمغا شاراب ئالدىم،
سول قولۇمغا شام چىراغ.
شام چىراغدا كۆيگۈچە،
مەشرەپتە كۆيگەن ياخشىراق.

مەشرەپخانامنىڭ ئالدىغا
ئون ئالتە پالۋان كېلىدۇ.
ئون ئالتە پالۋاننى كۆرۈپ،
يارىمنى كۆرگۈم كېلىدۇ.

مەن يارىمغا تون تىكەي،
دەستە ـ دەستە گۈل تىزىپ.
چۆرىسىگە زەي تۈتاي،
زۇلپا چېچىمنى كېسىپ.

مېھرىبانمۇ ئۆزلىرى،
چولپانمىكىن كۆزلىرى.
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن،
شېرىن ـ شەربەت سۆزلىرى.

ئاسماندىكى غاز كەلدى،
قاتار ـ قاتار لايغا پېتىپ.
يارىمغا چېيىم بار ئىكەن،
دەردۇ ھالىمنى ئېيتىپ.

كىچىككىنە چىلگەم بار،
پىچىپ بەرسەم يەمدىلا؟
تۆردىكىنى چوڭ بىلىپ،
بىزنى كىچىك دەمدىلا.

ئاق يەرگە قوناق تېرىسام،
قۇرغۇي يېسە نېم بولغاي؟

مەن يارىمغا مېغىز تۇتسام،
بىرنى ئالسا نېم بولغاي؟

ئاق تاۋاردىن كۆڭلىكىم،
يەلپۇنمۇ ماڭغاندا.
مۇرادىمغا يېتەرمەن،
سىزنى باغرىمغا تاڭغاندا.

بولسا قاناتىم،
ئۇچسام ھاۋاغا.
ئىشقىم چۈشۈپتۇ،
بىر خۇش ناۋاغا.

ناۋانى ئاڭلاي،
بېرىپ شايارغا.
مۇقاملار كانى،
گۈلشەن دىيارغا.

مەشرەپتە كۆڭلۈم،
ئۇچتى ساماغا.
ئەگىلىپ كېلىپ،
قوندى زىباغا.

زىبادۇر ئۆزى،
شايارنىڭ قىزى.
چاچلىرى سۇمبۇل،
قۇندۇزدۇر كۆزى.

قاشلىرى قەلەم،
بويلىرى غۇنچە.
لەۋلىرى ياقۇت،
چىشلىرى ئۇنچە.

چۈشسە ئۇسسۇلغا،
پەرىمۇ خىجىل.
ئاشۇ گۈزەلگە،
مەن بولدۇم ئىجىل.

كېلىڭ ئوينايلى،
ئەي گۈلى رۇخسار.
سىز ئۇسسۇل ئوينىڭ،
مەن چالاي دۇتار.

باغدا قىزىلگۈل،
سايرايدۇ بۇلبۇل.
ھەر جايدا يوقتۇر،
سەندەك قىزىلگۈل.

ئاللاھۇ ئاللا،
قايدىن كېلىلا؟
ئەرزىمنى ئېيتاي،
قادىر خۇداغا.

قادىر خۇدانى
ھېچ كىشى بىلمەس.
يارىدىن سوراڭلار،
قاشىمغا كەلمەس.

ئۇچتى قارچىغام،
قوندى مۇرەمگە.

ئەرزىمنى ئىيتاي،
زىبا، سەنەمگە.

باغدا تۇرۇمتاي،
كەپتەرنى ئالغاي.
قويۇپ بېرىڭلار،
ياخشىغا تويغاي.

ئۆگزىمدە كەپتەر،
داننى جىق سېپىپەر.
تاماكاڭنى چەكمەيمەن،
ئاشنامنى تېپىپەر.

ئۆردەك بولايلى،
لايدا ياتايلى.
پالۋان كېپقالسا،
چۆلگە قاچايلى.

زىبىخان، ھەيدە قويۇڭنى باقمەن،
ئېرىقبۇدا چەشمە بولۇپ ئاقمەن.
ئېرىقبۇدا چەشمە بولۇپ ئاقمىسام،
لەۋلىرىڭدە پىستە ـ بادام چاقمەن.

زىبىخانىمڭ بېغى بار، باغۋەنى يوق،
زىبىخانىمڭ دەردى بار، دەرمانى يوق.
زىبىخانىمڭ باغىگە باغۋەن بولاي،
زىبىخانىمڭ دەردىگە دەرمان بولاي.

زىبىخان، ئويمان بۇلاققا تاشلىماڭ،
پۇلى جىق دەپ سودىگەرنى باشلىماڭ.
پۇل دېگەن قولنىڭ كىرىدۇر، مەن تاپاي،
پۇلى يوق دەپ مەرد يىگىتنى تاشلىماڭ.

ئول خۇدا، نېمىلەرگە ياراتتىڭ مېنى،
تاش قەلىپ پېچاققا قاراتتىڭ مېنى.
تاش قەلىپ پېچاققا قاراتساڭ مېنى،
قۇش قەلىپ قەپەستە سايراتما مېنى.

ئېچىلغان بىكار،
ساچىلغان بىكار.
ساراڭ خوتۇنغا
چېچىلغان بىكار.

ئەتىۋار خېنىم،
دەردى بار خېنىم.
سىزدىن ئوبدىنى
نەدە بار، خېنىم؟

ھاي خېنىم، ھاي ـ ھاي خېنىم،
بويىڭىز پاكار، خېنىم.
چىرايىڭىز بولمىسا،
ياڭزىڭىز بىكار، خېنىم.

ئون تۆت يېشىمدا،
دۆلەت باشىمدا.
ھەر جايغا بارسام،
ياريم قاشىمدا.
ھەر جايغا بارساڭ،
ھەقنى ئونۇتما.
قارا كۆزۇڭدىن
ياشنى قۇرۇتما.

ھەر جايغا بارساڭ،
بولغىن سالامەت.
مەن ياريم ئۇچۇن،
تارتاي مالامەت.

دۆلەت شۇڭقارى
ئىلكىڭدىن ئۇچتى.
تورغاينى قوغلاپ،
باغچاڭغا چۇشتى.

باغچاڭغا چۇشسە،
ئۇندىن ئالارمەن.
جاڭگالغا كەتسە،
قايدىن تاپارمەن؟

ئالمىخانىڭ بېغى بار،
باغ ئىچىدە دېڭى بار.
ئالمىخانغا سەپسېلىڭلار،
ئوڭ قېشىدا مېڭى بار.

ئالمىخانىڭ ئۆيلىرى،
زىلچا ـ گىلەم، كىگىزى.
ئالمىخانىنى ئالما قىلغان،
ئۇيغا ـ ئەڭلىك پەدىزى.

ئالمىخانىڭ بېغىدا،
ئۈچ تۈپ ئانارى قەشقىرى.
ئالمىخانغا سەپسېلىڭلار،
ئوتتۇر چىشى تاشقىرى.

ئادەم قىلىپ ياراتقان
قادىر خۇدا ئەمەسمۇ؟
ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغان،
مەرەمنىسا ئەمەسمۇ؟

ئوچاق بېشىدا ئويما،
دوپپاڭنى قىيا قويما.
سېنىڭ خىلىڭ مەن ئەمەس،
خىلىڭنى تېپىپ ئوينا.

ئالمىخانىڭ ئاقلىقى،
ئاتمىغان ئاق پاختىدۇر.
سۆڭگىچىنىڭ گۆشى يوق،
رەندە سالغان تاختىدۇر.

يېشىل ـ يېشىل يوپۇرمىقىم،
شايارغا كەتتى.
يېشىل تونلۇق مېنىڭ يارىم،
قەشقەرگە كەتتى.

كېلەمدىكىن، كەلمەمدىكىن؟
قارارى يەتتى.
بۇ غېرىبلىق، مۇشكۇللۇك،
جېنىمدىن ئۆتتى.

* *

كېچىلىرى ھۇۋقۇش بولۇپ،
كۈندۈزلىرى بىھوش بولۇپ،
سىز كېيىك، مەن قۇش بولۇپ،
ئالاي سىزنى، جېنىم خېنىم.

كېچىلىرى يۇلتۇز ساناپ،
ئىتلار كېلىپ بىزنى تالاپ.
ئۆيلەنمىدۇق سىزگە قاراپ،
ئالاي سىزنى، جېنىم خېنىم.

تويلۇقىمىزغا تاۋار ئالاي،
شايى ئالاي، ئەتلەس ئالاي.
داقا، دۇمباق، قالۇن چالاي،
تېزرەك بولۇڭ، جېنىم خېنىم.

ئاققىنا قۇشقاچ كېلىپ،
قوندى ياڭاق شاخىگە.
ھەر كىشى مەندەك كۆيەمدۇ،
باشتا تۇتقان يارىگە؟

ھەركىشى مەندەك كۆيسە،
يېڭى تۇتقان يارىگە.

كىرپىكىم ئوقتەك قادالسۇن،
تاش يۈرەكنىڭ جانىگە

ئۆستەڭ بويىدا مال بېقىپ،
يۇلغۇن تۈۋىدە ياتتىم.
قاچانغىچە بىلمەيسەن،
كۆيۈك ئوتىغا پاتتىم.

كۆڭلىڭنى بىلىپ تۇرۇپ،
ئويلىدۇق سىزنى.
زىنداندىكى گۇناھكارەك،
قىينىماڭ بىزنى.

قىينىساڭمۇ قىيناۋەرگىن،
گۇناھىم باردۇر.
سەندىن باشقا يارىم بولسا،
خۇدايىم باردۇر.

كۆككىنە كەپتەر بولۇپ،
خاماندا گۇ - گۇ دېدىلە.
ئىشق ئوتىغا پايلىماي،
سۇنى گۇپ - گۇپ ئىچتىلە.

كۆككىنە كەپتەر بولۇپ،
قوندۇم نىگارنىڭ تالىگە.
كىرپىكىم ئوقتەك بېرىپ،
قادالدى مىسكىن جانىگە.

كۆككىنە كەپتەر قىلىپ،
ئايۇانلىرىدا باقسىلا.
بىز يېتىم بىچارىنىڭ،
دەردىگە دەرمان بولسىلا.

كۆككىنە كەپتەر ئىدىم،
ئۇچۇردى يارىم تاش ئېتىپ.
ئەمدى مەن قانداق قىلاي،
قارا كۆزۈمدىن ياش ئېقىپ؟

كۆككىنە كەپتەر كېلىپتۇ،
«يەھ - يەھ» دېمەيلا دان چېچىپ.
ئالتە ئايدا بىر كېلىپتۇق،
نەلەردە يۈرۈيلا قېچىپ؟

باردىم سەنەمنىڭ قېشىغا،
ئاستاغىنا بىر - بىر بېسىپ.
سەنەم يېتىپتۇ تەختىدە،
گۈل غۇنچىسىدەك ئېچىلىپ.

سۇندۇم قولۇمنى يۈزىگە،
تۇيماسمۇ دەپ ئاستاغىنا.
ئىرغىتىۋىدىم باشىنى،
ئاچتى كۆزىنى يار ماڭا.

ئەدەپ بىلەن سىز كىم، دېدى،
پەقىر قۇلۇڭ، مىسكىن، دېدىم.
ئالتە ئايدىن ئايلىنىپ،
كەلدىم سەنەم يار قېشىغا.
ھوشۇر - زاكاتىنىڭ ھەققىدە،
قاراپ قويۇڭ ئاستاغىنا.

دۇتارنى چېلىڭ، يارىم،
يېڭى چىققان پەدىگە.
قىيامەتتە ئەرزىم بار،
تۇرمىسىگىز ۋەدىگە.

ئاقچى قوغۇن تورلاشتى،
كۆكچى قوغۇن تورلاشتى.
بىزنىڭ يار قەلەم قاشىنى،
سۆيسەم ھەددىدىن ئاشتى.

دۆڭ تاختىدا ئۇنگىنى
يازغىمۇ، يا كۈزگىمۇ؟
كۆيدۇم دېگەن گۇناھقا،
تامامى دەرد بىزگىمۇ؟

پاڭچۇ كۆڭلەك كىيىپلا،
شەتلەڭگىنى ياراتماي.
يەتكۈزەرلا مۇرادقا،
بىزنى يەرگە قاراتماي.

ياربم بەرگەن توم ناننى
قېتىپ يېدىم ئۈزۈمگە.
يارنى كۈندە كۆرمىسەم،
ئۇيقۇ كەلمەس كۆزۈمگە.

ئېتىزلىقنى تومىلاپ،
ئاپتاپقا سالاي.
ئالما تەڭلەپ ياربمنىڭ
كۆڭلىنى ئالاي.

تېۋەزۈنۈم چاقلاقلىق،
مەزمۇتقىنا ساپلاقلىق.
قارا كۆزنىڭ دەردىدە،
كۆڭلۈم ئارام تاپماقلىق.

ئەتىدىن تا كەچكىچە،
يولىڭىزغا قارايمەن.
ئوچۇق قىلىڭ گەپ بولسا،
قېشىڭىزغا بارايمەن.

تەق بولۇڭا، خېنىم،
ساقلاتماي بىزنى.
ساق بولۇڭا، خېنىم،
قورقۇتماي بىزنى.
ئوينىتىپ كېلەي،
گۈلباغدا سىزنى.

ئالما سويسام ئۆتمىدى،
پىچاقلىرى داتمىدى؟
كۆيەك ئوتى يامانكەن،
دەرد ئىچىمگە پاتمىدى.

مىنگەنلىرىم ئاتمىدى،
سۆيگەنلىرىم ياتمىدى.
ئاران تەستە تېپىشقان،
يار قوينىغا تارتمىدى.

تۆت تاقا ئەتلەس بىلەن،
رەسمانە كۆڭلەك چىققۇدەك.
يار ئوتى جان قىينىدى،
بولدۇم گېلىمنى بوغقۇدەك.

ئالا ئاتنىڭ تاقىلىقى يوق،
تال باراڭنىڭ ياقىلىقى يوق.
بارچە دەردنى مەن تارتتىم،
سىز خېنىمنىڭ خاپىلىقى يوق.

مەلەڭ چەت ـ ياقا، يارىم،
ئىشىكنى چىڭ تاقا، يارىم.
ئوينايلى خۇمارلىققا،
قانداق دەپباقا، يارىم.

تاكاللاشما مەن بىلەن،
سۆيۈۋالاي پەم بىلەن.
تاكاللاشساڭ مەن بىلەن،
كۈنۈڭ ئۆتەر غەم بىلەن.

شايىدا تامبال كىيىپلا،
بېغىغا قۇ بەكىتىپ.
گەپنى تۈز، دەللىڭ دېمەملا،
يۈرگۈچە گەپ ئەگىتىپ.

تاناۋۇل ئەيلىدىم دەردنى،
يېشىمدا ھۆللىدىم خەتنى.
قېشىڭغا ئۇچقۇدەك بولدۇم،
قانات ئەيلەپ مۇھەببەتنى.

ئوتۇن يېرىپ پالتىدا،
تىزىپ قويغىن، سايلىغىن.
داڭ كەتكۈدەك ئوينايلى،
ئوينار بولساق يايلىغىن.

قىزىل ئالما، تاشئالما،
تاۋىدانغا تىزىقلىق.
سىز يارىمنىڭ سۆزلىرى
يۈرىكىمگە يېزىقلىق.

تەكچىڭىزگە تىزىلغان
ئالما بىلەن ئانارمۇ؟
سىزدىن باشقا يار تۇتسام،
مېنىڭ كۆڭلۈم ئۇنارمۇ؟

كۆڭلىكىم بىر تالىما،
كىيىپ بارسام قالىما.
بىز كۆيگەن شۇ خېنىمنىڭ
چاغلىق ئىكەن ھالىما.

ئالا ئىتىڭ يامانكەن،
زەنجىر بىلەن باغلىغىن.
كۆيدۈم دېمەك ئاسان گەپ،
ئۆز ـ ئۆزۈڭنى چاغلىغىن.

تاغ سۈيى تارام بولدى،
يار ماڭا قارام بولدى.
قايرىپ بىر سۆيۈپ قويسا،
كۆڭلۈمگە ئارام بولدى.

تاڭ ـ تاڭ ئاتقاندا كېلىڭ،
ئەتە تاڭ ئاتقاندا كېلىڭ.
«گاچا»نىڭ پەيلى يامان،
پەيتىنى تاپقاندا كېلىڭ.

تالاغا چىقار بولساڭ،
پانار چىراغ ئېلىۋال.
سېغىنغاندا كۆرەرسەن،
سۈرىتىمنى سىزىۋال.

ئۈزۈم تالىنى پۇتايمەن،
چىۋىقىنى تارايمەن.

ياريم ئۆتسه ئالدىمدىن،
چاندۇرماستىن قارايمەن.

يار بېغىنى مارايمەن،
گۈل ھىدىنى پۇرايمەن.
ئالدىمدىن چىقىپ كەلسە،
يوللىرىدا تۇرايمەن.

بەل تارتقۇم سۇنۇپ كەتتى،
باشقىنى سوقۇپ بەرسىلە.
بىخەۋەر بولۇپ قالماي،
ناخشىنى ئوقۇپ كەلسىلە.

ئاق ئۈجمە پىشىپ قاپتۇ،
تاراڭغۇدا قاقساڭچۇ.
قىزچاقلار چوڭۇپ قاپتۇ.
ۋاسالغۇدا باقساڭچۇ.

روزام سۇنمىدۇ، ياريم،
چاي بەرمە، ئىچەلمەيمەن.
مەن تادان، ئۆزۈڭ نازۇك،
ئىشقىڭدىن كېچەلمەيمەن.

ھەسەل تەملىك لېۋىڭدىن
چىشلەيمۇ، ياريم؟
مەن قارچىغا، سەن توشقان،
قۇشلايمۇ، ياريم؟

ئۆگزەڭدە باراڭ چەللە،
ياريم، مېنى بوش پەللە.
كۆڭلۈمگە ئازار بەرسەڭ،
گەپ ـ سۆز تاپمىدۇ ئەللە.

تەڭلىمات كىگىز ئۈتۈپ،
ئايۇان سارايىمغا سالاي.
ۋەدىگە قىلساڭ ۋاپا،
ئۈيىتقان قارايىڭدا باراي.

ئۆگزەڭگە چىقىۋېلىپ،
باغ كەينىگە تاش ئاتما.
مەن ساڭا كۆيۈپ قالدىم،
باشقىلارغا قاش ئاتما.

باشىڭدا قىزىل پوسما،
قاشىڭدا يېشىل ئوسما.
ئىككىمىز يېقىن ئۆتكەن،
يارنىڭ يولىنى توسما.

تېمىڭنىڭ تېگى بوش،
زەي تارتىپ يىقىلماسمۇ؟
«كۆڭلۈمدە پەقەت سىز بار»
دېگەن گېپىڭىز راستمۇ؟

ئالما بەرسەم يەرسىزمۇ،
شاپتۇل بەرسەم يەرسىزمۇ؟
بىر سۆيۈپ قويۇڭ دېسەم،
ئاچىڭىزغا دەرسىزمۇ؟

تەگۈازنىڭ كۆكى ئاچچىق،
چەكسەم قورىدى گالىنى.
بۇ ئالەم ئۆزۈن ئالەم،
بوشراق تارتىلى ھالىنى.

ئالمىلىق باغقا كىرىپ،
ئالما ئۈزمىگەن ياريم.
ئوتتۇز ياشقا كىرگۈچە،
خۇيىنى تۇزمىگەن ياريم.

كۆرپە تەلپەك بېشىمدا،
خۇمار كۆز يار قېشىمدا.
يارنىڭ ئوتى كۆيەدۇر،
ئىچىم بىلەن تېشىمدا.

گەپلىرى چۈرۈك ياريم،
قاپىقى تۇرۇك ياريم.

شۇنچه قىلسام بىلمەيسەن،
مەن ساڭا كۆيۈك، يارىم.

لەۋلىرى سۇزۇك يارىم،
گەپلىرى تۇزۇك يارىم.
تاشلاپ قاچىدۇ دەمسەن،
كۆڭلى بەك ئۇزۇك يارىم.

ئۇيانغا بارالامسىز،
بۇيانغا كېلەلەمسىز؟
مەن سىزگە كۆڭۈل بەرسەم،
قەدىرىمنى بىلەلەمسىز؟

بېشىڭدىكى تېۋەڭنى
بىر قولۇڭدا تۇتۇۋال.
يىگىت بولساڭ شۇدلۇق بول،
يار كۆڭلىنى ئۇتۇۋال.

گەپلىرى ئەجەب تولۇغ،
كۆڭلۈمگە تەگدى.
قارىماي كەتكەنلىرى
قەددىمنى ئەگدى.

ئەجەبمۇ ياراشسىتۇ،
غىلاپسىڭنىڭ چۈچىسى.
يېڭى تۇتقان يارىم بار،
يىگىتلەرنىڭ نوچىسى.

ئاقچى قوغۇن تولاغكەن،
پىچىپ يەپ باقاي.
يارىم كەچتە كېلەلەمدۇ،
بىرىپ دەپ باقاي.

ئالمىنى سويۇپ بەردىم،
بېھىنى ئويۇپ بەردىم.
تالاشقان سەتەڭلەرگە
يارىمنى قويۇپ بەردىم.

سىرىق ئاشنى، لەڭمەننى،
ئوخشاتقىنى توغرىغا.
كۆڭلۈم بەك چۈشۈپ قالدى،
ئوتى يامان ئوغرىغا.

چايخالتىنى ئىلماڭلار،
كۆن بەلۋاغنىڭ توقىسىغا.
دەسسىمەڭلار، چوكانلار،
ئوغۇللارنىڭ چوققىسىغا.

ناۋات چېيى، قەنت چېيى،
يارىم ئۇنى ئىچەرمۇ؟
كىچىكلىكتە كۆيگەن ئوت
چوڭ بولغاندا ئۆچەرمۇ؟

تۇغمەندىن يىغىپ توزنى،
كۆمەچ كۆمۈپ بېرەيمۇ؟
ئۇخلاپ قالمىغىن، يارىم،
كەچتە يوقلاپ كىرەيمۇ؟

ئېتىم بوغۇز چاينايدۇ،
يۇڭ توۋرىسى بېشىدا.

بىللە بولسام ھەمىشە،
مەن يارىمنىڭ قېشىدا.

قوناق ئۇنىدا زاڭ ئەتتىم،
تۆپىسىدە قورۇما.
ئاۋايلىساڭ كۆڭلۈمنى،
خان ئاچاڭنى دورىما.

تەلپىكىمنىڭ تۆپىلىكىنى
چىپەرقۇتتا تاشلايمەن.
يارىم كەلسە كەچلىككە،
گۈل تۇۋىگە باشلايمەن.

سارايىڭنىڭ تېمىنى
كاكىل لايدا چاپلىغىن.
بىزمانلىققا بارايمەن،
كونا جايدا ساقلىغىن.

گۈل تەڭلىسەم ئالامسىز،
پۇل تەڭلىسەم ئالامسىز؟
بىر ھەپتە كۆرۈشمەستە،
تونۇماسقا سالامسىز؟

ئەتكەن ئېشىمىز تۇزلۇق،
سالغان چامغۇرىمىز مۇزلۇق.
قانداق قىلىمىز، يارىم،
جانغا تەگدى يالغۇزلۇق.

جىنچىراغنى پەندۇردۇم،
چوڭ چىراغنى يانداردۇم.
يارنىڭ ۋەسلىگە يېتىپ،
ئىشتىياقنى قاندۇردۇم.

ئوخشىماپتۇ تۇكچىسى
ئاق نانىڭ، توقاچ نانىڭ.
يار قىلسۇن ئىلاجىنى،
قىينالغان ئەزىز جانىڭ.

يارىم تۇگەل كۈلمەيدۇ،
كۆڭلىدە غۇمى باردەك.
قانداق ئويلىسا مەيلى،
ئاقمەن، ئاقلىقىم قاردەك.

ئىچكىلى قېتىق بەرسەم،
كۆنەلگۈنى قويمايسىز.
گېپىڭىزنى ئوچۇق دەڭ،
قارىغانغا تويمايسىز.

قاچاڭدىكى ئاشمىدى،
ئاشتىكى كۆڭ ماشمىدى؟
بىر قاراپمۇ قويمايسەن،
باغرىڭ قاتتىق تاشمىدى؟

قازان بەك قىزىپ كەتتى،
تۇۋۇلۇككە ئالالمايمەن.
يۈرەك ـ باغرىم سېزىپ كەتتى،
ئاھ، كىمدىن يامانلايمەن؟

يېڭى ئاچقان بىنەمگە
سۇ باشلىدىم قانغۇدەك.
باشتا يارىم ئامراقتى،
ئەمدى بوپتۇ تانغۇدەك.

ئېرىقىڭنى ئويلايمەن،
ئېتىزىڭنى بويلايمەن.
تۇمۇچۇقتەك يارىم بار،
داڭ كەتكۇدەك ئويناپمەن.

كۈزدە سالغان كۆچەتلەر
بىرى قالماي تۈتۈپتۇ.
نازى يامان چوكانلار
كۆڭلىمىزنى ئۈتۈپتۇ.

ئوتلىرىنى ئاچاملا،
چوغلىرىنى چاچاملا؟
ۋەدە يالغان بولدىغۇ،
قوغلىغانچە قاچاملا؟

ئاقسارايدىن كەلگۈچە،
ئاتلار ھېرىپتۇ.
ساقىلىغا ئاق سانجىپ،
يارىم قېرىپتۇ.

ساقال دېگەن تۆت تال تۈك،
كۆڭۈل دېگەن ياش.
مەيلى يوققا يار بولسائ،
بولالامدۇ ئاش؟

بېغىڭدا توغاچىك بولاي،
تاقاغدا قارلىغاچىك بولاي.
سەن ۋاپا قىلساڭ ماڭا،
باشىڭدا گۈلتاجىك بولاي.

موتو مىنگەن نوچىلار،
ئۆتۈپ كەتتى غارقىراپ.
كېلىڭ، يارىم، ئويىنايلى،
قاشتېشىدەك پارقىراپ.

بېشىڭدىكى ياغلىقتىن
كېسىۋالاي قىيىقچى.
ئارىمىزنى بۇزمىسۇن،
يۈزى قېلىن تېرىقچى.

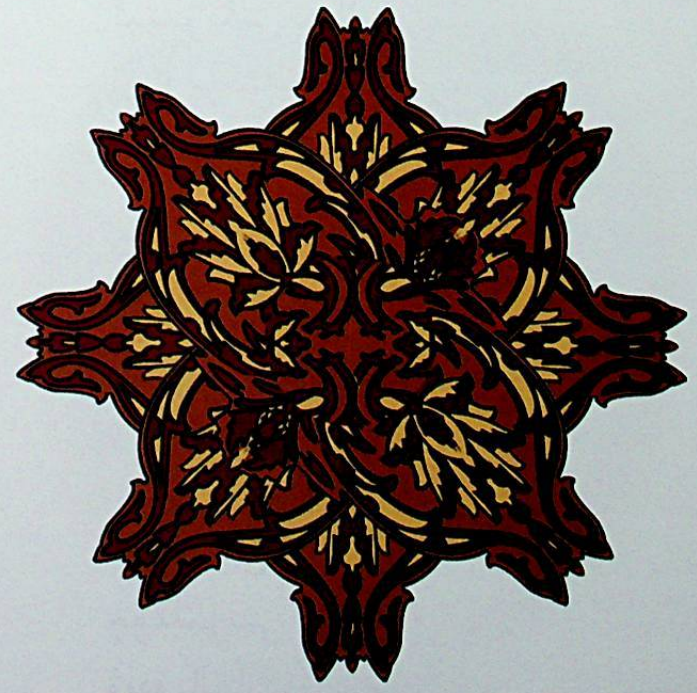

مەن ئەۋەتكەن رومالنى
چەگمىدىڭمۇ بېشىڭغا؟
سەن يوقلىمىساڭ، يارىم،
ئۆزۈم باراي قېشىڭغا.

تۆر تامغا ئېسىپ قويدۇم،
كەلكۈن نۇسخا گىلەمنى.
يارىم راۋا كۆرەرمۇ،
ماڭا دەردۇ ئەلەمنى؟!

يار توقۇغان زىلچىنى
كۈيىگە يېگۈزمەيمەن.
خۇمار كۆزدىن ئەبەدكە
ئۇمىدنى ئۈزمەيمەن.

ئەتلەس كۆڭلىكىم نوچا،
يارىم ھېيىتتا ئەپ بەردى.
ئايدا ـ يىلدا كۆرۈشسەك،
سۆيۈپ قويماي، گەپ بەردى.

قوقاسقا كۆمەچ كۆمسەم،
ئالغاچ كېتىپ يەرسىزمۇ؟
نازلىنىپ كۈلۈپ بەرسەم،
ھاياسى يوق دەرسىزمۇ؟

لەڭمەن سالدىم تاختىدا،
يىپ ئېگەردىم پاختىدا.
خاپا بولماڭ، ئۇز يارىم،
كېلەلمىدىم ۋاقتىدا.

چاقىڭغا تاناپ ئەتتىڭ،
مەن بەرگەن يېڭى زەيدە.
ئىشقىڭ مۇپتىلاسىدىن
ئاغرىيدۇ يۈرەك ـ مەيدە.

يار چېچىنى تارايدۇ،
نازدا كۈلۈپ قارايدۇ.

ئون سەككىز مىڭ ئالەمدە
ماڭا شۇلا يارايدۇ.

پاختىنىمۇ تايلىدىم،
سەرگەزنىمۇ تايلىدىم.
سىز خېنىمنىڭ دەردىگە،
جان چىقمىدى، پايلىدىم.

يازنىڭ كۈنى كەلكۈندە،
لاي ئېقتىتىم تاشلىققا.
ئىچىڭ ئاغرىسۇن، يارىم،
مەندەك كۆزى ياشلىققا.

زاھىت كۆمچى كۆمدۈم،
ئىچىگە ئېلىپ تاشنى.
يارىم سىلىسا بولدى،
بۇ مىسكىن، غېرىب باشنى.

تاغنىڭ ئۈستىدە قارى،
قارنىڭ تېگىدە دارى.
قار ـ مۇزدەك ئېرەر بولدۇم،
يارىم قىلمىسا چارى.

تاشتىن ـ تاشقا سەكرەيمەن،
تاغدىن ـ تاغقا ئاتلايمەن.
قارا كۆزلۈك يارىمنى
كېچە ـ كۈندۈز يادلايمەن.

يارىم، سېنىڭ چاچلىرىڭ
بىر جۇپ ئۇزۇن سالمىمۇ؟
ئىككىمىزنى ئايرىغان
ئۆگەي ئاناڭ لالمىمۇ؟

پولو يېسەڭ ئېپ بېرەي،
لەڭمەن يېسەڭ ئېپ بېرەي.
كىچە كۆرگەن چۈشۈمنى
يار، ساڭىلا دەپ بېرەي.

جىلىتكەڭ چوڭ كەلدىمۇ،
تۇگمە يۆتكەپ قاداپسەن.
نېمە بولدى، ئۇز يارىم،
ئۆتكەنكىدىن يادىاپسەن.

مەشۇت يىپتا باغلىدىم،
قۇلاقتىكى زىرەمنى.
يارغا ژاپا قىلمىسام،
تەتۇر سويسۇن تېرەمنى.

پىچىقىم بار چار دەستە،
تىكتۇردۇم غىلاپ تەستە.
يار ئېگىزدە، مەن پەستە،
سەكرەپ سۆيگىنىم ئەستە.

كەچلىككە يېنىپ چامدىن،
كىرسەم ئارتىلىپ تامدىن.
ئۇسسۇلۇق بېرەرسەنمۇ،
ئاغزىڭدىن ــ شېرىن جامدىن؟

بۇ تاغلار ئېگىز تاغلار،
ئەتراپىدا گۈل باغلار.
دەيدىغانىنى دەپ بولدۇم،
قالغانىنى ئۆزۈڭ چاغلا.

يېڭى چاپقان كۆللىرى
يۇمىلاقمۇ، چاسىمۇ؟
ھاردۇق سوراپ قويمايلا،
ھېرىپ ـ ئېچىپ بارسىمۇ.

تۆت چاسا قەنت ـ چاقماق قەنت،
چايغا سالسام ئىچەمسىز؟
خەق خىيالىي ئويناسا،
سىز بۇ جاندىن كېچەمسىز؟

قولۇمدىكى ئۈزۈكنى
چار بازاردىن ئالغان.

يارنىڭ ئىشتىياقىنى
كۆڭلۇمگە خۇدا سالغان.

چارەك ئىشىشەك ئۇگۇتتىن
بىر لەڭمەنلىك ئۇن چىقتى.
يار، دەردىگىدە يىغلىسام،
ياش ئورنىغا خۇن چىقتى.

يار سەپەرگە چىقماقچى،
مەنزىلى غىلاڭ سايلىق.
ئۇسسىسا سېلىپ ئىچسۇن،
تەييارلاپ بېرەي چايلىق.

قايناقسۇ قۇرۇق سەپرا،
چايلىق دورىڭىز يوقمۇ؟
باغرى تاش ۋاپاسىز يار،
كۆيسەم كارىڭىز يوقمۇ؟

كاللا ـ پاچاق، چاقمىنى
تۇزلاپ يەيلىمۇ، ياريم؟
مەن سىزگە كۆيۈپ قالدىم،
سۆيسەم مەيلىمۇ، ياريم؟

سۇ يالىغان چەينەككە
شاخ بىلەن ياساي چاقما.
كۆڭلۇمنى ئايار بولساڭ،
غەيرىيگە كۈلۈپ باقما.

ئاياقتىكى سۇيقاشنى
بۆلۈپ ئىچەي چايچاققا.
خاپا بولماڭ، ئۇز ياريم،
ئاخشام قىلغان چاقچاققا.

نەقىشلەتتىم دۇتارنى
گۈلباغدىكى قارىغا.
ئېيتقان ناخشام تېگەرمۇ،
يارنىڭ يۈرەك پارىغا؟

دەستىلەپلا ئارىنى،
قىلاي دەپلا كارىنى.
جان قىينىماي دېمەملا،
كۆڭلۈلدىكى بارىنى.

پاساڭدىغان سويمىنى
تىزئۇاپلا چەللىگە.
يانلىرىدا مەن تۇرسام،
كۆز قىسامىلا ئەللىگە؟!

خاماندىكى بۇغداينى
كۆز چېنىڭدا چەللەمسەن؟
يار، ئىشقىڭدا تاقەت يوق،
تۇمارىڭنى بەنلەمسەن؟

مىلتىقىڭغا ئوق بەنلەپ،
ئاتقىن قارىنى چەنلەپ.
نەۋاققىچە يۈرەرمىز،
مەن ئالدىنىپ، سەن پەللەپ؟!

قوينى باقتىم ئېلەكتە،
يۈڭنى ئەشتىم چېلەكتە.
مېنىڭ كۆڭلۈم ئۆزۈڭدە،
سېنىڭ مەيلىڭ بۆلەكتە.

ياريم سۇغا مېڭىپتۇ،
پۇلاڭشتىپ چېلەكنى.
خۇدايىم بار پات ـ يېقىن
قاندۇرغىلى تىلەكنى.

چىرىغمىنىڭ پوزىسى
چىگىت چاينايدۇ.
يارغا كۆزۈم تويسىمۇ،
يۈرەك تويمايدۇ.

جۇۋازچىغا تاپشۇردۇم
تاغاردىكى چىگىتنى.

نېسىپ قىلسۇن خۇدايىم،
ماڭا ئوڭلۇق يىگىتنى.

كۆل بويىدا چىغىر تماق،
ئۇزۇم ئاسقىلى لازىم.
يار ماڭا ئېگىلمەيدۇ،
مەن قىلغان بىلەن تەزىم.

باغقا بىللە بارامسىز،
گۈل چېينىسەم ئالامسىز؟
كىچىككىنە جېنىمغا
شۇنچە دەردنى سالامسىز؟

ئۇزۇم بەرسەم ئالمايسىز،
مېغىز بەرسەم ئالمايسىز.
كۆز ئوينىتىپ، قاش ئېتىپ،
نەۋاققىچە ئالدايسىز؟

ئېقىن سۇنىڭ بويىدا
چېچىڭىزنى تارايسىز.
يېقىن كەلسەم ھېچ گەپ يوق،
ئۆتۈپ كەتسەم قارايسىز.

يارىشىپتۇ چىغىناق،
قۇلىقىڭدىن ئالمىغىن.
ئاۋايلىساڭ كۆڭلۈمنى،
خەققە نەزەر سالمىغىن.

بېشىڭدىكى چىچاقمۇ،
قولۇڭدىكى رۇچاقمۇ؟
ئاخشام قىلغان گەپلىرىڭ،
چىن پىشىققۇ، چاقچاقمۇ؟

چىپچاڭ كەلدى، چىپ كەلدى،
ئەتلەس كۆڭلەك بويۇمغا.
سەن يارىمدىن باشقىسى
كىرىپ چىقماس ئويۇمغا.

پات ـ پات يوقلاپ كەلمەيسەن،
نېم بولدى، ئۆيۈپ قالدىم؟
چىدىغۇدەك ھالىم يوق،
چىن پىشىشىق كۆيۈپ قالدىم.

تۇخۇم ئىچتىم ناشتىدا،
بوش پىشۇرۇپ، ئىللىتىپ.
قارا كۆزنى ئىستەيمۇ،
چىللامچىغا چىللىتىپ؟

ھويلىڭىزنى چىتلاپسىز،
كىرەلمىسۇن دېگەنمۇ؟
ئۆيىڭىزدىن چىقمايسىز،
كۆرەلمىسۇن دېگەنمۇ؟

مەن ئەۋەتكەن چىت كۆڭلەكنى،
ھېيتتا كىيەرسىز.
سىزگە كۆيۈپ ھېچ ھالىم يوق،
قاچان سۆيەرسىز؟

چۈنكى بىلەن نوچا،
بەل پۈرىمە كۆڭلىكىم.
ئىختىيارىمدىن ئەمەس،
يار ئىشقىدا كۆيمىكىم.

چىلگە تېرىدىم تۇزگە،
قالماي پىشىدۇ كۆزگە.
سەندىن باشقىنى ھەرگىز،
سۆيىمەيمەن بۇنىڭ بۇيىزگە.

بىرنى سۆيەي، ئوننى سۆيەي،
مۇرادقا يېتەي.
كۆيگەنلىرىم گۇناھ بولسا،
كۆزۈڭدىن يىتەي.

يار قايرىلدى جەينەكتىن،
تونۇدۇم ئاق كۆڭلەكتىن.
يۈگۈرۈپ چىقاي ئالدىغا،
چاي قۇيۇپ مىس چەينەكتىن.

ئىندىسەڭ ئىنىدەككە كەلدىم،
بولمىسا كەتتىم يىراق.
سەن بىلەن تېپىشقۇچە، يار،
مەن ئىدىم دەردتىن يىراق.

دەردكە سالدىڭ، ئوتقا سالدىڭ،
بىر بېشىمدا مىڭ پىراق.
قايسىبىر قىلغان گۇناھقا،
جاننى قىينار ئىشتىياق.

كۆڭلىكىڭنىڭ پېشىنى
چوقاتماققا ئىلدۇرمە.
ئىككىمىزنىڭ ئىشىنى
دوست - دۇشمەنگە بىلدۇرمە.

ئىككى چاڕەك شېلىم بار،
سوقۇپ بەرگىن سوقاڭدا.
ۋاپاسىزلىق قىلساڭ، يار،
ئىككى قولۇم ياقاڭدا.

ئۇزۇن يولدا ھېرىپسىز،
ناۋات دەملەپ چاي بېرەي.
ۋەدىڭىزدە تۇرسىڭىز،
سىزگە دىلدىن جاي بېرەي.

تاڭدا سەلكىن ئايرىيدۇ
بۇغداي بىلەن سامانىنى.
ياخشى يارىم بار تۇرۇپ،
قانداق قىلاي يامانىنى؟!

زۇكام بولغان ئوخشايسىز،
چۇلۇق تاۋۇز يەپ بېقىڭ.
سىزنى ماڭا بېرەرمۇ،
ئانىڭىزغا دەپ بېقىڭ.

بۇ تاۋۇز چۇلۇق تاۋۇز،
پىچاي دېسەم گۆشى يوق.
بۇ كەمدىكى قىزلارنىڭ
بىلى مەھكەم، بوشى يوق.

قەنت بىلەن يۇغارغاندەك،
گەپ - سۆزى چۈرۈك يارىم.
خالىمىدا كۆرۈشكەندە،
قاپىقى تۇرۇك يارىم.

يارنىڭ ئوتىدا كۆيۈپ،
بولدى باغرىم چۈچۈلا.
مەنمۇ ئادەم بالىسى،
دەردكە ئازراق پۈچۈلا.

چېپىق ۋاقتى بوپقالدى،
يۈمشىتاي قوناقلىقنى.
خۇدا ھەرگىز سالمىسۇن،
ئارىغا سوغۇقلۇقنى.

ھېجىردىكى قېتىقنى
چېپىن قىلماي ئىچەملا؟
تايىنى يوق ئىشنى دەپ،
شېرىن جاندىن كېچەملا.

چاچ دېگەن شۇنداق بولارمۇ،
بوغما يىلاننىڭ ئۆزى.
شۇ ئۇزۇن چاچلىق خېنىمنىڭ
بىزگە چۈشمەسمۇ كۆزى؟

ئالتۇن باغلىق ئۇزۇككە،
كۆز قويدۇردۇم چەش بىلەن.
يار بوينىنى باغلايمىز،
قارا سۇمبۇل ساچ بىلەن.

ياردىم كېلىدۇ ئايدا،
كەلسە كۈتمەن چايدا.
كۆيدۇردى پىراق ـ ئىشقى،
دەردىمگە زىمات قايدا؟

يۇلغۇن چېچىكى سايدا،
مەن كۆيگەن لەۋەن قايدا.

ئوينىۋالىلى، يارىم،
قاچقاندىن نېمە پايدا؟!

بېشىمنىڭ يامىسى ئاغرىق،
تېۋىپنىڭ زىماتى يوق.
ئۆزۈڭنىڭ بولمىسا كارى،
مەندەكنىڭ ھىماتى يوق.

كاساڭدىكى خېمىرنى
ئەمدى قىلدىم زۇۋۇلا.
كۆيۈپ قالغان گۇناھقا،
جاننى بوشراق ئۇۋۇلا.

سۇ باشلىدىم ئېتىزغا،
تانا يېشى نو بىلەن.
مۇشتۇمچىلىك جېنىمغا،
دەرد سالمىغىن زو بىلەن.

شۇشۇجۈ سىزغان

جۇدالىق-ھىجران قوشاقلىرى

ئىشىك ئالدى ئاق تېرەك،
ئاق تېرەككە سۇ كېرەك.
چاقچىقمىغا خۇيلانماڭ،
مەنمۇ بولارمەن كېرەك.

ئېتىمنى قويۇپ بەردىم،
يېڭى چىققان قىياقتا.
يار دەردى مۇنداق بولسا،
چىقىپ كېتەي يىراقتا.

مەن كېتەر بولدۇم، يارىم،
ئەرزىم بايان ئەيلەپ كېتەي.
مېھرىبانىم قالدى دەپ،
چۆللەردە قان يىغلاپ كېتەي.

يارىنىڭ بېغىغا كىرىپ،
ئۆرۈك ئىرغىتاي، يارىم.
يار ئۇستىگە يار تۇتۇپ،
سېنى يىغلىتاي، يارىم.

كېچە بولسا ياتمايمەن،
تۇڭلۇكۇڭدىن پاتمايمەن.
بىر گېپىڭنى ئېيت، يارىم،
سېنىڭ دەردىڭنى تارتمايمەن.

ئېلىخو دېگەن يەردە،
شايى چاپان بەش تەڭگە.

ئازار بەرمەڭ كۆڭلۈمگە،
شېرىن جېنىم مىڭ تەڭگە.

يارنى ئۆيىدە قويۇپ،
باغدا مەشرەپ ئويناپلى.
قاش ـ كۆزلەرنى ئوينىتىپ،
يارنى قىيناپ ئويناپلى.

ئالتىنچى ئايدا ئالتايدا،
يەتتىنچى ئايدا ماناستا.
گېپىڭ بولسا قىلىپ قال،
مەن قەشقەرگە بارماستا.

ئەجەبمۇ تېگىپ كەتتى،
بىلەكىمگە تايىقى.
ئۆلمەي تۇرۇپ ئايرىلدۇق،
ئالتىنچى ئاينىڭ ئايىغى.

ئاق قۇشقاچ، ئالا قۇشقاچ،
ناۋات يەمسەن، شېكەرمۇ؟
قەدىرلىك مېنىڭ يارىم
ئەمدى تاشلاپ كېتەرمۇ؟

كەتمەكچى بولۇپ قالدۇق،
يار كېتەمدىكىن بىللە؟
يار كەتسە بىللە كەتسۇن،
ئويۇن ـ كۈلكىسى بىللە.

كېتەردە خوش دېمەي كەتكەن،
مېنىڭ ئۇنداق ياردم يوق.
پېشانەمگە پۇتۇلگەننى
مېنىڭ تارتماسقا چارەم يوق.

كېلەردم شۇ، كېتەردم شۇ،
كۆزۈڭنى نەملمە، ياردم.
پەلەكتۇر ئايرىغان بىزنى،
مېنىڭدىن رەنجمە، ياردم.

كەت دېسەڭمۇ كېتمەن،
كەتمە دېسەڭمۇ كېتمەن.
ئاردا ئىككى قونۇپ،
ياردم قېشىغا يېتمەن.

سەن چىمەننىڭ گۈلى بولساڭ،
مەن چىمەننىڭ بۇلبۇلى.
سەن چىرايىڭغا ئىشەنسەڭ،
مەن خۇدايىمنىڭ قۇلى.

مەن بۇ يەرلىك ئەمەسمەن،
يەر ـ سۇيۇڭنى بىلمەسمەن.
يەر ـ سۇيۇڭنى بىلگەندە،
باغلاپ قويساڭ تۇرماسمەن.

كېتەردە خوشلىشىپ كەتسەڭ،
پېشىڭغا ئېسىلۇالماستىم.
قېشىڭنى ئوينىتىپ كەلسەڭ،
لېۋىڭنى چىشلۇالماستىم،

بىزنىڭ باغدا شاپتۇلا،
قىلاي دېسەم گەپ تولا.
ماشىنىدا كەلگەنتۇق،
ياياق كەتسەك سەت بولا.

ياردم كېتمەن دەيدۇ،
مەن كەتكىلى قويمايمەن.

يولىغا توساق قويۇپ،
ئۆتكۈزگىلى قويمايمەن.

كەتتى دەپ كۆڭلۈڭنى بۇزما،
كەتمىسەم لەنەت ماڭا.
ئالتە تال قارا چېچىڭدىن
ئۆزگىسى دۇشمەن ماڭا.

كەتمەكچى بولۇپ قالدىم،
كېتەمسەن مېنىڭ بىلەن؟
تۆت كۈنلۈك شۇ ئۆمرۈمنى
ئۆتكۈزەي سېنىڭ بىلەن.

كەتمەكچى بولۇپ قالدىم،
مالچىلار بىلەن تاغقا.
بىزنىڭ يار چىقىپ كەلدى
كەنجە يېپىنىپ باغقا.

ئىلى يولىدا كارۋان،
بېلىدە دورا ـ دەرمان.
سەن مېنى ياراتمايسەن،
كېيىن قىلمىسەن ئارمان.

سەھەردە سايرىغان كاككۇك
ئەمدى سايرىماس بولدى.
باشتا ئوينىغان يارلار
ئەمدى ئوينىماس بولدى.

باغلىرىڭنى سەيلىتىپ،
ئارغامچا سالدىم داريگە.
تەلىيىمنىڭ يوقىدىن،
يالغانچى بولدۇم ياريگە.

سەھەردە ئويغىنادۇرمەن،
يىلاندەك تولغىنادۇرمەن.
مۇرادىمغا يېتەرمەن دەپ،
ئىگەمگە يالۋۇرادۇرمەن.

قاتار ـ قاتار جىگدىلەر
ئەجەبمۇ پۇراپ كەتتى.
خەت ـ خەۋەر يوق ياريمدىن،
يۇرىكىمگە ئوت كەتتى.

ئېتىزنىڭ شۇاقلىرى،
ئېچىلدى قۇلاقلىرى.

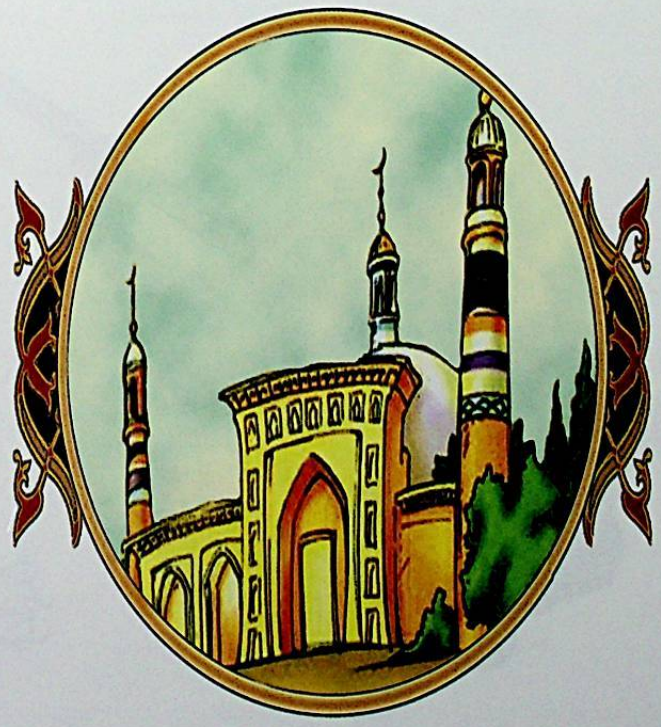

ئەجەبمۇ يامان ئىكەن،
يار ئىشق ـ پىراقلىرى.

باغدا بىر گۈل بار ئىدى،
شاخىدا بۈلبۈل سايرىدى.
نە ئېتەي، قادىر خۇدا،
ياريمنى مەندىن ئايرىدى.

سۈنى سەپتىم سۈپىغا،
سۈزۈۋالدىم قۇتىغا.
ئۆزى كەتتى يۇرتىغا،
مېنى قويدى ئوتىغا.

يار دەردى يامان ئىكەن،
مەن ئۆرە تۇرالمايمەن.
باراي دېسەم يول يىراق،
ۋاقتىدا كۆرەلمەيمەن.

قېشىڭىزنى ئاتتىڭىز،
بىزنى تاشلاپ كەتتىڭىز.
يوقمىدى ئۇياتىڭىز،
زارۇ زار قاقشاتتىڭىز.

ئاقسۇ يولى مۇز داۋان،
مۇز داۋاندا بىر جۇۋان.
ئۇ جۇۋاندىن سوريسام،
ئۆزى ياردىن ئايرىلغان.

ئاسماندىكى بوز تورغاي،
سايرىمىساڭ نە بولغاي؟
كىچىككىنە ياريمنى
قىينىمىساڭ نە بولغاي.

ئاھ ئۇرار بولسام، جاھاننى
يالقۇنى كۆيدۇرگۈسى.
ياش تۆكەر بولسام، زېمىننى
كەلكۈنى چۆمدۇرگۈسى.

باغ ئىچىده بوستانلار،
يارىشىدۇ چوكانلار.
قارا كۆزنىڭ دەردىده،
ئاقتى كۆزۈمدىن قانلار.

يار دەردىده ئاۋاره،
بولدى يۈرىكىم پاره.
ئۆزۈڭ بىلىسەن، ياريم،
بۇ دەردكه نېمه چاره؟!

مەن كۆرەگه بارغاندا،
ئون سەر يارمىقىم بولسا.
مېنىڭ تاۋىم ئۆسمەمدۇ،
يېنىمدا ئامرىقىم بولسا؟!

گۈل ئېچىلدى چىمەن باغدا،
تاماشا قىلسا بولمامدۇ؟
ئاتىمىز يوق، ئانىمىز يوق،
خۇدايىم رەھىم قىلمامدۇ؟

قارىسا كۆرۈنمەيدۇ
دەرياغا يېقىن سايلار.
مېنىڭ يىغلىغىنىمنى
قارا كۆز قاچان ئاڭلار؟!

يار ئىشىكىده تۇرسا
قىزىلگۈلى بېشىدا.
ئۆلسەم ئارمىنىم يوقتۇر،
بىر دەم ياتسام قېشىدا.

گۈل مەشۇق دېگەنبىلەن،
ئوقەت قالمدۇ چەتته.
كىچىككىنه قارا كۆز
يىغلاپ يۈرگۈدەك دەردته.

يۇقىرىغا بارغۇچه،
بىرلا كۆردۈم يانغۇچه.

ئىككى يىل كۆيۈك تارتىپ،
سۆيەلمىدىم قانغۇچه.

قارچىغام ئۇچۇپ كەتتى
پەلىيمنىڭ يوقىدىن.
قارا كۆز كېتىپ قالدى
تەلىيمنىڭ يوقىدىن.

قارىغاينىڭ يوپۇرمىقى
قاتمۇقات بولار ئىكەن.
ئۆز يارىدىن ئايرىلسا،
قاتتىق دەرد بولار ئىكەن.

بېدىلىكته ئوتلايدۇ
ئېگەرلەنگەن ئارغىماق.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن
سۆيگەن يارىدىن ئايرىلماق.

ئاق كەپتەرمۇ ئۇنلەيدۇ،
كۆك كەپتەرمۇ ئۇنلەيدۇ.
ئادەم دېگەن ھۆل نېمە،
كۆيۈك ئوتىغا ئۆلمەيدۇ.

نەدىكى گەپنى قىلىپ
ئەندىشىگه قالدى كىشى.
چەككىلى تاماكا يوق،
مۇڭداشقىلى نەده كىشى؟!

ئۆيۈڭنىڭ ئارقىسى دەريا،
ئېقىپ بارسام كۆرەرمەنمۇ؟
ئوتۇڭدا كۆيۈپ يۈرۈپ،
دەردىڭده ئۆلەرمەنمۇ؟

خۇدانىڭ بەندىسى كۆپتۇر،
مېنىڭدەك بولغىنى يوقتۇر.
مېنىڭدەك بولغىنى بولسا،
كۆيۈپ كۈل بولغىنى يوقتۇر.

قارلار ئېرىپ ياز بولمايدۇ
باغداشنىڭ تاغى.
دەرد كەلگەندە پايلىمايدۇ
يۈرەكنىڭ داغى.

چاپىنىمنىڭ يېڭىنى،
بېشىمغا قويدۇم تېڭىنى.
ئۆلمىسەك چەندان كۆرەرمىز
تاللىۋالغان يارىنى.

تاغقا چىقتىم تال ئۈچۈن،
قۇرغۇي بالىسى بار ئۈچۈن.
ئوتقا سالسا كۆيمەس ئىدىم،
ئوتسىز كۆيدۈم يار ئۈچۈن.

يارسىز ئۆمرۈم مېنىڭ
مىڭ ياشىسام بىر كۈنچە يوق.
ئىشق ئوتۇڭنىڭ ئالدىدا
دوزاخ ئوتى ئۇچقۇنچە يوق.

ئاق گۈلۈم، قىزىلگۈلۈم،
ئەجەب چاغدا غازاڭ بولدۇڭ.
مېنى ئوتقا سېلىپ قويۇپ،
ئۆزۈڭ يولغا راۋان بولدۇڭ.

قارىسام كۆرۈنمەيدۇ
غالجات غولىنىڭ بېشى.
ئاھ دېسەم ئاۋۇال كەتتى
قارا كۆزۈمنىڭ يېشى.

سەن تىرىك دەمسەن مېنى،
مەنغۇ تىرىك ئۆلگەندىمەن.
تىرىك ئايرىلغان يارىمنىڭ
ئوتىدا كۆيگەندىمەن.

گۈلمۇ خوپ، غۇنچەمۇ خوپ،
ئېچىلدۇرۇپ قىسقانمۇ خوپ.
چوڭ بولۇپ دەرد تارتقۇچە،
كىچىك تۇرۇپ ئۆلگەنمۇ خوپ.

ناخشا ئېيتىدۇ دەيدۇ،
ئېيتماي نە قىلاي ناخشى.
ئىچىمدىكى دەردىمنى
خىيال قىلمىسام ياخشى.

گۈل غۇنچە ـ گۈلى غۇنچە،
نېمە كۆيدۈرسەن مۇنچە؟
قېشىمدا تۇرمىدىڭ بىر دەم،
مېنىڭ كۆڭلۈم ئېچىلغۇنچە.

يارىم بەرگەن ئۈچ ئالما،
ئۈچى ئۈچ بۆلەك ئىكەن.
يەتكۈزمىگەن مەقسەتكە
ئەجەب كاج پەلەك ئىكەن.

كۆڭۈل بەرمىسەم يارغا،
ئوق تەگمەس ئىدى جانغا.
كۆڭۈلنى قويۇپ بېرىپ،
يۈرەك ئۆرۈلەر قانغا.

بىۋاپا ئىكەن ئالەم،
كۆپ جاپانى كىم بىلدى؟
ئاخىرى جۇدالىقكەن،
ئايرىلىشنى كىم بىلدى؟

بۇلبۇل سايرىماس بولدى،
گۈللەر يارىماس بولدى.
دۇشمەن سۆزىگە كىرىپ،
يارىم قارىماس بولدى.

بۇگۈن ئالتە، تاڭلا يەتتە،
يار بىلەن يول ماڭغىلى.
ئۆيگە كىرسەم ئۆيدە يوق،
تالاغا چىقسام شامىلى.

بۇلبۇل سايرىدى، كەتتى،
كاككۇك سايرىدى، كەتتى.
تۆت كۈنلۈك شۇ ئالەمدە
كىم مۇرادىغا يەتتى؟

سۇ بويىدا ياش تاللار،
ھەر تاللاردا مارجانلار.
يوللاردا جاپا چېكىپ،
ئېقىپ كەتتى بۇ جانلار.

گۈلۈم غۇنچە، گۈلۈم غۇنچە،
نېمە قايرىلىسەن مۇنچە؟
پىغاندا بۇلبۇلۇڭ دائىم،
ئېچىلساڭچۇ كۈلۈپ غۇنچە.

سېنى ئەنجاندا دەپ ئاڭلاپ،
بېلىمنى سەيلىدە باغلاپ.
سېنى كەلمەيدۇ دەپ ئاڭلاپ،
باياۋان ـ چۆللىدە يىغلاپ.

مىڭدىن بىرىنى ئېيتسام،
تۈگىمەيدۇ مېنىڭ دەردىم.
ئايرىلىپ كېتەي دېسەم،
ئۈزۈلمەيدۇ كۆڭۈل رىشتىم.

قۇرۇپ قاقشال بولۇپ قالدۇق،
ئوتۇنچى ئاپىرىپ ساتسۇن.
خېرىدارىم يېتىپ كەلسە،
غېرىب بىچارە دەپ ساتسۇن.

تولغىنىپ كوچاڭغا كىردىم،
سېنى تاپتىم ئەۋرىشىم.
يۈرىكىم زەرداب بولۇپ،
قانغا ئۆرۈلدى كۆز يېشىم.

ۋادەرىخا، دەردى بىلەن،
مەن ئادا بولدۇم نىتەي؟

دۇرۇ گۆھەرنى يىتتۈردۈم،
تاپمىدىم ئۆلدۈم نىتەي؟

ۋادەرىخا، ئۆتتى ئۆمرۈم
ھەسرىتى، ئارمان بىلەن.
قىلمىدىم زىكرى ۋاپانى
بىر زامان جانان بىلەن.

باغۋەن، بېغىڭنى ئاچقىن،
مەن نىگارىمنى كۆرەي.
سايىدا كۆزى خۇمار،
مەستانە يارىمنى كۆرەي.

دەرد بېرىپسەن بەندىگە،
دەرمان سېنىڭ ئىلكىڭدىدۇر.
پادىشاھى بار كېرەم،
پەرمان سېنىڭ ئىلكىڭدىدۇر.

باغ ئارىلاپ، تاغ ئارىلاپ
تەگكەن ئوقنىڭ سانى يوق.
ئوق تېگىپتۇ جانىگە،
مىدىرارغا ھالى يوق.

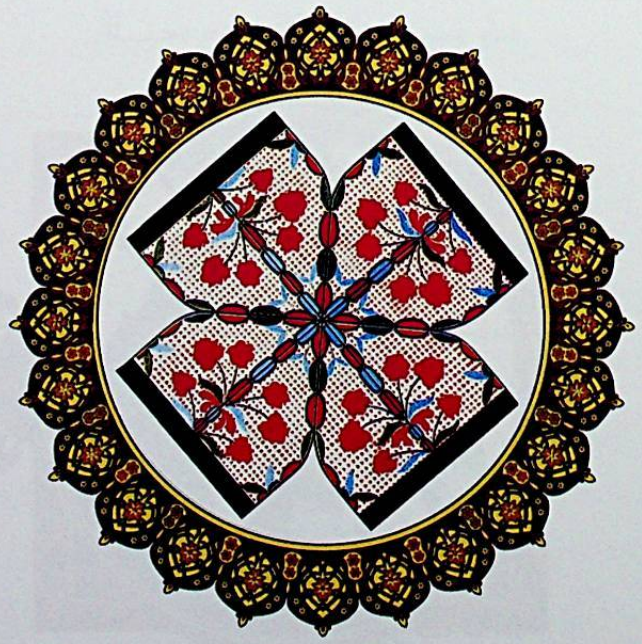

يارنى دەپ ئارا بولدۇم،
غەمگە مۇپتىلا بولدۇم.
ھەسرەت بىلەن ناخشا ئېيتىپ،
يارىمدىن جۇدا بولدۇم.

ئاخشىمى قاراڭغۇدا
كۆرۈنەر چىراغ ئوتى.
ئاشقىلىق قىلاي دېسەم،
قورقىمەن كىشىنىڭ يۇرتى.

يارىم تەرىپىنى دەپ،
كېچە ـ كۈندۈز سۆزلەيمەن.
مەندەك سۆز قىلالمايدۇ
شاھلار ئاسرىغان تۇتى.

يۈرەكىمنى كۆيدۈردى،
مېنى ھەركۈن ئۆلتۈردى.
كۆيدۈردى ۋۇجۇدۇمنى
يارىمنىڭ ئىشق ئوتى.

يارىم بىزگە باقماي يۈرۈپ دىلغا غەم سالدى،
شەپقەت بىلەن سورىغانمۇكۆڭلى مولۇلنى.
بەختىم قارا بولغان ئۈچۈن يار بىزگە باقماس،
يىغلاتقىنى ياخشى ئەمەس بىزدەك ئوغۇلنى.

قىزىلگۈل ئاراسىدىن
تېپىۋالدىم ئۆرۈكنى.
سەن مېنىڭدىن ئايرىلساڭ،
تاپالمايسەن تۈزۈكنى.

ئاقتۇر بىلىكىم، ئاقتۇر،
بېرىپ رەمچىگە رەم باقتۇر.
رەمچى ئېيتىدۇ يالغان،
كۆيۈككە داۋا يوقتۇر.

ئېتىزىڭنىڭ قېرىدا
توخۇ ـ ئۆردەك دانلايدۇ.
ھېچبىر ئىشنىڭ تاينى يوق،
يار مەندىن يامانلايدۇ.

كېتەرمەنغۇ، كېتەرمەنغۇ،
يۇرتۇڭدىن كېتەرمەنغۇ.
داۋانچىڭدىن ئۆتكەندە،
يادىڭغا يېتەرمەنمۇ؟

يالغۇز توغراق تۈۋىدە،
دۇتارىڭنى چالمامسەن؟
مەن كەتتىم قورۇلقۇمغا،
يىغلاپ ـ قاقشاپ قالمامسەن؟

ئۆيۈمنىڭ ئارقىسى شورلۇق،
پۇتۇڭ ئاغرىمدىكىن، يارىم؟
مەن ئەمدى كېتەر بولدۇم،
ئىچىڭ ئاغرىمدىكىن، يارىم؟

ئالما دەيدۇ جانانىم،
جىڭلاپ ساتقىن ئالمىنى.
ئەمدى مېنى سۆيمىسەڭ،
ئۆز يولۇمغا سال مېنى.

يىغلىما ھەسرەت چېكىپ،
جېنىم تېخى تەندىدۇر.

مەن ئۆزۈم كەتكەن بىلەن،
كۆڭلۈم ھامان سەندىدۇر.

مەن سەپەرگە چىققاندا،
يارىم ئۆيىدە قالغان.
خوش ئەمدى دېگەن چاغدا،
قارا كۆزىگە ياش ئالغان.

قۇم سىيرىلدى قۇم تاغدا،
مەن سىيرىلدىم گۈلباغقا.
ئەجەبقىنا ئايرىلدۇق،
ۋاقىتسىزلا يىراققا.

تاغقا چىقتىم ئات بىلەن،
قايتىپ چۈشتۈم يات بىلەن.
ياخشى ـ يامان بولساقمۇ،
كۆرۈشۈپ تۇرايلى خەت بىلەن.

كېپىنەك بولۇپ ئۇچارسىز،
قىزىلگۈلگە قونارسىز.
غېرىب بولغان چاغلاردا،
بىزنى ئەسلەپ قويارسىز.

چوكان سېكىلەك يارىنىڭ
چېچى غولىغا پاتماپتۇ.
ئارىدا مۇسۇلمان يوق،
مېنى يارىمغا قاتماپتۇ.

ئىشىكىڭدىن ماڑىسام،
چىراغىڭ يورۇقى باردۇر.
سەن قارىمىساڭ، يارىم،
خۇدانىڭ بۇيرۇقى باردۇر.

مېھرىبان كەتتى قېشىمدىن،
ئوتى ـ پىراقى كەتمىدى.
بۇ مېنىڭ يىغلىغىنىم،
ھەرگىز خۇداغا يەتمىدى.

قاراقاش كەتكەن بىلەن،
ئوت ـ پىراقى كەتمىدى.
مەن يارىمغا يىغلىسام،
يار ھالىمغا يەتمىدى.

غەزەل ئوقۇماي دېسەم،
دەردىم ئوقۇتاي دەيدۇ.
يارغا قارىماي دېسەم،
ئوتى قارىتاي دەيدۇ.

ئۈيقۇ كەلمەي كۆزۈمگە،
تۈندە يۇلتۇز سانارمەن.
كۆڭلۈمدىكى يارىمنى
قاچان كۆرۈپ يانارمەن؟

ئايرىلمايلى دېۋىدۇق،
ئايرىلىپ كەتتۇق.
ئارىدا ھەسرەت چېكىپ،
قايرىلىپ كەتتۇق.

بىر قاچىغا گۈل تېرىدىم،
بىر قاچىغا يۆگىمەچ.
يۆگىمەچتەك قۇرۇپ كەتتىم،
مەن يارىمنى كۆرمىگەچ.

سارغىيىپ ئۆسكەن دەرەخنىڭ
سايىسى بولماس ئىكەن.
يارغا كۆيگەن شول يۈرەكنىڭ
دورىسى بولماس ئىكەن.

كەتتى ـ كەتتى بىزنىڭ يارلار،
لەڭگەرگە كەتتى.
كېلەمدىكىن ـ كەلمەمدىكىن،
قارارى يەتتى.

دەريا سۇيى لاي كەلدى.
يار ئۆرۈلدىمۇ باشتىن.

بېشىمىزغا دەرد كەلدى،
ئايرىلدۇق قەلەم قاشتىن.

قارلىغاچ چاڭگا تىزىپتۇ،
قول يەتمەيدىغان يەرگە.
مېنىڭ يارىم كېتىپتۇ،
كۆز يەتمەيدىغان يەرگە.

يەرنى چاپ كەتمەن بىلەن،
مۇڭداشقىن دەردىمەن بىلەن.
ئوتۇڭ قالدى يۇرەكتە،
سەن ئۆزۈڭ كەتكەن بىلەن.

دۇتارنى چالاي دېسەم،
پەدىسىنى باسالمىدىم.
يار كېتىپتۇ قەشقەرگە،
كەينىدىن بارالمىدىم.

ئۇرۇمچىدىن ماڭغاندا،
داخىيەندىن قايرىلدىم.
تەتۇر ئىكەن پېشانەم،
مەن يارىمدىن ئايرىلدىم.

قۇشقاچلار جاۋىلدايدۇ،
چاڭگىسىنى تاپالماي.
جۇدالىقتا يىغلايمەن،
يار قېشىدا ياتالماي.

ئۇ تاغلارمۇ يىراقتا،
بۇ تاغلارمۇ يىراقتا.
مەن يارىمدىن ئايرىلىپ،
ئەجەب قالدىم پىراقتا.

ئوتنى ياقسام ئوچاققا،
ئىس چىقمايدۇ مورامدىن.
قىلتاقچى يامان ئىكەن،
ئايرىۋەتتى جورامدىن.

ئالتۇن قوشۇپ قويدۇم،
يوپۇق ياپمەن دەپ.
مەن يارىمدىن ئايرىلدىم،
يالغۇز ياتمەن دەپ.

بىر سەر ئالتۇن ئون مىسقال،
تارتىپ كۆرۈپ باققان يوق.
ئالتە ئاي تارتىپ دەردىڭنى،
بويۇڭنى بىر كۆرگەن يوق.

سوپىياق سىرىق بولۇر،
يول ياقىسى ئېرىق بولۇر.
ياردىن ئايرىلغان كىشىنىڭ
چىرايى سىرىق بولۇر.

ئەجەب كەلمىدىڭ، يارىم،
ئوتياشنى ئوتاشقاندا.
ئەجەب چاغدا ئايرىلدۇق،
يۇرەككە ئوت تۇتاشقاندا.

پاڭچۇ كۆڭلىكىم بارىدى،
ئوت چاچراپ كۆيۈپ قاپتۇ.
كۆڭلۇمدىكى يارىمغا
تىل تېگىپ ئۆلۈپ قاپتۇ.

ئات مىنىپ سەيلە قىلىپ،
ئۇچ داۋاننى ئاتلىدىم.
سەن كېتىپ ئۇچ كۈن ئۆتۈپ،
يۈرىكىمنى تاتلىدىم.

قولۇمدىكى ياغلىقىم
گۈل شاخىغا ئېلىندى.
سەن يارىمدىن ئايرىلىپ،
غېرىبلىقىم بىلىندى.

ئايرىلغانغا ئۆلمەيمەن،
ئەقىدەمگە يىغلايمەن.

دۇشمەن كىردى ئارىغا،
بۇنى سەندىن كۆرمەيمەن.

قىزىلگۈلنى پەرۋىشلەپ،
ئەتىرگۈلدىن ئايرىلدۇق.
كۆڭلى قارا يارنى دەپ،
ياخشى ياردىن ئايرىلدۇق.

بۇلبۇل سايرىغان باغدا،
غۇنچە پورەك ئاچماپتۇ.
ئايرىلىشنىڭ دەردىنى
يار مېنىڭدەك تارتماپتۇ.

بازارغا بارسام بىللە سەن،
تاغقا چىقسام بىللە سەن.
قارىسام كۆرۈنمەيسەن،
قارا كۆزۈم، نەدە سەن؟

كەتتى ـ كەتتى بىزنىڭ يارلار،
كۇچاغا كەتتى.
كېلەر دېسەم كەلمەي قالدى،
غېرىبلىق يەتتى.

كېتەي ئەمدى، كېتەي ئەمدى،
شەرىڭدىن كېتەي ئەمدى.
مەن شۇنچە يامان بولسام،
كۆزۈڭدىن يىتەي ئەمدى.

كەت دېسەڭمۇ كېتەيمەن،
كەتمە دېسەڭمۇ كېتىمەن.
ئارىدا ئىككى قونۇپ،
يار قېشىغا يېتىمەن.

كېتەي ئەمدى، كېتەي ئەمدى،
ئاتام بىلەن ئانام قالسۇن.
ئانام بىلەن ئاتامنىڭ
يۈرەكتە ئوتلىرى قالسۇن.

مەن بۇيەردىن ماڭغاندا،
كەينىمسەن، يارىم، دېمىدىڭ.
چىنىگە چاينى قۇيۇپ،
ئىچمىسەن يارىم، دېمىدىڭ.

يىغلىمايمەن ئاھ ئۇرۇپ،
قەدىرىمنى ھېچ بىلمىدىڭ.
شۇنچە خەق ئاراسىدا،
مېنى كۆزگە ئىلمىدىڭ.

تۇغمىنىڭگە بارمايمەن،
ئۇن توزۇيدۇ ياقامغا.
كۆڭلۇم ئاغرىدى سەندىن،
قارىمايمەن ئارقامغا.

كېرىيە يولى يول بولسۇن،
ئاشلىقلىرى مول بولسۇن.
يارىم كېتىمەن دەيدۇ،
كېتىۋەرسۇن، يول بولسۇن.

ئانارگۈلى گۈل بولسۇن،
سەبدە گۈلى گۈل بولسۇن.
سەندەك ياردىن تويدۇم مەن،
كېتىۋەرگىن يول بولسۇن.

كۈلا ئەمەس سىم بىلەن
باغلىغان مەن بېلىمنى.
شۇنچە ۋاقىت بىرگە يۈرۈپ،
بىلمىگەنمۇ دىلىمنى؟

بۇگۈن كۈنگە چارشەنبە،
ئات هارۋاڭنى قوش ئەمدى.
مەن ئەمدى كېتەر بولدۇم،
كۆرۈشكۈچە خوش ئەمدى.

گۈل سىيرىلدى ئۈياققا،
مەن سىيرىلدىم بۇ ياققا.
ئەمدى قانداق قىلىمىز،
كۆچۈپ كەتتۇق يىراققا.

ئۈيانىدىنمۇ باقتىڭىز،
بۇيانىدىنمۇ باقتىڭىز.
كېتەر ۋاقتى كەلگەندە،
يۈرەككە ئوت ياقتىڭىز.

قىش پەسلى كېلىپ قاپتۇ،
دەريا ياقىسى توڭلاپ.
يۈرىكىمگە دەز كەتتى،
سېنى كېتىدۇ دەپ ئاڭلاپ.

پەنجىرەڭدىن قارايمەن،
كىرەي دېسەم پاتمايمەن.
گېپىڭ بولسا ئېيت، يارىم،
ئەمدى كەلسەم قايتمايمەن.

سېرىنگۈلنى پۈرايمەن،
قىزىلگۈلنى پۈرايمەن.

سىز يارىمنى ئەسلەشكە،
بىر تال رەسىم سورايمەن.

سەن كەتكەڭ يىراقلارغا،
مەن قالدىم بۇياقلاردا.
قاچاندا كۆرۈشەرمىز،
ياش تولدى چاناقلارغا.

مېنى كەتتى دەپ، يارىم،
هىجراندا غەم يېمىگىن.
يۈرىكىم سەن بىلەن قالدى،
تاشلاپ كەتتى دېمىگىن.

ئېلىۋالدىڭ كۆڭلۈمنى،
مۇهەببەتلىك سۆز بىلەن.
كەتسەڭ قاچان كېلىسەن،
بېقىپ خۇمار كۆز بىلەن؟

كاككۇك ئاشقى زەينەپ،
بىرى تاغدا، بىرى باغدا.
ياماڭ چاغدا ئايرىلدۇق،
قەدىڭنى بىلەر چاغدا.

كۆڭلۈمدىكى شول يارىم،
بۇگۈن ـ ئەتە كەتكۈدەك.
نەچچە ۋاقىت كۆيگىنىم،
ئەمدى بىكار كەتكۈدەك.

زەپ چىرايلىق ئۆسۈپتۇ،
ئۆستەڭ باشىدا يالپۇز.
سەن كېرىيىدىن كەتكەندە،
قانداق ئۆتەرمەن يالغۇز؟

يېڭىدىن ساراي سېلىپ،
پەنەرىكىدە ياپتۇردۇم.
كېرىيىدىكى ئۇز يارنى
مەن خۇداغا تاپشۇردۇم.

ئالما ئاتتىم كەتكەندە،
تۇتۇپ ئالسۇن يەتكەندە.
ياڕىم خاپا بولمىسۇن،
كۆرۈشەلمەي كەتكەنگە.

قۇشقاچلارنى ئۇركۈتۈپ،
قۇرغۇي قوندى تېرەككە.
يۈرەك قانداق چىدايدۇ،
يارنى سۆيمەي كەتمەككە؟

ئاتىڭنى سۇغارمامسەن،
لەڭزە ئالدىدا كۆلدە؟
بىزنى ياد ئېتەرسەنمۇ،
خوتەن يولىدا چۆلدە؟

تاۋار ياغلىق ئەۋەتتىم،
يارغا سوۋغىتىم بولسۇن.
مەن خوتەندىن كەلگۈچە،
يار تۇتماي ساقلاپ تۇرسۇن.

باشلاپ بارغىن ئۆيۈڭگە،
كۆرۈڭالاي خۇمارلىق.
كېتەر ۋاقتىم ئاز قالدى.
سۆيۈڭالاي خۇدالىق.

تاغقا چىقتىم كۈز كۈنى،
كۆرۈپ قالدىم تۈلكىنى.
ساق ـ سالامەت بولساقلا،
كۆرۈشەرمىز بىر كۈنى.

ئەتىيازدا قار ياغدى،
ئېرىقلاردا مۇز تۇتماي.
ياڕىم بىلەن ئايرىلدۇق،
قولىمىڭ ئۇچىنى تۇتماي.

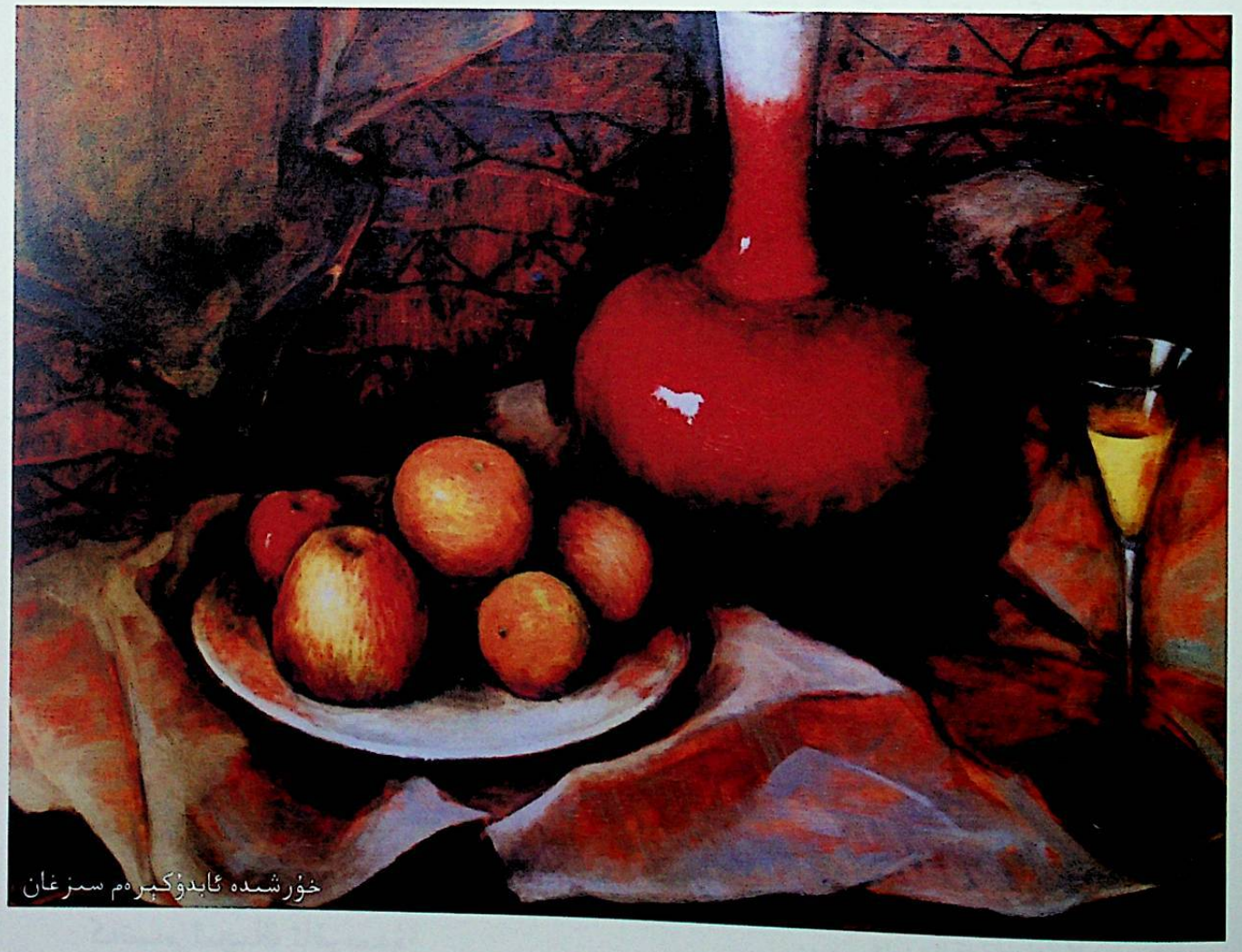
خۇرشىدە ئابدۇكېرەم سىزغان

نانىنى تۇغدۇم پوتىغا،
چاينى سالدىم قۇتىغا.
ياردىم كەتتى يۇرتىغا،
مېنى سېغىنىپ ئوتىغا.

ياردىم كەتتى ئۇزاققا،
مېنى سېغىنىپ دوزاخقا.
مېنى ئالسۇن دوزاختىن،
قايتىپ كېلىپ بۇياققا.

ئېگىز تاغقا چىققاندا،
بېلىڭ تالدىمۇ، ياردىم؟
ئالدىراپ كېتىپ قالدىم،
گېپىڭ قالدىمۇ، ياردىم؟

كېڭەزلىكمۇ بىزنىڭ يەر،
قوغۇنلۇقمۇ بىزنىڭ يەر.
ئۆلمەي تۇرۇپ ئايرىلدۇق،
خەلقئالەم نېمە دەر؟!

قاشنىڭ قاراسى قۇندۇز،
ئاينىڭ يانىدا يۇلتۇز.
سىز ياردىن ئايرىلىپ،
قالدىم ئەمدى مەن يالغۇز.

قوي باقتۇق يانار تاغدا،
سۇ ئىچتى يانار چاغدا.
ياردىم كەتمەك بولۇپتۇ،
قالدۇرۇپ مېنى داغدا.

بىر سايرىسا بولمامدۇ،
كاككۇك كېلىپ تالمغا؟
ئايرىلىش يامان ئىكەن،
يار يەتمەيدۇ ھالىمغا.

مەن سېغىنىدىن ئايرىلىپ
كەتسەم ئىچىڭ ئاغرىمدۇ؟

بىزنى يامان دېگىلى،
يۇرەك ـ باغرىڭ چىدامدۇ؟

ئاتنى ساتمىسام بولماس،
دەردنى تارتمىسام بولماس.
پۇلۇم يوق دېگەنبىلەن،
يارنى تاپمىسام بولماس.

سۇ بويىدا ئولتۇرۇپ،
سۇنى لېيىتقان ياردىم.
باغرىغا تاشنى قويۇپ،
بىزنى ئۇنۇتقان ياردىم.

باغدا زەينەپ سايرايدۇ،
كاككۇكنى تاپالماي.
غېرىب بالىلار يىغلايدۇ،
ئۆز يارىنى تاپالماي.

باغىڭدىكى گۈلۈڭنى
شامال قايرىۋەتتىمۇ؟
بىز ئىككىيلەن ئامراقتۇق،
دۇشمەن ئايرىۋەتتىمۇ؟

بىلىكىمنىڭ ئاقلىقى،
سائىتىمنىڭ يوقلۇقى.
دوست ـ دۇشمەننىڭ ئالدىدا
سەن ياردىمنىڭ يوقلۇقى.

يارنىڭ بېغىدا بىر گۈل،
شاختىن قايرىلاي دەيدۇ.
مەن يارغا نېمە قىلغان،
مەندىن ئايرىلاي دەيدۇ؟!

سارغىيار كۆيمەس چىرايىم،
زەپىرەڭ بولغان بىلەن.
مەنمۇ ئۆلمەسمەن، ياردىم،
سەندىن ئايرىلغان بىلەن.

هۆل قومۇشقا ئوتنى ياقسام،
سارغميار، كۆيمەس دېدىم.
باغرى قاتتىق تاش يۈرەكنى
مەندىن ئايرىلماس دېدىم.

قارا قۇرۇمنىڭ قارلىرى،
دەريا بويى باغلىرى.
ساقايمايدۇ يارىمنىڭ
يۈرەكتىكى داغلىرى.

ئۆستەڭ سۆيى تارتىلدى،
يا كەتكەنمىدۇ باشتىن؟
خوشمىغىنا ئايرىلدىم،
قارا كۆز قەلەم قاشتىن.

قاپىقىم تولا تارتتى،
نېم بالا بولدى بۇگۈن؟
قاشى قارا، مەڭزى قىزىل
ياردىن ئايرىلدىم بۇگۈن.

ياردىن مەن جۇدا بولدۇم،
تارىسىز دۇتار بولدۇم.
ئەقىلسىز نادانلىقتا
غەمگە مۇپتىلا بولدۇم.

ئايدىڭ بولسا كۈندۈزدەك،
يارنىڭ جامالى كۈندەك.
ئەجەبمۇ ئايرىلىپ كەتتۇق،
بوراندا توزۇغان گۈلدەك.

كەڭ تۈزدىكى قوغۇننى
ئۆزۈم باقمەن، يارىم.
ياخشى ياردىن ئايرىلىپ،
يالغۇز ياتمەن، يارىم.

ئورما ئوردۇق ئايدىڭدا،
ئېتىزلاردا باغ قالدى.

ئاز كۈن ئوينىاپ ئايرىلدۇق،
يۈرەكلەردە داغ قالدى.

سەنمۇ ئۆستەڭ بويىدا،
مەنمۇ ئۆستەڭ بويىدا.
ئۆلمىسەك كۆرۈشەرمىز،
قارلۇق ئۆستەڭ بويىدا.

ئايدىڭ بولدى كۈندۈزدەك،
قويلار ياتتى يۇلتۇزدەك.
خوشمىغىنا ئايرىلدۇق،
شامالدا توزۇغان گۈلدەك.

گۈلمىدىڭ ئاچىلغىلى،
بۇلبۇلمىدىڭ سايرىغىلى؟
ۋەدىمىز شۇنداقمىدى،
ئۆلمەي تۇرۇپ ئايرىلغىلى.

يارىم بەرگەن قولياغلىق،
شاپتۇل شاخىدا قالدى.
گەپنىڭ راستىنى ئېيتسام،
كۆڭلۈم ئارادا قالدى.

ئېگىز تاغقا ئۇرۇق چاچسام،
چاچراپ كېتىمەن دەيدۇ.

قىز چاقلاردىن يار تۇتسام،
تاشلاپ كېتىمەن دەيدۇ.

تاۋار باللا، تاۋار باللا،
تاۋاردىن ئەتىۋار باللا.
ئۆز ياردىن ئايرىلىپ،
يۈرەكتە دەردى بار باللا.

كۈن ئېگىلدى كەچ بولدى،
دەرەخ ئېگىلدى پەس بولدى.
سىز يارىم كەتكەن بىلەن،
مەن غېرىبقا تەس بولدى.

پىيالىيا، پىيالى،
سىنچاي ئىچكەن پىيالى.
يۈرەككە ئوتنى سېپىقويۇپ،
ئوقۇشقا كەتكەن زىيالىي.

چوڭ ئۆستەڭگە سۇ كەپتۇ،
كەتمەن ئېلىپ قاشلىدۇق.
يېڭى يارنى كۆرگەندە
كونا يارنى تاشلىدۇق.

ئېگىز تاغقا چىققاندا،
كۆرۈنمەيدىكەن مۇنار.
ئەجەبمۇ تاشلىشىپ كەتتۇق،
قايسىمىزدىكى گۇناھ؟

ئاقمىدى بىلەكتىكى،
كۆكمىدىكى خەمەكتىكى؟
بىزنى تاشلاپ كەتتىكى،
تاشمىدى يۈرەكتىكى؟

كېتىمەن دەپ كەتتىكۇ،
قارايىغا يەتتىكۇ؟
بىزلەرنى تاشلاپ كېتىپ،
مۇرادىغا يەتتىكۇ؟

يارىم بەرگەن ئالمىنى
قىشقىچە ساقلاپ يەيمەن.
سەن ئۇمىدنى ئۈزسەڭمۇ،
مەن ئۇمىدنى ئۈزمەيمەن.

ھاۋا ئايلىنىپ قاپتۇ،
مەنمۇ ئايلىنارمەنمۇ؟
دۇشمەننىڭ گېپى بىلەن،
ياردىن ئايرىلارمەنمۇ؟

ئېگىز دۆڭگە چىقماڭ سىز،
سىيرىلىپ چۈشەلمەيسىز.
بىزنى تاشلىغان بىلەن،
ئۇمىدنى ئۈزەلمەيسىز.

خۇيلۇقۇم، ئۆز خۇيلۇقۇم،
ئۆزۈڭنى گالۋاڭ قىلمىغىن.
ماڭا مەيلىڭ بولمىسا،
كۆڭلۈمنى ۋەيران قىلمىغىن.

ئاتنى توقۇپ يۈگەن سال،
چاچنى ئۆرۈپ بەلگە سال.
كۆڭلۈڭ چۈشمىگەن يارنى
ئالداپ ـ سىلاپ يولغا سال.

قاشىڭ قارا، كۆزۈڭ كۆك،
ساڭا ئېيتار سۆزۈم كۆپ.
ئايرىلىپ كېتەي دېسەم،
ماڭا بەرگەن تۇزۇڭ كۆپ.

يۈرتىمىزنى سورىسىلا،
قارا قومۇش ـ ئويتوغراق.
يېنىشىمىزنى سورىسىلا،
ئازنا كۈن پىشىندىراق.

مەن سېنى كۆرگەنچە كۆرگۈم كېلىدۇ،
قۇچىقىمغا ئېلىپ سۆيگۈم كېلىدۇ.

ھەمىشە مەن سېنى ياد ئېتەدۇرمەن،
كۈچ ـ مادارىمدىن ھەم كېتەدۇرمەن.

ئەي مېنىڭ گۈزەل ياردىم، قەلەم قاش،
كۆزۈمدىن ئاقتى قان بىلەن ياش.
كېچە بولسا ئۇيقۇ قاچتى،
تامامى ئەزايىمغا ئوت تۇتاشتى.

كەتتى مېنىڭ جانىم ئېقىپ،
ياتسام باغرىمنى يەرگە يېقىپ.
خۇدا ئېرىتسە تاش باغرىڭنى،
تۇتۇپ ياتسام مۇبارەك ساغرىڭنى.

ئەي پەلەك، چەرخىڭ بۇزۇق،
كىملەرگە خار قىلدىڭ مېنى؟
مەيلى بارۇ، مەيلى يوققا
ئىنتىزار قىلدىڭ مېنى.

قىبلىنىڭ شامالىرى،
سۈندۈردى گۈل بەرگىنى.
مەن بېرىپ كىملەرگە يىغلاي،
بۇ ئاپانىڭ دەردىنى؟

دەردكە دەرد بەرگەن خۇدا،
دەردمەنگە دەرد بەرگەن خۇدا.
شۇنچە دەرد باشىمدا تۇرسا،
تۆپىلەپ بەرگەن خۇدا.

سۇ بويىدا ئولتۇرۇپ،
سۇنى سەن لېيىتتىڭمۇ؟
باغرىڭغا تاشنى قويۇپ،
سەن مېنى ئۇنۇتتۇڭمۇ؟

بېشىڭنى تاراپ بولۇپ،
ئاپتاپتا قۇرۇتتۇڭمۇ؟
مەن سېنى ئۇنۇتمىسام،
سەن مېنى ئۇنۇتتۇڭمۇ؟

مەن ساڭا نېمە قىلغان،
باغرى تاشلىق قىلغىلى؟
دەرد ئۈستىگە دەرد قوشۇپ،
كۆزۈمنى ياشلىق قىلغىلى.

ياردىم بىلەن ئوبدان ئىدۇق،
ئايرىلىپ يامان بولدى.
يار ئوتىدا چىرايىم
سارغىيىپ سامان بولدى.

ئىچىم قاينايدۇ، قاينايدۇ،
قازاندا قاينىغان چايدەك.
ئۆمرۈم دەردتە ئۆتەرمۇ،
ئېچىلماي توزۇغان گۈلدەك؟!

زار ـ زار يىغلاپ يۈردۈم،
ئېيتىپ قويۇڭلار يارىمغا.
يىغلىتىپ ئوتلارنى ياقتى
مېنىڭ خەستە جانىمغا.

بەرگىنە شارابىڭنى،
ئىچىپ تازا مەست بولاي.
كۆڭلۈمدىكى دەردىمنى
بىردەم بولسىمۇ ئۇنتاي.

ئەجەب بولدۇم، ئەجەب بولدۇم،
غەمگە مۇپتىلا بولدۇم.
بىۋاپانىڭ دەردىدە
يېتىم بىچارە بولدۇم.

ئەجەب بولدۇم، ئەجەب بولدۇم،
ئەجەب بولغانغا يىغلايمەن.
ئۆزۈمنىڭ يۇرتىدا تۇرۇپ،
غېرىب بولغانغا يىغلايمەن.

ئەجەب بولدۇم، ئەجەب بولدۇم،
ئەجەب بولغانغا يىغلايمەن.
جۇدالىق دەردىدە قاقشاپ،
خاراب بولغانغا يىغلايمەن.

مەن ئۆزۈم غېرىب بەندە،
كىيىشىم كۇلا ـ جەندە.
ماڭا كەلگەن ئەلەمنى
كىملەر قىلدى بەخشەندە؟

مەن ئۆزۈم غېرىب بەندە،
كىيىشىم كۇلا ـ جەندە.
كۆيەكنى تولا تارتتىم،
ماداريم قالمىدى تەندە.

كۆزۈڭ ئوخشايدۇ بۇلاققا،
قېشىڭ ئوخشايدۇ قىياققا.
مېنى تاشلاپ يۇرۇپ كەتتىڭ،
بارسا كەلمەس يىراققا.

بىر توقاچنىڭ تېگىنى
ئازغىنەم چىشلەپ ئۇزۇپ،
قاچان كېلەر ياريم دەپ،
تالدى كۆزۈم سېنى كۈتۈپ.

مۇساپىرلىق نېسىپ بولدى،
تۇغۇلغان يەردىن ئايرىلدىم.
كېچەش قىلسام كېچەش بولماس،
كېچەشلىك ياردىن ئايرىلدىم.

مەن بۇ يەرنى بىلمەيتتىم،
باشلاپ كەلگەن ئۇرايىم.
بىز ئىككىمىز ئامراقتۇق،
ئايرىۋەتتى خۇدايىم.

ئالمىچىغا بارمايمەن،
ئالمىچىدا قەرزىم بار.
مەندىن تولا گەپ سورىماڭ،
يۇرىكىمدە دەردىم بار.

چىمەن دوپپىسىنى دەيمۇ؟
قەلەمدەك قاشىنى دەيمۇ.
سۇمبۇل ساچىنى دەيمۇ؟
ئۆچمەس ئوتقا سېپقويۇپ،
ئۇنىڭ ئويناشىنى دەيمۇ؟

يار باغدا شاپتۇلى،
ئۇچقان كىمنىڭ كەپتىرى.
چۇشكەن كىمنىڭ دەمدىرى؟
ئۆلسەممۇ چىقىپ كەتمەس،
شۇ لەۋەننىڭ دەردلىرى.

مەن ئوغلاققا باريمەن،
توقۇپ بېرىڭ جەدىنى،
بۇزۇۋەتمەڭ پەدىنى،
ئېيتسام، ئېيتسام تۇگمەس،
بىۋاپانىڭ دەردىنى.

ئىشكايلاڭدا سىم كارىۋات،
مەن ياتمايمەن، ئۆزۈڭ يات،
كىم بىلەن ياتساڭ يات مەيلى،
يار دېگەن شۇنداق بولسا،
يار تۇتمايمەن پەندىيات.

سەيلە قىلمەن باغدا،
ھېچكىم بىلەن كارىم يوق.
ئۆزۈم غەيرىي بىر دەردىمەن،
سۆيگۈنۈم يوق، يارىم يوق.

دەرد بىلەن چالاي دېسەم،
دۇتارىمدا تارىم يوق.
سەيلە قىلىپ يۈرەي دېسەم،
كۆڭلۈمدىكى يارىم يوق.

يار ئۇچۇن جاپا چەكسەم،
دەيدۇ: «مېنىڭ كارىم يوق».
خۇدا مېنى تاق يارانقان،
ئاشىقىم يوق، يارىم يوق.

ناخشا ئېيتسام تۇن كېچە،
يوللار كېزىپ ھالىم يوق.
تەقدىرىمنى تاق يارانقان،
ھېچ كىشىگە زارىم يوق.

ئاھ يارىم، دەپ زار قاقشاپ،
تەندە مېنىڭ جانىم يوق.
ئاي، يۇلتۇز گۇۋاھ بولسۇن،
دىلدا قىلچە داغىم يوق.

يوللىرىڭغا ئىنتىزار بوپ،
ئاھ ئۇرارمەن، يارىم يوق.
سېنىڭ ھىجران ئوتۇڭدا
سارغىيارمەن، چارەم يوق.

مەن چۇشكەنگە ماڭغاندا،
يارىم نان يېقىپ قالغان.
قايتىپ كېلىڭ ئامان، دەپ،
كۆزلىرىگە ياش ئالغان.

ئەتىگەندە شەبنەمدە،
گۈللۈك تۇۋدە نەمدە.
ئويناتقىلى يارىم يوق،
ئۇخلاپ قالمەن غەمدە.

كاككۇكۇم ئۇچۇپ كەتتى،
بېغىمدا ئۇزاق سايراپ.
كۆزلىرىم سىزىپ كەتتى،
يارىڭ يولىغا قاراپ.

بەتىنكەم ئاقارغاندا،
قارا مايدا مايلايمەن.
مەن يارىمنى ئەسلىسەم،
ئاي، چولپانغا قارايمەن.

ئېتىم جەدە، ئېتىم جەدە،
ئېتىمنىڭ قۇيرۇقى يەردە.
بېشىمغا كۇن چۇشكەندە،
مېھرىبان يارىم نەدە؟!

بېشىڭدىكى دوپپاڭنى
قانداق يېپتا يۆمەيمەن؟
سەن يارىم قەلەم قاشنى
قاچانغىچە كۆرمەيمەن؟

ئۆستەڭنىڭ تېگى تاختا،
كەلمەيسەن دېگەن ۋاختا.
مەن يارىمنى ياد ئېتىپ،
يىغلايمەن سەھەر ۋاختا.

خان كۆۋرۈكىدىن مەن ئۆتتۈم،
ئالما شاخىنى تۈتۈپ.
سەن ئۈيانداڭ، مەن بۈيانداڭ،
ئاھ ئۇرۇپ، قانلار يۈتۈپ.

ئىنتىزار بولدۇم يولۇڭغا،
قول سېلىپ كەلسەڭچۇ، يار.
جان چىقار ھالەتكە يەتتى
ھال سوراپ كەلسەڭچۇ، يار.

ئاسماندىن ئالاي ئاينى،
قوينۇمغا سالاي يارنى.
يار يادىمغا يەتكەندە،
ئىچمەي قويمەن چاينى.

ئوچاقىڭغا ئوت قالاپ،
يۈزلىرىم قارا بولدى.
سېنى مەن تولا ئويلاپ،
يۈرىكىم يارا بولدى.

سېنىڭ يازغان خېتىڭنى،
ئوقۇپ ـ ئوقۇپ قانمايمەن.
كېچە ـ كۈندۈز ئۇيقۇ يوق،
يارىم، سېنى ئويلايمەن.

دۇتار چالغان قولۇڭغا،
كۆڭلۈم چۈشتى خۇيۇڭغا.
قاچانغىچە قارايمەن،
سېنىڭ ماڭغان يولۇڭغا؟

ھاۋادا يۇلتۇز تولا،
سانىسام ئوتتۇزغىنا.
ۋەدىمىز شۇنداقمىدى،
جۈپ بولماي يالغۇزغىنا.

شامال كەلسە قىبلىدىن،
سەن يارىمنى سورايمەن.
كەلسە خەۋەر سېنىڭدىن،
يولغا چىقىپ قارايمەن.

لەڭگەر سېپى بېشىدا،
شۇنچە تولا قورام تاش.
سەن يارىمنى ياد ئەتسەم،
قۇرۇمايدۇ كۆزدىن ياش.

تاراغىزنىڭ بويىدا،
قەغەز ـ قەلەم قولۇمدا.

غېرىب بولساڭ ئەسلەرسەن،
كېتىپ بارغان يولۇڭدا.

بىۋاپالار كۆيەمدۇ،
ئاشنىسىغا، دوستىغا؟
سەن يارىمدىن خەت كەلمەي،
نەچچە باردىم پوچتىغا.

تاغ ـ دەريانى بويلايمەن،
دائىم سېنى ئويلايمەن.
سەن يارىمنى كۆرگەندە،
قاراپ ـ قاراپ تويمايمەن.

پولو ساينىڭ تاشلىرى،
مېنىڭ يارىمنىڭ قاشلىرى.
ئۇلۇغ سۇدا ئاققان سۇ،
مېنىڭ يارىمنىڭ ياشلىرى.

چەكمە يۇرەك تارىمنى،
ئەلگە يايما زارىمنى.
قاچان بېرىپ كۆرەرمىز،
كۆڭلۇمدىكى يارىمنى.

كېچە يېتىپ غەم بىلەن،
كۆز يېشىمىز نەم بىلەن.
قاچان بىرگە بولارمىز،
مېھرىبان سەنەم بىلەن؟

ئۆگزەڭدىكى قومۇشنى
مەن دەسسەپ ئۆتەرمەنمۇ؟
كۆڭلۇمدىكى يار بىلەن،
بىر كېچە ياتارمەنمۇ؟

ئارقا تاغقا بارغاندا،
تۇتۇڭالدىم تۇلكىنى.
ئۆلمىسەك كۆرۈشەرمىز،
خۇدا بۇيرۇسا بىركۈنى.

قاينىاپ تۇرغان قازانغا
چۆمۈچ سېلىپ باققان يوق.
سىز ئۆيەردە، مەن بۇيەردە،
مۇڭدىشىپمۇ ياتقان يوق.

يىگىرمە ئىككى ياشىمدا
كۈنلەر چۈشتى باشىمغا.
غېرىب بولدۇم شەھرىڭگە،
بىركەلمىدىڭ قاشىمغا.

كۈن ئېگىلدى كەچ بولدى،
شاخ ئېگىلدى پەس بولدى.
سەن يارىمنى بىر كۆرمەي،
كۈن كەچ قىلماق تەس بولدى.

بۇگۈن ئايغا ئون يەتتە،
سېغىنغانسەن ئەلۋەتتە.
سېغىنمىساڭ شۇ پەيتتە،
ئەرزىم بار قىيامەتتە.

قارلۇقتا گۈزە بولسا،
چارشەنبە بازار بولسا.
مەن يارىمنى تاپقاندا،
تاڭ ئاتماس كېچە بولسا.

ئۆيگە كىرسەم جىنچىراغ،
باغقا كىرسەم خۇش پۇراق.
سەن يارنى سېغىنغاندا،
باراي دېسەم يول يىراق.

يېشىل ساينى بويلىغان،
ساي بويىدا ئوينىغان،
ئاق قۇ ئوخشاش گۈزەل يار،
قەلبىم سىزگە تويمىغان.

كۆكچى ساينى بويلىغان،
ساي بويىدا ئوينىغان،

سەن ئەمەسمۇ قەلبىمدە،
كېچە ـ كۈندۈز ئويلىغان؟!

ئېلىپ قولۇمغا بىر راۋاب،
چىقتىم مەن يارنى سوراپ.
تېپىۋالسام يار مېنى،
سۆيەر ئىدىم قەندەك شوراپ.

يېڭى ئېرىقنىڭ يوللىرى
شىلدىر ـ شىلدىر شامالىلىق.
يادىڭدىمۇ، ئەي يارىم،
بىز ئوينىغان سامانلىق.

خام توقۇشنى ئۆگەندىم،
باپكار ئىگىنىڭ تەپكىسىدە.
يارىم مېنى ياد ئەتسۇن،
سېلىپ ياتقان كۆرپىسىدە.

ئىچكىلى چاي بولمىسا،
ئولتۇرغىلى جاي بولمىسا،
ئەمدى مەن قانداق قىلاي،
كۆڭلۈمدىكى يار بولمىسا؟

مەن ئۆستەڭگە بارغاندا،
كاجۇۋدا تاش كەلدى.
سەن يارىمنى سېغىنىپ،
كۆزلىرىمگە ياش كەلدى.

بۇلبۇل شاختا سايرىسا،
گۈل قۇلاقى يەلپۇنەر.
يارىم كەتسە يىراقتا،
يۈرەكلىرىم تەلپۈنەر.

ئاينىڭ ھۆسنى ئۆزۈڭدە،
كۈلكە باردۇر يۈزۈڭدە.
مەن سېنى سېغىنغاندا،
ياش كېلەدۇر كۆزۈمگە.

توخۇ سەھەر چىللىسا،
تاڭ سۈزۈلۈپ ئاتمامدۇ؟
يارنى يار سېغىنغاندا،
ناخشىسىغا قاتمامدۇ؟!

ئايۋانىڭدا سەن ياتساڭ،
دېرىزەڭدىن ئاتاي تاش.
خېلى بولدى كەلمىگىلى،
نېمە بولدۇڭ، قەلەم قاش؟.

تۈزلۈق سۈنى كۆپ ئىچىپ،
ئېغىز، يېشىم شور بولدى.
تولا قاراپ يولۇڭغا،
قارا كۆزۈم كور بولدى.

بىر كۆرگىلى تەلەپكار،
مەستانىلىك ئەمەس يار.
گۈل يۈزۈڭنى كۆرۈشكە،
بىركۈن بولۇر پەلەك يار.

تۇمۇچۇقۇم سايرايدۇ،
شاختا قونۇپ ئولتۇرۇپ.
خۇدايىمغا يېغلايمەن،
يارنى ئەسلەپ ئاھ ئۇرۇپ.

دۆڭمۇ دۆڭ قۇمنى ساناپ،
ئالدىم قولۇمغا بىر راۋاب.
قايسى شەلەردە يۈرۈيسەن،
مەڭزى قىزىل، باغرى كاۋاپ؟

ئاق تۇخۇم، ئاپئاق تۇخۇم،
ئۆيىڭىزدە يوقمىدى؟
بىر كېتىپ ئۇنتۇدىڭىز،
كۆڭلىڭىزدە يوقمىدى؟

قىبلىدىن شامال كەلسە،
گۈلنىڭ پۇرىقى دەڭلار.

ئاق بوز ئاتىم سەمرىمەيدۇ،
ئېڭىز ئوتىدا.
ئەجەبمۇ غېرىب بولدۇم،
يارىنىڭ ئوتىدا.

ئىككى كۆزۈڭ ئوخشايدۇ،
چىمەندىكى بۇلاققا.
بىر كۆرۈپ جامالىڭنى،
ئەجەب قالدىم پىراققا.

خەلقىئالەم ئالدىدا
ئەمدى قالدىم سوراققا.
مەن قاچانمۇ يېتەرمەن،
يارىم بىلەن مۇرادقا؟

يارىنىڭ ئۆيىدە كىم بار،
يات ئادەمنىڭ ئاۋازى.
يار چىقىپ سۆيۈپ قويسا،
ئۆلۈپ كەتسەم مەن رازى.

ناخشا ئېيتىدۇ دەيدۇ،
ئېيتقانىنىڭ قازاسى يوق.
باغرىم سۇ بولۇپ ئاقتى،
يۈرەكنىڭ تازاسى يوق.

ئالتۇن ئۈزۈك سوقتۇرسام،
يار قولىغا سالارمۇ؟
يارغا كۆيگەن بۇ يۈرەك
دەرد ـ ئارماندا قالارمۇ؟

يارىم خەۋەر بېرەر دەپ،
كەپتەر باقتىم ئاققىنا.
مېنى تاشلاپ كەتكۈچە،
ساپىنىڭغا قاتقىنا.

تەڭرىتاغقا قار يېغىپتۇ،
ئالدىدا شامال.

يار ئوتى يامان ئىكەن،
بارمىدۇ ئامال؟

ئىزدەپ ـ ئىزدەپ يارىمنى،
چۆللەرگە كەتتىم.
مۇرادىمغا يېتەلمەي،
ئەجەلگە يەتتىم.

بېغىمدىكى گۈللەرگە،
سۇ توشۇدۇم قاپاقتا.
يارىدەردىنى تارتقۇچە،
ئۆلگەن ياخشى تاياقتا.

ئۇچاي دېسەم قاناتسىز،
چاپاي دېسەم يول يىراق.
ئون بەش كۈنلۈك ئالەمدە،
زەپمۇ تارتتىم دەرد ـ پىراق.

مەن يارىمغا ھەيرانمەن،
پىراقىدا ۋەيرانمەن.
يارىم باغدا ئويناپدۇ،
مەن چۆللەردە سەرسانمەن.

سايدا كۆرگەن سۇ ئەمەس،
جان ئالار شۇ ئېزىتقۇ.
بىر بېقىپ ناز قىلغىنى،
دورا ئەمەس، ئېچىتقۇ.

ساماۋاردىن چاي قۇيسام،
يار پۈۋلىدى، سوۋىدى.
يەمشىلىكتىن يار تۇتسام
سۆيدۈرمىدى، كۆيدۈردى.

يوللار يىراق، ئاتلار ئوروق،
ئېگەر ـ توقۇم يولدا قالدى.
ئىستىكىنە شۇ يارىم،
يامان چاغدا چۆلدە قالدى.

دۇتار چالسمەن ئۆزۈم،
يارنى كۈتمدۇ كۆزۈم.
يارسمغا ياقۇرمسكىن،
كېتەيلى دېگەن سۆزۈم؟

تاغدىكى يالغۇز كېيىكتەك،
سەنمۇ يېتىم، مەنمۇ يېتىم.
مەن سېنى يوقلاي دېسەم،
يوقتۇر مېنىڭ ئاق بوز ئېتىم.

قارا لاچىن قاراپ ئۇچتى
يارنىڭ بېغىغا.
چىداشلىقىم قالمىدى،
كۆيۈك دېغىغا.

قۇرغۇيۇم سەيلە قىلار
بىزنىڭ يارنىڭ بېغىدا.
قۇرۇق سۆڭەك بولۇپ كەتتۇق
كۆيۈك ئوتى دېغىدا.

قولۇمدىكى ئۆرۈكنى
چوڭ بۇلاققا تاشلىدىم.
يارىم، سېنىڭ دەردىڭدە
كۆزلىرىمنى ياشلىدىم.

بۇغداي باغلىغان باغلىق،
يۇرەكنى داغلىغان ياغلىق.
خەق مېنى سارىڭ دەيدۇ،
يار دەردىدە مەن ئاغرىق.

تال كېسىپ، تاللار كېسىپ،
تالنى قويۇپ، جىگدە كېسىپ.
كۆڭلىڭىز قانداق چىدايدۇ،
بىر كېلىپ تاشلاپ كېتىپ؟!

سارغىيىپتۇ بىزنىڭ يار،
نېمە ئىشتۇر، دەردى بار.

دەرد كەلمىسە سارغايدى
دېگەنبىلەن نەدە بار؟

دەردىم تولا ئېيتايمۇ،
ھالىم تولا ئېيتايمۇ؟
ئىچىمدىكى دەردىمنى
يارىم، ساڭا ئېيتايمۇ؟

كەچمىگەن دەريانى كەچتىم،
ئۆلمىدىم سۇدا ئېقىپ.
ئەمدى كۆڭلۈڭ تىندىمۇ؟
يۇرەككە ئوتلار يېقىپ.

بارغان بىلەن ئېلىپ بولماس
ساينىڭ تېشىنى.
دەرد كەلگەندە سىيرىپ بولماس
كۆزنىڭ يېشىنى.

ئۆستەڭ ياقلاپ مېڭىپ،
يول يىراق، قونۇپ قالدىم.
مەن يارسىنىڭ دەردىدە،
سەۋدايى بولۇپ قالدىم.

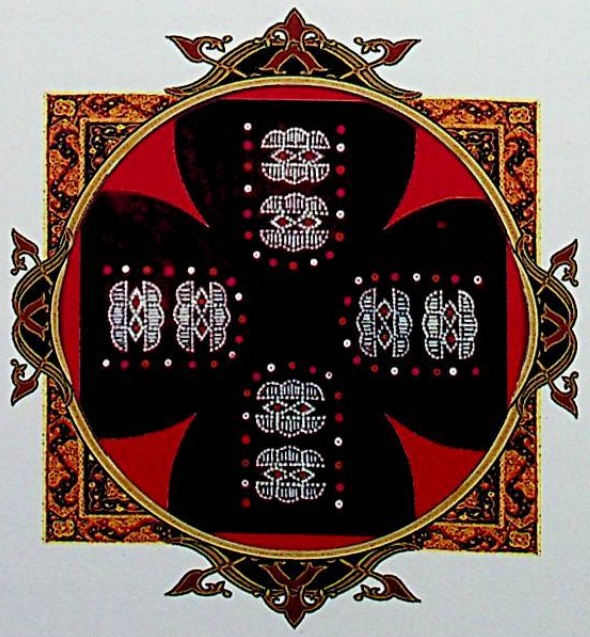

بىر قولۇمدا بۇرەندە،
ئۆتۈك تىكتىم ئەرەنچە.
مەن يارىمنىڭ دەردىدە،
ناخشا ئېيتتىم بىلگەنچە.

ئۇزۇن - ئۇزۇن ئارغامچا
يولدا قالسا مەيلىمۇ؟
دەردىگىزدە ئېتىكسم
ياشقا تولسا مەيلىمۇ؟

مەن يارغا سالام يازدىم،
كۆك قومۇش قەلەم بىلەن.
يارىم ماڭا باقمىسا،
ياتارمەن ئەلەم بىلەن.

يارىم كۆچەت تىكىپتۇ،
ئالمىدىن ئانار تولا.
بەكمۇ كۆيدۈم ئوتىدا،
قاراپ قويسا نېم بولا؟

يارنىڭ بېغىغا كىرىپ،
يېيەلمىدىم ئەنجۇرنى.
مەن يارنى كۆرەي دېسەم،
ئېتىۋاپتۇ پەنجىرنى.

گۈل - چىمەنلەر ئىچىدىن
ئالدىم قولۇمغا تال چۆتەك.
ئىشق ئوتىنىڭ دەردىدىن.
باغرىم ئېزىلىپ، رەڭگىم سېرىق.

باغدا ياتقان چار يىلاننىڭ
بويىنىغا زەنجىر سالاي.
باغرى قاتتىق شۇ يىگىتنىڭ
كۆڭلىنى قانداق ئالاي؟

يارنىڭ ئۆيى كوچا بېشى،
ئەگىپ كېتەلمەيدۇ كىشى.

يارنىڭ ئىشق - پىراقىدىن
ئۇمىد ئۈزەلمەيدۇ كىشى.

قىزىلگۈلنى پۇرايمەن،
توزۇپ قۇرۇپ كەتكۈچە.
ياردىن ئۇمىد ئۈزمەيمەن،
يەرلىكمىدە ياتقۇچە.

قومۇشنى ئورۇغان بىلەن،
يىلتىزى كۆكلەيدىكەن.
باشقا ئوت ئۆچكەن بىلەن،
ئىشق ئوتى ئۆچمەيدىكەن.

يارىم كۆچەت تىكىپتۇ،
ئېتىزلىقنىڭ بېشىغا.
ئەجەب ئىچىم ئاغرىدى،
كۆزدىن ئاققان يېشىغا.

بۇغداينى ئورۇپ قويدۇق،
توشۇغىلى خامان يوق.
يارىم بىر قونۇپ كەتتى،
يۈرەكلەردە ئارمان يوق.

چوڭ قۇمۇلنىڭ يوللىرى،
ئالتە داۋان، يەتتە خادا.
سەن يارىمنىڭ دەردىدە،
مەيدەمدە بار مۇشتەك گادا.

ھاۋادىكى لاچىننى
قوندۇراي بىلەكىمگە.
يارنىڭ سۆزلىرى دورا،
سىڭدۈرەي يۈرەكىمگە.

گۈلۈم كەتتى، گۈلۈم كەتتى،
قولۇمدىن بۇلبۇلۇم كەتتى.
مېنى مەيخانىغا تاشلاپ،
ئۆزى چىمەن سايان كەتتى.

قارچىغامنىڭ قاناتى
لەپىلدەيدۇ ھاۋادا.
ياردەم كېتىپ كەلمىسە،
ئەلەم بولۇر ناۋادا.

ياردەم كەتتى ئۆيىگە،
كەينىگە قاراپ قويماي.
تەلمۈرۈپ قاراپ قالدىم،
مېھىر ئوتىغا تويماي.

باغدا ئانار ئوخشاپتۇ،
شاخ ـ شاخلىرى ئېگىلىپ.
ئۆزۈنغىچە يۈرگەن يار
كېتىپ قاپتۇ يېڭىلىپ.

ئۇلۇغ سۈدىن ئۆتكۈچە،
ئات كەينىگە مىنگەشتىم.
مەن سېنىڭدىن ئايرىلىپ،
بۇ دۇنيادىن تۈگەشتىم.

ئايدەك چىرايلىق ياردەم،
ھەر جايدا بولساڭ بول ئامان.
سېنىڭ ئىشقىڭ ماڭا چۈشتى،
دوزاخ ئوتىدىن يامان.

يارنى كەلسۇن دېگەنلەر
بىزنى كەلسۇن دەپتىمۇ؟
كۆيۈك ئوتى يامان ئىكەن،
بىزنى ئۆلسۇن دەپتىمۇ؟

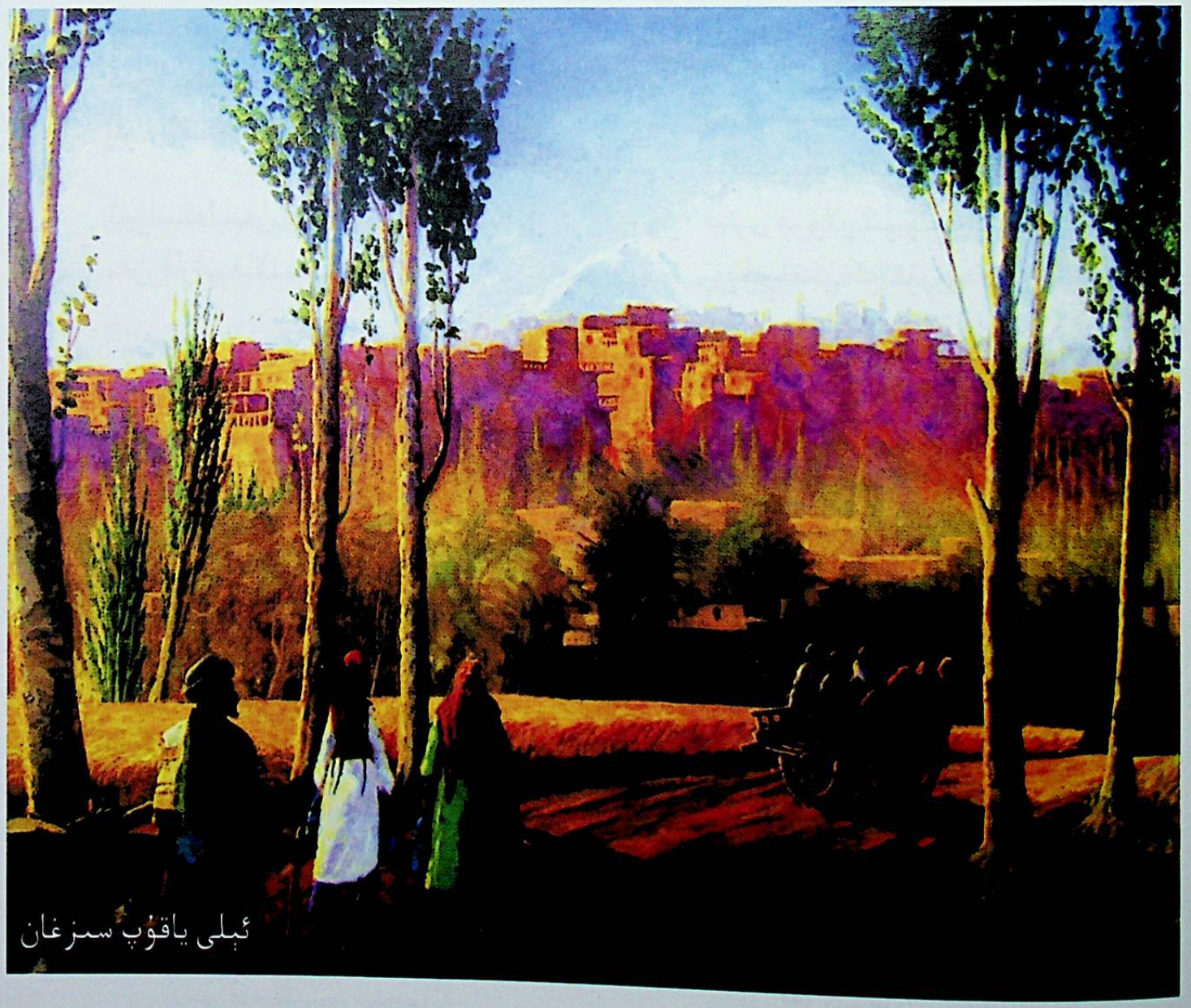

ئېلى ياقۇپ سىزغان

يار دەپ مەن ئادا بولدۇم،
كويۇڭدا جۇدا بولدۇم.
چۆل ـ دەشتىدە سارغىيىپ،
مەجنۇندەك سەۋدا بولدۇم.

مەن ئۆزۈم كىچىك تۇرۇپ،
يار دەردىنى كۆپ تارتتىم.
كۆيۈك ئوتىغا پايلىماي،
تۇيۇقسىز بېرىپ ياتتىم.

تاغقا چىقىپ كېيىك ئاتتىم،
بوز كېيىك ئاتالمىدىم.
ئارزۇلاپ تۇتقان يارىمنىڭ
قوينىدا ياتالمىدىم.

دەم تۇتىدۇ، سايرايدۇ،
دەمدىرىم پىشايۇاندا.
كېچە بولسا ئۇيقۇ يوق،
يار دەردىدە، ئارماندا.

ئايۇانىڭدا سەن ياتساڭ،
مەن قاراپ قالامدىمەن؟

كۆرۈشەلمەي سەن بىلەن،
ئارماندا يانامدىمەن؟

كەتمەكنى خىيال ئەيلەپ،
ماچاڭ بىلەن يول سالدۇق.
ئون بەش ياشتا يار تۇتۇپ،
يۈرەكلەرگە داغ سالدۇق.

سەپەرگە چىقىپ قاپتۇق،
تومۇز ئىسسىق پەيتىدە.
يىغلاپ قاراپ قالغانتى،
بىزنىڭ يارلار كەپىدە.

ئۈتتىم تەييار توقۇقلۇق،
تەييارلاندىم سەپەرگە.
ئۇزىتىپ قويسۇن يار مېنى،
تۇرپان دېگەن يەرلەرگە.

تام ئۇستىگە تام سالدىم،
غۇلىچىمغا كەلتۈرۈپ.
قېرى قىزلار كۆيۈپ قاپتۇ،
نومۇسۇمنى كەلتۈرۈپ.

قېرىنداشنى ئېتىزغا
تېرىساڭ ئۇنمەس.
ئۆز يارىدىن ئايرىلغان
يىغلىغاي، كۈلمەس.

ئۇلۇغ، سۈزۈك سۇ كەلدى،
بۇغدايدىن باشاق.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن،
ياردىن ئايرىلماق.

قارچىغام ئۇچۇپ كەتتى،
تۇتۇۋالدى توشقانىنى.
قاراقچى ئېلىپ قاچتى،
خۇدا ماڭا قوشقانىنى.

هاۋانىڭ تۇمانىدىن
باشىم ئايلىنىپ كەلدىم.
ئىزدىمەڭلار، سورىماڭلار،
ياردىن ئايرىلىپ كەتتىم.

ئاي نۇرى چۈشتى ئايۋانغا،
كۈن نۇرى چۈشتى ھەر يانغا.
بىر كېلىپ كېتىۋېلىپ،
مېنى قويدۇڭ ئارمانغا.

يارىم يۇرتقا بارغۇدەك،
قەنت ـ ناۋات بېرەي.
قەنت ـ ناۋات بانىسىدا
يارنى بىر كۆرەي.

ئاق بۇلۇتقا دالدا قىلغان
كۆك بۇلۇتنىڭ سايىسى.
ياردىن ئايرىلغان بىلەن،
ساقايماس دىل يارىسى.

بېغىمدا ئۇچۇپ ئويناپ،
ئاق قۇشقاچ، قارا قۇشقاچ.
كۆزلىرىمگە ياش تولدى،
يۈرىكىمگە دەرد توشقاچ.

كېمە سېلىپ ئۆتۈڭلار،
كۆزدىن ئاققان يېشىمغا.
كەلدى شۇنچە دەرد ـ ئەلەم،
كىچىك تۇرۇپ بېشىمغا.

يارىمدىن ئايرىلغىلى،
نەدە خىيالىم بار ئىدى؟
ئايرىۋەتتى دۇشمەنلەر،
نېمە گۇناھىم بار ئىدى؟

قارچىغامنى ئۇچۇرسام،
ئۆرلەپ كەتتى ئاسمانغا.
كىشى يېقىن كەلمەيدۇ،
مەندەك بەختى قاچقانغا.

قارچىغام قانات يايدى،
سايدىكى سۆگەتلەرگە.
سۇنى سەپسە ئۆچمەيدۇ،
ئوت كەتكەن يۈرەكلەرگە.

باغنىڭ ئىچىدە غورا،
ئۆينىڭ تېمىدا مورا.
مېنىڭ ئاشىق يۈرەكسىمگە
يارنىڭ مەيدىسى دورا.

بىزنىڭ يارنىڭ كېلىشى،
تىك چوققا، داۋان بىلەن.
كۆرۈشەلمىسەم ئەگەر،
قايتىمەن ئارمان بىلەن.

چېچى تال ـ تال بولغۇچە،
قېشى قارا بولسىچۇ؟
خەقنىڭ يارى بولغۇچە،
مېنىڭ يارىم بولسىچۇ؟

تۈيۇق تېغى بېشىدا
ھۇۋلايدۇ بۆرىلەر.
كۆرسەتمەيدۇ يارىمنى
ھاكىم ـ دورغا، تۆرىلەر.

ئۆستەڭ بويىغا كەلسەم،
ئۆردەك بالىسى سۇدا.
يار دېگەن شۇنداق بولسا،
ئۆزۈڭ ساقلىغىن، خۇدا.

چۈنچىگە ئاستۇق ئۈزۈم،
يىغلايدۇ قارا كۆزۈم.
دۇشمەن ئارىلاپ قاپتۇ،
ئۆتمەيدۇ مېنىڭ سۆزۈم.

بېغىڭغا كىرىپ ئېلىپ،
ئۆرۈكۈڭنى ئىزغىتاي.
يىغلاش ماڭا مىراسمۇ،
سېنى مەنمۇ يىغلىتاي.

يارنىڭ ئۆيى غار ئىكەن،
ماڭا تەشنا ـ زار ئىكەن.
يەتكۈچىلىك ۋىسالغا،
بۇ كەڭ جاهان تار ئىكەن.

يۈگۈرۈپ كىردىم گۈللۈككە،
گۈلسۈرۈخلار كېرەككە.
گۈل غۇنچىسى دوريكەن،
زېدە بولغان يۈرەككە.

يار دەردىدە سەرسانەمەن،
بۇ ئىشلارغا هەيرانەمەن.
باشقا كەلدى دەرد ـ ئەلەم،
شۇندىن بۇيان ۋەيرانەمەن.

يۈرىكىم غەلۋىرگە ئوخشاش،
قۇيىسىلا تۇرماس تېرىق.
سەن يارىمنىڭ دەردىدە،
چىرايلىرىم ساپسېرىق.

يارىم چۈشكەن مەپىنىڭ
سايىۋەنى يوق ئىكەن.
يارنىڭ هەر بىر قارىشى
ماڭا ئاتقان ئوق ئىكەن.

مەن بازارغا بارغاندا،
گىرده ـ توقاچ ئەپ بېرەي.
ئىچىمدىكى دەردىمنى
خالىي جايدا دەپ بېرەي.

گۈللەر گۈلگە ئوخشايدۇ،
يارنىڭ گۈلى باشقىچە.

يار دەردىنى كۆپ تارتتىم،
كىرمەي ئوتتۇز ياشقىچە.

ئىشىك ئالدى تېرەكلىك،
بەكمۇ سالقىن هاۋاسى.
ئاشىق بىلەن مەشۇقنىڭ
هەل بولارمۇ دەۋاسى؟

يارنىڭ هەربىر تىنىقى
ئەتىرگۈلنىڭ پۇرىقى.
مېنى يارغا قوشمىغان،
قايسى بەگنىڭ بۇيرۇقى؟!

ئاي يۈزلۈكۈم ئاي پەرى،
مېنى تاشلاپ كەتتىڭمۇ؟
ئاشىقىڭنى قاقشىتىپ،
مۇرادىڭغا يەتتىڭمۇ؟

ئالتۇنۇم بار، كۈمۈشۈم بار،
سالاي بىلەككە.
يارىم ئۆزى دورا بولۇر،
تاڭاي يۈرەككە.

گۈل دەيمەن، گۈلۈم دەيمەن،
گۈلنى مەن ئۈزمەيمەن.
يىراق بولغاچ ئارىمىز،
يارىمنى كۆرەلمەيمەن.

يارىم مېنى يارىم دېسە،
مەن هازىرلا شەدە بار.
يار دەردىدە مەن دەردمەن،
يۈرەكىمدە زەردە بار.

يارىم كىيگەن ئاياغنىڭ
پاشنىسىدا ناهالى بار.
يارىم ئۆزى بىلمىسە،
كۆيگەنلەرنىڭ نە هالى بار؟

ئۆستەڭ ياقىلاپ بېرىپ،
مەن يارنى كۆرۈپ كەلدىم.
چىرايىغا بىر قاراپ،
بۇ جاندىن تويۇپ كەلدىم.

يار دەردىمەن، يالاڭ دەردىمەن،
دەردىتە چاپىمەن كەتمەن.
يارنىڭ كىيىشى شايى،
مېنىڭ كىيىشىم چەكمەن.

مېنىڭ ياڕىم ئويناپدۇ،
ئەگىم يولدا ئويناپدۇ.
راست گېپىنى ئېيتمايدۇ،
شېرىن جانىنى قىينايدۇ.

ئاسماندىكى ئايىم يوق،
كۆڭلۈمدىكى يارىم يوق.
دەردلەرنى تولا تارتىپ،
ئاۋۇالقى چىرايىم يوق.

ياردىن ئەھۋال سورىسام،
ئۆز ھالىنى ئېيتمايدۇ.
دەردىم يوق دېگەنبىلەن،
كېچە بولسا ياتمايدۇ.

يۇقىرى مەلىدە ناخشا ئېيتسام،
تۇۋەن مەلىدە تىڭشايدۇ.
چىمەن دوپپا كىيىۋالغان،
مېنىڭ ياڕىم ئوخشايدۇ.

ئاتىنىڭ ئوبدىنى بولسا،
تاغدا يايلىمايمەنمۇ؟
كۆڭلۈمدىكى يار بولسا،
كۆلۈپ ئويىنىمايمەنمۇ؟

ئەجەب قونمايدىكەن قاغا
پېشايۋاندىكى جاغا.

مەن بۇيەردىن كەتكەندە،
قەدىرىم ئۆتۈلەر يارغا.

يول بولسۇنۇ، يول بولسۇن،
سەپىرىڭگە يول بولسۇن.
مەندىن باشقا يار تۇتساڭ،
خۇمار كۆزۈڭ كور بولسۇن.

سەن مېنى تىرىك دەمسەن،
مەنمۇ تىرىك ئۆلگەندىمەن.
تىرىك ئايرىلغان يارىمنىڭ
ئوتىدا كۆيگەندىمەن.

ئاران باققان پاقلاننى
تاغدا بۆرە يەپ كەتتى.
مېنىڭ سۆيگەن يارىمنى
سارىڭ نادان دەپ كەتتى.

ئاتامدىنمۇ ئايرىلدىم،
ئانامدىنمۇ ئايرىلدىم.
قىزىلگۈل غۇنچىسىدەك،
سۆيگەن يارىدىن ئايرىلدىم.

لۇكچۇننىڭ بازارىدا
ئالما ـ ئانار پۇرىقى.

سىزنى بىزگە قوشمىغان،
خۇدايىمنىڭ بۇيرۇقى.

يارىم ئۆتتى يېنىمدىن،
كۆيۈك ئۆتتى جېنىمدىن.
ئۆلمەي تىرىك ئايرىلدۇق،
جاندىن ئەزىز خېنىمدىن.

مەن يارىمنىڭ دەردىدە،
ئەجەب بولدۇم پەرۋانە.
يار دەردى يامان ئىكەن،
مېنى قىلدى دىۋانە.

بېغىمدىكى قۇشقاچنى
قۇرغۇي ئارىلاپ سوقتى.
يارىدىن ئايرىلىپ كەتتىم،
ئايرىلىش ئويى يوقتى.

مەن كېتەرمەن باش ئېلىپ،
ئىككى قولۇمغا تاش ئېلىپ،
يارىم ئۈزىتىپ قالدى،
قارا كۆزىگە ياش ئېلىپ.

ئەجەبمۇ ياراشمىتۇ
يول بويىغا ئىمارەت.
يارىم، مەن كېتەر بولدۇم،
خۇدايىمغا ئامانەت.

تاماكىنى ئەتسىلە،
ھەسەل قوشۇپ چەكسىلە.
قانداق چىدار بۇ يۈرەك،
بىزنى تاشلاپ كەتسىلە؟!

شايار يولى دولقۇنلۇق،
كۆچا يولى يۇلغۇنلۇق.
مەن سەپەرگە چىققاندا،
يار تۇتتى ماڭا يوللۇق.

كېتىپ بارسەن، يارىم،
قاچان كېلىسەن، يارىم؟
سېنىڭ كەلمىكىڭ مۇشكۈل،
مەن بېرىپ كۆرەي، يارىم.

ئېگىز تامدىن سىيرىلدىم،
سىيرىلىشنى كىم بىلدى؟
بىز ئىككىمىز ئامراقتۇق،
ئايرىلىشنى كىم بىلدى؟

ئىككى كۆزۈڭ ئوخشايدۇ
خۇددى ئاچقان بۇلاققا.
سەن مەرھەمنىڭ دەردىدىن،
كېتەي دەيمەن يىراققا.

تاغدا يايلىغان ئاتلار
باغنى ئايلىنىپ كەتتى.
كىچىك ئوينىغان باللا
ئەمدى ئايرىلىپ كەتتى.

قاش ـ قاپىقىم تارتىدۇ،
قاي بالا بولدى بۇگۈن؟
خۇمار كۆزلۈك يارىمدىن
ئايرىلىپ قالدىم بۇگۈن.

مانتا پىشتى قاسقاندا،
بىللە يەيلى داسقاندا.
ئايرىلۇەتتى خۇدايىم،
ئاشنالىق ياراشقاندا.

ئاق ئالما، قىزىل ئالما،
باغدا قالغان ئەمەسمۇ؟
مەندىن ئايرىلىپ يارلار
داغدا قالغان ئەمەسمۇ؟

يار كەتتى يىراقلارغا،
ئەمدى مەن كۆرەلمەيمەن.

بوينىغا گىره سېلىپ،
لېۋىگە سۆيەلمەيمەن.

باغدا بىرگۈل بار ئىدى،
جانجانىم، سەيدىگۈل،
شېخىدا بۇلبۇل سايرىدى،
جانجانىم، سەيدىگۈل.

مېنى سەندىن شۇم پەلەك،
جانجانىم، سەيدىگۈل،
رەھمى قىلماي ئايرىدى،
جانجانىم، سەيدىگۈل.

بېغىمدا ئانارىم يوق،
جانجانىم، سەيدىگۈل،
سۆيگۈنۈم، نىگارىم يوق،
جانجانىم، سەيدىگۈل.

باراي دېسەم يول يىراق،
جانجانىم، سەيدىگۈل،
تېنىمدە مادارىم يوق،
جانجانىم، سەيدىگۈل.

ئۆشنەمدە ئۇزۇن چەكمەن،
جانجانىم، سەيدىگۈل،
قولۇمدا يوغان كەتمەن،
جانجانىم، سەيدىگۈل.

بارمىكىنە دۇنيادا،
جانجانىم، سەيدىگۈل
مەندەك بىناۋا دەردمەن،
جانجانىم، سەيدىگۈل.

ئاي ئالدىمدا، كۈن كەينىمدە،
يار، دەپ يىغلايمەن.
ماڭا بەرگەن ئامانەتنى
ئال دەپ يىغلايمەن.

بىر دانە ئەردىم،
مىڭ دانە بولدۇم.
ئەقىل - ھوشۇمدىن
يېگانە بولدۇم.

يار - يار دەپ مەن،
سەرسانە بولدۇم.
ئىشقى ئوتىدا
ۋەيرانە بولدۇم.

يارىم كەتكۈدەك،
مەندىن يىراقتا.
مېنى قويغۇدەك،
ئوتتا، پىراقتا.

يارىم ئۆيىدە
يىغلاپ تۇرغۇدەك.
كۈندە مىڭ قېتىم،
جاندىن تويغۇدەك.

مەن بېرىپ يارغا
مەدەتكار بولاي.
يارنىڭ قولىدا
زۇلپىقار بولاي.

تۇموچۇقۇم سايرايدۇ،
نىگارىم ئويىنىغان باغدا.
ئەجەب كۆڭلۈم يايرايدۇ،
سېنى ياد ئەيلىگەن چاغدا.

ئۇيان ئۆتۈپ ئاھ دەيمەن،
بۇيان ئۆتۈپ ئاھ دەيمەن.
يارنى ئەسلەپ، كۆكسۈمنى
تۇتۇپ بىردىن «پاھ» دەيمەن.

ئۆستەڭ بويىدا نەمدە،
راۋاب چالىمەن غەمدە.
ئىزدىمەڭلار، سورىماڭلار،
مەن دەردى تولا بەندە.

دەردكە دەردىمەن بولغۇدەك
بىر ئاداشىم يوق مېنىڭ.
سورىغۇدەك ھالىمنى،
قاراقاشىم يوق مېنىڭ.

ئوتمۇ بۇ، ئاتەشمۇ بۇ،
نەدىن تۇتاشقاندۇر ماڭا؟
مەندىكى ئوتنى ئېلىپ،
ئاللا ئۆزى سالسۇن ساڭا.

قوغۇنلۇققا كىرەيمۇ،
شېكەر كۆكچى ئۈزەيمۇ؟
ئەمدى قالمىدى تاقەت،
ئۈمىدىمنى ئۈزەيمۇ؟

گۈلمىدى ئېچىلغىلى،
غۇنچەمدى قايرىلغىلى؟
ۋەدىمىز شۇنداقمىدى،
ئۆلمەي تىرىك ئايرىلغىلى؟

يار مەندىن يامانلاپتۇ،
مەن كىمدىن يامانلايمەن؟

ئىچىم سقىلىپ دەردتىن،
قىلچە دەم ئالالمايمەن.

يارنىڭ ئاغرىقى بارکەن،
قولىدا ياغلىقى بارکەن.
بەزىدە كېتەي دەيدۇ،
كەتمەي قالمىقى بار ئىكەن.

تەقدىر ئاللا ئايىنى كۈندىن
يىراق يارانقان.
ئىككىمىزنىڭ ئاراسىغا
پىراق يارانقان.

مەيلى بارغا ئېگىز ـ ئېگىز
داۋان يارانقان.
مەيلى يوقنىڭ مۇشكۈلىنى
ئاسان يارانقان.

مەن ئەنجانغا بارمايمەن،
يولدا پۇتۇم ئاغرىيدۇ.
جېنىمغىنا يارىمغا
ئەجەب ئىچىم ئاغرىيدۇ.

ئاق تاغلىق، قارا تاغلىق،
سېنىڭ قىلغىنىڭ چاغلىق.
ماڭا تولا گەپ قىلما،
يار دەردىدە مەن ئاغرىق.

سەن ئۇياندا، مەن بۇياندا،
يىغلاپ ئۆتەرمىز.
بۇ پەلەكنىڭ كاجلىقىدىن
زارلاپ ئۆتەرمىز.
ساڭا سالغان، ماڭا سالغان
كۆيەكنى ئاللا.
كۆرسەتمىگەي بىر سېنىڭدىن
بۆلەكنى ئاللا.

ئايغا قاراپ، كۈنگه قاراپ،
ئويلاپ كېتىمەن.
كۆز ئالدىمغا كەلگىنىڭدە،
يىغلاپ كېتىمەن.

ئاغرىپ قالدىم ئۆلگىلى،
ياردىم كەلدى كۆرگىلى.
تۇرغۇدەك مادارىم يوق،
يارغا تەزىم قىلغىلى.

يار مېنىڭدىن رەنجىمەس،
ئايدا بىر كەلگەندىكىن.
كۈندە بىر كەلسە ئىدى،
مەن كۆڭۈل بەرگەندىكىن.

يار يىراقتا كەتكۈدەك،
مېنى تاشلاپ كەتكۈدەك.
ئارقىسىغا ھەر قاراپ،
كۆزىنى ياشلاپ كەتكۈدەك.

ئاتۇشۇمغا بارغۇچە،
پۇرايدۇ بەشكېرەم باغى.
ئەجەبمۇ يامان ئىكەن،
كۆيەك ئوتىنىڭ داغى.

شايىدا شاپاق دوپپام،
شاپتۇل شاخىدا قالدى.
ئاز كۈن ئويناپ ئايرىلدۇق،
يۈرەكلەردە داغ قالدى.

گۈل قىسىپ چىقار ئىدىم،
باغىمدا گۈلۈم بولسا.
ئېچىلىپ كۈلەر ئىدىم،
كۆڭلۈمدىكى يار بولسا.

سۇ ئاقمىدۇ تاش ئۈستىدە،
ئۆركەشلەيدۇ قاش ئۈستىدە.

سەن دوستۇمنى ئەسكە ئېلىپ،
يىغلىۋەتتىم ئاش ئۈستىدە.

مەن غېرىبنىڭ ھالىغا
يارىم قاچان يېتەرسەن؟
بەش - تۆت كۈن بەزلەپ قويۇپ،
ئاقسۇياڭغا كېتەرسەن.
غېرىبلىق ماڭا يەتتى،
كەتسەڭ قاچان كېلەرسەن؟

بىرگە كەتمەي قېپقالدىڭ،
جۇدالىقىم، ياخشى قال.
ھاياتىمنىڭ باھارى،
خۇمارلىقىم، ياخشى قال.

تولۇن ئايدەك چىرايىڭ،
زىبالىقىم، ياخشى قال.
كۆزى شۇنچە خۇماركۆز،
ئىپارلىقىم، ياخشى قال.

جۇدالىقتا دەرد چەككەن،
ۋاپالىقىم، ياخشى قال.

بۇ ئالەمدە يېگانە
تۇمارلىقىم، ياخشى قال.

ئەل ئاغزىدا تىل تېتىق،
بال ـ شېكەرىم، ياخشى قال.
يۈرەكىمنىڭ پارچىسى،
جانجىگەرىم، ياخشى قال.

دۇشمەنلىرىڭمۇ ئاڭلاپ،
بىگۇناھ ئۇردى سېنى.
سەن بۇندىن كېتەر بولساڭ،
قانداق قىلىسەن مېنى؟
بەرگەن ۋەدەڭدە تۇرۇپ،
كۆپەيتمىگىن يارىڭنى.

خۇدايىمدىن تىلەيمەن،
ياردىم بولسۇن سالامەت.
تىل تۇرغۇيۇم، جانىمنى
ساڭا قويدۇم ئامانەت.
سەنسىز ئۆتكەن كۈنلىرىم،
ماڭا قىزىل قىيامەت.

دۇشمەنلەردىن قۇتۇلۇپ،
ئالۇر بولسام قولۇمغا.
كۈندە ئىشىككە چىقىپ،
قاراپ تۇردۇم يولۇڭغا.
سەن بۇندىن كېتەر بولساڭ،
كىم قالىدۇ ئورنۇڭغا؟

سېنى ئاندا، مېنى ماندا،
ئىنتىراز ئەتتى خۇدا.
بەندىسىگە سالمىسۇن گۇلىيار،
بۇنداق جۇدالىقنى خۇدا.

مەن يېگەنتىم كۆمەچنى،
سەنمۇ يەمسەن، ھەمراھىم؟

ئاھ ئۇرۇپ زار يىغلىسام،
ھېچ قوشمىدى خۇدايىم.
ئۆلۈپ كېتەر ئوخشايمەن،
ھاسىل بولماي مۇرادىم.

ئىزدەپ بېرىپ مەن يارىمنى تاپالماي،
سۇ قۇيۇپمۇ كۆيۈك ئوتنى باسالماي.
قايتار بولدۇم مەن يۇرتۇمغا ئارماندا،
باغرى تاشتىن بىر ئېغىز سۆز ئالالماي.

دەريادا تورنى سالسام،
بىرەر بېلىق چۈشمەپتۇ.
غېرىب بولۇپ يىغلىسام،
ياردىم ئەجەب بىلمەپتۇ.

چولپان بىلەن تەڭ تۇرۇپ،
بەلنى مەھكەم باغلايمەن.
مەن گۈلۈمنى كۆرەلمەي،
كېچە ـ كۈندۈز يىغلايمەن.
گۈلۈم، سېنىڭ ئىشقىڭدا،
يۈرەكىمنى داغلايمەن.

كېچىنى خىيال قىلىپ،
تاغلار چۈشتى باشىمغا.
ئىچىم تولغان دەردلىرىم،
چىقمايدىكەن تاشىمغا.
غېرىب بولدۇم، زار بولدۇم،
گۈلۈم، كەلمەي قاشىمغا.

ئوتلار كۆيەر ئىچىمدە،
دەردنى ئۆزۈم بىلۇرمەن.
كۆزۈمدىن ئاققان ياشقا،
كىمە سېلىپ ئۆتەرمەن.
ئامان بولسام ئەبەدكە،
گۈلۈم، سېنى كۈتەرمەن.

قىش پەسلى بولۇپ قالدى،
تارىم ياقىسى توڭلاپ.
پۇتلىرىم ياغىر بولدى،
لوپنۇر كۆلىنى بويلاپ.
يۇرەكىمگە ئوت كەتتى،
يار، سېنى تولا ئويلاپ.

دۆڭگە چىقىپ قارىسام،
كۆرۈنمەيدۇ ئاياغ ـ باش.
مەن نوچىنى كۆيدۈرگەن،
تىل تۇرغىيىم قەلەم قاش.
ئوتقا سېلىپ قارىماي،
كۆزلىرىمدىن ئاقتى ياش.

توك سويمىنى تولا يەپ،
قاماپ قالدى چىشلىرىم.
مېنىڭ كۆڭلۈم توختىماي،
ئاۋۇمايدۇ ئىشلىرىم.
يالغۇزلۇقتا ئىش قىلىپ،
قىينالدى مېنىڭ جېنىم.

يۇرەك ـ باغرىم ئېزىلدى،
يارىم سالغان شۇ ئوتتا.
يولغا چىقتىم مەن يالغۇز،
يالغۇزنىڭ يارى خۇدا.
ئۆلمىسەك كۆرۈشەرمىز،
جان خۇدانىڭ قولىدا.

قىزىلگۈل قەلەم قاشىم،
دەريادەك ئاقار ياشىم.
ئۇسسىسام، لېۋى بىلەن
سۇ ئىچۈرگەن ئاداشىم.
شۇ پەلەكنىڭ چاقىدەك
چۆرگىلەر مېنىڭ باشىم؟

ئاقتى يېشىم كۆزۈمدىن،
گويا مۆلدۈر بۇلاقتەك.
غېرىب بولۇپ يۈرۈيمەن،
يەرگە كۆمگەن تۇزاقتەك.
ھېچ كىشى يوقلىمايدۇ،
تاشلىۋەتكەن ئۇلاغتەك.

قىزىلگۈلۈم، ئۇنچە قاپتۇ خاماندا،
كېلۈرمىز دەپ سەپەر سالدۇق ئارماندا.
بۇ ئالەمدە داۋا يوقمۇ كۆيۈككە،
داۋاسىنى سەن قىلارسەن بارغاندا.

مەن بېلىققا بارغاندا،
شامال كېلىپ توختىماي.
غېرىب بولۇپ يىغلىدىم،
قىزىلگۈلۈم ئۇخلىماي.

كېتەر بولدۇم، قالدى ئانام يۈرىكاشىم،
كۆرۈشەرمەن ئامان بولسا بۇ باشىم.
زۆھراخاننى ئۇناغاندەك تاھىر بەگ،
يارنى يادلاپ قۇرۇمادى كۆز ياشىم.

دەرەخلەر سارغىيىپتۇ،
كۈز بولغانغۇ ئوخشايدۇ.

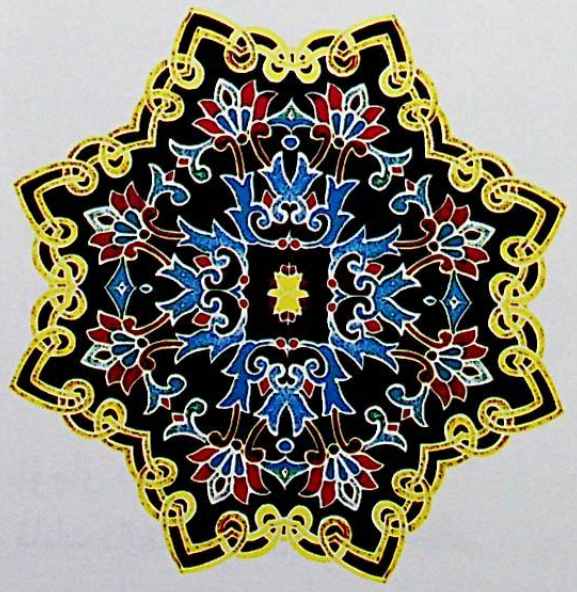

كۆزۈمدىن ئاققان ياشىم
ئەمدى قاچان توختايدۇ؟
غېرىبلىقىمنى بىلىپ،
ياردىم كۈندە يوقلايدۇ.

بىر ئادەمنى ئەۋەتتىم،
قەغەز بىلەن قەلەمگە.
ئىچىڭلار ئاغرىمامدۇ،
ماڭا چۈشكەن ئەلەمگە؟
كۆيۈكنى خۇدا سالغان،
غېرىب بىلەن سەنەمگە.

مەن يۈرۈيمەن مۇڭلۇق مەلە ـ دۆڭلۈكتە،
نەگە كەتتىڭ، كۆڭلۈمدىكى مەلىكە؟
چاقماق كەبى ئوتۇڭ چۈشتى تەنىمگە،
بۇلبۇل بولۇپ سايراپ چىقتىم ئىشىككە.

ئوتلۇق كۆزۈم پەقەت كىرپىك قاقمايدۇ،
توخۇ چىللاپ تاڭ نېمىشقا ئاتمايدۇ؟
نېمە ئانچە پەلەك شۇنچە بەرگويا،
ئەي پەرىشتەم، نېچۈك بىزنى قاتمايدۇ؟

تاڭ تۇمارى گۈزەل چولپان پارقىراپ،
كۆزلىرىمدە ياش قىيانى شارقىراپ.
تاھىر ـ زۆھرا تەركىدۇنيا ئۆتۈپتۇ،
بىزدەك ھىجران دەرياسىدا ھاسىراپ.

بالىسىنى قاراقاش
تەۋرىتمىدۇ بۆشۈكتە.
ئەللەي ئېيتىپ يىغلايدۇ،
ئۇنىڭ دەردى كۆيۈكتە.
تالاغا چىقالمايدۇ،
ئىت ياتمىدۇ ئىشىكتە.

ئۇچاي دېسەم ئۇچالمايمەن،
قانات قالغان ئوخشايدۇ.

كېچىلىرى ياتالمايمەن،
يۈرەك تولا قاقشايدۇ.

يۇقىرى بېرىۋىدىم،
كۆرۈندى يارنىڭ باغلىرى.
ئاھ ئۇرۇپ يىغلىۋىدىم،
سىيرىلدى سەرۋەڭ تاغلىرى.

يۇقىرى باراي دېسەم،
ئالدىمدا بىر توغرا داۋان.
قايرىلىپ ياناي دېسەم،
يارنىڭ ئوتى ئاندىن يامان.

يانا ئىللەتنى ماڭا
سەپتۇ خۇدايىم، نەقىلاي؟
تەقدىر ـ خۇداغا
مەن نېچۈك چارە قىلاي؟

سەن ـ سەن، مېنى سەن،
خارابى قىلدىڭ مېنى سەن.
كۆيدۈرۈپ ئوتلارغا سېلىپ،
كاۋاپى قىلدىڭ مېنى سەن.

سەن قاچان تۇڭلۇككە كەلدىڭ،
مەن قاچان ئۇن بەرمىدىم؟
مەن چىقالماي، سەن كىرەلمەي،
ئولتۇرۇپ قان يىغلىدىم.

بارغانلاردىن، تۇرغانلاردىن،
سېنى سورايمۇ؟
سېنىڭ ھالىڭ نەكەچتى دەپ،
ئۆزۈم بارايمۇ؟

بارغانىڭدىن، تۇرغانىڭدىن،
كەتكىنىڭ ياخشى.
يار دەردىنى تارتقانىڭدىن
ئۆلگىنىڭ ياخشى.

مېڭىپ ـ مېڭىپ كىردىم چۆلگە،
قولۇمنى سېلىپ.
ياخشى يارنىڭ يوقلۇقىدىن،
چىرايىم سېرىق.

خەقلەر مېنى يامان دەيدۇ،
مەن يامان ئەمەس.
كويغا سالسا خۇدا ساپتۇ،
مەن سالغان ئەمەس.

يىغلىما ھەسرەت چېكىپ،
تېخى جانىم تەندىدۇر.
مەن ئۆزۈم كەتكەن بىلەن،
كۆڭلۈم ھەمىشە سەندىدۇر.

يار دەردىدە ھەيرانمەن،
بۇلبۇل بولۇپ سايرايمەن.
ياربم ماڭا قارىمىسا،
بۇلۇڭ ـ پۇشقاقتا يىغلايمەن.

ھەدەپ ئىچتىم خام بوزاڭنى،
تۇتتى كۆكسۈمدىن.
زۇلۇم بىلەن ئايرىۋەتتى
خۇمار كۆزۈمدىن.

كېچەش بىلەن ئىچمەپتىمەن
كۇچلۇك ھاراقنى.
تۇڭلۇك بىلەن چۇشەرمەن دەپ،
يېدىم تاياقنى.

يار، سېنىڭكى دەردىڭدۇر،
بىلمەيسەن، نېچۇك ھالدۇر؟
يارنىڭ دەردى مۇشكۇلدۇر،
چىرايىم سېرىق گۇلدۇر.

ئوينىغۇچنى يەرگە سالدىم،
كېچە چۇشتى خەمكى.

بىزنىڭ يار يىراقتا كەتتى،
خېلى باردۇر كەلمىكى.

مەنمۇ يۇردۇم سېنى دەپ،
جامالىڭنى كۆرەرمەنمۇ؟
كويۇڭدا زارى ـ زار يىغلاپ،
ئەجەل يەتمەي ئۆلەرمەنمۇ؟

قانداق قىلاي، نېچۇك قىلاي،
كېتىپ بارسىلا؟
كۆيەر ئوتقا مېنى سېلىپ،
ئۇنتۇپ قالسىلا؟!

بۇگۈن كېچە، سۆرۈن كېچە،
يىللار ئۆرۈلدى.
يۇرەكتىكى سېرىق سۇلار،
قانغا ئۆرۈلدى.

ئاي ئالدىمدا، كۇن كەينىمدە،
ھەسرەت ئىچىمدە.

كۆيۈپ تۇرغان ئوتنى سالدىڭ،
مېنىڭ ئىچىمگە.

كۆيە ـ كۆيە كۈل بولۇرمەن،
ياغلىقىڭغا تۇڭ مېنى.
ھەر زامان يادىڭغا يەتسەم،
ئاچچىپ ـ ئاچچىپ كۆڑ مېنى.

ئېتىكىمگە قان تۆكۈلدى،
قان ئەمەس، ياشىم مېنىڭ.
دوست ـ دۇشمەن ئاراسىدا،
پاتمىغان باشىم مېنىڭ.

كەتتى دەپ كۆڭلۈڭنى بۇزما،
كۆڭلى سەككىز ياركا.
نېمىدەپ بەردىم كۆڭلۈنى،
ۋەدىسى يالغانغا.

خۇمارىمما خۇمارىم،
خۇمارىمدىن ئايرىلدىم.
خۇمارىمنى دەپ بېرىپ،
شۇڭقارىمدىن ئايرىلدىم.

يېڭى ئايدەك كۆرۈنۈپ،
غايىب بولۇرنى بىلمىدىم.
ئالتە كۈن مېھمان بولۇپ،
تاشلاپ كېتەرنى بىلمىدىم.

دەردىنمۇ دەردەمەن بىلەر،
ئاغرىقىنمۇ تارتقان كىشى.
دەرد يۈرەكتە، كۈچ بىلەكتە،
غەمدە سارغايغان كىشى.

تەلۈندۇر بېشىم مېنىڭ،
سىينەڭگە داغ قويغۇم كېلەر.
شۇنچە پەريادلار بىلەن،
جانغا پىچاق سالغۇم كېلەر.

دەردىم تولا، ئېيتايمۇ،
ھالىم تولا، ئېيتايمۇ؟
ئىچىمدىكى دەردىمنى
ياركىم، ساڭا ئېيتايمۇ؟

ئىچىم توشتى دەردلەرگە،
قان يىغلايمەن سەھەرلەردە.
ئۇچقىلى قانات بەرسە،
تۇرمايمەن بۇ شەھەرلەردە.

بۇ مېنىڭ شۇم تەلىيىم،
تەلەي ئىچىدە بەختى يوق.
ھەرلا ئاتسام چۆچۈشىدۇ،
ئوڭ قولۇمدا نەخشە يوق.

ھاۋادىكى ئىككى قۇش
بىرى باغلاق، بىرى بوش.
ئاخشىمى ياتسام كۆڭلۈم خۇش،
ئەتىسى قوپسام قوينۇم بوش.

ئاتلارنى ھەيدەيدىكەن
سارغايغان يايلاقلاردا.
يار دەردى يامان ئىكەن،
چىقىپ كەتسە يىراقلارغا.

ئالماتۇ دېگەن شەنىڭ،
ئالمىسى تولا ئىكەن.
يۈرتۇڭدا غېرىب بولدۇم،
كەلمىسەم بولار ئىكەن.

نەگە بارسەن قاغا،
ئۆركەش تامدىكى يارغا.
كۆزۈم تويسا تويغاندۇ،
باغرىم قانمىدى يارغا.

ھاۋانى باستى تۇمان،
ياركىم، سېنىڭ ئوتۇڭ يامان.

ئۆلۈمگه يوقتۇر ئىلاجه،
تىرىك ئايرىلغان يامان.

سەندىن تىرىك ئايرىلغىلى،
كىمنىڭ خىيالى بار ئىدى؟
ئايرىۋەتتى شۇ خۇدايىم،
نه گۇناھىم بار ئىدى؟

ئىشىك ئالدى تالىڭىز،
يىراقتا قاپتۇ يارىڭىز.
يارىڭىزنى كۆرگۈچه،
تىرناقچه قاپتۇ جانىڭىز.

سىز ياريم يۈرۈپ تۇرۇڭ،
مەن خۇدايىمغا باقاي.
خۇدايىم بۇيرۇغان كۈنى
مەيدەمنى مەيدەڭگه ياقاي.

قاغىلار قاتار ـ قاتار،
بىر بالا بولدىمىكىن؟
ئۆزى ئاق، قېشى قارا،
مەندىن جۇدا بولدىمىكىن؟

كېچه ـ كۈندۈز خىيال ئەيلەپ،
كۆزۈمدىن ياش قۇرۇمايدۇ.
مېنىڭ بىچاره ھالىمنى
ياره‌نلەر سورىمايدۇ.

مۇنداقمۇ بولارمەنمۇ،
شۇم تەلەي بولارمەنمۇ؟
سۆيگەن ياردىن ئايرىلىپ،
تاسقىلىپ قالۇرمەنمۇ؟

بىر بالاغا سالدىلا،
ئىككى بالاغا سالدىلا.
بوينى باغلاق بوز لاچىنده‌ك،
ئىنتىزارغا سالدىلا.

ھاۋانىيۇ ـ ھاۋانى،
ياريم كىيىپتۇ تاۋانى.
ئىزده‌پمۇ تاپالمىدىم،
كۆيۈك ئوتىغا داۋانى.

گۈللەر ئېچىلىپ قاپتۇ،
ئۆز ۋاقتىغا يەتكەنده.
قەدىرىم ئۆتۈلۈپ كەتسۇن،
مەن يىراقتا كەتكەنده.

ياريم ئېيتتىدۇ ناخشا،
تىڭشاپ ياتمەن ئۆيده.
چىقاي دېسەم چارەم يوق،
يىغلاپ ياتمەن ئۆيده.

يول ياقىسى ئېگىز ئوردا،
ئەنسىرەپ ئۆتەلمەيمەن.
ئالۋان ـ ياساق دەستىدىن،
يار، سېنى كۆرەلمەيمەن.

ئاشارمەن دەشت بىلەن سەھرا،
كېزەرمەن تاغ بىلەن دەريا.
كېيىكلەرگه بولۇپ ھەمراھ،
مېنى يوقلار كىشىم بارمۇ؟

يارىمنىڭ سارايىنىڭ
ئوتتۇرىسىدا يول بولسا.
ئادىل پادىشاھ بولسا،
سۆيگەن ياردىن ئايرىمىسا.

سىز يارىم، ئالدىرىماڭ،
بىر كۈنى پەرمان توشىدۇ.
خۇدايىم بۇيرۇغان كۈنى
سىزنى بىزگە قوشىدۇ.

ھەر كىشىنىڭ يارى بولسا،
ئويناسا، جان يايرىسا.
دوستلىرى خۇشال بولۇپ،
دۈشمەنلىرى قان يىغلىسا.

يارىمنىڭ يولى قاراڭغۇ،
ماڭالمىدىم يول تېپىپ.
سۆيەلمىدىم مەن يارنى،
مۇڭداشقىلى جاي تېپىپ.

يار ئۈچۈن ئۆلتۈرسىلە،
ئاۋۋال قولۇمنى باغلىتاي.
قالمىغاي ھەسرىتىڭ ئىچىمدە،
مەن يارىمنى چىللىتاي.

قوي ئۆلۈپ، قويلار ئۆلۈپ،
قوزىسى مەرەپ قالمىسۇن.
يار ئۆلۈپ، يارلار ئۆلۈپ،
ئاشىقى يىغلاپ قالمىسۇن.

يارنىڭ كىيگەن كۆڭلىكى
قىزىل دۇردۇن - تاۋادۇر.
شۇ يارىمدىن ئايرىلسام،
ئۆلمەك ماڭا راۋادۇر.

يارىمنى كېلىپتۇ دەپ،
ھەجەڭگە سالدىم تالىغا.
دۈشمىنىمنى تۈيمىسۇن دەپ،
چىقمىدىم ئاشكارىغا.

تىكەنلىك جىگدىگە چىقسام،
يىرتىلدى چاپانلىرىم.
يارنى مەن ئىزلەپ يۈرۈپ،
تېشىلدى تاپانلىرىم.

يالغۇزۇم يالغۇز تېرەكنىڭ
يانىدا ئاي ياتىدۇ.
مىڭ تىكەننىڭ دەردىنى
بىر گۈل ئۈچۈن يار تارتىدۇ.

ناخشىنى ئېيتقان بىلەن،
ناخشىنىڭ قارىسى يوق.
يار يىراقتا كەتكىلى،
ئىچىمنىڭ تازىسى يوق.

ياخشىنى مەن تاپقۇچە،
ئايلىمدا بار چورۇق.
ياخشى يارنى سۆيگۈچە،
يۈزۈمگە چۈشتى قورۇق.

سارغىيىپتۇ، سارغىيىپتۇ،
شۇ چوكاننىڭ دەردى بار.

دەردی بولمىسا سارغىيامدۇ،
يىراققا كەتكەن ياری بار.

قۇم سىيرىلدی قۇم تاغقا،
مەن سىيرىلدىم قۇم باغقا.
قانداق قىلمىمىز، ياريم،
ئايرىلىپ كەتتۇق يىراققا.

قاشقىنىڭ ئاراسىمۇ،
كۆزۈڭنىڭ قاراسىمۇ؟
مېنى يارغا قوشمىغان
خۇدانىڭ بالاسىمۇ؟

باغچە ـ باغچە گۈل تېرىپ،
بىر باغچە گۈل توشمىدى.
شول خۇدانىڭ تەقدىرى
بىزنى يارغا قوشمىدى.

ياريم بىلەن يۈرگەندە،
خويمۇ كۆردۈم دۆلەتنى.
ياردىن ئايرىلىپ قېلىپ،
تارتتىم مەن خىجالەتنى.

سەن تاشلاپ كەتكەن بىلەن،
ئۆلدۈمۇ مەن، كۆيدۈمۇ مەن.
سارغىيىپ ئۆڭمەس چىرايىم،
سەندىن ئايرىلغان بىلەن.

يارلار كېتىمىز دەيدۇ،
كېتەرگە يول بولسۇن.
بىزنى يامان دەپ بارسا،
ئىككى كۆزى كور بولسۇن.

قىش كۈنى ئوۋغا چىقىپ،
سوقسورنى كۆرگەن بارمىدۇ؟
ئۆز ياردىن ئايرىلىپ،
شەرگە يانغان بارمىدۇ؟

ماش رەڭ كۆڭلەك كىيىپسىز،
زەرى چىلتەكلەر تۇتۇپ.
سىز مېنى تاشلاپ كېتىپ،
قالدىمغۇ مەن زەھەر يۇتۇپ.

ياريم ئۆتتى يېنىمدىن،
كۆيدۈرۈپ ئۆتتى جانىمدىن.
زۇلۇم بىلەن ئايرىلدىم،
جاندىن ئەزىز ياريمدىن.

ئوچ كۈن ئايرىلساڭ ئۆلەرسەن،
دېۋىدى ياريم ماڭا.
بەش كۈنمۇ ئايرىلىپ باقتىم،
چىقمىدى جانىم مانا.

باردىم يالىڭاياغ بىلەن،
ئۇرۇپ سالدى تاياق بىلەن.
ئارزۇلاپ تۇتقان يارنى
ئايرىۋەتتى سولاق بىلەن.

ماڭسەن بىر ـ بىر بېسىپ،
دەريا سۈيدەك يېرىلىپ.
باغرىڭ سېنىڭ تاش ئىكەن،
بىر باقمىدىڭ قايرىلىپ.

شاپتۇل تاللاپ يەيمەن دەپ،
باغقا كىردىم شورىدىن.
قەلەم قاشتىن ئايرىلدىم،
ئۆگەي ئانا زورىدىن.

ئاتىلاردىن ئايرىلدۇق،
ئانىلاردىن ئايرىلدۇق.
قىزىلگۈل غۇنچىسىدەك
سۆيگەن ياردىن ئايرىلدۇق.

سايدا ئاپتاپلار چىقىپ،
گۈل ئېچىلۇرنى بىلمىدىم.

غۇنچە بويلۇق يار تۇتۇپ،
ئايرىلىپ كېتەرنى بىلمىدىم.

ساناققا سەككىز ئاي بولدى،
جۇدا بولدۇم شۇ يارىمدىن.
يۈرىكىم قان بولۇپ ئاقتى،
سېنىڭ دەردۇ پىراقىڭدىن.

ۋەسسالا ۋەتتارىخى،
بولۇپتىمەن تەن ئاغرىقى.
ھەممە ئاغرىق بىر سېرى،
يامان ئىكەن يار ئاغرىقى.

ئات مىنىپ، كىمخاب كىيىپ،
ياردىم مېنى كۆيدۈرگۈدەك.
يۇقىرى - تۆۋەن بېرىپ،
قىينىپ يۈرۈپ ئۆلتۈرگۈدەك.

ھالىمىز خاراب بولدى،
جىگەرلەر كاۋاپ بولدى.
بۇ جانىمنى سەن ئالدىڭ،
ئەزرائىل سەۋەب بولدى.

ئەل مېنى يامان دەيدۇ،
مېنىلا كۆرەمدىكىن؟
تاشلاپ كەتسەم شەرىنى
كۆڭلى خۇش بولامدىكىن؟

سەھەرنىڭ سالقىنى ياردىم،
سۇبھى سادىقتا تاپشۇردۇم.
سەن مېنى ياد قىلمىساڭ،
كالامۇللاغا تاپشۇردۇم.

قۇم سىيرىلدى قۇم تاغقا،
بىز باغلاندۇق بۇ باغقا.
شول خۇدانىڭ تەقدىرى،
ئايرىۋەتتى يىراقتا.

ھايات دېسەم يەتمەس ئۇنۇم،
تاغلارنى تۇتتى تۇمان.
يىغلاي دېسەم دۇشمەن تولا،
توشتى ئىچىمگە دەرد - پىغان.

غېرىب ئاۋارىدۇر كۆڭلۈم،
ماڭا تىپتىنچ ماكان بولماس.
غېرىبلىقتا ئۆلۈپ كەتسەم،
خۇنۇم ئەلگە يامان بولماس.

ئۇرۇمچىگە ماڭغاندا،
نوم داۋاندا قار ئىدى.
بۇ كۈنلەرنى كۆرگۈچە،
خۇدايىم جاننى ئالسىدى.

مەن بۇ يەردىن كېتەرمەن،
مەنزىلىمگە يېتەرمەن.
مەنزىلىمگە يەتكەندە،
يارنى ئېلىپ كېتەرمەن.

قۇمۇلۇمغا كېتىمەن،
تاغلىرىڭ قالسۇن ساڭا.
دۆلىتىڭنى تولا كۆردۇم،
رۇخسىتىڭ بولسۇن ماڭا.

سەن كېتەرىڭگە كېتەرسەن،
يادىكار بەرگىن ماڭا.
يادىكارىم شول ئەمەسمۇ،
ياخشى خۇيلارىم ساڭا.

كېتەرىڭنى بىلگەن بولسام،
ئۇزاتماسمىدىم؟
جۇمە مەسچىت، تاختا كۆۋرۈك
سالدۇرماسمىدىم؟

ياردىم سەپەرگە ئاتلىنىپتۇ،
مىنگەنى دۇلدۇل.

قاچارلاری قىزىل ئالما،
ساچلاری سۇمبۇل.

ئاي يۈزلۈك، تالى بويلۇق،
يىراققا كەتسەڭ نە قىلاي؟
ساڭا ئۆگەنگەن كۆڭۈلنى
ئەمدى كىمگە خار قىلاي؟

يارىم كېتىمەن دەيدۇ،
چىن كۆڭلى ئۇنىڭ مەندە.
ئايرىلغىلى بولمايدۇ،
قول تۇتۇپ قىلغان ۋەدە.

باغدىكى سېرىق قۇشقاچ،
ئاسمان ئارىلاپ ئېگىز ئۇچ.
تامام بولدى سۆزلىرىم،
ئامان بولۇڭ، خەير ـ خوش.

جاڭگاللىقتا قوي بېقىپ،
يۈلغۇن تۈۋىده ياتتىم.
ئوتىڭىزغا پايلىماي،
يۈرتۇمدىن چىقىپ كەتتىم.

كەتسىلە كەلمەيدىلا،
ياغلىقلىرى قالسۇن ماڭا.
يىغلاپ يېشىمنى سۈرتەي،
ھەمراھ بولۇپ قالسۇن ماڭا.

گۈلنىڭ تۈۋىده سىنچاي،
ئىچىپ مەستانه بولدۇم مەن.
سەن يارىمدىن ئايرىلىپ،
ئەجەب دىۋانه بولدۇم مەن.

ئالمىلىق باغقا كىرىپ،
ئالمىنى ئۈزمەڭ، خېنىم.
ئاز كۈن ئويناپ ئايرىلدۇق،
ئاغرىدى نازۇك دىلىم.

ئۇنۇتۇپمۇ قالارسىز،
ئۇنۇتمايمۇ قالارسىز.
ئويىنىغاننى، كۈلگەننى
ياد ئېتىپمۇ قالارسىز.

سەنمۇ كەتتىڭ باغلارغا،
مەنمۇ كەتتىم تاغلارغا.
تەقدىرىمىز ئوڭ بولغاي،
سېغىنايلى ئاللاغا.

خەسە كۆڭلەڭ بار ئىدى،
كىيەي دېسەم تار ئىدى.
ئاز كۈن ئويناپ ئايرىلدۇق،
سىزگە كۆڭلۈم بار ئىدى.

كېچىمۇ كېچە بولدى،
كۈندۈزمۇ كېچە بولدى.
سىز يارىمدىن ئايرىلىپ،
تاڭ ئاتماس كېچە بولدى.

مەن خوتەنگە يول سالدىم،
دەشتى ـ دەشتى قۇم ساناپ.
ئامرىقىم يىغلاپ قالدى،
ئاي بىلەن كۈننى ساناپ.

كىشى بىلمەس ھالىمنى،
تاپالمىدىم يارىمنى.
ئوت ئازابى بەك يامان،
قانداق قىلاي جانىمنى.

يېڭى ئەتكەن ئۆيۈمنى،
يۇلغۇن بىلەن قورشايمەن.
سەن يارىمدىن ئايرىلىپ،
كېچە ـ كۈندۈز يىغلايمەن.

قاشلىقنى ئەتمەك، يارىم،
ئوچاقتىكى كۆمەدە.
ئايرىلدۇق قەلەم قاشتىن،
ئازنا كۈنى جۈمەدە.

ئىشىك ئالدىغا قارىسام،
يارىم سالغان ئىمارەت.
يار ئەمدى كېتەر بوپتۇ،
خوش، خۇداغا ئامانەت.

باغدا بۇلبۇلۇم قالدى،
ئاچىلغان گۈلۈم قالدى.
ئون بەش كۈنلۈك ئالەمدە،
ئويىنىۋالغىنىم قالدى.

ناسۋالنى ئەتسىلە،
قولغا ئېلىپ چەكسىلە.
يۈرەك قانداق چىدايدۇ،
ئۆز يارىدىن كەچسىلە؟

يارىم كەتتى يىراقلاپ،
غەزەل ئوقۇپ توۋلاپ.
يارىم كېتىپ مەن قالدىم،
يۈرىكىمنى ئۇۋلاپ.

قىزىلگۈلنى كىم كەستى،
كەسكەن بىلەن قۇرۇماس.

ئەقلى بولسا شۇ يارنىڭ،
كەتكەن بىلەن ئۇنتۇماس.

كۈزدە چۈشكەن غازالىنى
شامال ئۇچۇرۇپ كەتتى.
يار بىلەن كۆرۈشمەيلا،
يىراققا كۆچۈپ كەتتى.

باغىدىكى تېرەكنى
شامال قايرىۋەتكەندۇ.
بىز ئىككىمىز ئامراقتۇق،
دۇشمەن ئايرىۋەتكەندۇ.

ھويلاڭدىكى تاغ تېرەك،
چوپچوك بولدى، لىم بولدى.
بىز ئىككىمىز ئامراقتۇق،
كۆز تەگدىمۇ، نېم بولدى؟

ئوتنى ياقتىم چىراغقا،
كۆيمەيدىكەن پىلىكى.
بىزنى تاشلاپ كەتكىلى
چىدايدىكەن يۈرىكى.

تاللىق كوچىدەك يارىم،
قۇيغان ئۆپكىدەك يارىم.
مەن قانداق قىلاي ئەمدى،
تاشلاپ كەتكۈدەك يارىم.

ئېگىز ـ ئېگىز تېرەكنىڭ
نوتىلىرى تۆكۈلدى.
يارىم، سەندىن ئايرىلىپ،
ئەجەب قەدرىڭ ئۆتۈلدى.

ئېتىم تىزگىن سىيرىيدۇ،
داۋانغا قايرىلغىلى.
بىر ئايغا قەدەم قويدى،
مەن يارىدىن ئايرىلغىلى.

قولۇڭدا كۆتۈرگىنىڭ
مىس ئاياقمۇ، لېگەنمۇ؟
ئاخىرى جۇدالىقتا
ئايرىلارمىز دېگەنمۇ؟

ئىشىك ئالدىڭ چىنار دۇر،
ئات باغلىسام تۇرمايدۇ.
ئادەم دېگەن تاقەتلىك،
دەرد ـ ئاغرىققا ئۆلمەيدۇ.

ئالتە ئاي ياتتىم خاماندا،
ئوت قالمىشىم سامانىدا.
سامان كۆيۈپ كۈل بولدى،
مەنمۇ قالدىم ئارمانىدا.

باغدا بۇغداي تېرىسام،
بەلگە چىقتى، ئاينىدى.
يار بىلەن تېپىشقاندا،
دۇشمەن كېلىپ ئايرىدى.

جۇپتەكمىدۇق تاقلاغلى،
قوناقمىدۇق ئاقلاغلى؟
ۋەدىمىز شۇنداقمىدى،
ئۆلمەي تۇرۇپ ئايرىلغلى؟

ئۇچامدىكى چاپانىڭ
يانچۇقلىرىنى قايرىما.
ئەي خۇدايىم، بەندەڭنى
ئۆز يارىدىن ئايرىما.

تاش ئۈستىگە تاش ئاتسام،
چاچراپ كېتىمەن دەيدۇ.
بىر خېنىمغا دوست بولسام،
تاشلاپ كېتىمەن دەيدۇ.

ئاي يۈزۈڭنىڭ شولىسىدىن
ئوت تۇتاشقايلا ماڭا.

باشقىغا بەرمىدىڭ كۆڭۈل،
بەرمىدىڭ، يارىم، ماڭا.

ئاھ خۇدا ـ پەرۋەردىگارا،
قىلما بەندەڭنى جۇدا.
ماڭا سالغان بەندىلىكنى
يۇرتقا سالساڭچۇ، خۇدا.

يالغۇزۇم، يالغۇز دەرەخنىڭ
تۈۋىدە ياتالمۇ؟
بىزنى مۇنچە كۆيدۇرۇپ،
يار دەردىنى تارتالمۇ؟

سىم ـ سىم ئارىلاپ،
سىم ـ سىم ئارىلاپ،
دەريانى بويلاپ.
بولۇپ قالدىم گۇناھكار،
يار بىلەن ئويناپ.

ئالتە سايدىن سۇ كەلدى،
يامغۇر يېغىپ ئۆتكەنگە.

ئۆلۈپ كەتسەك كېتەرمىز،
سىز بۇ يەردىن كەتكەنگە.

تولا كۆيدۈرمەك مېنى،
كۆيگەنلىرىم نۇقسان قىلۇر.
مەن خۇداغا تولا يىغلاپ،
يەر بىلەن يەكسان قىلۇر.

سەنبەر گۈلۈم خار قىلدى مېنى،
چىقتىم ھاۋاغا.
ھاۋادا ئولتۇرۇپ،
يىغلاي خۇداغا.

خۇداغا يىغلىسام،
ئاھىم يېتەرمۇ؟
سامانداەك سارغىيىپ،
باشىم كېتەرمۇ؟

ياردىمىڭ قارا قويى
ئوتلايدۇ ئېتىزلىقتا.
ياردىم كېتىپ، مەن قالدىم،
بۇ يۇرتتا غېرىبلىقتا.

كېۋەزلىك بارلىق، ياردىم،
قوناقلىق غازلىق، ياردىم.
بىرنى كۆرۈپ بىردىن كەچكەن،
ئەقلى يوق سارلىق ياردىم.

تاماكا تۈگۈپ قويدۇم،
راسا ئوتلاپ چەكسىلە.
ئېيتسىلا، چىدالاملا،
بىزنى تاشلاپ كەتسىلە؟

مەن توقايغا يول سالدىم،
قۇم بىلەن دۆڭنى ساناپ.
ياردىم كەتتى، مەن قالدىم،
كۈن بىلەن ئايغا قاراپ.

تاغ باغرىدا چۆرگۈلدۇم،
يار باغرىدا چۆرگۈلدۇم.
قاچان كېلىسەن، ياردىم،
بىر يىل بولدى، كۆرمىدىم.

دۇتار چالغان قولىڭىز،
ئەجەبمۇ ئاپئاق ئىكەن.
ئۆيىڭىزنى سورىسام،
ئەجەبمۇ يىراق ئىكەن.

شايدا تامبال كىيىپ،
نېمىدە باغ ئەتتىڭىز؟
سىز ئۇ يەردە، مەن بۇ يەردە،
نېمىدەپ يار ئەتتىڭىز؟

چۈشۈمگە كىرىپ قاپسىز،
ئۆتكەن كېچىدە ـ تاڭدا.
بىز ئىككىمىز يېتىپتۇق،
گۈلنىڭ تۈۋىدە چاڭدا.

ئاسماندىكى ئاي قالدى،
يېڭى تۇتقان يار قالدى.
كۆزلىرىمنىڭ نۇرىنى
خوتەندىكى يار ئالدى.

شايدا شاپاق دوپپا،
شاپتۇل شاخدا قالدى.
قىزىلگۈل غۇنچىسى ياىرىم،
خوتەن شەھىرىدە قالدى.

خىش پىشۇرغان خۇمدانمۇ،
نان پىشۇرغان خۇمدانمۇ؟
سىز خوتەندە، بىز بۇ تاغدا،
يىغلاپ يۈرسەك ئوبدانمۇ؟

مەن يايلاققا چىققاندا،
ئاق داۋاندىن قايرىلغان.
بۇلتۇر تۇتقان يار بىلەن،
ئاي ئاتلىماي ئايرىلغان.

بوينۇڭدىكى تۇمارىڭ
يارىشىملىق تۇرار كەن.
بايا بۇنداق ئايرىلماي،
ئوينىساقمۇ بولار كەن.

ئۇ ئېتىزمۇ قوناقكەن،
بۇ ئېتىزمۇ قوناقكەن.

ئايرىلغانغا يىغلىماڭ،
تەقدىرىمىز شۇنداقكەن.

دەريا ئىچى تاش ئىكەن،
ئىككى يېقى قاش ئىكەن.
بىزنى بۇنداق ئايرىغان،
تەقدىر باغرى تاش ئىكەن.

سۆزلىرىڭ قۇلاقمدا،
تىنىقلىڭ دىماغىمدا.
ئايرىلىپ سىراڭ بولدۇم،
يار، سېنىڭ پىراقىڭدا.

قوغۇننىڭ پېلەكىدىن
تاۋۇز تاپمەن، يارىم.
ياخشى ياردىن ئايرىلىپ،
يالغۇز ياتمەن، يارىم.

ئاي دېسەم ئاسماندا يوق،
يۇلتۇز دېسەم كۈندۈزدە يوق.
گۈل دېسەم توزۇپ كېتەر،
يار دېسەم يانمىدا يوق.

خەقلەر سەۋر قىل دەيدۇ،
مېنىڭ ھالىمنى بىلمەيدۇ.
ئەگەر ھالىمنى ئېيتسام،
دەرد تارتقانلار يىغلايدۇ.

قىزىلگۈل ئېچىلغۇچە،
غۇنچىسىنى قىسىپ تۇرۇڭ.
ئايرىلغىلى كۆپ بولدى،
رەنجىمەي كۈتۈپ تۇرۇڭ.

چىغنى چىغقا ئۇلىسا،
بۇغدايغا باغلىق بولغۇدەك.
ياردىن ئايرىلسا كىشى،
سەۋدايى ئاغرىق بولغۇدەك.

تام تۇۋىده ئولتۇرسام،
تام باستى مېنى.
سەن ياردىمنى ئويلىسام،
غەم باستى مېنى.

ئۇچالمىدى قارچىغا،
قاناتلىرى قايرىلىپ.
يۇرەك قانداق چىدايدۇ،
بىر ياخشىدىن ئايرىلىپ؟

كۆزده چۈشكەن غازاڭنى
شامال ئۇچۇرۇپ كەتتى.
ياردىم مەندىن يامانلاپ،
يىراقتا كۆچۈپ كەتتى.

چىننىنى سۇنۇق دەيدۇ،
مېنىڭ كۆڭلۈم بەك سۇنۇق.
سەن ياردىمدىن ئايرىلىپ،
كۈندۈزمۇ قاراڭغۇلۇق.

ياردىم ئالما ئاتقانتى،
تېگىپ كەتتى بېشىمغا.
يار دەردىده مەن ئاغرىق،
بىر كەلمىدى قېشىمغا.

مەن ئېتىمنى سالمايمەن،
تېرىمنىڭ يولى قۇملۇق.
سەن ياردىمدىن ئايرىلىپ،
ماڭا بولمىدى خوۋلۇق.

قاشىنىڭ قارىسى قۇندۇز،
ئاينىڭ يېنىدا يۇلتۇز.
سەن يارىڭ بىلەن ياتساڭ،
ئۆزۈم ياتمەن يالغۇز.

بۇگۈن ئايدىڭ بەك بولدى،
ئايغا ئوخشىتاي يارنى.

ئايرىلىش يامان ئىكەن،
قانداق تۇگىتەي داغنى؟!

قىزىلگۈلنى گۈلۈم دەپ،
رەيھانگۈلدىن ئايرىلدىم.
بىۋاپانى ياردىم دەپ،
ۋاپادارلىردىن ئايرىلدىم.

كۆزۈڭ ئوخشار بۇلاققا،
قاشىڭ ئوخشار قىياققا.
مېنى تاشلاپ سەن كەتتىڭ،
بارسا كەلمەس يىراققا.

سېنى ئۇندا ياراتىپتۇ،
مېنى مۇندا ياراتىپتۇ.
ئىككىمىزنىڭ ئاراسىدا،
ئاقار دەريا ياراتىپتۇ.

سېنى دەپ كەلسەم بۇ يەرگە،
كەلگىنىم پۇشايمان ماڭا.
ئالتە تال قارا چېچىمنىڭ
ھەممىسى دۇشمەن ماڭا.

بارسىلا بىللە بارايلى،
ئايرىلىپ قالغان يامان.
ئايرىلغانغا كىم ئۆلۈپتۇ،
يولدا يالغۇزلۇق يامان.

كەتسەڭ كېتىۋەر، ياردىم،
سېنىڭدىن نېمە پەرۋايىم؟
شول باشىم ئامان بولسا،
ھەر جايدا مېنىڭ ياردىم.

قارىغاي بولۇر تاغدا،
گۈللەر ئېچىلۇر باغدا.
دوستلىرىم دۇشمەن بولدى،
ئايرىلدۇق يامان چاغدا.

كەتمەكنى خىيال ئەيلەپ،
باغلار ئارا يول سالدۇق.
ئويۇننى تولا ئويناپ،
يۈرەكلەرگە داغ سالدۇق.

نەگە بارسەن، ياريم،
قىلغان ئىشىڭنى تاشلاپ؟
ساڭا پايدىسى نېمە،
قارا كۆزۈمنى ياشلاپ؟

باشىدا يوغان ياغلىق،
قاشى بىلەن كۆزىدە.
بۇ زامانىنىڭ قىزلىرى،
چىڭ تۇرمايدۇ سۆزىدە.

تام سۈڭاشقا ھاندۇگا،
ئۇسسۇل ئويناشقا ياندۇگا.

مېنى ياردىن ئايرىغان
مىرشاپ بىلەن سەت دورغا.

بېغىمدىكى قۇشقاچنى
لاچىن ئارىلاپ سوقتى.
ياردىن ئايرىلىپ كەتتىم،
ئايرىلىش ئويى يوقتى.

ئاق تاغدىن شۇڭاق تەردىم،
كۆك سايدىن تېپىلمىدى.
ياردىن ئايرىلىپ باقسام،
ئېغىزى يېپىلمىدى.

يار بۇ يەردىن كېتىپتۇ،
مېنىڭ بۇندا تۇرغۇم يوق.
كۈندۈزى خۇشال يۈرسەم،
كېچىلىرى ئۇيقۇم يوق.

سۈگۈپياڭ سىزغان

ئاغرىنش-نەپرەتلىنىش قوشاقلىرى

يۈرتىمىزنى ئايلىنىپ،
سانىۋېلىڭ خۇمداننى.
مېنى يامان دېسىڭىز،
تېپىۋېلىڭ ئوبداننى.

ھۆل ئوتۇنغا ئوتنى ياقسام،
چاراسلايدۇ، كۆيمەيدۇ.
يارىمنىڭ ۋاپاسى يوق،
كۈلگەن بىلەن سۆيمەيدۇ.

ئېرىقىڭنى ئوي ئويما،
قېشىغا سۆگەت قويما.
مەن سېنىڭ خىلىڭ ئەمەس،
خىلىڭنى تېپىپ ئوينا.

ئىشىك ئالدى ئېرىقمىدى،
چوڭ ئېتىز تېرىقمىدى؟
ئىككىمىز كۆيۈشمەستە،
چىرايىم سېرىقمىدى؟

ئورماڭ بولسا ئورغاق سال،
ساچىڭ بولسا تارغاق سال.
ئەقلىڭ بولسا ئەگەردە،
كەل، گېپىمگە قۇلاق سال.

قارا قوينىڭ تېرىسىنى
تۇماقچىلار ئاشلايدۇ.

ۋىجدانسىزغا ئالدانماڭ،
ئوينىۋېلىپ تاشلايدۇ.

شامال چىقتى، يائاللا،
بوران چىقتى، يائاللا.
يېڭىياچە يار تۇتسام،
سارىڭ چىقتى، يائاللا.

چېچىمنى تولا دەيدۇ،
دەردىم تولا چېچىمدىن.
سەن قىلغان ۋاپاسىزلىق
زادى چىقماس ئېسىمدىن.

دەريادا سۇ كۆپ كېلىپ،
بۇ يىل يەنە تاشقۇدەك.
باشقىلاردىن ئاڭلىسام،
يارىنىڭ كۆڭلى باشقىدەك.

بىزنىڭ مەلە قومۇشلۇق،
سەن ماڭغاندا يول بولدى.
مېنىڭ بۇ نادان كۆڭلۈم،
قاراپ قويساڭ گول بولدى.

قۇرغۇيۇم ئۇچۇپ كەتتى،
بىر غۇلاچ يېپى بىلەن.
كۆڭلۈمگە پىچاق ئۇردى،
يار سوغۇق گېپى بىلەن.

چىغىر يولدا ماڭماڭلار،
چىغىر يولدا بوّره بار.
بىۋاپاغا كوّيمەڭلار،
يانچۇقىدا دورا بار.

بېشىمنى قويۇپ ياتسام
يارىمنىڭ بىلىكىگە.
ئوّچمەس ئىز سېلىپ قويدۇم
يارىمنىڭ يۈرىكىگە.

بىۋاپانىڭ كوچىسىغا
كىرمىگەنلەر بارمىكىن؟
دەرد ـ پىراقتىن بىر زوقۇم
يېمىگەنلەر بارمىكىن؟

ئالما دەپ سۇندۇم قولۇمنى،
تال ئىكەننى بىلمىدىم.
چېچىدا چاچ باغى تۇرسا،
تاز ئىكەننى بىلمىدىم.

بۇ پەلەكنىڭ كاجلىقىدىن،
يارمۇ باقمايدۇ ماڭا.
بىر بېشىمغا چۈشتى مىڭ غەم،
تاڭمۇ ئاتمايدۇ ماڭا.

زىبىخان، ھەيدە قويۇڭنى، باقمەن،
ئىرىقىڭدا چەشمە بولۇپ ئاقمەن.
ئىرىقىڭدا چەشمە بولۇپ ئاقمىسام،
لەۋلىرىڭدە پىستە ـ بادام چاقمەن.

زىبىخانىڭ بېغى بار، باغۋەنى يوق،
زىبىخانىڭ دەردى بار، دەرمانى يوق.
زىبىخانىڭ كوّڭلىدە بىر يارى بار،
ئاشۇ يارنى تاپسا ھېچ ئارمانى يوق.

ئەي خۇدا نېمىشقا يارانىڭ مېنى،
خار قىلىپ بىۋاپاغا قارانىڭ مېنى؟

مەن ئۇچۇن بۇ كەڭ جاھاننى تار قىلىپ،
بۇلبۇل قىلىپ سەھەردە سايراتىڭ مېنى.

ئاتۇشنىڭ يولى راۋان،
توشۇيدۇ ئوتۇن، سامان.
نادان باللا بىلمەيدۇ،
ھەممىدىن كوّيۇك يامان.

بۇ ئىشقا نېمە دەيمەن،
يارىمنىڭ گېپى ئوّزگە.
قانداق قىلىمەن ئەمدى،
ئارىدىكى گەپ ـ سوّزگە؟

ئاتۇشنىڭ بازارىغا
ئالتە تاغار قاق كىردى.
مۇرادىمغا يەتكۇچە،
باشلىرىمغا ئاق كىردى.

ناخشىنى تولا ئېيتسام،
يۇرەكنى تانا، دەمسەن؟
گەپ قىلسام ئۇنىمايسەن،
ئوّزۇڭنى مازار، دەمسەن؟

ئايدىڭ بەرمىگەن ئايدىن
سۇنىڭ شولىسى ياخشى.
ۋاپا قىلمىغان يارىدىن
يالغۇز يۈرگىنىم ياخشى.

ۋاپا قىلار دەپتىمەن،
جاپا قىلارنى كىم بىلدى.
ئاخىرى جۇدالىقتا،
ئايرىلىشنى كىم بىلدى.

يارىنىڭ ھەيران بېغىدا،
ساقلىغان كەپتەرى بار.
كوّڭلىنى ئەلگە بېرىپ،
بىزگە ياخشى گەپلەرى بار.

ئىچىڭ بەكمۇ تار ئىكەن،
دەريامىكىن، دەپتىمەن.
ئۇزۇن - ئۇزۇن يول بېسىپ،
بىر سېنى دەپ كەپتىمەن.
ھاۋارەڭ تونىنى كىيىپ
ئۇچۇپسەن، بىلمەپتىمەن.

ئۇچساڭ ئۇچۇۋەر، ياريم،
قاناتلىرىڭ تالمىسۇن.
ئوينىۋالغىن ئازادە،
ئارمانلىرىڭ قالمىسۇن.
دەردنى تارتسام مەن تارتاي،
ياريم دەردنى تارتمىسۇن.

كىيىم كىيسەڭ تال بويۇڭغا ياراشسىپ،
پۇلى بارلار ئېلىپ كەتتى تالاشسىپ.
قىزىلگۈلۈم، سەن ماڭا ئىزا قىلدىڭ،
يىغلاپ قالدىم مەن ئامالسىز قاراشسىپ.

قۇشلار كېتىپ گۈل ئىچىدە سايرىدى،
مەردان يىگىت ھەممە گەپنى ئاڭلىدى.
تاڭ سەھەردە مەن يەنە يوقلاپ كەلسەم،
بىلمەس بولۇپ مېھرىبانىم تىللىدى.

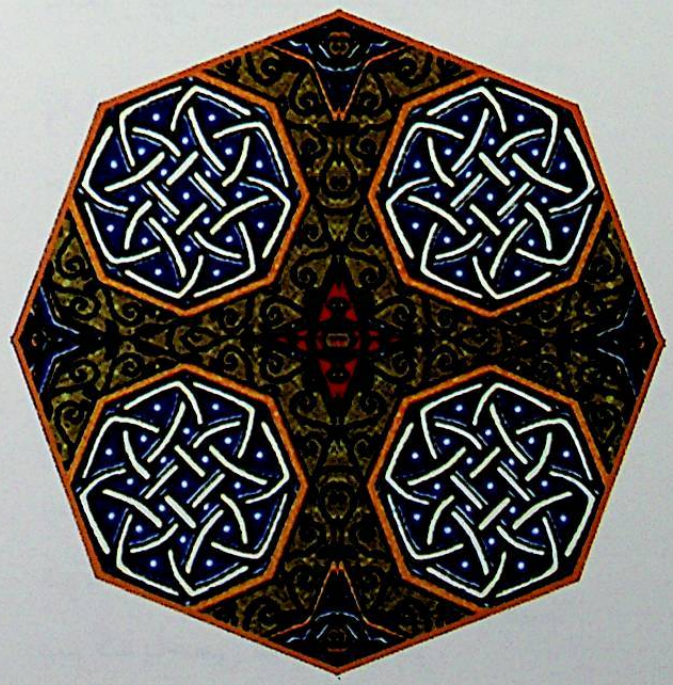

قىزىلگۈلۈم، ئاداشىڭنى بىلمۇالدىم،
سۆزلىشىۋال، كۆزۈمنى ئېتىۋالدىم.
گەپمۇ قىلماي ئۇچ - تۆت كۈن يۈرگەنىڭگە،
ئاغرىق بولۇپ ئۆيۈمدە يېتىۋالدىم.

ئاخشام دېگەن گەپلىرىڭ
تەگدى مېنىڭ يارامغا.
بىر كۆرمەكنىڭ ھەسرىتى
قويدى يۈز مىڭ بالاغا.

تۈن - كېچە چۈشۈپ كەتتىم
مەلەكدىكى خەندەككە.
نېمە داۋا بولارىكىن،
يۈرەكتىكى بۇ دەردكە.
كېچە ئۇيقۇم كەلمەي،
ئاخشام ئېيتقان شۇ گەپكە.

خامىنىڭغا بار، دەيسەن،
گۈرجەك بىلەن ئاراڭ يوق.
ئىشىكىمگە كەل، دەيسەن،
مېنىڭ دەردىمگە چارەڭ يوق.

بېغىڭغا كىرىپ، ياريم،
ئانار ئىرغىتاي دەيمەن.
كۆز ئالدىڭدا يار تۇتۇپ،
سېنى يىغلىتاي دەيمەن.

ئاتىمىڭ ئاتلىقى باردۇر،
ناۋاتىمىڭ تاتلىقى باردۇر.
سەن ئۆزۈڭنى داڭلايسەن،
سېنىڭدىن ئارتۇقى باردۇر.

تېرىق ئالدىم تۇلۇمغا،
بېلىق ئالدىم قولۇمغا.
چوكاننى تولا ئېلىپ،
زىيان سالدىم پۇلۇمغا.

ساماۋاريڭ بولسىدى،
چايلىرى قاينىاپ تۇرسىدى.
بىر پىيالە ئىچكۈچە،
ياريم ئويناپ تۇرسىدى.

خۇدايىم بۇيرۇسا بىر كۈن
سارايدا مەشرەپ ئويناياللى.
كۆرەلمىگەن دۇشمەننىڭ
بېشىغا دەسسەپ ئويناياللى.

ئوخشايدىكەن ياريمغا
قىزىلگۈلنىڭ چېچىكى.
مۇرادىغا يەتمەسمۇ،
ئىككى ئاشىق تىلىكى.

دەرۋازىڭىز بولغان بىلەن،
ئۆيىڭىزنىڭ تېمى پەس.
ۋەدىڭىز بولغان بىلەن،
كۆڭلىڭىز بىزدە ئەمەس.

قىزىل تاۋار كىيىمپىسىز،
كۆك تاۋارنى كىيگەنمۇ؟
كۆڭلۈم سىزدە، دەپ قويۇپ،
باشقا يارنى سۆيگەنمۇ؟

بىزنىڭ يارنىڭ قولىدا
ھاۋارەڭ پەرەڭ ياغلىق.
مېنى يامان دەپ بېرىپ،
تۇتقان يارلىرى چاغلىق.

ئېگىز تاغنىڭ سۇلىرى
قىرىدىن ئاشقۇچە ئەمەس.
تاللاپ سۆيگەن يارىڭىز،
بىزدىن ئاشقۇچە ئەمەس.

قولۇمدىكى تاياقنىڭ
بىر ئۇچىنى سەن تۇتقىن.

ئەگەر مېنى يامان دېسەڭ،
مەندىن باشقا يار تۇتقىن.

ئاسماندىكى چولپاندەك
شولا بەرمىگەن ياريم.
ئاغزىدا كۈلۈپ قويۇپ،
كۆڭۈل بەرمىگەن ياريم.

كۆيمەيدۇ دەمسەن مېنى،
كۈل بولۇشنىڭ ئورنى يوق.
كۆيۈۋاتقان شۇ يۈرەككە
سۇ سېپىشنىڭ ئورنى يوق.

ئارقىدىكى كاۋىنى
ئېلىپ قويدۇم باراڭغا.
ئەگەشمەيمەن، پەندىيات،
كۆڭۈل دېگەن ساراڭغا.

غەزەل بىلەن كوچىدىن
ئۆتۈپ كەتتى ياش باللار.
خەۋەر ئالاي دېمەيدۇ،
باغرى قاتتىق تاش باللار.

بېغىڭدىكى چۆنەكنى
ئۆزۈڭ يالغۇز ئويغانمۇ؟
بۇ دۇنيادا ياش دىلىم
يارنى سۆيۈپ تويغانمۇ؟

پۇلۇم تۈگىمەس چاغدا،
مېنى سۆيدۈڭ، يار قىلدىڭ.
يانچۇقۇمدا پۇل يوق چاغدا،
ئەجەبمىنا خار قىلدىڭ.

ئېرىقنى ئويۇپ قويدۇم،
ئەمدى سۇ تولۇپ ئاقسۇن.
يارغا يار كېرەك بولسا،
ئۇمۇ بىر كېلىپ باقسۇن.

ئەتىگەندە ئويغانسام،
چاي قاينايدۇ چەينەكتە.
كۆرۈپ باقسۇن ئۆزىنى،
ھالى چوڭ يار ئەينەكتە.

بىللە يۈرگۈم بار دەمسەن،
بۇنى ھېچكىم بىلگەن يوق.
نادانلىقتا يار تۇتۇپ،
مەندەك داغدا قالغان يوق.

دۇتارىڭنى چالساڭچۇ،
يېڭى چىققان پەدىگە.
ۋاپا قىلار دەپتىمەن،
قارا يۈزنى ۋەدىگە.

بەلۋاغ باغلىغان نوچى،
باغلىق سۆرۈلۈپ قالدى.
ئۆزىنى داڭلىغان پوچى
ياردىن ئايرىلىپ قالدى.

كوچا يولى يول بولسۇن،
يانتاقلىرى گۈل بولسۇن.

مەندىن باشقا يار تۇتساڭ،
ئىككى كۆزۈڭ كور بولسۇن.

مېنىڭ سۆيگەن يارىمنىڭ
چېچىدا ئۇلاقى يوق.
باشقىلارنىڭ گېپىنى
ئاڭلاشقا قۇلاقى يوق.

ئالمىلىق باغقا كىردىم،
ئالماڭنى ئىرغاتقىلى.
باشقا خەقنى سۆيدۈڭمۇ،
سەن مېنى يىغلاتقىلى؟

باغقا قوغۇن تېرىسام،
ئوخشاپ كەتتى قوغۇنۇم.
بۇگۈن ئاخشام چىقمىدىڭ،
بىكار كەتتى تۇرغۇنۇم.

گۈل دېگەنگە گۈل بولامدۇ،
قاتى ـ قاتى بولمىسا.
يار دېگەنگە يار بولامدۇ،
ئېتىقادى بولمىسا.

ئابدۇكېرىم نەسىردىن سىزغان

ئېتىمنى قويۇپ بەردىم
سارغايغان سامانلارغا.
بىۋاپاغا مەيلىم يوق،
يېتىۋالسۇن ئارمانغا.

گۈلۈم كەتتى، گۈلۈم كەتتى،
قولۇمدىن بىر گۈلۈم كەتتى.
سەندەك بىۋاپا ياردىن
كۆڭلۈم بۆلۈنۈپ كەتتى.

قوغۇنلۇققا كىردىممەن،
بىر چىلگىنى ئۈزدۈممەن.
ئەسقاتمىغان شۇل ياردىن
ئۈمىدىمنى ئۈزدۈم مەن.

بۇگۈن ئورغان ئورمىنىڭ
ئېتىزدا بېغى قالدى.
سەن قىلغان ئەلەملەرنىڭ
يۈرەكتە دېغى قالدى.

قۇرغۇيۇم ئۇچۇپ كەتتى،
نەگە بېرىپ چۈشكەندۇ؟
يارىم مەندىن ئايرىلىپ،
مۇرادىغا يەتكەندۇ؟!

قۇشقاچ قەپەستىن چىقمىدى،
جان نەپەستىن چىقمىدى.
يار سالغان بۇ دەرد ـ ئەلەم،
ھەرگىز ئەستىن چىقمىدى.

بېغىڭزنىڭ تېمى پەس،
ئالمىڭزنى يېگەن بىز.
سىز يارىمنىڭ كۆڭلى پەس،
شۇڭا تاشلاپ كەتكەن بىز.

يارىمنىڭ ئۆيى باشتا،
مەن بارايمكىن ئاستا.

ئەسلىي مەيلىڭ بولمىسا،
نېمىشقا ئوينىغان باشتا؟

ئالما ـ ئالما دېگەنمۇ؟
باغدا ئالما يېگەنمۇ؟
ئىككىمىز دوست بولغاندا،
ئايرىلارمىز دېگەنمۇ؟

ساندۇقۇڭنىڭ ئاستىنى
ئالتۇن بىلەن ياپتىڭمۇ؟
مەندىن باشقا يار تۇتۇپ،
مۇرادىڭغا يەتتىڭمۇ؟

بېغىڭغا كىرىپ قېلىپ،
توڭ غوراڭنى يەپتىمەن.
ۋەدە بەرسەڭ كۆيدۇم دەپ،
يارىم، شۇنى دەپتىمەن.

ئاق ئالما، قىزىل ئالما،
چېچىڭغا جالا سالما.
ئەمدى سېنى ئالمايمەن،
كەلگەنلەرنى ياندۇرما.

كۆڭ يانتاقنى قالاپسىز،
مورىڭىز تۇتۇن، يارىم.
شۇنچە قىلسام بىلمەيسىز،
باغرىڭىز پۈتۇن، يارىم.

سەن بېغىمغا كىرىپسەن،
ئالمىلارنى ئۈزۈپسەن.
مېنى تاشلاپ كېتىپمۇ،
يالغۇزغىنا يۈرۈپسەن.

مەن يارىمغا كۆيەرمەن
باغدا پىشقان ئالمىدەك.
يارىم مېنى تاشلىۋەتتى،
ئېتىزدىكى چالمىدەك.

ئېگىز تاغ ئاراسىدا
ئېرىمەيدىكەن قارلار.
بىزدىن ئامەت قاچقاندا،
قارىمايدىكەن يارلار.

يارىم ئاش ئېتىك، دەيدۇ،
ئېتەلمەيمەن يوبدانىنى.
يار مېنى يامان، دەيدۇ،
تېپىۋالسۇن ئوبدانىنى.

باراڭلىقتا باراڭ، يارىم،
كېۋەزلىكتە پاراڭ، يارىم.
بىرنى كۆرۈپ، بىردىن كەچكەن،
ئەقلى يوق سارىڭ يارىم.

ئون قولۇمدا ئون ئۈزۈك،
ئونىلىسى ياقۇت كۆز.
مېنى سۆيگەن ئاغزىڭدا
كىمنى سۆيدۈڭ قارا يۈز؟

باغقا كىردىم باغلىققا،
ئالما ئۈزدۈم ياغلىققا.
يار مېنى دېمەيدىكەن،
كۆزى چۈشۈپتۇ تاغلىققا

ئاي كۆرۈنەر كۆزۈمگە،
يارىم ماڭسا كوچىدا.
مېنىڭ كۆزۈم يارىمدا،
يارنىڭ كۆزى نوچىدا.

ئاتنىڭ ئاتلىقى بارمۇ،
ناۋاتنىڭ ئاچچىقى بارمۇ؟
سەن مېنى ياراتمايسەن،
مېنىڭدىن تاتلىقى بارمۇ؟

ئالما دەپ سۆيسەم سېنى،
كۈلدىن بەتەر قىلدىڭ مېنى.
كۆرمىدىڭ ھالىمنى ھېچ،
غېرىب گاداي قىلدىڭ مېنى.

ئۇلاغ ئالدىم مىڭگىلى،
سارايغمىدىم كۈلگىلى؟
قانچىلىكتىڭ سەن ئۆزۈڭ،
مېنى يامان دېگىلى؟!

يارىم بۇغداي تېرىسا،
سۆرىمىنى مەن سالاي.
يار مەندىن يامانلاپتۇ،
كۆڭلىنى قانداق ئالاي؟

ئېرىقىڭدىن قۇم ئالدىم،
تار كوچاڭدىن نەم توپا.
ئۈزۈن بولدى كۆيگىلى،
بىلمىدىڭ سەن بۇ ئاپا.

باغدا كاككۇك، سۇدا ئۆردەك
مايسا چايناپ يۈرگۈدەك.
شۇ مېنىڭ نادان يارىم
كۇچادا ئويناپ يۈرگۈدەك.

يار مېنى يامان دەيدۇ،
بىلمەيمەن يامانلىقنى.

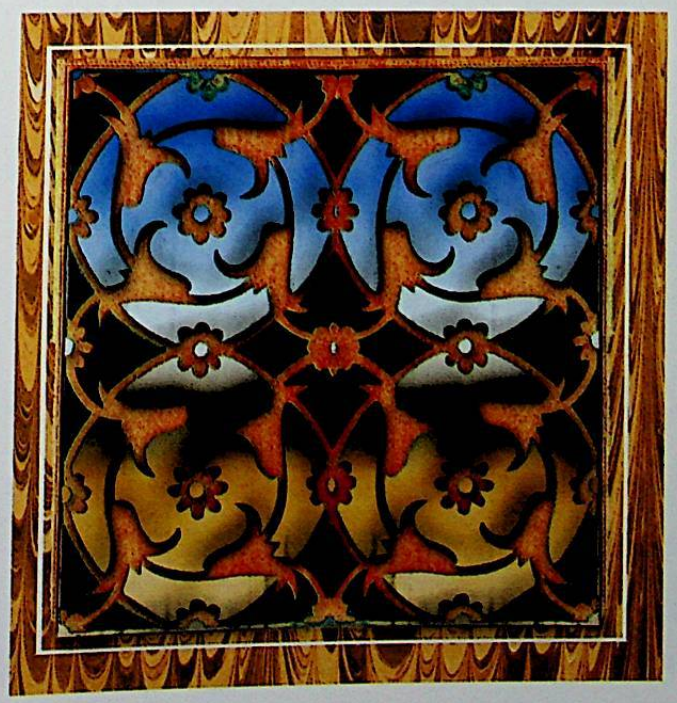

كەچ يېتىپ، سەھەر قوپۇپ،
تىلەيمەن ئامانلىقنى.

يۇقىرى - تۆۋەن بېرىپ،
يارنى كۆرمەيدۇ كىشى.
كۆرۈۋېلىپ كۆرمەسكە سالسا،
تىرىك ئۆلمەمدۇ كىشى.

بېغىدىكى ئالماڭنى،
سۇ قۇيماي قۇرۇتتۇڭمۇ؟
مەن سېنى ئۇنۇتمىدىم،
سەن مېنى ئۇنۇتتۇڭمۇ؟

قىزىل گۈلدەك پىيالىگىز،
خويمۇ ئوبدان چىرايىگىز.
بەش كۈن بولدى كەلمەيسىز،
ئەمدى نېمە خىيالىگىز؟

ئالتە ئاي ياز قوي باقسام،
يوقلاپ كەلمىدىڭ، يارىم.
ئىچىمگە ئوتنى سېپىقويۇپ،
ئۆزۈڭ بىلمىدىڭ، يارىم.

يارغا كۆيگەن يۈرەككە
سوغۇق سۇنى ئىچمەن.
يار دېگەن شۇنداق بولسا،
سەندەك ياردىن كېچىمەن.

مەن ساقامنى دوملاتسام،
بېرىپ تەگدى دەللىگە.
دەللە چۈشۈپ ئارىغا،
يارىم تەگدى بەڭگىگە.

ئىشىكمىنىڭ ئالدىدا،
قاتار - قاتار ئاق تېرەك.
شۇنچە دەردكە سېلىپ قويۇپ،
تاشلاپ كەتكەن سېكىلەك.

چېكەڭدىكى غۇنچىنى
ئېچىلدۇرماي قىسىپسەن.
مېنى دەردكە سېپىقويۇپ،
ئاشناڭ بىلەن قېچىپسەن.

ئاق بۇلۇتقا مىنمەيمەن،
كۆك بۇلۇتقا مىنمەيمەن.
ياردىن كۆڭلۈم ئاغرىدى،
ئۆز يۇرتۇمغا كەتمەيمەن.

ئاي چىققاندا ئويغىنىپ،
چۈجە خوراز چىللىدى.
ئون بەش ياشلىق يار تۇتسام،
سۆيمەي تۇرۇپ كۇنلىدى.

كۆز يېشىمدا يۇيۇلدى
يىپەك رومالىم.
ئۇۋال قىلماڭ، ئەي نادان،
كۆرەر خۇدايىم.

قېشىڭىزنىڭ قارىسى،
قارامۇقتەك دانىسى.
مېنىڭ ساڭا ئەل بولمىقىم،
ئاسمان - زېمىن ئارىسى.

ئۇ قوتاندا سېمىز قوي،
بۇ قوتاندا سېمىز قوي.
بىۋاپانى يارىم دەپ،
يۇرگىنىڭگە ئەمدى توي.

ئۇن بولدىغۇ، ئۇن بولدى،
بەش كۈرە بۇغداي ئۇن بولدى.
ۋاپاسىزغا كۆيگەنلەر
يۈرەكلىرى خۇن بولدى.

قاش ئاتارىم كېلىدۇ،
كىرپىك قاقارىم كېلىدۇ.

بېلىگە ئالما تۇگۈپ،
يالغانچى يارىم كېلىدۇ.

كەل دېسەم كەلمەيدىغان،
قانداق نادان بالىسىز؟
كەچلىكى ۋەدە بېرىپ،
ئەتىسىلا يانمىسىز.

قومۇش ئۆسكەن زېمىنغا
شال تېرىسائ ئوخشايدۇ.
نادانلارنى يار تۇتسائ،
ئەزىز جېنىمائ قاقشايدۇ.

ئۇزۇم تىكتىم هويلامغا،
سايىسىدا ياتارمەن.
بۇ ئاپا يار دەردىنى
قاچانغىچە تاتارمەن؟

قومۇش ئېگىز، ئۇچى پور،
دەرەخ دېگىلى بولماس.
بۇ ئاپانى يار تۇتسائ،
هەرگىز سۆيگىلى بولماس.

قاشىمائ قارىسى دەيدۇ،
ئاي يۇزۇمگە مەن بەندە.
چاقىرسامۇ چىقمايسەن،
كۆڭلى قارا شەرمەندە.

باغدا يۇرۇپ گۈل ئۈزدۈم،
ئۈزەلمىدىم خىلىنى.
شۇنچە قىلسام بېخىل يار
تۇتقازمىدى بېلىنى.

مەن پىچاندىن ئايرىلىپ،
بېرىپ قوندۇم تۇرپانغا.
يار كۆڭلىنى بېرەمدۇ،
هىجىيىپلا قويغانغا.

يارىم ماڭا گۈل بېرىدۇ،
باغدا تۇرۇپ قول ئۈچىدا.
مەن يارىمنى كۆرۈپ قالدىم،
غەيرىي بىلەن تۆت كۆچىدا.

ئۆگزىمدە كەپتەر
ئەگىپ ئوينايدۇ.
يارىم كۆيدۈم دەپ،
ئادەم گوللايدۇ.

يارىم، سەن ئىشتىتىگىمۇ،
چايغا چىللىغىنىمنى.
كۆڭلۈڭگە ئېغىر ئالما،
ئويناپ تىللىغىنىمنى.

مۇھەببەت شەربىتىدىن ئىچتىم،
قازانداق قاينىدىم، تاشتىم.
يار دېگەن سەندەك بولسا،
جاهانىائ كارىدىن كەچتىم.

خامان ياساپ يېگىدىن،
تاش تۇلۇقتا چىگداتتۇق.
باغرى قاتتىق شۇ يارنى
شېرىن خەتته يىغلاتتۇق.

ئېگىز ـ ئېگىز تاغ بېشىدا
ئېرىمەيدۇ قار.
كېچە يېتىپ، سەھەر قوپسام،
تونۇمايدۇ يار.

ئاسماندىكى يۇلتۇزلار
كۇندىن ـ كۇنگە ئۆرلەيدۇ.
بۇ ئاپاغا ئالدانما،
سېنى هەرچاغ گوللايدۇ.

ئالما شېخى ئېگىز ـ پەس،
ئېگەي دېسەك ئېگىلمەس.

مېنى ئالدىغان يارىمكى
بۇرۇندىنلا كۆڭلى پەس.

ئاپئاق ئايدىكدا چىقىپ،
ئاي كۆرۈندۈمۇ ساڭا؟
ئالدىكغا تولا بېرىپ،
خار كۆرۈندۈمۇ ساڭا؟!

ئاللا ـ ئاللا، ئاپئىقىم،
كىمگە كۆڭۈل باغلىدىڭ؟
باشقىلارنى يار تۇتۇپ،
يۈرىكىمنى داغلىدىڭ.

باغدا كۆردۈم يارىمنى،
ئاتتى قەلەم قاشىنى.
ئەقلى يوقنى يار تۇتما،
تونۇماس ئاداشىنى.

سەن ئېتىكنى ساتساڭ سات،
مەن ئېتىمنى ساتمايمەن.
ۋاپا قىلمىدى يارىم،
ئەمدى دەردنى تارتمايمەن.

قاراڭغۇدىن قورقمايمەن،
بوينۇمدا تۇمارىم بار.
يارى يوق قالار دەمسەن،
مېنىڭ ئۆزگە يارىم بار.

ئاق كۆڭلەكنى كىيمەيمەن،
ئېتىكمنى داغ قىلىپ.
بۇاپانى سۆيمەيمەن،
يۈرىكمنى داغ قىلىپ.

سەن ماڭا يار بولمىساڭ،
مۇندا مەن يارسىز ئۆتەي.
كۆيگىنىمنى بىلمىسەڭ،
مەن سېنى تاشلاپ كېتەي.

بېدىلىكتە ئوتلايدۇ،
يارىم مىنگەن ئارغىماق.
ۋاپاسىزغا ئادەتكەن،
ياخشى يارنى قارغىماق.

گۈل ئېچىلىپ توزۇسا،
قالمىدىكەن چانىقى.
ۋاپاسىزدا بار ئىكەن،
سۆيگەن ياردىن چانمىقى.

دەريادا بېلىق كۆڭلۈم،
ھاۋادا بۇلۇت كۆڭلۈم.
يار باقمىغاندەك ئەمدى،
سەن ئۇنى ئۇنۇت، كۆڭلۈم.

كۆڭلەك كىيدىم شايىدىن،
يەڭ ئۇچىدا گۈلى بار.
مەن يارىمغا باقمىدىم،
ئۇنىڭ باشقا خىلى بار.

مەن مەلەڭگە بارمايمەن،
مەلەڭدە بار بىر قاۋان.
بارساممۇ كۆرۈشمەيمەن،
سالغان دەردلىرىڭ يامان.

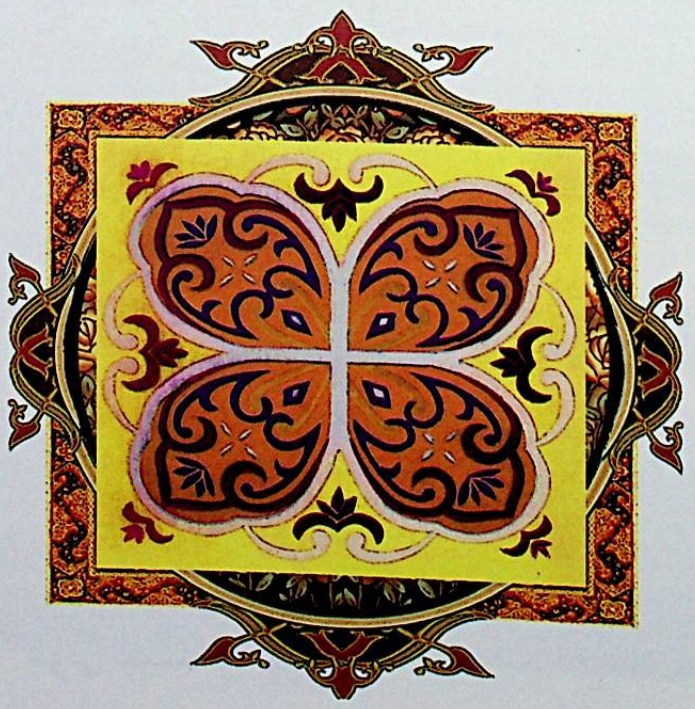

باش ئېتىزنى قۇم باستى،
ئايىغىنى چىم باستى.
نادانغا كۆڭۈل بەرسەم،
مېنى تاغدەك غەم باستى.

ئوچاقنىڭ ئالدى ئويما،
ئويۇق ئىچىدە سويما.
مەن سېنىڭ خىلىڭ ئەمەس،
خىلىڭنى تېپىپ ئوينا.

قاغا جىگدەڭنى يېمەيمەن،
بىۋاپاغا كۆيمەيمەن.
باغرى قاتتىق سەندەكتىن
ئايرىلغانغا ئۆلمەيمەن.

كەتتى ـ كەتتى، يارلار كەتتى،
نەلەرگە كەتتى؟
ئالتە يازدىن ئەگەشكىنىم
بىكارغا كەتتى.

كەتتى ـ كەتتى، يارىم كەتتى،
نەلەرگە كەتتى؟
كۆيۈك ئوتىغا بىزنى قويۇپ،
ئايرىلىپ كەتتى.

قۇرۇق ئۈزۈم بېرىپ يۈرۈپ،
ئۇنۇتتۇڭ مېنى.
زىنداندىكى گۇناھكاردەك
قۇرۇتتۇڭ مېنى.

سارغىيىپ ئۆلمەس كىشى،
ياردىن ئايرىلغان بىلەن.
مەنمۇ ئۆلمەسمەن تېخى،
سەندىن ئايرىلغان بىلەن.

سۇ بېشىدا ئولتۇرۇپ،
سۇنى لېيىتقان ئۆزىڭىز.

ياخشى ـ يامان سۇرىدار بىلەن،
كۆڭۈل سوۋۇتقان ئۆزىڭىز.

كالام چىقتى ئېغىلدىن،
يۈگۈرۈپ ماڭدى ئېرىققا.
نېمىدەپ كۆيۈپ قالدىممەن،
سەيدەم دېگەن سېرىققا.

ئېگىز تاغقا چىقماڭلار،
ئېگىز تاغدا تۇمان بار.
بىزنىڭ يارلار تۇراقسىز،
كۆڭلۈمدە چوڭ گۇمان بار.

يانچۇقۇمدا تاشىم بار،
چىن تەخسىدە ئاشىم بار.
مېنى يالغۇز دەپ قالماڭ،
قۇرغۇيدەك ئاداشىم بار.

بۇ چىنار ئېگىز چىنار،
ئېگىلسە شاخى سۇنار.
شاخى سۇنغاندىن كېيىن،
بۇلبۇل كېلىپ نەگە قونار؟

ئىشىكىڭدىن تولا ئۆتسەم،
ئىلىندى دېمە.
ئارىلاپ ـ ئارىلاپ كۈلۈپ قويسام،
يېلىندى دېمە.

گۈل چىمەندە بۇلبۇلنىڭ
دەردى قانچە بىلەمسەن؟
بار گۇناھنى سەن قىلىپ،
يۈز كۆتۈرۈپ يۈرەمسەن؟

كۆيدى يۈرەك ئىشقىڭدا،
كۆيدى بۇ جان، يار ـ يار.
كۆيگىنىمنى بىلمىدىڭ،
كۆڭلى يامان، يار ـ يار.

بىر پۇچۇق نان تېپىپسەن،
يالغۇز يېمىگىن نانىنى.
مەنمۇ ئاللا بەندىسى،
مۇنداق قىلمىسا جانىنى.

ئورۇپ قويدۇم بۇغداينى،
كەپتەرلەرمۇ دانلىسۇن.
يار ئۆزىنى داغلىماي،
باشقىلىرى داغلىسۇن.

تام ئۈستىگە تام قويسام،
لىم توختىماي لىغشىيدۇ.
يارنى كەچتە كەل دېسەم،
بويۇن تولغاپ غىغشىيدۇ.

بارايلى دېگەن يەرگە،
بىللە بارمىغان يارىم.
بارمايلى دېگەن يەرگە،
بارماي قويمىغان يارىم.

تاغ كەينىدىن كەلگەنلەر،
تۇرپاننى ئىسسىق، دەيدۇ.

بىزنىڭ يارنى ئاغلىسام،
ئەجەبمۇ پىخسىق، دەيدۇ.

غانجۇغامدا ئارغامچا،
سالمىنى سالاي دەيمەن.
يارغا بەرگەن كۆڭلۈمنى
ياندۇرۇپ ئالاي دەيمەن.

يارىم بىلەن مەن باردىم،
باغدىن گۈل ئۈزۈپ ياندىم.
يارىم ئۈندا يار تۈتسا،
مەن ئۈمىد ئۈزۈپ ياندىم.

ئالما ئاتتىم ئاتقانغا،
سىم كارىۋاتتا ياتقانغا.
بىۋاپاغا كۆڭۈل بەرسەم،
قېچىپ كەتتى تۇرپانغا.

يارىمنى ئىزدەپ بېرىپ،
باغدا ياتتىم بوريدا.
خۇشال كۆڭلۈم لال بولدى،
بىۋاپانىڭ زورىدا.

سوپاخۇن سىزغان

دۇتار ئۈنىڭ تارىسى
ئۇلاق ئىكەن، چالمايمەن.
بىۋاپا شۇ يارىمدىن
كۆڭلۈم قالدى، بارمايمەن.

تاڭغا بارسام يېنىڭغا،
يولاتمىدىڭ قېشىڭغا.
يەتتى كۆككە پەريادىم،
ئەجەل يەتسۇن جېنىڭغا.

قەلەمدەك قاشلارىڭ،
ئايدەك جامالىڭ.
بىزنى ئوتقا سېپقويۇپ،
كىمدە خىيالىڭ؟!

چوكانلار سېخىي بوپتۇ،
دەردمەنلەر كېلىپ كۆنسۇن.
بىزنى يامان دېگەنلەر،
كۆيۈك ئوتىدا ئۆلسۇن.

«كەل!» دېگەندە كەلمىدىڭغۇ،
ياردىم، قېشىمغا.
بۇ مالامەت دەردلىرى
قوندى بېشىمغا.

گۈل يارىم، گۈلۈم يارىم،
گۈلنىڭ قېشىدا كىم بار؟
ئۆزىنىڭ يارىنى تاشلاپ،
خەقنىڭ قېشىدا نېم بار؟

ھاۋادىكى قارلىغاچ
ئۇچۇپ ئۆتتى يېنىمدىن.
بىزنىڭ يارنىڭ قىلغىنى
ئۆتۈپ كەتتى جېنىمدىن.

كەپتەر ئۆگە دان بەرمەي،
ئاچقا ئۆلسۇن دېدىڭمۇ؟
ئايدا - يىلدا كېپقويماي،
دەردكە تولسۇن دېدىڭمۇ؟

نېمە كۆردۈڭ سەن مېنى،
يارىم دەپتىمەن سېنى.
ئاخشىمى كۆرۈشكەندە،
مېنى سۆيگىنىڭ قېنى؟

توپ بۇلۇتلار توپ بۇلۇتنى
قوغلاپ يۇرۇيدۇ.
نادان باللا ۋاپاسىزنى
يادلاپ يۇرۇيدۇ.

كۈندە - كۈندە يول ماڭدىم،
سەندىن زىيادە.
سېنىڭ ئۈچۈن يول مېڭىپ،
قالدىم پىيادە.

بەش چېچىڭدا بەش تۇمار،
تۇمار ئاسمايدىغان كىم بار؟
ياشلىقتا، نادانلىقتا،
ئويناپ كۈلمەيدىغان كىم بار؟

سەن ئۆزۈڭنى چوڭ تۇتۇپ،
مېنى كۆزگە ئىلمىدىڭ.
پەرۋانىدەك چۆرگىلىسەم،
باغرىڭ تاشكەن، بىلمىدىڭ.

تاقلاپ چۈشتۈم باغچاڭغا،
ناسنى ئالدىم بوخچامغا.
بىزنىڭ ئاشۇ تۇلكە يار
كۆيگەن ئىكەن ئاقچامغا.

بۇغداي تېرىسام كۈزدە،
ئۆسمەستىنلا سۇ دەيدۇ.
بىۋاپانى يار تۇتسام،
سۆيمەستىنلا پۇل دەيدۇ.

خاسلىق ئالغان تەخسىگە
ئالما تىزسام، تۇرمىدى.
نادان ئىكەن بۇ چوكان،
مېنى كۆزگە ئىلمىدى.

قارىياغاچنى تىكىپ قويسام،
شاخ ئايرىپتۇ بەش ئاچا.
بىۋاپانى يار تۇتسالىق،
بىر سۆيۈپ قويۇپ قاچار.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
گۈلى ئىكەن ئازادە.
كۆيدۈرۈپتۇ ئەجەبمۇ،
ئىلمەك تۇمشۇق بەگزادە.

شورلۇق يەرنى شور باستى،
قۇملۇق يەرنى قۇم باستى.
مېنىڭ يارىم ۋاپاسىز،
پۇلۇمنى ئېلىپ قاچتى.

دۇتارىمنى چالىمەن،
«زېمىن» دېگەن پەدىگە.
مەجنۇن سۈپەت يۈرۈيمەن،
بىۋاپانىڭ دەردىگە.

بىلەزۈكۈم يوق دەيسەن،
بۇندا ھېچكىم ئالغان يوق.
بىۋاپانى يار تۇتۇپ،
مەندەك داغدا قالغان يوق.

يارنىڭ يېنىغا بارسام،
يېتىپتۇ يانچىلاپ،
سۆز بەرمەيدۇ يار ماڭا،
ئۆيىگە بارسام قانچىلاپ.

چىراغلار ئۆچۈپ قاپتۇ،
پەرلەپ قويسا بولمامدۇ؟

بىزنىڭ يارلار كەلمەپتۇ،
چىللاپ قويسا بولمامدۇ؟

ئېرىق، ئويماندا ئوينايسەن،
يۇقىرى - تۆۋەن قاتنايسەن.
ھەممە ئىشنى ئۆزۈڭ قىپ،
ماڭا نېمە باتنايسەن؟

چىنار باغدا كۆردۈمەن
ئانار بىلەن ئەنجۇرنى.
يار قېشىغا مەن بارسام،
ئېتىۋاپتۇ پەنجىرنى.

لەڭمىنىڭنى يېمەيمەن،
سامساق بىلەن لازىڭ يوق.
ئۇمىدنى ئۇزمەي دېسەم،
بۇرۇنقىدەك ياڭزاڭ يوق.

بىزنىڭ يارنىڭ چېچىدا
ئالتۇن گۈللۈك تارغاق بار.
چىن مۇھەببەت ئىشقىدا،
نەدە گەپتىن تانماق بار؟

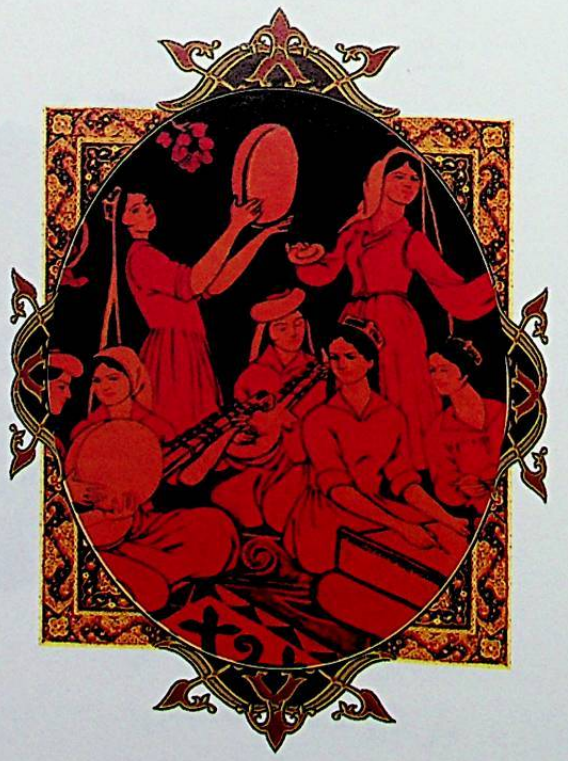

ئېر بقىڭدىن لاي ئالدىم،
ئۆي ئارقاڭدىن نەم توپا.
ئاداش تۇتساڭ قىزنى تۇت،
چوكان دېگەن بىۋاپا.

كۇچا قويى تېرىسىنى
تېرىچىلار ئاشلايدۇ.
مۇشۇ كۇندە يار تۇتسا،
ئون بەش كۇندە تاشلايدۇ.

يارىم كەلدى يىراقتىن،
ئالا پاچاق ئات بىلەن.
مەن كۆيۈپ ئاۋارە بولسام،
ئۇ يۇرۇيدۇ يات بىلەن.

يارىم كېلىپ ياتقاندۇ،
پەنجىرىدىن پاتقاندۇ؟
ۋاپاسىزلىق دەردىنى
يار ئۆزىمۇ تارتقاندۇ؟

تونۇمىسا تونۇمىسۇن،
كۆڭلى قاتتىق يار.
كۆڭلى قاتتىق نادان يارلار
نەدىلا تۇرسا خار.

ماش تېرىسالڭ ئاش بولا،
ئۇنچە ـ مارجان تاش بولا.
ياراتمىسالڭ سەن مېنى،
سەندىن باشقا يار تولا.

يارنىڭ مەلىسى قورغان،
قورغان ئىچىدە ئورمان.
يار دېگەن سەندەك بولسا،
سەندىن تويغىنىم تويغان.

بىزنىڭ مەلە شاپتۇللۇق،
پىشقان چاغدا كېلەرسىز.
بىلمىسىڭىز قەدىرىمنى،
چوڭ بولغاندا بىلەرسىز.

بىزنىڭ يارغا نېم بولدى،
كەچ بولدى كېلەلمىدى.
شۇنچە قىلسام ياخشىلىق،
قەدىرىمنى بىلەلمىدى.

خاسىڭ تېرىسام قۇم يەرگە،
ئېتىز بويلاپ شاخلىدى.
يارغا قىلسام خۇشامەت،
مىجەزىگە ياقمىدى.

ئۇيانغىمۇ ئۆتكۈم بار،
بۇيانغىمۇ ئۆتكۈم بار.
ياراتمىسالڭ سەن مېنى،
ئۆيۈمگىلا كەتكۈم بار.

يارىم بەرگەن ئالمىنى،
بىكار بەردى، دەپتىمەن.
كۆڭۈل بەرمىگەن يارنى
كۆڭۈل بەردى، دەپتىمەن.

مەلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا
ئەجەب تاتلىق جۇجەم بار.
سەن چىرايىڭغا ئىشەنسەڭ،
ماڭا ئاللا ئىگەم بار.

يارىم ناخشا ئېيتىدۇ
دۇتار بىلەن داپ بىلەن.
پەرۋانە بولۇپ كەلسەم،
ئويناپ يۈرىدۇ يات بىلەن.

ئۇنداقمىكەن دەپتىمەن،
مۇنداقمىكەن دەپتىمەن.
بۇاپا يار قاشىغا
بىكاردىنلا كەپتىمەن.

ئۆستەڭنىڭ سۈيى بىلەن
«شاراق ـ شۇرۇق» تاش كەلدى.
بۇاپانىڭ دەردىدە،
قارا كۆزگە ياش كەلدى.

يېڭى چاپقان ئېرىقتا
سۇلار راۋان ئاقمىدى.
باغرى قاتتىق نادان يار
ماڭا كۈلۈپ باقمىدى.

يېڭىدىن بىر ئات ئالسام،
ئۈزۈن ماڭماي يېتىۋالدى.
بوستانلىقتىن يار تۇتسام،
بىر سۆيمەيلا قېتىۋالدى.

خېلى قاراپ كۆرەلمىدىم،
يارىم، سېنىڭ بويۇڭنى.
بۇرۇنلاردا بىلمەپتىمەن،
ئەمدى بىلدىم قەدرىڭنى.

ئىلىدىن تاران چىقتى،
تاراندىن پاراڭ چىقتى.

ئوردا مەلىدىن ئۆيلەنسەم،
ئەقلى يوق نادان چىقتى.

كۇچا يولى بىر ئايلىق،
ماڭسا يولى قۇلايلىق.
قەدىر بىلمەس يارلاردىن
قەدىر بىلگەن چىرايلىق.

كۆك ئاسماندا ئايىم بار،
قىزىلگۈلدەك يارىم بار.
سەن بوزەك ئەتكەن بىلەن،
ياراتقان خۇدايىم بار.

يەرنى ئالدىم بەش سەرگە،
قوغۇن تېرىدىم شۇ يەرگە.
تېگىۋاپتۇ ئايىمخان
كېلىشمىگەن بىر ئەرگە.

چاقى قانات تاشلايدۇ،
يار كۆزىنى ياشلايدۇ.
يامان بىلەن بىر بولساڭ،
تېرەن دەريادا تاشلايدۇ.

يارىم ئىكەن جاغلىداق،
تەگدى ئەلنىڭ چىشىغا.
جامائەتنى تونۇمايدۇ،
دەرد كەلگەندە بېشىغا.

قارىياغاچتا سېغىزخان،
قوغلىسامۇ كەتمەيدۇ.
بىزنىڭ يار نادان بالا،
كىشى ھالىغا يەتمەيدۇ.

تور ئۈستىدە تۇرۇپ مەن،
قانداق ئېيتاي ناخشىنى؟
يار ئايرىلسا مېنىڭدىن،
نەدىن تاپۇر ياخشىنى؟

بېشىمدىكى دوپپامنى
ھەر خىل يىپتا يۆمەيمەن.
خاتىرەڭنى جەم قىلغىن،
سېنىڭ بىلەن يۈرمەيمەن.

يارىم كۆڭلەك كىيىپتۇ،
گۈلى يوغان، تېگى بوش.
بىۋاپانى سۆيمەيمەن،
گېپى يوغان، بېلى بوش.

ئۆرۈك پىشتى سارغىيىپ،
ۋاقتى - پەسلى يېتىپتۇ.
يارنى باغدا بار دېسەم،
ئولتۇرمايلا كېتىپتۇ.

ئاق قۇشقاچ، قارا قۇشقاچ،
چار بۇغدايغا تويدۇڭمۇ؟
بىر سۆيۈپ كېتىۋېلىپ،
مېنى بالاغا قويدۇڭمۇ؟

ئاخشىمى بولسا بارمايمەن،
يارنىڭ يولى پاتقاقلىق.
ھالقا بەرسەم يىتتۈردى،
يارغا نېمە شاللاقلىق؟!

شايى شايى ئەمەسمۇ؟
ئەتلەس پۇلغا كەلمەسمۇ؟
بىلمەي دوست بولۇپ قاپتۇق،
بىۋاپاكەن ئەمەسمۇ؟

ئىشىك ئالدى خامانلىق،
بىزنىڭ يار يامانلاقلىق.
قاشلىرىدا كۆك ئوسما،
ياتقان يېرى سامانلىق.

ياز كەتكەندە كۈز كېلۈر،
ھەربىرى نۆۋەت بىلەن.
يارىم كەتتى غېپىدە،
بىر قاپاق سۆلەت بىلەن.

ئاسماندىكى ھەسەن - ھۈسەن
نۇر بىلەن، نۇرى بىلەن.
ياردىن دىلىم رەنجىدى،
ئۆزۈمنىڭ شورى بىلەن.

كۈلۈپ - يىغلاپ يۈرۈيسەن،
مەندە نېمە چارە بار؟
شېرىن جاننى قاقشاتقان
كىمنىڭ سەندەك يارى بار؟!

يار كەلمىسە كەلمىسۇن،
كىمۇ ئۆلەدۇر.
ئۆز بېشىغا كەلگەندە،
ئۆزى بىلەدۇر.

* *

سايدىكى قورام تاشقا
ئوت ياقسام، كۆيۈپ كەتسە.
ۋاپا قىلمىغان يارلار
ئەجەل كېلىپ ئۆلۈپ كەتسە.
ۋاپاسىز يارغا مېڭ لەنەت.

ئۇچاڭدىكى چاپانىنى
دىكامىكىن، دەپتىمەن.
چىرايىڭغا بىر قاراپ،
ئادەممىكىن، دەپتىمەن.
ۋاپاسىز يارغا مېڭ لەنەت.

* *

ئەنجان ياغلىق قولۇمدا،
باغلىغۇمۇ كەلمەيدۇ.

ئىككى يۈزلۈك شۇ يارغا
قارىغۇمۇ كەلمەيدۇ.

چوكانىڭ قارا قېشى،
ئەجەب تولاكەن ئاداشى.
دەپ قويۇڭلار چوكانغا
ئۆلۈمگە كېتمىدۇ باشى.

ئەجەبمۇ بولۇق بولدى
هويلامدىكى قارا ئۆرۈك.
بىۋاپالىق قىلغاننى
يولدا تاشلاپ كەتكۈلۈك.

چارخامنىڭ ئۇچى هالقا،
هالقىسىدىن چۆرىمەن.
ۋاپا قىلمىغان يارنى
باش ـ كۆزۈمدىن ئۆرۈيمەن.

كېچىدە ئىزدەپ بېرىپ،
تاپالمىدىم مەن سېنى.
ياش تۆكۈپ، يىغلاپ تۇرۇپ،
قىلغان ۋەدىڭنى قېنى؟

باغدىكى قوناقنى
سويۇپ سالدىم سېۋەتكە.
ئىشەنمەڭلار، ياش باللا،
ۋاپاسى يوق سۆلەتكە.

قوينىڭمۇ قوزاسى بار،
پىلنىڭمۇ قوزاسى بار.
بىۋاپالىق قىلغانىنىڭ
قىيامەتتە جازاسى بار.

ئاينى كۆردۈم ئاسماندا،
يارنى كۆردۈم بوستاندا.
ئىشەنگىلى بولمايدۇ،
يېڭى تۇتقان ئاشنامغا.

پاڭچۇ كۆڭلەك كىيىپلا،
بەللىرىنى باغلىماي.
نادان بىلەن يۈرۈپلا،
ئۆزلىرىنى چاغلىماي.

يېلىنسامۇ ئاھ ئۇرۇپ،
سەن قەدىرىمنى بىلمەيسەن.
شۇنچە خەق ئاراسىدا،
مېنى كۆزگە ئىلمەيسەن.

قايىرىۋالدى پۇتۇمنى
ئۆتۈكۈمنىڭ چەمى.
بىزنىڭ يارنىڭ باغرى تاش،
كەلمەيدۇ رەھمى.

دۆڭگە چىقسام دۆڭ ياخشى،
ئۆيگە كىرسەم ئۆي ياخشى.
ئىشقى يوق نادان ياردىن
قوشقا قاتقان ئۈي ياخشى.

تامغا يۆلىنىپ يىغلاپ
ئاققان ياشىم كۆل بولار.
مەن مەلەكنىڭ كەتكەندە،
باغ ـ ژارانىڭ چۆل بولار.

ئالمىغا قول ئۇزاتتىم،
شاخلىرىنى ئېگەي دەپ.
سەن مېنى ياراتمىدىڭ،
باشقا ئەرگە تېگەي دەپ.

ئېگىز تاغنىڭ بېشىدىن
ئۇچۇپ كەلدى بىر ئۇلا.
يارىم مېنى خارلىدى،
ئىچىمدە دەردىم تولا.

بىر پۇتۇمنى شاخقا قويدۇم،
بىر پۇتۇمنى لەمپىگە.
ئەمدى كەلسە قارىماسمەن،
قارا يۇز شەرمەندىگە.

ئوڭ يانىمدىن ئۆتكۈچە،
سول يانىمدىن ئۆتسەكچۇ.
مېنى مازاق قىلغۇچە،
يار تۇتمايمەن، دېسەكچۇ.

ئاق قۇشقاچ هارامزادە،
دان ئىزدەشنى بىلمەيدۇ.
مېنىڭ يارىم نادانكەن،
كۆڭۈل ئىزدەشنى بىلمەيدۇ.

مەن مالىمنى هەيدىدىم،
شەنبە كۈنى تارانغا.
مەن ئەمدى گەپ قىلمايمەن،
قەدىر بىلمەس سارائغا.

باياۋاندىكى قويلار
هاۋا يانسا ئوت يەيدۇ.

بىزنى قاقشاتقان ياريم،
قىيامەتتە نېمە دەيدۇ؟

قاتتىق ئۈيقۇدا ياتسام،
ئاشنام ئاچتى قوينۇمنى.
يۈزى قېلىن شەرمەندە،
قويۇپ بېرىڭ بوينۇمنى.

مەن قارىسام كۈلىسەن،
شېرىن خىيال سۈرىسەن.
مەن ئىشقىڭدا پەرۋانە،
سەن كىم بىلەن يۈرىسەن؟

چاپىنىڭمۇ خادانى،
ئىشتىنىڭمۇ خادانى.
ئىشقىڭدا ئۆلۈپ كەتسەم،
كىم سورايدۇ دەۋانى؟

ياريمنىڭ يارى بۆلەك،
قايرىلىپ كۈلگەن بىلەن.
قاش ئېتىپ، كۆز ئويناتىپ،
گول قىلىپ يۈرگەن بىلەن.

سۇ باشلىدىم بېغىمغا،
پىستە، بادام، ئۈزۈمگە.
ۋاپاسىزلىق قىپ تۇرۇپ،
كىرىۋالما كۆزۈمگە.

ئون سەككىزگە كىرگەندە،
ساقال چىقتى ئېچەككە.
ۋاپاسىزنى سۆيمەيمەن،
داغ چۈشۈرۈپ يۈرەككە.

سۇ بويىدا تاغلار بار،
ئەتراپىدا باغلار بار.
سۆيى دېگەنگە سۆيمەيمەن،
يۈرىكىمدە داغلار بار.

ئات ـ ئۇلاغ بازاردىن
ئات ئالاملا، تايچاقمۇ؟
راست گەپلىرىنى قىلسىلا،
راست ئوينىاملا، چاقچاقمۇ؟

ئۆستەڭ سۇيى لايكەن دەپ،
كۆلچەك كولاپ سۇ ئىچكەن.
بىزنى كىچىك نادان دەپ،
بىر سەتەڭگە دۇم چۈشكەن.

قارىقات يوپۇرمىقى
قاتمۇقات بولار ئىكەن.
ئىلاجىم يوق كۆيۈككە،
كەلمىسەم بولار ئىكەن.

يار تۇتمىسام بوپتىكەن،
سەندەك ھالى يوغاننى.
ئەجەب بىلمەي قاپتىمەن،
كۆڭلى قارا چايانىنى.

ئۆگزەڭگە چىققان بىلەن،
چەللەڭگە ئۇلاشمايمەن.
ئاشناڭ سېنى ئالداپتۇ،
مەن سېنى تالاشمايمەن.

بارمىغاچقا قېشىڭغا،
يات بولۇپ قالدىممىكىن؟
يانچۇقۇمدا پۇل تۇگەپتۇ،
سەت بولۇپ قالدىممىكىن؟

مەن تونۇرغا نان ياقتىم،
ئىچىگە پىياز سېلىپ.
قەيەرگە كەتتىڭ، خېنىم،
يۈرىكىمگە ئوت سېلىپ؟

سويمىنى ئويۇپ يەيمەن،
ئالمىنى سويۇپ يەيمەن.

كۆزگە ئىلمىغان يارنى
جايىدا قويماي دەيمەن.

ئەجەبمۇ ياراشمىتۇ
بەلۇبغىڭ بىلەن يەكتەك.
سەن ئۆزۈڭنى چوڭ تۇتما،
سەندىن باشقا يار يوقتەك.

تاغنىڭ ئۇستىگە چىقسام،
ئاق تاش بىلەن قارا تاش.
دەردى بارنىڭ كۆزى ياش،
دەردى يوقنىڭ باغرى تاش.

بېشىڭدىكى دوپپاڭنىڭ
گۈلى بەكمۇ ئازادە.
مەن سېنى ياردىم دېسەم،
كۈلمەيسەن ھارامزادە.

سۇنى كېچىپ ئۆتكۈچە،
كەچمەي ئاتلاپ ئۆتسەڭچۇ.
مېنى ئەخمەق قىلغۇچە،
يار تۇتمايمەن، دېسەڭچۇ؟

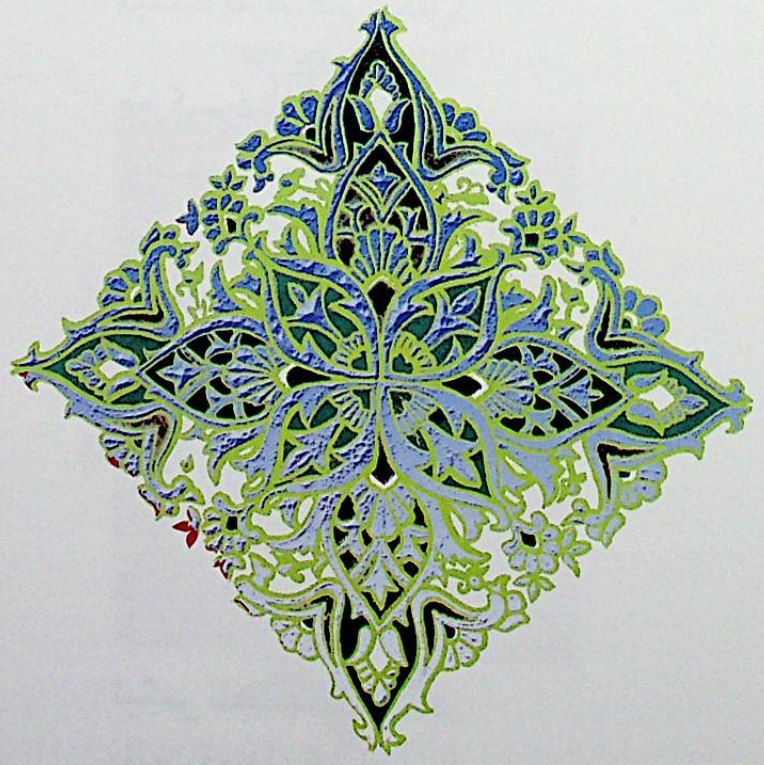

ئاي يۇزۈڭنىڭ شولىسى
چۈشتى پىياله، چىنىگه.
بىر قاراپمۇ قويمىدىڭ
مەن غېرىب بىچارىگه.

دەريانىڭ ئۇ قاشىغا
سىيادان تېرىماڭ، ياريم.
مەن سىزگه نېمه قىلغان،
سىڭايان قاريماڭ، ياريم.

هەلەپ بېرىپ سەمرىتەي،
ئېغىلدىكى قويۇمنى.
ئۆتكەن بولسا سەۋەنلىك،
باغلاپ بېرەي قولۇمنى.

ناۋات سېلىپ چاي دەملەپ،
سۈزۈتتۇم پىيالىدا.
يار مەندىن يامانلاپتۇ،
كىم باركىن خىيالىدا؟

چۆچۈرەڭنى سانىما،
پىشماي قاپتۇ، خام ئىكەن.
سېنىڭ تۇتقان ئاشناڭدىن،
مېنىڭ نەرىم كام ئىكەن؟

هەركىم قىلار ئۆزىگه،
ئەڭلىك ئېتەر يۈزىگه.
ئۇستۇن باقىپ تۇكۇرسه،
يانىپ چۈشەر يۈزىگه.

كۈنده قاراپ هويلاڭغا،
قېلىۋەردىم تالادا.
ساڭا قىلغان ئەقدەم
ئۇچۇپ كەتتى هاۋادا.

ئېگىز تاغقا چىققاندا،
يۆلەپ قويغان گۈناهىم بار.

كۆيۈپ قالدىم، دېگەنده،
سۆيۈپ قويغان گۈناهىم بار.

چاقىم چاقىدا قالدى،
يېگىنەم خانىدا قالدى.
ئەمدى سۆيگىلى بولماس،
كۆڭلۈم ئاردا قالدى.

ئەۋۋەل ئېيتساڭچۇ ماڭا،
ساڭا مەيلىم يوقلا دەپ.
قول سېلىپ كەتمەسمىدىم،
سېنىڭچه ياريم يوقمۇ دەپ.

گۈلمۇ دەپ باستىم تىكەننى،
بىلمىدىم قامغاق ئىكەن.
سېنى مەن دانا دېسەم،
دانالىقىڭ چاغلىق ئىكەن.

باغچىلارغا سۇ كېلىپتۇ،
مۇز بولۇپ تۇيۇلغۇدەك.
مەنمۇ بىر گەپلەر ئىشتىتىم،
كۈپ بولۇپ يېرىلغۇدەك.

سەن مېنى سوقتۇم دەمسەن،
ساپىقى سۈنۈق قامچاڭ بىلەن.
خۇدايىم كەسكەي قولۇڭنى
ئۆتمىگەن قايچاڭ بىلەن.

هاۋا كۈلۈپ ئۆتتىمۇ،
بۇلۇت كېلىپ ئۆتتىمۇ؟
يار ئۈستىگه يار تۇتۇپ،
بېشىڭ كۆككه يەتتىمۇ؟!

ياريم، سېنىڭكى
جۈپتى ئاناڭ بارمىدى؟
كىشىنىڭ ياردا
سېنىڭ تەمەيڭ بارمىدى؟

خويمۇ كۆيدۇردۇڭ مېنى،
ئوچاققا سالغان چالمىدەك.
خويمۇ سارغايتتىڭ مېنى،
بەرگىدە سۇنغان ئالمىدەك.

ياردىم كەتكۈدەك ئەمدى،
كەتگۈزگىلى يول بولسۇن.
مېنى تاشلاپ كەتكەنىڭ
ئىككى كۆزى كور بولسۇن.

مەن تىلمىنى ساز قىلىپ
چالسام راۋابتىن ياخشىراق.
ئىككى تىزمىنى قۇچاقلاپ
ياتسام ياماندىن ياخشىراق.

ياغلىقىم ياردىمدا قاپتۇ،
كۆزگە سۈرتۈپ يۈرگۈدەك.
كېچىلىرى ئۇخلىماي،
كۈندە تىللاپ يۈرگۈدەك.

باغرى قاتتىق بولغۇچە،
مەن كۆيگەندەك كۆيسەڭچۇ.
مۇنداق ئەلەم قىلغۇچە،
راست گېپىڭنى قىلساڭچۇ.

قاپقارا بوران كەلدى،
تار كوچىدا ۋاڭ كەلدى.
يېڭىياچە يار تۇتسام،
ئۆزى كىچىك نادان كەلدى.

ياردىمىڭ ياغلىقىدا
تىرماق ـ تىرماق كەشتىسى بار.
ياردىمىڭ خىيالىدا
مېنى تاشلاپ كەتكۈسى بار.

قاردىمايلا كېتىپ باردۇ،
كۆزدىن ئاققان يېشىغا.

ئاخىر پۇشايمان قىلۇرمۇ،
ئۆزىنىڭ قىلغان ئىشىغا؟

سۇ كېلىدۇ لايلىنىپ،
كۆلدە ئۆردەك ئايلىنىپ.
يار قىچقارسا چىقمايسەن،
يۈرسۇن كوچا ئايلىنىپ.

كېتەي ئەمدى، كېتەي ئەمدى،
كۆزۈڭدىن يىتەي ئەمدى.
ئالدىڭدا خار بولغۇچە،
يات يۇرتتا ئۆتەي ئەمدى.

نېمە قىلدىم مەن ساڭا،
ئەجەبمۇ قىلدىڭغۇ ماڭا.
قىلغىنىڭ يادىڭدا بولسا،
مەنمۇ قىلۇرمەن ساڭا.

ئاتىنى مىندىم ئېگەرسىز،
تاغقا چىقتىم يۇگەنسىز.
ياري تۇرۇپ يار تۇتقان،
يۈزى قارا، ئىمانسىز.

بۇ يوللار ئۇزاق يوللار،
تاشى بار، توپاسى يوق.
شۇغۇن كۈندە يارلارنىڭ
دەردى بار، ۋاپاسى يوق.

لەپ ـ لەپ ئۇچىدۇ سارلار،
قارىمايدۇ شۇ يارلار.
قارىمىسا، قارىماس،
ئەسلىي بىۋاپا يارلار.

ۋاپا كېلەر دېۋىدىم،
كۆپ جاپانى كىم بىلدى.
ئاخىرى جۇدالىققەن،
ئايرىلارنى كىم بىلدى.

بۇغداي قۇيدۇق سۆگەنگە،
باھاسى يوق بەش تەڭگە.
يار بىلەن كۆرۈشكەندە،
ئىتتىرىۋەتتى ئۆستەڭگە.

كۆڭلىكىڭنىڭ ئېتىكى،
ئېتىكىدە چېچىكى.
بىزنى تاشلاپ سۆيگىنىڭ
ئايىغىمنىڭ پېتىكى.

مەن ئۆزۈم يالغۇز بالا،
بېشىمغا كەلدى مىڭ بالا.
ئوتقا قاقلاپ سۇدا قويساڭ،
ئېرىمەس كۆڭلۈم ساڭا.

ئۇچۇپ ھاۋاغا چىققاندا،
لاچىن سوقسۇن سېنى، كەكلىك.
يېنىپ دەريادا چۈشكەندە،
لەھەڭ يۇتسۇن سېنى، كەكلىك.

بېلىقچى تورىنى سېلىپ،
تۇتۇۋالسۇن سېنى، كەكلىك.
يۇلغۇندىن زىخچە ياساپ،
كاۋاپ قىلسۇن سېنى، كەكلىك.

ئەتىيازنىڭ ۋاقتىدا
پىشىپ قاپتۇ غورىلار.
ئادىشىنىڭ قوينىدا
ئۇخلاپ قاپتۇ ئوغرىلار.

كەندىر تۇۋىدە كەكلىك،
مەن ياردىم بىلەن ئەپلىك.
ۋەدىلەشكەن ئىدۇق باشتا،
بۇگۈن، تاڭنا قىيامەتلىك.

رەڭمۇرەڭ گۈللەر ئېچىلدى،
سايدا ياتقان تاشتا.
خويمۇ دەردلەر بارئىكەن،
خۇدا يارا تقان باشتا.

چىرايلىقنى يار تۇتۇپ،
يولدا قوي نىشانەڭنى.
يار قولۇڭغا كەلمىسە،
سىلاپ قوي پېشانەڭنى.

بۇاپا بۇگۇن بارۇر،
ئەتە ئۇنتۇر يارىنى.
ئادىمىي ھەرگىز ئۇنۇتماس،
بىرلا سۆيگەن يارىنى.

ياری دەيدۇ، ياری دەيدۇ،
ياردا يوقتۇر ۋاپا.
يار ئېتىنى ئاتىماڭلار،
قىلمدۇ جانغا جاپا.

يار يىراق، مەنزىل يېقىن،
ھېچقانداق غاپىل ئەمەس.
بۇاپانى يار تۇتساڭ،
مۇرادىڭ ھاسىل ئەمەس.

ئاي دەيدىكەن، كۇن دەيدىكەن،
چەرخى پەلەكتە.
ۋاپاسى يوق شۇ يارىمنىڭ
كۆڭلى بۆلەكتە.

ھەي ـ ھەي پەلەك ـ سالدىڭ مېنى،
جەبرۇ جاپاغا.
ئىچ ـ ئىچىمدىن يىغلاپتىمەن،
سەن بۇاپاغا.

قىزىل گۇل تۇۋىدە سىنچاي،
ئىچىپ خۇمارى بولدۇممەن.
سېنىڭدەك بۇاپا يارغا
ئەجەب ئاۋارە بولدۇممەن.

ئەقلىڭ بولسا، ياريم،
كۆيمە كىشىنىڭ يارىغا.
سەن كۆيۈپ چەكپارە بولساڭ،
ئۇ كۆيەر ئۆز يارىغا.

ئارزۇلىقىيەي ئارزۇلىقى،
ئارزۇلىقىنىڭ تارلىقى.

ئۆلگۈچە چىقماس ئىچىمدىن
يارىنىڭ قىلغان قىلىقى.

تۆۋىگە چىقسام قارۇرمەن،
قاپقارا سايلار سايان.
ئەمدى ھەرگىز قارىماسمەن،
بۇاپا يارلار سايان.

بۇگۇن ئايغا ئون يەتتە،
مەن ئۆزۇم خىجالەتتە.
مەندىن باشقا يار تۇتساڭ،
سورىقىم قىيامەتتە.

سەن يارىم ئالدىرىما،
بالدۇر خازان قىلدىڭ مېنى.
باغدا گۇلنى مەن تاپارمەن،
سەن تاپالمايسەن مېنى.

ئېيتتىم ـ ئېيتتىم كىردىم چۆلگە،
قولۇمنى سېلىپ.
بىزنى تاشلاپ ئۆزى كەتكەن
ھەر جايدا غېرىب.

ئاق باسما، يېشىل باسما،
كۆڭلەك كىيسەم ياراشماس.
ئۇممىدىڭنى ئۇز مەندىن،
ھېيلە ـ مىكرىڭ قاملاشماس.

قارا قاش، قاۋۇل يارىم،
كىملەرنى ئەپتۇ يېنىغا؟
مەنمۇ تاپتىم ئۆز خىلىمنى،
ئوت يېقىلسۇن جېنىغا.

ئاۋۋال ئۆزۇڭ ئېيتممدىڭمۇ،
يارىڭ بولاي دەپ؟
ئەمدى كۆڭلۇڭ ئۇنىدىمۇ،
جۇدا بولاي دەپ؟

كېلەر دەپ تەمە قىلما،
كەتكىنىم شۇدۇر.
ئاشىق ئوينىاپ مۇرادىمغا
يەتكىنىم شۇدۇر.

بۇگۈن ئايغا ئالتە دەيدۇ،
سانىسام يەتتى.
بىۋاپاغا ئاشنا بولسام،
تاشلىدى، كەتتى.

مەن كەلدىم قۇياش بىلەن،
كۆزۈم تولدى ياش بىلەن.
ئىشمۇ ئۆتتى ۋاقتىدىن،
ئۇ تېخى كېچىش بىلەن.

قۇلاقتىكى ھالقاڭنى
ئاي شەكىللىك سوققانمۇ؟
ئانام مېنى ئارزۇلاپ،
سېنىڭ ئۈچۈن تۇغقانمۇ؟

قارىمايلا ئۆزلىرى،
تىنچ قوندىمىكىن بويلىرى؟

ماڭىمۇ مايىل ئەمەس،
مەشرەپتە قىلغان خۇيلىرى.

شاخ - شېخى بولغان بىلەن،
مېۋىسىز بولسا بىكار.
ئايدەك يۈزى بولغان بىلەن،
ئەقىلسىز بولسا بىكار.

سامانىدەك سارغىيىپ بولماس،
بۇلۇتتەك ئاقىرىپ بولماس.
خۇدا بەرگەن ئەزىز جاننى،
يامانغا خار قىلىپ بولماس.

قاراخۇنلارنىڭ سۈيى،
ئاقمىدۇ تارام - تارام.
ئاشىقنىڭ كۆيمىگەننىڭ
يېگەن - ئىچكىنى ھارام.

يارنىڭ ھەيران بېغىدا،
ساقلىغان كەپتەرى بار.
كۆڭلىنى خەققە بېرىپ،
ماڭا يامان گەپلىرى بار.

تۇرسۇن سىزغان

قاش قاراسى مەنده دەپ،
قاشىڭغا مازۇز بولمىغىن.
بارچە دۆلەت مەنده دەپ،
دۆلەتكە مازۇز بولمىغىن.

قىپقىزىل بۆكنى كىيىپ،
سەن ئۆزۈڭنى بىلمىدىڭ.
چېغىچە يارنى كۆرۈپ،
بىزنى كۆزگە ئىلمىدىڭ.

كىردى شەيتان بۇ كۆڭۈلگە،
مەن نېچۈك سەۋر قىلاي؟
سۇرە ياسىننى ئوقۇپ،
شەيتانغا مەن جەبىر قىلاي.

دېپىڭىز قوي تېرىسى،
مەيدىڭىزگە ياقىسىز.
ئەقلىڭىزنىڭ يوقلۇقىدىن،
ھەممە خەققە باقىسىز.

كېچىسى يار سەۋداسى،
ئەتىسى ئەل غوۋغىسى.
بېۋاپا سەن يارنى دەپ،
قاچتى كۆزۈمنىڭ ئۇيقۇسى.

ئوينىغۇچتەك سارغىيىپ
ياتسام، كېلىپ بىر كۆرمىدىڭ.
ھەقتى ئاللاغا شۇكۇر،
سەن كەلمىسەڭ مەن ئۆلمىدىم.

بېغىڭغا كىرىپ باقسام،
ئەتىرگۈل كۈلۈپ تۇرۇر.
مېنى لايىق كۆرمىسەڭ،
سېنى خۇدايىم ئۇرۇر.

سەھەردە توخۇ چىللايدۇ،
قانىتىنى قاقمايدۇ.

نېمە بولدى يارىمغا،
بىر قاراپمۇ باقمايدۇ.

يار، خاراب ئەتتىڭ مېنى،
جىگەر كاۋاپ ئەتتىڭ مېنى.
خويمۇ خىياللاردا يۈرۈپ،
سەن بىر بالا ئەتتىڭ مېنى.

باغدا ئالما پىشىپتۇ،
يەرگە توك ـ توك چۈشۈپتۇ.
قاملاشمىغان يىگىتكە
ئەجەب كۆڭلۈم چۈشۈپتۇ.

تاغلار بېشى تۇمانسىز،
كۆيۈپ قالساق تۈيمايسىز.
بىزنى يارغا قاتمىغان
كۆڭلى قارا ئىمانسىز.

قىرسىنىڭ يوللاردا
ئالتە داۋان، يەتتە خادا.
يارىڭ ئۇرغان شاللىقىدىن،
مەيدەمدە بار مۇشتەك گادا.

يۈرىكىم پىژ ـ پىژ قىلادۇ،
ئوتتىكى ياغدىن بەتتەر.
سەن مېنى ئاۋارە قىلما،
شۇنچە كۆيگىنىم يېتەر.

شاتاۋار گۈللۈك نېمە،
باھاسى ئۈستۈن، بەش تەڭگە.
يارىم دەپ يۈرۈپتىمەن،
ئىتتىرىۋەتتى ئۆستەڭگە.

دەردىم مېنىڭ تولىدۇر،
ئىچىمگە پاتماي تۇرىدۇ.
شۇغىنا يارىم مېنىڭ،
ھالىمغا يەتمەي تۇرىدۇ.

مېنىڭدىن يامانلاپ يۈرمە،
ئانچە ـ مۇنچە ئويناپ قوي.
بارچە ئىللەت ئۆزۈڭدە،
پېشانەڭنى سىلاپ قوي.

لاچىنىڭ ئالالامدۇ
قانىتى ئالا غازنى؟
يارغىنەم دەپ ئۆتتۈڭمۇ،
گېپىمدە تۇرمىغان مازنى؟

تاغقا چىقتىم، كېيىك ئاتتىم،
تاغچى پالۋانلار بىلەن.
ئۆمرۈم شۇنداق ئۆتەرمۇ،
بىۋاپا يارلار بىلەن.

ئالما گۈلىدەك چەندان،
گۈل بەرگىدەك سارغايغان.
يول يىراقىدىن قورقۇپ،
بىچارە بولۇپ ياتقان.

ئىشىكتىن چىقاردى باشىنى،
كۆرسەتتى قەلەم قاشىنى.

ئەقلى يوق باينىڭ قىزى
تونۇمايدىكەن ئاداشىنى.

بۇگۈن ئايغا ئون سەككىز،
بىزنىڭ يار، ئەجەب كەپسىز.
باشقىلاردىن ئاڭلىسام،
سىز مېنى يامان، دەپسىز.

كۆككىنە كەپتەر بولۇپ،
سايلاردا گۈگۈلاپتىمەن.
بىۋاپا يار، سەن ئۇچۇن،
زارۇ زار يىغلاپتىمەن.

بارمىغۇرەي، بارمىغۇر،
بارغان يېرىدىن يانمىغۇر.
بىزنى يوللارغا قاراتتى،
ئاشىق دېگەن تويمىغۇر.

يار بارسا بارانىنگمۇ،
يولىغا قارانىنگمۇ؟
كەلمەس يارنى ساقلاپ،
ئاۋارە بولانىنگمۇ؟

گۈلمۇ دەپ سۆيدۇم سېنى،
گۈلدىن بەتتەر قىلدىڭ مېنى.
سۆيگىنىم ئالەمگە توشتى،
ئەمدى سۆيمەسمەن سېنى.

تال دەپتىمەن، تال دەپتىمەن،
تېرەك ئىكەنسىز.
تاسقاپ قويغان ئۇن دەپتىمەن،
كېپەك ئىكەنسىز.

ئۇچتىن ـ ئۇچتىن تۇڭمە تۇڭدۇم،
ئالتە ئەسمۇ.
ئالتە ئاي يازدىن ئەگەشكىنىم
زايە ئەسمۇ.

قاينىمىغان قازانلارنىڭ
بويىغا چۈشتۇق.
ئۇندىمىگەن چوكانلارنىڭ
تورىغا چۈشتۇق.

ئالتىنچى ئاينىڭ ئاپتاپلىرى
چۈش ۋاقتا خاپا.
بۇنداق بولۇپ يار تۇتقۇچە،
جانلارغا جاپا.

بىزنى - سىزنى يورۇتمىدى،
خالايمىقا چېقىپ.
بۇ گەپلەر ئۇچۇن ئۆلەيمۇ،
دەرياغا ئېقىپ.

مېنى تاشلاپ كەتكىنىڭنى
ئۇنۇتمىغايمەن.
ئەمدى كەلسەڭ مۇرجۇقۇمغا،
يولاتمىغايمەن.

يولاتمىساڭ يولاتمىغىن،
خۇدايىم باردۇر.
ئاخىرەتكە بارغان چاغدا،
سوراقىم باردۇر.

داچۇ كىيگەن بۇ چوكانلار
ئۆتتى بۇياقتىن.
ئاشىق ئويناپ بۇنداق بولسا،
كەچتىم بۇ جاندىن.

بارۇرمەن دەپ، تۇرۇرمەن دەپ،
يالغاندىن ئېيتقان.
بارۇر - تۇرۇر يوللىرىغا
ئازغان تېرىتقان.

سېنىڭدەك سەندىنى
سەنمۇ دېمەسمەن.

قەنت - ناۋات بەرسەڭ،
ھەرگىز يېمەسمەن.

قارا دەيدۇ، قارا دەيدۇ،
قارىماڭ بىزگە.
چۆلدە قالغان ئاچ بۆرىدەك
ئالايماڭ بىزگە.

بارغىنىڭدىن، تۇرغىنىڭدىن،
كەتكىنىڭ ياخشى.
يار دەردىنى تارتقىنىڭدىن،
ئۆلگىنىڭ ياخشى.

دۇنيا ئۆزى بىر پەلەك،
باشتىن ئەگمەڭ ئۆتكۇدەك.
يۇز - كۆزى قىزىل ئالا،
بۇركۇت ئالغان تۇلكىدەك.

چۆلدە قالغان ئۆردەكنى
لاچىن ئالۇر، بۇركۇت ئالۇر.
چوكانلارنى خارلىغانلار
ئاخىر پۇشايماندا قالۇر.

دۆڭمۇدۆڭ ئاراسىدا
ئاتلار چېپىپ ھارغان ئەمەس.
بەندىسىگە خۇدايىم
بۇنداق بالا سالغان ئەمەس.

دوزاخ يۇزلۇك دۇشمىنىڭدىن
ئۇيانمۇ قاچ، بۇيانمۇ قاچ.
ئەلىمگە پايلىمىساڭ،
يۇگۇرۇپ بېرىپ سۇلارنى چاچ.

قاشىڭ قارىسى سەندە،
سەن يارىمغا مەن بەندە.
قاشىنى ئىرغىتىپ قويسام،
ئۆزى كەلگەن شەرمەندە.

كەتتى، كەتتى دېسىنا،
يەمشىگە كەتتى دېسىنا.
ئەمدى كەلمەس دېسىنا،
كەتكەنلىرى شۇ دېسىنا.

قامچا گۈل بويۇڭنى سوزما،
ئېگىز - ئېگىزلەرگە قاراپ.
ئەتىۋارىڭ قالمىدى،
تۇرىسەن يەرگە قاراپ.

قوناق تىكتىم بىر دانە،
ئۈنۈپ بولدى مىڭ دانە.
ھارامزادە سەتەڭلەر
بولۇپ قاپتۇ دۈشمەن.

باغچىغا ئانار سالدىم،
تۈۋىنى قىرىم قىلىپ.
يەنە نېمە سۆزلەيسەن،
يۈزۈڭنى قېلىن قىلىپ؟

ئۇرۇمچىدىن كەلگۈچە،
سەگۈگە يۆلەنگەنمۇ؟
ئۆيىڭىز مۇزلۇق ئىكەن،
شەيتاندىن تۆرەلگەنمۇ؟

ئاتچىلار ئات ھەيدىدى،
مۇزداۋان تاغى بىلەن.
بىر ياخشىنى قىينايدىكەن،
بىر يامان داغى بىلەن.

مەھەللەڭگە مەن باردىم،
يارىم سېنى كۆرەي دەپ.
ئوتۇڭنى ماڭا سالدىڭ،
ئەمدى قىلدىڭ ئۆلەي دەپ.

چاقىم تاناپ تاشلايدۇ،
كۆڭلۈم ھەريان باشلايدۇ.

كۆڭۈلنىڭ كەينىگە كىرسەم،
ئاپىرىپ چۆلگە تاشلايدۇ.

ئايمۇ چۈشتى ئايۋانغا،
كۈنمۇ چۈشتى ئايۋانغا.
كۆڭۈل بەردىم نېمىشقا،
كۆڭلى ئەسكى ھايۋانغا؟

كۆچەت تىكتىم باغ بولدى،
ئۆينايدىغان چاغ بولدى.
يارىم قىلغان ئاھانەت
يۈرىكىمگە داغ بولدى.

قاراقاشنى قاش دېمەڭ،
قارىسى كۆمۈرچىدۇر.
كونا يارنى تاشلىساڭ،
يېڭىسى ئالدامچىدۇر.

سارايىم بار، سارايىم،
قارا ياغاچتا سارايىم.
ئاخشام بارسام چىقمىدىڭ،
ئۆتۈپ كەتتى قارايىم.

ئالما چېچىكى باغدا،
سۈمبۈل چېچىكى باغدا.
ئوسال قىزنى يار تۇتماڭ،
جىگدە پۇتىغان چاغدا.

دەريا بويىدا تاللار،
تاللىۋالدىم تالمىنى.
بىزنىڭ بىۋاپا يارلار
سورىمايدۇ ھالىمنى.

گۈل قىستىم قۇلاقىمغا،
پاتمايدۇ سىياقىمغا.
سەن قىلساڭمۇ قىلغاچ تۇر،
مەن قويدۇم خۇدايىمغا.

قولىدا پەرەڭ ياغلىق،
ياڕىم كۆزىدە ياش بار.
يار كۆڭلى بۆلەك ئىكەن،
باغرىدا قارا تاش بار.

باغدىكى چىنار تۇۋىدىن
يىغىۋالدىم غازاڭنى.
مېنى شۇنچە يىغلاتتىڭ،
خۇدا بېرەر جاجاڭنى.

شاپتۇل شېخىنى ئەگدىڭمۇ،
ئانار شېخىنى ئەگدىڭمۇ؟
يوقسۇل كۆرۈپ سەن مېنى،
پۇلى بارغا تەگدىڭمۇ؟

قوغۇنلۇققا قارىسام،
قوغۇندىن تولا سويما.
مەن سېنىڭ خىلىڭ ئەمەس،
باشقىنى تېپىپ ئوينا.

سايدا ئۆسكەن تېرەكنىڭ
سايغا چۈشەر شولىسى.
ۋىجدانسىز قارا يۈزنىڭ
سۇغا چۈشەر چالمىسى.

ئاھ ئۇرۇپ قان يىغلىسام،
ئاھلىرىمنى بىلمىدىڭ.
بۇلاق بولدى كۆزلىرىم،
ياشلىرىمنى كۆرمىدىڭ.

ئۇلۇغ سۇدىن ئۆتەلمەي،
قاش ياقىلاپ يۇردۇڭمۇ؟
ۋاپادارىدىن يۈز ئۆرۈپ،
ۋاپاسىزغا تويدۇڭمۇ؟

ئۆرۈكلەر پىشىپ قاپتۇ،
خالىسام كىرىپ يەيمەن.

ئاچچىقىمنى كەلتۈرمە،
ئاتاڭغا بېرىپ دەيمەن.

قاشىنىڭ قارىسى سەندە،
كۆزنىڭ قارىسى سەندە.
ۋەدىسىدە تۇرمىغان
يۈزى قارا شەرمەندە.

يارنىڭ بېغى چامغۇرلۇق،
ئۈدۈل كەلسە ماڭغۇلۇق.
يار كۆڭلىدە جىن بولسا،
بىر قاراپلا يانغۇلۇق.

سايراپ ناله قىلادۇر
قەپەستىكى تۇمۇچۇق.
مېنى مۇنچە قىينىمايلى،
راست گېپىمنى قىل ئوچۇق.

پەستە بۇغداي تېرىسام،
بۇغداي ئەمەس، ئارپىكەن.
كۆرمەي تۇرۇپ ئۆيلەنسەم،
يەر بىلەن تەڭ پاپىكەن.

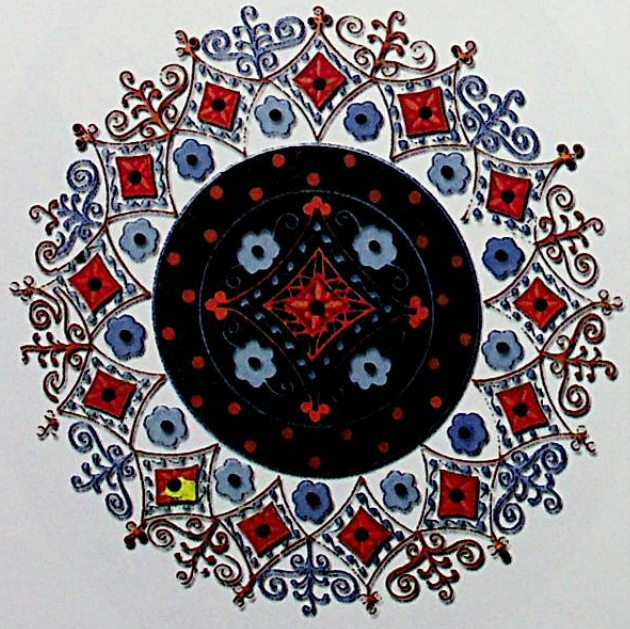

ئۆشنەڭدە سېۋەت باركەن،
تەرگەنلىرىڭ تېزەكمۇ؟
خېلى بولدى قاقشاتتىڭ،
ئىشلەپ بەرگەن بوزەكمۇ؟

ئات مىنىپ، كىمخاب كىيىپ،
يارىم مېنى كۆيدۈرگۈدەك.
ھەممە جايدىن يار تۇتۇپ،
قىيناپ يۈرۈپ ئۆلتۈرگۈدەك.

گۈل ئىشقىدا گۈل كۆيدى،
گۈلنى ئاخشام كىم سۆيدى؟
گۈل دېگەنمۇ پەس ئىكەن،
نەشىكەش ھېكىم سۆيدى.

ياش ئۆمرۈم سېنى دەپلا،
بىھۇدە ئۆتۈپ كەتتى.
ئېچىلغان قىزىل گۈلۈم،
ئىشقىڭدا توزۇپ كەتتى.

ئۇگۈت قۇيدۇم تۇگمەنگە،
ئىجارىسى بەش تەڭگە.
ئاق جۇۋانغا دوست بولسام،
ئىتتىرىۋەتتى ئۆستەڭگە.

سەن مېنى ئۇنۇتتۇڭمۇ؟
كۆز يېشىنى قۇرۇتتۇڭمۇ؟
بىزنى يامان دەپ بېرىپ،
باشقا بىرىنى تۇتتۇڭمۇ؟

دۇلدۇل ئېتىم چاپىدۇ،
بۇلبۇل قانىتىنى قاقىدۇ.
تاشلىۋەتسەڭ تاشلىۋەت،
بىزنى خۇدايىم باقىدۇ.

بىزنىڭ مەھەللە بوستانلىق،
كاككۇك كېلىپ قونمايدۇ.

سەن خېنىمنىڭ دەردىدە،
كۆڭۈل ئارام تاپمايدۇ.

دۇتارىمۇ ساز باللا،
راۋابىمۇ ساز باللا.
قىزىل گۈلدەك يارىنى
سۆيەلمىگەن ماز باللا.

قىزىل گۈللەر ئېچىلسا،
رەيھانگۈلگە نېم بولدى؟
باشقىلار بالدۇرقىدەك،
ئىككىمىزگە نېم بولدى؟

تۇغمىنىڭگە بارمايمەن،
ئۇن توزۇيدۇ ياقامغا.
ياردىن كۆڭلۈم ئاغرىسا،
قارىمايمەن ئارقامغا.

ئەتىگەن تاڭ سەھەردە،
شاخ تاشلايمەن ئوغلاققا.
كۆڭۈل دېگەن نىجىسنى
باغلاپ قويای توغراققا.

ئوڭ قولۇڭدا ئون ئۈزۈك،
چەپ قولۇڭدا بىلەزۈك.
مېنى سۆيگەن لېۋىڭدە
كىمنى سۆيدۈڭ ئاق سۈزۈك؟

كۈنگە قاراپ چۈشكۈرۈپ،
كۆزۈڭنى خۇمار قىلما.
مەن باشقىدىن يار تۇتتۇم،
ئەمدى سەن تەمە قىلما.

باغىڭدىكى ئالماڭنى
ئۈزمىسەم بولار ئىكەن.
باشتا مەن ئۇنى بىلسەم،
يۈرمىسەم بولار ئىكەن.

ئۆستەك ياقىلاپ بېرىپ،
ئاچقان سۇلىرىڭ شۇمۇ؟
مېنى يامان دەپ بېرىپ،
تۇتقان يارلىرىڭ شۇمۇ؟

ئاق بېلىق، ئاپئاق بېلىق،
ئاپتاپتا ياتقانىڭ قېنى؟
مېنى يامان دەپ بېرىپ،
ياخشىنى تاپقانىڭ قېنى؟

مەن بېلىمنى باغلىدىم،
سىم بىلەن، سىملار بىلەن.
مەن كېتەرمەن، سەن قالارسەن،
نەدىكى شۇملار بىلەن.

ئالمىنى بېرىڭ دەيسىز،
بەرسەم كىم بىلەن يەيسىز؟
يار قەدرىنى بىلمەيسىز،
تاشلىۋەتسەم يىغلايسىز.

قاشىڭ قارا بولغۇچە،
كۆزۈڭ قارا بولسىچۇ.
مەندەك ياردىن كەچكۈچە،
يۈزۈڭ قارا بولسىچۇ.

ئېگىز دۆڭدە ئۆيىڭىز،
قاۋاپ چىقتى سېگىڭىز.
ۋەدە قىلغان ئۆزىڭىز،
يالغان ئىكەن سۆزىڭىز.

سوپىياڭ باغدا سايرايدۇ،
بىردەم ئارام ئالمايدۇ.
بىزنىڭ خېنىم تاش يۈرەك،
باغرى ھەرگىز سۇنمايدۇ.

تەلپىكىم سەككىز تالا،
تۆتى قىزىل، تۆتى ئالا.

مورىدىن چىققان تۈتۈندەك
يۇزى ئاق، كۆڭلى قارا.

قىزىل گۈل ئاراسىدا،
گۈللەر تېرىپ ئويناپلى.
ۋىجدانسىزدا ۋاپا يوق،
راۋاب چېلىپ ئويناپلى.

ئاتلىرىمنى ھەيدىدىم
ئاتچاننىڭ سېپى بىلەن.
ياخشىنى قىينايدىكەن
يامانىڭ خۇيى بىلەن.

يارىمنىڭ بويى زىلۋا،
زىلۋا بويىدا خال بار.
مېنى تولا قاقشاتقان
دۆڭ مەدرىسىدىكى كالۋا.

ياقىڭىز پاڭچۇ ئىكەن،
ئۈستام ئۆزى ئويغانىكەن.
سۆزىڭىز ئوبدان ئىكەن،
ۋەدىڭىز يالغانىكەن.

ئاق تەڭگە ئۈزۈك ئالسام،
كۆموشلىرى يالغانكەن.
يارىڭ بولسا مەزموت تۇت،
كۆلۈشلىرى يالغانكەن.

بىر بېرىپ، ئىككى بېرىپ،
قالمىدى ئۆتۈك پاشنىسى.
بىر ئەمەس، ئىككى ئەمەس،
ئۇچرىدى يارنىڭ ئاشنىسى.

كۆك قومۇشقا ئوت قويسام،
سارغىيىپ كۆيسە ئىكەن.
باغرى قاتتىق تاش يۈرەك،
ئايرىلىپ ئۆلسە ئىكەن.

ئاق توخۇ، ئاپئاق توخۇ،
ئۆيىڭىزدە يوقمىدۇ؟
بىر كېتىپ ئۇنتۇدىڭىز،
كۆڭلىڭىزدە يوقمىدۇ؟

ئات مىنىپسىز يۈگەنسىز،
مىنىپ بېقىپ بىلگەنسىز.

باغرى قاتتىق تاش يۈرەك،
يالغۇزغىنا يۈرگەنسىز.

ئاق ئالماڭنى ئۈزمەيمەن،
ئېتىكىمنى لاي قىلىپ.
سەندەك يارنى سۆيمەيمەن،
يۈرىكىمنى قان قىلىپ.

قارا كۆزۈڭ قاياشۇ،
چاچىڭ بەلگە چىرماشۇ.
ئون بەش كۈندە بىر كەلسەم،
داڭلىق يارنىڭ ھالى شۇ.

ياغلىقىمنى يۇدۇرۇپ،
قومۇش چىتقا يايدۇرۇپ.
مەندە قەستىڭ بارمىدۇ،
شۇنچىلا يول ماڭدۇرۇپ؟

تاۋار كەسكەن قايچىمىسەن،
دۇردۇن كەسكەن قايچىمىسەن.
يۈرەككە ئوتنى سېپقويۇپ،
قېچىپ كەتكەن يارىمسەن.

ئىشىك ئالدىدا تېرەك،
كېلىپ كەتمىگەن، يارىم.
ئاغزىدا دەپ قويۇپ،
كۆڭۈل بەرمىگەن يارىم.

ئا ئېتىزمۇ گۈرۈنچى،
ما ئېتىزمۇ گۈرۈنچى.
چوڭ گەپ قىلغان خېنىملار
پاچىقىمىزغا ئۈرۈنچى.

سەن چىمەننىڭ گۈلى بولساڭ،
مەن چىمەننىڭ بۇلبۇلى.
سەن چىرايىڭغا ئىشەنسەڭ،
مەن خۇدايىمنىڭ قۇلى.

يارىمنىڭ ئاناسى يوق،
بېلىده پوتاسى يوق.
يېڭىياچه يار تۇتسام،
دەردى بار، ۋاپاسى يوق.

دەردى بارەي، دەردى بار،
شۇل خېنىمنىڭ دەردى بار.
دەردى بولغاچ سارغىيىپتۇ،
ھەر تەرەپته ياری بار.

ئېگىز ئۆستەڭ يار كېتىپتۇ،
كۈنده كېلىپ قاشلىغىن.
بىۋاپا يار تۇتقۇچه،
تاماكا چېكىپ تاشلىغىن.

يېقىن كەلگەن كىشىنى
سۆيدۈرەرسىز.
يىراق كەلگەن كىشىنى
كۆيدۈرەرسىز.

غۇلام - غۇلام قېشىڭىز،
شۇڭقار كۆزلۈكۈم.
ۋەدىسىده تۇرمىغان
ئىككى يۈزلۈكۈم.

يار تېپىپتۇ باشقىنى،
بىلگەندىن خەۋەرلەندىم.
خەقلەر غەيۋەت قىلمىسۇن،
دەرد بىلەن زەھەرلەندىم.

باغدىن تەردىم ئۇرۇقچه،
چېقىپ يېدىم تويغۇچه.
ئۆلسەم رازى، جېنىمنى
مۇشۇ كۈنگه قويغۇچه.

پەس سايان ئاققان سۇدەك،
ئاقتى كۆزۈمدىن ياشلىرىم.

يار ئۇچۇن تارتىپ ئەلەم،
ئاقاردى قارا چاچلىرىم.

ئاللا ھەي باللا، ھەي باللا،
ئاللا ھەي باللا، ھەي باللا.
بىزنى كىم دەپ سورىماڭ،
ئەلەم ئىزدەيدىغان باللا.

ئاتىمنى مىنىپ چىقىپ،
دۆڭدىن ئاشۇراي دەيمەن.
يارنىڭ سالغان دەردىگه،
ئوغا يەپ ئۆلەي دەيمەن.

ئالما شېخى ئېگىز - پەس،
ئېگەي دېسەڭ ئېگىلمەس.
مېنى ئالدىغان يارنىڭ
بۇرۇندىنلا كۆڭلى پەس.

بارايلى دېگەن يەرگه،
بىللە بارمىغان يارىم.
بارمايلى دېگەن يەرگه،
بارماي قالمىغان يارىم.

گۈلچىمەنده بۇلبۇلنىڭ
دەردى قانچه بىلەمسەن؟
بار گۈناھنى سەن قىلىپ،
يۈز كۆتۈرۈپ يۈرەمسەن؟

ئەتىياز كەلدى ماڭا،
تېرەك تەڭگه، تېرەك تەڭگه.
بىزنى تاشلىغانلارنىڭ
تاللاپ تاپقىنى بەڭگه.

ئىشىكنىڭ ئالدىدا كات بار،
كاتنىڭ يانىدا ئات بار.
ماڭا مۇنچه ئەلەم قىلماڭ،
يېتىپ ئاشقۇدەك دەرد بار.

غەلۋىر سالدىم بۇغدايغا،
دان ـ دېنىنى ئىلغىدىم.
دەرد ئۇستىگە دەرد تارتىپ،
كېچە ـ كۈندۈز يىغلىدىم.

غېچىر ـ غېچىر چىغرىقىم،
بۆلەر پاختا ـ چىگىتنى.
چىراغ تۈۋى قاراڭغۇ،
كۆرەلمىدىڭ يىگىتنى.

خوپ ياسىنىپ چىقىپسەن،
تار كوچىغا ماڭدىڭمۇ؟
تەتۇر بويۇن تولغايسەن،
ئۆز ۋەدەڭدىن ياندىڭمۇ؟

چوكانلارنىڭ نېمىسى،
قوللىرىدا خېنىسى.
خېنە قويسا قويمامدۇ،
يۈز ئۆرۈگىنى نېمىسى؟!

مىنۇتلا جەدىگە،
تېگىۋاپلا پەدىگە.
قاچانغىچە پايلامىز،
بىۋاپانىڭ دەردىگە؟!

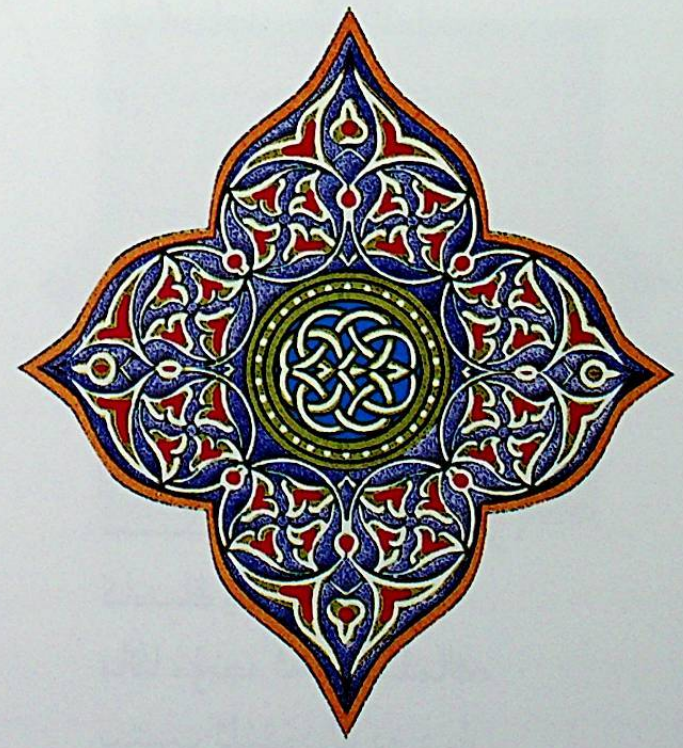

تاشلىق يەرنى تاتىلاپ،
تارماقنىڭ چىشى سۇندى.
ئەتىۋارلىغان يارلار
بوينۇمغا ئەجەب مىندى.

ئىشىك ئالدىمدىن ئۆتمەيسەن،
هارۋاڭ سۇندىمۇ، ياريم؟
مەندىن ئايرىلىپ ئەمدى،
كۆڭلۈڭ تىندىمۇ، ياريم؟

ئەتىياز بولار ـ بولماي،
قويغان ئوسمىگىز نەچى.
بىزدىن ئايرىلىپ، ياريم،
تاپقان ئاشنىگىز تەچى.

ئايۇان سارايى سالدۇردۇم،
نەقىش ئويۇپ، نە قىلىپ.
نېمە قەستىگىز بارتى،
بىزنى مۇنچە تە قىلىپ؟

هالى بوش، مىجەزى يوق،
تەپ تەگكەنمىكىن يارغا؟
غەيرىيگە قاراپ قاپتۇ،
نەپ تەگكەنمىكىن يارغا؟

يار نېمىشقا جىم بولدى،
گەپ قىلمايدۇ، كۈلمەيدۇ؟
قارىمايدۇ، نېم بولدى،
قارىسىغا كۈنلەيدۇ؟

چوڭ بازاردىن ئالغانمۇ
بېشىڭدىكى تەلپەكنى؟
ئەمدى ياريم دېمەيمەن،
ئىش ئۇقمىغان تەنتەكنى.

بېلىڭدىكى كەمەرنىڭ
نەگە كەتتى توقمىسى؟

تۇتقان يارنىڭ شۇمىدى،
پاينەك ئىكەن چوققىسى.

تۆپىلىككە گەمە قازدىم،
جىراغا قوتان راسلاپ.
بىۋاپانىڭ ئارقىسىدىن
يۈرەرمەنمۇ پايپاسلاپ؟

ئاتقا يۈكنى ئارتقۇلۇق،
تۆشتارتقۇنى تارتقۇلۇق.
ياردىم بىۋاپا چىقتى،
ماڭا نېمە تارتقۇلۇق.

توسمىنى ئېگىز قىلدىم،
ئېتىزغا سۇنى باشلاپ.
تاشبالىغدىن تۇتقان يار
كەتتى ئاقىۋەت تاشلاپ.

سەمەن تورۇق بوز ئايغىر
كۈمۈش جۇجەي يۈگەنلىك.
يار ئۆزىنى چوڭ تۇتسا،
ئايرىلارمىز تۇگەللىك.

قاشقا تېرىغان ئوسماڭ
چالا قالماي ئۇندىمۇ؟
مەندىن ئايرىلىپ، ياردىم،
ئەمدى كۆڭۈل تىندىمۇ؟

يامغۇردا چۈشۈپ كەتتى،
ساي چاپلىغان لاي سۇۋاق.
قەدىرىمىزگە يەتمىدى،
غەرەز ئۇقماس توم توۋاق.

بۇلبۇل سايرىدى، ياردىم،
كاككۇك سايرىدى، ياردىم.
بىزنى ئەسكى دەپ چاغلاپ،
تاپقان ئاشنىڭىز قاردىم.

خاماندىكى بۇغداينىڭ
تەڭدىن تولىسى چاركەن.
گېپىنىڭ تۇتامى يوق،
يارنىڭ ۋەدىسى جاكەن.

ئۆگزىڭىزنى ياپقىلى
تېپىلمايدۇ تۇز بالا.
تېگىۋاپسىز چاكوغا،
يوقتىكىدەك ئۇز بالا.

چاپىدىمۇ ياتقۇلۇق،
چاچاتىپمۇ ياتقۇلۇق.
ۋاپاسىزنىڭ دەردىدە،
ماڭا نېمە تارتقۇلۇق؟!

مەلەڭگە تولا قاتراپ،
چەمەك پۇتۇم قايرىلدى.
ئارۇنغىنا ئىشنى دەپ،
ياردىم مەندىن ئايرىلدى.

شالتاق يۇقتى كۆڭلەككە،
چىۋىن قوندى ئەينەككە.
قارايدىغان كۆزۈم يوق،
ۋاپاسى يوق پاينەككە.

سۇتلۇك چاي قۇيالمايمەن،
پىننە دەملەپ ئىچەملا؟
بۆلەك بىرنى تېپىپلا،
ئەمدى بىزدىن كېچەملا؟

كالتە ساق چورۇق كىيىپ،
سونجاققا دەسسەپسىز، غوجام.
بىۋاپا يارنى سۆيۈپ،
ئارماندا ئەسنەپسىز، غوجام.

قوزا، ئوغلاق باققۇم يوق،
سارايىمدا ياتقۇم يوق.

چۇشمى تامدا ئوينىغان
يار دەردىنى تارتقۇم يوق.

چۇشمى تامدا ئۆزىگىز،
بىزدە ئەمەس كۆزىگىز.
ئېسىگىزدىن چىقتىمۇ،
باشتا قىلغان سۆزىگىز؟

بىر قونۇپ يېتىپ كەلدىم،
قەشقەردىن مەن يەكەنگە.
يېگىياچە يار تۇتسام،
جىگدە سالدى بۆكەمگە.

گۈلە ئالسام بازاردىن،
خۇۋەينە ئەمەس، خەشەككەن.
يېگىياچە يار تۇتسام،
ئادەم ئەمەس، ئېشەككەن.

گۈل باغمىنىڭ ئىچىدىن،
قاقمىغان قوزۇق چىقتى.
يېگىياچە يار تۇتسام،
ھەممىدىن بۇزۇق چىقتى.

ئارشىنىڭ دەرەخلىرى
ئېگىلەيمۇ دېمىدى.
يېگىدىن بىر يار تۇتسام،
بىر سۆيەيمۇ دېمىدى.

خېلى بولدى كەتكىلى،
كېلىڭ يارىم دېمىدىڭ.
تۇڭكىدا كۆمەچ قويۇپ،
ئېلىڭ يارىم دېمىدىڭ.

مەن ئۇ يەرنى تۇز دېسەم،
تۇز ئەمەسكەن، داۋانكەن.
مەن يارىمنى قىز دېسەم،
قىز ئەمەسكەن، جۇۋانكەن.

مەن بازارغا بارمايمەن،
سودىگەرگە قەرزىم بار.
قىز ئالسام جۇۋان چىقتى،
قېينانامغا ئەرزىم بار.

ئاق ئايدىڭدا بارسۇن دەپ،
سالام يوللىغان يارىم.
مەن بارسام ئۆزى چىقماي،
كۈندە گوللىغان يارىم.

ئىشقىم تاشىدۇ شۇنچە،
ئويلىغانسېرى سىزنى.
ئۇۋالىم كېلەر سىزگە،
گوللاپ قويسىڭىز بىزنى.

ئۆستەڭ قېشى ئېگىز قاش،
كەتمەن سالسام تېگى تاش.
مېنى سۆيگەن لېۋىڭدە،
كىمنى سۆيدۇڭ، قەلەم قاش؟

ئون قولۇمدا ئون ئۈزۈك،
ئونىلىسى تىللا كۆز.
مېنى سۆيگەن لېۋىڭدە،
كىمنى سۆيدۇڭ قارا كۆز؟

گۈلنى گۈلگە بەردىڭىز
گۈلنى تىكەنگە بەردىڭىز.
ماڭا كۆيگەن كۆڭلىڭىزنى
ئەمدى كىمگە بەردىڭىز؟

تەلپىكىم سەككىز تالا،
تۆتى قارا، تۆتى ئالا.
سەككىز ئاي ئوتۇڭدا كۆيسەم،
بىلمىگەن كۆڭلى قارا.

تۇڭلۇكتىن تولا ماراپ،
ئۆگزەمنى كامار قىلما.

باشقا يار تۇتۇپ بولدۇم،
ئەمدى سەن تاما قىلما.

ئۇرۇمچىدىن كەلگۈچە،
ساناپ ئۆتتۈم خۇمداننى.
بىزنى يامان دېگەنلەر
تېپىۋالسۇن ئوبداننى.

ئۇ يانمىدىن ئۆتكەنلەر،
بۇ يانمىدىن ئۆتكەنلەر،
بىزنى يامان دېگەنلەر،
ئەقلى يوقلار، دېۋەتلەر.

لاختىمۇ لاختا، بىرلا لاختا،
كۆۋرۈكۈك تۆمۈر تاختا.
بىزنى يامان دېگەنلەر،
قان قۇسسۇن ئۆلەر ۋاختا.

تامغا چىقسام تەتلەتە،
سالقىن شامال راۋانكەن.

سەھرالىقتىن يار تۇتسام،
ئۆزى كىچىك نادانكەن.

بىزنىڭ باغدا ئەتىرگۈل،
ئەتىرگۈلنى پۇرامسەن؟
كۆڭۈلنىڭ كەينىگە كىرىپ،
گۆھەرنى تاشقا ئۇرامسەن؟

چىلگە سارغىيۋالدى،
كېۋەزلىكتە پىلەكتە.
چاقىرسامۇ كەلمەيدۇ،
دەردىم تولدى يۇرەككە.

چاپىنىمنىڭ ياقىلىقىدىن،
ئالا ئاتنىڭ تاقىلىقىدىن.
شەرىكىدىن كېتەي دەيمەن،
بىۋاپانىڭ خاپىلىقىدىن.

ئېسىل دوپپا كىيىدىم دەپ،
كىيگەنلىرىڭ ئۆرۈمە.

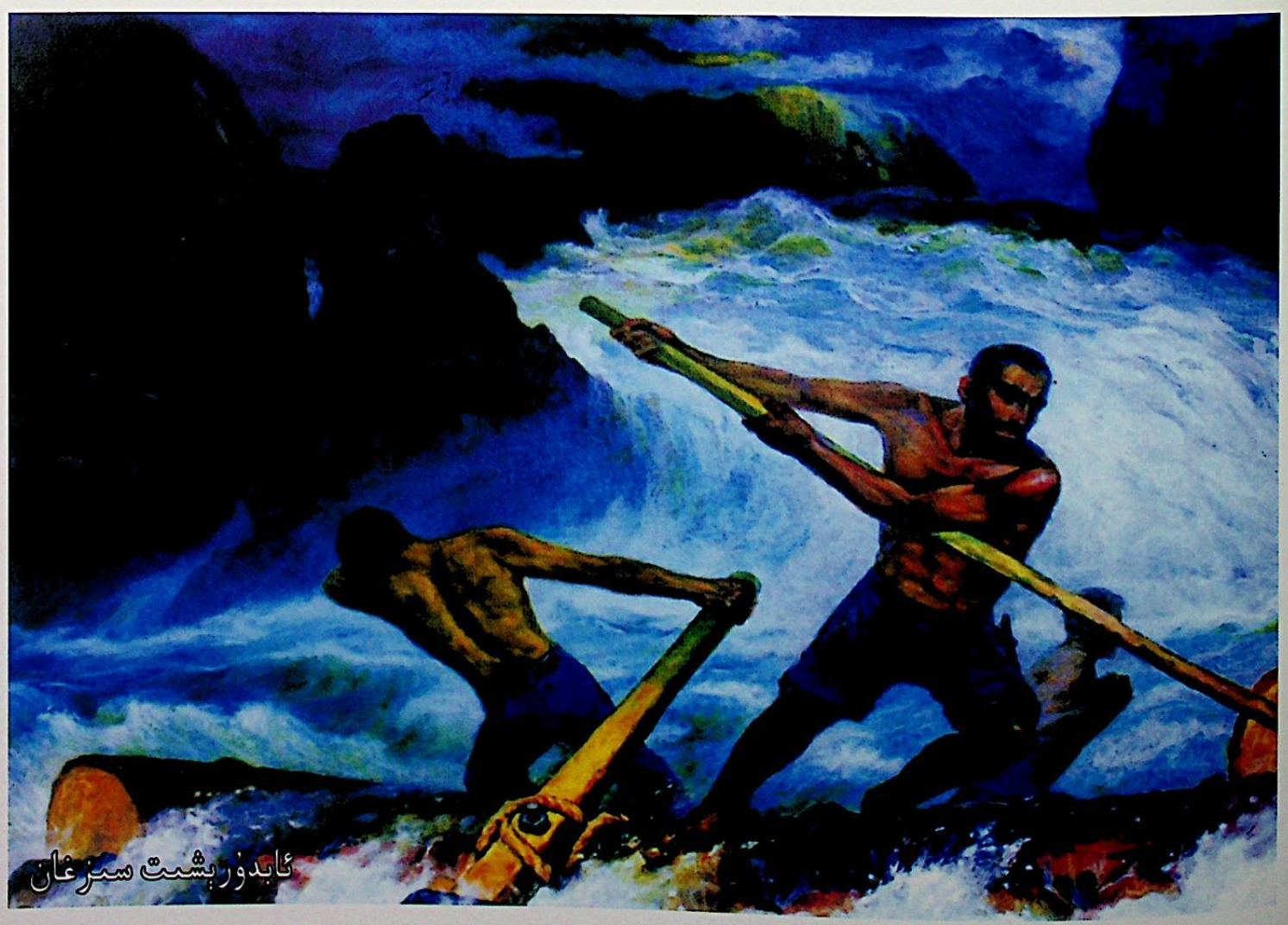
ئابدۇرېشىت سىزغان

مېنى يامان دەپ بېرىپ،
سۆيگەن يارىڭ سۆرەلمە.

ئۆستەڭ ياقىلاپ بېرىپ،
تاش تىزغاننى كۆرەلا.
مېنى يامان دېسىلە،
يار تۇتقاندا بىلەلا.

سېرىق سۆگەت ئاستىدىن،
سايە تاپتىڭمۇ، يارىم؟
بىزنى يامان دەپ بېرىپ،
پايدا تاپتىڭمۇ، يارىم؟

ئاناڭ قىچقاردىمۇ، كاككۇك،
داداڭ قىچقاردىمۇ، كاككۇك؟
قەپەسىڭ قەدرىنى بىلمەي،
ئۇچۇپ كەتكەن نادان كاككۇك.

ئۇچۇپ ئاسمانغا چىققاندا،
لاچىن سوقسۇن سېنى، كاككۇك.
يېنىپ دەريانغا چۈشكەندە،
لەھەڭ يۇتسۇن سېنى، كاككۇك.

ئەتىگەندە قارىسام،
ئىشىك يېنىدا ئىزىڭىز.
يۈرەككە ئوتنى سېپىقويۇپ،
تاشلىۋەتكەن ئۆزىڭىز.

ئەتىگەندە شامالدا،
يەلپۈنىدۇ چېچىڭىز.
ئۆزىڭىز كىچىك تۇرۇپ،
يامان ئىكەن ئوتىڭىز.

ۋاپا ئىزدەپ جاپا چەكتىم،
جۇدالىق توستى بەختىمنى.
نادانلارغا كۆڭۈل بەرسەم،
چۈشەنمەي كەتتى كۆڭلۈمنى.

مۇھەببەتنى ئاسان چاغلاپ،
غازاڭ قىلدىم باھارىمنى.
ئەجەب سەزمەپتىمەن باشتا،
پۈشايمانغا قالارىمنى.

ئۆتەرمەنمۇ نادامەتتە،
ۋاپاسىز يار بىلەن ئويناپ؟
چىرايىم زەپىرەڭ بولدى،
بەختسىز كۈنلەرنى ئويلاپ.

تاپارمەن قايسى شادلىقنى،
ئۆزۈمنى شۇنچىلا خارلاپ؟
پېشانەمگە پۈتۈلگەندۇ،
ئەمدى نە قىلاي زارلاپ.

ياغلىقىم قارا دۇردۇن،
مەن بېلىمگە قىستۇردۇم.
ساڭا بەرگەن كۆڭلۈمنى
ئالتە ئاي بولدى ياندۇردۇم.

قاشىڭىزنى ئاتتىڭىز،
بىزنى تاشلىۋەتتىڭىز.
يوقمىكىن خۇدايىمىز،
زارى زار يىغلاتتىڭىز.

ئاق ئالماڭنى تەرمەيمەن،
ئېتىكىمنى لاي قىلىپ.
سەندەك يارنى سۆيمەيمەن،
يۈرىكىمنى قان قىلىپ.

چامغۇرلۇقتىن مېڭىپسىز،
چۈشۈپ قاپتۇ ئىزىڭىز.
مەن ئۆزۈمچە كۆيمەيتتىم،
كۆيدۈرگەنمۇ ئۆزىڭىز.

ئالما ئاتسام ئېرىققا،
سۇيى ئازكەن، ئاقمىدى.

سېنىڭ قىلغان سۆزلىرىڭ
مىجەزىمگە ياقمىدى.

ئاپئاق ئايدىڭغا چىقىپ،
ئاي كۆرۈندۈممۇ ساڭا؟
كۈندە كېلىپ كۆرۈنۈپ،
خار كۆرۈندۈممۇ ساڭا؟

ياقۇت كۆزلۈك ھالقامغا
مەرۋايىت كۆز سالدۇردۇم.
ساڭا بەرگەن كۆڭلۈمنى
ئۈچ ئاي بولدى ياندۇردۇم.

ئۆستەڭنىڭ سۈيى لايكەن،
كۆلگە باشلىماڭ، يارىم.
ئەقلى - ھوشىڭىز بولسا،
مېنى تاشلىماڭ، يارىم.

ئاقمىدى ئاقلاغىلى،
قوناقمىدى تاقلاغىلى؟
ۋەدىمىز شۇنداقمىدى،
ئۆلمەي تۇرۇپ ئايرىلغىلى؟

ئاق چۆگۈندە چاي قۇيسام،
قاينىماي تېشىپ كەتتى.
مېنىڭ بۇ ناۋات يارىم،
ھەددىدىن ئېشىپ كەتتى.

ئوچاق بېشى داڭقاندا
گۆشى يوق سوغۇق شورپا.
سەندەك بىۋاپا يارنى
سۆيگىنىمگە مىڭ توۋا.

ئاتمامسەن ئاتارىڭنى،
بەتلەكلىك ئوقۇڭ يوقمۇ؟
ياخشىنى يامان دەيسەن،
ياراتقان خۇدا يوقمۇ؟

خەتنى يازدىم يارىمغا،
ئاق قەغەزنىڭ بېتىگە،
ئەمدى مەن كېتەر بولدۇم،
ئۇ جاھاننىڭ چېتىگە.

كەتسەڭ مەيلى كەت، يارىم،
ئۆز يۇرتۇمدا قالغۇم بار.
ساڭا بەرگەن كۆڭلۈمنى
مەن قايتۇرۇپ ئالغۇم بار.

بەشتوغراقنىڭ چۆلىدە،
چۈجە يېگەن سارنى كۆرۈڭ.
چاغلىماي كۆڭۈل بېرىپ،
بالاغا قالغان يارنى كۆرۈڭ.

بىۋاپا دەپ ئاڭلىدۇق،
تاشنى يۈرەككە تاڭمىدۇق.
سەن ئەقىدە باغلىساڭ،
بىزمۇ ئەقىدە باغلىدۇق.

ئېرىقمۇئېرىق ئاتلايسەن،
يۇقىرى - تۆۋەن قاترايسەن.

ئىشىك ئوڭغا تارتمىسا،
ماڭا نېمە باتنايسەن؟

بىلگەن بولسام باشتا مەن،
سۆيمىگەنمۇ بولاتتىم.
ھەسرەت چېكىپ ئوتۇڭدا،
كۆيمىگەنمۇ بولاتتىم.

ياخشى بىلەن دوست بولۇپ،
يامان يارنى تاشلاڭ سىز.
بىز ئويناپلى دەپ قويسام،
ھەددىڭىزدىن ئاشماڭ، قىز.

ئوچاق بېشى ئۇياقلىق،
چۆگۈندە چاي قويماقلىق.
چوڭ گەپ قىلماڭ، سەتەڭلەر،
سىزدىن بىز بەك تويماقلىق.

ئاتىنىڭ ئاتلىقى باردۇر،
ناۋاتنىڭ تاتلىقى باردۇر.
سەن ئۆزۈڭنى چوڭ تۇتما،
سەندىن داڭلىقى باردۇر.

باغدا پاختەك، سۇدا ئۆردەك،
ئۇچۇپ، ئويناپ يۈرگۈدەك.
كونا يارنى سوراپ باقسام،
شاپاق غاجاپ يۈرگۈدەك.

يېيىپ ئەتسە چۆپ بولۇر،
چېلىپ ئەتسە بۇلماق.
قايسى ئەخمەقنىڭ ئىشى،
نامەرد بىلەن ئويناشماق.

يارنىڭ ئۆيى جەينەكتە،
قەستىم ئۇنى سۆيمەكتە.
يار ئۆزىنى ماختايدۇ،
قاراپ باقسۇن ئەينەككە.

ئايمۇ چۈشتى ئايۋانغا،
كۈنمۇ چۈشتى ئايۋانغا.
ئەقىدەم بىكار كەتتى،
قەدر بىلمەس ھايۋانغا.

چوڭ گەپ قىلماڭ، سېكىلەك،
ئوتىڭىزدا كۆيمەيمەن.
تاللاپ سۆيگەن يارىم بار،
سىز دەكلەرنى سۆيمەيمەن.

قاراڭغۇدا بۇغداينى
ساماندىن ئايرىيالمايمەن.
سەندەك بىۋاپا يارنى
ياماندىن ئايرىيالمايمەن.

ئاق ئالماڭنى يېمەيمەن،
قوش مۇشتەك ئانارىم بار.
سەندەك يارنى سۆيمەيمەن،
قىزىل گۈلدەك يارىم بار.

تاغقا چىقتىم گەنجىگە،
ئىچىم تولدى رەنجىگە.
ئەمدى كۆڭۈل بۆلمەيمەن،
ۋاپاسىز شەرمەندىگە.

چىننىنى بەرمەك نادانغا،
ئويناپ ـ ئويناپ سۇندۇرار.
بىۋاپا يار تۇتسىڭىز،
كۆڭۈلنى قاچان تىندۇرار؟

ھاۋارەڭ تونىنى كىيىپ،
ھاۋادا ئوينىغان يارىم.
ياخشى يار يانمدا تۇرۇپ،
ياماننى خالىغان يارىم.

ئىشكىتىن چىقىرىپ باشىنى،
ئويناتتى قەلەم قاشىنى.

ئەقلى يوق گۈينىڭ قىزى
تاپالمىدى ئاداشنى.

ئەتىياز پەسلى كەلگەندە،
ئالا ئۈينى قاتتىڭمۇ؟
ئالمىدەك چىرايىڭنى
بەش تىزىغا ساتتىڭمۇ؟

باغچىغا ئانار سالدىم،
تۈۋىنى قېزىم قىلىپ.
يەنە نېمە سۆزلەيسەن،
يۈزۈڭنى قېيىن قىلىپ؟

ئېگىز ئۆسكەن ئۆرۈكنىڭ
شېخىنى قانداق ئەگدىلە؟
بىزنى ياراتماي بېرىپ،
ئاقساقالغا تەگدىلە.

بەك چىرايلىق قىز ئىكەنسىز،
سەدەپ ـ مارجانغا ئوخشايسىز.
كۆڭلۈمنى بېرەي دېسەم،
بەك نادانغا ئوخشايسىز.

سېرىق سۆگەت غازىڭى
تال توغراققا ئوخشايدۇ.
خىللاپ سۆيگەن يارىڭىز
دەل مايمۇنغا ئوخشايدۇ.

ئالا ئېشەك تەخىيى
ئالا قۇيرۇق دېگەندەك،
كۆڭلىڭىز سۇيۇق ئىكەن،
شامال تەگكەن يېكەندەك.

ئۆيۈڭنىڭ ئارقىسى يايلاق،
ئوتلايدۇ تۆگە ـ تايلاق.
ئەقىدەمنى بىلمىگەن
بۇاپا دېۋەك مايماق.

ئانارگۈلى گۈل ئەمەس،
قىزىرىپ تۇرغان بىلەن.
خەقنىڭ يارى يار ئەمەس،
ھەجىيىپ تۇرغان بىلەن.

بىزنىڭ باغدا چىلان بار،
چىلان تۈۋىدە يىلان بار.
چوڭ گەپ قىلماڭ، خېنىملار،
قورسىقىمدا پىلان بار.

ئاينى ئاسماندا دېسەم،
يەردىمۇ ئاي بار ئىكەن.
مەن سېنى بەلەن دېسەم،
سەندىن بەلەن يار بار ئىكەن.

ئۇ دەرەخمۇ لىڭشىيدۇ،
بۇ دەرەخمۇ لىڭشىيدۇ.
بۇ كەمدىكى قىز باللا،
ئەر چىقمىسا غىڭشىيدۇ.

جان خېنىم، كۆردۈڭلىمۇ،
سەگۈ تېرەك بوستانلىنى؟

ئۆلمسەك بىزمۇ كۆرەرمىز،
داڭلىغان ئاشنا ڭلىنى.

قارا چىراغنىڭ يانغىنىدىن
يانمىغىنىمۇ ياخشىراق.
بۇ ئاپانى سۆيگەندىن،
سۆيمىگەنمۇ ياخشىراق.

ئېگىز ئايۋان باشىدا
ئۇۋلاپتۇ سالمىلار.
يانچۇقىدا بىر پۇڭ يوق،
يار تاللايدۇ لالمىلار.

ئاتقا مىندىم يۇگەنسىز،
تاغقا چىقتىم داۋانسىز.
ۋەدىسىدە تۇرمىغان،
يۈزى قېلىن ئىمانسىز.

پىژژىدە قىلسا يۈرەك،
كۆيگىنىمكەن دېمىگىن.
چىرايىغا قاراپلا،
سۆيگۈنۈمكەن دېمىگىن.

ئۇرۇمچىدىن ئات ئالدىم،
مىنىپ كەلدىم يۇگەنسىز.

بىزدىن باشقا يار تۇتۇپ،
يۈرۈپ بېقىپ بىلگەنسىز.

گۈل سالدىم خۇۋەينە،
پاتمىدى سارايىمغا.
سەن قىلساڭ يامانلىقنى،
مەن قويدۇم خۇدايىمغا.

تام تۆپىسىدە ئولتۇرغان
تۇمشۇقى قىزىل قاغا.
نېمە ئانچە يىغلايسەن،
ۋاپا قىلمىغان يارغا؟

يارنىڭ ئۆيى خاماندا،
ئوت قالاپتۇ ساماندا.
باشتا مېنى يامان دەپ،
ئەمدى قاپتۇ ئارماندا.

قارا قالپاقنى كىيىپ،
قاراقچى بولمامدۇ كىشى.
بۇ ئاپا يار دەردىدە،
راۋابچى بولمامدۇ كىشى.

سىزدەك يارنى سۆيمەيتتىم،
سۆيدۈرگەنمۇ خېتىڭىز.
ئايرىلىپمۇ كەتمەيتتىم،
پەقەت يوقكەن دىتىڭىز.

بۇ تاغلار ئېگىز تاغلار،
تېشى بار، توپاسى يوق.
بېلى بوش لەۋەن يارنىڭ
دەردى بار، ۋاپاسى يوق.

كاككۇك گۈلىنى قىسماڭ،
توزۇپ كېتىدۇ يەرگە.
بۇ ئاپانى يار تۇتماڭ،
تېگىۋالىدۇ ئەرگە.

گۈلى سۆسەرنى كۆرۈڭ،
كۈنگە قاراپ قايرىلىدۇ.
بىۋاپا يارنى كۆرۈڭ،
ئۆلمەي تىرىك ئايرىلىدۇ.

قاراڭغۇدىن قورقمايمەن،
ئوڭ قولۇمدا تاشىم بار.
سەندەك يارنى سۆيمەيمەن،
قارا كۆز ئاداشىم بار.

ئەنجى باغلىغان باغلىق،
يۈرەكنى داغلىغان ياغلىق.
قىلىقىڭنى دېمىسەم،
چىرايلىقلىقىڭ چاغلىق.

باغقا كىرىمەن ئەمدى،
گۈلنى ئۈزىمەن ئەمدى.
كۆڭلىڭىزگە كەلمىسۇن،
ئاشنا تۇتىمەن ئەمدى.

ئاتمىنىڭ تاقاسى يوق،
سايغا چۈشسە ئاقسايدۇ.
تاشلىۋەتكەن دېۋەڭ يار،
بىزنى قارغاپ قاقشايدۇ.

بۇلۇت ئەگىپ كەتمەيدۇ،
تاغ باشىدىكى قاردىن.
ئۆلسەممۇ ئۇنۇتمايمەن،
كۆڭلۈم ئاغرىدى يارىدىن.

سوقمىلى بازغانلىنى،
چاپىلى ئازگاللىنى.
ئۆلگۈچە يارىم دېمەسمەن،
ئەقلىدىن ئازغانلىنى.

بادام دوپپا ئۆزۈمنىڭ،
بەر دېگەنگە بەرمەيمەن.

سەندىن كۆڭلۈم رەنجىسە،
بىر كەتكەنچە كەلمەيمەن.

كۆچەت تىكسەم باغ بولدى،
ئويىنايدىغان چاغ بولدى.
ماڭا قىلغان ئاھانەت،
يۈرىكىمگە داغ بولدى.

بۇ يىل قوناق بەك بولدى،
چۈجە خوراز يەپ بولدى.
كۆڭلۈمنى چۈشەنمەيسىز،
دۈشمەن سىزگە دەپ بولدى.

ئاقمىدى بىلەكىڭىز،
كۆكمىدى خەمەكىڭىز.
شۇنچە قىلسام بىلمەيسىز،
تاشمىدى يۈرەكىڭىز.

چېچىڭنى ئۈزۈن دەمسەن،
ئۈزۈن قىلغان پۆپۈكى.
مەنمۇ ئەمدى بارمايمەن،
قورساقنىڭ بار كۆپۈكى.

باھار كېلەي دېمەستىن،
كۆلنىڭ چىمى كۆكلىدى.
ئالتە ئاي بولار ـ بولماستىن،
يار بېشىمنى ئۆتلىدى.

يۈرىكىم ئالما ئەمەس
سەن ئۈزۈپ ئويىنايدىغان.
خالىساڭ چىشلەپ قويۇپ،
خالىساڭ تاشلايدىغان.

ئاخشام بارسام مەلەڭگە،
چاقىرىپسەن لەڭمەنگە.
لەڭمىنىڭنى يېمەيمەن،
زىيان قىلار مەيدەمگە.

قاشىڭىزنى ئاتتىڭىز،
بىزنى تاشلاپ قاچتىڭىز.
يوقمىكەن خۇدايىمىز،
زارۇ زار يىغلاتتىڭىز.

ئاسماندىكى ئاي ئىدىم،
سۇغا چۈشۈپ لاي بولدۇم.
ئەتىۋار بىر گۈل ئىدىم،
سېنىڭ ئالدىڭدا خار بولدۇم.

مەن ساڭا كۆڭۈل بېرىپ،
قالدىم پاتمان بالاغا.
ھېچ ئىلاجىم يوق مېنىڭ،
يىغلاي قادىر خۇداغا.

بۇلۇت ئايغا دالدا بولدى،
چىقمىدى ئاي پارىسى.
مەن ئۆلەر ھالەتتە ياتسام،
قېنى، يارىڭ قارىسى؟!

باشقىغا قىلغان ۋاپانىڭ
مىڭدىن بىرنى قىلمىدىڭ.

ئەسلىي بىر نادان ئىكەنسەن،
ئەقىدەمنى بىلمىدىڭ.

تام تۆپىسىدە بوز پاختەك
كاككۇك بىلەن يۇرگۈدەك.
ياريم ھەممە بالانى
مەن ناداندىن كۆرگۈدەك.

تاغدا گۈل ئېچىلارمۇ،
باشىڭغا چېچىلارمۇ؟
مەن يىغلىسام دەردىڭ چىقىپ،
شۇل كۆڭلۈڭ ئېچىلارمۇ؟

ئارقا يولچە ماڭماڭ دەيدۇ،
ماڭسام ھەرتەرەپتە يول.
دوستتىن تولىسى دۈشمەن،
سەن ئۆزۈڭگە ئاگاھ بول.

قاشىڭىزنىڭ قارىسى،
چۈشتى سېپىلغا سايىسى.
ھاي دېسەكمۇ ئۇنىمايى،
ئۆزىڭىزنىڭ جاجىسى.

ئايدىڭ بەرمىگەن ئايدىن
ئاي قاراڭغۇسى ياخشى.
ۋاپا قىلمىغان ياردىن
مېنىڭ يالغۇزلۇقۇم ياخشى.

ئانارىم بار، دېگەن بولساڭ،
بېغىمغا ئانار سالماستىم.
ياريم بار، دېگەن بولساڭ،
سېنى تەڭلىككە سالماستىم.

دەردى يوق دەمسەن مېنى،
دەردىم ئىچىمدە بىر تۇلۇم.
پۇلى يوق دەمسەن مېنى،
پۇل تاپقۇچە سالدىڭ زۇلۇم.

قارا لاینی كەچكۇنچە،
مەيلى يوققا تەككۇنچە.
ئۆلۈپ كەتسە بولمامدۇ،
ئۇنداق دەردنى تارتقۇچە.

ئاق ئۇجمىنىڭ شېخىنى
قارا ئۇجمىگە ئۇلىسام.
كۆڭلى قارا ئالدامچىنى
بۇ جاھاندىن قوغلىسام.

بۇزۇۋەتمە پەدىنى،
يەردە قويما ۋەدىنى.
يەردە قويساڭ ۋەدىنى،
ئۆزۈڭ تارتمىسەن دەردىنى.

ئۆستەڭ سۈيىنى لاي كۆرۈپ،
كۆلچەك سۈيى ئىچكەنمەن.
يات يۇرتلۇقتىن يار تۇتۇپ،
ئۆز يۇرتلۇقتىن كەچكەنمەن.

بېلىمگە باغلىدىم شوينا،
بەلۋېغىمنىڭ يوقىدىن.
ئەل مېنى سارىڭ دەيدۇ،
تەلىيىمنىڭ يوقىدىن.

ئاتمىنى توقۇپ قويدۇم،
يول چىقسا مىنەرمەن دەپ.
يېڭى يار تۇتۇپ قويدۇم،
ئايرىلسام يۇرەرمەن دەپ.

دەريادا بېلىق كۆڭلۈم،
ھاۋادا بۇلۇت كۆڭلۈم.
ياخشى يارنى تاپقاندا،
يامانىنى ئۇنۇت، كۆڭلۈم.

مەن باردىم كېچە بىلەن،
ئېرىقنىڭ ئىچى بىلەن.

مېنىڭ قولۇم باغلاندى،
يارىمنىڭ چېچى بىلەن.

ئۆگزەڭگە چىقىۋېلىپ،
شالدىرلاتتىم غازاڭنى.
مەندىن ئۆزگە يار تۇتساڭ،
ئاللا بەرسۇن جاجاڭنى.

بىزنىڭ ئۆيلەر ئارالدا،
سېغىنغاندا بارالا.
مەن قارىماي كەتكەندە،
زار - زار يىغلاپ قالالا.

مەن ئاتمىنى سالمايمەن،
دەريا بويى لۆم - لۆمگە.
ئەجەب ئىچىم ئاغرىيدۇ،
ئۆتۈپ كەتكەن ئۆمرۈمگە.

كېپىنەك گۈلدە بولۇر،
ئاق قۇ قۇش كۆلدە بولۇر.
مەشۇقى نادان بولسا،
ئاشىقى چۆلدە بولۇر.

ئالما ئىزدەپ يۇرگۈچە،
ئانارنىڭنى يېسەڭچۇ.
بىراۋ ساڭا گەپ قىلسا،
سۆيگۈنۈم بار، دېسەڭچۇ.

تام پۈتەمدۇ لاي بىلەن،
سۇ ئاقامدۇ ساي بىلەن؟
ئۆمرۈم شۇنداق ئۆتەمدۇ،
توغراقتىكى يار بىلەن؟

قوناقلىقتىن ئوت ئالدىم،
بوينى قارا ئۆچكىگە.
بىر كۈن تاشلاپ كېتىدۇ،
كۆڭۈل بەرسە ئەسكىگە.

ئامرىقىم قىلسا گۇناھ،
قولنى قىلدا باغلىسا.
لاخشىگىردە ئوت ئېلىپ،
چولپان كۆزىنى داغلىسا.

يار قېشىمدا ئولتۇرسا،
تاغدەك يۆلەك ئەمەسمۇ؟
ئاغزىدا دېگەن بىلەن،
كۆڭلى بۆلەك ئەمەسمۇ؟

ئاق بىلەكىڭ ئاقمىدى،
يانچۇقۇمدا قاقمىدى؟
يېڭىدىن بىر يار تۇتسام،
يۈرىكىمگە ياقمىدى.

ئۇچتۇممەنۇ، ئۇچتۇم مەن،
كۆل بويىغا چۈشتۈممەن.
تەلىيىمنىڭ يوقىدىن،
بىر يامانغا چۈشتۈممەن.

پىياز تەرمىدىم دەيدۇ،
ئوتياش تەرمىدىم دەيدۇ.
كۈندە بارغىنىم ئازدەك،
ئاخشام كەلمىدىڭ دەيدۇ.

سۇنىڭ سۈزۈكى بۇلاق،
چاچنىڭ ئۇزۇنى ئۇلاق.
كۆرمىدىم دېگەنبىلەن،
ئاڭلاپ تۇرىدۇ قۇلاق.

يان يەرگە كۆچەت تىكسەم،
بىر قاراڭغۇ باغ بولدى.
يارىم قىلغان ئاھانەت
يۈرىكىمگە داغ بولدى.

يار بار مەلىگە بارسام،
يۈرىكىم پوكۇلدايدۇ.
دۈشمەنلەر مېنى كۆرۈپ،
ئەجەبمۇ كوتۇلدايدۇ.

چىلان باغقا كىرمەيمەن،
چىلان باغنىڭ يىلانى بار.
يار قېشىغا بارمايمەن،
يارنىڭ بۆلەك پىلانى بار.

كۆرۈنگەن قارا تاغدا
ئات قارنىدا ياغدى قار.
ئايرىلىپ كېتەي دېسەم،
كىچىكىمدە تۇتقان يار.

مېنى مۇندا قويامسەن،
ئۆزۈڭ ئاندا بارامسەن؟
ئاتام سالغان بېغىمدا
ئوينىغىلى قويامسەن؟

قولۇمغا سوقۇۋەتتى
باڭباڭزا بىلەن تۆتنى.
ئاشىق دەپ تۇتارمەنمۇ
قەدىر بىلمىگەن دۆتنى.

ئۆزى ئاق، كۆڭلى قارا،
خوپ دەرد ـ ئەلەم قىلدى ماڭا.
قىلغىنىڭ كۆڭلۈمدە تۇرسۇن،
مەنمۇ قىلغايمەن ساڭا.

بارىسەن بىر ـ بىر بېسىپ،
دەريا سۈيىدەك ئايرىلىپ.
مۇزمىدى باغرىڭ سېنىڭ،
باقمىدىڭ بىر قايرىلىپ.

مەن ئۆزۈم ئۇستا بولۇپ،
سالدىم ياغاچقا رەندىنى.
كىمگە ئېيتىپ، كىمگە يىغلاي،
بىۋاپانىڭ دەردىنى.

ئاق بېلىق، ئاپتاپتا ياتسام،
يارى يوق، دەمسەن مېنى.

يار ئۇچۇن قويسام قەدەم،
يامانلىدى، دەمسەن مېنى.

ئالمىنىڭ شېخى تولا،
جىنەستىنىڭ بەرگى تولا.
يېڭى يار تۇتقان كىشىنىڭ
ئىچىدە دەردى تولا.

ئاھ يارىم، چاققان جۇۋان،
جانغا ئوت ياققان جۇۋان.
بېشىنى قاتتىق تاراپ،
ئېرىنى قاقشاتقان جۇۋان.

تۇڭلۇكتىن قاراپ باقسام،
يارىم تولغىنىپ ياتتى.
ئايرىلىپ كېتەي دېسەم،
دەردىمنى تولا تارتتى.

يار دەيسەن، يەنە دەيسەن،
يار قەدرىنى بىلمەيسەن.
يار قەدرىنى بىلگەندە،
تاڭ سەھەردە يىغلايسەن.

دەريا بويىدا تاللار،
تاللاپ ئالدىم ئالمىنى.
بۇاپامۇ يار ئىكەن،
سورىمايدۇ ھالىمنى.

بېلىڭنى باغلاپسىز،
ئىزمىڭنى ئەتمەپسىز.
بېشىمىزغا كۈن چۈشتى،
ھالىمىزغا يەتمەيسىز.

ئەتتىم بارەي، ئەتتىم بار،
يانچۇقۇمدا قەتتىم بار.
يار ئايرىلمايمەن دەيدۇ،
ئايرىلماسقا شەرتىم بار.

ئىشىك ئالدىدا سېپە،
ئېتىمغا بېرەي بېدە.
شۇل يارىمنىڭ دەردىدە،
بولدى يۈرىكىم زېدە.

ئاتلارنى توقۇپ قويدۇم،
شۇڭغان يامان قاردا.
ئاغزىدا دېگەنىلەن،
چىن كۆڭلى بۆلەك ياردا.

مەن بېغىڭغا كىرمەيمەن،
بىر گۈلۈڭنى ئۈزمەيمەن.
ئەمدى كەلدىم ئەقلىمگە،
نادان بىلەن يۈرمەيمەن.

يارىمنىڭ ئۆيى باشتا،
بەلگىسى تولۇق تاشتا.
ئانچە مەيلىڭ بولمىسا،
نېمىشقا ئويىندىڭ باشتا؟

ئۆگزەمگە تولا چىقماڭ،
ئۆگزەم تۆشۈك ئەمەسمۇ؟

كۆڭلۈمگە ئازار بەرمەك،
دىلىم ئۇزۇك ئەمەسمۇ؟

ئىشىك تۇۋىدە تۇرۇپ،
تولغانغان مېنىڭ يارىم.
دۇشمەننىڭ سۆزى بىلەن،
بۇلغانغان مېنىڭ يارىم.

دەردىمنى ئېيتاي دېسەم،
ئاڭلايدىغان كىشى يوق.
باغرى قاتتىق يار ئىكەن،
ئۆلگەن بىلەن ئىشى يوق.

كېچە بولسا ياتمايدۇ،
دەرەخ ئۈچىدا قاغا.
نېمە ئۈنچە يىغلايسەن،
ۋاپا قىلمىغان يارغا؟

زىمىستان كۆرمىگەن بۇلبۇل
باھارنىڭ قەدرىنى بىلمەس.
جاپانى چەكمىگەن ئاشىق
ۋاپانىڭ قەدرىنى بىلمەس.

سۇلار شارقىراپ ئاقسا،
كەلكۈن كەلدى، دەپ يۇرمە.
جىلمىيىپ كۈلۈپ قويسام،
كۆڭۈل بەردى، دەپ يۇرمە.

ئاختامغا چاپتۇرما،
پېتىپ قالمىدۇ ئېتىك.
مەن سەندىن نېمە كۈتەي،
ئايدا كەلمىسە خېتىك.

ئىچىم قاينايدۇ، قاينايدۇ،
قازاندا قاينىغان چايدەك.
ئۆمرۈم شۇنداق ئۆتەرمۇ،
ئېچىلماي توزۇغان گۈلدەك.

ئالمىلارەي، ئالمىلار،
ئالما تۇۋىدە چالمىلار.
ئالمىدەك يارى تۇرۇپ،
يامانىنى سۆيگەن لالمىلار.

يۈرىكىم دەريا ئەمەس،
سۇ ئۇزۇپ ئوينايدىغان.
خالىساڭ يار دەپ قويۇپ،
زېرىكسەڭ تاشلايدىغان.

قۇرغۇيۇم سەككىز تالا،
تۆتى ئالا، تۆتى قارا.
شۇل خۇدانىڭ تەقدىرى،
بېشىم قەپەسكە مۇپتىلا.

ئېگىز تاغقا چىققاندا،
قولۇڭنى مەن تارتاي.
بار ئويۇننى سىز ئوينىاپ،
دەردىڭنى مەن تارتاي.

ئۆزى ئاق، كۆڭلى قارا،
ئاندا يارى بار ئىكەن.
كۆيدۇرۇپ بىزنى ئۆزى،
كۆيمەس خىيالى بار ئىكەن.

ئۆگزىگە چىقىۋېلىپ،
پەسكە قارىغان يارىم.
بىزنى ئوتقا سېپىقويۇپ،
خەۋەر ئالمىغان يارىم.

چىننىنى بەرمەك نادانغا،
ئوينىاپ ـ ئوينىاپ سۇندۇرار.
بىۋاپا كىشىنىڭ يارى،
قاچان كۆڭۈلنى تىندۇرار؟

ئاق ئالما، قىزىل ئالما،
چېچىڭغا جالا سالما.

ئاكام سېنى ئالمايدۇ،
كەلگەنلەرنى ياندۇرما.

ئېگىز، ئويمان ئۆزگەرگدە،
مەن ياتمايمەن، ئۆزۈڭ يات.
يار دەردى مۇنداق بولسا،
يار تۇتمايمەن، پەندىيات.

قوش تېرەك ئاراسىدا،
قول بەرگىنىڭىز قېنى؟
ھەرگىز ئايرىلماسمىز دەپ،
قىلغان ۋەدىڭىز قېنى؟

مەن سېنى خوپ بىلىمەن،
كۆڭلۈڭ ماڭا مايىل ئەمەس.
ئولتۇرۇپ قان يىغلىسام،
سەندىن مۇراد ھاسىل ئەمەس.

ياڕىم كېلىدۇ قاراپ،
سۇمبۇل چېچىنى تاراپ.
مەن يارغا نېمە قىلدىم،
يامان كۆز بىلەن قاراپ.

يارىڭ بېغى بار ئىكەن،
بېغىدا ئانار ئىكەن.
يالغۇز دەپ كۆڭۈل بەرسەم،
بۆلەك يارى بار ئىكەن.

ياڕىمغا ساراي سالسام،
گۈل بىلەن مۇنار قويسام.
يار ئىچىدە بىلمەيدۇ،
ھەرقانچە گۇناھ قىلسام.

خۇدانىڭ بەندىسى كۆپتۇر،
مېنىڭدەك بولغىنى يوقتۇر.
مېنىڭدەك بولغىنى بولسا،
ئوتۇڭدا كۆيگىنى يوقتۇر.

تاڭ سەھەرنىڭ شامىلى
ئەگدى گۈللەر شېخىنى.
كىمگە بېرىپ، كىمگە يىغلاي،
بىۋاپا يار دەردىنى.

قاشىنىڭ شامىلى چىقسا،
ئوشتۇيدۇ قۇرۇق سۆگەت.
ئالدىمدا كۆلۈپ قويۇپ،
ئارقامدىن قىلار غەيۋەت.

سۇلار شارقىراپ ئاقسا،
تۇگمەننىڭ نورى، دەيمەن.
بېشىمغا ھەربالا كەلسە،
ئۆزۈمنىڭ شورى، دەيمەن.

كۆك قومۇشقا ئوتنى ياقسام،
مەن ئۇنى كۆيمەس، دېدىم.
يۈزى ئاق، كۆڭلى قارانى
مەندىن ئايرىلماس، دېدىم.

يۈزى ئاق، كۆڭلى قارا،
دەرد ـ ئەلەم قىلدىڭ ماڭا.
قىلغىنىڭ ئېسىگدە بولسۇن،
مەنمۇ قىلغايمەن ساڭا.

مەن يىراقتىن يارنى كۆردۇم،
يار مېنى كۆردىمىكىن؟
يۈرىكىمگە ئوت تۇتاشتى،
يار ئۇنى بىلدىمىكىن؟

بارايلى دېمەپمىدۇق،
يانايلى دېمەپمىدۇق.
شەرتىمىز قىزىل ئالما،
چىشلىشىپ يېمەپمىدۇق.

مەن ئۆزۈم بورۇسۇنلۇق،
كۆڭلۈم تارتىدۇ قاشنى.
ئۆلتۈرسەڭمۇ ئىچمەيمەن،
ياريم ئەتمىگەن ئاشنى.

كۆڭۈل بەرمىسەم سىزگە،
ئوق تەگمەس ئىدى جانغا.

ۋەدىگە ۋاپا ئىزدەپ،
يۈرەك پاتىدۇ قانغا.

يارىمنىڭ يارى تولا،
سانىسام تۆت ـ بەشچە بار.
مەن تېخى يار تۇتمىدىم،
تۇتاي دېسەم ئون بەشچە بار.

باغچىدىكى شاپتۇلنىڭ،
شېخى يەرگە تېگەمدۇ؟
ئەقلى بولسا، ساريخان
نادان ئەرگە تېگەمدۇ؟

ئىشىك ئالدى كۆلچەككە،
شال پەيدا بولۇپ قاپتۇ.
بىلەلمىدىم، يارىمغا
ھال پەيدا بولۇپ قاپتۇ.

ئىز ئاھالار:

‹1› لاسكۇيىدىكى زاۋۇت ــ خوتەن يىپەك زاۋۇتىنى دېمەكچى.
‹2› تەكە شاپتۇل ــ ئەڭ بۇرۇن پىشىدىغان شاپتۇل.
‹3› ئاتقۇ ــ پاختا ئاتىدىغان دۇكان.
‹4› تارتقۇ ــ يەر تۇزلەيدىغان سايمان.
‹5› ئاتچان ــ كېرىيىدىكى بىر يېزا.
‹6› ئارال ــ كېرىيىدىكى بىر يېزا.
‹7› ئويمان بايتوقاي ــ ئىلىدىكى بىر جاي ئىسمى.
‹8› چىقتىم ــ پىچاندىكى بىر يېزىنىڭ ئىسمى.
‹9› بايىڭ ــ باھايىڭ.
‹10› بەسىر ــ قارىغۇ، ئەما.
‹11› گىدە ــ بۇدۇر.
‹12› قارلۇق ئۆستەڭ ــ كېرىيىدىكى چوڭ ئۆستەڭ.
‹13›، ‹14› لەڭگەر، ئارىش ــ كېرىيىدىكى جاي ناملىرى.
‹15› يالاڭ ــ پۇتۇنلەي (ساپ).
‹16› پولو ــ كېرىيىدىكى تاغ.
‹17› قاتتىياق ــ جاي ئىسمى.
‹18› قارلۇق ــ كېرىيىدىكى بىر كەنت.
‹19› بەندىلىك ــ سالام مەنىسىدە.
‹20› سېيەك ــ كېرىيىدىكى يېزا.
‹21› نۇرى ــ كېرىيىدىكى تاغ.

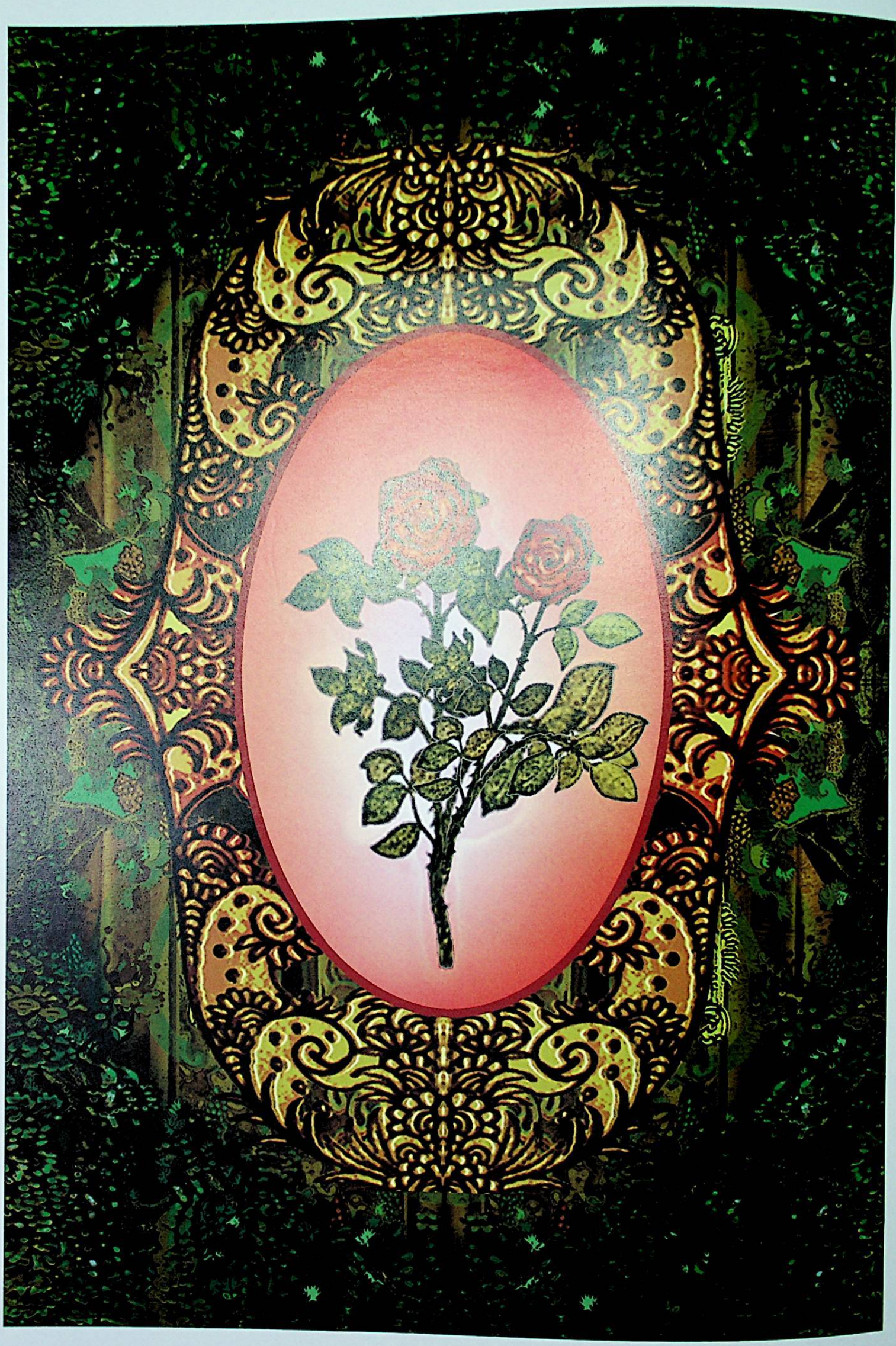

زمستان کۆرمیگەن بولبول
باهارنیڭ قەدرینی بیلمەس
جایانی چەکمیگەن ناشتق
ۋایانیڭ قەدرینی بیلمەس
456

باش مۇھەررىر: ئابدۇراخمان ئەبەي

مەسئۇل مۇھەررىرلەر: ئەخمەت ئىمىن، ياقۇپ مۇھەممەتروزى

مۇھەررىرلەر (ئۇيغۇر ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى):
ئازات ئالماس، ئەخمەت پاسار، ئەزىزى، پاتىگۈل مىجىت، قادىر ئارسلان، مەخسۇم ئېلاخۇن، مۇنارجان توختاخۇن، مۇھەممەتتۇردى مىرزىئەخمەت، ئوبۇل ئىسلام

مەسئۇل كوررېكتورلار: ئاسىيە ئەخمەت، رىشىت ھاجى ۋاھىدى، ئايگۈل سابىت
كوررېكتورلار: (ئۇيغۇر ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى) ئابلىز ئابباس، ئابلىز ئەمەت، قېيۇم مۇھەممەت، ماھنۇر كەنجى، ھەبىبۇللا ئېلى، ۋەلى زەيدىن، ياسىن زايىدوف

تېخنىداكتور: مۇھەممەتئېلى لېتىپ

گۇزەل سەنئەت مۇھەررىرى : مۇراددىل ئابىد

ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى

(10 - توم)

نەشر قىلغۇچىلار: شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى مىللەتلەر نەشرىياتى
پوچتا نومۇرى: 830001 100013
نەشرىياتلارنىڭ ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 - قورۇ
بېيجىڭ شەھىرى خېپىڭلى شىمالىي كوچا 14 - قورۇ
باسقۇچى: شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتى
تارقاتقۇچى: جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرى
نەشرى: 2005 - يىل 9 - ئايدا 1 - قېتىم
بېسىلىشى: 2005 - يىل 9 - ئايدا 1 - قېتىم
ئۆلچىمى: 1092 x 787 مىللىمېتىر 8 كەسلەم
باسما تاۋىقى: 57.5 قىستۇرما ۋاراقى : 6
سانى: 2000 — 0001
كىتاب نومۇرى: ISBN7—228 — 09487 — 5
باھاسى: 4800.00 يۈەن (جەمئىي 12 توم)

图书在版编目（CIP）数据

维吾尔民间文学大典．10／《维吾尔民间文学大典》编委会编．—乌鲁木齐：新疆人民出版社；　北京：民族出版社，2005．8
ISBN7—228—09487—5

Ⅰ．维．．．Ⅱ．维．．．Ⅲ．维吾尔族—民间文学—作品综合集—中国—维吾尔语（中国少数民族语言）
Ⅳ．Ⅰ277

中国版本图书馆CIP数据核字（2005）第097057号

维吾尔民间文学大典（第十卷）

主　　编：阿不都热合满．艾白
责任编辑：艾合买提．伊明，牙库甫．买买提肉孜，
编　　辑：阿扎提．阿里玛斯，艾合买提．帕萨尔，艾则孜，帕提古丽．米吉提，卡得尔．阿尔斯兰，麦合苏木．伊拉洪，穆纳尔江．托合塔洪，买买提吐尔迪．米扎．艾合买提，吾布力．伊斯拉木
责任校对：阿斯亚．艾合买提，热西提阿吉．瓦依迪，阿依古丽．沙比提
校　　对：阿布列孜．阿巴斯，艾比布拉．艾力，克由木．买买提，瓦力．再丁，玛依努尔．坎吉，牙生．扎依提夫
技术编辑：买买提艾力．里提甫
美术编辑：木拉丁．阿比提

出　　版：新疆人民出版社　　民族出版社
社　　址：乌鲁木齐市解放南路348号　　邮编：830001
　　北京市和平里北街14号　　邮编：100032
印　　刷：新疆新华印刷厂
发　　行：各地新华书店
版　　次：2005年9月第1版　　2005年9月第1次印刷
开　　本：787×1092　毫米　　1/8
印　　张：57．5　　插页：6
印　　数：0001-2000册
书　　号：ISBN7—228—09487—5
定　　价：4800．00元（共12卷）

ISBN 7-228-09487-5
9 787228 094875 >